[illegible]
[illegible]
[illegible]

Tabula per ordinem alphabeti omnium santorum qui in santorale continentur. reperies quodamque sancti queren ... marie conceptio.

finis tabule.

[illegible] anno 1717.

Fr. Michael a [illegible] Jacobo [illegible]

Passióes q̃s btissimi apli: martyres: virginesq3 in agone suo passi sũt: gesta q̃ lucidissimi cófessores in vita sua peregerũt: vti in sacroscis ecclesijs p circulũ ãni decantãtur feliciter incipiũt.

In natale scti stephani pthomartyris.

Lectio. i.

Hesterna die celebrauimus dñi nri tpalẽ natiuitatẽ: hodie sũma cũ deuotione veneramur: scti martyris stephãi passionẽ. hesterno qđ redimimur ad pmiũ. hodierno qđ pcamur ad exẽpluʒ. Bene ergo hesterne solẽnitati festiuitas hodierne cõsueta est: vt illa credẽtes eueheret ad vitã: z ista cõfitẽtes duceret ad coronam. Di ergo ecclia: btũs stephan⁹ dat⁹ ẽ ad pfectũ ad huc electʼ⁹ oracbon⁹ meruit electionẽ: z leuitæ martyrij obtinuit pricipatũ. In plebe adhuc positsu erat: sʒ iã ṽtutib⁹ eminebat. hũilis erat loco: sʒ cels⁹ fide. Discipul⁹ erat ordie: sʒ fact⁹ ẽ magr exẽplo. Qđ seq̃baṫ deuotiõe fidei: pcessit velocitate martyris. Scriptũ ẽ eni de eo in actibus aplox: qđ in ministeriũ viduarũ sit ab aplis deputatus. In hoc etiã qđ preposit⁹ ẽ feminis testimoniũ meruit syncerrime castitatis. Btũs ergo erit charissimi frẽs: q hũc imitat⁹ fuerrit: pudicicie eniʒ palmã z martyrij cõsequetur coronã. De quo et lectio apostolox actuũ: q̃ nobis hodie lecta est dilectissimi fratres: cũ plurimũ habeat in ipa speʒ admirationis: non minus continet in ministerio dignitatis.

Lectio. ij.

Ecce qđ meruit btũs stephan⁹: video celos aptos: z filiũ hois a dexteris dei stãtẽ. Cõsiderate attẽt⁹ dilectissimi frẽs: cũ btũs martyr dñm nrm iesũ xpm ad dexterã dei pris sedere vidisset: cur se filiũ hois videre testat⁹ est z nõ potius filiũ dei. Qui vtiq3 delatur⁹ honores dño videret si se dei potius q̃3 hois filiũ videre dixisset. Sʒ certa rõ postulabat ut hoc ita ostẽderetur i celo: z predicaret in mũdo. Omni

leujta

um eni iudeoꝝ scādalū in hoc erat: cur dn̄s nr̄ iesus xp̄s: qui se cundū carnē erat fili⁹ hominis: esse etiā dei fili⁹ diceret. Ideo ergo pulchre scriptura diuīa filiū hominis ad dexterā dei pn̄s stare memorauit: ut ad cōfutandā iudeorū incredulitatem illi martyri ostenderetur in celo: quod a ꝑfidis negabat̄ in mūdo. Et illi testimoniū celeste veritas daret: cui fidē terrena īpietas denegaret. Unde licet iuxta psalmū q lectus est p̄ciosa sit ī cō spectu dn̄i mors sctōꝝ ei⁹: si quod tamē distare inter martyres potest: precipu⁹ videtur esse qui p̄mus est. Nā cū sctūs stepha nus diacon⁹ ab āgelis ordinat⁹ sit: apostolos ipsos btā ac tri umphali morte p̄cessit. Ac sic qui erat inferior ordine: p̄mū fa cit esse passio. Et q erat discipul⁹ gradu: magr̄ cepit esse marty rio cōplens illō qō beatus ꝓpheta in psalmo q lectus est dixit Quid retribuā dn̄o: ꝓ oīb⁹ que retribuit mihi. Retribuere eni voluit p̄mus stephan⁹ martyr dn̄o. Mortē eniꝫ quā saluator dignat⁹ est ꝓ omnibus pati: hāc ille prim⁹ reddidit saluatori.

Lectio.iij.

Post hec subiecit scriptura sacra: positis inquit genib⁹ ora uit dicēs. Dn̄e ne statuas illis hoc pctm̄. Videte dilectissi mi affectū btī viri: videte magnā ⁊ admirabilē charitatē. In ꝑ secutione positus erat: ⁊ ꝓ ꝑsecutorib⁹ deprecabatur: atq̄ ī illa lapidū ruina: q̄ndo alius obliuisci poterat etiā charissimos su os: ille dn̄o cōmēdabat inimicos. Qui enim dicebat cū lapida retur: dn̄e ne statuas illis hoc peccatū. Plus itaq̄ tūc illorū dolebat peccata: q̄ꝫ sua vulnera. Plus illorū īpietatē: q̄ꝫ suā mortē. Quod recte plus: in illorū īpietate erāt multa q̄ plangi poterāt: ī illius aūt morte nō erat quod potuisset doleri. Illoꝝ enī impietatē mors sequebat̄ eterna: hui⁹ aūt mortem vita ꝑpe tua. Immitemur ergo in aliquo dilectissimi fr̄es tāti magistri fidē: tā preclari martyris charitatē. Nos hoc amore diligam⁹ in ecc̄lia fratres nr̄os: quo ille tūc dilexit inimicos. Sꝫ qō pei⁹ est aliquotiens non solū inimicos non diligim⁹: sed nec amicis quidē fidem integrā custodimus. Sed dicet aliquis. Nō pos sum diligere inimicū meū: queꝫ quotidie velut hostem patior crudelissimū. Hoc quicunq̄ ille es attēdis qō tibi fecerit hō: et nō cōsideras quod tu feceris deo: cū eniꝫ tu multa grauiora in deū pctā cōmiseris: Quare nō dimittis hōi parū: ut tibi de

us digneť dimittere multū? Recole quod tibi in euāgelio veritas ipa ꝓmiserit: ⁊ quā tibi quo ad mō cautionē fecerit. Si enī inqt peccata eoꝝ dimiseritis: dimittet ⁊ vobis pr̄ celestis peccata vestra. Si autē non dimiseritis: nec pater vester dimittet debita vestra. Lectio. iiij.

Videte fratres: quā circa dei gratia in potestate nr̄a posita est: q̄liter a dn̄o iudicať. Si inqt dimiseritis dimitteť vob. Nā sepe dixi fr̄es: frequēti⁹ dicere debeo. Nemo se circūueniat: nemo se seducat: qui enī vel vnū hominē in hoc mūdo odio habet: qcqd deo in opib⁹ bonis obtulit: totū ꝑdet. Quod ⁊ testať paul⁹ apostol⁹ dicens. Si dedero oēs facultates in cibos paupeꝝ: ⁊ si tradidero corp⁹ meū ita vt ardeā: charitatē aūt nō habuero: nihil mihi ꝓdest. Quā rē etiā beat⁹ ioānes cōfirmat dicēs. Oīs q nō diligit fr̄ez suum: sz odit: homicida est. Hoc loco: fr̄ez oēm hominē opportet itelligi. Nemo enī sine charitate de ꝟginitate p̄sumat: nemo de helemosinis: nemo ꝺ ieiunijs: nemo de orōnibus cōfidat: qꝺ quādiu inimicicias in corde tenuerit: neqꝫ istis neqꝫ alijs qbuslibet bonis opib⁹ placare sibi deum poterit. Sꝫ si vult habere ꝓpicium deum: non dedignetur audire consilium. Lectio. v.

Audiat nō me: sꝫ ipsum dn̄m suū. Si offers inqt munus tuū ad altare: ⁊ ibi recordat⁹ fueris: q̄a fr̄ tuus habet aliquid aduersum te: relinque ibi mun⁹ āte altare: ⁊ vade p̄us recōciliari fr̄i tuo: ⁊ tunc veniēs offeres munus tuū. Et nos pugnantes hec tenētes ⁊ q̄si q bonā consciētiā habem⁹ p̄sumimus accedere ad altare: nō timētes qꝺ scriptū est. Qui māducat ⁊ bibit indigne: iudicium sibi māducat. Sed dicit aliqs. Grādis labor ē inimicos diligere: ⁊ ꝓ ꝑsecutorib⁹ supplicare. Nec nos negamus fr̄es: nō paru⁹ qdē labor est in hoc sc̄lo: sꝫ grāde erit p̄miū in futuro. Per amorē enī hoīs inimici: efficieris amicus dei: immo nō solum amicus: sꝫ etiā fili⁹. Sicut ipse dn̄s dixit. Diligite inimicos vr̄os: benefacite his q oderunt vos: vt sitis filij p̄ris vestri q in celis est. Si te aliqs hō diues in hoc sc̄lo velut adoptiuum filiū faceret: quomodo ei seruires? Quas exhiberes ei dignitates: ⁊ seruis eius? Que seruicia durissima ⁊ aliquotiens etiā turpissima sustineres cōuicia: vt ad caducā ⁊ fragilem hereditatē illi⁹ ꝑuenires? Quid ergo ali⁹ sustinet ꝓpter substātiā terrenā: sustine tu ꝓpter vitā eternā. Cōuicimus enī certissi

ma ratiõe: qa ꝓpꝛ̃ deũ possum⁹ qdẽ: sȝ nolum⁹ iniuriã sustinere.
Deniqȝ si nob aliq̃ potẽs ꝑsona iniuriã faciat: si nos L. vj.
i faciẽ etiã maledicat: nec respõdere aliqd asperũ nõ dicã
vicẽ reddere: ausi sum⁹. Mirc hoc: nisi ne ab illa persona potẽ
te cõtra nos: adhuc maiora q̃ȝ ꝑtulim⁹ patiamur. Quid a nobis
extorquet hominis timor: deberet a nobis exigere christi amor
Si ergo potẽs ꝑsona cõtra nos seuiat tacem⁹: ⁊ nihil dicere au-
si sum⁹. Si vero eq̃lis aut forte inferior: vl' leuem nobis contu
meliã fecerit: q̃si fere bestie sine vlla patientia: ac sine aliq̃ dei
cõtẽplatione cõsurgim⁹: ⁊ aut in p̃senti nostrã iniuriã vindica-
m⁹: aut certe ad maiorẽ vocẽ reddẽdã nostrũ animũ p̃param⁹.
Quid ẽ hoc qđ q̃ndo potẽs ꝑsona nobis iniuriã intulit: patien
ter accipim⁹: q̃ndo iferior: nimio furore accendimur? Qr ibi ti
muim⁹ hoiez: hic deũ timere nolum⁹. Inde ꝗ fr̃es in q̃ntũ pos-
sum⁹: cũ dei adiutorio cor nr̃ȝ ad patiẽtiã p̃parem⁹: ⁊ i oib⁹ ma
lis hoibus: medicorum vices agere studeam⁹: ⁊ nõ ipsos hoies
sȝ ipsoꝝ maliciã odio habeam⁹. Pro bonis orem⁹ vt semꝑ ad
meliora cõscẽdãt: ꝓ malis vt ad emẽdationẽ vite ꝑ pnie medi-
camenta ꝯfugiant: quã rẽ operandaȝ nobis iste p̃stare dignet':
q cũ pr̃e ⁊ spũ sctõ viuit ⁊ regnat. Secũdum matheum.

In illo tp̃e: dicebat dñs ihs turbis iudeorũ. Ecce ego mit-
to ad vos ꝓphas: ⁊ sapientes ⁊ scribas: ⁊ ex illis occidetis
⁊ crucifigetis: ⁊ flagellabitis in sinagogis v̄ris. Et reliqua.

Euangelice hui⁹ lectionis in- Omelia Lectio. vij.
tellect⁹: supiori narrationi herere videt'. Supra siqdem re
demptor nr̃ scribas ⁊ phariseos plurimis icrepationib⁹ obiur-
gasse: atqȝ iter cetera dixisse ꝑhibetur. Ue vobis scribe ⁊ pha-
risei q edificatis monumenta ꝓpharuȝ: ⁊ dicitis. Si fuissemus
in dieb⁹ patrũ nr̃oꝝ: nõ essemus i sanguine ꝓphetaꝝ socij eoꝝ.
Atqȝ post pauca. Implete mẽsurã patrũ v̄roꝝ: qđ ẽ dicere. Qđ
illi min⁹ fecerũt: vos iplete. Illi occiderũt seruos: vos dñȝ cru
cifigite. Illi hoies vos deũ. Qr q̃si ad hoc possẽt illi obijcere:
quos itersiciam⁹ non habem⁹ mõ ꝓphas: adiungit. Ideo ecce
ego mitto ad vos ꝓphas. ꝓphete hic apl'i appellant': q ꝑ donũ
scti spũs futuroꝝ habẽt noticiã. Ipsi sunt sapiẽtes corde: qa ꝑ-
monẽ ꝓferre nouerunt tp̃e oportuno. Ipsi scribe: qa legeȝ dei
scriptã habebãt ꝑ spiritũ sctũȝ i cordib⁹ suis. Ex illis ergo oc-
ciderũt: vt iacobũ fr̃eȝ ioannis: ⁊ ioãnẽ baptistã: lapidauerunt

beatū stephanū cuius hodie festa ānua recolim⁹. Crucifixerūt beatū petrū: flagellauerūt duodeci apostolos: q ibant gauden tes a conspectu cōcilij: ⁊ ꝑsecuti sunt de ciuitate in ciuitatē: vt nō recepti ab eis iusta fierēt illoꝝ vba ad gentes. Lectio. viij

Et veniet sup vos oīs sanguis iust⁹: q effusus ē sup terraꝫ a sanguine abel iusti vsqꝫ ad sanguinē zacharie filij barachie quē occidistis iter tēplū ⁊ altare. Regrēdū est cur sanguis omniū iustoꝝ: a sanguine abel: vsqꝫ ad sanguinē zacharie ab vna geñatione iudeoꝝ ad alterā regrendus predicet: ⁊ cū neutrū illoꝝ ab illis cōstet esse occisū. Et certe innumerabiles martyres tā in veteri quā in nouo testamēto nouim⁹ extitisse: quos illi nō interfecerūt. Sꝫ mos ē scripturarū diuinarū duas tantū generationes bonorū. s. ⁊ maloꝝ texere. De bonoꝝ gñatione dictū est. Generatio rectorū benedicet. Et hec est generatio qrētiū dñz. At cōtra de reprob dicit. Genimina vipaꝝ: ⁊ gñatio praua ⁊ ꝑuersa. Uniuersi igit reprobi q ī malicia similes sunt ī vna geñatione esse dicunt. L. ix.

Queredū rur sus qs sit zacharias: q hic occisus int tēplū ⁊ altare memorat. Nō qdē alij istū zachariā opinant illū: eē ipuz: q ī ordine ꝓphaꝝ vndecim⁹ ponit: sꝫ licet fili⁹ barachie cognominat: tamen quomodo inter templum ⁊ altare occisus sit non apparet: presertim cum temporibus illius: vix ruine templi substituit. Alij hunc zachariam patrem Joannis intellexerunt: asserentes quod propterea a iudeis occisus est: quia aduentū saluatoris prenunciauerit. Sed nos hunc zachariam sine dubio intelligimus: quem Joas rex inter templum et altare interfecit: sicut in libro regum scriptum est. Et non est recordatus inquit Joas patris eius ioade: que sibi fecisset bona. Sed interfecit filium eius qui se eripuerat de morte: ⁊ in templo septē annis abscondens enutrierat. Sed queritur cur barachie filius dicatur cū ī perfecta hystoria fili⁹ ioade asseratur. Nō ita soluit. Barachias: benedictio dñi dicit: ioada iusticia interptatur: q ergo iusticia plen⁹ erat benedictus rectissime appellatur. Item requirendum cum dixerit a sanguine abel vsqꝫ ad sanguinē zacharie: a iudeis prophetarum sanguinem exquirendum. Cur autē vsqꝫ ad sanguinē zacharie dixerit: querendū est cū multū post extiterit martyres. Ad qd dicēdū: quod ꝑ hos duos quoꝝ alt in cāpo cedit laici: per zachariā vero q tēplo necatur: hi qui sa

cerdotali dignitate ad martyriũ accedũt: itelligunt. Ideo hos duos tantũ nominati posuit: quia ambo innocẽtes: et nulla iusta causa existente interfecti sunt. Quem occidistis int̃ tẽplum et altare. Duo erãt in templo altaria. Unũ incẽsi interius q̄ an teũ dicebat: holocaustoꝛuꝫ exteri⁹ inter qd̃ in tẽplo zacharias est interfect⁹. Uel inter tẽpluꝫ et altare: idest int̃ cõsensum populi et sacerdotuꝫ. Quoꝛuꝫ alij signant per tẽplũ alij p altare. postremo siqdẽ quod in euangelio et in epistolis: abel speciali testimonio iusticia honorat: profecto qui docebat illum p̃uilegio quodã tãto cognomine decorari: qui trib⁹ p̃claris virtutib⁹ typum christi in se excellẽtissime p̃tulit. Fuit eni v̄go sacerdos et martyr.

¶ In natale sancti ioannis apostoli ⁊ euangeliste. Lectio. j.

Secũdam post neronem xp̄ianoꝝ p̄secutionem: domician⁹ exercuit. Unde factũ est: ut sanctus ioannes apostol⁹ tolleret de epheso: ⁊ in pathmos insula in exiliũ mitteret: in q̄ insula apocalipsim sic̃ ei dñs reuelauit manu sua cõscripsit Domitian⁹ aũt eodẽ anno quo iussit sanctum ioannẽ exulare: a senatu romano interfect⁹ est. Et quoniã deo cura fuit de apostolo suo ex toti⁹ senat⁹ cõsultu hoc diffinitum est: vt quicq̄d domitian⁹ fieri voluit cassaret. Tũc actũ ẽ: vt sanct⁹ ioannes q̄ volũtate domitiani deportat⁹ cũ iniuria fuerat: cũ honoꝛe ad ephesũ remearet: et occurrit illi omnis ppl's viroꝝ ac mulieꝝ omnes exultãtes ⁊: dicẽtes benedict⁹ q̄ venit in noĩe dñi. Cũ aũt ingrederet ciuitatẽ: druſiana q̄ semp eũ secuta fuerat: et aduẽt⁹ ei⁹ desiderio fatigata: efferebat moꝛtua. Tũc sanct⁹ ioannes videns paupes flẽtes et parẽtes atq̄ viduas simul cũ oꝛphanis clamãtes et dicẽtes: sancte ioannes ap̄le ecce druſianã efferim⁹ moꝛtuã: q̄ sãctis mõitis tuis obtẽperãs nos oẽs alebat s̃uiẽs deo ĩ castitate ⁊ humilitate: quotidie desiderabat reditũ tuũ dicẽs: si videaꝫ ap̄l'm dei occ'lis meis ãte q̄ꝫ moꝛiar: ⁊ ecce tu vẽisti illa te videre non potuit. Tũc beatus Joãnes iussit depõi feretrũ: ⁊ coꝛã omnib⁹ iussit resolui coꝛp⁹ ei⁹ et clara voce dixit: dñs me⁹ iesus xp̄s excitet te druſiana: surge ⁊ vade in domũ tuã ⁊ p̄para mihi refectionẽ. Tu aũt.

Lectio.ij.

AD hāc vocē surrexit: et cepit ire sollicita de iussione apl'i ita vt videref ipsi drusianne q̄a nō de morte sed de somno excitasset eam. Fact⁹ est aūt clamor ppl'i p tres horas dicētis: vnus est deus quem predicat Joannes: vnus et verus domin⁹ iesus christus. Altero vero die crathon philosophus in foro ꝑposuerat de cōtēptu mūdi huiusmōi spectaculū: ut duos iuuenes fratres ditissimos faceret distracto patrimōio gēmas emere singl'as: quas in cōspectu omniū ppl'orꝝ frangerēt: quod cū facerēt pueri: cōtigit īde trāsitū habere apl'm: et cōuocās ad se chratonē philosophū ait. Stultus est iste mundi cōtēpt⁹: q omnīū ore laudat: sed cōtēpt⁹ diuino iudicio. Sicut eni vana medicina est: ex qua nō abscindit morb⁹: ita vana doctrina est: ex q̄ nō vicia curātur animarꝫ et morꝫ. Magister itaq; me⁹ iuuenem cupiētē ad vitā eternā attigere: his verbis instruxit qb⁹ disceret: vt si vellet ꝑfectus esse venderet omnia bona sua: et daret paupib⁹. Quo facto tesaurū in celis acqreret: et vitā q̄ finem nō habet inueniret. Cui crathō dixit. humane cupiditatis fructus in medio hominū positus cōfract⁹ est. Sed si vere de⁹ ē magister tuus: et vult hoc fieri vt paupib⁹ erogef cēsus ꝑcij harū gēmarū: facias eas reītegrari vt quod ego feci ad famā humanā tu facias ad gl'iaz ei⁹ fieri: quē tu magistrum cōmemoras. Tūc beat⁹ Joannes colligēs fragmēta gēmarū: et ponens in manu sua: eleuauit ocl'os ad celū et ait. dñe iesu xp̄e: cui nihil impossibile est: q fructū ligni cōcupiscētie per lignū crucis tue in tuis fidelib⁹ restaurasti: q nato ceco ocl'os quos natura negauerat reddidisti: q mortuū lazarū et sepultū q̄rto die ad superos reuocasti: et omnes morbos virtutis tue v̄bo curasti: adesto nūc mihi et istos lapides ꝑciosos: quos ignorātes fructū elemosine ad plausus hominum cōfregerunt: tu dñe ꝑ man⁹ angelorꝫ tuorꝫ modo recupa: ut ꝑcio eorꝫ misericordie vsus expleat⁹ fiat. Tu aūt.

Lectio.iij.

QUmq; respōdissent fideles q cū apl'o erāt: et dixissēt amē: ita solidata sunt fragmēta gēmarꝫ vt nec signū aliquod de eo quod fractū fuerat remaneret. Tūc philosoph⁹ cratō simul cū his iuuenib⁹ et cū vniuersis discipulis suis: pedibus eius aduolutus: credidit et baptizatus est cū omnib⁹: et cepit fidē domini nostri iesu xp̄i publice ꝑdicare. Tūc duo illi fratres ve

nudantes gemmas: quas vendito patrimonio emerant: pauperi bus tradiderunt: et cepit infinita turba credentium adherere apostolo. Tunc duo honorati ciuitatis ephesorum hominum sequentes exemplum: vendentes omnia que habere poterant: et dantes vniuersa egentibus: sequebantur apostolum per ciuitates euntes: et verbum dei predicantes. Contigit autem vt intrantes vrbem pergamum viderunt seruos suos sericis vestibus indutos: et tristes effi cerentur quod se vel vno pallio viderent egentes. Sed hos dolos diaboli intelliges apostolus ait. Uideo vos et in animo mutatos esse et vultu: quod omnia que habere potuistis: pauperibus contulistis. vnde si vultis recuperare omnia: deferte mihi virgas in singulis fascibus et lapides minutissimos a littore maris: quod cum fecissent: aduocato nomine domini conuersi sunt in aurum et gemmas. Tunc dicit eis sanctus apostolus. Ite portate per aurifices et gemmarios: et dum probaueritis veras gemmas: et verum aurum: nunciate mihi. Euntes autem post septem dies: reuersi sunt ad apostolum dicentes nunquam tam purum aurum: et tam optimas gemmas se vidisse. Tunc dicit eis sanctus Joannes: ite et redimite vobis terras quas vendidistis: quia celorum premia perdidistis: emite vobis sericas vestes: et estote floridi vt marcescatis: estote diuites vt in perpetuo mendicetis. Hec et alia multa dicente sancto Joanne apostolo: et proponente eis exemplum de diuite et Lazaro: ecce efferebatur mortuus iuuenis a matre vidua qui triginta dies habebat: quod vxorem accepat. Uenientes autem turbe rogauerunt apostolum: vt in nomine dei sui sicut drusianam: ita hunc iuuenem suscitaret. Tantus autem omnium extitit fletus quod etiam ipse apostolus diutissime fleuit et exurgens ab oratione expandit manus suas ad celum: ac tacitam diutissime precem fudit ad dominum. Tu autem. Lectio. iiij.

Hec cum dixisset tertio: iussit solui corpus et ait. O iuuenis qui nescisti creatorem tuum: nescisti deum verum: et ideo hostem pessimum incurristi: pro ignorantia tua lachrymas et preces simul domino meo effudi: vt exurgas a vinculo mortis: et annuncies istis duobus accito et ingenio quantam gloriam perdiderunt: et quantam incurrerunt penam. Tunc exsurgens iuuenis noie statteus: adorauit apostolum et cepit increpare discipulos eius. Qui vi so tanto miraculo prostrauerunt se cum omni populo ad pedes apostoli: rogantes eum vt intercederet pro delicto eorum. Quibus

sanctus apostolus hoc dedit responsum: vt per triginta dies domino penitentiam offerrent: in quo spacio hoc maxime precarentur: vt virge ad suam naturam redirent. Post triginta vero dies: precibus beati apostoli virge auree ad suam naturam redierunt: et ipsi receperunt gratiam quam amiserant: ita vt fugarent demones. Cum autem omnes ciuitates ephesorum immo omnes prouincie asie ioannem colerent: et eius predicationem libenter audirent: accidit vt cultores idolorum excitarent tantam seditionem: vt ioannem traherent ad templum diane: cumque vrgerent eum sacrificare idolis nil metuens voce clara coram omnibus dixit. Ut sciat hoc omnis turba: quia hoc idolum diane demonium est: et non deus corruat hoc templum cum omnibus manufactis idolis: que coluntur in eo ita quod nullam lesionem in hominibus faciat. Ad hanc vocem apostoli: continuo omnia simul cum templo suo idola corruerunt. Conuersi sunt autem eadem die viginti duo milia gentilium: exceptis paruulis et mulieribus: et baptizati sunt in nomine domini. Tunc aristodemus qui erat pontifex omnium idolorum excitauit seditionem in populo: ita vt populus contra apostolum insurgeret ad bellum. Cui beatus ioannes: dic mihi inquit aristodeme: quid faciam vt tollam indignationem de animo tuo: cui aristodemus. Si vis vt credam deo tuo dabo tibi venenum bibere: quod cum biberis: si non fueris mortuus apparebit verum esse deum tuum. Cui apostolus ait. Uenenum si dederis mihi bibere inuocato nomine domini: non poterit nocere mihi. Tunc aut. L. v.

Tunc aristodemus vt maiorem ei formidinem inferret. Prius dedit bibere duobus viris: qui pro suis erant sceleribus decollandi. Qui mox vt biberunt: spiritum exalauerunt. Beatus vero ioannes nec sic metuens signaculum crucis faciendo bibit totum quod erat in calice. Intendentes autem populi ioannem per tres horas vultum habere clariorem clamare ceperunt: vnus deus verus est quem ioannes colit. Aristodemus quidem nec sic credens conuersus ad ioannem dixit. Inest mihi adhuc dubietas: sed si istos qui mortui sunt excitaueris: ab omni dubietate emundabitur mens mea: cui quamuis indigno: apostolus dedit tunicam suam: vade inquiens et mitte eam super corpora mortuorum et reuiuiscent. Quod cum fecisset et vidisset eos exurgere: adorans ioannem festinus perrexit ad proconsulem: enarrans que viderat. Tunc ambo simul prostrauerunt se apostolo indulgentiam flagitantes. Quos ille suscipiens: post vnius ebdomade ieiunium baptizauit eos. Qui cum baptizati fuissent cum omni familia sua: fregerunt vniuersa simu-

sacra et fabricauerunt basilicā in noīe ioannis: in q̄ ipse assum
ptus est hoc ordine. Cum esset annorum nonaginta et septem:
apparuit ei domin⁹ iesus xp̄s cū discipl'is suis: et dixit ei. Ue
ni dilecte mi ad me: q̄a tēpus est vt epuleris in cōuiuio meo cū
fr̄ibus tuis. Surgēs aūt sctūs ioannes cepit ire: Sed dn̄s dixit
ei. Dn̄ico die resurrectiōis mee: q̄ post qnq3 dies futurus ē ita
venies: et cū hec dixisset celo recept⁹ ē. Ueniēte itaq3 die dn̄ica
cōuenit vniuersa multitudo in eccl'ia q̄ in noīe eius fuerat fa-
bricata: et p̄mo pullorꝝ cātu agens mysteria dei omnē populuz
vsq3 ad orā diei tertiā allocutus est. Post hec iuxta altare ius
sit foueā fieri quadrātē: et terraz foris eccl'iaz p̄jici: et descēdēs
in eam: et expandens man⁹ suas ad dn̄m dixit: inuitat⁹ ad con
uiuiū tuū venio: gr̄as ago q̄a me dignat⁹ es dn̄e iesu xp̄e ad tu
as epulas inuitare sciēs q̄ ex toto corde meo desiderabam te.
Uidi faciem tuā: et q̄si de sepultura suscita Lectio. vi.
tus sum. Odor tuus cōcupiscētias ī me excitauit eternas.
Uox tua plena suauitate melliflua: et allocutio tua cōparabilis
eloquijs āgelorꝝ. Quotiēs te rogaui vt ad te venirē: et dixisti mi
hi: expecta vt populū mihi crediturum liberes: et custodisti cor
pus meum ab omni pollutione: et animam meam semp̄ illumīa
sti: et nō dereliq̄sti me cū irē in exiliū et redirē: et posuisti ī ore meo
verbū veritatis tue: cōmemorans p̄ me testimonia virtutū tu
arum. Et scripsi ea opera q̄ vidi oculis meis: et verba q̄ audiui
ex ore tuo auribus meis: et nūc tibi cōmēdo filios meos quos
tibi ecclesia tua v̄go mater vera per aquam et sp̄m sanctū rege
nerauit. Suscipe me: vt cū fratrib⁹ meis sim: cū q̄bus veniens
inuitasti me. Ap̄i mihi pulsanti ianuam vite. p̄ncipes tenebrarꝝ
non occurrant mihi: nec veniat mihi pes sup̄bie: et man⁹ extra
nea nō cōtigat me: sed suscipe me s̄m v̄bū tuū et p̄duc me ad cō
uiuiū epularꝝ tuarꝝ vbi epulantur oēs amici tui tecū. Tu es eni
xp̄s filius dei viui: q̄ cum patre tuo regnas āte omnia: et nunc et
semper et in eterna seculorum secula. Et cū oīs popul⁹ respōdis
set amē: lux tanta appuit sup̄ apostolū: p̄ vnam fere horam vt
null⁹ eā sufferet aspect⁹. Postea v̄o īuēta est illa fouea plena
nihil aliud in se habēs nisi manna: q̄d quousq3 hodie gignit
locus ipse: et fiunt ibi virtutes orationibus eius: et ab omnib⁹
infirmitatibus ac periculis liberantur omnes: et precum suarꝝ
cōsecutur effectū. Quieuit apud ephesum sexto kalendas ia-

In natale sancti Joannis apostoli et euangeliste.

nuarias: regnāte dn̄o iesu xp̄o: cui est honor et glīa i secula secu lorum amen. Secūdum ioannem.

In illo tpe: dixit iesus petro. Seq̄re me. Conuersus petrus vidit illū discipulū quem diligebat iesus seq̄ntem: qui et recubuit in cena sup pect⁹ ei⁹ et dixit. Dn̄e qs ē qui tradet te. Et reliqua. Omelia venerabilis bede presbyteri. lectio. vij.

Lectio scti euangelij q̄ nobis lecta est fr̄es charissimi tanto maiore a nobis intentione debet p singl'a v̄ba pēsari: q̄nto magna gr̄e supne dulcedīne tota redūdat. Comēdat eni nobis btīssimus euangelista et apl's ioannes p̄uilegiū amoris p̄cipui: quo ceteris ampli⁹ meruit honorari a dn̄o. Cōmēdat testiomū euangelice descriptionis: quod in v̄itate diuina subnixū: nullus fidelis dubitare pmittitur. Cōmēdat placidāq̄ sue carnis solutionē: quā dn̄s specialit se visitāte pcepit. Sed vt pfecte lectiōis huius p̄ncipia cōsiderare valeam⁹: libet supiora parūp attēdere. Appuit quoq̄ dn̄s post resurrectionē septē discipul' inter quos erāt petr⁹ et ioānes frustra illis ī piscādo tota nocte laborātibus: stās iesus in littore: rete eoꝝ pisciū multitudie impleuit. Moxq̄ egressus ad terrā inuitauit ad prādiū: et inter prandiū petrū an se amaret interrogauit: ac tertio amorē cōfitētē: qui ter eū negauerat: tertio pascendas suas oues cōmisit: ac deinde qa p earūdē ouiū idest animaꝝ fideliū cura pastorali: vsq̄ ad martyriū crucis esset puenturus: intimauit dicēs: amē amen dico tibi cū esses iunior cingebas te et ābulabas vbi volebas. Cū aūt senueris extēdes manus tuas: et alius te ciget: et ducet quo tu nō vis. In manuū naq̄ extēsiōe designauit q p mortē crucis martyrio erat coronādus. In cinctione alteri⁹ q viciend⁹ a psecutore: i ductu quo nō vellet: q tormēta passionis cōtra volūtatē esset passur⁹ hūane fragilitatis. Sed ne grauis forte videret petro p̄dicta a dn̄o passio crucis: hāc suo cōfestim leniret curauit exēplo: vt cruciatū martyrij eo lenius ferret: quo se meminisset similē suo redemptori mortis accipere sententiam.

Postq̄ā enim significauit ei: Lectio. viij.

qua morte clarificatur⁹ esset deū: ptinus adiungit quod i huius capite lectionis audiuim⁹: et dixit ei. Seq̄re me. Ac si aperte dicat. Quia ipse prius p tua redemptione crucis suppliciū subire non timui: cur tu pro mei cōfessione nominis crucem pa

ti formides? Qui eo gl'iosiore martyrij palma gl'ificaberis: q̄ gloriosius ad hāc ꝓmerēdā mgr̄i iter seq̄ris. Iā vero ab euangelista nō subdit: quid post hec dicta dn̄s et discipuli fecerunt sed ex eo tamē innuit qd̄ subiūgit. Cōuersus petrus vidit illū discipl'um q̄ȝ diligebat iesus seq̄ntē. Patet nāqȝ cū dixisset petre seq̄re me: idest crucē patiēdo imitare: surrexit de loco conuiuij: et abire iā cepit. Secutus ē autē eū petrus etiam incessu pedū: cupiens iplere qd̄ audiuit: seq̄re me. Secutus est et ille discipl'us: quē diligebat iesus. Neqȝ enī arcendū se a consectatu xp̄i putabat quia non minore: se gr̄a dilectiōis a xp̄o cōplexū nouerat. Neqȝ icredibile ē iō vtrūqȝ discipulū: corporali gressu vestigia domini secutū: qa nec dū intellexerāt quid significauerit in eo qd̄ petrū se seq̄ p̄cepit. Notū autē vestre fraternitati: q sit ille discipulus quē diligebat iesus: ioannes videlicet ip̄e: Cuius hodie festa celebramus q hoc scripsit euāgeliū: atqȝ ideo suā p̄sonā maluit indicijs rex accidētiū: q̄ȝ p̄p̄o designare vocabulo.

Lectio.ix.

Diligebat aūt eū iesus: nō exceptis ceteris sing'lariter solū sed p̄ ceteris quos diligebat familiarius vnū: quē specialis p̄rogatiua castitatis: ampliori dilectiōe fecerat dignū. Omnes q ppe se diligere ꝓbat: q bus ante passionē loquit̄. Sicut dilexit me pater: et ego dilexi vos: manete in dilectione mea. Sed hūc p̄ omnibus diligit: qa virgo electus a dn̄o: virgo in euum p̄māsit. Tradūt namqȝ historie q eū de nuptijs volētē nubere vocauerit: et propterea quē a carnali voluptate retraxerat potiore sui amoris dulcedine dōauit. Deniqȝ huic moriturus i cruce: suā matrē cōmēdauit. Ut v̄ginē v̄go s̄uaret: et ip̄o post mortē ac resurrectionē celos ascēdēte: nō deesset eius genitrici filius cuius casta vita castis eius tueret̄ obsequijs. Ponit et aliud sue p̄sone btūs ioannes indiciū subiūgēs: qui et recubuit in cena sup pectus eius et dixit. Dn̄e. Quis est qui tradet te? hoc quomodo gestum sit superiora huius euāgelij loca plenius ostēdunt. Quia videlicet in cena quā vltimā āte passionē cū discipl'is saluator habuit: in q̄ eoꝝ pedes lauit: eisqȝ corpus ac sanguinis sui tradidit mysteria celebrāda. Discipulus ille quē diligebat supra pectus recubuit: et cū dixisset eis. Amē amē dico vobis: qa vnus ex vobis tradet me. Respōdit ille discipulus innuente petro ut interroget: eum

dixit ei. Dñe qs est? Ait dñs. Ille est inquit: cui ego itinctũ panẽ porrexero. Qui autem discipulꝰ ille supra pectꝰ magistri recubuerit non presentis solũmodo dilectionis: sꝫ ⁊ futuri erat signũ mysterij. Figurabatꝫ etenim iam tunc euãgeliũ quod idem discipulus erat scripturꝰ: vberiꝰ atqꝫ altius ceteris sacre scripture paginis archana diuine maiestatis esse comprehensurũ. Quia enim in pectore iesu sunt omnes thesauri sapientie ⁊ sciẽtie absconditi: merito supra pectus eius recubuerat: quẽ maiori ceteris sapientie ⁊ scientie singulari munere donat.

In natale sanctorũ innocẽtium.

Hodie frẽs charissimi natalẽ illoꝝ ifãtiũ colimꝰ: quos ℞. i. ab herode crudelissimo rege interfectos eẽ euãgelij textus eloqꝫ. Et ideo cũ sũma exultatione gaudeat trr̃a nr̃a: celestiũ militũ tãta pticipãs fecũditate ṽtutũ. Ecce pphanus hostis nũqꝫ btis paruulis tantũ pdesse potuisset obsequio: quãtũ pfuit odio. Nã sicut sacratissima presentis diei festa manifestant quãtũ contra bonos puulos iniquitas abundauit: tantũ in eis grã benedictionis effulsit. Btã es o bethleẽ trr̃a iuda: q̃ herodis regis immanitatez in puerorũ extinctione ppessa es: q̃ sub vno tẽpore cãdidatã plebẽ imbellis infantie deo offerre meruisti. Digne tñ natalẽ illoꝝ colimꝰ: q in ipis cunabulis eterne vite ppetuã adepti sunt dignitatẽ: quã vsurã pñtis vite accipẽt. Illoꝝ qdẽ pciosa mors martyꝝ: laudẽ i ɔfessiõe pmeruit: hoꝝ in cõsumatiõe cõplacuit. Qr ab icipiẽtis vite pmordijs ipe eis occasus initiũ glĩe dedit: q pñtis terminũ posuit: quos herodis ipietas lactẽtes matrũ vberibꝰ abstraxit. Qui iure dicuntꝫ martyꝝ flores: quos in medio frigore erũpẽtes ecclĩe gẽmas q̃dã psecutiõis pruina decoxit. lc. ij.

Et ideo dignũ ẽ iter fectis p xp̃o ifãtibꝰ honores sacrameits dare vota: nõ lachrymis. Qr ipe illiꝰ fuit causa pene: q extitit ⁊ corõe. Ipe odij causa: q ⁊ pmij. Cũ vniũsus mũdꝰ tibi bone ɔditor offerat suas pmitias: tũc magis bethleẽ iude: ⁊ martyꝝ suoꝝ cede meruit q exultet: cũ herodes iratꝰ nec se furore regeret: nec inocẽtie pceret ⁊ i auctorẽ: vite mortꝭ arma ɔcuteret: dũ mutare regna timeret. Btã pueroꝝ ifãtia q̃ vix dũ viuere cpat: i mortẽ pũeta migbat. Iũgebãtꝫ iter se quodãmõ gemine acies: vna pacis altr̃a gladij

Ista parata iugul:illa cruenta gladijs:ista hostis sui tendebat ad oscula: illa supplicij sui festinabat ad funera. Paruulus blandus inter psecutoris sui furētia tela ludebat:hostis ferox infantis se cōplectētis ora ferro trucabat. Nec innocēti iust⁹ nec humili pacificus: nec blādiēti pius:nec lactēti misericors Quem hostē causa nō fecerat:mēs armauerat: pcutiebat infātia: plus lacte quā sanguine rigāda. Cogebat dari iā tumulo: vix nata de partu. Claudebat lumina de celo: vix apta p vterū in natatoria sanguinis. Brachia tigebātur ifantis: ⁊ sanguis innocētia de se fusi mergebant in lauacro. Sāguinolētus pullus pigebat terrā manu: quā nō calcarat vestigio. Lect.iij.

O Quilac vix nouerat lābere: bibebat cruorē. Ructabat ifantia crapulā de torculari carnis expssam. Innocēs resorbebat ab ore: quod fluebat de vulnere. Alter iactat⁹ in alteꝝ: morte lābebat de mortuo. Credēs māmillā trahere: linguā figebat in vulnere. Inebriatus cruore extinguebat ille potus: quē nō gemerat gladi⁹. Ille discusso pectore voluta baī i puluere: cū haberet infantia minora membra q̄ vulnera: alter transfixus lācea: dulcis picda pēdebat in asta: ⁊ manu irati militis: ingēti martyrij triūphat honore. Iste pcussus gladio dū suspēderet ferro: separabat a brachio: ⁊ trāsibāt ad tumula ossa puuli mollia. Alter excussos i altero resuscipiebat in iaculo: ⁊ hostis crudelissimi lud⁹ erat interitus. Sed inter ipā funera matris tēdebat ad oscula: nesciens plorare mortē sed q̄ tollebat ab vbere Tepescit gladius sanguie: rigescit paruul⁹ funere. Iste per os reddebat flatum: ille vero per vulnus exalabat spiritum. O btā mors: omni vita felicior. O corona nobilis: pulchrior. omnib⁹ gēmis: tincta guttis sanguineis. Distillat cruor in bethleem: q ibi'lm pingeret: infecit terrā sanguis de celi ciue: q fusus ē. Obdormiebat funere: quē de rachelis gremio sinu leuarat gabriel. Migrabat ab hoc seculo: qui tractus a collactaneis luderet ibi cum angelis. Lectio.iiij.

O Dulcis innocētia: cui ab ipsis cunabulis deus pr et nutrix est. O btā ifantia: q̄ felicius moreris quā nascēris. O senatus gl'ie nobilior: nec equā germie: vitam finisti meli⁹ q̄s cepisti magis cepisti vincere dū finisti. An rachel plorās puulos: hab; qd cōsolet remunerationis ex dono: qi suus exercitus ⁊ si trīc

subripitur: incola corruscat in celo. Dicatur nouus ab infanti-
bus sermo sanctis laudibus xpi: in gl'ia dñi p̃mam vocem api
unt innocẽtes. Fiunt diserti laude: qui fuerant impiti sermone
Offerũt dño p̃micias lingue: nouos oris ĩmolant fructus: ver
borũ p̃ncipia libant. Infantia enĩ q̃ per etatẽ loq nõ poterat:
gl'iam dei cum gaudio resonabat. Norunt laudare xp̃m: q loq
nõ nouerãt. Fiunt deo obnoxij: q fuerãt mũdo innoxij. Osten
dunt laudib⁹ dñi: suffragijs predicãt xp̃m. Fiunt in terra sine
magistro diserti: docti sine doctore: p̃iti sine eruditore. Agnos-
cũt xp̃m: p̃dicant dñm. Nõ quẽ psuasio humana docuerat: sed
quẽ diuinitas innocẽtibus insp̃abat. Cessant enĩ hũana: cũ di-
uina tractant: quia hũana ip̃a p̃desse non poternut: nisi diuino
(rum solatio subleuẽtur. Lectio. v.

Necesse est enĩ terrena succũbere: cũ celestia p̃dicãtur. Naturã silere: cũ
v̈tutes loquũtur. Erigit itaq3 infãtiũ etas in laudẽ: q̃ delicto
rũ nõ nouit crimen. Dignus a dignis laudat: ⁊ innocens inno
cẽtiũ testimonio predicat. Accipiũt enĩ a xp̃o ⁊ reddũt: cõsequũ
tur et referũt. Uno enĩ tempore: ⁊ q dederat recepit: ⁊ q accipit
reddit. Uno in quã tp̃e sua xp̃o reddũtur: dum eius laudes illi
ab infantibus referuntur. Quid itaq3 de laude infantiũ: qd de
lactẽtiũ laudibus p̃feremus: quoꝝ laudẽ inuenire nõ possum⁹
nisi eos ip̃os q laudauerũt: nouerimus q sunt ⁊ vbi sunt? Quã
laudem ĩtulerĩt q̃ro: q loq nõ nouerant? Neq3 enĩ etas illa po
terat posse: qd natura nõ dederat. Haud celebrari a talib⁹ pote
rat: qd institutio denegabat. Dicũt nanq3 dño laudes trucida
ti ab herode lactẽtes: loquũtur sanguine quod lingua non pos
sunt. Passione canũt: qd sermone non nouerũt. Occisi p̃dicãt
quod viui nõ poterãt: nec nouũ qd dicit: vt ĩnocẽs sanguis: aut
deo referat laudes: aut suas indicet passiones: cũ abel sãguis
clamat ad celũ: aut occisoꝝ aĩe ab altari vociferent ad dñz. Cõ
tulit martyriũ laudẽ qbus negauerat natura sermonẽ. Licuit
sanguinẽ clamare: qbus nature nõ licebat voce. Licuit sangui
ne loq: qbus lingua nõ licuit. Discent cum dño colloq: qb⁹
humana negata sunt verba. Eteni occisis innocentibus istis
(ĩplete sunt p̃phe v̈ba dicẽtis. Lec. vj.

Vox in rhama audita est: flet⁹ ⁊ ploratiõis. Rachel flentis filios suos: ⁊
noluit cõsolari: qa nõ sũt. Rachelẽ p̃me eccl'ie eẽ p̃sonam nemo

qs abnuat: nemo qs aliud otra v̄itatē defendat. Sȝ duo mľtū diuersa cōspicio: fletus ⁊ cōsolationis cōtēpt⁹. Si enī fleuit: cur cōsolari cōtēpsit? Si cōsolari cōtēpsit: cur fleuit? Aut quomodo competit consolari noluisse cui cōpetit flere? Cur autem flere non debuit: que flere non potuit: cum manifestum sit fletum ↄsolatione tergi. Uel certe cur īdiguit flere: q̄ non idiguit ↄsolationis ꝑmone? Sȝ noluit inqt scriptura cōsolari: qa nō sunt. Idest noluit cōsolari qa nō sunt: sȝ idcirco voluit consolari qa sūt. Sȝ int̄ cōpēdiosam diuersitatē causa reddat̄: cōditio amatre deflet̄: sȝ spe gľie cōsolatio hūana cōtēnit̄. Pietas affect⁹ i fletib⁹ declarat̄: sȝ occisorū gľia repudio ↄsolationis indicit̄. Pugnauit eī in mr̄e affect⁹: ⁊ fides hūanitatis cū deuotiōe cōcertat. Plangit affect⁹: sȝ fides exultat: deflet hūanitas: sȝ deuotio ↄsolat̄. Licuit enī mr̄i hūanit⁹ flere: cui nō licuit ↄsolatione hūanitatis īdigere. Ideo ⁊ dn̄s ih̄s xp̄s in lazaro fleuit: nec tn̄ ip̄e quoqȝ cuiusqȝ ↄsolatione indiguit: qa hoīs fuit quod fleuit cū manifeste de⁹ sit: q lazaꝝ suscitauit. Sȝ o btā lactentium gľia: qb⁹ ꝓ xp̄o cōtigit dedicare martyria. Expingūt tp̄e vno natiuitatē ⁊ mortē: ingressum ⁊ exitū: principium et occasum: vt ipis posset tēpore vt dixi contingere: ⁊ nascēdo ingredi mūdū ⁊ dedicare martyrio celum. Probat nouos exercitus xp̄s: crudeles milites signat: legiones lactētes victoria ꝑpetrata coro-

In illo tp̄e. Angel⁹ dn̄i appa- (nat. Secundū ioannē. it in somnis ioseph: dicēs. Surge ⁊ accipe puerū: ⁊ matreȝ ei⁹: ⁊ fuge in egiptū: ⁊ esto ibi vsqȝ dū dicam tibi. ¶ Omľia

De morte p̄ciosa martyꝝ xp̄i ino- (bede p̄sbyteri. Lec. vij. cētiū: sacra nobis est fr̄es charissimi euāgelij lectio recitata: in q̄ tn̄ oīuȝ xp̄i martyꝝ p̄ciosa ē mors designata. Qd̄ enī ꝑuuli occisi sūt: significat ꝑ hūilitatē martyriū ad martyrij ꝑuenīedū gľiā. Et qa nisi ↄuers⁹ fuerit qs vt ꝑuul⁹: nō possit aīaȝ dare ꝓ xp̄o. Qd̄ i bethleē ⁊ ī oīb⁹ finib⁹ ei⁹ occisi sūt: ōn̄dit nō solū ī iudea: vn̄ ecľie cepit origo: sȝ ī oīb⁹ finib⁹ eiusdē ecclie: q̄ cūqȝ ꝑ orbē diffusa ē: ꝑsecutionē seuiturā ꝑfidoꝝ: ⁊ pioꝝ patiētiā eē coronāda. Qr vi occisi sūt: doctrīa ⁊ opatiōe ꝑfectos idicat. Qr ꝟo ifra siplices ľ. idiotas fidei tn̄ nō ficte ↄstātia fortes eq̄ deūci. ⁊ Qd̄ illi qdē occisi sūt: sȝ xp̄s q q̄rebat̄ viuēs euasit: isinuat corpa qdē ab ipis posse ꝑimi: sȝ xp̄ȝ ꝓ quo ꝑsecutio

tota seuit: nullatenus eis vl' viuēt ib' ivl' occisis posse auferri: sꝫ eis veracit' ɔtestari. Qꝛ siue viuim': dño viuimos: siue morimur dño morimur. Siue eñi viuim': siue morimur: dñi sum'. Qꝺ iuxta vaticiniū hieremie vox ī rhama: idest in excelso audita est plorat' ꝛ vlulat': māifeste denūciat luctū sancte eccl'ie q̄ de iniusta nece suoꝝ mēbroꝝ gemit: nō vt hostes garriūt in vacuū cedere: sed vsqꝫ ad soliū sup̄ni ascēdere iudicis Lec. viij.

EL sicut ꝓthomartyris abel ita etiā sāguinē ceteroꝝ martyrū de terra clamare ad dñm: iuxta illud viri sapiētis nō despiciet p̄ces pupilli: viduā: si effūdat loq̄lā gemit'. Nōne lachryme vidue ad maxillā descēdūt: ꝛ exclamatio eius sup̄ ducētem eas? A maxilla enīꝫ ascēdūt vsqꝫ ad celū: ꝛ dñs exauditor nō delectabit' in illis. Qꝛ rachel plorasse dicit' filios suos: nec voluisse cōsolari qꝛ nō sunt: significat eccl'iam plorare q̄dem sāctoꝝ de hoc seculo ablationē: set nō ita velle ɔsolari: vt qui seculuꝫ morte vicerūt: rursus ad seculi certamia secū tollerāda redeāt. Qꝛ nimirū nō sunt vltra vocādi in mūdū: de cui' erūnis semel euaserūt coronandi ad xp̄m. Rachel nāqꝫ q̄ ouis: aut videns deum dicit': eccl'iaꝫ figurate demōstrat: cui' tota intētio vt videre deū mereat' inuigilat. Et ip̄a ē ouis cētesima: quā pastor bonus r:lictis ī celo nōagita nouē ouib' angelicarū v̄tutū: abijt querere in terrā: inuētāqꝫ suis īposuit humeris: ꝛ sic reportauit ad gregē. Querit' aūt iuxta litterā: quomodo rachel plorasse dicatur filios suos: cū trib' iuda q̄ betbleē tenebat: non de rachel: sꝫ de sorore eius lia fuerit orta. Ubi tamē facilis patet respōsio: qꝛ non tantū in betbleē: veꝝ etiaꝫ in omnibus finib' eius pueri sunt omnes trucidati. Lec. ix.

TRibus autem beniamin que de rachel orta est: proxima fuit tribui iuda. Unde merito credi debet: qꝺ plaga crudelissime necis: nō paucos beniamin stirpis pueros inuoluerit: quos progenies rachel elata in excelso plorauerit voce. Potest ꝛ aliter intelligi: quia rachel iuxta betbleē sepulta est: sicut titulus monumenti eius manens vsqꝫ hodie testatur ad occidentem ciuitatis: vltra viam que ducit ebron: quod ea que in loco eodeꝫ agebant': ipsam egisse ꝓphetico locutiōis mō recte dicat': cuius corpore ꝛ nomie loc' ip̄e fuerat insignis. Qꝺ dñs ipse ne occideret' ab herode sublat' ē a parētib' i egiptū: significat electos

sepius malorum improbitate suis effugados sedibus: vt etiā exilio dampnādos. Ubi simil' exeplū dat fidelib⁹: ne dubitent rabiē psequētiū: vbi opportunū fuerit: declinare fugiēdo: cū hoc deum ac dnm suū fecisse meminerit. Si qd ipe q erat pceptur⁹: cū vos psecuti fuerit in ciuitate ista: fugite i aliā: pus fecit q̄ pce pit: fugiēdo hoies q̄si hō intrra: quē magis paulo ante mōstra uit stella de celo. Nō occisis p dño pueris: herodes non longe post obijt: z Joseph monēte angelo: dnm cum mr̄e ad terrā isrl' reduxit: significat omnes psecutiones q̄ otra eccl'iaz erant mouēde: ipoz psecutoz morte vindicādas: eisdē instātib⁹ psecuto ribus pacē eccl'ie denuo reddēdā: z sanctos q fuguerāt ad sua loca fuisse reuersuros. Possumus quoqz odiū herodis: quo pdere iesum voluit: sub psecutionib⁹ q̄ aplo ꝝ sunt tpib⁹ facte in iudea specialit' accipe: q̄ndo inualescēte inuidia pdicatores sunt verbi pene oēs expulsi de puincia: z gētib⁹ pdicaturi sunt longe lateqz dispersi. In natale scti thome archiepiscopi z martyris. Lectio.i.

Digne fres hui⁹ diei pclara festiuitas: fideliū deuotione freqntata: solēnis agit' z celebris in q̄ pris nr̄i z patrie ptectoris inuictissimi athlete thome: mors in ɔspectu dñi effici' pciosa: z victoria corā āgelis z hominib⁹ dignoscit' gl'iosa. Hodie namqz spectaculū fres deo: et angelis z hominib⁹: p lege dei sui viriliter certauit vsqz ad mortē: z i sa cra fidei cōstātia pmanēs: triūphali morte insignis: z proprio sanguine laureat⁹: terre corpus resignans: beatā animā cū inef fabili gaudio celo intulit. Cōgrue igit' mors talis dicitur nata lis: que gignit ad vitam. Uita qppe presens misera est: z morta lis: z mors illa btā z vitalis. Peruenit itaqz gloriosi⁹ martyr ab hac mortali vita: per hanc vitalē mortē ad vitā vitalez. Ho die namqz multiplici meritoꝝ gl'ia adornat⁹: celesti patria trre ni carceris cōmutauit exiliū: de labore trāsiuit ad regez: de mū do ad patrē. Hodie btō thome a fidelib⁹ honor z reuerētia q̄ ex hibet' in trr̄is: i celis coll'ata ē: cū gaudio cū āgelis btitudo et gl'ia. Gaudiū de nouitate: securitas de eternitate: hic trr̄a ma riqz potēs xp̄oqz cōregnās: mirādis mortales letificat signis: mirificis in trr̄a corruscare nō desinit miracl'is. Uerū qa oino decet: vt patrē piū filij nō degeneres imitari satagāt: expēdit suc cincte z simplici fmone euoluere: q̄ in vita scti pōtificis pcesse

runt meritorũ insignia: quor̃ p̃rogatiua tanta pfruit̃: beatitu-
dinis gl̃ia tantaue excellit miraculorũ potẽtia. Lectio.ij.
Dormiente igit̃ cũ patribus suis in senectute bona: felicis
memorie theobaldo archiep̃o: Thomas archidiacon⁹ can
turiensis eccl̃ie in archiepiscopũ ꝛ p̃matẽ totius anglie in noĩe
sancte trinitatis solenniter eligit̃: ꝛ post modicum ꝯsecratur
Erat aũt piis mẽtib⁹: spes firma: ꝛ fiducia i dño: q̄ idẽ cõsecra
tus vtrinsq; hoĩs habitu mutato: morib⁹ melioratus p̃sideret
Probatissimũ siqdem tenebatur sedere illã sedẽ esse: sanctuz
recipe aut facere vl' citi⁹ ꝛ facile indignũ abijcere qđ in beato
thoma misericordit̃ ipletũ ẽ. Promotus ĝ elect⁹ dei pontifex
sacreq; vnctionis scificatione delibut⁹: euestigio rẽ sacramẽti ẽ
adept⁹. Ambulãs enĩ in nouitate vite nou⁹ hõ. Mutat⁹ ẽ in vi
rũ alterũ: cui⁹ oĩa in melius conuersa sunt. In tãta aũt grã sa-
crauit p̃sulat⁹ sui p̃mordia: vt indut⁹ se clãculo monachali ste-
mate: monachi adipleret op⁹ ꝛ meritũ. Et q exẽplo baptiste cũ
cõstãtia zelũ iusticie pfecte cõceperat i corde: parificari quoq;
ei studuit i veste pnĩe. Reiecta nãq; sindone q̃ hacten⁹ dñi mol
lia regũ blãdirẽtur vti ꝯsueuerat: cilicio asp̃rimo sup nudum
vestiebat̃: addidit etiã femoralia cilicina: vt arcti⁹ carnẽ morti
ficaret: ꝛ spm̃ viuificaret. His aũt ꝛ alijs sp̃ualib⁹ vite exerciti
js supductis alijs vestib⁹: paucis admodũ cõscijs ocl'is ꝛ noti
cie hoĩuz exhibebat: qa nõ ab hoĩe sz a deo gl'iã q̃rebat. R.iij
Am tũc vir v̄tutis iustificationes dĩ igrediẽs: eẽ cepit i ab
stinẽtia ãplior: vigilijs crebrior: plixior in orone: sollicitior
in p̃dicatione. Cõmissũz sibi a deo pastorale officiũ: cũ tãta dili
gẽtia exeq̃bat̃: vt cleri vl' eccl'ie iura nullaten⁹ pmitteret mutil
lari. Tãtã ãt ꝯpũctionis grãz habe cõsueuit iter oronum secre-
ta: vl' missar̃ solẽnia: vt eruditis ad fletũ oculis ip̃e tot⁹ i lachry
mis efflueret: ꝛ i hui⁹ geñis titulo se rep̃sentaret: sciẽs quoq; q̄
mĩa mitigat iudiciũ: ꝛ pietas vite q̃ nũc ẽ: futuraz habeat pmissi
onem: adeo sup afflictos ꝛ paupes mĩe viscera: vt egẽtes i bele
mosine bñdictiõib⁹ p̃uenire solit⁹ eẽt. Abiectores eor̃ quos re
ligionis offerebat opinio: notos ꝛ familiares habebat: ꝛ vt ab
eis esurire ꝛ sitire iusticiã diceret: secretiori eor̃ collo q̄o crebri⁹
fruebat̃. Erga tales xp̃i s̃uos ꝛ milites: elegit vir mĩs̃icors in
veste ciboq; liberalis eẽ ꝛ larg⁹: q sibi in vtroq; decreuit eẽ mo

derat⁹ z parc⁹. Quid eni negaret xpo. ppriu sanguine fūdēs p xpo? Qui poscēti debebat palliū vl tunicam: superogare studuit z carnē ppriaz. Sciebat eni carnis pprie nūq̄z fore pdigū: quē alicui⁹ rei tēporalis cōstaret esse auarū. Hec ē fragrātia de stimētoz nri iacob: sicut odor agri a dño benedicti. Hec sūt mutatoria magni sacerdotis nri. Hec inq̄z ē mutatio dextere excelsi. Hacten⁹ pi⁹ dñs q paupem facit z ditat: humiliat z sublenat seruū suū cūmulare diuitijs: ampliare honorib⁹ voluit: de ceteris aduersis tentare disposuit. Tētando an se diligeret pbauit certi⁹: sed grām donauit vberi⁹. Fecit eni cū tētatione pūētum vt posset sustinere. Lec. iiij.

Onsiderās itaq̄z hostis liuid⁹ nouū pōtificē: nouū hominē iā multiplici dtutū grā vernare: machinat⁹ est tentationis vredinē immitere: quo iā exortū meritoz germē posset suffocare. Nec mora: q̄ separāt hoīe3 a deo suo: amicū a pximo: inexorabiles discordias intē regē z archiepiscopū seminauit. Orta interi pcurātib⁹ viri del: imo dei aduersarijs q̄stiōe: sup cōsuetudinib⁹ regni: z iure ecclīastico: z sup his cōtētione diuti⁹ ptracta: pposuit rex accito cōcilio fm assentatiōnē pceri: habitas regni cōsuetudines: z eas archiepiscopi z suffragāeoz auctoritate firmari: z scriptis pui egijs ptinaci instātia obseruari. In quo adeo inualuit: vt vigēte instātis piculi metu: iurātib⁹ episcopis archiepiscopus z ipe pstito sacramēto: pboten⁹: z inuit⁹ petitionē regis fieri ānueret. Sed resumpto post modicū spū: z post casū fortior: cōsuetudines illas illicite ocessas: cōtra libertatē ecclesie cōfirmare cōstāter negauit. Hui⁹modi icremētis iraz et discordie vir⁹ adeo crassabat: vt accitū ad aliud cōcilū: omnes fere calumnijs et accusationib⁹ insurgerēt in pōtificē: z pbrosis insultatiōib⁹ ipeterēt. Cūq̄z vix inueniret q ei loq̄retur: vel faceret bonū: sed omnia cederēt i cōtrariū: z mora certū trraberet piculū: facta appellatiōe iniqtati cessit: clam paucisq̄z comitat⁹ recessit: mare adijt: trāsfretauit. Ibat aūt p viā suā gaudēs z exultās: q: digni⁹ habit⁹ ē pati. Alditoq̄z beatissimo papa alexandro q ea tēpestate in frāciam venerat: negociosa q̄dam sicut z āte pposuit: tū de salute anime sue: tū de oppressiōibus ecclīe quā regēdā susceperat diligēt exposuit. At cū pat̄ z pastor vniuersalis aduētus episcopi sui causā ex integro cognouisset: de tā

ta ꝛ tali calũnia ĩ domo dei erecta: grãs egit. Exultabat quoqȝ vberi⁹ q̃ lucerna tã mirifice ardẽs ꝛ lucẽs inuẽta sit: ad occidu

Suscepit eo (as mũdi tenebras illumiandas. Lc. v. tẽpore xp̃ianissim⁹ rex frãcoꝝ lodouic⁹: venẽabilẽ archiep̃m imagnã grãz: ꝛ postulãte papa ei cũ suis ĩ omni liberalitate ne cessaria ministrabat. Iã enĩ reddit⁹ dñis cãturiẽsis: iussit nũ o fisca ri. Exultãs ḡ beat⁹ thomas: ĩ sũma humilitate: pstine glie sue si q̃m surrepserat explauit sup bia ꝛ omnes aĩmi mot⁹ redegit ĩ hõestatẽ: ꝛ scĩ o tẽptuz. His itaqȝ ꝛ alijs vrtutũ odorib⁹ exacer bat⁹ iniq⁹ exactor diabol⁹: furorẽ suũ ĩ parẽtes: ꝛ cognatos et familiares sãcti põtificis exacuit: ꝛ pscriptionẽ eis cũ enormi crudelitate excitauit. Iã tũc videre erat spectaculuz mirabile vtriusqȝ sexus scilicet diuer se etatis ꝛ odĩtiõis: viros: ac mulie res: maritos cũ pgnãtib⁹: lactẽtes quoqȝ exulare: ꝛ ĩ augmẽtuz doloris: ꝛ o fusiõis ãte pij patris psẽtiaz: lugubres ꝛ desolatos exhiberi. Scũs vero psul cũ veteranoꝝ opoꝛtatiõez ospiceret: ꝛ puuloꝝ quoꝝ adhuc alimẽta ĩ maternis pẽdebãt vberib⁹. Alt ipsi⁹ aĩam gladi⁹ ptrãsiuit o passiõis adeo vt ipsaz ex toto sibi vẽdicaret vis doloris. Sic ḡ fit martyr ãte necẽ: post futuro mar tyrio coronaz adeptur⁹ duplicẽ. S ȝ nec sic abstract⁹ ẽ vel ille ct⁹. Nã pfect⁹ ĩ charitate: adduci blandicijs: seduci fallacijs: frãgi nesciuit aduersis. Cõcuti potuit palmes vinee celestis: sȝ nõ auelli. Perseuerabat itaqȝ patioꝛ ad tẽtatiões pstolãs ĩ pa tiẽtia diuine ppitiatiõis respectu: ꝛ o uersationis merito omniũ sibi ocilliabat grãz. Regi q̃d e frãcoꝝ ĩ osilijs erat acceptissim⁹ pncipib⁹ regni ꝛ ecclĩarũ patrib⁹ admodũ familiaris: omnib⁹ vt dignũ erat habebat reuerẽd⁹. Quippe osiliũ thome expecta bile vt chusi: iocũda societas vt ionathe: op⁹ zelans iusticie vt phinices. Crescebat autẽ adeo in dies fama bonitatis eius inẽ alienigenas ĩnocẽter o uersantis: vt ab indigenis regni: nõ sim plicit archiepiscop⁹: sed sanct⁹ archieps noiaret. Lec. vj.

Exultãs ḡ beatissim⁹ pař cũ suos iã fere ãnos explenit: qb⁹ ĩ virũ pfectũ creuerat: cũ toto eo tẽpore int ipm ꝛ regẽ ãglo ruz nullaten⁹ posset reformari: sed magis deformata videret Deiqȝ placuit oĩuz dispositori deo: sini thome recõpẽsare meri ta ꝛ lõgos laboꝛes o sumare victoriosa martyrij palma. Regis ḡ sniam mutauit in meli⁹: ꝛ mediãtib⁹ tam litteris dñi pape pater

na exhortatione: regis francoꝝ ꝛ pluriū epōꝝ cōsilio: q̄ etiā ꝑncipum supplici interuētu archiepiscopū recepit in grāz: ꝛ ad suā cōcessit redire ecclīaz. Btūs ẜo thomas cui nulla cura d̄ terrenis inerat: tota deuotione diuinis oꝛonib⁹ ꝛ ieiunijs vacabat: deū assidue ꝓ statu eccl'ie sancte exorās. Quadā vero die dū diuinum celebraret officiū: dūq̄ dignis manib⁹ dn̄icuz tractaret corp⁹ ꝛ sanguinē: inter ipas assiduas fletus sui lachꝛymas ecce vox a summo elapsa solio: talia fertur illi dixisse eloquia. Thoma fratrer mi: festo paratus ad ꝓpriam redire sedem. Quod decreui fiet: ecclesia enim mea gloꝛificabitur in sanguine tuo: tu vero gl'ificaberis. Siquidem ille audita reuelatione angelica nimiū animum suum exhilarans: sciens se ꝓ vita transitoꝛia coꝛonam posse cōmutare perpetuam: diuinis se obtempabat p̄ceptis reuocando ad memoꝛiam psalmistā dicentē homo sicut fenū: dies eius tanq̄ flos agri: quoniam spiritus pertransibit in illo ꝛ nō subsistet. Inchoante autē āno septimo: cum iā esset vir dei amabilis spiritualibus exercitijs sanctificatus: ꝛ septiformi spūs scti grā pfectioꝛ: ad sedē suā quātotius repedare festinabat. Noluit enī pater pius cāturiensem ecclīam diuti⁹ desolatā relinq̄re: vel vt creditur in spū viderat certaminis sui gloꝛiam ꝑcelare: aut alibi moꝛiendo sedem ꝓpꝛiaz martyrij sui honoꝛe priuare. Transito itaq̄ mari archipꝛesul ꝛ futur⁹ martyr: in magna gl'ia et honoꝛe: ꝑcipue a monachis cū solēni processione q̄si āgel⁹ suscept⁹ ē in eccl'ia sua oībus pre gaudio illachꝛymātib⁹: ꝛ cū gratiaꝝ actione clamātibus: bn̄dict⁹ q̄ venit in noīe domini. Omnib⁹ q̄ pacis osculo receptis: familiariter cōmoꝛās īter eos cōuersatiōe sua ꝛ exhoꝛtatiōis verbo oēs edificabat.

In illo tpe. Dixit dn̄s iesus discipl'is suis. Amē amē dico vobis nisi granum frumenti cadens in terrā moꝛtuū fuerit: ipsuz solum manet. Si autem moꝛtuum fuerit: multū fructū affert. Secundū ioannem.

Omelia beati Augustini episcopi. Lectio. vij.

Confluentibus gentibus ad diē festū hierosolimā: ꝛ dn̄m ih̄m videre cupiētib⁹: cū hoc illi ab apl'is nūciatū fuisset: mox de sua passione gñ nō solū iudei: sꝫ etiā gētiles ad salutē erāt colligēdi: hoc q̄d in p̄senti lectiōe recitat' paucis p̄missis adiūxit. Uenit ingens hoꝛa vt clarificet' fili⁹ hoīs. Ac deīde cōpatiōne ꝯgruā subdendo intu

lit dicēs. Nisi granū frumēti cadēs in terrā mortuum fuerit:

Quo loco p granū frumē (ipsū solū manet. Lectio viij.
ti seipsū intelligi voluit: quo in trrā cadēte p morte carnis multarū messiū seges p orbē emersit. Sicut ergo granū frumēti cadēs i trrā si moriat solū manet: sic xps dns sol⁹ bon⁹: sol⁹ iustus: solus scīs māsisset: nisi p nob mortu⁹ fuisset. Moriens āt cūctas pene gētes sua morte ad cognitionē suā adduxit: et eas tāq̄ optimū fructū i horreū celestis patrie itroduxit. Qui amat aīam suā: pdet eā. Aīa in hoc loco p vita psenti accipit:

Hec (vt alibi. Ne sollicititi sitis aīe vestre. etc. Lectio. ix.
ergo sētētia gemina expositione accipi valet. Qui amat in qt aīam suā: subaudi ab inferiorib⁹ in h mūdo: pdet eā idest si amas aīā tuā in deo: pdes illā in sclo. hoc ē si ad h amas aīā tuā vt cupias vitā eternā tenere cū xpo pde eā mūdo. Ut nō timeas mori p xpo. Ut ita. Qui amat aīā suā: pdet eā. Idest q amat istā vitā psentē pdet futurā. Qui sensus verior eē videt: p eo qd sequit. Et q odit aīā suā in hoc mūdo: in vitā eternā (custodit eā.

In natale scti silvestri.

Historiograph⁹ noster Lectio. i.
eusebius: palestine puīncie cesariēsis vrbis episcop⁹ cū historiā ecclīasticā scriberet: ptermisit ea q̄ se in alijs suis opusculis memierat trāstulisse. Nā vigiti libros id ē duas decadas q̄s omniū puīciarū pene passiōes martyrū. Epōrū et ofessorū sacrarūq̄ mulierū ac vginū: gesta otinere fecit. Deniq̄ secu t⁹ ab aplo Petro oiū epōrū p ordinē noīa et gesta cōscripsit: earū videlicet vrbiū q̄ arcē pōtificat⁹ p aplicas sedes tenere noscūtur. Urbes videlicet romā. anthiochie. ephesi. alexādrie. harū vrbiū epōr oiūz pteritorū gesta vsq̄ ad tēp⁹ suū greco s̄mone oscripsit. Ex quorū nūero vnū epōrū vrb romic sanctū silvestrū me de greco i latino trāsferre p̄cipis dn̄e scte ac beatissime pr̄. Qui exiguū me ad trāslatione hanc eē osiderās. Elegi hoc detegere: q̄ tim pui s̄monis et meritū ingenij. Unde obsecro: vt p me tuis oronib⁹ ipetres: ne q culpā cōtēptoris fugio: psūptoris noxā icurrā. Credo eni q orādo facies: qd me arripe iubēdo fecisti. Nā cert⁹ sū: q in hoc trāsferēdi studio siqd vitu pationis extiterit: mee erit audacie: tuc ... oratienis si ... (culpā. R. ij.

Silvester igit vrb rome eps: cū eēt ifātu

lus: a vidua matre sua iusta nomine: tradit⁹ est cirino p̄sbytero. Cuius vitā imitatus ⁊ mores: ad sūmū apicē xp̄iane religiōis peruenit. Factusq̄ȝ iuuenis hospitalitatē animi diligētia tota exhibebat. Quā nō diuitie terrene: sed bone volūtatis thesaur⁹ adimplebat. Vn̄ factū est: vt thimotheū quēdam virū xp̄ianū ⁊ religiosum: veniētē ab āthiochia: xp̄m publice p̄dicātē: t̄pe p̄secutionis hospitē susciperet: qd̓ facere etiā ipsi pontifices formidabāt. Siluester xo nō solū se hospitio eū suscepisse gaudebat: sȝ etiā timore abiecto: tā vitā quā p̄dicationē ei⁹ sūmis laudibus cōmēdabat. Qui timotheus p̄ vnū annū ⁊ mēses tres docens xp̄i xitatē: cū multi p̄ eū ppl'i cōuersi essēt: dign⁹ martyrio tēt⁹ ē a paganis: et tradit⁹ targno vrb̄ p̄fecto. A quo tormētis plagaꝝ aflict⁹: ⁊ lōga carceris custodia macerat⁹: q̄ si bon⁹ athleta dicēs sacrificare idolis noluisset: t̄cio ces⁹: tercio grauissimis supplicijs attrectatus: īter homicidas decollatus est. Quē sctūs siluester occulte medie noctis tempe raptū: ad domū suā detulit. Ibiq̄ȝ sctm̄ melchiadē ep̄m venire fecit: q cū oibus sctis p̄sbyteris ⁊ diachonibus: p̄ totā noctē in dei laudib⁹ p̄manēs eius martyriū d̄dicauit. Quedā āt xp̄ianissima mulier noīe theodosia: ī suo horto iuxta sepulturā bti pauli apl'i rogauit memoratū papā: vt suo sūptu eccl'iā edificās sci timothei corp⁹ exciperet

Lectio. iij.

Quod factū valde placuit oib⁹ xp̄ianis: vt hui⁹ nois martyr idest timothe⁹ paulo apl'o p̄ eo q̄ discipulū habuerat adhereret. Post hec targn⁹ vrbis p̄fect⁹ spectās timotheū aliq̄s habuisse pecunias: teneri iussit sanctū siluestrū. Cui ⁊ dixit. Nisi mihi oēs scelerati illi⁹ dederis facultates: grauia tormēta patieris. Sȝ cū m'toꝝ testimōio illū huiusmodi pecunias nō habere diceret: titulū xp̄ianitatis opposuit: dicēs eū tormētis varijs finiēdū: nisi spōte sua idolis īmolaret. Cui siluester dixit. Scias te eui vltione dānādū: si nō celeri⁹ dn̄m dei filiū credideris ihȝ xp̄ȝ. Tūc irat⁹ targn⁹ iussit eū ī carcerē retrudi dicēs: ḡuissimis te tormētis faciā p̄ma sessione deficere. Ad hec scūs siluester ait: euāgelica te sn̄ia alloquor. Stulte hac nocte auferet̄ aīa tua a te: vt tormēta q̄ xp̄ianis t̄palia erogasti: tu eterna recipias: ⁊ īter tormēta ip̄a hūc eē deū quē xp̄iani colūt recognoscas vt p̄bes timotheū nō sceleratū eē: sȝ martyrē xp̄i quē tu punisti. Interea sctūs siluester catenatus ad carcerē tra

De ſancta colūba.

hiſ: ⁊ rogatꝰ targnꝰ ad prādiū q̄ſi epulaturꝰ accedit. Sꝫ ſctō ſil
neſtro ī carcere orāte: ⁊ targno īſignia prādēte: vltio diuina ma
nifeſta ē. Deniqꝫ os piſcis dū māducaret: in eiꝰ gutture ꝯſatū ē.
Cui nulla medicoꝝ ars ꝓfuit: nulla potuit īcātatoꝝ arte trāſire
Uñ factū ē vt ab hora prādij vſqꝫ ad noctē mediā dolore vexa
tꝰ: ſcdꝫ ꝟbū qđ ſctūs ſilueſter dixerat expiraret. Sicqꝫ factū ē
vt p̄ma hora diei q̄ ſeſſurū ſe cominatꝰ fuerat p̄fectꝰ ꝯtra ſcūꝫ
ſilueſtrū: feretro eiectus de domo ſua cū luctu duceret' ad tumu
lū. Tūc ppl'i xp̄iāi cū ſcō melchiade ep̄o ad carcerē ꝑgūt. Scūꝫ
ſilueſtrū exinde educētes cū gaudio magno. ¶ Eodē die co
(lūbe v̄ginis. L.iiij

IN tpibꝰ ill': aduenīēs aurelianꝰ ipa
tor de ꝑtibꝰ oriētis: cū paganꝰ eēt: ⁊ idola coleret. Ingreſſꝰ
ē ciuitatē ſenonas: ⁊ cepit ꝑgrere qs ī ea eēt xp̄ianꝰ: ⁊ audiēs no
mē btē v̄ginis colūbe: iuſſit eā ſuis ꝯſpectibꝰ p̄ſētari. Cūqꝫ ad
ducta fuiſſet: ītuēs eā Aurelianꝰ dixit. Quē deū colis? colūba
reſpōdit. Nullū aliū deū niſi deū oīpotentē: q oēs hoīes vult
ſaluos fieri: ⁊ ad agnitionē ſui noīs venire: qꝗꝫ miſit vnigēitū fi
liū ſuū ī trrīs dñꝫ nr̄ꝫ ihm xp̄ꝫ: ꝑ quē fecit oīa: vt ꝯfirmāet nos
ī eccl'iā ſuā ſctā: ⁊ faceret heredes ſuos: q̄s oli tenebat vīcul'
ſuis nexoſ diabolꝰ: vt mō vos tenet. aurelianꝰ īꝑator dixit. Co
lūba cognouiſti d̄creta: q̄ nuꝑ a nob exierūt? Colūba reſpōdit.
que? Aurelianꝰ dixit: vt oēs xp̄iani relicta ſuꝑflua ſuꝑſtitione
cognoſcāt me vez p̄ncipē ⁊ deos meos adorēt. Btā colūba rn̄
dit. Dij q ſunt manu facti pereant ⁊ ipi q adorāt eos: mihi enī
xp̄s dñs meꝰ ihs: coronā ꝑpetuā dare dignabit'. Lectio. v.

AUrelianus dixit: ꝑ deuꝫ meum ſolē: ⁊ ꝑ omnes deos meos
conſenti mihi ⁊ ſacrifica dijs. Et eris coniunx aurelio filio
meo ceſari: ⁊ bene tibi erit in domo mea ꝓpter pulchritudinem
tuam. Beata columba reſpondit. Quando pr̄ tuus diabolus
tentans dñm dicebat: ſi procidens adoraueris me hec omnia
dabo tibi. Dñs reſpondit: nō tētabis dñm deum tuū: ſed illi ſo
li ſuies. Simil'r ego dico tibi tirāne: non tentab ācillā dei p̄ris
oīpotētis. Tunc aurelianus imperator furore nimio accenſus
iuſſit eaꝫ in amphiteatro recludi: ⁊ precepit querere iuuenē tur
piſſimū nomine barucā: cui Aurelianus dixit. Uade iuuenis in
amphitcatrum: vbi incluſa eſt Columba: ⁊ delude eam. Audi
ens ille iuuenis gauiſus gaudio magno: q̄ data illi eēt poteſtas

in ꝟginẽ colũbam. Et ingressus est cellulã in q̃ btã colũba erat inclusa ⁊ aspiciẽs btã colũba ad iuuenẽ dixit. Quid cũ tãta ferocitate ad me venis homo? Nunquid possũ tibi resistere: aut repellere a me? Sed patiẽtiam habe: ⁊ sic audi ꝟba mea: ⁊ noli mihi vim facere: ne irascat̃ tibi dñs me⁹ ⁊ moriaris. Compũctus autẽ ille iuuenis: nõ tetigit eã. Et ecce vrsa fugiens de cauea amphitheatri: ingressa est cellulam: in qua sancta colũba tenebat̃. Et accipiens iuuenem: apprehendit colluꝫ eius: ⁊ deposuit eum in terraꝫ. Ursa autem intendebat in faciẽ sancte columbe: quid iuberet de eo facere. Tunc sancta columba dixit ad vrsam. Adiuro te per nomen domini mei ihũ xp̃i: vt non ledas eum in aliquo: sed mitte me loqui cum eo. Tunc vrsa adiurata: dimisit eum: ⁊ posuit se ĩ ostio cellule: ne ille iuuenis dimissus fugam peteret: nec alius posset intrare. Tunc sancta colũba dixit ad iuuenem. Ecce fera audito xp̃i nomine: dat honoreꝫ deo: ⁊ tu homo infelix in tanto scelere inueniris? Aut promitte te xp̃ianum fieri: aut si nolueris deuorabit te fera. Tũc iuuenis clamauit voce magna: dicens. Qui xp̃m non fuerit confessus: sanus hinc non discedat. Cumqꝫ hec dixisset: vrsa tulit se de ostio: ⁊ egressus ille iuuenis: clamabat per totam ciuitatẽ dicẽs. Sciatis populi romani: non esse aliũ deum nisi quẽ colũba colit. Lec. vj.

Audiẽs hec aurelian⁹ ĩpator: ira accẽsus: misit ad amphiteatrũ: vt beatã colũbã ei exhiberent. Euntes aũt milites: iuenerũt eã orãtẽ simul cũ vrsa: ⁊ redeũtes dixerũt. Nõ possumus eã tibi exhibere. qa vrsa intus ẽ cũ ea. Tunc aurelianus iussit ligna exhiberi: ⁊ igni succendi: vt vrsa ⁊ btã columba simul arderẽt. Ursa cepit rugire: ⁊ mugitum dare. Tunc beata columba dixit ad vrsã. Noli timere: neqꝫ pauere: qa neqꝫ incẽdio cremaberis: neqꝫ morte capieris: sed vbi te dies tuus inuenerit ibi morieris. Tunc vrsa ascendit ad tectum domus: ⁊ egressa foras per medias turbas populorum: de ciuitate exiuit: ⁊ ad siluã perrexit. Acclamantes autem ppl̃i dixerunt ad aurelianum: vt super igneꝫ aquaꝫ effũderet: ne colũba viua arderet. Et ecce nubes ab affrico veniẽs cũ multa pluuia ⁊ extinxit ignẽ. Tunc aurelianus iussit columbã exhiberi: ⁊ dixit ad eam. Dic mihi colũba: q̃ est ars tua vel maleficia: vt fera siluestris tecũ pariter conuiuet. Columba respondens ait.

Nulla maleficia noui: sed solũ iesum xp̃m filiũ dei adoro: qui mihi misereri dignatus est. Tũc iratus aurelianus dixit. Iam tibi testat⁹ fueraꝫ: vt xp̃m nõ nominares: quod si feciſſes: morte turpiſſima morieris. Sancta columba reſpõdit. Melius est feliciter mori: q̃ȝ infeliciter viuere. Infeliciter enĩ viuit qui a lege xp̃i ſeparatur: ⁊ p̃ceptis ei⁹ non obedit. Tunc aurelianus impator ira arreptus: iuſſit militib⁹ ſuis vt eam extra ciuitatẽ in miliario primo ducerẽt: et gladio ãputari caput eius p̃cepit. Milites autem fecerunt ſicut preceperat eis aurelianus. Beata vero columba dedit eis anabolarium ſuũ vt darent ei ſpaciũ orandi: ⁊ ita fecerũt. Oratione autẽ cõpleta: venit vox de celo dicẽs. Ueni columba veni: aperti ſunt tibi celi. Congaudet tibi paradyſus deuictis omnibus colluctationibus tuis. Stat dei fili⁹: ⁊ vt tibi coronam in capite ponat: et ſuſcipiant te angeli dei. Tunc milites contendebant qs eam decollaret. Un⁹ ex illis dedit eis triginta denarios: et ãputauit caput ei⁹. Cuius ſpũs migrauit ad celũ. Hec acta ſunt apud ſenonas ciuitatẽ: p̃die kalẽdas ianuarias regnãte domino nr̃o ieſu xp̃o. Qui cũ patre ⁊ ſpiritu ſcõ viuit et regnat de⁹ p cũcta ſecula ſcloꝝ amẽ. Scõm Ioãnẽ.

In illo tempore: dixit dominus ieſus diſcipulis ſuis. Uigilate quia neſcitis qua hora dominuſ veſter venturus ſit. Et reliqua. Omelia beati auguſtini. Epiſcopi. L.vij.

Dominicus ſermo quem debemus omnes non ſolum ſtudioſe: verum etiam ſapienter audire: cui nos humiliter ac delectabiliter oportet obedire: moderatiõis ſue tenens vbiq̃ȝ tẽperiẽ: vt nec ouibus deſint pabula: nec paſtorib⁹ alimẽta. Quedam ſpecialiter p̃cepit nobis: quedam vero generaliter ⁊ nobis et vobis. Nobis namq̃ȝ idest ſeruis: quos ille paŕ familias rerum omnium dominus ad hoc in ſua magna domo conſtituit: vt populo eius verbum gratie miniſtremus: ſpecialiter iniũgit ſancte predicationis officium: generaliť vero et nobis et vobis ſalutaris indi:itur obedientia mandatoꝝ. Lu aũt. Lc.viij.

Inq̃b⁹ denuo mãdatis tãq̃ȝ ditiſſimis ferculis ſit celeſtiũ ȝ diliciaꝝ copia ſpũalis: vt i v̓bo dei abũdet: qd̃ pfect⁹ cõedat ⁊ bibat: et etiã: qd̃ puul⁹ ſugat. Ibi ẽ etiã ſimul ⁊ lacte⁹ pot⁹: quo tenera fideliũ nutriať infantia: ⁊ ſolidus cib⁹: quo robuſta perfectoꝝ iuuẽtus ſpũalia ſancte v̓tutis accipiat icremẽta. Ibi

ꝓfus ad salutē ↄsulit̃ vniūsis: quos dñs saluare dignat̃: ibi ē qḋ oi etati ↄgruat: ibi qḋ omni ↄfessioni conueniat. Ibi audiui mꝰ p̄cepta q̄ faciamꝰ: ibi cognouimꝰ p̄mia q̄ speremꝰ. Lu. autē.

IBi ē iussio q̄ nos ꝑ litt̃ā doceat ⁊ istruat ad sciētiā: Le. ix. ibi ꝓmissio q̄ ꝑ grām trahat: ⁊ ꝑducat ad gl'iā. Seruoꝝ igit̃ quos ppl'o suo p̄posuit dñs speciale v olēs officiū demōstrare: ait qḋ ex euāgelio mō audiuimꝰ. Quis puta s ē fidelis ẜuꝰ ⁊ pru dēs: quē ↄstituit dñs suꝑ familiā suā: vt det ill' in tꝑe tritici mē surā. Beatꝰ ille ẜuꝰ: quē cū venerit dñs: iuenerit ita facientez. Quis ē iste dñs frs: xp̄s sine dubio: q suis discipul' ait. Vos vo catꝭ me magr̃ ⁊ dñe: ⁊ bñ dicitis. Sū eteni. Que ē etiā huiꝰ dñi fa milia: Nimiꝝ illa ē: quā ip̄e dñs ḋ manu inimici redemit: ⁊ suo dñio mācipauit: Hec āt familia sctā ē eccl'ia cat holica q̄ ꝑ oibē terre copiosa fertilitate diffūdit̃: ⁊ se redēptā p̄ciosa sui dñi san guine gl'iat̃. Filiꝰ ei hois sic ip̄e ait venit: non ministrari sꝫ mini strare: ⁊ dare aīaꝫ suā redēptionē ꝓ mltis. Ip̄e ē etiā pastor bo nꝰ: q aīaꝫ suā posuit ꝓ ouibꝰ suis. Lu āt. ¶ In oct. scti stephi.

STephanꝰ āt plenꝰ grā ⁊ fortitudīe faciebat ꝓdigia Le. i. ⁊ signa magna ī ppl'o. Surrexerūt āt qdā de sinagoga q̄ ap pellabat̃ libertinoꝝ ⁊ cirenēsiū ⁊ alexādrinoꝝ: ⁊ eoꝝ q erāt a ci licia ⁊ asia: disputātes cū stephano. Stephanꝰ grece latine coro natꝰ dr̃. Qui pulcherrima ratione qḋ p̄cepturꝰ erat ī se quodā p̄sagio p̄occupat ī noīe. Lapidatꝰ hūilit̃: sublimit̃ ē coronatus. Hebrayce aūt: iterp̄tat̃ norma vr̃a Quoꝝ vꝫ nisi martyꝝ seq̄n tiū: q bꝰ p̄mo patiēdo forma factꝰ ē mori ꝓ xp̄o: Et nō poterāt resistere sapie: ⁊ spūi q loq̄bat̃. Tūc submisert viros: q dicerēt se audisse eū dicētē ꝟba blasphemie ī moysē ⁊ deū. Cōmouerūt itaqꝫ plebē seniores ⁊ scribe: ⁊ ↄcurrētes rapuerūt eū: ⁊ adduxe rūt eū in ↄciliū: ⁊ statuerūt testes falsos dicētes: hō iste nō ces sat loq ꝟba aduersꝰ locū hūc sctūꝫ ⁊ legē. Audiuimꝰ eni eū di cētē: q̄m ih̄s nazarenꝰ destruet locū istū: ⁊ mutabit traditiones q̄s tradidit nob moyses. Et ītuētes ī eū q sedebāt ī ↄcilio: vide rūt faciē eiꝰ tāq̄ꝫ faciē āgeli. Dixit p̄nceps sacerdotū illi: si ita se haberet. Tūc ille. Dura ceruice ⁊ icircūcisi corde et auribꝰ: vos sēper spūi sctō resistitis sic p̄res vr̃i. Tūc fremebāt dētibꝰ suis: ⁊ ostēdebāt se eē beluas: carnes eiꝰ lacerādo. tu āt. Le. ij

IP̄e āt cū eēt plenꝰ spū scō: itēdēs ī celū: vidit gl'iā dī ⁊ ih̄z stātē

In octa. sancti Joannis apostoli.

a dextris vtutis dei ait. Ecce video celos aptos. et filiū hois stā tē a dextris dei. Exclamātes aūt voce magna: cōtinuerūt aures suas. et ipetū fecerūt vnanimit in eū. Cū domin9 xps dei et hois pfect9 sit fili9: qd ē qd hūc bt9 martyr hois poti9 q̄ȝ dei filiū ap pellare maluit: cui ita pl9 glie videret allatur9: si eum dei poti9 q̄m hois filiū appellare voluisset: nisi hoc testimōio iudeoꝝ cō fūderet ifidelitas: cū se hoiez crucifixisse: et hūc deū credere no luisse meminerit. Ad ɔfortādā ḡ beati mris patiētiā celestis re gni iānua pādit. Et ne iuoxi9 hō lapidat9 titubet i terra: de9 hō crucifix9 appet coroat9 i celo. Vn̄ qd stare adiuuātis vl' pugnā tis ē: recte a dextris dei stātē vidit: quē iut boies seqntes adiuto rē habuit. Nec discordare videat qd bene marc9 eū a dextris dei sedere dscribit. Qui sic iudicād9 ē. Qr et nūc iuisibilit oia iu dicat: et ad extremū iudex oiuz visibilis aduēiet. Tu aūt. ℟. iij.

Eiiciētes eū extra ciuitatē lapidabāt. Falsi aūt testes dpo suerūt vestimēta sua sec9 pedes adolesētis q vocabat saul9: et lapidabāt stephāū iuocātē et dicētē. Dn̄e ihū xp̄e: suscipe spūȝ meū. Et dn̄s extra portā pass9 ē: q elegit nos de mūdo i supnū regnū: et gl'iār stephan9 q̄si aduena mūdi extra ciuitatē lapidat Nō eni habuit hic manētē ciuitatē: sȝ futurā tota mēte q̄rebat Et iuxta rerū mutationē infirmūdū cordis ītuitū dirigit: psecu tor dure ceruicis manū ad lapides mittit. Vn̄ arator. Lapides iu dea rebellis i stephanū liphata rapis: q̄ crimie duro saxea semp eris. Positis aūt geib9: clamauit voce magna dicēs. Dn̄e ne statuas illis hoc peccatū. Et cū hoc dixisset obdormiuit in dn̄o Pro se qdē stās orauit: p inimicis gēu flectit. Qr ipsoꝝ maior iniqtas: magis supplicādi remediū flagitabat. Et mira beati mr̄is vt9: q sic zelo feruebat: vt eis a qb9 tenebat: p palmā sue pfidie culpas exprobraret: sic dilectiōe ardebat vt in morte q̄ȝ p

Ioānes (eis a qb9 occidebat oraret. In oc. s. ioānis ℟. i. apl'us et euāgelista cui9 hodie festiuitatē celebram9: fili9 ze bedei fuit: et frater iacobi: virgo electus a dn̄o: atq̄ȝ inter cete ros magis dilect9: q etiā supra pect9 magr̄i i cēa recubuit: et euā gelij sui fluēta de ip̄o sacro dn̄ici pectoris fonte potauit. Et q̄si vn9 de padysi fluminib9: vbi dei grāȝ in toto terraꝝ orbe diffu dit. Quiq̄ȝ i loco xp̄i xp̄o iubēte successit: dū suscipiētis magr̄i discipl's etiā p xp̄o alter quodāmō drelict9 ē fili9. Hic dū euan geliū xp̄i i asia p̄dicaret: a domiciano cesare in pathmos insulā

relegatur: vbi etiã posit⁹ apocalipsim scripsit. Interfecto aut ẽ a senatu domiciano: exilio resolut⁹: venit ephesũ. Ibiq; ob h e reticoꝝ refutãdas versutias efflagitat⁹ ab asie episcopis: euangeliũ nouissimus edidit. Tu autem. Lec. ij.

Hic inter alios euãgelistas aquile cõparat. Et merito quia diuinitatẽ alti⁹ ceteris disseruit dicẽs. In pncipio erat verbũ. Cui⁹ qdẽ inť alias virtutes: magnitudo signoꝝ hec fuit. Mutauit in aurũ siluestres frõdiũ virgas: littoreaq; saxa i gẽmas. Itẽ gẽmaꝝ fragmina in ppriã reformauit naturã. Viduã quoq; ad precẽ ppli suscitauit: ac rediuiuũ iuuenis corp⁹ rome ante ianuã reparauit. Bibẽs letifeꝝ haustũ: nõ solũ euasit piculũ sed eodẽ pstratos poculo invite reparauit statu; . Hic aũt sexagessimo vij. post passionem domini saluatoris anno sub traiano pncipe: lõgo vetustatis senio fessus: cũ diẽ trãsmigrationis immmere sibi sentiret: iussisse ferť effodi sibi sepulchrũ: atq; inde valedicẽs fratrib⁹ facta orõne viuẽs tumulũ itroiuit. Deide in eo tãq; in lectulo requieuit. Unde accidit vt qdã eũ viuere asserãt Nec mortuũ i sepulchro: sed dormiẽtẽ iacerere cõtendãt. Maxime p eo q d illic terra se nsim ab imo scaturiẽs: ad superficiem sepulcri cõscẽdant: et q̃si flatu qescẽtis deorsũ: ad superiora pulnis ebullia. Tu antẽ. L. iij.

Sed quomodo se res habeat: nos q̃ntũ ad sanã fidẽ ptinet: credere debem⁹: et illũ cũ domino ppetua qete foueri non dubitam⁹. Siue sine corpore: siue cum corpore sps mãeat: dei iudicio cui nihil icognitũ ẽ relinq̃tur: q famuli suũ sicuti voluit ꝛplacuit: de hoc sclo migrare iussit. Neq; eni de tãto viro cu; scriptũ sit non pl⁹ sapere q̃ꝫ oportet sape: aliqiid temere discutere debem⁹: neq; inanes fabulas ꝯtexẽdo fidẽ eccl'e violare Sed inq̃ntũ possum⁹ deo adiuuãte de v̈tute et actib⁹ ei⁹ faciamus: quẽ de⁹ eccl'ie sue ita ad extirpãdas falsas adinuẽtiones doctorẽ dedit. Sicut eni de moyse legim⁹: q dũ creatorẽ ꝛ factorem mundi insinuat: dicẽs. In pncipio creauit de⁹ celũ ꝛ terrã Ad noticiam dei populũ adduxit: sic et beat⁹ ioãnes ppl'm xp̃ianũ ad verã rationẽ reuocãs vnũ esse pncipiũ docens dixit: quia in principio erat v̈bũ: ꝛ v̈bũ erat apud deũ: rep mens hereticoꝝ falsitatẽ: qui diuersa de dei filio sentiebãt. Tu autem.

In octaua. innocẽtũ. Lec. j.

Et cum aperuisset sigillum quintum: vidi subtus altare animas iterfectorꝝ propter verbum dei ꝛ propter testimoni um quod habebant: ꝛ clamabãt voce magna dicentes. Usque quo dñe sanctus ꝛ verus nõ iudicas ꝛ vindicas sanguinẽ nr̃m de his qui habitant in terra? Et date sunt illis singule stole al be: ꝛ dictum est illis: vt requiescant tp̃s adhuc modicum: donec impleatur numerus fratrũ ꝛ conseruorum eorũ q interficiendi sunt sicut ꝛ illi. Tu autem. Lectio. ij.

Et vidi cum aperuisset sigillũ sextũ: ecce terremotus fact⁹ est magnus: ꝛ sol factus est niger tamꝗ saccus cilicinus: ꝛ luna tota facta est sicut sanguis. Et stelle celi ceciderunt super terram: sicut ficus amittit grossos suos: cũ a vento magno mo uetur. Et celum recessit sicut liber inuolutus. Et omnis mõs ꝛ insula de locis suis mota sunt: ꝛ reges terre ꝛ p̃ncipes: ꝛ tribu ni: ꝛ diuites: ꝛ omnis seru⁹ ꝛ liber abscõderunt se in speluncis ꝛ petris montium: ꝛ dicunt montibus ꝛ petris: cadite sup nos: ꝛ abscõdite nos a facie sedẽtis sup thronũ: ꝛ ab ira agni: qm̃ ve nit dies magnus ire ipsorum. Tu autẽ. Lectio. iij.

Post hec vidi quattuor angelos stãtes sup quattuor angu los terre tenentes quattuor ventos terre: ne flarent sup ter ram: neqꝫ supra mare: neqꝫ in vllã arborẽ. Et vidi alterũ angl'ꝫ ascendentem ab ortu solis habentem signum dei viui: ꝛ cla mauit voce magna quattuor anglis: quibus datum est nocere terre ꝛ mari dicens: Nolite nocere terre ꝛ mari: neqꝫ arborib⁹ quo adusqꝫ signemus seruos dei nostri in frontibus eorꝝ. Et au diui numerũ signatorꝝ centũ quadraginta quattuor milia sig nati: ex omni tribu filiorum israel. Ex tribu iuda: duodeci mi lia signati. Ex tribu rubẽ: duodeci milia signati. Ex tribu gad duodeci milia signati. Ex tribu asser: duodeci milia signati. Ex tribu neptalim: duodeci milia signati. Ex tribu manasse: duode ci milia signati. Ex tribu simeõ: duodecim milia signati. Ex tri bu leui: duodeci milia signati. Ex tribu isachar: duodeci milia signati. Ex tribu zabulõ: duodecim milia signati. Ex tribu io seph: duodeci milia signati. Ex tribu beniamĩ: duodeci milia si gnati. Et vidi ꝛ ecce agnus stabat super montẽ syon: ꝛ cũ illo centũ quadraginta quattuor milia habentes nomẽ eius: ꝛ no men p̃ris eius scriptũ in frontibus suis. Et audiui vocẽ de celo

tanq̃ vocē aquarū multarū: ⁊ tanq̃ vocē tonitrui magni. Et vocē quā audiui: sicut citaredorū citharizātiū in citharis suis. Et cā tabāt q̃si cāticū nouū āte sedē: ⁊ ante q̃tuor animalia ⁊ seniores Et nemo poterat dicere cāticum: nisi illa cētū q̃dragita q̃ttuor milia: q ēpti sunt de terra. Hi sūt q cū mulierib⁹ nō sūt coinqnati: vgīes eni sūt. Hi secunt agnū quocūq̃ ierit. Hi ēpti sunt ex hominib⁹ pmitie deo ⁊ agno: ⁊ i ore ipsorū nō ē inuētū mēdacium. Sine macula sunt: āte thronū dei. Tu autem.

In natale sctōrū iuliāi ⁊ basilisse.

Beati martyres sctm relinqntes hoc nobis exemplarū mun⁹ titulo tradiderūt: quo gesta passiōuz suarū secū ferre nō potuerūt. Sz luctātib⁹ firmū reliqrūt exēplū. Effecti sūt errātib⁹ via. Cecis vis⁹: titubātib⁹ credulitas. Omnia ꝑsus dclarata vtutū suarū signa: gremio sāctitatis incluḋūt. De hac ergo archa iusticie null⁹ exire pōt: nisi q icredulus ꝑmanet. Vos aūt q hec audistis vł legistis: credite nobiscū oīa possibilia eē credētib⁹. Ideoq̃ nō nisi hereditariū nobis bonū. qd imitemur martyres reliqrūt. Obsecro itaq̃ vos omnes: q hoc audituri vł lecturi estis: vt itēto corde audiatis: q̃nta sit glīa mūdū reliqre: ⁊ ꝑ angustā eorūdē viam sanctorū seqpedas esse. vt legēdo gesta eorū vera eē discatis: q̃ i euāgelio veritas ꝓtestatur dicēs. Beati q viderūt ⁊ crediderūt: beatiores vo sūt q nō viderūt ⁊ crediderūt. Nos vo qd vidim⁹ oclis nrīs martyruz gesta ꝯscripsim⁹: vnde ⁊ nobis aliqd beatitudinis credim⁹ ꝓfuturū. Vos aūt melior expectat glīa q auditis ⁊ creditis posse iplere dnīz i scīs suis: hec q̃ scripta cognoscitis. Beati igit iuliani martyris nō pmū passionē intimabo: sed q̃lit se ab īfātia sua deo charū exhibuerit: nō silebo. Hec nūc audientes dictis nostris credite: vt credendo discatis: q̃lis sit merces credulitatis. Hic beatus iulianus nobili exortus familia: illustris erat i seculo. Quē parētes vnicū pign⁹ viscerū suorū: dulcē susceperant sobolē. Quē omni sapiētia ⁊ doctrina ita ībuerūt: vt nō dialeticū eū nō rhetoricū fingeret ingeniū. Omniūq̃ auctorū mūdi sapiētiā ac si bon⁹ athleta captiuā tenebat. Et sic vtebatur mūdo: q̃si nō veteret. Legerat eni magrīz omniuz xp̄ianorū paulum

apl'm dicētē. Preterit enī figura huius mūdi. Et ne cū hoc mūdo mūd⁹ periret: sic se dō char exhibebat: vt sapiētiā mūdi stulticiā reputaret. Optabat enī ꝑtereūte mūdo: sine sollicitudine eē cū xp̄o. Erat enī amator fidei: eccl'ie sancte codicib⁹ luminib⁹ adherēs. Sanctoꝝ ergastula nullo ītromittebat die: quo sctōs dei ad vidēdū nō ꝑcurreret. Quasi bon⁹ negociator thesauꝝ recondebat ī corde. Omniū electoꝝ imitās act⁹. Studēs singulorū v̄tutes āplecti gr̄a scitatis: florebat īclusa visceribus virtus eius. Perfecta ē enī charitas q̄ foras mittit timorē. Et ita se ab oib⁹ vicijs: ꝛ ꝯcupiscētijs mūdi castrauerat: vt recte deo caneret: q̄ndiu sū ī hoc mūdo: ꝑegrinor a dn̄o. Et qa apud hoīes latere volebat: qd̄ xp̄o placere cupiebat: celabat propositū: celabat ꝛ sctm̄ desideriū. Tu aūt. Lec. ij

Tunc parētes eius cū viderēt eū tāta aīmi intētiōe xp̄iane religiōis cultib⁹ adherētē: ꝯuocāt ad se veñabilē iuuenē: ꝛ bis ꝯ bis hortāt̄. Dulcissimū nob̄ ꝛ veñabile pign⁹: audi genitoꝝ tuoꝝ salubre ꝯsiliū: qd̄ ꝑ veñabilē btm̄ apl'm paulū magr̄z oīuz xp̄ianorū dictis speciali⁹ edocemur: q dicit. Volo iuuenes nubere: filios ꝓcreare: patressfamilias eē. Nullā dātes occasiōez maligno. Pro q̄ re nō solū vt nob̄ ꝯsētias depcamur: quātū vt legi dñice obediēs eē cognoscaris. Ad hec beat⁹ iulian⁹ respōdēs parētib⁹ dixit. Nec volūtatis nec etatis ē tēp⁹: vt faciā q̄ hortamini. Ad hec parētes respōderūt. Annoꝝ es circit̄ decē ꝛ octo quō ergo excusare te poteris: ne ꝯiugio sociaris? Nollum⁹ enī vt deuageris Volum⁹ enī te vni⁹ mulieris eē virū vt ꝓcreatiōe ꝯcessa cū pater fueris: ex vno ꝯsēsu vacetis deo: cessantib⁹ vl' digestis incitamētis carnis: ꝛ vna volūtate cū tibi sociata: salutarib⁹ monitis adhereatis. Hec agebāt parētes eius: q̄ lit̄ eoꝝ semē suscitaret: qd̄ iā finez se habere credebāt: nisi ipsi⁹ ꝓcreatiōe suscitaret. Cūq3 ꝑētū molestias nō sustineret vl' amicoꝝ ꝛ affiniū suāsiones ꝑhorresceret: tūc beat⁹ iulian⁹ suadētib⁹ hoc respōsuz dedit. Nec ꝑmittēdi ē mihi facultas: nec negādi ptās. Hoc qd̄ hortamini ptāti dñi ꝯmitto. Pro q̄ re: dierū septē indicias peto: ꝛ scd̄m qd̄ ipse dignat⁹ fuerit īspirare: a me respōsū accipietis. Hec vt audierūt ꝑentes ei⁹: erāt nimio gaudio affecti: ꝛ cogitatiōib⁹ tabescebāt: quo ad vsq3 dies statut⁹ vēiret ī quo respōsū filij recipēt. Veñabil' v̄o puer septē spacio dieꝝ extitit die no

ctuqz in orationibus peruigilans. Postulans a dño ne ṽginitatē ꝓmissā: qualibet occasiōe violaret. Septimi igitur diei adueniente nocte: corpus maceratū ieiunijs: cū sopor iam adisset adest dñs. Cōsolat̄ fidelē seruulū. Probatā sibi mētē corroborat. ⁊ ista p̄cepta vt fa iat iubet. Taliqz cōmōitiōe eū alloqͥt: dicēs. Exurge ne timeas nec suasiōes ṽboꝝ nec volūtatē parentū ꝑhorrescas. Accipies enī in cōiugem: q̄ te nō polluēdo a me separet. Sed ꝑ te virgo ꝑseuerans: ⁊ te et ipsam in celis virgines recipiam. Tu autem. Lec. iij.

Multa enim mihi per vos castitas dedicabitur. Multi iuuenes ⁊ virgines ꝑ vestram doctrinā in celestib᷒ exercitijs probabūtur. Adero etiam tibi habitans in te vt omnes carnis volūtates ⁊ hostem libidinū cōteram. Atqz ipsam quam tibi cōiunctam agnoueris: cōuertam ad meū amorē: tuāqz pedissequā faciam. Ibiqz me in cubiculo vobis p̄parato videbitis cū āgelicis choris ⁊ innumerabili multitudine virginum vtriusqz sex᷒. Qz quos natura fac̄ dispares vna fides eos ī me facit eē eq̄les quoꝝ tu imitator eē cognosceris. Et hec dicēs: tetigit eū dñs ⁊ ait. Virilit̄ age: et cōfortet̄ cor tuū. His ṽtutib᷒ corroborat᷒ venerabilis puer: exurgēs gratias referebat domino dicēs. Gratias tibi ago domine iesu xp̄e: qui es scrutator cordis et renum qui a me species et delectamenta mūdi longe fecisti: vt appropere tibi corde credulo: castitate iuuante: et in me regnante: ad id quod nec oculus vidit: nec auris audiuit: que preparasti his qui te ex toto corde secuntur. Qui mihi dignatus es esse viā īmotum in me esse verum iter et eis qui castitatem diligunt: ⁊ integritatem mentis et corporis amplectuntur. Tu nosti domine quia ex die qua inter renatus sum vsqz in hac ora: qua me accersire dignatus es: nihil proposui in animo meo: nisi solum hoc desidero: vt hoc q̄d ex ore meo ꝓcedit tu confirmes: quia tūc me credo incipere quando finio. Impleta oratiōe egreditur e cubiculo letus. vultus sui letitia parentibus tristicias auferens. Et ait ad eos. Ecce sicut desiderastis: quia diuino precepto cognoui coniugium mihi non esse peccatum: sed gratiam. Faciam que hortamini. Exilarantur genitores: sperantes procreationem filiorum. Quid multa? Inquiritur puella que illi similis esse posset in facultatibus: nec degeneraret in moribus.

Procurãte domini nr̃i iesu xp̃i miŝicordia q̃ hoc munus ⁊ hoc ordinauit cõiugium: talis inuenitur puella: que illi similis et facultatibus locuplex esset et nobilitate generis coequalis nomine basilissa. Que et ipsa vnica parentibus filia esse dignosce batur. Fit sermo: vt vulgo cõsuetudo est. Suscipiunt parentes puelle sermonem: et vt se habet nobilitas: ordinatur nuptiarum tempus. Firmãtur omnia: q̃ tabule solent continere matronarum. Cõstituitur dies nuptiaruz. Beatus vero iulianus ita diem nuptiarũ expectabat: quasi bon⁹ athleta. Deuicta libidine regi celi placere studebat. Quid multa? Uenit dies statutus in quo vicine ciuitates inuitarẽtur. Que secũ vnaqueqꝫ ciuitas adduxerat vulgi: diuersa delectamẽta luxurie per que tenere mẽtes et etates excitarent̃ i cupidinis fluxũ. Sonãt platee organũ fremitus: diuerse voces musicorũ. Resultat musicaruz multitudo virginuz aureis ornamẽtis crispantibus crinibus. Ad quarum cantilenam suauissime voces choros ducebãt: vt ita si homo ferreus esset delectamento luxurie resolueretur. Inter tantas ac tales acies desudabat athleta iulianus xp̃i bellator: et nemini occulta cordis manifestabat. Producitur spõs⁹ de thalamo. Suscipit letus. Cũ letaretur in domino vulgo se letũ ostendebat: et in corde suo psallebat dicens. Ure renes meos ⁊ cor meũ dñe: ne i me ãtiq̃ssim⁹ serpẽs libidinis sue suscitet bel(lũ. Tu autem. Lec.iiij.

Appropiat hora qua ad thorũ cõiugij pperent. Traditaqꝫ sibi virgine venerabilis iuuenis certus de domino cubiculũ ingredit̃. In quo cubiculo oratione facta a beato iulião: talis odor liliorꝝ ⁊ rosarũ apparuit: vt videretur virgini in tali loco esse posita: in quo solẽt lilia ⁊ rose vernali tẽpore sitientib⁹ suauẽ odorem gratie propinare. Datur silẽtiũ noctis: et ait virgo ad sibi coniũctũ virũ iuuenem. Mirã rem sentio: quã ⁊ si tu sentis: ne mihi neges. Cui venerabilis iulianus ait. Que sentis? Fideliter narra. Cui virgo basilissa dixit. Cũ sit tẽp⁹ hyemis ⁊ omniũ rosarũ ⁊ liliorũ immatura terra grauida nõdum pariat: ita mihi in hoc cubiculo odor omnium famulatur: vt his suauissimis odoribus saciata caream nec penit⁹ d̃siderẽ thori iũctiõez. Cui beat⁹ iulian⁹ ait. Odor suauissim⁹ q tibi apparuit: nec tẽp⁹ habet nec finẽ: q tẽporib⁹ dat grãz quã mĩstrẽt. Ipse ẽ dñs iesus xp̃s q ẽ amator castitatis q integri

tatē corporis custodientib⁹ vitā reddat eternam. Nam si huius monita corde totaq₃ mēte mecū velis suscipe: vt eū toto corde ꝛ intētione diligam⁹: efficiemur in hoc sc̄o vasa ei⁹ mūda in q̄b⁹ habitet: ꝛ in futuro cū ipso regnabim⁹: nec ab inuicē separabimur. Ad hec beata basilissa respōdit. Et q̄ melior laus ē: nisi vt v̄ginitatē custodiēdo vitam adipiscamur eternā: qḋ credo esse q̄ ꝓtestaris: Opto tibi ꝯsentiēs eē: vt possideam spōsū dn̄m iesū xp̄m. Hec audiēs beat⁹ iulian⁹: ꝓcidēs ad orationē pa ulmēto adherēs clamauit dicēs. Cōfirma hoc de⁹ qḋ operat⁹ es in nobis. Hec vidēs virgo: similit̄ fecit. Et ecce subito fūdamēta cubiculi cōmota sūt: ꝛ lux ienarrabilis emicuit. Ita vt luminaria q̄ ꝑerant cubiculo: illi⁹ lucis magnitudine velarētur. Et sic̄ scriptū ē. Spectaculū facti sum⁹ hui⁹ mūdo: āgelis ꝛ hominib⁹. Fit i cubiculo illo spectaculū magnū sp̄uale. Ex vna ꝑte sedebat etern⁹ xp̄s cū multitudine innumerabiliū candidatoꝝ. Ex altera parte innumere multitudines v̄ginū vtriusq₃ sex⁹ quarū ꝑncipatū v̄go gl'iosa maria tenebat. A ꝑte regis clamabat. Uicisti iuliane: vicisti. A ꝑte regine clamabat. Beata es basilissa q̄ sic ꝯsensisti salutarib⁹ mōitis ꝛ fallacia ꝛ blādimēta mūdi respuēs: ad eternā gl'iaꝫ festinasti. Iteruꝫ a ꝑte regis clamabat. Milites mei q vicerūt antiq̄ ħp̄etis libidinē: de pauimēto leuet̄ ꝛ itēto corde i throno qḋ eis ꝑparatū dignoscit̄: librū vite eterne supposituꝫ legāt. Et vna voce ex vtraq₃ ꝑte sedētes

Lec. v.

Et aduenietes duo (respōderūt. Amē. Tu autē. albis iduti circa pectora habētes ꝫonas aureas: ꝛ singulas coronas i manib⁹ tenētes eleuauerūt eos dicētes: surgite q₂ vicistis: ꝛ i numero nr̄o ꝯputati estis. Aspicite sursū: ꝛ qḋ videtis i throno q̄ vob̄ ē ꝑparat⁹ legite: ꝛ cognoscite q₂ fidelis ē dn̄s in ōibs suis. Et tenētes eis man⁹: leuauerūt eos. Et ecce supposit⁹ erat liber splendidior specie argēti aureis litteris ꝛ in circuitu throni q̄tuor seniores habētes i māib⁹ suis phialas aureas plenas arōatib⁹: odiersū odorē reddētes. Et respondēs vn⁹ ex eis dixit: sub his q̄tuor fialis ꝯtinet̄ fides vr̄a. Ex his eniꝫ cotidie i ꝯspectu dei odor suauitatis ascēdet. Pro q̄ re beati estis q₂ seculi falsa blādimēta vicistis: ꝑperātes ad id qḋ nec ocul⁹ vidit nec auris audiuit: nec i cor hōinis ascēdit. Accede nūc iuliāe et lege qḋ vnitas trinitas iubet. Accedēs cepit legere. Scripture

aũt titulꝰ hic erat. Julianus q ꝑ amore meo mũdũ ꝯtẽpsit deputet̃ in eoꝝ nũero: q cũ mulieribꝰ nõ sunt coinqnati. Basilissa vero q̃ itegro corde ei sociata dignoscit̃: deputet̃ i numero virginũ: i qbꝰ ẽ ṽgo mr̃ dñi maria ꝑncipatũ tenẽs: ⁊ hec dicẽs clausit librũ. Et dixerunt milia miliũ ãgeloꝝ amẽ: vna voce exultãtes. Iterũ dixerũt ad eos. In hoc libro quẽ videtis: scripti sũt casti: sobrij: veraces: mĩĩcordes: humiles: ⁊ mãsueti: castitatez habentes nõ fictã. Aduersa tolerãtes. In tribulatiõe patientes ⁊ q sup amorẽ xp̃i nihil ꝑ̃tulerũt. Nõ parẽtes: nõ patrẽ: nõ matrẽ: nõ vxorẽ: nõ filios. Nõ facultates vl̃ cetera q̃ sunt in hoc mũdo: ipedimẽta anime. Et q nec ipsas aĩas suas dubitauerũt tradere i mortẽ ꝑ nomine eiꝰ: i quoꝝ numero ⁊ vos eẽ meruistis. Et stati visio quã videbãt ablata ẽ. Tunc exultãtes in dño beati ṽgines reliquũ spaciũ noctis ꝑuigiles: i hymnis ⁊ cãticis ꝑegerũt. Illuxit aũt dies: quo vulgꝰ q ꝯueñat bacchatu ferebatur: expectabãt videre q̃si quos i seculo iũxerãt: nesciẽtes neqꝫ intelligẽtes sanctũ fuisse celebratũ ꝯiugiũ: ⁊ ceperunt esse spiritu nõ carne fructificãtes: ⁊ ita ministeriũ diuine gratie i se collatũ occultabãt. Ut solũ a dño xp̃o ⁊ sanctis ãgelis sciret̃: qd̃ agebãt. Et qꝛ dñs nõ ꝑ̃uabit bonis ãbulãtes i innocẽtia: ita diuino dono ꝓcurant̃: vt ĩtra pauci tẽporis spatiũ eoꝝ genitores de hac vita migrauerũt. Dereliquẽtes idoneos suꝑstites: per quos celoꝝ regno nõ fraudaret̃. Erãt eni et ipsi fidelissimi xp̃iani. Tũc beati ṽgies tẽporis spacia sibi ꝯcessa leti suscipiũt: licẽter sue possessuri victorie palmã: quo possit a patrimõio terreno (migrare i suꝑna celoꝝ. Tu aũt. Lec. vj.

Et qꝛ multũ la boris ẽ ꝑ ordinẽ ꝓseq eoꝝ veñabilẽ vitã: d̃ tãtis opibꝰ pauci ꝓseq̃ndo narremꝰ. Fit ꝯsẽsꝰ quo non sua solũ salute solliciti sꝫ multaꝝ aĩaꝝ curaꝫ suscipiũt. Diuidunt domicilia. Et due lucerne suꝑ cãdelabrũ i excelso fundãt̃: quibꝰ rex eternꝰ oleũ leticie subministrat. Et ꝑ eos sãctã doctrinã ignaris ĩfũdẽs igni fero ṽbo tribulos ⁊ spias peccatoꝝ exurẽs: vndiqꝫ vox illa suauis dñi per os iuliãi ⁊ basilisse intabat: dicens. Venite ad me omnes q laboratis et onerati estis: et ego vos reqescere faciã. Instituũt sancta mõasteria: in qbꝰ messes animarũ de seculi spinis ⁊ tribuloꝝ suffocatiõibꝰ rapiebãt. Nec erat q posset audire de ore sancti iuliãi ṽbũ: et aliq̃ mora retieret̃ ꝯuerti ad domi-

num. Reliquebant viri vxores. Filij parentes. Sponsi spõsas. Patrimonia queqꝫ terrena propter vitam eternã: pro stercore ducentes: delicias affluentes: ꝛ diuitias paupib⁹ erogãtes. Ui am angustam arripiebant: nec quisquam eorum in aratrũ ma num suppositam tenens respiciebat retro. Eratqꝫ beatus iulia nus sancte congregationis circiter decẽ milia monachorum pa ter: ꝛ sicut scriptũ est. Generatio vadit: ꝛ generatio venit: q̃nti migrabãt ad celũ: tanti conuertebant̃ ad dñm. Nec qsquam dinumerare poterat tantaꝝ multitudinẽ animarũ: que p sanctũ iulianũ pfecte migrauerunt ad celum. Similiter ꝛ p basilissam multitudines virginũ ꝛ mulierũ de squalorib⁹ seculi liberatas castissimas animas premittebãt ad celũ. Erantqꝫ cũ beato iuli ano sanctorum sancta cõnubia. Sed ꝛ p sanctaꝫ basilissã fulge bat in virginibus ꝛ in mulieribus castitatis excelsior victorie palma. Et quia tũc oĩbus innotuit eorum venerabilis vita vel cõuersatio: q̃ dño iuuante per nos declarata est. Nunc vero ad illud tempus veniam⁹: quo martyriũ adepti sunt: ꝛ declarem⁹ eorum gloriosissimas passiones. Temporibus diocletiani ꝛ ma ximiani impatoꝝ furor psecutionis inualuit. Hec opinio pagra uit omnẽ prouinciã: beati virgines inuicẽ se alloquunt̃. Tũc be at⁹ iulianus cum beata basilissa talẽ precẽ in conspectu domini effundũt: ieiunio ꝛ fletu insistẽtes. Dñe deus q es occultoꝝ cog nitor: ꝛ mentiũ testis: scrutator cordis ꝛ renũ: supplices depreca mur ꝛ q̃s: vt letũ sup nos illumines vultũ: ꝛ piũ ꝛ exaudibilẽ p̃ stes auditũ. Non enim dormis neqꝫ dormitas: qui custodis in vtroqꝫ sexu castitatis agonẽ: in quo tu xp̃e ipse letari cognosce ris. Ne patiaris gregis tui itegritatẽ viciari. Nec habeat po testatẽ insatiabilis lup⁹ gregi tuo semp ĩfest⁹. Nec in vllo des licẽtiã inimico ad dissipãdũ murũ rigoris: ꝛ signũ fidei quo ĩ s̃ uos ꝛ ãcillas tuas p nos segregadas cõtulisti. Cura tibi sit xp̃e de nob̃ ꝛ de illis. Qꝛ pl⁹ valet dextera tua ad erigẽdũ: q̃ ut for titudo psecutoris ad deijciendũ. Cõsidera ꝛ scrutare singl'oruꝫ vires: ꝛ f̃m presciẽtie tue donũ oẽs pduc ad illã regionẽ viuoꝝ vbi nulla sollicitudo est moriẽdi: sꝫ regnat xp̃a btitudo viuẽdi. Et in illa die q̃ vẽtur⁹ es magn⁹ ꝛ manifest⁹ p̃sta dñe vt oẽs fa mulos tuos ꝛ famulas tuas quos p nos tibi militare fecisti: ite gros in ꝯspectu tuo vtrosqꝫ cõstituas: vt recte ꝛ exultãtes dica

mꝰ. Ecce nos ⁊ pueri quos ꝺ̄disti nob: nemo pibit ex eis. Tu āt.

In natale scī pauli ṕmi heremite

N Atale sancti pauli ṕmi heremite: Lectio. i.
q tēpore ꝑsecutionis: q̄ fuit sub decio ⁊ aurelia
no apud inferiorē thebaydā cuz sorore iā viro
tradita: post mortē amboꝝ parētū relictꝰ ē: an
noꝝ circiter habens decem. Litteris tā grecis
quā egiptiacis ad plenū eruditus: mānueti ani
mi deū valde amans: remotior in villa secretiorqꝫ fuit. Quē so
roris maritꝰ cepit ꝑdere velle: quē debuerat celare. Quod vbi
adolescens intellexit ad mōtiū deserta cōfugiens: reperit saxeū
mōtē: ad cuius radicē grandis spelūca lapide claudebat. Quā
animaduertēs intꝰ grāde vestibulū qꝺ̄ desuꝑ apto celo patulis
diffusa ramis: vetus palma cōtexerat: fonte lucidissimū ondēs
Igiť adamato q̄si a deo sibi offerreť habitaculo omnē ibidē o
rationibꝰ: ⁊ sollicitudine duxit etatē. Cibū ⁊ vestimētū ei pal-
(ma offerēte. Tu āt. Lec. ii.

E T cū iā cētesimo tˀtio decimo
etatis sue āno beatꝰ paulꝰ celestē ageret vitā in terris: ⁊ no
nagenariꝰ ī alia solitudine ātoniꝰ moraret: reuelatū est ei esse
aliū ī terris mlťo se meliorē ad quē visēdū ꝑperare deberet. Il
lico erūpēte luce ifirmos artꝰ baculo sustētās: cepit ire ille quo
nesciebat. Et cū iā media dies coq̄nte desuꝑ sole feruebat: a-
spicit hoīez equo mixtū: q dicit cētaurꝰ. Quo viso saluatoris ī
pressione signi: armat frōtē. Scis tu ingt q̄ nā ī parte huius dei
habitat: At ille barbarū nescio qd infrendēs: dextere manꝰ ꝑ
tēsione cupitū idicauit iter. Stupēs itaqꝫ ātonius: ⁊ de eo qꝺ̄ vi
derat secū voluēs: vlteriꝰ ꝑgrediebať. Nec mora: itra saxosā
cōuallē haud grādē homūculū vidit: frōte cornibꝰ asꝑata: cui
extrema corꝑis ī capraꝝ pedes desinebāt. Quo cognito ātoniꝰ
gradū ꝑssit: ⁊ qs eēt iterrogauit. Hoc respōsū ab eo accepit. mor
talis ego sum: ⁊ vnꝰ ex accolis heremi: quos vario delusa erro
re gētilitas faunos satirosqꝫ incubos colit. Precamur vt pro
(nob cōmunē deū depcceris. Tu āt. L. iii.

T Alia eo loq̄nte
palmaꝝ fructꝰ ad viaticum quasi pacis obsides offerebat
Post hoc ātoniꝰ ad ceptā regionē ꝑgebat: feraꝝ vestigia tm̄
intuēs: ⁊ heremi latā vastitudinē ꝑ nox in orōne: secundas exe

git tenebras: et dubia adhuc luce haud procul ituetur lupā sitis ar dorib9 ahelantē: ad radicē mōtis irrepe. Quā secut9 suspenso gradu: procul lumē intuet. Et ad ostiū btī pauli corruēs: a mane vsq3 ad sextā aditū pcabat dicēs. Quis sim: vn cur venerim nosti. Scio me non mereri aspectū tuū: tū nisi videro nō recedam. Cui vir dei patefecit itroitū. Quo apto dū mutuos miscēt āplexus, ppriis se salutauerūt noib9. Et dū grās dño i cōmune referūt: suspiciūt alitē coruū in ramo arboris cōsedisse. Qui integrū panē inde sublevās: āte eos deposuit. Post cui9 abscessū: igt paul9: dñs misit nob prādiū. Sexagita ānī sūt q dimidiū panē accepi: et p te xp̄s duplicauit ānonā militib9 suis. Oborta deniq3 otētiōe qs frāgeret panē: osiliū fuit: vt apphēso pane dū ad se qsq3 nitit: ps sua remāeret i māib9. Hoc facto cū trīī reddit9 eēt dies: ait btūs paul9. Olim te frī istis reg'onib9 hitare sciebā: tu mō miss9 es a dño q humo corpusculū meū tegas.

In natale scti hilarij. p.i.

Hilarius
Situr btūs hilari9 pictaniorū vrb epūs aqtanie oriūd9 fuit: q̄ ab occeano britanico fere milib9 iūgit. Apud gallicanas 200 familias nobilitatis stemate nō obscur9: imo magis grā generositatiq ornat9: nitore pectorꝫ addito q̄si lucifer int cetera astra refulgēs pcessit. Cui9 a cunabul' tāte sapie pmitiua iactabat' īfātia: vt iā tūc palā posset itelligi xp̄m i sua causa, pponēda victoria: militē ppagari. Lu. a. Le. if

Deniq3 cōingē habēs et filiā: ita plenitudie amoris dei animū ei9 exeqbat' atq3 informādū vite nitorē ppositi sancte religionis imbueret. Ita se ipm ppa disciplina cohercebat itēsus: quasi futura spe indicans: vt irrephēsibilis in tēplo dei pponeret' sacerdos. In āt.

Nam qd inter mortales valde videt' difficile: cauit tū L. iij. esse. Adeo vir sctīssimus hostes catholice religiōis abhorruit: vt nō dicā cōuiuiū: s3 neq3 salutatio fuerit cū his. Vitabat eni eos dauitico suffult9 exēplo. Ne cū hereticis pticipādo illi fieret in scandalū. O q̄ pfectissimū laicū: cui9 imitatores desiderabāt esse sacerdotes. Cui nō fuit aliud viuere: nisi xp̄z cū dilectione timere et cū timore diligere: q̄ nē seq̄ces currūt ad glīaz diuertētes ad penā. Nā alios de cōfessiōe iestimabili scē trini

tatis informãs: alios ad ꝓmissionẽ regni celestis inuitans: nõ cessabat iplere verba veritatis fruct⁹ fidei redũdantia seminare. Igit̃ cognito de sctõ hilario qm̃ lucerna accẽsa sub modio ardere nõ poterat: sꝫ sup candelabrũ posita sui luminis radios oĩbus pateface ret. Quippe necessariũ; vt alienas tenebras illucẽ transigeret: cõcordãte fauore populi sacri altaris sacerdos electus est. Crescebat deniqꝫ quotidie opinio famulatrix vtutũ. Decerat fama eius cõtenta in circũiectas gallias illustrare: verũ etiã in extremas regiones: ⁊ nationes ipleuit meritoꝝ grã pcurrẽte. Sicqꝫ pontificis gl'ia insonaret. Tu aũt. Lect. iiij.

Fuit sub cõstãtino impatore: eusebio ⁊ hipatio cõsulib⁹ cũ heresis arriana venenata: de radice dira cõtagia pullularet tũc vir briſſimus timoꝛe nud⁹ fidei feruoꝛe vestitus: qua si signifer belligeratoꝛ: medias acies iter hostes munit⁹: iter hereticas ꝓcellas: gladium verbi ingerebat: xp̃i charitate securus nihil de sua morte formidans. Illud metuẽs: qđ absit: ꝑiudicio religionis illate ne vinceret. Lec. v.

Valẽtio igit̃ ⁊ visa tio q̃ praua crudelitate ecc'iã dei ꝑturbare ptinaciter isiste bãt: impatoꝛi ꝑsuasũ est. Ut virũ eruditissimũ de quo loq̃mur: ⁊ liberiũ papã romanũ. Et dionisiũ mediolanẽsẽ: atqꝫ eusebiũ vercellensem põtificẽ exilio cõdemnaret. Nihil ei poterant ãte insupa bilẽ beati viri hilarij tantã facũdiã heretici victorie obtinere: nisi retrus⁹ exilio vere fidei cultoꝛ fuisset. Q̃m vt dictũ ẽ q̃sqꝫ puer⁹ voluit cũ illo ↄfligere: q̃si mut⁹ ⁊ claud⁹ nec vba poterat oferre nec currere: sꝫ q̃si natãs i pelago ãte fluct⁹ eloq̃ntie ei⁹ mergebat̃. T. a. Lec. vj.

Quoniam sanctoꝝ mira cula fidelibus ad edificationẽ vtutũ habẽtur recolẽda vbo debent esse recitata: cũ imitata exoneratione faciãt a peccatis. Neqꝫ temeritati aut p̄sumptioni debet imputari: si neglecta vel per inertiã p̄termissa: dũ tamẽ obediendo fiat cõscribant̃. Presteт ipse nob̃ itercedẽdo loq̃ndi adiutoꝛiũ atqꝫ de se vt dig ne describam⁹ auxiliũ. Quare igit̃ illud tã antiquũ speciale miraculũ: int̃ reliquos act⁹ eius nõ sit isertũ: potest mirari. Cũ adhuc etiã mltoꝛũ epoꝛũ ex assertiõe testimoniũ habere fateat̃ veritatis. Arriana nanqꝫ heresi per oꝛbem furẽte: multi q̃ vide bant̃ columne esse eccl'ie: huiusmodi venenis infecti: misere ac desipiẽtes a fidei salute lãguebant: in tantũ vt ipse tunc ap̃lice

sedis papa leo ipsius lepre cōmaculatione respersus: veri dogmatis et ipse preuaricator: vt ex antiquitatis relatu memorat existeret. Cunctque oes fere episcopi eius litteris commōiti venissent venit et dn̄s hilarius quamuis tardus. Armis tamē vniuersalis fidei munitus. Qd cū eo ānuēte dictū fuisset adest hilarius pictauiēsiū episcopus pre foribus. Papa veluti sero venienti: immo magis catholico indignatus. Mādauit sinodo ne vllus ei epozꝝ assurgeret: aut locū ei sessionis ānueret. Presentat⁹ siqdē vir dei hilari⁹ cōcilio honore pōtificat⁹ papā ꝑueniēs: ipi cūctisqꝫ residentibus verbū salutationis digna reuerētia īferret: aueto dixit. Cui ille q̄si quē ignoraret insultās: talib⁹ respōdisse verbis fert. Tu ergo hilari⁹ gallus es: Ille vero qd erat farēdū sermone cōuertēs se ait. Nō sū inqt hilari⁹ gall⁹. Sꝫ de gallia. Nā gēte aqtanic⁹ pōtificali vero dignitate ꝑeminebat gallis: Ac si diceret ei nō sū natione gall⁹. Sꝫ de gallia psul. Et papa animi potl⁹ stomacatione ꝑmotus: hec infit. Et si tu hilarius a gallia. Ego leo romane sedis aplicus et iudex. Tunc hilari⁹ ptinacē intelligēs cōtrouersiā: respondit ei. Non stulte qdē: sꝫ sapiēter. Quod si leo: nō de tribu iuda. Et si residens iudicas: nō tū in sede maiestatis. Mox ille cū indignatione spreta sede immo sedis dignitate surrexit: multūqꝫ presagum antistitem minans exiuit dicens. Videbis quia reuertens te ab his tumidis sermocinationibus mitigatum restituam. Tu autem.

In natale scti mauri abbatis. Le. i.

Ꝛ̄Eūs igit maur⁹ clarissimo senatorꝝ genere ꝑfe[c]tutio: mr̄e ꝟo iulia exort⁹: duodenis scissimo bn̄dicto oipotēti dei famlo: sub regulari nutriend⁹ īstitutiōe a pentib⁹ ē traditus. Qui cum adhuc iunior bonis polleret morib⁹: sicut etiā ipi vidim⁹ et frequēter expti sumus: magistri cepit adiutor extī.

Hunc (ste: re: ac el⁹ miraclorꝝ cooperatore esse. Tu āt. Le. ii. scissim⁹ bn̄dict⁹ p oibus chari⁹ dilexit et istruxit: atqꝫ ita in oipotēti dei istruxit fruitio: vt nemini post ipm in cenobiali sacrosancta obseruatione fuerit secūdus. Quis eni vnquā austerius corpus ꝑpriū ieiunijs: abstinentia: ac vigilijs: squalorib⁹ quoqꝫ et niueis edomuit frigoribus. Tu āt. Lec. iij.

De sancto marcello.

FRequenter enim vidim⁹ beatū maurum in diebus sancte quadragesime. Nec tunica. Nec cuculla: nisi solummodo sacco vti cilicino: ⁊ duab⁹ tātum vicib⁹ in ebdomada paruissimū potius pregustare quā sumere cibū. Iste qppe mos: i oi vita sanctissimo fuit benedicto. Tu aūt. Lectio. iiij.

QUamuis ille exēplo ꝓuocatus afflictione ꝑualida carnē macerabat: in quātū illi eiusdē pris sui pmittebat licētia. Naꝫ reliquo tpe sub monachali tunica semp asperrimo a scapulis vsqꝫ ad renes induebat stragl'o. Eiusdē sub tenuis i stratu super agestum calcis ⁊ sabuli tātūmodo excepto q̄dragesimali tēpore semp vsus cilicio. Tu aūt. Lectio. v.

TAnceni in quantū poterat sollicite satagebat: nō iacēdo sꝫ poti⁹ stando: sꝫ cum nimia eū lassitudo cōpulisset: sedendo sōnū capere. Nemo illū vnquā de lectulo cū ceteris frib⁹ surgere sꝫ sēper nocturnos vigilādo ꝑuenire hymnos: attēti⁹ ꝓcurabat. Plerūqꝫ qnq̄genos sepe etiam centenos psalmos: nonnunquam vero totū ex ordie psalteriū āte nocturnale cōsumās signacl'm Exceptis dūtaxat horaꝝ spatijs: qbus orōnū lachrymarūqꝫ creberrimaꝝ fundebat ꝑces singulaꝝ. Silētio vero ac lectioni assidue vacabat: vt p hec etiā ipsi sctissimo: admirabilis haberetur. Tu autē. Lectio. vj.

HIs ergo q̄ predix imus aliisqꝫ quas enūerare longissimū est eo crescēte v̄tutibus: sctissim⁹ de illo benedict⁹ plerūqꝫ in cōuētu fratrū suppꝰsso ei⁹ noie quasi de alio loq̄bat iuniorib⁹ ⁊ negligētioribus illū ꝓponens seq̄ndum. Uidimus aiebat nostra etate quēdam strenuissime nobilitatis iuuenē infra adolescētie annos: ita ois monastice religionis subito arripuisse perfectionē: vt arripi et ꝑoribus similis: immo eq̄lis per omnia dignissime iudicetur. Sꝫ licet hoc beatissim⁹ deoqꝫ dilectus maurus an nonnulli ex frībus: de eo sanctissimi ore benedicti ꝓferri scirent: nunquā tamē ille p hoc vicio succubuit iactantie. Ardua semper ⁊ sanctiora appetēs ⁊ toto conamine de v̄tute i v̄tutē ꝓficere studēs. Tu. aūt.

In natale scti Marcelli pape.

TEmpe quo maximiau⁹ augustus rediēs de ptib⁹ affrice ad vrbē romā: volēs placere diocleciano augusto: vt in noie eius ter Lectio. i.

mas a solo edificaret: cepit in inuidiã xpianorũ oẽs milites sine romanos oẽs ad afflictionẽ laboris compellere. Et p varia loca alios ad lapides: alios ad arenã fodiendã damnauit. Lu aũt.

In ipso tpe erat vir xpianissim⁹ nomine tarson: Lec. ij. vir potens z locuplex: z vita fidelis. Hic cũ vidisset affligi xpianos: ad fatigationẽ z laborẽ: cepit de sua facultate sanctis martyribus alimoniam z victũ ministrare per viros xpianos: sisinniũ z ciriacum: z smaragdum z largum. Lectio. iij.

Hec audiens beatus marcell⁹ papa romane vrbis: gaudio repletus est de belemosina quã tarson sctis ministrabat. Et rogans ad se venire sanctos viros z seruos dñi nři iesu xpi. sisiniũ ciriacũ: z smaragdũ z largũ inquisiuit ab eis: z notũ fecerũt sancto marcello pape quomodo tarson sanctis martyribus ministrabat. Tunc gaudio replet⁹: ducens cõsiliũ consecrauit sisinniũ z ciriacũ diaconos eccl'ie romane. Factũ ẽ autẽ: vt vna nocte cum deferrent humeris suis victũ: quẽ tarsom ministrabat: tẽti sũt a paganis: z ducti sũt ad tribunũ expuriũ. Lu aũt.

Suscipiens aũteos tribunus reclusit i custodia Lec. iiij. publica. Post diem aũt tertiũ: nũciauit maximiano augusto. Hec cum audisset maximianus: iussit vt cũ custodia ipsi foderẽt arenã. Et humeris suis ipi portarẽt: vsqz ad locũ vbi termas edificabatur. Lu aũt. Lectio. v.

Erat igit' vir (me edificabatur. Lu aũt. Lectio. v.) senex inter eos noĩe saturnin⁹: q iã senectute macerat⁹ fuerat: z ceperunt eũ ad portãdũ iuuare. Hec cũ vidissẽt custodes fieri qa sisinnius z ciriac⁹ dicti sarcinas suas z aliorũ cũ adiutorio xpi portarent: mirati sunt: z nũciauerũt tribuno expurio.

Tunc tribun⁹ nũciauit maximiano augusto (Lu aũt. Le. vj.) dicens: q cũ hymnis deo z oĩ veneratione xpo gl'iaz dabãt. Eodem tpe misit maximian⁹ august⁹: z iussit sibi sisinniũ presentari. Qui cũ pñtatus fuisset: dixit ad eũ maximianus. Quis vocaris: Respõdit. Ego peccator sisinnius fuus fuorũ dñi nři ihu xpi. Maximian⁹ august⁹ dixit. Que carmia sũt vobis: Rñdit sisini⁹ diacon⁹ dicẽs. Si cognosceres q̃ carmia sũt fideliũ scires creatorẽ tuũ. Rñdit maximian⁹ august⁹. Et qs ẽ creator nisi inuict⁹ hercules: Respondit sisinnius diaconus. Nob is turpe est: vel nominare vel audire. Lu autem.

In natale sctõrum Fabiani z seba

De sanctis fabiano ꝛ sebastiano.

IN dieb⁹ illis: sebastianus (stiani. Lectio. i.
vir xp̄ianissim⁹ mediolanēsiū vrbis erudit⁹: ci
uis vero narbonēsis extitit. Diocletiano ꝛ ma
ximiano imꝑatorib⁹ ita charus erat: vt princi-
patū ei ꝑme cohoꝛtis traderēt: ꝛ suo eū ꝯspectui
iuberēt semꝑ adstare. Erat eni vir toti⁹ prudētie: i sermone ve
rax: in iudicio iust⁹ i cōsilio prouidus: in cōmisso fidelis: i inter
uentu strēnuus: in bonitate cōspicu⁹: in vniuersa moꝛū honesta
te preclarus. Hūc igit̄ milites ac si patrē venerabant̄. Hūc vni
uersi q̄ ꝑerāt palacio charissimo venerabant̄ affectu. Erat eni
verus dei cultoꝛ: ꝛ necesse erat: vt quē de⁹ ꝑfuderat gr̄a: ab oī
bus amaret̄. Xp̄o quotidie sedulū exhibebat officiū: sed age-
bat q̄tinus hoc sacrilegis regib⁹ eēt occultū. Nō passionis ti
moꝛe perterritus: nec patrimonij sui amoꝛe cōstrict⁹. Sꝫ ad hoc
tantū sub clamide terreni imꝑij xp̄i militē tegebat abscōditus:
vt xp̄ianoꝛū aīas quos inter toꝛmēta videbat deficere confoꝛta
ret: ꝛ deo redderet aīas q̄s diabol⁹ conabatur auferre. Deniqꝫ
postquā martyrū mētes mlt̄as a timoꝛe passionis eripuit: ꝛ ad
coꝛonā gloꝛie ꝑpetue incitauit. Ip̄e quoqꝫ q̄se eēt appuit: q̄a lu
mē in tenebris latere nō potuit. Clarissimis igit̄ viris marcel-
liano ꝛ marco duob⁹ geminis fr̄ibus ꝑ xp̄i noīe in vīculis con
stitutis: quotidie solatiū exhibebat ꝛ tā ipis q̄ꝫ etiā suis eoꝛuꝫ
cū q̄bus tenti fuerant: salutaria fidei ꝯsilia ministrabat: q̄bus
fugitiua sec̄li blādimēta respuerēt intimabat: ꝛ momētanea toꝛ-
mētoꝝ geñā nō timerēt. Qui cū btīssimis ꝯsolatiōib⁹ acq̄escerēt
ꝛ v̄ba carnificū aīo ꝑseuerāti trāsirēt capitalē iussi sūt subire
sentētiā ea. s. rōe vt si eodē momēto quo decollādi erāt sacrifici
js ꝯsēsissēt: ꝛ ꝑētib⁹ suis ꝛ ꝯiugibus: ꝛ facultatib⁹ redderent̄.
Erāt eī vt dixim⁹ nō solū genere clarissimi: sꝫ ꝛ facultatib⁹ dila

QUoꝝ erat pr̄ trāglin⁹ noīe: ꝛ mr̄ marcia (tati. L. a. Lec. ij.
vocabat̄: q̄ illos seq̄bant̄ cū vxoꝛib⁹ eoꝛū: ꝛ filijs. Nimio
eni in suis nepotibus ducebant̄ affectu. Unde factum est vt ab
agrestio cromatio vrbis rome ꝑfecto trigīta dierū īducias ipe
trarēt. In quoꝛū spacio ageret̄ cū eis: q̄tin⁹ ad turificādū idol̄
ꝯsētirēt. Accedētes itaqꝫ amici eoꝛū ad eos ceperūt dicere. Uñ
vob̄ tā dura mēs: tāqꝫ ferreū pect⁹: q̄d canicie pr̄is patif̄ abijce-
re: ꝛ mr̄is iā decrepite noui pt⁹ doloꝛes afferre. Nā illa pt⁹ sui da

lores consolationibus superabat: dum in uno dolore duos filios pareret: et geminum patri funderet filiorū affectū. Nunc vero insatiabilis dolor et incōparabilis pena: irremediabilis cruciatus incōsolabilis luctus est quo spes et gaudium tollit: vita cōtemnitur gloria respuitur. Et cōtemptis omnibus pietatis affectibus: mortis atrocitas appetitur. Obsecramus vos o amici charissimi: tandem his date cladibus finē: ⁊ vos parētes esse dulcium filiorꝫ vel ammoniti memētote. Hec et his similia amicis dicentibus: miserā se clamans mater aduenit: et soluto capite caniciē sue senectutis ostendens in conspectu eorum vestem qua pect⁹ tegebatur scidit: et cunctis flētibus: ostendebat eis laxis pellibus quas suxerāt mammas: ⁊ blādimēta que infantie eorū exhibuerat: eiulādo et lachrymis memorabat. Aiebat ergo ad ambos. Tu mihi semp es fili blanditus: et tu amplius verecūdatus. In illo imaginē meā peperi: in te paternos vultus effudi. Tu patri utilior: iste similior. Heu me heu me miseram circūuallat me ex omni parte incōparabilis luctus: inaudita miseria: et gemina orbitas nullis penitus tribulationibus comparanda Tu autem. Lec iij.

En mitto filios ad mortem: ultro properantes. Quos si mihi hostes auferrēt: per medias sequerer acies bellatorū. Si iudicia violēta cōcluderent: carcerem simul irrūperem moritura. Nouū hoc genus est pereundi: in quo carnifex rogatur ut feriat: vita optat̄ ut peat: et mors inuitat̄ ut veniat. Nou⁹ hic luct⁹ est: noua miseria. In qua natorū iuuentus spōte amittitur et parētum miseranda cogitur senectus ut viuat. Ista et his similia matre prosequente: infirmus pater et grauis iā senio manibus adducitur famulorū: ⁊ cano cigneo qꝫ capiti terre puluerē spargens huiusmodi dabat voces ad celū. Ad mortē ultro proficiscentibus filijs valedicturus adueni. Ut vniuersa que a filijs sepulture mee exhibenda parauerām: ego infelix in filios sepulturos expendam. O filij mee baculi senectutis et geminuꝫ meorū viscerum lumē: nati feliciter: et prospere educati. Excellentissime memorie: et ingenij singularis. omniumqꝫ liberalium peritia litterarꝫ ibuti. Que ista repēte insania vestra voluntate progenita mortis vos fecit esse amatores. Nunqꝫ ista viuenti bus placuit: nūqꝫ moritur⁹ suū amore duxit. Ad quoscūqꝫ per

uenire aūt potuit: violenter admissa est: nō volūtate ab vllo viuente suscepta. Si hanc nullus debitor sub auaro feneratore posit⁹: nulla potest rōe diligere: quā nō solū cognoscit̄ nō diligere sed timere. Qua ratione eā appetit: q ⁊ bonis exuberat: ⁊ penitus vlli nihil debet? Uenite huc senes: ⁊ mecū super filios plangite: q vos viscera paterna sentitis habere. Uenite huc iuuenes: ⁊ flete super iuuenes: sponte pereuntes. Huc accedite patres prohibete talia: ne talia patiamini. Deficite plorādo oculi mei: ⁊ caliginē obducite fūdentes flumina lachrymarū: ne videam cedi gladio: quos dū virga leuis tangeret tremui. Dū tristātes leuiter viderē: expaui. Igitur dū hec ⁊ talia senior ageret: ⁊ ecce amborum coniuges cum natis ꝓprijs veniūt. Et aspectibus eorū proprios infantulos offerentes: has voces eiulantes effundūt. Quibus nos seruituras relinqtis. Quib⁹ cōiugij vestri traditis charitatē? Qui putatis erunt horū īfantium dn̄i ⁊ domorum vestrarū auidissimi ꝑuasores: qui erunt vestre occupatores familie. Uel qui sibi diuisuri sūt vernaculos quos nutristis? Heu quā impio crudelitatis genere parētes despicitis: amicos reipuitis: vxores abijcitis. Filios abdicatis: ⁊ vos ipsos carnifici vltro exhibetis. Interea dū ista dicūtur: ⁊ illa referuntur: inter vxorum lachrymas ⁊ suspiria filiorū: ceperunt milites xp̄i mollescere: ⁊ aīos suos flectere ad dolorē. L. a.

Hic spectaclo vt supra diximus itererat scūs sebastian⁹ vir xp̄ianissim⁹. Quē occultabat militaris habit⁹: ⁊ clamidis sue obūbrabat aspectus. Ac vbi vidit athletas dei immēso certaminis pondere fatigari: in medio eoꝝ se obijciens dixit. O fortissimi milites xp̄i: instructissimi diuini ꝑlij bellatores: per nimiā ꝟtutē animi fortiter ꝑuenistis ad palmam: ⁊ nūc ꝑ misera blādimēta: coronā deponitis sempiternā? Discat nūc ꝑ vos xp̄i militū fortitudo: fide poti⁹ armari quā ferro. Nolite victoriarū vr̄arū insignia ꝑ mulierū blandimēta abijcere: ⁊ subiectas pedibus vr̄is hostis insani ceruices ad victricia ⁊ rediuiua iterū bella laxare. Cuius quāuis seua cōtra vos extiterit ⁊ perquam iniqua instantia: seuior tn̄ efficitur ira repetita. Erigite igit̄ plenis affectib⁹ tropheū vr̄i certaminis gl'iosū: ⁊ nolite illō omittere fletib⁹ ꝑuulorū. Isti quos plorātes aspicitis: gauderent hodie si possent scire quod nostis. Putant enī ꝙ ista vi

ta sit sola: q̄ si finē acceperit: nulla vitalis anima corpore defi-
ciente: valeat potior manere. Si eni scirēt eē alterā vitā ignarā
mortꝫ: tristicie nesciaꝫ: in q̄ imortalitas regnat ⁊ ꝑpetua gaudia
cōmorātur: ꝑfecto vobiscū ad illā festinarēt pertigere: ⁊ istaꝫ
vitā pro nihilo cōputātes: illā appeterēt: que ī exultatione ꝑ-
manet: ⁊ penitus finiri nō nouit. Ista enī vita fugitiua est: ⁊ tā
infidelis: vt nec amatorib⁹ suis fidē potuerit custodire. Ab ori
gine enī mūdi ī se credētes fefellit: oēs in se expectātes decepit
cunctos de se presumentes irrisit. Et ita nullū omnio certū red
didit: vt oibus ꝓbetur fuisse mētita. Atqꝫ vtinā solius mēda-
cij culpa esset obnoxia: ⁊ per omnia crimina currere suos nō co
geret amatores. Tu autē. Lectio. v.

Ipsa edacitatē glutonibus: ipa ebrietatē ingerit temulētis
Ipsa naufragiū pudoris adulteris: ipa execrabilē tradit
puerilitatē incestis. Ipsa ammonet furē vt rapiat. Iracūdū vt
seuiat: mēdacē vt fallat. Ipa iter coniuges diuortia seminat: in
ter amicos discordiā: inter pacificos lites: iter fratres scādala
Ipsa tollit iudicib⁹ iusticiā: castis pudiciciā: artib⁹ peritiā. Ipa
aufert morib⁹ disciplinā: ⁊ vt al tiora que amatoribus suis inge
rit crimina memoremus. Si fratrē aliqñdo german⁹ vel frater
occidit: si fili⁹ negauit patrē. Si interempt⁹ est ab amico amic⁹:
cui⁹ hec instinctu facta sunt scelera: cuius intuitu: Cui⁹ spe: cu
ius fiducia nefanda cōmissa sunt: Hec ergo vita ē q̄ vos fallit
o amici: vt amicos vestros ad vitā euntes ꝑpetuā: iniusto con
silio reuocetis. Hec vos instigat parentes sanctissimi: vt filios
vestros proficiscentes ad comitatū celi: ad honorē incorrupti-
bilē: ad amicicias imꝑatoris eterni stultissimis lamētatiōibus
reuocetis. Ista ē o castissime cōiuges beatoꝝ q̄ ꝑ pietatis dolo-
rem impietatē martyrū mētib⁹ fecit tradere: ⁊ necē ꝓ liberatio
ne auferre. Nolite timere: nō separabūtur a vobis: sed vadūt
vobis preparare in celo desideratas māsiones: in qbus vna vo
biscū ⁊ filijs vestris: in ꝑpetuo gaudio maneatis. Tu āt. L vj.

Sic cū hec btūs sebastian⁹ indut⁹ clamide: succinct⁹ balteo
ex suo ore ꝓferret: subito ꝑ vnā fere horā splēdore nimio de
celo veniēte illuminat⁹ ē. Et sub ipo splēdore pallio candidissi
mo amictus inuenis appruit iuxta eū. Hec aūt gerebantur itra
domū ꝑmicerij noīe nicostrati: apud quē custodiebātur marcel

lianꝰ ⁊ marcꝰ. Quinicostratꝰ habebat vxorē noīe zoe. Hec ãt sex ãnos egritudinis nimietate: facta ē muta. Prudētiã tñ audiendi ⁊ intellegidi nõ amiserat: verũ etiã meliꝰ q̃ȝ priꝰ habuerat optinebat. Hec itaq̃ȝ cũ intellexisset oĩa q̃ beatus sebastianꝰ dixerat: ⁊ tantũ lumē circa eũ vidisset. Cũq̃ȝ omnes facto miraculo stupore tenerētur ĩnuebat manu oĩbus quasi exprobrandi essent: qui tã euidenti assertioni nõ crederēt: ⁊ genibus eius aduoluta: rogare cũ manuũ indicijs cepit. Sed beatus sebastianꝰ cũ videret q̄ discreta lingue exp̄ssione declarare nõ posset: causas huius silētij pcũctaref: didiscit ꝑmonis illi copiã nimia vi infirmitatis ablatã. Tunc bcatꝰ sebastianꝰ dixit. Si ego verꝰ xp̄i ſuꝰ sũ: ⁊ si vera sũt oĩa q̃ ex ore meo audiuit hec mulier ⁊ credidit iubeat dñs meus iesus xp̄s: vt redeat ad eã officiũ labioꝝ ⁊ aperiat os eius: q apuit os zacharie pphete dñi. Ad hanc vocez sc̄ti sebastiani exclamauit mulier voce magna: dicēs. Beatꝰ es tu ⁊ benedictus ꝑmo oris tui: ⁊ benedicti q credunt ꝑ te xp̄m filiũ dei viui. Ego enĩ vidi ocul̄ meis angl̄z ad te veniētē de celo: ⁊ librũ ante ocl̄os tuos tenētē: ex cuius lectione vniuersa ꝑmonis tui ore occurrebat. Bñdicti q in oĩbus q̃ locutꝰ es credunt: ⁊ maledicti q dubitauerit: vl̄ in vno ꝟbo ex his oĩbꝰ q̃ audierũt. Quĩ sic supueniēs lumē vniũsas tenebras noctis excludit: ⁊ oĩum ocul̄ lumē qđ nox ceca negauerat reddit: ita lux ꝑmonis tuorũ oēm caliginez: oēmq̃ȝ ignorãtie mee cecitatē extersit. Et serenũ post tenebras diē mētibꝰ reddidit. A me autē non solum incredulitatis tenebras exclusit. Uerũ etiã sermonis mei ostiũ quod per sex annos clausum fuerat aperuit. Uidens aũt nichostratus vir eius tãta mirabilia xp̄i in sua vxore celebrata: cepit pedibus sancti sebastiani aduolui ⁊ indulgentiã petere ꝑ hoc qđ iperiali ⁊ p̄fectorio iussu: sanctos habuisset in vīcul̄. Et auferens ex manibus eoꝝ ferreos vectes: genua eoꝝ amplexus rogare cepit: vt dignarētur abscedere dicens. O quam beatus essē: si pro vr̄a salute possem mereri ↄstrigi: forsitã ꝑ sãguinis effusionē abluerer: vt morte illã penaꝝ eternaꝝ euaderē: ⁊ ad illã vitã ptigerē: quã nobis deꝰ ꝑ os dñi mei sebastiani manifestare dignatꝰ ē. Cũq̃ȝ rogaret marcellianũ ⁊ marcũ vt abscederēt dixerũt ei. Si tu fidei gl̄iã quã nũq̃ȝ habueras accepisti quomõ nos quã sēꝑ ab ifãtia habuimꝰ relĩqntes: passiõis nr̄e calicē da

mus: quē nos tibi ꝓpina re possum⁹ nō dare. Diues eni est in oi
bus xp̄s: ⁊ ad se venientibus meliora exhibet q̄ȝ rogat. Lu āt.
IN illo tp̄e: descendēs Jh̄s de mōte: ste   Secūdū lucā.
tit in loco campestri ⁊ turba discipl'orū eius. Et multitudo
copiosa plebis: ab oī iudea ⁊ ihr'lm: ⁊ maritima ⁊ tiri ⁊ sidonis
Qui venerant vt audirent eū: ⁊ sanarētur a lāguorib⁹ suis. Et
BEatissima in apostolorum   (reliqua. Lectio. vij.
natale zoe dū ad cōfessionē petri apostoli oraret: ab insidi-
antib⁹ paganis arctatur. Ducituruqȝ ad patronū regionis nau-
macie: ⁊ cōpellit martis staticulo quod illic stabat thuris gut-
tam icendere. Cui illa respondit. Mulierez marti sacrificare
cōpellis: vt ostendas martē muliebria delectari. Sed ille ipudi-
cissime veneri potuit pudorē eripere: mihi vero tropheū in frō
te fidei portanti non poterit preualere. Nō ergo meis cōtraire
viribus luctor sed dn̄i mei iesu xp̄i virtute cōfidens: ⁊ vos ⁊ il-
lū pariter ridendo cōtenno. Tunc patronus regionis misit eaȝ
in custodiam obscurissimam: ⁊ per qnqȝ dies fecit nec lumē vi-
dere eam: nec cibū nec potū accipere. Solū vox eius q eam illic
incluserat audiebatur dicētis sibi. Morieris fame ⁊ cecitate:
nisi te libaturam promiseris dijs. Sed cum transissēt sex dies.
Suggesserūt de ea prefecto seuienti: qui iussit eam a collo ⁊ ca
pillis in arborē excelsam suspendi: ⁊ subter fumū sterqlinij ad
hibere. Stati aūt vt suspensa est in confessione dn̄i emisit spm̄
Illi aūt auferētes corp⁹ ei⁹ saxo ligauerūt. Et tiberis alueo im
miserūt dicētes Ne xp̄iani corp⁹ eius tollant: ⁊ faciāt sibi illā
deā. Igit celebrato ei⁹ martyrio venit i sōnio sctō sebastiano:
⁊ narrauit ei q̄liter martyriū dn̄i suscepisset: scūs sebastian⁹ ꝓ-
ripuit et ait tranqlino dicens. Femine nos ad coronam p̄cedūt.
Ut qd viuim⁹? Et discedēs octauo die apostolorū: ad bti pau-
NIhilomin⁹ ⁊ ip̄e   (li cōfessionē accessit. T. a.   Lec. viij.
ꝑpessus insidias tētus est ⁊ a ppl'o lapidatus: mortu⁹ ē. Et
corpus eius tiberino gurgiti mācipatū ē. Itē nichostratus et
claudi⁹ vna cū castorio ⁊ victorino: ⁊ simphoriano dū corpa sā
ctorū ꝑ orā tiberinam regrerēt: a ꝑsecutorib⁹ tēti sunt: ⁊ ad vrb
p̄fectū ꝑducti sunt. Erat iudex fabian⁹ q eos hortat⁹ ad sacri
ficandū accelerarēt: ⁊ ꝑ decē dies minans eos ⁊ blādicijs agēs
in nullo penit⁹ potuit cōmouere. Tūc fecit de eis ipatoribus su

gestionem. Quicque iusserunt eos torqueri tercio. Cum nulla ratione tormentis compulsi cederent: iussit eos in medio mari precipites dari. Immensis itaque arctati ponderibus pelagi fluctibus dati sunt: vt in loco mundo inter aquas coronam martyrij celebrarent. Insidiabantur itaque infideles fidelibus: et iniquo furore christianum non poterant nomen audire. Interea dum torquatus qui eis se simulata fide sociasset dicens se esse christianum: porro hic apostata extiterat: et erat fraudulentus in omni sermone: et callidus in omni commisso. Quid multa? Dum a tiburtio viro scolasticissimo secum frequenter argueretur. Nos capillos sup apicem frontis tonsoris arte componeret: quod assidue pasceret: et ludendo pranderet: quod libentius feminarum se aspectibus daret: et quod a ieiunijs et orationibus se tolleret: quod somno deditus non interesset puigil in hymnis dei. Dum pro his ut diximus a beato tiburtio acrius argueretur: simulat se equanimiter monentem accipere: et dat artem quatenus orantem facta tiburtium comprehenderent infideles.

In qua comprehensione seipsum teneri fecit: et simul ad secretorium produci iudicis sevientis. At ubi intro ducti sunt fabianus prefectus ad eum dixit: quod se arte tradiderat. Quis diceris? At ille respondit torquatus. Fabianus dixit. Ignoras quod iusserunt invictissimi principes: ut qui sacrificare dijs noluerit: diversis supplicijs marcerent. Torquatus dixit. Christianus sum. Fabianus dixit quid prestiteris? Torquatus ait. Hic magister meus est: et ipse me docuit semper: quod hunc video facere necesse est ut faciam. Fabianus conversus ad tiburtium dixit. Audisti quid torquatus asserat: Quid ad ista respondes? Tiburtius dixit. Torquatus diu est quod se christianum mentitur. Virtus enim ipsius nominis sancti graviter fert et moleste suum nomen non a suis amatoribus usurpari. Re enim vera vir illustrissime. Hoc christianum vocabulum divine virtutis est sectatorum scilicet christi qui vere philosophati sunt qui ad obterendas libidines fortiter militaverunt. Credis ne vir illustrissime istum esse christianum: qui in lenocinio sui moliendo capitis simbrias omittit: qui tonsuram diligit: qui flexum gressum improbo visu ostendit: qui scapulis molliter gestit: qui vota negligenter agit: feminas diligentius intuetur. Numquam tales pestes christus habere dignatur et servos. Verum quoniam me hic se imitaturum asseruit: hic in tuo probabis eum conspectu mentitum. Hinc enim qualis semper fuerit nunc evidenter ostendet. Fabianus dixit. Consultius facies: si saluti tue consulas:

Lect. ix.

et ꝑncipū ꝺcreta nō ꝯtēnas. Tiburti⁹ dixit. Ego saluti mee me li⁹ nō ꝯsulo: q̄ȝ vt ꝺos deasqȝ ꝯtēnēs: vnū dn̄m iesū xp̄m deū me ū eē ꝯfitear. Lorq̄t⁹ dixit. Nō solū ipe xp̄ian⁹ crudelis ē: verū etiaȝ multos ꝑsuadet: decipit ac docet: omnes deos demones esse. Ip̄e aūt cū socijs suis: cū q̄b⁹ magicas clades exercet: die noctuqȝ incātatiōib⁹ occupatˀ. Tiburti⁹ dixit. Falsus testis non erit ipūit⁹. Iste quē vides illustrissime vir: malicie sue cura ext stuās: ad nihilū aliud ē xp̄ianis iūct⁹: nisi vt cogitaret quomodo se nobil q̄si xp̄ianū ostēderet: ꝛ quō alijs se fidelissimum mentiretˀ. Reprehēdebā tn̄ meū ciclopū edacitate imersum vino pudorē ꝛ sepultam diuini nominis sanctitatem. Lu aūt.

In natale sācte agnetis virginis.

OMnes q̄ gl'iemur i dn̄o: ꝛ ad edificationē virginū: q̄lit passa sit agnes btīssima ad mēoriā reuocem⁹ Tertiodecimo etatis sue āno: mortē ꝑdidit ꝛ vitā iuenit: q2 solū vite dilexit auctorē. Infātia cōputabatˀ i ānis: sȝ erat senect⁹ mētis imēsa: Lorpe qdē iuuēcl'a: sȝ aīo cana. Pulchra facie sȝ pulchrior fide. Que cū a scholis reuerteretˀ: a p̄fecti vrbis filio adamatˀ. Cui⁹ parētes dū reqsisset: ꝛ iuenisset: cepit offerre pl'rima ꝛ āpliora ꝓmittere. Deniqȝ secū detulit ornamēta p̄ciosa: q̄ a btā agne veluti q̄dā stercora sūt recusata vnde factū est vt iuuēis maiori vrgeretˀ stimlo: ꝛ putās eā meliora velle accipe ornamēta: omnē lapidū p̄ciosoꝝ secū defert gl'iaȝ: ꝛ ꝑ se ip̄m et ꝑ amicos ꝛ notos: ꝛ affines cepit aurem ꝟginis appl'care. Diuitias. domos. possessiōes. familias atqȝ omnes mūdi delicias reꝓmittere: si ꝯsēsuȝ de ꝯiugio nō negaret. Ad hec beata agnes tale ferˀ iuueni dedisse responsū. Discede a me fomes pcti: nutrimentū facinoris: pabulū mortis. Discede a me: q2 iā ab alio amatore p̄uēta sū: qui mihi satis meliora te obtulit ornamēta: ꝛ anulo fidei sue subarrauit me: lōge te melior ꝛ genere ꝛ dignitate ornauit me iestimabili ꝺcore. Dextrā meā ꝛ collū meū cīxit lapidib⁹ p̄ciosis tradidit aurib⁹ meis inestimabiles margaritas: ꝛ cīrūdedit me vernātib⁹ atqȝ coruscātib⁹ gēmis. Lu. a. E. ij.

POsuit signū i faciē meā: vt nullū p̄ter eū amatorē admittaȝ Induit me ciclade auro texta: ꝛ imēsis mōilib⁹ ornauit me

De sancta agnete.

Ostēdit mihi thesauros icōparabiles: quos mihi se daturū si ei pseuerauero repromisit. Nō ergo potero ad ↄtumeliā prioris amatoris: vel accipere aliū: ꝛ aliū derelinq̄re: cū quo sū depacta charitate. Cuiꝰ est generositas celsior: possibilitas fortior aspectꝰ pulchrior amor suauior: ꝛ omni gr̄a elegātior. A quo mihi iā thalamꝰ collocatus est. Cuiꝰ mihi organa modulatis vocibus sonāt: cuius mihi virgines iustissimis vocibꝰ cantant: iam mel ꝛ lac ex ore eius suscepi. Iam amplexibꝰ eius castis: astricta sum. Iam corpꝰ eiꝰ corpori meo sociatū est: ꝛ sanguis eius ornauit genas meas. Cuiꝰ mat virgo est: cuius pater feminā nescit. Cui angeli sruiūt: cuius pulchritudinē sol ꝛ luna mirantur. Cuiꝰ odore reuiuiscūt mortui: cuius tactu formidāt inferni. Cuius opes nūq̄ deficiūt: cuiꝰ diuitie non decrescūt. Ipsi me tota deuotione cōmitto. Quē cū amauero casta sum: cū tetigero mūda sū. Cū accepero virgo sū. Nec deerūt post nuptias filij: vbi partus sine dolore succedit: ꝛ fecūditas quotidiana cumulatur Audiens hec insanꝰ iuuenis: amore capit ceco: ꝛ inter āgustias animi anhelo cruciabat spiritu. Inter hec lecto ꝓsternitur: ꝛ p alta suspiria amor a medicis aperit. Fiūt nota patri: que fuerāt inuēta a medicis. Et eadē paterna voce q̄ fuerāt iam dicta a filio: ad petitionē virginis reuoluūt. Abnegat agnes beatissima ꝛ se nullo pacto asserit prioris spōsi federa violare. Cūq̄ pater in fastibꝰ ↄstitutus: se p̄fecturā agere: idcirco nō sibi quēuis etiā illustrissimū posse p̄ferri: cepit tā inq̄rere vehemēter quis esset sponsus: de cuius se agnes potestate gloriaretur: aut iactaretur

Tunc qdā extitit ex parasitis eiꝰ qui dicere hāc christianā eē ab infātia: ꝛ magicis artibꝰ ita occupatā: vt xp̄m dicat spōsū suū. Audiēs hec prefectus letus efficitur. Et missa apparitione cū ingēti strepitu: suis eā tribūalibꝰ sisti precepit. Et primum quidem blādis eam sermonibus secretius prouocat. Dehinc terroribus pulsat. Sed christi virgo nec blandimēto seducitur nec terrore concutitur. Sed eodem vultu eodemq̄ animo pseuerans et terrētem sicut blandiētem animo deridebat. Vidēs itaq̄ simphroniꝰ p̄fectꝰ tātā i puella ↄstātiā: pentes eiꝰ alloq̄t. Et qr erāt nobiles: ꝛ vi iferre nō poterat: titulū xp̄ianitatis opposuit. Sequēti itaq̄ die agnem sibi presētari iubet. Et iterum atq̄ iterum repetens replicare cepit de iuuenis a

(Lu añt. T. iij.

more sermonē. Cūqʒ omnis sermo eiꝰ casso labore deficeret: sisti eam suis tribunalibꝰ iterū iussit. Cui ꝛ dixit. Superstitio xp̄iā noꝝ de quoꝝ te magicis artibꝰ iactas: nisi a te fuerit segregata nō poteris insaniā abijcere pectoris: neqʒ egssimis ꝯsilijs p̄bere ꝯsensū. Unde ad venerādam deā vestā te pperare necesse est: vt si pseuerātia vᵹginitatis placet: eiꝰ die noctuqʒ sacrificijs venerādis sistas. Ad hec beata agnes dixit. Si filiū tuū quam uis iniquo amore vexatū tamē viuētē hominē recusaui: hominē vtique qui est ratione capax: qui audire et videre et palpare: ꝛ ambulare potest: ꝛ flore huius cum bonis perfrui. Si ḡ hunc causa amoris xp̄i nulla possū ratione recipe: quomodo possum idola muta ꝛ surda: ꝛ sine sēsu ꝛ sine aīa colere: ꝛ ad iniuriā sūmi dei ceruices meas vāis lapidibꝰ icliare? Audiēs hec simphroniꝰ dixit. Cupio p̄bere ꝯsiliū īfātie tue: ꝛ adhuc te deos blasphemātē idcirco differo: qꝛ annos tuos infra sēsuʒ aspicio. Noli ergo temet ipsā ita decipere: vt motꝰ deoꝝ icurras. Lc. iiij

Beata agnes dixit. Noli infātiam corporalē ita ī me despicere: vt putes me te velle habere ppiciū. Fides enī nō in ānis sed ī sensibꝰ gerit. Et deꝰ omnipotēs mētes magis probat: quā etates. Deos aūt tuos quoꝝ motꝰ me icurrere nō vis: ipsis ira sci pmitte: ipsis loqui. Ipsi hoc mihi p̄cipiāt: ipsi iubeāt se coli ipsi iubeāt se adorari. Uerū qꝛ te ad hoc video tēdere quod impetrare nō poteris: qdquid tibi videt exerce. Simphroniꝰ dixit. Unū tibi ex duobꝰ elige: aut dee veste sacrifica: aut cū meretricibꝰ scortaberis in ꝯtubernio lupanari. Et longe erūt a te xp̄iani: qui te ita magicis artibꝰ ibuerūt. At hāc calamitatē intrepido animo: te pferre posse cōfidas. Unde vt dixi aut sacrifica deē veste ad laudē generis tui: aut ad ignominiaʒ natalīuʒ tuoꝝ eris publice abiectionis scortū. Tūc beata agnes cū ingēti ꝯstātia dixit. Si scires qs est deꝰ meꝰ: nō ista tu ex ore tuo proferres. Unde qꝛ ego noui virtutē dn̄i nostri iesu xp̄i secura ꝯtē nominas tuas. Credēs qꝫ neqʒ sacrificē idolis tuis: neqʒ polluar sordibꝰ alienis. Mecū enim habeo custodē corporis mei angelū dn̄i. Nā vnigenitꝰ dei filius quē ignoras: murꝰ mihi ē ipenetrabilis: ꝛ custos mihi ē nūqʒ dormiēs: ꝛ deffensor mihi ē nūqʒ deficiēs. Dij aūt tui aut erei sūt: ex qbꝰ cucume meliꝰ fiūt ad vsus hominū: aut lapidei: ex qbꝰ platee meliꝰ sternunt. Diuini

tas gñ nõ in lapidib⁹ habitat sed in celis. Neqȝ i ere aut i aliquo metallo. Sed in regno ꝯsistit supno. Tu aũt ꝛ sil'es tui nisi ab isto rũ cultura recesseritis: sil'is vos pẽa ꝯcludet. Sicut enĩ igne con flati sunt vt suderẽt: sic colẽtes eos ꝑpetuo icẽdio ꝯflabũt: nõ vt sudẽt: s; vt ꝯsũdãt ꝛpeãt ieťuũ. Ad hec isan⁹ iudex iussit eã expoliare: ꝛ nudã ad lupanar duci: sub voce pcõia dicẽtis. Ag nẽ sacrilegã ṽginẽ diis blasphemiã iferẽtẽ: scortũ lupanari bus date. Statĩ autẽ vt expoliata ẽ crine soluto: tãtam densitatẽ ca pillis ei⁹ gr̃a diuina ꝯcessit: vt meli⁹ eoꝝ fimbrijs videreẽ: quã vestib⁹ tecta. Ingressa aũt turpitudinis locũ: ãgelũ illic dei ita patũ inuenit vt circũdaret eã imẽso lumine: ita vt null⁹ posset eã ꝑ splẽdore nec ꝯtigere: nec videre. Fulgebat enĩ tota cella il la: q̃si radiãs sol i ṽtute sua. Tu autem. Lec. v.

Et q̃nto curiosioꝛ qs eã oclis voluisset videre: tãto pl⁹ sui vi sus aciẽ obtũdebat. Cũqȝ se i oratione dño substrauisset: ap paruit ante oclos ei⁹ stola cãdidissima. Et appiehẽdẽs eam in duit se: ꝛ dixit. Gr̃as tibi ago dñe iesu xp̃e q me numero ancilla rũ tuaꝝ ꝯputãs: vestiariũ mihi largiri ꝑcepisti. Ita nãqȝ ad mẽ surã corpusculi ei⁹ aptatũ erat idumẽtũ: ꝛ ita nimio cãdoꝛe cõs picuũ: vt null⁹ dubitaret hoc nõ nisi manib⁹ angelicis ꝑparatũ interea lupanar loc⁹ orationis efficiẽ. In quo omnis q fuisset ingressus adoꝛaret: siue venerareẽ dans honorẽ imenso lumini adeo vt qsqȝ mũdioꝛ egredereẽ foras: q̃s fuerat int⁹ igressus. Cũqȝ hec agereẽ ꝑfectĩ sili⁹ q auctoꝛ hui⁹ sceleris erat: venit ad locũ cũ sodalib⁹ suis iuuẽculis: q̃si illustatur⁹ puelle cũ qb⁹ libidinis sue se credebat ludibriũ eijcere. Et ingressos ante se feruẽtes pueros: ꝛ turpiter seuiẽtes: cũ nimia autẽ veneratione ꝛ ingenti admiratione regressos cepit impudenter agere: et va nos ac molles ꝛ miseros iudicare. Et irridẽs eũ locũ in quo vir go oꝛabat: audacter ingressus ẽ. Et vidẽs tãtuȝ lumẽ circa eam nõ dedit honorẽ deo: sed irruẽs in ipso lumĩe ꝑusq̃ vel manu eam ꝯtigeret: cecidit in faciẽ suaȝ: ꝛ ꝑfocatus a diabolo expira uit. Videtẽs aũt socij ei⁹ qd̃ moraȝ int⁹ inecteret: putabant obs cenis eum operib⁹ occupari. Et ingrediẽs vnus ex iuuenib⁹ q ei familiarioꝛ erat: vt q̃si cõgratulareẽ insultationi ei⁹. Moꝛtu um eum inueniẽs: exclamauit voce magna dicẽs. Piissimi ro mani: succurrite. Magicis artib⁹ ista merettix: filium ꝑfecti

interfecit. Fit repente cõcurs⁹ populorũ ad teatrũ: ⁊ varia vulgi furẽtis acclamatio. Alij dicebãt magicã. Alij dicebãt nocẽtem: alij sacrilegã cõclamabant. Prefect⁹ ãt audiens filiũ suum iterisse cũ ingẽti tumultu ⁊ luctu venit ad teatrũ. Et ingressus locũ in quo corpus filij ei⁹ exanime iacebat: cũ igẽti clamore dicebat beatissime virgini. Crudelissima omniũ feminarum: ad filiũ meũ voluisti apodixa artis tue magice demõstrare. Et cum talia atq; huiuscemodi verba multa repeteret: ⁊ causas mortis eius ab ea vehementer inquireret. Beata agnes dixit. Ille cuius volũtatẽ volebat pficere: ipse in eũ potestatẽ accepit. Quare omnes q ad me ingressi sunt sani sunt: qa vniuersi dederũt honorẽ deo: qui misit angelũ suũ: ⁊ induit me hoc indumẽto mie: ⁊ custodiuit corp⁹ meũ: qđ ab ipsis cunabilus xp̃o cõsecratũ ẽ ⁊ oblatũ. Videtes ergo splẽdorẽ angelicũ: adorabãt oẽs ⁊ abscedebãt illesi. Hic aũt impudẽs stati vt ingressus est: cepit seuire ⁊ fremere. Cũq; manum suã ad me cõtingẽdã aptaret: dedit eũ angel⁹ dñi in reprobã mortẽ. Dicit ei prefectus. In hoc apparebit: qa nõ magicis artibus ista gessisti: si depcata fueris ãgelũ: vt restituat mihi filiũ sanũ. Cui btã agnes dixit. Licet fides tua hoc impetrare non meret᷑ a dño: tamẽ qa tẽpus est vt fides dñi nr̃i iesu xp̃i manifestet᷑: egredimini omnes: vt solitam ei orõnem offeram. Cumq; vniuersi fuissent egressi: prosternẽs se i faciẽ plorans rogare cepit dñm: vt iuuenẽ suscitaret. Orãte aũt ẽ illa apparuit angel⁹ dñi: q et eleuauit eã flẽtẽ. Et cõfortans animum eius: iuuenem suscitauit. Qui egressus foras: cepit voce publica clamare ⁊ dicere. Unus deus in celo ⁊ in terra: ⁊ i mari: qui est deus xp̃ianorum. Nam omnia templa vana sunt. Dij q coluntur omnes vani sunt: ⁊ penitus nec sibi possunt nec alijs aliquod auxilium exhibere. Ad hanc vocem omnes aruspices ⁊ templorum pontifices conturbantur. Et fit per eorum cõturbationẽ vehementior quã fuerat seditio populorum: atq; omnes vna voce clamabant. Tolle magam. Tolle maleficam: que et mentes immutat: ⁊ animos alienat. Prefectus aũt videns tãta mirabilia obstupuit. Sed veritus proscriptionẽ si cõtra põtifices tẽplorum ageret: ⁊ agnẽ cõtra suas senrẽtias deffensaret: vicariũ ad seditionẽ ppl̃i iudicẽ dereliqt. Ipse aũt tristis abscessit q̄ eã nõ potuit post resurrectionẽ filij sui liberare. Tũc vica-

rius aspasius nomine iussit ignē copiosum accendi: ⁊ in medio eam iactari precepit flammarum. Quod cum fuisset impletum statim in duas partes diuise sunt flamme: ⁊ hinc inde seditiosos populos exurebant. Ipsam autem penitus in nullo contingebat incendium. Et hoc magis non virtutibus diuinis: sꝫ magicis reputantes artibus: dabant fremitus inter se populi ⁊ infinitos clamores ad celos. Tunc beata agnes expandit manus suas in medio ignis: ⁊ his verbis orationem fudit ad dn̄m. Omnipotens adorande tremende colende: pater domini nostri iesu xp̄i benedico te quia per filium tuum euasi minas impiorꝫ hoīm: ⁊ spurcitias diaboli īpolluto calle trāsiui. Ecce ⁊ nunc ꝑ spiritum sanctum rore celesti perfusa ignis iuxta me moritur. Flamma diuiditur ⁊ ardor incendij huius ad eos a quibus in me ministratur refunditur. Benedico te pater predicande qui etiam inter flammas intrepidam me ad te venire permittis. Ecce iam quod credidi video: quod concupiui complector. Te cōfiteor labijs. Te corde. Te totis visceribus concupisco. Ecce ad te venio summū ⁊ verum deum: qui cum domino iesu xp̄o filio tuo: ⁊ cum spiritu sancto viuis ⁊ regnas modo ⁊ semper ⁊ ꝑ cuncta secula seculorum amen. Cumqꝫ complesset oratione͂: ita omnis ignis extinctus est: vt nec tepor quidem incendij remaneret. Tunc aspasius vrbis rome vicarius populi seditionem nō ferens: in guture eius mergi precepit gladium. Atqꝫ hoc exitu roseo sanguinis sui rubore perfusam sibi xp̄s ⁊ sponsam ⁊ martyrem consecrauit. Tu autem.

Eodem die natale sanctorꝫ fructuosi. Augurij. ⁊ Eulogij.

IN temporibus illis fructuosus episcopus. Augurius. ⁊ Eulogius diacones die dn̄ica cōprehensi sunt. Reposito fructuoso in cubiculo: dixerunt se beneficiari in domū eiusdem. Idest aurelius. Festutius. Helius: ⁊ pollētius. Et cum sensisset pedū ingressum ipsorum: confestim surrexit ⁊ prodijt ad eos in solis. Cui milites dixerunt. veni: p̄ses te accersire iussit cū diaconibus tuis. Quibus fructuosus ep̄s dixit. Aut eamus. aut si vultis calcio me. Cui milites dixerūt Calciate ad animū tuū. Et mox vt venerūt recepti sūt ī carcerē

fructuosus autem certus ꝛ gaudeus de corona domini ad quā vocatus erat: orabat sine cessatione. Erat autem ꝛ fraternitas eum ipso ꝛ refrigerantes ꝛ orantes vt illos in mente haberet. Alia autē die baptizauit in carcere: fratrē nostrum rogationū ꝛ fecerūt in carcere sex dies ꝛ producti sunt duodecimo kalendas februarij feria sexta ꝛ auditi sunt eadē die. Emilianus preses dixit. Fructuosuȝ. auguriū. ꝛ eulogiū ītroducite. Ex officio dictum ē. Adstant. Emilianus preses fructuoso epō dixit. Audisti qd impatores preceperunt? Fructuosꝰ eps dixit. Nescio qd impatores vestri preceperint: ego ꝺo xpianus sum. Emilianus dixit. Preceperunt deos coli. Fructuosus eps dixit. Ego vnū deū colo: q fecit celū ꝛ terrā: mare ꝛ oīa q̄ in eis sunt. Emilianꝰ dixit. Scis eē deos? Fructuosus eps dixit. Nescio. Emilianus dixit. colis? Eulogiꝰ diaconꝰ dixit. Ego fructuosuȝ. hi dij audiūtur. hi timētur. hi colūtur. Si dij nō colūtur: nec impatoꝝ vultus adorantur. Emilianus preses: augurio diacono dixit. Noli verbis fructuosi auscultare. Augurius diachonꝰ dixit. Ego deū omnipotētē colo. Emilianus preses: eulogio diacono dixit. Nunqd ꝛ tu fructuosuȝ? Scies enī postea. Fructuosꝰ āt eps respexit ad dn̄m: ꝛ orare cepit ad dn̄m intra se ꝛ ait. Emilianus dixit eulogio. Nunqd deos colis? Eulogiꝰ dixit. Nō colo. Sȝ ipsum colo: quem ꝛ fructuosus. Emilianus preses dixit fructuoso epō. Eps es? Fructuosus episcopꝰ dixit: sū. Emilianus dixit fuisti. Et iussit eos sentencia sua viuos ardere. Et cū duceretur fructuosꝰ eps cū diaconibꝰ suis ad āphiteatrū. Populꝰ fructuoso episcopo dolere cepit. Quia talē amorē hēbat non tantum a fratribus: sed etiam ab ethnicis. Talis enī erat qualem spiritus sanctus per beatum apostolum vas electiōis doctorem gentium debere esse declarauit. Propter qđ etiam fratres qui sciebant illū: ad tantam gloriā pertigere: gaudebāt potiꝰ quā dolebāt. Cūqȝ multi ex fraterna charitate ei offerrēt cōductū pmixtum poculū sumere nolēs ait. Non est hora soluēdi statiōeȝ. Agebat ei hora diei q̄rta. Siqdē ꝛ i carcere q̄rta feria statione solēnit celebrabat. Igit sexta feria: letꝰ atqȝ securꝰ festinabat: vt cū martyribꝰ ꝛ pphetꝫ i padyso quē pauit dn̄s diligētibꝰ eū solueret statione. Cumqȝ ad āphiteatrū venisset: stati ad eū accessit augustal noīe lector eiusdē cū fletibꝰ depcās

vt eũ excalciaret. Cui beatꝰ martyr dixit. Dimitte me fili. Ego me discalcio. Qui cum se discalciaret: accessit ad eum cõmilito frater noster nomine felix. Apprehẽditq; dexteram eiꝰ: rogãs ꝛ depcans: vt sui memor eẽt. Cui scũs fructuosꝰ martyr clara voce rñdit. In mẽte habere me necesse ẽ ecclĩaꝫ catholicaꝫ: ab oriente vsq; in occidẽtẽ diffusam. Igit in porta ãphiteatri cõstitutus ꝓpe iam vt igrederet ad coronam imarcessibilẽ: potiꝰ q̃ ad penam obſuantibꝰ licet ex officio beneficiariꝭ: quorũ noia supra memorata sũt: ita vt ipsi audirent: a fr̃e nr̃o etiã marciale monente pariter ꝛ loq̃nte: eps sanctus ait. Iam nõ deerit vobis pr̃: nec deficere vobis charitas poterit: ꝛ repromissio dñi: tam hic quam in futuro. Hoc enĩ qd̃ cernitis vniꝰ hore videt eẽ infirmitas. Cõsolatus igit fr̃es ingressus est ad salutẽ: insignis ꝛ in ipso martyrio. Felicibus q sanctaꝝ scripturarũ facta repromissionis sentiunt similes ananie. azarie. ꝛ misaeli extiterũt: vt etiam in illis trinitas adimpleret. Siqdem in igne seculi cõstitutus: ꝛ pater nõ deesset: ꝛ filiꝰ subueniret: ꝛ spũs sctũs in medio ignis ambularet. Cumq; exuste fuissent fasciole a qbus manꝰ eorum fuerãt colligate orationis diuine ꝛ solite cõsuetudinis memores positis genibꝰ de resurrectione securi: dñm deprecabantur. Tu autem.

In natale scti vicentij martyris.

PRobabile satis est ad gl'iam vincentij martyris: q de scriptis passionis ipsius titulis: inuidus extitit inimicus. Unde credimꝰ fide plena: relatu gestorũ litterarũq; apicibꝰ annotari: q victũ se erubescebat audiri. Naturalis qppe prouidentia est: male errantiũ auferre de medio testimonia prauitatis. Igitur cum apud cesar augustanam ciuitatem vt multorum sinceritas: ꝛ signata veritatis verba testant: datiano cuidam presidi gentili ꝛ sacrilego ꝛ dominis ꝛ principibus suis: seuiendi in christianos exoptata offula cecidisset: ꝛ oblatranti profane crudelitatis: famelico cani sua rabies aspirasset episcopos. clericos. ꝛ omnia sancta corpora tentamentis diaboli: magis deo probanda spũ nequicie sue rapidus precipitanter incubuit. Protinus prouolantes

Lec. i.

episcopus gloriosissimus valerius ⁊ vincentius beatissimus martyr perniciter in sue laudis titulo concurrerunt. Feliciores se in ipsa futuros confessione credentes: si coronam statim pre quoquam suis virtutibus ⁊ meritis ꝑ sua deuotione rapuissent Sedem ille artifex seu⁹: vt vexatiōe itineris magis illos frāgeret ⁊ facili⁹ afficeret iniuria: quos videret superari nō posse ꝯ pēa: ad ciuitatē valētiā sāctos dei ptrahi mox p̄cepit. Cū sūma pena carceris famis īopia: stridore cathenarū vt maib⁹ ⁊ collo vix ferri pōdera sustinerēt: ⁊ p omnes art⁹ iā tūc mortis supplicia paterēt q̄ illi gl'iora cumulati⁹ ꝑ sua laude portarūt. Lu. a. L. iij.

Sed vbi iam defecisse eos crederet iugi iniuria fatigatos: timēs ne ipsorū preuētus occasu seuicie sue damna pateretur produci eos iussit e carcere. Cum putaret tā diu publice se clusos: nec corpore iam nec spiritu preualere. Mori tamē eos ante tormēta nolebat: qbus proponebat etiam nec mortuis tempera re. Stupefact⁹ datian⁹ a cōspectu eorū: q integri corpore et viribus essent. Quid inqt istis indulgētiori pastu ⁊ potu largiori propinastis? Et mirabat furore cecus: robustiores eē quos deus pauerat. Irascēs igitur malignitati sue presagus spiritus: quos videbat inter sua supplicia fortiores q eū vicerent super esse. Mox inflata vox serpentis: insibilat. Quid agis inquit tu valeri qui sub nomine cuiusdam religionis contra principes facis? Extimans inimicus dei q si ipsum cōtur bare caput ꝑcutere potuisset: idest episcopū reliqua quoq subiectiora faci lius mēbra cōfoderet. Sed dominus vnic⁹ dei filius: voluit etiam eū ab inferioris ministerij nomine superari: vt auerteret quid facturus aut acturus esset ille qui in capite sacerdotij erat: cū posset eum etiam leuita eius qui habebat minora officiorum ministeria vincere. Quid submurmuras inqt episcopo suo vincentius sanctus: cuius iam erat spiritus in corona: ⁊ contra canem leuiter musitas? Exclama inquit in magna voce christicola: ⁊ contere rabiē q̄ contra sanctū dei ministrū latrat: diuine ptin⁹ vocis auctoritate ꝑcussa frāgat. Iste enī ille ē venenatissim⁹ ꝑ pēsq ī ꝑthoplastis gl'iā hominib⁹ traditā: quā ipē ꝑdiderat: inuidit. Statī isatiabilis homicida vt occideret quos de⁹ imortales fecerat mori ⁊ ipē otēpt⁹ gustū quē tradebat alijs poripē propinatus est. Iste ille est quē exegim⁹ e corporib⁹ hūanis in

uocatione diuina: ꝛ xp̄i noīe mecũ decertet: pugnet si ꝓualet. Cō
fidentia videbit me plus posse dũ torqor: q̄ȝ ille dũ torq̄t. Qui
dũ punit grauiꝰ ipe punietᷣ. Vñ iā singulariter gaudeo: q dum
patior vindicabor. Exarsit diabolus aduersus xp̄ianā fidē. Et
dũ contemni se ac despici videt: ingemuit. Amouete inq̄t ep̄m:
istũ vincentiũ grauioꝛē rebellē: qui in publicā cōtumeliā venit:
applicate tormētis. Animositati eius videbatᷣ maiora inferre
supplicia: ꝛ q̄cquid illi accessurũ erat pro gloria: vincere ꝓsume
(bat ex pena. Tu aũt. Lec. iij.

Sic potiꝰ īferrēs diabolus q̄ illi crudelitatis spũ minabatᷣ: ꝛ supplicia q̄ inferebat
ipse passurus. Applicate inq̄t ad eculeum: mēbris distendite: ꝛ
toto corꝑe dissipate penā hāc ante ip̄a sui tormenta sustineat
Quid dicis inq̄t datianꝰ: vincēti: Ubi istud corpꝰ tuũ misera-
bile conspicis: At ille subridēs ait. Hoc est quod semꝑ optaui.
Nemo mihi amabilior: nec familiarior fuit. Tu solus maxime
ad mea vota cōcordas. Ecce iā in sublimi agor: ꝛ te ꝛ ip̄os ꝓnci
pes tuos in seculo despicio. Ne cesses diabole crudelitate q̄ as-
piras. Prestabis mihi gloriā: si inter ip̄a grauiora suppliciorꝫ
meorꝫ excicia vicaris. Nolo cesses. Insurge diabole: ꝛ toto ma
lignitatis tue spũ debacchare. Ne gl'iā meā minuas: ne dāna
inferas laudi. Paratꝰ ē dei fiuꝰ ad oīa: ꝓ saluatoris noīe susti-
nēda. At dũ deuotionē meā punis: grauiꝰ ip̄e puniaris. Clama-
re cepit dacianꝰ: ꝛ i tortores suos ꝛ carnifices ip̄o suo illo furore
bacchari. Uirgis ꝛ fustibꝰ milites cedere: ꝛ in suos āplius dese
uire. Dñ fremit. Dũ ad xp̄i fiuũ deuotissimũ venit: ꝓus ip̄e za-
bulꝰ suos occidebat: ꝛ de quos potestate habebat. Xp̄iano a pe
na tuto et de dei mīa securo: illos magis q̄ i illiꝰ erāt vexabat di
tione. Quid dicis iq̄t vicētiꝰ scũs: datiane: Ecce iā ꝛ de appito
ribꝰ tuis vīdicor: vltionē mihi i penā ip̄e fecisti. Sũma voce fre
mere cepit: rabidioribꝰ itonare ꝓmonibꝰ. Stridore dētiũ frēde-
re: ꝛ in suos āpliꝰ deseuire. At dũ martyrē dei lacerat: se ip̄m po
tius laceraret. Fessi cessare carnifices: ꝛ defatigata sāguinolē
ta lictorum manus dum per latera martyris pendet: vita de-
fecit. Expalluit torq̄ntiũ vultꝰ: sudoris riuus liq̄scētia mēbra
tabuerũt: ābelũ pectus extabuit. Putasses potiꝰ ip̄os iter mar
tyris scti tormēta torqueri. Et sanguis et ip̄ius datiani facies
tremere cepit. Trepidũ pectꝰ euanescētes ebetātesq̄ȝ lumīe ocl'i

quasi in sua morte cōfusi. Quid agitis suis militib⁹ exclamat. Nō agnosco man⁹ vestras. Obsistētes ptinacie homicidas sepe vicistis. Parricidarū magorūq₃ silentia alta rupistis. Archana ipsa adulterorū nobis incūbētib⁹ patefacta sūt. Et qsqs cōfitēdo mori timebat: ī mortis cōfessionē pduct⁹ ē. O milites pncipum meorū: quod in cōtumelia ımpatorū nostrorū dicis: nō possum⁹ prohibere: vt vel p solo nostro pudore taceat. Alteros in cōfessione mortis sue loq cogim⁹: huic silētiū p cōtumelia nr̄a nō possumus iperare. Tu aūt. Lec. iiij.

Tunc sanct⁹ vincētius demū subriðēs ait. Hoc est qð in sancta lege pscribit⁹: vt vidētes nō videāt: ⁊ audientes nō audiāt. Dominū iesum xp̄m fateor filiū dei patris altissimi: ⁊ cum patre vnicū deū esse ptestor. Et negare me asseris q ea que vera sunt profiteor. Plane debes torq̄re si mētior: si pncipes tuos deos dicā. Sed torq̄ diutius cōfitētem. Nec a pena mea cesses vt vel si possis pbatam sacrilego tuo spiritu cognosce veritatem. Insanior ȝabulus irritatus. Vox serpentis inflatior anhelum pect⁹ tumētiores q₃ cervices ⁊ tota facies humāitatis vniuersa solā in corp⁹ beatissimi martyris fragrātē aciē lumınū venenato pestifero sydere figebat oculorū. Profluentes nō iā solis laterib⁹: sed toto corpore sanguinē cernēs viscerum interna patefacta: iūcturas ⁊ cōpages diuaricare diuortio tormētorūȝ Nihil erat qð vl̄ suis iā posset irasci: ⁊ qð vicebat iāȝ ipse mirabat. Miserere ingt vicētio datian⁹ tui: ne florē pdas. Nūc primū vernātis etatis in pmis annis posit⁹: ne vitā minuas lōgiorē. Parce iā supplicijs tuis: vt vl̄ sera ꝗsunt tormēta lucreris. At ille psci⁹ sanctitate ait. O virosa diaboli lingua: qð ī me nō facies: q deū et dominū nostrū tentare voluisti. Nō timeo supplicia tua: ꝗcūq₃ irat⁹ ipegeris. Hoc magis mihi formidinis est: quod fingis te velle misereri. Percurrāt omnes pene: et si quid prestigijs: siqd tua arte puersa: siqd malignitatis viribus poteris experiri: exerce sub amarissimo veneno tuo fidē et fortitudinem: ex anima xp̄iana. Nihil de supplicijs cesses: vt in omnib⁹ te victū esse fatearis. Datian⁹ dixit. Transferat vicētius ad legitimā q̄stionē. Percurrant omniū latronū homicidarū q₃ duictorū: etiā parricidarū violētiora tormēta. Si tā diu ingt durare aīa potest: int̄ supplicia vl̄ mēbra deficiāt. Vicere me non

potest: iste dñ viuit. O felicē me inqt vincētius sanctus. Datia ne mine tue laus est mea: ⁊ terror asperior cumulatior gloria.

Quod irasci te grauius putas: mei modo (Tu aūt. E.v. melius incipis misereri. Hinc ad patibulum raptus: immo ex eculeo deposit⁹: tortores suos ipse p̄currens: moras carnifi cū arguendo in seuicia sua: diabolū pudore tarditatis onerabat. Torquetur. tūditur. flagellatur. exurit: ⁊ distētis mēbris crescebat corpus ad penas. Sed spiritus q xp̄m dominū fatebatur: in vi ctoria perdurabat. Imponunt ardentes pectori lamine: ⁊ liqne factus inter ipsas cādētes ferri acies liquor guttis flamma stri dente respergitur. Vulnera vulnerib⁹ imprimūtur: et super tor menta desenūt. Sales igniti adspersi crepitantib⁹ minutim p̄ membra dissiliunt ⁊ iam non ad artus tantū sed ad ipsa viscera suppliciorum tela iaciūtur. Et quia integri corporis pars nulla superesset q̄ primū fuerat illata: iam et ipsa pena punitur. At to nitus datianus et a recurrentib⁹ suis militibus de vicentij bea tissimi martyris victoria: vt putabat professiōe puersa aut cer te iam de ipsa morte sollicitus, quid ageret: vel quid diceret in quirebat. Renūciatur ipsi datiano a dilectis et merētib⁹ suis: p̄ currisse vincētium vniuersa supplicia hylari vultu. spiritu for tiori. pertinaci magis professione quā ceperat dominū nostrū iesum xp̄m fateri. Heu inqt datianus vincimur: sed adbuc ha beo quod de supplicijs supsit. Et si flecti pertinacia nō potest: vel semper perdnret in pena. Spiritus qui cohercerī non potest puniatur. Querite inquit locū tenebrossum oppressumq̄ vr gēte tectura: ab omni publica luce sepositū: ⁊ perpetua nocte dā natum. Beatus huius peculiarem extra carceris carcerem pa tiatur. Ibi fragmētorum testule passim exasperatos congerite mucrones: vt ex omni parte male incisa fractura: elimatis ecule is iacētis corpus quidquid tetigerit infigat. Et ipsa conuer sio laterum: iterum innouetur ad penam. Ut quid mutatis ar tubus membra euadere se credant: semper offendant. Diuari cate p̄terea distētū robore: quo ad vsq̄ discerpi pene artus pos sint: vt p̄ singula mēbra rebellis nr̄orum principum expiret. In de clausū relinqte tenebris: ne vel oculis respiret ad lucē. Nul lus ibi hominū relinq̄tur: ne vl' cōsortio alicu⁹ s̄monis animet. Clausa et obseruata sint omnia: Sollicitl tantū estote: vt quan-

do offecerit nūciet. Nec mora cū pⁱma quies fessos custodū ar
tᵘs sōno vite lassabat. Qd datianᵘ pene grauissime mortis intule
rat diutius cōmutatur in gloriam. Tu autem. Lec. vj.

Carceris illᵘ nox eterna nouā accepit lucem. Flagrāt cerei
vltra solitum fulgore radiātes. Ipse sanctus vicenti stra-
mētis mollioribᵘ iam refectᵘ: psalmū dño canit ꝛ hymnū: letus
et exultās: vocis organa modulata suauitate cōtinēs. Tota aūt
vicinia q̄ ad eiᵘ supplicia mesta pdebat: p suauitate sonitᵘ de
mulcet auditᵘ. Trepidi subito expauere custodes: ꝛ euasisse per
fugā quē acceperāt putauerunt. Tūc beatᵘ vincētiᵘ ait. Noli
te timere. Pro vobis laudes meas ipse nō fugio. Properce si po
testis irrūpite ꝛ solatia martyris angelico obsequio ministrata
oculis haurite securi. Ubi relinq̄batis tenebras: gaudete lucē
Quem ingemiscerē in suspirijs credebatis: in laude veri dei ꝛ
cū patre vnici exultare gaudete. Laxata sunt vincula: creuere
vires. Corpus stramēto molliori reficitur. Miramini potius:
et plenius pia voce asserite preconijs cōfessorē dei semper esse
victorē. Quin potiᵘ ite renūciate datiano: qua pfruar luce. Cō
mētetur adhuc si potest diabolus et aliqd superaddat ad glori
am meam. Siquid potest de laudis titulo: nihil defraudet: sed
exerceat quidquid adhuc furor bacchātis inuenerit. Solā eiᵘ
misericordiam timeo: ne videatur ignoscere. Ad renūciatione3
omnium: exanguis trepidusꝫ pallidᵘ datianus: etiā ipse sibi ma
le cōsciᵘ: et in se penam sensit: dū in famulum dei seuit. Tande3
vox vera et si inuita simplicitate prorupit. Et quid inquit am
plius faciemᵘ? Iā victi sumᵘ. Deferat ad lectulū corpᵘ stramē
tis mollioribᵘ reponatᵘ. Nolo gloriosiorē facere: si intormēta ōfe
cerit. Ferūt ad lectulū gaudentiū manibᵘ ꝛ letātiū humeris: q osc
cularēt vestigia eiᵘ: ꝛ omne corpᵘ lacerū lāberēt: et ipsū sāgui
nē pfluētē in sue salutis remedia detigerēt. Et q in ipsiᵘ fuerāt
supplicia crassati: vtitᵘ eorū obsequijs baiulatorum dei seruus
probatissimus: accipere inimicorum suorum meruit seruitute3
Hic statim spiritus iam victo diabolo cruento: emicuit ex ecu
leo. Et puto hoc maxime: ne datianus crederet per se esse seruā-
tum. Renunciato igitur recessu eius. Jam victus atꝫ confusus
datianus ait. Si non potui inquit superare viuentem: puniā vlᵗ
defunctum. Non est spiritus qui repugnat: nec etiam anima q̄

vincat. Cum mortuo et vacuo certamen nullum est. In exangues artus corpis destituti: nouis supplicijs debacchabor. Satiabor de ei⁹ pena: si mihi non potuit prouenire victoria. Proijcite inquit illum in apertum campum: nullo defendente obstaculo. Ibi cadauer exanime. feris, auibus: et canibus consumendum tradatur: vel quod solum inferre mortuo possum: nō habeat sepulturā. Sed ecce expositū ad suppliciū corpus non aliqua humana manus q̄ forte crederet̄ pnat corrupta. Non pia ipa licet miseratio xp̄iana: q̄ sibi martyrem in commune preuenisse gaudebat. In quo forte ideo nullius excubijs vigilauit obsequiū: nec angelica et diuina custodia honoris martyris defuisse crederet̄: si custodia vigilasset humana. Coruus haud procul residens: auis lenta et pigerrima: cute tetra: specie decolor: puto vt funebrē habitū volamēto quasi lugentis ostēderet: cū abigeret reliquas aues magnificas: pēnas q₃ pcutiens: aduenientem subito lupū incursibus suis terrēs exegit e corpore. Cū ille reflexa ceruice nō q̄ a corui illi⁹ impetu terreret̄: sed duz aspectu corporis stupefactus abiret credo aliquā custodiam mirabatur angelicam. Reddita est antiquitatis historia: per auem similem ante belic mane et vespere plenos messo₂ portauerat cibos. Nunc sancto vicentio martyri iussa obsequia ministraret Territus tali nūcio datianus: iam inquit vincere nec mortuum possum: et per diuersam seuiciam meam dū acrius psequo₂ gloriosiorem feci. Tu aūt. Secūdū ioannē.

In illo tpe. Dixit dominus iesus discipulis suis. Amē amē dico vobis: nisi granū frumenti cadens in terram mortuuz fuerit: ipsum solum manet. Si autem mortuū fuerit multū fructum affert. Et reliqua.

Omelia ex dictis sancti augustini. Lectio. vij.

Confluentibus gentilib⁹ ad diem festū hierosolymam: et dominū iesum videre cupientibus: cum hoc illi ab apostolis nūciatum fuisset. Mox de sua passione q̄ nō solū iudeis₃ etiā gentiles ad salutē erāt colligendi. Hoc qđ in p̄senti lectione recitat̄ paucis premissis adiūxit. Uenit inquiens hora: vt clarificetur filius hominis. Ac deinde comparationē congruam subdendo: intulit dicens. Nisi granū frumēti cadēs in terram mortuum fuerit: ip̄m solū manet. Tu aūt. Lectio. viij.

QUo loco granum frumenti seipm itelligi voluit: quo in terrā cadente per mortem carnis multarum messium seges p orbem emersit. Sicut ergo granū frumenti cadens in terram nisi moriatur soluz manet. Sic xp̄s dn̄s solus bonus. Solus iust⁹ Solus sanctus mā̄sisset: nisi pro nobis mortuus fuisset. Moriens autē cunctas pene gentes: sua morte ad cognitionē suam adduxit: ⁊ eas tanquā optimū fructum in horreum celestis patrie introduxit. Qui amat animam suā: perdet eam. Anima in hoc loco pro vita presenti accipitur vt alibi. Ne solliciti sitis anime vestre: ⁊ cetera. Tu autem. Lectio. ix.

HEc ergo sentencia gemina expositione accipi valet. Qui amat inquit animaz suā: subaudi ab inferiorib⁹ in hoc mūdo perdet eam. Idest si amas animam tuam in deo. Perdes illam in seculo. Hoc est si ad hoc amas animam tuam vt cupias vitam eternam tenere cū xp̄o: perde eam mundo: vt non timeas mori pro xp̄o. Uel ita. Qui amat animam suā perdet eaz. Idest qui amat istam vitam presentem: p̄det futuram. Qui sensus verior esse videtur: pro eo qđ sequitur. Et qui odit animam suaz in hoc mundo: in vitam eternam custodit eam. Tu aūt.

In festo sancti illefonsi. Lectio. i.

ECce dapes melliflui illius dn̄i Illefonsi quas de paradyso dei rapiens: ⁊ p totam hesperiam dispergens: inediam nostram ingenti satiauit eloquio. Non impar meritis illius sanctissimi dn̄i isidori: de cuius fonte adhuc clientul⁹: purissimos latices bibit. Nam directus a sancto ac venerabili papa eugenio toletane sedis metropolitano ep̄o: ad supradictū doctorem hispalēsem metropolitanū ep̄m sibi iā sciolus videbatur. Ab eo tentus ⁊ elimatus est. Et vt ferunt tēporali ferro constrictus: vt quid scientie deerat plenius instructus: ⁊ ad pedagogum suum dominū eugeniū remeans: nō post multos dies adhuc diaconi officia peragens in ecclesia sanctorum cosme ⁊ damiani quesitus est in suburbio toletano: vt abbas p̄ficeretur. Ubi statim in officio clarens duas missas i laudem ipsorum dominorum suorum quas in festiuitate sua psallerent: miro modulationis modo p̄ficeret: quas missas ifra an-

Non inde post multũ (notatas inuenies. Lectio .ij.
tēpus decedente dño eugenio in sede sua eps pficit. Cui⁹ statim virtus enucleata in sede romulea refulsit: veluti facicula ardēs: omnē suā hispaniā plustrauit. Cui⁹ doctria vsq3 hodie fulget eccl'ia vt sol luna. Cui⁹ memoria i bñdictione odoris cōpositiōe incēsi habet. Qui ab ipsis cunabul' ab ineūte etate eunuchus pmanēs magnū in se dño habitaculū pparauit. Qui non manubrio manus: sed diuino secatus est gladio: nec igenio ferramētorum resecauit libidinem: s3 munere celesti promeruit sanctitatē. Qui subito dono sup no afflat⁹ est tanto predecessorib⁹ suis clarens: qđ illis clausum fuerat ipi reseratū est. Sic enim habitator suis spūs sanct⁹ egit: vt q đ iste celabat intus ille pateseceret foris. Et vbiq3 preparatus adiutor fortissimus occurreret: vt iste ornaret quod in laudes virginū panderet: illis reuelaret quod aliquid mirum in athleta ostenderent vñ fides eius merito coram hominibus declararent: laborante3 in agone special' de donarijs suis nō euacuarēt. Tu autē. Lec. iij

Hic enim egit: vt quod p tot annos populis desiderantib⁹ nec dū ostensū fuerat: illis circum se congregate stipate faceret exprimi. Et reliquias scte a deo dicate virginis confessoris sue leocadie: adueniēte die in sede regia sue festiuitati omnibus adstantibus presentaret: ante sepulchrū eius genibus prouolutus: tumulus in quo sanctū eius corpusculum vsq3 hodie humatū est exiliret: opertorium qđ vix triginta iuuenes mouere possunt: non humanis manibus sed angelicis eleuatū: velū qđ scte martyris mēbra tegebat: viuēs foris submitteret: veluti manibus hominis extēsū: cōspectui ei⁹ virgo pulcherrima obsequēs adueniret: clamantibus epis, principibus: psbyteris, ac diaconib⁹, clero: atq3 oī pplo. Deo grās i celo. Deo gratias in terra: nemine tacente. Ipe vero manibus statim cōplexans astringēs, talia fertur depromere vota: vociferās cū omni populo: clamans deo grās. Viuit mea domina: per vitā illefonsi. Et ipm repetens clerus vehementer psallebat all'aticū quod ipe domin⁹ illefōsus generaliter fecerat. Speciosa facta es alleluya. Et alia q̄ in ipsa missa q̄ subter est annotatā: in

Clamabat in (laudē eius deprōpserat. Lu. Lec. iiij
ter voces ppl'i velut mugiens: vt aliq đ icisorū deferrētvū

manibus quod tenebat precideret: et nemo illi occurrebat: quia populus vastis ictibus vocibusq; frendebat. Nam et sancta virgo quod voluntate submiserat: vt desideria crescerent: violenter trahebat. Sic princeps quondam recindus qui ei⁹ tempore preerat gloria et ferocitate terrena deposita: qui eū ab iniquitatibus suis increpatus superbo oculo intuebatur: cultrum modicum quē in teca tenebat: cum lachrymis offerebat. Et collo submisso supplices manus a throno suo extentas: vt eum illi defferrent instantius deprecabatur. Postulās vt indignū non iudicaret sua cum lachrymis offerentem. Quem ille apprehendens: quod manu leua iam modicum tenebat: dextra precidit: et cultrum ipsum vna cum eisdem reliquijs tecis argenteis collocauit. Indignum iudicans: vt qui sancta preciderat pollutavl tratangeret. Sed sine mora requirenti munus qua voce valebat vicario iure precepit impendi. His peractis quia lōga sūt: ista omnia enotari: omnia que vsui pertinebant ecclesie sancte catholice: in dei laudib⁹ vsqquaq; cōpleta sūt. Lu aūt. L. v.

His excussis. Alia adhuc miracula spiritus sanctus per eū in ipso dominico aduētu: non post multos dies peregit. Sz quia omnia sunt longa recēseri que eius temporibus in toletana vrbe dominus vrbanus et dominus vuantius facta narrabant: vl ex multis pauca progrediamur. Quia qui mecum hoc audierunt: cum hec legerint dolebunt preter misisse tam multa et magna que vtiq; mecū sciunt. Superueniente vero die sancte et semper virginis marie ante tribus dieb⁹ letanias peregit et missam suprascriptā q̄ in ei⁹ laudē decātaret die pfecit que ē septima. At vbi ventum est in ei⁹ sancta solēnitate supradict⁹ rexmun⁹ de timore dei sollicitus: et de suis iniqtatibus male cōsci⁹ ad audiēda solemnia de more parato regali accessit. Naz seruus dei illefonsus maiori adhuc munere fret⁹: dū diem dñe sue cui pſul seruiebat: ouans susciperet: et in laudē gēitricis dei hoc quod supra enotauim⁹: sūmo cū cordis affectu armonie modulatione cōposita musica appareret: et libellū virginitatis more sinonime testimonijs veteris ac noui testamēti plenū certe ederet: et digne facūdie ad magnificētiā iā factā dñe sue exornaret dū ante horas matutinas solito more ad obsequia deo pagēda ɔsurgeret: et vigilias suas dño cōsecraret: diacon⁹ atq; subdia

con⁹ atq₃ cleric⁹ ante eū cū facul is p̄cedentes: subito ostia atrij aperiētes: ecclesiā intuētes: atq₃ in splēdore celesti oculos desi gētes: lumē q̄d ferre nō valuerūt: cū tremore effugiētes: lampa des quas māib⁹ tenebāt: reliqrūt. Et sua vestigia qua venerāt adcūtes: ppe mortui reuersi sunt ad sodales. Tu aūt. Lec. vj.

Sollicita omnis cōgregatio: reqrētes quid dei seruus ageret cū angelicis choris: subito expauebāt custodes: et terga ad ostia ecclesie dantes: reuertebant ad pprias sedes. At ille sibi bene cōsci⁹ ante altare sancte virginis procedēs reperit in cathedra ipsam dominā sedentem: vbi solitus erat episcop⁹ resi dere: et populū salutare. Quā cathedrā nullus episcop⁹ adire tentauit: nisi postea domin⁹ sisbert⁹ quiistā statim sedē ipsā sedens exilio relegat⁹ est. Et eleuatis oculis aspexit i circuitu ei⁹ et vidit omnē asidā ecclesie repletā virginū turmis de canticulis quadā modulata suauitate aliquid decātantes. Aspiciēsq₃ in eā vt ipse sibi cōscijs et bene charissimis refoueat: sic eum al locuta est voce. Propera in occursum serue dei rectissime: accipe munusculū a manu mea: quod de thesauro filij mei attuli. Sic enī tibi opus est: vt beneficio tegminis q̄d tibi delatū ē in meo tātum die vtaris. Et quia oculos fide fixos in meo semper seruitio pmāsisti: et i laudē meā: diffusa i labijs tuis grā tā dulcia i corde fideliū depixisti: ex vestimētis glorie iā in hac vita orneris: et i futuro in pmptuarijs meis cū alijs huis filij mei letet ris. Et hec dicēs ab oculis ei⁹ vna cū v̄ginib⁹ et luce qua venerat remeauit. Remāsit dei seru⁹ in tātū sollicitus de adipiscēda gloria: quātū perspicuus de sibi palme victoria. Tu aūt.

In conuersione sancti pauli apli.

Paulus adhuc spirans minarum et (Lec. j. cedis: in discipulos dn̄i. Abijt ad p̄ncipē sacerdotū: et petijt ab eo epistolas ad sinagogas i damascū: vt si quos iuenisset vie hui⁹ viros ac mulieres victos duceret irl'm. Et cū iter faceret: cōtigit vt appinq̄ret damasco. Et subito circūfulsit eū lux de celo: et cadēs in terrā audiuit vocē dicētē sibi Saule saule qd me psēqris? Qui dixit. Quis es tu? At ille. Ego sū iesus nazaren⁹ quē tu psēqris. Durū est tibi contra stimulum

calcitrare. Et tremens ac stupens: dixit. Domine quid me vis facere? Et dominus ad eum. Surge et ingredere ciuitatem: et dicet tibi quid te oporteat facere. Uiri aūt illi qui comitaban tur cū eo stabāt stupefacti audiētes quidē vocē: neminem autē vidētes. Surrexit autem saul⁹ de terra: apertisq; oculis nihil videbat. Ad manus autē illum trahētes: introduxerunt damascū Et erat ibi trib⁹ dieb⁹ non videns: et nō manducās: neq; bibēs

Rat aūt quidam discipulus damasci: (Lu. aūt. Lec. ij. nomine ananias. Et dixit ad illū in visu dn̄s. Anania. At ille ait. Ecce ego domine. Et domin⁹ ad illū. Surge ⁊ vade in vicum q vocatur rect⁹: et quere in domo iude saulū nomine tarsensem ecce enim orat. Et vidit virū ananiā nomine introeuntē et imponētem sibi manus vt visum reciperet. Respondit autē ananias. Domine audiui a multis de viro hoc: quanta mala fecerit sanctis tuis i hierusalem: ⁊ hic habet potestatē a principibus sacerdotū alligādi omnes q inuocāt nomē tuū. Dixit aūt dominus ad eum. Uade quoniā vas electionis est mihi iste: vt portet nomē meum corā regib⁹ et gētib⁹: ⁊ filiis israel. Ego enī ostendam illi: quāta oporteat eū pro nomine meo pati. Abijt aūt ananias ⁊ introiuit in domū: et iponens ei man⁹ dixit. Saule frater. Dominus iesus misit me qui apparuit tibi in via qua veniebas: vt videas et implearis spiritu sācto. Et confestiȝ ceciderunt ab oculis eius tanquā squame: ⁊ visum recepit. Et surgēs baptiȝatus est. Et cū accepisset cibum: cōfortatus est. Fuit aūt cum discipulis qui erant damasci per dies aliquot: et cōtinuo predicabat in sinagogis iesum affirmans quoniam hic est xp̄s.

Tupebant omnes qui eum audie (Lu. aūt. Lec. iij. bant: et dicebant. Nōne hic est qui expugnabat in hierusalem: eos q inuocabant nomē istud? Et huc ad hoc venit vt victos illos duceret ad principes sacerdotū. Saul⁹ autem multo magis cōualescebat et cōfundebat iudeos: qui habitabant damasci: affirmans quoniā hic est xp̄s. Cum autē implerētur dies multi: cōcilium statuerunt iudei: vt eum interficerent. Note autem saulo insidie eorū facte sunt. Custodiebant aūt portas die ac nocte: vt eū interficerēt. Accipiētes aūt discipuli eius nocte submittentes in sportam: dimiserunt per murum. Cum aūt venisset in hierusalem tentabat iungere se discipulis: ⁊ omnes ti

mebant eum nõ credẽtes quia esset discipulus. Barnabas autem apprehensum eũ duxit ad discipulos: et quia in via vidisset dominum: et quia locutus est ei. Et quomodo in damasco fiducialiter egerit in nomine iesu: et erat cũ illis intrans ꝛ exiens in hierusalẽ. Et fiducialiť agẽs in nomine dñi. Loq̄bať quoquomodo et disputabat cũ iudeis: illi aũt q̄rebant occidere eũ. Quod cũ cognouissent fratres: deduxerũt eũ cesaream: ꝛ dimiserunt. Ecclesia vero ꝑ totam iudeam et galileam et samariam habebat pacẽ: ꝛ edificabatur ambulãs in timore domini et consolatione spiritus replebatur. Tu autem. Lec. iiij.

Qui enim ad dei presepe moratus est. Qui ruminare verba euãgelij dedignatꝰ nõ est. Ait enim. Ascendi hierosolymã cum barnaba assumpto et tito. Ascendi autem secũdum reuelationẽ: et cõtuli cũ illis euangeliũ. Et quis priꝰ ieiunus audierat durũ est tibi ꝯtra stimulũ calcitrare: mira postmodũ virtute presidentis pressus: ex verbi pabulo vires obtinuit: ꝛ calcẽ sup̄bie amisit. Bos quoq₃ dei nõ tantũ a feritate restringitur: s₃ quod magis sit mirabile ad arandum ligatur. Ut nõ solum homines crudelitatis cornu nõ impetat: sed eorum etiam refectioni seruiens: aratrũ predicationis trahat. Ipse quippe de euangelizantibꝰ quasi de arãtibꝰ dicit. Debet enim in spe q̄ arat aratro arare: et q̄ triturat in spe fructus ꝑcipiẽdi. Qui igiť tormẽta prius fidelibus irrogauerat: et pro fide postmodũ flagella libenť portat: qui scriptis etiã epistolis humilis ac despectꝰ predicat: quod dudũ terribilis impugnabat. Profecto bene ligatus sub aratro desudat ad segetẽ. Qui viuebat in cãpo male liber a timore de quo recte diciť. Aut cõfriget glebas valliũ post te? Jam scilicet quorũdam dominꝰ mentes intrauerat. Qui illum veraciť humani generis redemptorẽ credebãt. Qui tamen cum nequaquam a pristina obseruatione recederent: eis predicator egregiꝰ dicit. Si circũcidimini. xp̄s vobis nihil ꝓderit. Qui ergo in humili mẽte fideliũ legis duriciã redarguẽdo ꝯtriuit. Quid aliud quã in valle post dominũ glebas fregit. Ne videlicet genera seminũ: q̄ excisus aratro fidei sulco cordis exciperet: ꝑ custodiã litterę p̄ssa deperirẽt. De quo bene adhuc subditur. Nũq̄d fiduciam habebis in magna fortitudine eiꝰ: ꝛ derelinq̄s ei labores tuos. In rhinocerotis huiꝰ fortitudine fiduciã deꝰ habuit

quia quãto illũ crudelius dura sibi inferentẽ pertulit:tanto ꝑ se cõstãtius tolerãtẽ etiã quos ipse in carne pertulerat dereliqt quia conuersum illũ vsq; ad immitationẽ proprie passionis tra Unde ? per eundẽ rhinocerotẽ (xit. Tu aũt. Lec. v. dicitur. Suppleo ea que desunt passionũ xp̄i in carne mea De quo bene adhuc subdit. Nũquid credes ei quod reddat sementẽ tibi: ? aream tuã cõgreget? Consideremus saulum qs fuerit cum ab ipsa adolescentia lapidantium adiutor existeret: cũ alia ecclesie loca vastaret: ? acceptis epistolis vastãda alia peteret: cũm ois ei fidel iũ nulla sufficeret: sed semper ad illoꝝ interitũ alijs extinctis anhelaret? Profecto cognouim⁹: quia nullus tunc fideliũ crederet: quod ad iugũ deus tunc sue formidinis vnitate elationis inclinaret. Unde ? ananias voce dominica postquam conuersum audiuit extimuit dicens. Dñe audiui a multis de hoc viro: quãta mala fecerit sanctis tuis i hierusalem. Tu autem.

Quia tamen repẽte commutatus: ab hoste predicator efficitur: ? in cunctis mũdi partibus redemptoris sui nomẽ insinuat. Supplicia pro veritate tolerat: pati se que irrogauerat exultat. Alios blandimentis vocat. Alios ad fidem terroribus reuocat. Istis regnum pollicetur celestis patrie: illis minatur gehennam ignis. Nos per auctoritatẽ corrigit: alios ad viam rectitudinis per humilitatẽ trahit. Atq; i omni latere ad manũ se sui rectoris inclinat. Et tãta arte dei aream cõgregat: quanta pus illam elatione ventilabat. Sed neq; hoc abhorretur a paulo quod rhinoceros buxei coloris dicitur: ? elefantorũ ventres cornu ferire perhibet Qui eni viuere sub vigore legis assueuit: aptius in illũ ceteris custodia vniuscuiusq; virtutis inoleuit. Quid enim ꝑ colorẽ buxeũ: nisi abstinẽtie pallor exprimitur? Cui ipse tenaciter adherere testatur: dicens. Castigo corpus meũ ? in seruitutẽ redigo: ne forte alijs predicans: ipse reprobus efficiar. Quia diuine legis eruditione preditus cũ alioꝝ ingluuie redarguit: cornu elefantem in vẽtrẽ ferit. In ventre vero elefantes pcusserat: cũ dicebat. Multi ambulãt quos sepe dicebã vob. Nũc aũt ? flẽs dico inimicos crucis xp̄i: quoꝝ finis interitus: quoꝝ de⁹ venter est: ? glĩa in confusionem ipoꝝ. Et rursum huiusmodi

Lectio. vj.

xpo domino nō seruiunt: sed suo iam ventri. Cornu igitur suo rhinoceros iste nō tā hoies: sed bestias pcutit: qn̄do paul⁹ doctrine sue illa fortitudine nequaquā ꝑimendos humiles impetit sed superbos ventris cultores occidit. Que ergo in paulo scripta cognouimus supest: vt facta ⁊ in alijs credamus. Tu. a.

Secundum ioannem.

In illo tempore. Dixit simō petrus ad dominum iesum. Ecce nos reliquimus omnia ⁊ secuti sumus te. Quid ergo erit nobis? Et reliqua.

Omelia ex dictis sancti augustini. Lectio. vij.

Grādis fiducie Petrus piscator erat: diues non fuerat: cibos manu ⁊ arte querebat: ⁊ tamen loquitur confidenter. Reliquimus omnia. Omnia enim relinquit: qui volūtatem habendi deserit. Sed quia non sufficit tantum relinquere: iungit quod perfectum est. Et secuti sumus te: fecimus quod iussisti. Quid igitur dabis nobis premij? Jesus autē dixit illis. Amē amen dico vobis q̄ð vos qui reliq̄stis omnia: ⁊ secuti estis me in regeneratione cū sederit fili⁹ hoīs in sede maiestatis sue: sedebitis ⁊ vos sup sedes duodecī iudicantes duodecī tribus israel. Nō dixit q reliq̄stis oīa. Hoc enī ⁊ socrates fecit philosophus: ⁊ mlˀti alij diuitias contempserūt: sed qui secuti estis me: q̄ð ꝓprie apostolorum est atq; credentium. Tu autem.

Lectio viij.

In regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue: quando ex mortuis de corruptione resurgent incorrupti. Sedebitis et vos in solijs iudicantium: condemnātes duodecim tribus israel. Quia vobis credentibus: illi credere noluerunt. Hinc dicimus cum suis discipulis iudicaturum iesum. Unde ⁊ alibi iudeis dixit. Si ego in beelzebub eijcio demonia: filij vestri in quo eijciunt? Ideo ipsi iudices vestri erunt. Nec quoniam super duodecim sedes sessuros esse: aut duodecim solos homines cum illo iudicaturos putare debemus. Duodenario quippe numero vniuersa significat̄ iudicantiū multitudo ꝓpter duas partes nūeri septenarij quo significatur plerumq; vniuersitas que due partes idest tria ad quattuor: altera per alteram partē multiplicata duodecī faciūt. Alio quin q̄m in locū iude traditoris: apostolū mathiam legimus

ordinatū. Apostolus paulus q plus illis oībus laborauit: nisi ad iudicandū sedeat non habebit q ꝑfecto cum alijs sanctis ad numerū iudicū se ꝑtinere demōstrat cū dicit. Nescitis q̄ angelos iudicabim⁹? De quoqꝫ ipīs iudicādis ī hoc duodenario numero similis causa est. Lec ix.

Non enī qꝛ dictū est iudicātes duodeci tribus isrl'. Trib⁹ leui q̄ terciadecima ē ab eis iudicāda nō erit. Aut solū illū populū nō cū gētibus ceteris iudicabunt? Qđ aūt ait in regeneratione. Procul dubio mortuoꝝ resurrectionē noīe voluit ꝛ regeneratiōis intelligi. Sic enī caro mea i cgeñabit' p icorruptionē: quēadmodū aīa nr̄a regenerata ē p fidē. Quid ergo dicemus de paulo? Nūqd terti⁹ decimus iudicabit? Quomodo in cētum qnquaginta trib⁹ piscibus ingentē numerū sanctorū: ꝛ in qnqꝫ fratribus illius q torquebatur ad inferos milia populi iudeorū de quibus helie dicitur. Reliqui mihi septem milia virorum. Sic in duodecim sedibus: non tantum duodecim homines: sed magnus intelligit' numerus perfectorum. Orbis enim terrarum quattuor designatis ꝑtibus continet'. Ab his omnib⁹ ꝑtib⁹ vocatur in trinitate. Quoniam ter quaterni duodecim fiunt: perfectum numerum significat. Duodecim ergo trib⁹ israel. Duodecim trib⁹ sunt. Sicut enim iudicaturi ex toto mūdo: ꝛ sic iudicādi ex toto mundo erūt. Et omnis qui reliq̄rit domū vel fratres: aut sorores: aut patrem. aut matrem. aut vxorē. aut filios. aut agros ꝓpter nomen meum: centuplum accipiet ꝛ vitam eternam possidebit. Sensus igitur iste est. Qui propter euangeliū xp̄i carnalia relinquent: spiritualia bona recipient: que comparatione ꝛ merito sui ita erunt quasi paruo numero centenarius comparetur. Qui nimirum a fratribus atqꝫ consortibus propositi sui q ei spirituali glutino colligant': nullam gratiorem etiam in hac vita recipiet charitatē. Lege actuꝫ apostoloꝝ qꝛ multitudinis credentiū erat cor vnum ꝛ anima vna: ꝛ erant illis omnia cōmunia. Nullusqꝫ egēs erat inter illos: qꝛ sua ꝓ dn̄o reliq̄rant. De quibus et apostolus ait. Tāquam nihil habentes ꝛ omnia possidentes. Tu autem.

In natale sancti policarpi episcopi ꝛ martyris.

De sancto policarpo.

Natale sancti policarpi: q beati ioannis apostoli discipulus ⁊ ab eo smirneoꝝ episcopus ordinatus: totius asie princeps fuit postea vero regnante marco antonio: ⁊ lucio aurelio comite: quarta post neronem persecutione smirne sedente ꝓconsule ⁊ vniuerso populo in amphiteatro aduersus eiꝰ personam: igni traditꝰ est. Cum quo etiam alij duodeci ex philadelphia venientes: apud vrbem prefatam martyrio coronati sunt. Tunc etiam germanicus athleta xpi insignis: glorioso martyrij agone translatus est. Nam cum a iudice damnatus fuisset ad bestias vltro sibi preparatas: bestias prouocauit. Despiciens videlicet temporalem mortem: ⁊ coronam vite eterne veloci fine adipisci desiderans. Scripsit idē beatus policarpus ad philipenses valde vtilem epistolam que vsqꝫ hodie in asie conuentu legitur. Et vniuerso populo in se acclamationibꝰ excitato: primū cōpellētibus ⁊ deprecantibꝰ eum suis: vicinū locū semel ⁊ iterum succedens: deinde cōprehensus ab inqsitoribus: apponi eis mensam iubet: atqꝫ epulas largius ministrare. Tu autem. **Lec. i.** **Lectio. ij.**

Et hore vnius spatio ab eis orationis grā īpetrato: instante hora ꝓgredit̄. Cūqꝫ interrogaret̄ a ꝓcōsule: si ipse esset policarpus: se esse cōfitetur. Ego inqt habeo etatis tue reuerētiā: ⁊ ꝑcens vltime senectuti tue: iura fortunā cesaris: gerēs de ꝑoribꝰ penitudinē: ⁊ cōclama tolle sacrilegos. Tūc policarpus toruo vultu ad populū q ī stadio residebat aspiciēs: eleuata ad celū dextera: cū gemitu ꝓclamauit ⁊ dixit. Tolle sacrilegos. Sꝫ insistēte ꝓcōsule ⁊ dicente. Iura fortunā cesaris: ⁊ dic in xpo cōuicia ⁊ dimitto te. Policarpꝰ ad hec dixit. Octoginta ⁊ sex annis seruiui ei: ⁊ nihil me lesit vnquā. Quomodo possū blasphemare meū regē: q salutē mihi dedit? Cūqꝫ rursus vehementius vrgeret̄: vt fortunā cesaris iuraret ait. Si hanc iactātiam queritis: vt ego fortunā cesaris iurē: ⁊ siqs sim ignorare te simulas cum oī libertate audi me: q ꝛ xpianꝰ sū. Misso igit̄ curiōe magna ꝓtestari policarpū tertio cōfessū se xpianū esse. **Lec. iij.**

Quo audito vniuersa multitudo tā gētiliū quā iudeoꝝ smirnēsiū ciuitatis: cū ingēti furore acclamabant. Hic ē totius asie doctor ⁊ pr̄ xpianorū: nostroꝝ aūt subuersor deorū. Ipse est

q multos docet ne imolent: ⁊ ne adorent deos. Omnesq; pariĕ cō clamabant: vt pollicar pu s vi nus arderet. Poterebat eniz visionē eius quā de ardēti cernicali viderat impleri. Que cuz dicto citius agerētur ipsis populis ligna vel de balneis vel de publicis q̄buisq; locis sarmēta cōgregātibus: pcipue iudeis ardētius: ad hec ex more feruētibus cū oī velocitate extruct⁹ est rogus. Tunc depositis vestibus senior ac zona resoluta: calciamēta quoq; de pedibus tētabat educere: q̄ nūquā nisi a religiosis quibusq; fide ⁊ deuotione semetipsos inuicē preuenienti bus: resolui consueuerat. Ita nāq; in omni etiam reliqua vita sua venerabiliter ab omnibus colebatur. Ut ergo expleta sūt que ad ignē pertinebant: cū eni vellent rogo impositū: etiā clauis affigere: ait. Sinite me. Qui eniz dedit mihi ignis ferre supplicium: dabit vt sine dolore clauorum affixione flāmas immobiliter perferam. Tunc illi omissis clauis: vinculis vsi sunt. Qui post tergum manibus reuinctis velut electus aries ex magno grege assumptus: acceptabile holocaustū omnipotēti oblatus est deo. Orationemq; vt cōplenit: subdunt ingnē homines stipule ignis eterni. Cumq; flamma ingens reluxisset: viderunt miracula omnes quibus deus videre ea cōcessit. Flāma etenim in modū camere curuata: in spe quasi veli nauis ventosi natātis supra corpus martyris stetit.

In natale sancte agnetis virginis ⁊ martyris. Lec. i.

Cum in toto mūdo virgineus flos marie immarcessibiles coronas innectat: hoc ceptrigerā pudoris aulam imaculato conseruet affectu: eousq; integritas perseuerauit ad palmā: vt in puellis tropheū sanctitatis arriperet: ⁊ per vestigia matris virginis ad celestē thalamū perueniret. Hinc est qd̄ anulo fidei agnes se asserit subarratā: ⁊ clamat se amore dn̄i cōstrictā. R. ij.

O Quam admirabile sacramētū virtutū: virgo tu tradidisti amoris exemplū. O quā sanctū peccatorib⁹ dandū in virgines tribuisti responsū: contemnendo diuitias: refrenando carnis ocupiscētias: ⁊ solā xp̄i pulchritudinē adamādo. Accedite ad puellam puelle: ⁊ discite in annis infantie: quales in pectore

suo circa amorem xpi flammas accendit. Dicit se amatori suo seruare fidem: ⁊ eius corpus concupiscere solum: qui pro amore hominum non recusauit mortis interitũ. Tu. Lectio .iij.

D Iscite xpi amorem in puella feruentem: ⁊ omnes mundi diuitias velut stercora recusantem. Ideo enim sanctorũ p litteras traduntur exempla: vt vnusquisqꝫ ꝑ qualitate sexus: ⁊ per etatem annorũ: modũ sui propositi teneat. Et sicut per virginem virgines: ita ⁊ per coniugẽ coniuges: vincere seculũ pro xpi amore studeant: ac repugnatione animi mundi dulcia et ei⁹ non recusantes precepta austera ad dilectiones perpetuas ⁊ ad gaudia eterna pertingant. Tu autem.

In natale sancti ignacij episcopi

N Atale scti ignatij epi (⁊ martyris. Le. j. ⁊ martyris q tertius post petrum antiochenã rexit ecclesiam. Fuit enim discipulus sancti ioãnis euangeliste: vir in omnibus apostolic⁹: secũdus post apostolos fact⁹. Qui post enodiũ suscepit antiochenorum ecclesiã gubernandã: q̃ oli a tẽpestatibus ⁊ persecutionib⁹ agitabatur. Persecutionem enim commouẽte traiano: sponte veniens ad eũ: ab ipo dãnatus est: ⁊ romam vinctus mittitur. Cũqꝫ nauigans smirnam venisset vbi policarpus auditor sancti ioannis apostoli ⁊ condiscipulus eius erat: scripsit vnam epistolam ad ephesios: alteram ad magnesianos: tertiam ad traoenses: quartam ad romanos. Et inde egrediens: scripsit ad philadelphos: ⁊ ad smirnos ⁊ propriam ad policarpum: cõmendãs illi antiochenam ecclesiam. In qua ⁊ de euangelio quod nup a me translatum: sub persona xpi ponit testimonium dicens. Ego eni et post resurrectionẽ eum in carne vidi: ⁊ credo quia sic sit. Tu aũt.

Lectio. ij.

E T cũ venit ad petrũ: ⁊ ad eos q cũ petro erant: dixit eis. Ecce palpate ⁊ videte: quia nõ sum demoniũ incorporale: ⁊ statim tetigerunt eũ ⁊ crediderunt. Dignũ mihi videt̃ q2 cũ tãti viri feceri mentionẽ de epistola eius quã ad romanos scripsit pauca ponerẽ. De siria inqt vsqꝫ romã: pugno aduers⁹ bestias i mari ⁊ in trra: nocte ac die ligatus cũ decẽ leopardis: hoc est

militibus q me custodiunt: qbus cũ benefeceris: peiores effici unt. Iniquitas aũt eorũ mea doctrina est: sed nõ idcirco iusti ficatus sũ. Utinã fruar bestijs q̃ mihi sunt preparate: q̃s ⁊ oro veloces mihi esse ad interitũ: ⁊ alliciant ad comedẽdũ me: ne si cut aliorum martyꝝ nõ audeant etiã corp⁹ attingere. Q̄ si ve nire noluerint: ego vi faciaȝ: vt deuorer. Ignoscite mihi filioli: quid mihi prosit ego scio. Mea cupiditas crucifixa est: nũc in cipio esse discipulus xp̄i: nihil de his q̃ videnť desiderãs: vt ih̄ȝ xp̄m inueniã. Tu aũt.

Lectio. iij.

Cumqȝ venisset romã presentante traiano: circũsedente senatu: pilis plũbeis primũ scapule eius fuerũt cõcusse: deinde vngulis latera eius dilaniata: ⁊ lapidib⁹ asperis cõfricata: postea expãsse man⁹ ei⁹ ⁊ igne replete: papiro oleo infuso ⁊ incẽso latera eius adusta sũt postea super carbones ardẽtes in pauimẽto asp̄sos sancte eius plante steterũt: postea lectũ ascẽdit flãmantẽ: postea dorsum ei⁹ diu vngulis discissuȝ: ⁊ dilaceratũ fuit. Postea aceto ⁊ sale ei⁹ plage perfuse sunt. Postea vngulis ferreis beata illi⁹ mẽbra sunt astricta: ⁊ pedes ei⁹ in ima carceris ligno cõclusi sunt: ⁊ tri bus diebus ac noctibus panem non comedens: ⁊ aquam non bibens. Sedente traiano pro tribunali in amphiteatro: concur rente omni turba romanorum: ligatus duobus obijcitur leoni bus. Cumqȝ iam proiectus bestias rugientes audiret: ardore patiendi ait. Uiri romani qui hoc certamen spectatis non sine causa laboraui: non propter prauitatem hoc patior: sed propter pietatem. Frumentũ xp̄i suȝ: dentibus bestiarum molar: vt pa nis xp̄i mundus inueniar. Hec illo dicenti: accurrerunt ad euȝ leones ⁊ ex vtraqȝ parte super eum intendentes: prefocauerunt eum tantummodo: ⁊ non tetigerunt carnes eius: vt reliquie eius tuitioni essent populo romanorũ ⁊ magne vrbi: in qua pe trus crucifixus est. Paulus decollatus est. Honesim⁹ lapida tus. Pass⁹ est autẽ vndecimo traiani ãno cõsulat⁹ aticij ⁊ mar celli. kalendas februarij. Reliquie corporis eius a fratrib⁹ ei⁹ qui eum vsqȝ ad martyrium duxerant antiochiam: relate iacẽt extra portam daphniticã in cimiterio ecclesie. Tu autem.

In purificatione sancte marie.

Hodierna die fratres charissimi nota so (L.j.
lemnitas ad habēdum spē vite eterne: magnū cō
tulit gaudiū generi humano: quia xp̄s infans in
templo est presentatus. Exultent ergo virgines: v
go peperit xp̄m. Exultēt vidue: xp̄m vidua āna
cognouit. Exultēt cōiugate: nasciturum xp̄m he
lisabeth maritata prophetauit. Nullus gradus pretermissus est
de quo nō haberet testimoniū salus hominū. Nunquit enim so
le virgies ad regnū celorum puēiūt? Perueniūt et vidue. Tu autē

O Annā magni meriti fuit illa vidua sancta āna. A (L.ij.
vginitate eni sua septē ānis vixerat cū viro suo: et vsq ad se
nilē etatē puenerat senectute sancta. Expectabat infantiā salua
toris: vt paruū videret annosa: magnū agnosceret anniculosa: et
intrantē mūdum saluatorem videret itura. Et in masculino sexu
tria ipsa genera cōmēdata sunt. Ipse puer xp̄s natus ē. Exultēt
pueri cōtinentiam vonētes xp̄o puero. Ipse vero integritatis pu
eritiā cōsecrauit: qui sue matri fecūditatem attulit: virginitatem
nō abstulit. Symeon ille senex diu vixerat: cuius etas comparatur
anne: et audierat respōsum: qd nō esset visurus mortē: nisi videret
christum domini. Tu autem. Lectio. iij.

Intelligite fratres quātū desiderium habebant antiqui san
cti videndi xp̄m. Sciebāt eni illū esse vēturū: et omnes q pie
viuebant dicebāt. O si hic me inuēiet illa natiuitas. O si quod
credo in scripturis dei: videam oculis meis. Et vt noueritis quā
tum desideriū habebāt sancti: qui nouerant scripturas et crede
bāt virginem parituram: sicut modo audistis. Cū isayas prophe
ta legeret. Ecce virgo cōcipiet in vtero: et pariet filiū: et vocabi
tur nomē eius emanuel et emanuel qd sit: euāgeliū nobis apuit di
cēs. Qd ē iterpretatū nobiscū deus. Nō tibi ergo vile sit qcūq
ifidelis anima: non tibi videatur impossibile: vt virgo pareret
vgo pariēs permāeret. Intellige natū xp̄m: et non mireris vir
ginis partum. Ut ergo noueritis antiquos sanctos et iustos op
tasse videre quod cōcessum est huic seni symeoni: dn̄s noster iesus
xp̄s ad discipulos loquēs ait. Multi iusti et prophete voluerūt
videre que vos videtis: et nō viderūt: et audire que auditis: et nō
audierūt. Multū senex iste fuit serus ad audiēdum: maturus ad
vidēdum. Nō expectauit vt xp̄m audiret loqntem: quia vidit
infantem. Et hoc illi cōcessum ē iā decrepito: quasi desiderāti et iu

spirãti ꝛ dicẽti quotidie ĩ oratiõibꝰ suis. Quãdo veiet? Quãdo videbo? Quãdo nascet? Putas durabo? Putas hic me inueniet illa natiuitas? Putas isti oculi videbũt: ꝑ q̃ cordis oculi re habũt? Dicebat hoc ĩ orõibꝰ suis. Et ꝓ õsiderijs accepit respõsũ: q̃ nõ gustaret mortẽ nisi videret xp̃z dñi. Gestabat eũ mat̃ ĩfãtẽ: vidit illũ ꝛ agnouit. Ubi nouerat: q̃n agnouit? An intꝰ est reuelatꝰ: q̃ foris ẽ natꝰ. Uidit ꝛ agnouit symeõ ĩfantẽ tacẽtẽ: ꝛ occiderũt iudei iuuenem miracula facientẽ. Tu aũt. Lec. iiij.

Cum ergo cognouisset simeõ infantẽ: accepit eũ in vlnas suas: hoc est in brachia sua amplexatꝰ est eũ. Portabat a quo portabat. Ipse eñi xp̃s sapiẽtia dei: attingẽs a fine vsq; ad finẽ fortiter: suauiterq; disponẽs omnia. Quãtus vbiq; erat ꝛ quã magnus: quã paruꝰ factꝰ erat. Paruꝰ factꝰ paruos querebat: nõ superbos sed humiles colligebat. In p̃sepio dignatꝰ est poni: vt esset piorũ cibariũ iumẽtoꝝ. Accepit ergo eũ simeõ in brachia sua: et dixit. Nũc dimittis domine seruũ tuũ in pace: quia video pacẽ. Quare ergo dimittes in pace? Quia viderũt oculi mei salutare tuũ. Salutare dei dominꝰ iesus xp̃s est. Annũciate diem ex die: salutare eius. Habetis g̊ pueri puerũ iesum: et sancti senes senem simeonez. Tu autem. Lec. v.

Si autẽ queritis vt ex cõiugatis aliquis testimoniũ ꝑhibeat xp̃o: zachariã cõsiderate. Nemo ergo querat aliud fratres mei xp̃iani fideles: aut puer aut continẽs: aut vxoratꝰ. Si enĩ aliquid plꝰ esse quisque voluerit: nõ inueniet queãdmodũ ad xp̃m ꝑtineat. Non inuenimꝰ testimoniũ ꝑhibuisse xp̃o adulteros: fornicatores: ĩuidos. Ut a talibꝰ ei testimoniũ ꝑhiberet. Ipse p̃stitit: ipse donauit. Non enim q̃sq̃ũ sanctus viribꝰ suis. Tu aũt.

(Lec. vj.

Annũciate de die in diẽ: salutare eius. Uerã salutẽ accipiẽtes: gaudẽtes exultate: q̃ salutẽ quam propheta p̃dixerat quando ait. Salꝰ nostra cito veniet: ꝛ cõminuet iugũ captiuitatis nostre. Hanc salutẽ symeõ cõsiderans: in corde exultabat: ꝛ adiũxit dicẽs. Quod parasti: ante faciẽ omniũ populorũ. Salutẽ his q̃ prope: ꝛ salutẽ his q̃ longe. Lumẽ ad reuelationẽ gentiũ: ꝛ gloriã plebis tue israel: omnes recte credẽtes in xp̃o nõ solũ semẽ iacob: sed q̃ dixit gloriã plebis israel: aperte intelligamꝰ: quod omnibꝰ ẽ gl̃ia agnoscẽtibus salutare dei. Preclarus dies festiuitatis hodierne o gloriosa genitrix et incorrupta mater ꝛ innupta virgo: q̃ tale decꝰ portasti in tẽpliũ: cui accẽsis ła

padibus omnes in obuiā cantabāt laudes. O genitrix benedi-
cta talē portās filiū: qui creauit omnia: veniens de sinu patris.
Horum spōsaliū gabriel archāgelus internūcius fuit. O glorio
sus īfans: q in carne nostra voluit se in tēplo presentari. Huc pro
phete p̄dixerūt esse cōditorē celi ac terre. Istū regē ioannes ex
vtero salutauit. Hunc simeō senex in vlnas accipiēs benedixit.
Hunc anna vidua virginis p̄mogenitū agnouit. O rex glorie ve
niēs in tēplū: omnia sanctificas. Te calcante rex glorie fluct⁹ ma
ris cedebāt: te iubēte vētus siluit. Te volēte multa corpora san-
ctorꝝ surrexere. te moriēte sol palluit. Te resurgēte terra tremuit
Te ascēdente celū patuit. O virtus admirāda. O pietas inenar-
rabilis. O laudanda misericordia. O ineffabilis clemētia: quan
do omniū dominus: ꝛ creator totius creature in vtero v̄ginis dei
tatem suam occultare voluit. Tu autem. Scd̄m Lucam.
IN illo tēpore: postquā ipleti sūt dies purgatiōis marie ꝯm
legē moysi: tulerūt iesū hī ierusalē: vt sisterēt eū dn̄o. Et reliq̄
¶ Omelia venerabilis bede presbyteri. Lec. vij.
DEcretū qdem legis erat: Paruulū post tricessimū tercium
circūcisionis diē ad templū domini deferri: dariqꝫ hostiam
pro eo. Primogenitū aūt sexus masculinum sanctum domino
fieri mystice sicut diximus insinuās: neminē nisi circūcisum vi-
cijs: dominicis signum esse cōspectib⁹. Neminē nisi mortalitati
bus absolutū: superne ciuitatis gaudia p̄fecte posse subire. Ve-
rū si legis ipsi⁹ verba diligentius inspexeris: p̄fecto reperies qꝛ
nō solū dominus incarnat⁹: quātum a peccati cōtagione: tamen
a cōditione legis fuerit liber qꝛ ob hoc mortē suscip̄e dignatus
est: vt eā sāctā ac iustā: ac bonā eē p̄baret: ꝛ nos ab ei⁹ s̄uitute
ac timore fidei gr̄a liberaret: sꝫ etiā ip̄a dei gēitrix sic ab īmixtio
ne virili: sic ꝛ legali fit iure īmunis. Dicit enī moyses. Mulier
si suscepto semine: pepererit masculū: īmūda erit septē diebus:
iuxta dies sep̄ationis mēstrui: ꝛ dic octaua circūcidet̄ puer. Ip-
sa vero trigīta tribus dieb⁹ manebit ī sanguine purificationis
sue. Nota ḡ ꝙ nō omnis mulier pariēs: sꝫ ea q̄ suscepto semīe pe
perit designat̄ īmūda a distīctiōe videlicet illi⁹ q̄ v̄go ꝯcepit: ꝛ
peperit filiū: ꝛ vocauit nomē ei⁹ hemanuel: qđ iterpretatur no-
NOn ergo fili⁹ q cū homine de (biscum deus. Lec. viij.
us est: non mat̄ que spiritu sancto operāte peperit: victimis
hostiarū qb⁹ purgaretur indigebat: sed vt nos a legis vinculo

solueremur sicut dominus xp̄s: ita et beata semꝑ virgo maria le
gi spōte subiecta est. Sicut scriptum est in lege dn̄i: q꞉ omne maſ
culinū adaperiēs vuluā: et hominis et peccatoris primogenitū
significat: quod vtiq꞉ sanctum dn̄o vocari: atq꞉ ideo sacerdotis
esse preceptū est. Ita dūtaxat: vt ꝑ hominis ꝑmogenito preciū
acciperet: ⁊ omne animal immūdū redemi faceret. Cuius inqt re
demptio erat post vnū mēsem: ciclis argenti quinq꞉. Ubi saluo
subtiliore tractatu breuiter intimādū: quod illa omnia primoge
nita vel figura fuerint eius q cū vnigenitꝰ esset dei filius: ꝑmo
genitꝰ dignatus est fieri creature. Et vere et singularit̄ sanctus
domino: quia peccatū nō fecit: nec inuētus est dolus in ore eius.
Uel certe nostre fuerit deuotionis indiciū: quia omnia bone acti
onis initia: q̄ quasi corde gignimꝰ dīne gratie ꝯputare: male aūt
gesta redimere debeamꝰ: dignos sui videlicet penitētie fructus
Per quos singl'os corporis vel anime sensus offerētes. L. ix.

Ita quod ait adaperiēs vuluā consuete natiuitatis in ore lo
quit̄. Non qđ dominus noster sacri vētris hospitiū qđ in
gressus sanctificauerat egressus deuirginare credendus sit iux
ta hereticos qui credūt beatā mariam virginez vsq꞉ ad partum
non virginem esse post partū. Sed iuxta fidē catholicam clauso
v̄ginis vtero: quasi spōsus ꝓcessit de thalamo suo. De quo pul
chre ait propheta. Et cōuerti me inquit ad viam porte sanctua
rij exterioris: que respiciebat ad orientē: ⁊ erat clausa. Et dixit
dominꝰ ad me. Porta hec clausa erit: et nō aperiet̄: et vir nō trāſ
siet per eam: eritq꞉ clausa: et principum ꝑnceps in ea sedebit: vt
comedat panē corā domino. Quamuis possit etiaz mystice desig
nari: nullū preter dominū ecclesie virginis vterū per aquam et
spiritū sanctū ad regenerandos dei filios posse reserare. Ideoq꞉
hic masculus incōparabili dignitate dn̄o sanctus vocabit̄. Et
vt daret hostiam domino: secundum quod dictum est in lege do
mini par turturum aut duos pullos columbaꝝ. Dictum est in le
ge vt pro infante si masculus sit vt predixi die. xl. si femina octo
gessimo die natiuitatis: agnꝰ annicul' immaculatꝰ i holocaustū
⁊ turt̄ siue pull' colūbinꝰ offeret̄ ꝓ peccato. Si aūt nō inuenerit
inqt manꝰ eiꝰ nec potuerit offerre agnū: sumet duos turtures vl'
duos pullos colūbe: vnū in holocaustū ⁊ alterū ꝓ peccato. Do
minꝰ ḡ ih̄s xp̄s cū diues: pauꝑ factꝰ ꝓ nobis: paupem ꝓ se hostiā
voluit dari: vt videlicet sua pauꝑtate: hic nos diuites in fide: et

illic faceret heredes regni q̄d repromisit de⁹ diligētib⁹ se. Ta. ē.

In natale sc̄ti blasij episco. et mar.

Exitur cū romani iperij dioclecian⁹ gu- Lec. j.
bernaret habenas: tā imanissima ɔtra xp̄ianos exorta est p̄secutio: vt infra vni⁹ mēsis spaciuȝ decē ⁊ septē xp̄ianoꝝ milia p̄ xp̄iana religiōe gladio necarent᷑. Hec itaqȝ p̄secutio decima describit᷑ a nerone. Qua p̄mū p̄nceps apl'oꝝ petr⁹ cruce: paul⁹ gladio perēpti sunt. Secundo aūt hui⁹ decime scilicet p̄secutionis āno dioclecian⁹ nicomedie; maximian⁹ aūt mediolani purpurā deposuerūt. Itaqȝ ob domādā dominice fidei potentiā: dioclecian⁹ in oriēte: maximian⁹ in occidente xp̄icolas varijs ⁊ inauditis machinis vexare ceperūt. Qui missis exhortatorijs ad cūctā regni sui ditionē apicib⁹ ac munerib⁹ multis: q̄ ten⁹ nephādoꝝ idoloꝝ culturam in augmētū: magis magisqȝ āpliare studētes. Quoscūqȝ xp̄ianorū inuenire potuissent: post varioꝝ genera tormētoꝝ eos morti tradētes: sic inhumata eoꝝ corpora bestijs auibusqȝ deijcerēt: et ne vllus adesset q̄ hac religione euidēti⁹ vteret᷑: q̄ nō ɔfesti funerea tāgeret᷑ sentēcia. Tu aūt.

His itaqȝ talit᷑ fientib⁹: ne ista rabidissimis suffi (Lec. ij.
cerent canib⁹: direxerūt duos archiuoꝝ p̄uincie cōsortes: lisiam ⁊ agricolaū multa peritia p̄ditos: quaten⁹ tā armenie quaȝ capadotie p̄esidētes: clementia ⁊ lenitate gubernareut eos: qui imperialib⁹ paruissent statutis: omneqȝ xp̄ianoꝝ genus fundit⁹ interimerēt. Lisias igit᷑ ⁊ agricola⁹ assumptis ex imperio munerib⁹: simul p̄ficiscētes armeniā adierūt. Quoꝝ vnus videlicet lisias nicopoli: agricolaus; vero sebastie p̄sedit. Qui cū p̄fanandas idolatrias cepissēt p̄scis excolere cōsuetudinib⁹. Plurimi pro domini nr̄i iesu xp̄i religiositate suū sanguinē fundētes: celorum regnū mercari quātoci⁹ studuerūt. Ex q̄bus robustissimus athleta xp̄i beat⁹ eustochi⁹: post varios tormētoꝝ conatus a ducelisia crudelit᷑ illatos: sic qȝ demū agricolao p̄sidi direct⁹: a quo carcere trudi iussus est. Namqȝ ea potestate gloriosus martyr ⁊ pōtifex beatissim⁹ blasi⁹ erat latibulo delitescēs sebastie: ob validissimā q̄ ɔtra xp̄ianos exagitabat᷑ examinationē. Hinc nanqȝ. vt fert᷑ beatissim⁹ p̄sul ad p̄fatū gl'iosum martyrē eustochium: clāculo suis cū clericis abijt: ⁊ eū quo detinebat᷑ carcere in xp̄o

corroborans visitauit. Cui etiā alia die ꝓ dn̄o morituro: eucari-
stiā ɔtulit. Qui cū sacri corporis ⁊ sāguinis ꝑticipiū ꝑcepisset:
thomū ab eo postulauit: quo delato: substātie sue delegationē fe
cit. In q̄ vero delegatione: se sāctus blasi⁹ suis cū clericis subno
tauit. Qui ꝑ totā noctē ibidē ꝑuocātes matutina luce valefaci-
entes: ⁊ dātes sibi pacis oscula: secū delegatiōe adhibita: ad ꝓ-
pria latibula remearūt. Porro alteri⁹ diei hora tertia: sctūs eu
(stochi⁹ migrauit ad dn̄m. Tu aūt. ℞. iij.

His igiť talit̄ decursis beatissim⁹ blasi⁹ penales expauescēs influct⁹: ɔfi-
dēs dominice sētēcie q̄ dicit̄: si vos ꝑsecuti fuerīt ī vna ciuitate
fugite ī aliā: ad mōtē gargeus vocitať aufugiēs ī quodā se occul
tauit antro: vbi fuit diu demorās: fidei sue sagacissimus hospes.
Ad qđ itaqȝ specu ꝓmiscui ac diuersi generis bestie aduētātes:
ferino quodāmodo more: benedictionē a beatissimo blasio expe
tebāt: īpudenť ibi ꝑseuerātes: nullaten⁹ abscedebāt. Alimoniā
q̄ppe illi diuio nutu: sic̄ olī ꝓphete helie corui deferebāt assidue
Erat eni vir iste meritoꝝ efficacia īsignis: forma p̄stātior: aīo sta-
bilis: ꝓdigioꝝ v̇tute p̄clar⁹: dīuis meditatiōib⁹ irretit⁹. Qui cū
adhuc ī puerili versareť etate: architectalē didicit artē: vt etati
humane nō īpediret īfirmitas. Porro sic ī terreno mūitabat pa
lacio: vt celestē semꝑ exquireret patriā. Sic maluit actiuā eligere
vitā: vt theoricā nullaten⁹ desereret. De eo q̄dē lōge lateqȝ tāt⁹
īnoleuerat rumor: vt nō solū nicopoli q̄ haud ꝓcul habebať a se
bastia: sȝ lōge circūquaqȝ positis vrbib⁹ ac municipijs: ꝑ omnia
sanct⁹ nūcupabať exími⁹. Propterea nūc q̄liter hic sāctus pro
dn̄o iesu xp̄o pugnauerit: q̄liter dimicās plurimis inuitatis cele
stē laureā arripuerit: quātū is auxiliať: cui⁹ potētia omnis crea-
tura subsistit: solerti ingenio enucleare curem⁹. Tu aūt. ℞. iiij.

Igitur cū p̄ses agricola⁹ metropoli sebastie p̄sedisset: contra
xp̄ianos diabolico instigat⁹ instictu igēti ī eos exardescēs sol
licitudine: plurimos supernā trāsmisit ad edē. Quadā itaqȝ die
accidit: vt ip̄e p̄ses agricola⁹ quosdā milites venatū dirigeret.
Quib⁹ eūtib⁹ quo tuta esset venatio: nullā feraꝝ capere vigue-
rūt. cūqȝ ꝑ siluestria ac difficilia loca: seu ꝑ valliū ac mōtiū crepi
dines fessi ꝑagrarēt: simili mō nil venatiōis attigere valuerunt.
Venatiōe vero frustrata his reuertētib⁹: vētū fuit vt āte antruȝ
quo sctīssim⁹ blasi⁹ latitabat: iscij ꝑtrāsirēt. Deniqȝ multitudo
aproꝝ ac ceruoꝝ capraꝝ videlicet ⁊ vrsoꝝ diuersarūqȝ aliaꝝ be-

stiarʒ cursꝰ subsistebat ãte ipiꝰ spelũce latibulũ: ac si oues ipellẽ
re pastore, ꝓpo arcerẽt ouili. Mox vẽatores circũspiciẽtes sub
stiterũt qd nã id eẽt attoniti cogitabãt. His aũt huiuscemodi ꝑ
tractãtibꝰ: ex ipo ꝓciẽs latibulo sãctꝰ sciscitatꝰ ẽ eos. Unde vẽi
tis ait: vl' quo vos tẽditis it'? Qui respõdẽtes: ecce inqũt ꝓ qbꝰ
eũtes tot labores ⁊ ꝑicl'a tolerauimꝰ i medio circũpositis astãs
eoꝵ. Quibꝰ scũs. Dñi ditiõe aliq̃ capit' creatura: eiusq; nutu libe
rat'. Nã quã deꝰ euadere iussit õnipotẽs: hũna capere nõ viget
potẽtia. Unde sciatis qꝛ hac ꝑfecto vice imunes iretis. Tũc illi
eũ valefaciẽtes correpto itiere ad vrbẽ sebastiã reuersi sũt: ⁊ oĩa
gesta vl' acta agricolao p̃sidi nũciare celeriꝰ studuerũt. Cui ⁊ dixe
rũt. Cũ vẽatũ issemꝰ: xp̃icolã i argei mõtis quodã hoieꝫ iueni
mꝰ ãtro: ad cuiꝰ latibulũ m̃ltitudo nr̃e vẽatiõis feraꝵ ꝯfugit ipl
us antri plustrans latibulũ. Nobis vero ꝓpterea obnixe foris q
dã ex ipo specu ꝑdijt ꝺicola q nos alloq̃ns vt reuerteremur idixit
scilicet icassũ eẽ capturã. Mox p̃ses hoc audito igẽti repletus
gaudio illico p̃cepit eis vt celeri eũtes cursu: ipꝫ e latibulo trahe
rẽt: ⁊ sic ad eũ victũ ꝺferrẽt. In ipo itaq; noctis tẽpore videlicet
ãteq̃ mĩstri ad eũdẽ irẽt ducẽdũ appuit ei ꝑ sõnũ ter dñs dicẽs
surge beate pat': missarũ ꝑfice morẽ. Et calicẽ gustato meũ corpꝰ
qs fidele. Ipm tu calicẽ plenũ bibe sãguie claro. Cũq; sãctꝰ eui
gilasset: itellexit qd eũ dñs ad calicẽ: hoc ẽ ad passionẽ martyriũ
q; p̃cipiendo vocaret. Alacri effectꝰ spũ surrexit: ⁊ sctĩmoniam
solẽni honore celebrauit. Quo facto: mĩstri p̃sidis applicuerũt:
q ante ipiꝰ spelũce adstãtes latibulũ: dixerũt. Hõ dei egredere: p̃
ses agricolaꝰ nos trãsmissit: vt te ad eũ ꝺferamꝰ. Currit iterea
fama hec passi ꝑ ꝑplos q̃ p̃ses agricolaꝰ ad sctũ deducẽdũ trãs
mitteret blasiũ. Ceperũt eos q aliq̃ lãgoris molestia detinebãt:
obuios ipo i itiere põere. Tũc sãctꝰ blasiꝰ cũ mĩstris ãbulãs i noĩe
dñi ihu xp̃i aq̃cũq; ꝺtinebãt' infirmitate: curabat lãguentes. Tu.

Ingrediẽte igit' beatissimo blasio i metropoli sebastie (T. v
m̃ltitudo xp̃icolaꝵ q̃ clãculo i ea ꝺgebat afflicta: palã egredi
ẽs: xp̃ꝫ dei filiũ clara voce sonabat. Itaq; scũs cũ p̃sidi agrico
lao p̃ntatꝰ fuisset: ñ iterrogatũ: iussit eũ artissima mãcipari custo
dia: dicẽs. Crastia die ꝯgrua sciscitatio erit. Recluso itaq; btissi
mo blasio i custodia: plĩmi ad eũ vẽiẽtes xp̃ianoꝵ: bñ onẽꝛ robur
fidei recipiebãt. Interea accidit ut q̃dã m̃lier vnicũ hẽret filiũ: q
cũ ad mẽsã cũ ꝑpriis ꝯsidẽs appõito pisce ex eo cõedẽt ꝯtigit ut

eius spina suo gutturi defigeretur. Cui cū nullꝰ quisquam valuisset pbere solamē: mox mater eius ad beatissimū blasiū seminecem deferēs puerū: a foris carceris cuȝ luctuosa voce deposcit. Confestim sanctꝰ blasius cōpatiens dolori eiꝰ: hāc orationis pcē ꝑ ipso puero fudit ad dominū: dicēs. Domine iesu xp̄e fili dei eterni: qui pro salute humani generis in hūc mūdū ꝑ virginaleȝ adueniēs vterū: formā nostre mortalitatis assumpsisti: vt nos a morte liberās: immortali indumēto indutos: in illā incorruptibilē patriā feliciť inferres: vnicāqȝ vidue sobolē q̄ ad sepulchrū exanimis vehebať incolumē reddidisti: suplex tuā gratiā ꝺposco: vt puer iste saluus sue genitrici reddať. ⁊ agnoscat quoniam tu es deꝰ solus in celo ⁊ in terra: faciens ꝓdigia. Expleta vero oratiōe: viuifice crucis ꝑ os fecit vexillū: statimqȝ spineum euomēs obstaculū: sospes atqȝ cōgaudēs ad ꝓpria repedās tam affinibꝰ quā longinquis: regis eterni magnalia mirabili enucleauit affectu. In crastinū vero iudicij soliū pparatū est: i quo p̄ses considēs agricolaus: iussit beatū p̄sulē: suis assisti cōspectibꝰ. Quē ita aggressus est affatibus. Gaude dignus amicꝰ meus: ⁊ dignꝰ amicꝰ deoꝝ. Cui sanctus. Omnipotēs dn̄s quo cōstat machina mūdi: ip̄e tibi eterne cōcedat gaudia vite. Cui p̄ses. Qua vteris religione: qua vł patria ortus diceris hospes? Et sanctus. Religione inquit xp̄icolaꝝ: patria vero hac quā possides vrbē sebastianēsis videlicet ciuis. Cōtra quē preses. Si deoꝝ nostrorū velis nūcupari amicus: xp̄s iste quē asseris: nullo modo tuo ore soneť. Beatissimꝰ aūt vir respōdens ait. Si meo inquit xp̄s nō venerať ac ꝑsonať ore: cuiꝰ ergo ꝑsonari debeat innotesce. At preses dixit admiror obnixe tuā vecordiā: nō intelligis deū deorum esse iouē omnipotētem: quē diu nostri imperatores ⁊ vniuersus colit orbis? Sāctus vero blasiꝰ dixit. Dic oro preses cōcede fateri deum qui creator est an potiꝰ qui creatus est? Et iudex. Ille vtiqȝ adorari debet deꝰ: qui celū terramqȝ creauit: ⁊ quo cōstat cūcta creatura. Hoc est iupiť: omnium creator ⁊ dominator elemētorū. Cui sanctus. Erras o inuictissime iudex: nam quē tu deū asseris: nō solū ego: sed et littere vr̄e dum in hoc seculo vt corruptibilis ⁊ mortalis homo ābularet: oē scelus eū ꝑegisse: omnēqȝ sordē exercuisse ꝑspicue demōstrāt. Cū aūt prout omnibꝰ cōditio venit hūana: ip̄e vt nepharíꝰ homo nece corruptꝰ amara: a teterrimis spiritibꝰ stigialē ē vectꝰ ad ignē: vbi teterrimis flāmis

tartareisq; vermibus cruciatur in euū: hunc tu deū dicis. Por
ro si iste dicit deꝰ similes illi fiāt q venerant̄ ꝛ q colluñt eū. Mox
agricolaus his auditis: seuus ꝛ indignans: pcepit eū fustibus ce
di: dicens. Iouē omnipotētem blasphemare nolite. Qui cū diu
cederetur: alacri vultu dicebat. Gloria sit tibi xp̄e deus per se
cula semper. Qui me conseruans: permittis vincere pugnā An
tiqui hostis: illatam fraude maligna. Te idcirco laudans: bene
dico corpore ꝛ corde. Quo dicto cernens in eo iudex tantā cōstan
tiam: iussit eum denuo carcere trudi Tu autē. Lectio. vj.

His igit̄ tali ordine psecutis: contigit vt quedā mulier inops
aruo suī aleret: ꝛ ex quo pascere deberet. Ecce rapax pperās
apphēdit obesum eiusdē Vidue porcū: quem vexit edēdū ad
saltū. Secutus post quē abijt vt manderet illū. At vbi fortunam
mulier mox comperit acta Crinibus euulsis: pprios se cidit ami
ctus. Ad xp̄i hominē lachrymans quo carcere trusus Cōcita de
uenit: lugubres defertq; q̄relas. Sūme sacer miserorū cōsolatio
magna Redde meū te posco suē sanctissime blasi. Respondit san
ctus vidue ꝛ talia reddit. Nūquid ego ai ripui: quē queris femi
na porcū? Mox inquit mulier: nō tu sz bestia seua. Sed qꝛ te cre
do dei esse p omnia seruū: Qui celum pontū terramq; creauit ꝛ
astra. Que vult ipse facit: celo terraq; mariq;. Idcirco te valde
peto: vt mihi reddas amissum Bestia quē captans: secū porta
bat amara. Quippe quia q̄cūq; petis largit̄ ab ipso. Hec vbi
dicta dei famulus audiuit admirans. Hanc orationē promere de
creuit eius fides simul ꝛ probitas. Cōpatiensq; dolori eius: ora
uit ꝛ inquit. Cuncti potens eterne deꝰ: rex magne polorū Qui ce
li fabricator ades: qui cōditor orbis: Qui nō ꝛ magnis solū: se vi
libꝰ inquā Disponis rebus: tua est substantia cuncta. Omnia q̄
cūq; velis facis ordine sūmo. Cuiq; subest posse fuerit cū pna
volūtas. Ast vbi deest velle: fugiet pcul vtiq; posse. Exaudi me
queso: deꝰ saluator iesu. Et huiꝰ vidue quē bestia cepit iniq̄ Re
stituat: ducatq; suē: reddatq; miselle. Qui cū patre deꝰ regnas:
p scl'a semp. Quo dicto: agnouit diuino flamine pulsus Sanctꝰ
adesse lupū: porcūq; reddere saluū. Tunc propriā dixit mulier
reuertere ad edē: ꝯfidētia tua solatā te fecit abire. Nāq; deo dā
te: suē tibi bestia reddit. Quo audito: repedauit ouās mox femina
pauper. In propriam edē: suēq; per omnia nacta est. Et grates
dn̄o pro tali munere reddit. Post hec igit̄ pauēs mulier ne itē

talis ei ꝓuenir et euētus: illico suē illū interimere fecit: ⁊ dei famu lo q custodia tenebatur afflictus: meruit ex eo quandam particu lam ferre: videlicet coctum sinciput: panesqꝫ vinūqꝫ: cū hortife ris sumens oleribus ac vino in calato positis: sic ad eū reuerēdis simo duxit affectu. Quā vir dñi nō spernēs: allata nō repudiauit nā ex eo sūmens edit: ⁊ ei gratias agēs benedixit ⁊ sic inops mu lier ad ꝓpria remeauit. Post aliquot interea dies agricolaus p̄ ses: toto circūstāte conuētu: xp̄i antistitē suo iussit p̄sentari obtu tui. Cui ⁊ dixit. Blasi relatum est ante nr̄e glorie consistoriū: te solū esse q xp̄ianā (nescio quā) fidem predicas: plurimos ab ite merata religionis nostre cultura retornās: ad nephādissimi tra mitis ꝑduxisti euidēter errorē. Unde fas fuerat te nullo modo sciscitatū funereā ɔ̄tractare sentētiam. Sed qm̄ clemētia deorū solito more humane passioni compatit̄: ⁊ omnē ordinē vult ad ag nitionē verissime venire religiōis: quēadmodū iā plurimis: ita ⁊ tibi parcere maluim⁹: si nr̄is preceptis obtēperans sacratissimis dijs nr̄is debitā honorificētiam exhibere venerabiliter agas. Cōstantissim⁹ enī martyr xp̄i hec audiens respondit. Tunc vtiqꝫ nephandā fateor cōsecutus sum fidē quādo meā heu ꝓ nephas ignarus nephandoꝝ idolorū mōstris inclinaui ceruicē. Cū vero ip̄o sufragante xp̄m dei filiū cognoui: nō nephādā vt miser asse ris fidem sed benignam sanctāqꝫ religionē vitāqꝫ ꝑcepi eternā. Unū ꝓculdubio tue examinationi compertū sit qm̄ qdem nullo pacto nullaqꝫ ratione dijs vr̄is sacrificiū exhibebo. Mox tru culētissimus preses immanissimo instigat⁹ furore: iussit eū ecu leo suspendi dicēs. Nūc cōperiem⁹ si deus tu⁹ te ex hoc valet eruere: ⁊ allatis vnguibus corpus eius effodere iussit: ⁊ vngues discerpētes sanguinea vnda ꝓsequitur. Ille autem roboratus in xp̄o omnia tormenta pro nihilo ducebat eorum. Cernens autem iudex in eo tantam esse constantiam eum retrudi mandauit. Nā cum duceretur ad retrudendū: quedam septem mulieres benig ne ⁊ timentes deū: post ergū eū lachrymabiliter assequentes san guinem qui de eius corpore defluebat bibulis colligebant linte aminibus: ⁊ ex eo se proprijs manibus perungebāt. Quas cum ministri eas talia peragere cernerent: ad agricolaum apprehen sas duxere dicentes. Ecce ⁊ iste xp̄o fauent. Nam cum sacrile gum illum duceremus vt arceretur custodia: iste de eius corpe la bentem carpebant sanguinem ⁊ se miserrime liniebant. Confe

stim agricolaus ingenti indignatione succēsus dixit ad eos. Tol
lite vobiscum statuam dei nostri ꝛ deferte eas ad locum altitudi-
nis immense. Si voluerint adorare ꝛ sacrificare: sinite has abi-
re: alioquim ligato ad colla earum pondere vasto: in profundum
eas demergite laci. Tunc ministri talia iussa percipientes sumen
tes statuam dei sui cum illis prefatis septem mulieribus: lacum
adierunt: ꝛ ostenso idolo dixerunt illis. Adorate deum hunc: ꝛ a-
bite secure si quo minus ad profunda demergemini laci. Muli
eres autem dixerunt. Conferte nobis deum istum quem asseritis
vt certe discamꝰ si deus est. Et apprehendentes statuam subito
demerserunt eam in lacu dicentes. Si deus enim es auxiliare tui
Mox illa statua petiuit abissum. Quo viso: apparitores turba
ti de dei sui incomodo: eas apprehendētes: ad presidem duxerūt
ꝛ quidquid gestum actum ve fuerat seriatim exponere curaue-
runt. Quo audito preses miratione nimia percussus obstupuit: ꝛ
paulo post in semetipsum reuersus: precepit eas ligatis manibꝰ
in ligno a terra substollere videlicet exutis vestibus ꝛ sic eas vn
guibus lacerari. Quo facto iterū iussit septem afferri subsellia
enea: ꝛ ita eas per singula supersedere precepit. Que vero subsel-
lia adeo erant ignita: vt scintille ex eis velut ex valde succen-
sa fornace micarent. Sed dñs omnipotens qui protector est om-
nibus in se sperantibus: ꝛ qui est gloria ꝛ virtus omnibus sctis
cius: misit angelū suum qui ita eas salubri punxit antidoto: vt
nulla ī earū corporibus nasceretur offuscatio. Quibus omnino
curatis dixit. Bonum qđ cepistis explere curate vsqꝫ in finem.
Quoniāqdem iā a dño iesu xp̄o: p̄ēnis est vobis preparata coro-
na. Hec vbi dicta dedit teneras se misit in auras. Tu autem.

Secundum Joannem.

IN illo tempe: dixit iesus discipulis suis. Nisi granū frumē
ti cadēs in trrā mortuū fuerit: ipꝫ solū manet. Et re. Le. vij.

VNa qppe earū duos filios habēs: q venīētes ac talia parui
pendentes dixerunt ei. Mater benigna rogamꝰ: ꝛ obsecra-
mꝰ p illū p q̄ talia pateris vt queadmodū nos đ tue mā mille alui
sti liquore ꝛ ita nob xp̄ianā hāc quā asseris fidē p̄dicare satagas
vt nō i hoc sclo nos orphanos dimittas: ꝛ illiꝰ patrie quo ire festi
nas ad gaudia etna tecū simlꝫ pducas. Quos itaqꝫ app̄hēdētes
ministri: p̄sidi attulert. A quo accepto mādato simlꝫ cū btō blasio
carcere mācipart. Qui ꝛ i ip̄o carcere ab eodē baptisma pcipiētes

sancte religionis institutionib⁹ perdocti sunt. Postera igit die agricolaus sedēs pro tribunali: pfatas mulieres iussit suo examinatui adesse. Quib⁹ quassās caput dixit. Qu ousqꝫ insanissime ars in vobis pncipat venefica? Fortassis ille seductor vos docuit: quē tenebrosa mādaui obligari custodia. Cui simul vna voce dixerūt. Utiqꝫ ille nos docuit idola cōtēnere: ⁊ xp̄m dei filiū adorare. Tunc preses hoc audito iussit caminū fortiter accēdi: ⁊ eas intro mitti pcepit. Que dū in medio ignis constitute fuissent: celitus igne submoto ac si ventoꝝ violētia alioꝝ inclinato: sancte mulieres prece omnipotentē dn̄m collaudabāt dicētes. Depromat celū tellus tibi pontus ⁊ eter. Omnigenū genitor laudē pconia semp. Arbiter immēsus q sydera cuncta gubernas. Sit tibi summa salus: ⁊ sit tibi glīa perpes. Qui nobis flamē de celis dirigis almū. Qui hāc flāmam expellens a nr̄o corpore cessat. Tres quōdā vt pueros saluasti flamine sancto. Propterea laudē soluat tibi trīa polusqꝫ. Ministri q pre foribus aderant audientes eas i igne dominum collaudare cursu rapidissimo psidi nūciaue re dicentes. Obsecramus te domine preses: ne nobis tua irascat indignatio: quia tam stupendā ac formidabilē visionē cernentes coram tua venimus narrare pstantia. Ecce etenim septem ille prestigiose in medio circumposite ignis: vt i frigidissimo psistētes loco viuant ⁊ spirant. Audiuimus enim eas deo suo dissolue re laudes ac eū magnificis laudare preconijs. Cumqꝫ hec pses audisset ingēti stupescēs miraculo: ad caminum quātoti⁹ ꝑperauit: maxima quē caterua stipat. Et excussis eis de camino dixit. Eligite vobis vnum e duobus: aut adorate specietenus deos: ⁊ abite secure: sin autē certe gladio puniemini. Tunc sancte septē mulieres dixerunt: vno dogmate pfitentes. Quodcūqꝫ vis age re studeto pficere: quoniam nos nullo modo deos vr̄os: aut specialiter: aut quolibet modo adorare debemus sed firmū scias q religionē quam percepimus: hoc est christianam culturam nullatenus abnegamus. Tunc preses cernens tantam earum constantiam tātāqꝫ in domino iesu christo fixam habētes fidem vix tandem diffiniuit dicens. Has septem mulieres q̄s post multoꝝ genera tormētoꝝum neqꝫ ad nr̄am religionē conuertere valuimus: mucrone iugulare precipimus. Mox eas accipiētes appitores: extra vrbem eduxere sebastiam. Que dum venisset ad locum dr̄inatū quo iugulande erāt orādi licētiā postulauerūt a mi

litibus ⁊ eam impetrauerūt. Que statim humi se prosternētes ꝑ

prijs precibus dño suo cōmendauerūt. Et surgentes ab orōne:
omnes adinuicē osculate sunt: ⁊ curuatis humoten⁹ genib⁹ spi·
culatores vt sūmo ictu ferirēt āmonuerūt. Ministri ꝟo eas de
collantes prodientes animas de corporibus tāq̄ retinientes au
ratis monilibus: virgines de talamo ꝓspexerunt: ⁊ ad celi beati
tudinē remigio alarū aduectari laudibus magnificis. Et valde
admirantes: ad propria reuersi sunt. Corpora vero earū xp̄iani ꝑ
noctē clanculo rapiētes: eas sepelire venerando studuerūt. Lu a.

His igiť tali ordine ꝓsecutis: agricolaus p̄ses Lec. viij.
beatissimum blasiū nocte clanculo rapi precepit. Quē tumē
ti pectore facieq̄ȝ permota: nutāti capite est allocut⁹. Quousq̄ȝ
imprudens tue scientie peragis callē: Uel quādiu te nr̄a tolerat
clementia? Ecce enim hortor ⁊ āmoneo te sacrificare dijs quos
totus excolit orbis: ⁊ diuoꝝ impatorū obedire preceptis: alioqui
deterior erit (testor deos deasq̄ȝ) cōsūptio corporis tui: q̄ȝ nephā
daꝝ illaꝝ quas tuis illusisti prestigijs feminaꝝ. Sanctissim⁹ au·
tem martyr xp̄i blasius respōdit. Utinā talis sit mei corporis ⁊
anime interēptio: qualis illarū quas tu miser ore polluto memo
ras fuit sanctarū. Jam ille quod quesierūt adepte sunt: iam ille
pro quo passe sunt: coronas immortalitatis auri ⁊ preciosissimas
margaritas acceperūt dicentes. Et quoniam illū dilexerūt qui
iuxta prophetam isayā septiformi gr̄a plenus est: videlicet sapiē
tie ⁊ intellectus: consilij ⁊ fortitudinis: sciētie ⁊ pietatis: ac timo·
ris dn̄i. Propterea ille septem ⁊ septenario eterne felicitatis pre·
mio: hoc est vniuersali gaudio sine fine ꝑfruentur in eum. Tunc
iniquitatis cēsor agricolaus p̄ses hoc audito inennarrabili exar
dens furia suis p̄cepit cōplicibus: deferte inquiens eū ad lacum
⁊ in eum marmoreo pondere ad collū eius ligato demergite. Mi
lites vero iussa iniquissimi presidis ꝑficiētes detulerunt eū ad la
cum educto ad collū ei⁹ pondere vasto ⁊ ita eum in lacuȝ proiece
runt. Mox diuinit⁹ laci limpha: glaciali soliditate est concreta
ita vt vir dn̄i sup eā velut sup aridā ambularet. Qui gaudio exl'
tans maximo: hāc laudē dño gratulabūdus cecinit dicēs. Oīpo
tens dn̄e quo constat machina mūdi. Qui celuȝ terramq̄ȝ regis
qui fulmina mittis. Quo sine nulla vigent celo terraq̄ȝ creata.
Te celū tellus laudet te pontus ineuuȝ. Omnis te benedicat ho
mo laudet veneretur. Namq̄ȝ tuis pedibus lapis lacus est iste

probatus. Atqꝫ petrū tua dextra leuās statuit sup vndas. Et israelite quondā te duce supno Vestigio sicco pagrarūt marmora nigra. Sit tibi cū patre simul ⁊ cū flamine scō. Gloria maiestas virtus p secula cūcta. Qua igit̄ laude finita alloquēs ad laci ripā q astabāt ministros dixit. O infelices ⁊ accerrimi quare mētis vr̄e oculos obcecatos caligine nō exuitis: ⁊ itelligitis q̄nta ē domini nostri potētia: cuius impio nō solū ratiōabilia animalia: verū etiā cūcta obtēperāt elemēta? Ecce etiā vos ipi cernitis qm̄ quidē huius lympha laci velut durissimis scropulis xp̄o operante perduratur. Quo dicto: mox qdam eoꝝ diabolico istigāte spiramine: vt sanctū virū in pfūdum submergerēt laci: temerarie abire conati sunt. Qui stati vt latices pedib⁹ tetigerūt: subito aquarū alluuie obtecti: nusquā cōparuere. At dn̄i antistes vltro de lacu egrediens a militib⁹ detētus est: ⁊ p̄sidi delat⁹. Ministri vero agricolao dixerūt. Tolle veneficū: tolle prestigiosū. Accipe penes te sacrilegū: ⁊ extingue ꝓtin⁹ maledictū. Nā ingressū eius lacus ille velut durissime nat⁹ est glebe campoꝝ: ⁊ multos nostroꝝ q ad spectādū cōcurrerāt miraculū: suis p̄stigijs ipsos in lacu expetiuit i mortē. Nos vero vix euasim⁹. Ipm aūt ex aqua spōte ꝓpria prodiētem: tue p̄sentie detulim⁹. Iā qđ tibi videtur exerce. Hoc aūt firmū sit vestre gl'ie: quoniā qdē si iste cito nō fuerit extinct⁹: eius fantasmatib⁹ ac ludificationibus nefandis: tota hec patria nosqꝫ simul cū ea ad interēptionē vsqꝫ fūditus desolamur. His auditis agricola⁹ p̄ses nimijs furijs stomachat⁹: ac ingenti contra eum exardescens aīo: iussit duos pueros q artissima erant mācipati custodia: ante se offerri: qui dū allati fuissent: statuerūt eos vna cū sancto blasio ante presidē. Quos toruo alloquēs vultu dixit. Lesto⁊ viuificā ⁊ intemeratam deoꝝ culturam: qꝛ si nō illico dijs nr̄is sacrificatis sancta orgia (vt mos est) illis libatis ꝯfesti gladio feriemini. Et si preualet vester vt asseritis (nescio qs) xp̄s: eruat vos de manib⁹ meis. Quod si vsqꝫ nūc p artē magicā tormenta illusistis: iam hic nulla prodest delusio: nullaqꝫ larualis presidi viget spiratio. Cumqꝫ ad ista sanctus blasius ⁊ duo pueri: Grison ⁊ geraphiō nullū dedissēt respōsum: dixit. Si deos nō modo adoratis ꝓculdubio gladio feriemini. Tunc beatissim⁹ martyr ⁊ pōtifex blasius simulqꝫ duo pueri sanctissimi: Grison ⁊ geraphiō dixerūt. Iā sepius tibi diximꝰ: quia nullo pacto nullaqꝫ ratione deos vr̄os q sunt idola surda ⁊ muta

adorare debem⁹. Et nō alij nisi dño nr̄o iesu xp̄o sacrificiū pie de
uotionis offerimus. Jam quodcūqꝫ vis agere age: qꝛ nullis vi
delicet minis terremur: nullis aduersitatib⁹ fatigamur: nullis ꝑ
turbationibus emolimur: nullis machinationib⁹ (quā predica-
mus) religione abducimur: sed roborati ꝛ intrepidi: xp̄m dei fili
um voce clara sonamus. Et oēs quos tu miserrime demones co-
lis: penitus respuimus ꝛ abnegamus. Iniquissim⁹ tñ preses sen
tentiam tādem diffiniens inqt. Blasiū sacrilegū et cōuiciosum:
ꝛ dijs nostris vituperationes inferētem: ꝛ diuoꝝ impatorū ꝑcep
ta spernētem: ꝛ quē nullaten⁹ ad nostrā culturā emolire valuim⁹
vna cū duobus pueris ipsa religione vtentibus capite cedi iube
mus. Confestim apparitores eos apprehendētes extra vrbem se
bastiam deduxerunt. Et cum ad locum decollandi aduenissent
deducti sancti pueri Grison. ꝛ geraphion multum lachrymātes
beatissimo blasio dixerunt. Beate pater ora pro nobis quia tur
batur sensus noster: ꝛ animus noster vacillans diuiditur ad mul
ta. Quibus dixit beatissim⁹ presul Nolite o filij charissimi: noli
te diuini ꝓlij certatores robustissimi milites expauescere: nolite
terreri: quia passio ista tantum habet timoris quantum terroris
incutit metus. Nam pro illo pro quo vos terrena respuistis: ab
eo celestia cōsequemini. State viriliter īduti lorica fidei: ꝛ galea
perennis salutis: quia iam candidatus ꝛ splendidus vos presto
latur exercitus. Hec vbi dicta dedit tendens ad sydera palmas
dominum saluatorem deprecans: dixit. Domine iesu christe fili
dei viui: propiciare queso nobis famulis tuis vt nō antiquus ho
stis aliquid obstaculū nostris anteferat oculis: nec ipsum tetrū
principem: neqꝫ deterrimos eius cōplices lumina nostra intuean
tur: sed lucidissimi ac serenissimi animas nostras angeli tui sus-
cipiant Qm̄ tu es deus benedictus in secula. Tu. Lec. ix.

CUmqꝫ sanctissimi pueri respōdissēt amē. Dixit ad eos sāct⁹
ꝑsul. Flectem⁹ genua charissimi filij flectem⁹: qꝛ pr̄ nr̄ q nos
nasci ꝛ renasci fecit pr̄ est. Positis itaqꝫ genib⁹ videlicet sāct⁹
blasius ꝛ duo pueri grison ꝛ gerafion orauit sic. De⁹ q sedes sup
cherubim exaudi me seruū tuū: ꝛ siquis ꝓcidēs adorauerit hoc
sacrificium: liberet a quacūqꝫ spina aut osse qd̄ in gutture eius
īpe gerit. Et qui in diuersis infirmitatibus inciderint siue in tri
bulatione aut in aliquo periculo: aut si persecutionem passi fue
rint suscipe petitionem eorum fideliter petentium te domine te

hoc ãt eo orante: descẽdit nubes de celo ꝛ infulsit in eũ. Dixitqꝫ ei dñs. Omnem petitionem tuã adimplebo athleta dilectissime non tantum hec: sed sicut vidue illi orãti faciã: ꝛ benedicã omnẽ domũ perficientium memoriam tuam. Horrea vero eoꝝ replebo omnibus bonis propter tuam bonam ↄfessionẽ quã in me habuisti. Et dixit magnanimus pontifex feriamur gladio. Et iterũ intentis in celũ oculis dixit. In manus tuas dñe cõmẽdo spiritum meum: horũqꝫ duorũ infantiũ. Cumqꝫ sancti pueri respondissent amẽ: iugulati sunt. Quorũ veneranda passio solennisqꝫ dies natalis eorũ celebraꝭ tertio nonas februarias. Post hoc xpianissima helisea nomine uota quo sanctorũ martyrũ venerabilia corpora iacebãt: occulte facto inibi sepulchro sepeliuit eos illuc. In quo qppe loco nõ lõgo post tẽpore: ad honorem eoꝝ cõstructa ẽ basilica. In qua ipsis sanctis opitulantibus multis miraculoꝝ prodigijs dño cooperãte: eoꝝ corpora perlucescũt. Qui nullus hec fidelis negat: vsqꝫ in hodiernũ diem. Et non solũ in sebastia metropoli: verũ etiam alijs ꝓcul positis ciuitatibus: scilicet ad quascũqꝫ fama peruenit multa mirabilia eorũ intercessionibus sepissime operantur. Ipso nimirũ hoc p̄stante ob cuius amorẽ illi martyriũ susceperũt. Et ob cuius dilectionẽ: nos illos deuotissime veneramur. Cui est cũ patre ac cũ flamine sancto par gloria eadẽ maiestas vna deitas: vna omnipotẽtia: vna potestas: eq̃ virtus nũc ꝛ semp: ꝛ p imortalia secl'a sclorũ amẽ. Tu autem.

In natale sancte agathe virginis.

In diebus illis: sub decio imperatore: Le. i. sub quintiani cõsulatu die nonarũ februarij in vrbe cathanensiũ: agatha virgo venerabilis ꝓ xpi cõfessione gloriosa ꝛ vere imitanda pertulit passionẽ. Hec eni nobilissimis orta ꝑentibꝰ erat mẽte ꝛ specie valde pulcherrima. Nam cũ in eadem cathanensiũ ciuitate virtutibus plenã gereret vitã: ac deo dicatã virginitatẽ ab ineũte etate sancte ꝛ pudice viuens i omnibus perornaret. Quintianꝰ qdam sceleratissimus cõsularis sicilie audiens sancte virginis opinionẽ multipharie intentione satagebat: ad eam quomodo pertingere posset. Per singula enim certamina sordidissime mẽtis sue: eo ꝙ turpissime viueret singulorũ vicioꝝ in se excitabat affectus. Tu autẽ. Lectio. ij.

QUi cũ esset de genere ignotus volẽs apud aures vulgi: q̃si per hec suam opinionem extendere si personas sibi specta biliũ subiugaret. Memoratam sanctam xp̄i virginẽ agatham suis precepit aspectib⁹ exhiberi: quam cũ sibi oblatam in secretario conspexisset: cepit vtpote libidinosus in affectũ pulchritu dinis ei⁹ oculorum suorum concupiscentiã cõmouere. Ut auar⁹ aut rapax: etiã ad facultates eius sue cupiditatis frena laxabat Ut vero idolorum cultor ⁊ demonũ seruus: offerre eam idolis satagebat. qui ꝓcella impietatis sue possessus: nomẽ xp̄i exhorrẽs audire omnino non poterat. Tu autem. Lectio. iij.

HIs itaq; ⁊ huiuscemodi cõprehẽsus furijs: beatam agathã iubet a suis apparitoribus coartari: atq; eam cuidaʒ matrone afrodisie noĩe tradi. Que afrodisia habebat filias nouẽ turpissimas: sicut erat ⁊ mater earum. Hoc aũt ideo fecit vt ꝑ dies triginta quotidie blandirẽtur ei: vt si possent aliqua ratione animũ commutarent. Afrodisia aũt accipiens eam adiunctis secuʒ filiabus suis: modo leta promittendo: mõ ꝑ aspera deterrẽdo sperabat se mentem a bono ꝓposito reuocare. Quib⁹ sancta agatha libera voce dicebat. Mens mea super petrã solidata est: ⁊ a xp̄o fundata. Uerba vestra venti sunt. Promissiones vestre pluuie sunt. Terrores flumina sunt. Que quantũuis impugnant in fundamentũ domus mee nõ poterit cadere: fundata ẽ enim super petram. Tu autẽ. Lectio. iiij.

HOc autẽ dicens: flebat quotidie ⁊ orabat: ⁊ sicut sitiens in ardore solis: nõ nisi fluenta fontium concupiscit: ita nihil aliud desiderabat nisi ad martyrij coronam peruenire. Uidens igitur afrodisia nihil aliud penitus valere: ac beate virginis mentem inconcussam atq; immobilem ꝑmanere. Abijt ad quincianũ ⁊ dixit ei. Facilius posse saxa moueri ⁊ ferrũ in plumbum conuerti: q̃ʒ ab intentione xp̄ianorum mentem puelle illi⁹ reuocari. Ego aũt ⁊ filie mee: nonẽ vicib⁹ succedebam⁹ ⁊ die ac nocte nihil aliud egim⁹: nisi vt eius animũ ad consensum nostri cõsilij inclinaremus. Ego gẽmas ⁊ ornamẽta insignia: vestimẽta auro texta obtuli: ego domus ⁊ predia sub urbana repromisi. Ego variũ ornamentum domus Ego familias diuersi sexus ⁊ etatis exhibui. Sed illa quasi terrã quam suis pedib⁹ cõculcat ita oĩa ꝓ nihilo habuit: ⁊ despexit. Lectio. v.

HEc audiens q̃ntian⁹ ira cõmot⁹ iussit eam confestĩ ad suum secretoriũ duci. Que cum duceretur quĩtianus sedẽs pro tri

bunali: hoc scte puelle initio sermonis irrupit. Cuius cōditionis es? Agatha sancta dixit. Nō solū ingenua sed et spectabilis generis: sicut omnis mea parētela testat. Quintianus dixit. Si ingenua pbaris et nobilis: cur morib⁹ seruilē te psonam ostēdis? Agatha sancta dixit. Quia ācilla xpi sum: ideo seruilē me ostēdo personā. Quintian⁹ dixit. Si certe īgenua et nobilis eras quomodo ancillā te esse cōmemoras. Agatha sancta dixit. Sūma enim ingenuitas ista est in q̄ xpi seruitus comprobatur. Quintianus dixit. Quid ergo nos ingenuitatē nō habemus: q seruitiū xpi cōtemnimus: et deorum culturas adoramus? Agatha sancta dixit. Ingenuitas vestra ad tantam captiuitatē peruenit: vt nō solum vos peccato fecerit seruos: verū etiam lignis et lapidibus obligaret obnoxios. Lu aūt. Lecti. vj.

Quintianus dixit. Quid quid furioso ore blasphemaueris tormēta et pena poterunt vindicare. Dic tū anteq̄ ad eas peruenias cur deorū sctā cōtemnis? Agatha sancta dixit. Noli dicere deorum: sed dic demoniorū. Demones enī sunt isti quoꝝ effigies in examēto cōuertitis. et quorum marmoreas et gipseas facies inauratis. Quīcian⁹ dixit. Elige tibi vnū ex duobus consilium: aut diuersas penas iter damnaticos q̄si stulta incurrere: aut q̄ si sapiens et nobilis absq̄ dubitatione dijs imolare. Unde nūc accede et sacrifica dijs omnipotētibus quos veros deos esse diuinitas demōstrauit. Agatha sancta dixit. Sit talis vxor tua: qualis dea tua venus extitit. Hec audiens stultissimus quintianus: iussit eā alapis in faciem cedi dicens. Iniuriam iudici noli temerario ore garrire. Agatha sancta dixit. Dixisti deos tuos eē quos veros deos diuinitas demōstrauit. Lec vij.

Sit vxor tua vt venus: et tu vt iupiter vt et vos in deorū vrorū numero cōputari possitis. Quintian⁹ dixit Opportet te ex hoc eligere: aut diuersa tormenta sustineas qr cepisti me iniurijs verborū tuorū exagitare. Agatha scā dixit Miror te virū prudētē ad tātā stultitiā deuolutū: vt illos deos tuos dicas quoꝝ vitā nō cupis te et tuam vxorē imitari: et dicas tibi iniuriā flecti si eorū viuas exēplo. Si enī vere dij tui sūt: bonū tibi optaui vt talis tua vita sit q̄lis et eoꝝ fuisse phibet. Si aūt execraberis eorū consortia: mecū sentis. Dic ḡ eos tā pessimos esse et tam sordidissimos vt quicūq̄ alicui male dicere voluerit: talē illū optet esse q̄lis et illorū execrabilis vita fuit. Quintian⁹ dixit. Quid mihi verborū superfluus curs⁹? Aut sacrifica dijs: aut faciā

te varijs iterire supplicijs. Agatha dixit. Quib⁹ me supplicijs terres? Si feras mihi imittas audito xp̄i noīe mansuescūt. Si ignē adhibeas: ō celo mihi salutificū roꝛ āgeli ministrabūt. Si plagas z verbera īgeras: habeo itra me spm̄ sanctū p̄ quē vniuersa tormēta tua despiciā. Tūc nefari⁹ quitian⁹ agitās caput: iussit eā in carcerē tenebrosū recipi dicēs. Cogita tecū agatha z penitere vt possis euadere tormēta horrifica: q̄ te fortit' laniabūt. agatha dixit. Tu minister sathane tu penitere: vt possis euadere eternā dānationē. Tūc irat⁹ quitian⁹ iussit eā celeri⁹ trahi ad carcerē q̄ eā voce publica cōfūdebat. Agatha āt scīssima carcerē gratulāter itrauit: z q̄si ad epulas iuitata ita gaudēs agonē suū deo p̄

Sequēti igit' die ipiissim⁹ qntian⁹ (cib⁹ cōmēdabat. Le. viij. eā suis aspectib⁹ iussit aptari. Cui dixit. Quid tractasti circa salutē tuā? Agatha venerāda r̄ndit. Sal⁹ mea xp̄s ē. Quitia n⁹ dixit. Quousq3 īfelix ptrahis itētionē vanā? Denega xp̄s z incipe colere deos: ne vitā tue iuuētut' acerba morte cōsumas. Agatha dixit. Tu īfelix tu nega deos tuos q̄ sūt lapides z ligna: z creatorē tuū q̄ te fecit deū verū adora. Qd̄ si cōtēpseris eternis penis z ppetuis icēdijs subiacebis. Tūc cōmot⁹ vehemētissime quitian⁹: iussit eā ī eculeo suspēdi z torq̄ri. Cūq3 torq̄ref' dicit ei qntian⁹. Relique itētionē animi tui: vt vite tue possis cōsulere. Agatha r̄ndit. Ego in his penis ita delectoꝛ vt q̄ bonū nunciū audit: z sicut q̄ videt quē diu desiderauit: aut q̄ īuenit thesauros multos: ita ego dclectoꝛ in his penis corpalibus posita. Neq3 ei poterit triticū in horreū reponi nisi teca eius fuerit fortiter cōculcata: z redacta in palleas. Ita z aīa mea non potest in padysū dn̄i cū palma introire martyrij nisi diligēter feceris corp⁹ meū a

Irrēs igit' qntian⁹: iubet eā ī (carnificib⁹ attrectari Le. ix. mamilla torq̄ri. Et diutissime tortā: eādē mamillā iussit abscidi. qd̄ cū factū fuisset agatha fortissima vgo dixit. Impiissime crudelis z dire tyrāne: nō es cōful⁹ hoc āputare ī femina: qd̄ tu ipe a m̄re suxisti? S3 ego habeo māmillas ītegras in aīa mea intus ex q̄b⁹ nutrio oēs sens⁹ meos: quos ab īfātia dn̄o cōsecraui. Tūc crudelissim⁹ qntian⁹ iussit eā iterū ī carcerē recipi. Et p̄cepit vt nulli medicoꝛ ad eā venire penitus liceret. Et neq3 panem neque aquā ab aliquo ministrari. Cūq3 vgo btā agatha ī carcere fuisset inclusa: ecce circa mediam noctem venit subito senex qdā āte quem portitoꝛ luminis ambulabat: ferens in manu sua

diuersa medicamenta: qui se medicū esse cōmemorans cepit his verbis alloqui virginem sanctam dicens. Licet enim virgo his corporalibꝰ penis te insanus consularis affecerit tu tñ grauioribꝰ supplicijs eū cruciasti respōsionibus tuis. Et licet vbera tua torserit ⁊ amputare fecerit: sed illius vbertas in fel conuertitur ⁊ in amaritudine erit eius interitꝰ. Tamē q꞉ ibi erā q̄ hora hec patiebaris consideraui ⁊ vidi: q꞉ potest curam salutis tua māmilla suscipere. Tunc sancta agatha dixit ei. Dñe senex: medicinā carnalē meo corpori nunquam exhibui. Et quod diu ab ineunte etate custodiui nūc pdam? Cui ille senior dixit. Filia ⁊ ego xp̄ianus sum: ⁊ noui medicinam. Nolo me verecunderis. Dixit ei sancta agatha. Et que potest verecundia mea circa te esse: cū tu sis senior ⁊ grandeuus: ego aūt sim puella? Ita totum corpus meū varijs laceratuꝫ est penis: vt vulnera ipa non permittant in aliquo similari mentē vnde possit verecūdia excitari. Sed ago tibi grās domine pater: quia mihi tuam sollicitudinē dignatus es exhibere: hoc aūt scias q꞉ ad corpus meū medicamenta facta: nunquā accedunt. Dicit ei ille senior. Et quare nō permittis: vt curē te? Sancta agatha dixit. Quia habeo saluatorē dñm nr̄ꝫ iesum xp̄m q verbo curat omnia: ⁊ sermone suo solo restaurat: hic si vult potest me saluam facere. Tunc subridens senior dixit. Et me ipe misit ad te. Nam ⁊ ego apostolus eius sū. Sed scito te iā in eiꝰ noīe esse saluam. Et cum hec dixisset: ab oculis sancte agathe virginis stati ablatꝰ est. Tūc beata agatha in hoc gaudens: ac se in oratione proijciēs dixit. Gratias tibi ago dñe iesu xp̄e quia memor factus es mei: ⁊ misisti ad me apostolum tuum q me cōfortauit ⁊ recreauit viscera mea. Tu autem.

In natale sctē scolastice virginis.

Beatus gregorius dixit. Lectio.i.

Quis nā erit petre ī hac vita paulo sublimior? Qui de carnis sue stimulo ter dñm rogauit: ⁊ tñ qđ voluit obtinere nō valuit. Ex q̄ re necesse est: vt tibi de venerabili patre benedicto narrem. Quia fuit qdē qđ voluit: sed nō valuit implere. Soror namq꞉ eiꝰ scolastica noīe: oīpotenti dño ab ipo infātie tpe dedicata: ad eū semel p annū venire cōsueuerat. Ad quā vir dei nō lōge extra ianuā: in possessionē monasterij descēdebat. Qua

dã vero die ex more ad eam cũ discipulis venerabilis eius descẽ
dit frater. Qui totũ diẽ dei laudibus sacrisq; colloquijs ducẽ
tes: incũbentibus iam noctis tenebris simul acceperunt cibos.
Cumq; adhuc ad mensam sederent: et intra sacra colloqa tardi
or hora se protraheret. Eadẽ sanctimonialis femina soror eius ro
gauit eum dicens. Queso te ne in ista nocte me deseras: vt vsq;
mane aliqd de celestis vite gaudijs colloquamur. Cui ille respõ
dens ait. Quid ẽ quod loqueris soror? Manere extra cellã: nul
latenus possũ. Tanta vero erat celi serenitas: vt nulla in aere nu
bes appareret. Sanctimonialis aũt femina: cũ verba fratris ne-
gantis audisset: insertas digitis manus super mensam posuit: et
caput i manibus oipotẽtẽ deũ rogatura declinauit. Lectio. ij

CUmq; leuaret de mẽsa caput: tanta coruscationis et tonitrui
vẽtus: tãtaq; inundatio pluuie erupit: vt neq; venerabilis
benedictus: neq; fratres q cum eo aderãt: extra loci limẽ quo cũ
eo sederant pedem mouere potuissẽt. Sanctimonialis qppe femi
na caput in manibus declinans: lachrymaruz fluuios i mensam
fuderat: per quas serenitatẽ aeris: ad pluuiam traxit. Nec pau-
lo tardius post orationẽ: inundatio illa secuta est. Sed tanta fuit
cõueniẽtia orationis et inundationis: vt de mẽsa caput iã cum to-
nitruo leuaret: quatenus vnũ ideq; esset momẽtu et leuare caput
et pluuiam deponi. Tu autem. Lectio. iij.

TUnc vir dei inter coruscos tonitrus: atq; ingẽtis pluuie inũ
dationẽ: videns se ad monasteriũ non posse remeare: torque
ri cepit contristatus dicens. Parcat tibi omnipotẽs deus soror
Quid est quod fecisti? Cui illa respondit. Ecce te rogaui et audi-
re me noluisti. Modo ergo si potes egredere: et me dimissa ad
monasterium recede. Ipse autem exire extra tectum non valens:
qui remanere sponte noluit in loco mansit inuitus. Sicq; factũ
est vt totã noctẽ peruigiles ducerent atq; per sacra spiritualis
vite colloqa: sese vicaria relatione satiarent. Qua dere dixi. Eũ
voluisse se aliqd: sz nõ potuisse. Quod si venerabilis viri mentẽ
cõspiciamus dubiũ nõ est: qd eandẽ serenitatẽ voluit: sed in virtu
te oipotẽtis dei: et femine pectore miraculũ inuenit. Nec mirum
q plus illa femia q diu frem videre cupiebat: eodẽ tpe valuit. Qz
eni iuxta ioãnis vocẽ deus charitas ẽ: iusto valde iudicio illa plus
potuit: q amplius amauit. Petrus fateor: multum placet qd dicis.
Gregorius. Cũq; die altero eadẽ venerabilis femina ad cellã p,

priam recessisset: vir dei ad monasteriū rediit. Tunc ecce triduū in cella cōsistens eleuatis in aere oculis: vidit eiusdē sororis sue aīam de ei⁹ corpe egressā in colūbe specie celi secreta penetrare.

Ualentini presbyteri ⁊ martyris.

ROme natalis scī valētini p̄sbyteri. Quē Le. i. tenuit claudi⁹ impator: ⁊ reclusit in carcerē cū pedib⁹ ⁊ catenis: ⁊ post biduū iussit eū sibi p̄sentari in palatio iuxta āphiteatrū: ⁊ dixit ei. Quare nō amicicia nr̄a frueris: ⁊ viuis cū cetu rei publice nr̄e: quā cū sis sapiēs offēdis in supstitione vanitatis? Rn̄dit valētin⁹ ⁊ dixit. Si scires donū dei gauderes tu: ⁊ res tua plublica: ⁊ refutares demones: ⁊ idola manufacta: ⁊ cōfitereris vnū deū patrē oīpotētē: ⁊ ihz xp̄z filiū ei⁹ creatorē celi ⁊ terre: maris ⁊ omnium q̄ in eis sūt. Respōdit qdam legis consultor ⁊ dixit ei. Et qd disputas de deo ioue vł mercurio? Rn̄dit valētinus p̄sbyter ⁊ dixit ei. Hoies miserrimi fuerunt ⁊ turpes: q p tp̄s vite sue semp in imūdicijs ⁊ delectationib⁹ ⁊ cōtumelijs male vixerūt. Respōdit legis cōsultor ⁊ dixit. Blasphemauit deos ⁊ gubernatores rei publice. Lectio. ij.

EQuod dē die claudi⁹ patienter valētinū audiebat. Cū autem calphurni⁹ p̄fectus videret q beatus valētinus cor claudij emolliret salutarib⁹ monitis ait. Seduct⁹ ē p̄nceps in doctrina falsa. Eadē hora mutatū est cor claudij: ⁊ cōmotus: calphurnio dixit. Patiēter audi eum ⁊ si sanū cōsiliū nō est qd̄ declarat: fac in eū qd̄ in sacrilegū leges senserūt. Tūc calphurni⁹ p̄fectus dedit eū cuidā asterio p̄ncipi suo ad custodiēdū. Qui cū accepisset: duxit eū i domū suā. Qui cū introisset in domū suā: positis genib⁹ orauit dicēs. De⁹ omnium rerū visibiliū ⁊ inuisibiliū: creator generis hūani q misisti filiū tuū dn̄m nr̄m iesum xp̄m: vt de tenebris ad verā lucē nos perduceret tu cōuerte domū hanc: ⁊ dona ei lucē post tenebras. Respōdit asterius dicens. Modo pbabo: si de⁹ tuus illuminat oēm hominē. Habeo filiā adoptiuā quā ducam ad te. Et dū illuminata fuerit faciam quecumq̄ mihi preceperis. Qua accepta valentinus presbyter: posuit manū suā super oculos puelle dicēs. Domine iesu xp̄e illumina famulam tuam. Et cum hoc dixisset illuminati sunt oculi eius. Lu. Lec. iij.

QUmq̄ vidisset aste-rius cecidit cū vxore sua ad pedes beati valētini. Qui dixit

Si ex toto corde creditis. Cōfringite omnia idola: ⁊ relaxate oēs xp̄ianos quos habetis i custodia. Quo facto induxit eis triduo ieiuniū. Quo completo vocauit ad se sanctū calixtum episcopū ⁊ consignauit asterium cum omni domo sua animas ꝓmiscui sexus fere numero q̄dragita sex. Post hos dies reqsiuit claudi⁹ asterium principem. Et nunciatū est illi ꝙ per illuminationem puelle baptizatus esset cū omni domo sua ꝑ valentinum presbyterū. Qui iratus precepit asterium cum domo sua duci vinctum in ciuitatē hostiam: ⁊ ibi eum sub penarū examinatione spiritū exalare. Ualentinum vero presbyterum fustibus cedi: ⁊ capitalem subire sententiam. Qui decollatus est via flāminea: sub die sexto decimo kalendarum marcij. Cuius corp⁹ collegit matrona quedam nomine sauinella: ⁊ sepeliuit in eodē loco venerabiliter quo decollatus est. Tu autem.

Jn cathedra sancti petri.

Gaudeo dilectissimi de religioso vr̄e. Lectio. i. deuotionis affectu: ⁊ deo gratias ago: ꝙ in vobis pietatem xp̄iane vnitatis agnosco. Sicut enim frequentia ipsa vestra testatur: intelligitis diei huius recursum ad cōmunem leticiam pertinere ⁊ honore celebrare totius gregis per ānua festa pastoris. Nam licet vniuersa ecclesia dei: distinctis sit ordinata gradibus: vt ex diuersis membris sacrati corporis subsistat integritas: omnes tamen in xp̄o vnum sumus: nec quisquam ab alterius: ita est diuersus officio: vt nō ad cōnexionem pertineat capitis cuiuslibet humilitas portionis Jn vnitate igitur fidei atq3 baptismatis dilectissimi idiscreta nob societas: ⁊ generalis ē dignitas: secūdum illud beatissimi petri apostoli: cui iste sermo debet famulari. Et ipsi tanquā lapides viui superedificamini domos spirituales: hostias acceptabiles deo per xp̄m dn̄m nostrum. Tu.

Omnes igitur in xp̄o renatos crucis Lectio. ij. signū efficit reges. Sancti vero spiritus vnctio consecrat sacerdotes: vt preter istam spiritualem mysterij virtutem: vniuersi spirituales xp̄iani agnoscant se generis regij ⁊ officij esse consortes sacerdotalis. Quid eī tā regiū quā subditū deo: aīa3 corpis eē rectorē. Et qd tā sacerdotale quā vouere deo ꝯsciētiā purā: Qđ cū oibus per grām dei cōmune sit factū: religiosū nobis

atq; laudabile est hodie ꝓuectioni nostre: de ꝓprio patrono gaudere. Et quãq; in toto corpore ecclesie apostoli petri celebrat pontificij sacramentũ: nobis tamẽ est speciali⁹ gaudendum: qui effuso benedictionis vnguẽto: copiosius in superiora perfluxit: ⁊ nõ parcius in inferiora descẽdit. Cũ itaq; dilectissimi cõsortio istiꝰ muneris magna sit materia cõmunis gaudioꝝ vestroꝝ: tamẽ nobis et excelẽtior erit causa letãdi: si non in nostre humilitatis cõsideratione remuneremini: cũ multo vtilius multoq; sit dignius: ad beatissimi petri gl'iam cõtẽplandã aciẽ mẽtis attollere: ⁊ hunc diem in illꝰ veneratione celebrare: qui tã copiosis est irrigationib⁹ inundat⁹: vt cũ multa solus acceperit: nihil vnq̃ sine ipsius participatione transierit. Lu autem. Lec. iij.

Verbũ enim iã caro factũ habitauit in nobis: ⁊ ad humanuz genus reparãdũ totũ se xp̄s impendit. Nihil enĩ indispositum sapientie: nihil erat arduum potestati: famulabãtur elementa: angelici spiritus seruiebãt. Nec vllo modo poterat inefficax esse sacramẽtum: qd̄ simul ipsius deitatis vnitas operabat et trinitas. Et tamẽ de toto mũdo vnũ elegit petrũ: q et vniuersarum gẽtium vocationi: et omnib⁹ apostolis: cũctis q; ecclesie patrib⁹ ꝑponatur: vt quamuis in pp̄lo dei multi sacerdotes sint: omnes tamen regat petr⁹: quos ꝑncipaliter regit xp̄s. Magnũ ⁊ admirabile dilectissimi huic viro cõsortiũ potentie sue tribuit diuina dignatio: ⁊ si quid cũ eo cõmune ceteris voluerit esse precipuis: nunquã nisi per ip̄m dedit quidq̄d alijs nõ negauit. Omnes deniq; apostolos domin⁹ quid de se opinẽtur homines interrogat: ⁊ tãdiu respondẽtiũ sermo cõmunis fuit: quãdiu humãe ignorãtie ambiguitas ꝑstitit. At vbi q̄d habeat discipuloꝝ sensus exigitur: ꝑmus est in cõfessione dñi qui ꝑm⁹ erat in apostolica dignitate. Qui cũ dixisset tu es xp̄s fili⁹ dei viui: respõdit iesus. Beat⁹ es simon bariona: q; caro ⁊ sanguis nõ reuelauit tibi sed pat̃ meus qui est in celis. Id est ideo beat⁹ es: q; te pater meus docuit: nec terrena oppinio fefellit: sed inspiratio celestis instruxit: et nõ caro et sanguis: sed ille me tibi cui⁹ sum genit⁹ indicauit. Beat⁹ itaq; petr⁹ apostolici ordinis ꝑnceps: prim⁹ domini cõfessor factus petra ecclesie: clauiculari⁹ regni: cui nomẽ ex opere dat: et titulus ex merito potestatis iponit⁹: a dño audire meruit. T. iiij.

Et ego dico tibi q; tu es petrus. Id est sicut pat̃ me⁹ tibi manifestauit diuinitatẽ meã: ita et ego notã tibi facio excellẽtiam

tuā: quia tu es petr⁹. Id est cū ego sim inuiolabilis petra: ego lapis angularis q facio vtraqȝ vnū: ego fundamētū preter qd nemo potest aliud ponere: tamē tu quoqȝ petra es: qȝ a mea virtute solidaris: vt q̄ mihi potestate sūt ꝓpria sint mecū tibi pticipatione cōmunia. Super hanc petrā edificabo ecclesiā meā: ⁊ porte inferi non ꝑualebunt aduersus eam. Super hanc inqt fortitudinē eternum construam templum: ⁊ ecclesie mee inferenda sublimitas: ex huius fidei firmitate consurget. Hanc igitur fidem porte inferi non terrebunt: mortis vincula non ligabunt. Uox enim ista vox vite est: et sicut cōfessores suos in celestia ꝓuehit: ita negatores ad iferna demergit. Propter quod dicit̄ beatissimo petro. Tibi dabo claues regni celoꝝ: et qdcūqȝ ligaueris super terram erit ligatū ⁊ in celis: ⁊ quodcunqȝ solueris super terram erit solutum et in celis. O inestimabilis ⁊ immensa potestas. Hominē in terra positū tenere celū. Ecce nūc adnutū petri diuini regni claustra patescūt. Accepit enī a xp̄o claues regni celoꝝ: vt solutis vinculis delictoꝝ aperiret credentib⁹ celū. O quā vicina ⁊ ꝓfunda remedia. Juxta se habet mūdus dei regno si currat ad petrū. Posuit ad vicē suā in seculo celestis regni claui cularium petrū: ne difficile sibi ad celū quispiā existimaret ascensum. Trāsiuit enim in alios apostolos vis istius potestatis: et ad omnes ecclesie principes decreti hui⁹ institutio cōmeauit. Lu. Lec. v.

Dominu⁹ tertio petrū an se diligat interrogat: vt ipsa trina cōfessione vincla q̄ illū ter negādo ligauerāt absoluat. Et quotiens territus ei⁹ passione qua eū nosse negauerat: ⁊ totiēs eius resurrectione recreatus qd illū amet toto corde testatur. Proinda aūt dispēsatione tertio cōfiteri amorē: tertio atqȝ pascēdas suas oues cōmēdauit: qȝ decebat vt quotiens in pastoris fide titubauerat: totiēs oues eū renouata fide pastoris iubeat̄ curare. Nō enim hic dicit. Pasce oues meas: hoc est vtiqȝ qd ei ante passionem aptius dixerat. Ego aūt rogaui ꝓ te vt nō deficiat fides tua et tu aliquādo cōuersus cōfirma fratres tuos. Pascere ḡ oues xp̄i est credētes xp̄o ne a fide deficiāt cōfirmare: et vt in fide magis magisqȝ ꝓficiāt instāter operā dare: qb⁹ verbis solertius intuēdū: quod eadem pastio gregis dominici nō vniformi: sed multimoda est sollicitudine gerēda. Lec. vi.

Nam et terrena subsidia necesse est vt subditis rectoꝛ ne desit: ⁊ diligēter prouideat: ⁊ exēpla virtutis simul cuȝ predica

tionis verbo eisdem sollicit⁹ ĩpedat: ⁊ si quos aut spiritualibus aut etiã cõmunib⁹ eoꝝ comodis aduersantes deꝓ̃henderit: hoꝝ violẽtie quãtũ valet obsistat. Ipos quoqꝫ (cũ forte erraurint) subiectos: iuxta psalmiste vocẽ corripiat: iust⁹ in mia: ⁊ increpet neqꝫ oleo iã noxia ɔfẽsiõis eoꝝ corda demulceat. Hoc enĩ ad pastoris officiũ nõ ptinet. Nã q subditoꝝ errata corrigere: ⁊ vulnera ĩ eis peccatoꝝ iniquitã sufficit curare neglexerit: ĩnt pastores ouiũ xp̃i qua frõte se ãnumerare ꝑsumit? Sed hoc pastori ẽ fixo corde tenẽdũ: vt eos qb⁹ ꝑest nõ quasi suos ipos: sed vt domini sui greges tractare meminerit: iuxta illud qđ petro dicit. Si diligis me pasce oues meas. Meas inquit nõ tuas. Meas tibi oues cõmẽdãs: scito eas q̃si meas regere. Si me pfecte amas recole: vt meã videlicet in eis gl'iã: nõ tuam: mea lucra non ꝓpria q̃ras. Sũt enĩ q oues nõ amore xp̃i: sed gl'ie domiatiõis: vl' q̃stus gr̃a pascũt. Quoꝝ multitudinẽ dolẽs apostol⁹ paul⁹ ait ad philipẽses. Spero aũt in dñó iesu thimotheũ cito me mittere ad vos Neminẽ enĩ habeo tã vnanimẽ q tã affectione ꝓ vobis sollicit⁹ sit. Omnes enĩ sua q̃rũt: nõ q̃ sũt xp̃i iesu. Unde dñs ĩ euangelio tales nõ pastores sed mercẽnarios poti⁹ vocat dicẽs. Quia lupo veniẽte: mercẽnari⁹ fugit quia mercennari⁹ est et non pertinet ad eum de ouibus. Tu aũt.

Secundum matheum.

In illo tẽpore: venit dñs iesus ĩ ptes cesaree philippi: ⁊ interrogabat discipulos suos dicẽs. Quẽ dicũt homines eẽ filiũ hominis? Et reliq̃.

Omelia ex dictis sc̃i augustini epi. L. vij.

Herodes maior sub quo dñs nat⁹ est: q̃ttuor tradit̃ habuisse filios. philipũ videlicet q hic cõmemoratur: quiqꝫ vt lucas narrat: fuit tetrarcha ituree ⁊ traconitidis regionis: archelauꝫ quoqꝫ lisaniam: sed ⁊ herodẽ sub quo dñs passus ẽ. Philipp⁹ iste pnceps vt ꝓmõstratũ est q̃rte ptis regni iudeoꝝ: in honore tiberij cesaris ciuitatẽ statuit ad radicẽ libani mõtis: vbi iordanis exorit̃: quã cesareã philippi memoriã sui nominis pariterqꝫ in honorẽ tiberij cesaris appellari ɔstituit. Que postea ꝓ̃stino amisso vocabulo paneas dicta est In q̃ ciuitate tradũt antiqs regib⁹ quõdã tributa ɔsueuisse ꝓsolui. Hoc autẽ fecit fauore huius cesaris. Quã ciuitatẽ cesareã nũcupauit: que ãtea turris trachonis vocabat̃. Qui etiã iuliã adhuc nili id est vrbẽ in monumentum

filie ipsi⁹ cesaris condidisse in historijs fuenitur. Lu. Lec. viij.

Veniens ergo dñs in partes cesaree philippi discipulos cui⁹ apud homines opinionis haberet̃ īqrebat. Et pulchre satis hoc q̃ maxime in has ptes agere voluit: vt vbi rex quondã terrenus censum tributariũ exigere solitus erat: a sibi subditis ibi veniẽs rex celestis reciperet censũ fidei discipulis. Ubi sancte ecclesie rectorib⁹ exẽpli quã persequẽtur normã p̃signat: qui vicẽ xp̃i in administrãdis eius gerũt officijs: quo ipĩ quoq; ab his quos fidei et cõuersationis merito probato familiari⁹ ceteris colũt: cuius fame apud subiectos sint pcõtentur. Et siqdem se laudabilis fame esse cõpererit: dei totũ gratie deputẽt: tales q; esse quales fama vulgauit insudẽt. Si vero secus quã decet fieri de se senserint: sic illud nec se ipos tã pie vel iuste 7 iuxta illud quod facer pcellẽtie ordo poscit viuẽdũ est: vt tãtus in eis sanctitatis splẽdor eluceat. Famamq; de se mẽtiri phibeãt. Lu. Lec. ix.

At itaq; dominus. Quẽ dicũt homines esse filiũ hominis? Nõ hoc quasi nesciẽs pcõtat̃ tãquã ignorare potuerit qd de se homines sentirẽt: sed vt cõfessionẽ recte fidei illorũ digna mercede remuneraret: 7 populũ falsis traditionib⁹ scribarum 7 pharriseorũ corruptũ ab errore liberaret. Scribe nãq; et pharisei qui in populo iudeor̃ honore ac sapiẽtia eminebãt: videntes se a populis deseri: 7 dominũ iesum xp̃m sequi pp̃ter vite sanctitatem et pdicationẽ salutiferã atq; miracul or̃ signa: q̃ ab eo assidue fieri cernebãt illi. Et licet lege et pphetis pre ceteris edocti zelo ducti inuidebãt xp̃m esse illũ scirẽt: timẽtes tamen humanã perdere gloriam si populus doctrinã illor̃ desereret et domini p̃cepta sequeret̃: laborabant quibusdam modis qbus poterant corda populi subuertere ne xp̃m illum esse crederent: qui in lege et prophetis patribus eorum fuerat repromissus. Unde et iudei hodie extimant dominum nostrum iesum xp̃m necdũ in mundũ hunc venisse: sed adhuc venturum esse. Cernens ergo dominus scribarũ et phariseorum traditionibus populos corruptos: 7 se non christum extimari a populo sed potius ioannem aut helyam vel hieremiam voluit eos ab hoc errore liberare. Et idcirco interrogans eos inquirit: quid alij de se sentiãt vt expositis diuersis errantium oppinionibus probarentur discipuli: non de opinione vulgari: percepisse veritatem sue confessionis sed potius reuelatione diuine inspirationis. Lu autem.

In natale sancti mathie apostoli.

INclytam ⁊ gloriosā festiuitatē be- Lectio.i.
ati mathie apl'i dn̄i nostri iesu xp̄i: tātā deuotio-
ne venerari ⁊ glr̄ificare nos oppoꝛtet: q̄nta illum
diuina grā cōpēsante: ad apl'icā dignitatē electū
eē cognouimꝰ. Sed q̄liter vel quo oꝛdine ꝑ sctōs
apostolos patratum sit: ⁊ q̄ exinde scti p̄res i eiꝰ
laude mirifice ꝓtulerūt: vtpote sacre scripture series est: pāde-
re nō recusamus. Saluatoꝛ eteni dn̄s nr̄ iesus xp̄s ⁊ humani gene
ris cōditoꝛ atq; redemptoꝛ: post electionem duodeci apostoloꝝ
septuagita duos discipulos assūpsit: binosq; misit ad p̄dicādū.
INter quos siqdem beatus mathias: sctē p̄dicati- Lec.ij.
onis ministeriū suscipiēs: ita se humilit' diuinis subdidit p̄ce-
ptis: vt fideliter p̄dicādo ad sancte matris eccl'ie gremiū enicū
populū ꝑducere curaret: vt admodū acceptabilis est ⁊ deuotissi
mus xp̄o factus: cū traditoꝛ ille iudas dn̄z ꝓderet xp̄m: suiq; ho
micida effectus esset: apostolatū iste vir dn̄i in loco illius suscipe
ret: ⁊ soꝛte ⁊ oꝛatione sanctoꝛum apostoloꝛum duodecimꝰ oꝛdina
ret' apl's. Cui datur sacri euangelij predicatio in iudea: sicuti san
ctis apostolis petro ⁊ paulo ī italia ceterisq; apostolis ī singulis
regionibus. Tu autem. Lectio.iij.
VEruntamē si in religione xp̄icolaꝝ omnium festa apostoloꝝ
celebrari concedet: nos hodierna die beati mathie duodeci
mi apostoli natalem tanta veneratione excolere debemus: quāta
vt prediximꝰ inter apostolos mirabiliter electū esse cognouimꝰ.
De hoc vero apostolo enarās gloriosus euangelista dixit. Exur
gens aūt petrꝰ in medio fratrū dixit. Erat aūt turba hominum: si
mul fere centū viginti. Uiri frēs: oppoꝛtet nos ex his viris: qui
nobiscū cōgregati sūt in oī tēpoꝛe ex quo ītrauit ⁊ exiuit īter nos
dn̄s iesus: incipiēs a baptismate ioānis vsq; in diē quo assūptꝰ
est a nobis: testē resurrectionis eius nobiscū fieri vnū ex istis. Et
statuerūt duos. Joseph q vocabatur barsabas q cognominatꝰ
est iustus: ⁊ mathiā: ⁊ oꝛātes dixerūt. Tu dn̄e qui coꝛda nosti om-
nium: ondē quē elegeris: ex his duobus vnū accipere locū mini
sterij huius ⁊ apostolatus: de quo ꝑuaricatus est iudas vt abiret
in locum suum. Et dederunt soꝛtes eis: et cecidit soꝛs sup mathi
am: ⁊ annumeratꝰ ē cū vndeci apostolis. Tu. aūt. Lectio.iiij.

IN hac itaqꝫ electione huius sanctissimi apostoli cõsiderãda est ꝛ admirãda dispẽsatio diuine potẽtie atqꝫ humane glorie quoniãqdẽ sicut diuina scriptura denũciat: nõ sicut videt homo ita puidet de⁹. Ille eñi ioseph q vocabaꝛ. barsabas q cognominat⁹ ẽ iustus ab omnib⁹ est elect⁹. Mathias aũt q interptatur dei paru⁹ siue donat⁹: spirit⁹ sancti electione fact⁹ est magnus O vere puum: o vere magnũ: q nõ ideo magnus quia elect⁹: sed ideo magn⁹ quoniaꝫ humilis fact⁹ est sectãdo iusticiã: ꝛ vestigia domini sui dicẽtis: nõ veni ministrari sꝫ ministrare. Et idem alio loco Qui se exaltat humiliabiꝛ: ꝛ q se humiliat exaltabiꝛ. Lu.

DOnat⁹ vero diciꝛ ab ipõ dño mathias in duodena (L.v. rio apostoloꝝ numero: vt exaltareꝛ atqꝫ glorificareꝛ: ꝛ duo denari⁹ numerus pfect⁹ inueniretꝛ. Nec mirũ nec incredibile: nihil eñi dei sapiẽtie impossibile: nihilqꝫ incognitũ esse credẽdum Omnia eñi q̃cũqꝫ voluit dñs fecit in celo ꝛ in terra: in mari et in abissis. O quãtũ distant humana merita a supernis iudicijs atqꝫ diuinis. O quantũ humana sapiẽtia ab illi⁹ distat sapiẽtia: d qua clamat apostol⁹. O altitudo diuitiaꝝ sapiẽtie ꝛ sciẽtie dei: q̃ꝫ incõprehẽsibilia sunt iudicia ei⁹ ꝛ inuestigabiles vie ei⁹: hãc sapiẽtiã cõpletam videm⁹ in beati mathie electione quẽ dei sapientia in thesauro suo recõditum habuit humilẽ ꝛ paruũ: sed tamẽ voluit in seculo pandere magnũ ꝛ gloriosum. Scilicet vt i tro no illum duodecimo exaltaret. Tu aũt. Lec. vj.

EXcipiam⁹ ergo illum tãquam a deo donatũ: tãquaꝫ ab ipõ p̃ordinatũ: veneremur illũ tãquam ab ipõ iter discipulos valde glorificatum. Et dederũt ait lucas euangelista eis sortes: et cecidit sors sup mathiam. Hoc insinuando ꝑtulim⁹ vt intelligamus ad quãtã perfectionis gratiam beat⁹ mathias elect⁹ inter duodecim apostolos: duodecimũ apostolat⁹ culmẽ scandere meruit: ac proinde cum dñs ad iudicandum venerit glorios⁹ cuꝫ illo residens clarebit. De huius quoqꝫ apostoli mathie mirabili electione ac inde traditoris deiectione textũ beati luce euangeliste ꝓsequẽs arator sancte romane ecclesie subdiacon⁹ quod beatus petr⁹ apostolus ꝓsaica oratione ꝑdocuit: ille versib⁹ heroicis deprompsit sic dicẽs. Primus apostolico parua de pupe vocatus Agmine petr⁹ erat: quo piscatore solebat. Stamina turba capi. Subito de littore visus: qui trahit ipse trahi meruit. Surgit et insinuãs diuina negocia coraꝫ sic venerandis ait. Nostis

quia ꝑditoꝛ mercedē sceleris soluit sibi tedia noxa aeris in medio: comuni vt pōeret hosti debita pena locū. Celo terreqꝫ perosus in ētvtrūqꝫ perijt: nullis cōdēda sepulchris. Uiscera rupta cadūt tēuesqꝫ elapsus in auras. Fugit ab orbe ciuis: nūc opꝰ ē votis: qꝺ verba ꝓphetica clamāt ꝙ liceat suplere vices. Tunc sūma ꝑcātes: cōstituere duos ioseph cognomine iustū. Mathiam qꝫ dei paruū. Quod nomē vt aūt hebreo sermone sonat: humilē qꝫ vocādo cōprobat. O quātū distāt humana supernis iudicijs parui merito trāscēdit ille laude hominū q iustus erat duodena refulgēt signa chori terrisqꝫ iubar iaculatur olimpi.

In natale Emetherij et celedonij.

ET si priscoꝝ ātiqtas passionū qbꝰ sūt bea(tissimi martyres emeteriꝰ ꝛ celedonꝰ cōsecrati gestoꝝ fidei velamē obliterate obliuiōis inducit: tamē qꝛ viuax insigne meritoꝝ: ipo suo silētio ꝓclamādū nec debet latere nec post in auctorum vite laus celebrata succedat. Que et si mēsuraꝫ celestis glorie sui dignitate nō implet: cōtra inuidiā tamē illoꝝ tēpoꝝ taciturnitatē ānuū munꝰ votis solennibꝰ expleat. Qꝺ quidē de cōprobata innumeris exēplis eoꝝ dignatione ꝑsūptum est vt officio obseqntis iciperēt qꝺ laudantis merita equare nō possunt. Famularꝰ iste nō in verbis extimādus est sed ī votis. Maioꝛ est eni quodāmodo īpossibilitatis effectꝰ qꝛ cessat in amore iudiciū et verecūdie sue ꝓdigiosum semꝑ est ac ꝓfusa dilectio: q posse nō cogitat dū velle cōpēsat. Tu. Lec.ij.

PRo plenitudine conatus habeatur: ꝛ sic ausū sit imperfectio dū asserētis infirmitas latet sub materia dignitatuꝫ: ꝛ quod nō potest laudās asseq non sibi debet ascribi. Ac si sermonem securus aggredit: qui ipius honoris magnitudine quā predicaturꝰ ē excusat. Nec sic omnis historie series et inuidā aboleuit obliuionē: sed per etatis ordinē reuiuiscens: fame viuax portio pululauit. Ut facile possit intelligi exinde qꝺ ꝓditur: quā sit magnificū qꝺ celat. Exequēdus ē igitur ordo rumoris: ꝛ laudis admirāda narratio. Ut qꝺ in habitu sermo nō explet: in veritate fabula subministret. Legionario fuisse milites fama est: atqꝫ ibidē secularibꝰ ꝑmū stipēdijs militasse: vbi non signat opidū appellatio antiqua castrorum. Lec.iij.

ET cũ adhuc gallecia cũ tranconensi ꝓuincia sociata hispanic citerior haberet̃: feralis clãgor classici gẽtilis intonuit: quo obseruãtiã nominis xp̃iãi rabida ꝑsecutione vexaret. Ecce hic nos fama destituit: ꝛ p̃stitã insigniũ factoꝝ gloriam concessit Sed ipa sui decepta probat̃ obliuio dũ credẽtium pectoribus fides inserit: qđ audientium aurib⁹ taciturnitas abnegauit. Seu igit̃ anteacte vite operib⁹ proditi qua ꝓportio omniũ deo etiã in castris secularib⁹ militarũt: siue repẽtino sancti spirit⁹ ardore succẽsi positis mũdi armis ad hoc p̃liũ cucurrerũt. In vtroq; felices. In vtroq; gl'iosi: quia vt dominũ a p̃ncipio sunt secuti: aut deo quĩ inspirãte p̃mia merẽt̃ sint electi Lu. Lec. iiij.

SEd vnde his fuisse passionis locũ: cũ ab hoc legionẽsis ciuitas multis distet spacijs suspicamur attractor. Nec huic credam⁹ ante spõte venisse coniectamur sensui. In vtroq; mitiam⁹: vt vbiq; preclarum sublime cernam⁹ insigne. Pone hinc procellã ꝑsecutionis inde naufragia tumescẽtia: ad desiderium florentis palme plati sunt: rumorib⁹ excitati. Inter primas vtiq; dignitates regnorũ celestium sunt ponẽdi q ad passionẽ venerũt nõ quesiti. Excellẽtis voti est inter tormẽta prosilire: vbi non est criminis latuisse. Sic credo alterũ alter affatus est. Diu est fratres charissimi: quod in his vanis seculi militamus vbi amissio tanti ocij breuissimo caduci tẽporis fine ɔclusa est. ℞. v.

SEquamur veri regis signa victricia: ecce imminet bellũ fidei. Est occasio nobis augere ordinẽ militandi. Ueteranus miles mũdi: tirociniũ celeste suscipiat. Reiectis mortalibus telis sumamus arma diuina. Que in cõflictib⁹ non patescãt: ne infirmis mucronib⁹ infracta dissoluãtur. Forti⁹ continuo sentiemus nos esse munitos cũ signiferi nominis elata vexilla in hostẽ qui nobis vincẽdus est inferẽtur. Firmet pectus intrepidũ cõtexta fidei: opera virtutũ lorica. Operiãt vulnerũ loca apposita spei scuti impenetrabilis protectiõe fiducia. Attollãt galee adherẽtes inuicem charitatis: erecta fastigia. Feriat vbiq; hostem missilibus suis: vibrata ɔfessio. Hec sũt muimina sẽpiterna. ℞. vj.

HEc vere dilapsa ẽ de celo prane interpretata errore gẽtilitatis ancilla. Et hec qdẽ dicẽte vno: qđ tãdiu adoptaret̃ se se credo ali⁹ increpauit. Hec referens. Me ne dubites frater sũmis rebus cohibere consortẽ. Sic tibi acta societate sũ cognit⁹ vt ad celestẽ gl'iaz videas ꝑsuadendũ. Quinimo diruptis fabu-

lis prohibemus hoc factis: Et latentem hostem vbicumqz fuerit ingram⁹. Addet animus iter agredi: lente enim quodammodo credulitatis est exhiberi. Sed quia eos hacten⁹ spōte huc aduenisse tractauim⁹: nunc extimemus attractos: Unde in castris secularibus militantes tam idonei visi sunt esse martyrio: nisi p̄ oribus vite proderetur exemplo. Et quidem potuerant excipere comprehensi nisi propter constantiam cōfessionis lōgioribus supplicijs putassent eos posse superari. Apparēt eoꝝ virtutum preclara merita quib⁹ tandiu deferūtur extrema: quotiēs credo per tantos circuitus ciuitatū seuientis circa eos persecutionis sunt recursa tormēta. Iterare vulnerum viā et in augmētum doloris sepi⁹ dilatari sētētia. Ut repararet insaniā carnificū: obductio cicatricū. Quotiēs grauius institit: toꝛqre parcēdo sitiat sdulta supplicijs vt i cruciatib⁹ excresceret: qd̄ i cruciatiōe cessaret. Lu.

In festiuitate sācti gregoꝛij pape.

Regori⁹ ab vrbe romana patre goꝛdiāo ma(Lec.i. tre vero silnia editus: non solum spectabili i senatorum prosapia: verum etiam religiosam origiñē duxit. Nam felix eiusdez apostolice sedis antistes: vir magne virtutis in xp̄o et ecclesia eius atau⁹ fuit. Sed tamen hanc gregorius tante nobilitatis lineam moꝛib⁹ extulit: p͛bisqz actib⁹ decorauit. Denique vt post in propatulo claruit: non sine magno quodam presagio tale soꝛtitus est nomē. Gregori⁹ namqz ex greco eloquio: in nostram linguam vigilator siue vigilanti⁹ sonat. Re etenim vera vigilauit sibi dum diuinis inherendo p̄ceptis: laudabiliter vixit Uigilauit et fidelium populis dū doctrine affluētis ingenio eis quo tramite celestia scanderent patefecit. Disciplinis vero liberalibus. hoc est grāmatica. retoꝛica. dialectica. ita a puero est instituitus: vt quamuis eo tempoꝛe floꝛerent adhuc rome studia litterarū null⁹ in vrbe ipsi putaret eē secundus. Lu. Lec.ij.

Nerat eni habūdanter parua adhuc etate maturum iā studium: adherere scilicet dictis maioꝛum: et siquid dignum potuisset audiru percipere: non fineret obliuioni tradere: sed tenacius memorie cōmēdare. haurie batqz iam tunc sitibūdo doctrine fluenta pectoꝛe: que post cōgruenti tempoꝛe mellito gutturetutaret. Hic in annis adolescentie i quibus solet etas illa se

culi vias ingredi: deo cepit deuotus existere ⁊ ad superne vite patriam totis desiderijs anhelare. Sed dum diu lōgeq3 cōuersationis gratia differret: et postq3 celesti est afflatus desiderio seculari habitu cōtegi melius putaret: velletq3 presenti mūdo q̄si specietenus deseruire: ceperūt multa ei ex eius dē mūdi cura succrescere: vt in eo non iam specie sed vt ipse de se asseruit retineretur et mente. Tandem cum et parentum iam dudum obitu: liberam disponendarum suarum rerum haberet facultatem: quod prius mēte gestiebat: aperuit: et quod iam in diuinis erat obtutibus humanis etiā nisibus ostendit. Tu autem. Lec. iij.

Oretenim cūta q̄ habere potuit ad pietatis opus distribuēs vt xp̄m p nobis factū egenū: egentē se sequeret effecit. Sex deniq3 in sicilia monasteria cōstruēs: fratres illic xp̄o seruituros aggregauit. Septimū vero intra vrbis muros instituit: in quo et ipse postmodū regulari tramite multis sibi sociatis fratribus: sub abbatis imperio militauit. Quibus monasterijs tātū de redditibus prediorum delegauit: quantū posset illic commorātibus ad quotidianū victū sufficere. Reliqua vero cū omni domo predia vendidit: ac pauperibus erogauit: nobilitatēq3 illam quā ad seculū videbat habere totam ad adipiscēdā superne glorie dignitatem diuina grā largiēte cōuertit. Et qui aut sirico cōtextu ac gemmis micātibus solitus erat per vrbē procedere trabeatus: post vili cōtextus tegmine ministrabat paup ipse pauperibus. Eteni mutato repēte seculari habitu monasteriū petijt: et ex huius mundi naufragio nudus euasit. In quo tanta perfectionis grā cepit cōuersari: vt iam tunc in ipsis initijs perfectorū posset numero deputari. Inerat deniq3 ei tāta abstinētia in cibis: vigilātia in orationibus: strennuitas in ieiunijs: vt infirmato stomacho vix cōsistere posset. Sustinebat preterea assiduas corporis infirmitates: maximeq3 ea pul sabat molestia: quā medici greco eloquio sincopi vocant. Cuius incōmodis ita vitaliū cruciabat incisione: vt crebris intercept angustijs p singula pene horarum mometa ad exitum propinquaret. Tu autem. Lec. iiij.

Qualis autē in monasterio fuerit: quāq3 laudabili studio vitā duxerit: ex ipsius possumus verbis colligere: quibus ipse in pontificatu iā positus: dū cū petro suo colloq̄retur diacono: flendo visus est cōquerēdo dicēs. Infelix quippe animus est meus occupationis sue pulsatus vulnere: meminit qualis aliquando in

monasterio fuit: quomodo ei labencia cũcta subter erãt. Quan tũ rebus q̃ voluũt̃ eminebat quod nulla nisi celestia cogitare cõ sueuerat. Quod etiam retẽtus corpore: ipsa carnis claustra cõte platione transibat: quod mortẽ quoq̃ q̃ pene cũctis pena est: vi delicet ingressum vite et laboris sui premiũ amabat: At nũc ex occasione cure pastoralis seculariũ hominũ negocia patitur. Et post tam pulchrã quietis sue spem terreni actus puluere fedatur Perpendo itaq̃ qd tolero: perpẽdo quid amisi. Cũq̃ intueor illud qđ perdidi: fit hoc grauius quod porto. Ecce enĩ in magni maris fluctib⁹ quatior: atq̃ in nauimentis tẽpestatis valide pro cellis illidor. Et cũ prioris vite qetem recolo: quasi post tergum reductis oculis: viso littore suspiro. Moq̃ adhuc ẽ grauiꝰ: dum immersus fluctib⁹ turbat⁹ feror: vix iã portũ valeo videre quez (reliqui. Lc. v.

Hec aũt ipse de se nõ de ꝑfectu iã ctando virtutũ: sed deflẽdo potiꝰ defectũ referre consueue rat: quoniã non ad meritũ sed ad penã se semper pastoralẽ curam incurrisse metuebat. Sed quãuis talia de se magne humilitatis ĩ tentione dixerit nos tamẽ credere decet: nihil monachalis perfe ctionis perdidisse: occasione cure pastoralis. Immo priore tunc sumpsisse perfectum de labore cõuersationis multorũ: qđ de pro pric quondã quiete cõuersationis habuerit. Sed qualit̃ hic san ctus vir ad diaconatus officium: et post ad pontificatus culmen ascendit: subsequens sermo declarabit. Deniq̃ cernẽs romanꝰ pontifex qui tunc ecclesie p̄erat virtutum gradibus gregoriũ ad alta conscendere: eũ abstractum a monasterio: ecclesiastici or dinis officio sublimauit. Leuitamq̃ septimum ad suum adiuto rium acciuit nec multo post pro responsis ecclesiasticis ad vrbẽ constantinopolim apocrifarium direxit. Nec tamen ille quãuis in terreno conuersaretur palatio: vite celestis intermisit proposi tum. Secuti namq̃ sunt eum multi ex monasterio fratres sui: ger mana deuicti charitate. Tu autem. Lec. vj.

Quorergo cõsortio nõ solũ a terrenis est semotus incursib⁹ verum etiam ad celestis vite exercitiũ magis magisq̃ succẽ sus. Tũc ab iisdem fratribus enixe rogatus maximeq̃ a leandro venerabili viro hispalẽsi episcopo q causis diuersis vsus gotorũ legatus eo tempore constantinopolim aduenerat: cõpulsus ẽ: vt librũ beati iob multis inuolutũ mysterijs enodaret. Nec ille ne gare potuit opus quod sibi charitate amor fraternus multis vti

le imponebat facturum. Sed eundem librum iuxta litteram quo modo sit intelligendus: qualiter ad christi ecclesieqꝫ sacramenta referendus: quo sensu vnicuiqꝫ fidelium sit aptandus: per viginti quinqꝫ librorum seriem miranda ratione perdocuit. In quibus ita de virtutibus vicijsqꝫ disseruit: vt non solum videatur eadem verbis exponere: sed formis moraliter visibilibus demõstrare. Unde non est dubium eum perfectionem ipsarum assecutum esse virtutum: quarum tãtã efficaciaꝫ intimare valuit: qui cum adhuc in eadem regia vrbe positus nascente ibi noua heresi de statu nostre resurrectionis: cum ipso exorta est initio: iuuante gratia catholice veritatis attriuit.

In festo sancti leandri archiepiscopi hispalensis.

Lectio. j.

LEander beatissimus duce seueriano patre genitus: matre vero turtura natione cartaginensi prouincia hispanie professione monachus: et ex monacho hispalensis ecclesie prouincie betice constitutus est episcopus. Uir suauis eloquio: ingenio p̃stantissimꝰ: vita quoqꝫ atqꝫ doctrina fulsit excellẽtissimus. Cumqꝫ arriane heresis feruorem: tẽpore leonegilli regis gotorum confutare beatus confessor leander radicitus nequiuisset: pro confirmandis sancte et immaculate trinitatis capitulis: ad constantinopolitani presulis cetum transmeauit. Ibi aderat gregorius tunc cardinalis: vicem illic magni antistitis agens: cũ quo ipse leãder amicitie fedꝰ pepegit: ⁊ ab eo postulauit: vt moralia iob sibi expõeret. L. ij.

BEatꝰ vero leãder ad ꝓpria rediẽs: armis fidei p̃munitꝰ cõtra furẽtes leonegilli regis ac principum eiꝰ rabies: athleta fortissimꝰ xp̃i comitãte gratia ꝓcessit: fide eius atqꝫ industria tota gẽs gotoꝝ ab arriana isania ad fidẽ catholicã est ɔuersa: testãte beato gregorio i libro dialogoꝝ: i quo ait. Sicẽ mltoꝝ q ab hispãiaꝝ ptibꝰ vẽiũt relatiõe cognouimꝰ: nup emergillꝰ rex leõegilli regis gotoꝝ filiꝰ: ab arriana heresi: ad catholicã fidẽ viro reuerẽdissimo leandro hispalẽsi epõ p̃dicãte: ɔudũ mihi i amicitijs familiarit̃ iũcto ɔuersus ẽ. Quẽ pat̃ eiꝰ arrianꝰ: vt ad eãdẽ heresiꝫ rediret: ⁊ p̃missis suadere: ⁊ minis terrere conatꝰ est. Cũqꝫ ille ɔstãtissime respõderet nũquã se verã fidẽ posse relinq̃re: q̃ semel a beato leãdro

agnouisset. Iratus pater eũ ꝓuauit regno: rebusq; omnib⁹ expo
liauit. Cumq; nec sic virtutẽ mẽtis illius emollire valuisset: in ar
ta illũ custodia concludẽs: collũ manusq; ei⁹ ferro ligauit. Tu.

C Epit ille emergillus rex iuuenis terrenũ regnũ Lec. iij.
despicere: ⁊ forti desiderio celeste q̃rere. Iacẽs in cilicijs vi
culat⁹: oĩpotẽti deo ad cõfortãdum se preces effudit. Tantoq; su
blimius gloriam transeũtis mũdis despiciens: quãto ⁊ ligatus
agnouerat: nil fuisse qđ potuisset auferri. Superueniẽte aũt pas-
chalis festiuitatis die: in tẽpeste noctis silẽtio: ad eũ ꝑfid⁹ p̃r arri
anũ episcopum misit: vt eius manu sacrilega cõsecrationis com
munionẽ ꝑciperet: atq; per hec ad patris gratiã redire mereret.
Sed vir deo deditus: docẽte beato leandro exprobrauit arriano
episcopo vt debuit: eiusq; ꝑfidiã a se dignis increpationibus re-
pulit: q2 si exterius iacebat ligat⁹ apud se: tñ in magno mẽtis cul
mine stabat securus. Ad se itaq; reuerso ep̃o arriano: p̃r infremu
it: statimq; suos apparitores emisit: qui constantissimũ cõfessorẽ
dei illic vbi iacebat occiderẽt. Quod ⁊ factũ est. Nã mox vt in-
gressi sunt apparitores: securẽ eius cerebro infigentes: vitã cor-
poris abstulerũt. Hoc q; in eo valuerũt perimere: qđ ip̃m quoq;
ꝗ peremptus est. Sed pro ostendendo verã eius gloriam superna
quoq; non defuere miracula. Nam cepit in nocturno silẽtio psal
modie cantus ad corpus eiusdem regis ⁊ martyris audiri: atq;
ideo veraciter regisq; ⁊ martyris gl'iam cognouerunt. Quidam
etiam ferunt: ꝙ illic nocturno tẽpore accense lampades appare-
bant. Unde factũ est quatinus illius corpus videlicet martyris
iure a cunctis fidelib⁹ venerari debuisset. Tu aũt. Lectio. iiij.

D Eniq; p̃r ei⁹ arriane ꝑfidie furore replet⁹: in catholicos ꝑse
cutione cõmota: leandrũ hispalẽsẽ mansonã emeritẽsẽ: ⁊ ful
gẽtiũ astigitanũ sanctissimos episcopos: ⁊ alios plurimos exilio
relegauit: eccl'iarũq; redditus vi fiscauit: ⁊ preuilegia eorũ tulit:
multosq; terroribus arriane pestilẽtie applicauit: plerosq; sine
ꝑsecutione electos: auro rebusq; decepit. Ausus quoq; ẽ inter
cetera heresis sue cõtagia catholicos rebaptizare: ⁊ nõ solũ exple
be: sed ex sacerdotalis ordinis dignitate. Sicut vicentium cesar
augustanum: quem de episcopo apostatã fecit: ⁊ tãquã a celo de-
cidit in isernũ. Et tãdẽ rex leõegill⁹ a beato leãdro comonit⁹: cõ
mot⁹ p̃nĩa: emergillũ filiũ iterfecisse se doluit: nec tñ vsq; ad obti
nẽdam anime salutem peruenit. Nam quia vera esset catholica

fides per beatū leādrū agnouit. Sed gentis sue timore perterritus: ad hanc puenire nō meruit. Ueniens namqꝫ toletū celesti vrgenti iudicio: atrocissima percussus infirmitate pcepit filio recaredo: vt episcopos ab exilio reuocaret. Et leādrum hispaleñ. et eius germanū fulgentium astigitanum: qui in doctrina ecclesiastica fulgebāt insignes tanquam patres audiret: ꝛ eorum monitis obediret. Qua videlicet comēdatione cōpleta: diē finiuit extremam. Mortuo igit̄ leonegillo factum est vt reuertentem triumphatorē suū leandrum leta susciperet hispania. Qui subsistitu tū in regno recaredū emergilli regis et martyris fratrem in fide catholica docuit ꝛ instruxit. Qui cōuersus ab arriāe heresis prauitate: nō patrem perfidū: sed fratrē sequens martyrem ita totius gothice gentis pplos: in olim erroris labe detersa: p predicationē beati leandri: ad cultū vere fidei reuocauit: vt nullū in suo regno militare permitteret: qui regno dei per hereticam pfidiam hostis existere nō timeret. Nec mirū si vere fidei pdicator factus est: qui tantū et talē doctorē et fratrem meruit habere martyrē.

Et idē etiam beat⁹ gregori⁹ rogatu beati leandri: librum iob mystico ac morali sensu disseruit. (Lu aūt. Lec. v. Scripsit etiā beatus gregori⁹ quasdā epistolas ad beatū leandrū: ex quibus vna eis de libris iob titulo prefationis adunit. Ait enim Uiro reuerēdissimo ac sanctissimo fratri leandro episcopo. Gregorius seru⁹ seruoꝝ dei. Dudum te frater beatissime in constātinopolitana vrbe cognoscēs: cum illic sedis apostolice responsa constringerēt: ꝛ te illic iniuncta pro causis fidei gotoꝝ legatio pduxisset: omne in tuis aurib⁹ quod mihi de me displicebat exposui. Tunc inter cetera colloquia te cogēte placuit: sicut ipē meministi: vt librū beati iob exponerē: importuna me petitione compulisti: et prout veritas vires infunderet: tibi mysteria tante profunditatis aperirem. Qui hoc quoqꝫ mihi in honore tue petitionis addidisti: vt nō solū verba historie per allegoriarum sensus excuterē: sed sensum allegoriarū protin⁹ in exercitium moralitatis inclinarem. Ad huc aliqd grauī⁹ adiunxisti: vt intellectu quoqꝫ testimonijs cingerē: ꝛ prolata testimonia si simplicia fortasse viderent̄ interpositione superaddidi. Ego vero prout de⁹ dedit disposui: quā videlicet expositionē recēsendā tue beatitudini nō qꝛ vt dignā debui: sꝫ qꝛ petēti memini, pmisisse trāsmisi: in q̄ qdē tua sanctitas tepidū incultūqꝫ reperiet: tāto mihi celerrimo indulge

at: quāto hec me egrū dicere non ignorat. Tu autem. Lec. vi.

IN alia vero quoqꝫ epl'a: ita eidē gregori⁹ misit dicens. Sanctitatis tue suscepi epl'am: solius charitatis calamo scriptā. Ex corde eni lingua tinxerat qđ in carte pagina refūdebat. Boni aūt sapiētesqꝫ viri cum legeretur affuerūt: quoꝝ statī viscera in cōpunctionē cōmota sunt. Cepit quisqꝫ amoris manu ī suo corde te rapere: q2 in illa epistole tue mētis dulcedinē non erat audire sed cernere. Accēdebātur singuli: atq3 ipē ignis ardētiū dēmōstrabat: quis fuerit ardor dicētis. Nisi eni prius in se faces ardeant: aliū nō succēdūt. Ibi ergo vidim⁹ quāta charitate tua mēs arserit. Vitā vero vestrā cuius semper cū magna veneratione reminiscor: minime nouerāt s3 eis altitudo vr̄i cordis patuit: ex humilitate sermonis. Vitam aūt vestrā cunctis esse mirabilē illa vestra epistola loquitur. Sed qđ non est ita vt dicitur: sit ita q2 dicitur: nec q nō solet mentiat̄. S3 inter hec ꝓpter omnipotētē deū te depcor in ꝑturbationis fluctib⁹ elapsū: tue orōnis manu me tene. Quasi eī ꝓspero flatu nauigabā cū trāquillā vitā in monasterio ducerem. Sed ꝓcellosis subito mōtibus tempestas exorta: in sua ꝑturbatione me rapuit: ꝛ ꝓsperitatē itineris amisi: q̇ete ꝑdita: mētis naufragiū pertuli. Ecce nūc in vndis versor: ꝛ tue intercessionis tabulā quero. Vt q nō ui integra diues peruenire nō merui: saltē post damna ad littus ꝑ tabulā reducar. De podagre vero molestia sanctitas vr̄a vt scribit affligitur: cuius dolore assiduo: ꝛ ipē vehemēter attrit⁹ sū. S3 facilis erit cōsolatio: si inter flagella q̄ patimur: queqꝫ facim⁹ ad memoriā delicta reuocam⁹. Atqꝫ hec nō iā flagella: sed dona eē conspicim⁹: si q̇d carnis delectatione peccauim⁹: carnis dolore pūgamur. Preterea ex benedictione beati petri aplōꝝ ṗncipis palliū vob̄ trāsmisim⁹: ad sola missarū solēnia vtēdū. Quo trāsmisso: valde debui q̄lit̄ vobis viuēdū eēt admonere. S3 locutione suppr̄mo q2 v̄ba morib⁹ āteitis. Oīpotēs deus sua nos ꝓtectione custodiat: atqꝫ ad celestē remunerationē patrie cū multiplici aīarū fructu ꝑducat. Ego aūt quāta occupatione depᵛmor ꝛ debilitate breuis testat̄ epl'a: in q̄ ꝛ ea q̄ multū diligo parū loquor. De⁹ te incolumē custodiat reuerēdissime fr̄. Hinc namqꝫ beat⁹ leāder scripsit ad beatū gregoriū multas epl'as: de baptismo: ꝛ de alijs reb⁹ eccl'iasticis: ꝛ in exilij sui ꝑegrinatione. Cōposuit duos libros: eruditionū sanctaꝝ scripturarū disertissimos aduersus hereticorū dogmata: in q̇bus ve

hemẽti stilo arriane ipietatis cõfũdit ac detegit prauitatẽ. Ostẽdẽs. s. qd cõtra eosdẽ hereticos habeat catholica ecclĩa vl' q̃ntũ distet ab eis religione vel fidei sacramẽtis. Extat ⁊ aliud laudabile eius opusculũ aduers⁹ arrianoꝝ instituta: i posit⁹ eoꝝ dictis suã respõsionẽ opponit. Preterea ad florẽtinã sororẽ suam de institutione v̓ginũ ⁊ de cõtẽptu mũdi addidit libellũ vnũ: tituloꝝ distinctionibus p̃notatũ. Siqdẽ ⁊ in ecclĩasticis officijs: idẽ non paruo elaborauit studio. In toto ei psalterio: orões duplici editione cõscripsit. In sacrificijs quoqȝ laudib⁹ atqȝ psalmis: multa dulcisona cõposuit. Scripsit quãdã epl'am ad frẽm suũ in q̃ p̱monet cuiquã mortẽ nõ esse timẽdã: ad ceteros quoqȝ ep̃os plurimos ꝓmulgauit familiares ep̃las: ⁊ si nõ satis splẽdidas verbis: acutas tñ sentẽtijs. Iterũ ipe quotidie in dei seruitio corp⁹ macerauit: taleqȝ se in oib⁹ exhibuit: qđ celebre nomẽ p̱ oẽm hispaniã obtinuit. Fuit enĩ vir timore dñi plen⁹: prudẽtia sũmus: cõsilio caut⁹. Discretionis bone p̃cipu⁹: elemosinis nimiũ deditus In suffectu opp̃ssorũ deuot⁹: iure i releuatione miseroꝝ p̃rõptissimus: in interueniẽdo discret⁹: in negocijs dirimẽdis strẽnu⁹: in ꝓuidẽdis iudicijs equ⁹: in sñia parc⁹: in iudicatione iusticie singularis: in discretione laudabilis: in orõne iugis: in diuinis laudib⁹ mirabilis. Qđ si forsitã in officijs diuinis ꝗcquã vt assolet difficultatis occurreret: ad corrigẽdũ facillim⁹. Omniũ ecclĩaꝝ deffẽsor exim⁹: in deffẽdẽdis subditis pugil: in cõprimẽdis sup̱bis erectus: in sustẽtatione humiliũ p̃paratus. In ãplectẽdo hũilitatis bonũ optim⁹: ac generalr̃ vniuersa moꝝ ꝓbitate cõspicuus: i pietate afflũẽs vt nõ eẽt cui in angustijs cõstituto: nõ subuenire vellet. Ita riuis charitatis exuberãs: vt nõ boni a se ꝗppiã cuiquã postulãti ex charitate p̃stare desisteret. Sic deniqȝ se deo charꝝ maluit in oib⁹ exhibere: a cp̃stabilẽ se cũctis hoib⁹ oñdere vt ⁊ ill' placeret ꝓpt̃ deũ: ⁊ oib⁹ si fieri posset deuota satisfaceret mẽte. Tãto se nobiliũ p̃cedẽtũ viroꝝ dignis meritis coequãs: q̃nto ab eis in nulla v̓tute extitit infim⁹. Floruit sub recaredo viro religioso ac p̃ncipe gl'ioso: cuius etiã tp̃ib⁹ mirabili obitu mortalis vite terminũ clausit. Die tertia id⁹ marcij. Era sexcẽtesima q̃dragesima: atqȝ in ecclĩa scãrũ iuste ⁊ ruphine: in q̃ deo tota mẽte deseruierat: ⁊ in q̃ ordinat⁹ fuerat tumulat̃. Ubi multa beneficia meritis ipsi⁹ ⁊ scãrũ v̓ginũ iuste ⁊ ruphine i firmis p̃stant̃. Largiente dño nr̃o ihu xp̃o: q vivit ⁊ regnat p̱ oĩa scl'a scl'oꝝ. Amen.

In natale sācti benedicti. Lec. j.

Fuit vir vite venerabilis grā benedict⁹ et nomine: ab ipo puericie sue tempore cor gerens senile. Etatē quippe moribus trāsiens: nulli animū dedit voluptati. Sed dū in hac terra adhuc esset: quo tēporaliter vti potuisset: despexit iaꝫ quasi aridū mundū cum flore. Qui nobilis genere ex prouincia nursie ort⁹: rome liberalib⁹ litterarū studijs traditus fuerat. Sed cum in eis multos ire per abrupta vitiorū cerneret: eum quē quasi in ingressu mūdi posuerat retraxit pedē: ne siqd de sciētia eius attigeret: ipe quoqꝫ postmodū in immane pcipitiū tot⁹ iret. despectis itaqꝫ litteraꝝ studijs: relicta domo rebusqꝫ patris: soli deo placere desiderās: sancte conuersationis habitū q̄ (siuit. Lu aūt. R. ij.

Recessit igitur sciēter nescius: ꝛ sapiē ter indoct⁹. Hui⁹ ergo omnia gesta didici: sed ea que narro quattuor illi⁹ referētib⁹ discipulis agnoui. Cōstantino scilicet reuerēdissimo valde viro. Qui ei in monasterij regimine successit. Ualētiniano quoqꝫ qui annis multis lateranēsi monasterio prefuit. Simplicio q cōgregationē illi⁹ terti⁹ post eū rexit. Honorato etiā q nūc adhuc celle ei⁹ inq̄ prius cōuersat⁹ fuerat preest Hic itaqꝫ cū iam relictis litteraꝝ studijs petere deserta decreuisset. Nutrix q̄ hūc arti⁹ amabat secuta est. Lu aūt. Lec. iij.

Cumqꝫ ad locū venisset qui effide dicit: multisqꝫ honestioris vite viris charitate se illic detinētib⁹. Dū i beati petri ecclesia demoraret: predicta nutrix illius ad purgādum triticū a vicinis mulierib⁹ prestari sibi capisterium petijt. Quod super mēsam incaute derelictū casu accidēte fractum est: sicqꝫ vt in duabus partibus inueniretur diuisum. Quod mox vt rediēs nutrix illius inuenit: vehemētissime flere cepit; quia vas quod prestitū acceperat fractum videbat. Lu autem. Lec. iiij.

Benedictus aūt religiosus vir et pius puer: cū nutricē suam flere conspiceret: eius dolori compassus: ablatis secum vtrisqꝫ fracti capisterij partibus: sese cum lachrymis in oratione dedit: qui ab oratione surgens ita iuxta se vas sanū reperit: vt in eo fracture vestigia nulla inuenire potuissent. Mox aūt nutricem suam blande consolans: ei sanum capisterium reddidit: quod fractum fuerat. Que res in eodem a cunctis est agnita atqꝫ in tanta

admiratione habita vt hoc ipsum capisterium eius loci incole in ecclesie ingressu suspenderent: qualiter et presentes et secuturi omnes cognoscerent. Benedictus puer conuersationis gratiaꝫ quanta perfectione cepisset. quod annis multis illic ante oculos omnium fuit: et vsqꝫ ad tempora longobardorum super fores ecclesie pependit. Tu autem. Lec. v.

SEd beatus plus appetens mala mundi perpeti quã laudes: atqꝫ pro deo laboribus fatigari: quam vite huius fauoribꝰ extolli: nutricem suam occulte fugiẽs deserti loci secessum petijt cui sublacus vocabulum est: qui a romana vrbe quadragita fere milibus distat: ⁊ frigidas atqꝫ perspicuas emanat aquas. Que illic videlicet aquarum abundantia intenso priꝰ lacu colligitur et ad postremum vero deriuatur. Quod dum fugiens pergeret: monachus quidã nomine romanus hunc eundẽ reperit: quo tenderet requisiuit. Cuius cũ desideriũ agnouisset et secretũ tenuit et adiutorium impendit: eiqꝫ sancte cõuersationis habitũ quesiuit: ac tradidit et in quãtuꝫ licuit ministrauit. Tu aũt. Lec. vj.

VIr autẽ dei ad eundẽ locũ perueniens in artissimo se specu tradidit: tribusqꝫ annis excepto romano monacho omnibus incognitus mansit. Qui videlicet romanus non longe in monasterio sub dicti patris regula degebat. Sed pie eiusdeꝫ patris sui oculis furabatur horas: et que sibi ad manducandum subripere poterat: diebus certis benedicto panẽ ferebat: ad eundẽ vero specum a romani cella iter non erat: quia excelsa desuper rupis eminebat. Sed ex eadẽ rupe in longissimo fune ligatum: romanꝰ deponere panẽ consueuerat. In qua etiam resti paruũ tintinabulum inseruit: vt ad sonũ tintinabuli vir dei cognosceret quãdo sibi romanus panem ꝓbebat: quem exiens acciperet. Tu autem.

In ãnũciatiõe sãcte marie. Lec. j.

ADest nobis dilectissimi optatus dies: beate ac venerabilis semper virginis marie. Ideo cum summa exultatiõe gaudeat terra nostra: tãte virginis illustrata conceptu. Hec enim est flos campi de quo ortum est preciosum lilium cõuallium. Per cuius partum mutatur natura: plasmatorumqꝫ deletur et culpa: precisum est in ea illud eue infelicitatis eulogiũ quo dicit: in tristitia paries filios: quia ista in leticia dñꝫ

parturiuit. Eua eni luxit: ista exultauit. Eua lachrymas: maria in vētre gaudiū portauit. Quia illa peccatorē: ista edidit inocentē. Uirgo qppe genuit: q: virgo cōcepit: inuiolata peperit: q: in conceptu libido nō fuit. Ubiq; miraculū: 7 sine corruptione grauida et in ptu virgo puerpera. Aue inqt angel⁹ ad eā gratia plena: dominus tecum. Tu autem. Lectio. ij.

Impleta est ergo gratia: 7 euacuata est culpa. Maledictio eue in benedictionē mutatur marie. Aue gratia plena: dominus tecum. Tecum dominus in corde: tecum in ventre: tecū in vtero tecū in auxilio. Idcirco gratulare beata virgo: xp̄s ex filio suo venit i vterū tuū. Ex sinu patris: in vterū dignat̄ descendere matris. Benedicta inqt tu in mulierib⁹: q̄ vitā et viris 7 mulierib⁹ peperisti. Mat̄ generis nr̄i penā intulit mūdo: genitrix dn̄i nr̄i vitā attulit mūdo. Auctrix peccati eua: auctrix meriti maria. Eua occidēdo obfuit: maria viuificādo ꝓfuit. Percussit illa: sanauit ista. Preuaricatio enim in obedientiā cōmutat̄: fides ꝓ perfidia cōpensatur. Leta igit̄ maria gestat infantē: exultans amplexat̄ filiū: portat a quo portat̄. Tu. Lectio. iij.

Nec fortuitu vt fingūt fabelli peperit paruulū: sed decursis nouē mēsib⁹ peperit xp̄m. Plaudat nūc organis maria: 7 inter veloces articulos tipana puerpere cōcrepēt. Cōcinant letantes chori: 7 alternātib⁹ modulis dulcisona carmia misceat̄. Audite igit̄ quēadmodū timpanistria nr̄a cantauerit. Ait eni. Magnificat anima mea dn̄m: et exultauit spirit⁹ me⁹ in deo salutari meo. Quia respexit humilitatē ācille sue: ecce eni ex hoc beatā me dicēt omnes generationes. Quia fecit mihi magna: qui potēs est et sanctū nomē ei⁹. Causā igit̄ preuaricationis eue: nouū miraculū: virgialis part⁹ eiicit: 7 eue plāctū: marie cāt⁹ exclusit. Deniq; post illi⁹ benedicibile ꝓsagiū: dū tacita secū virgo mētis altercatione cōsligit: qualis esset ista salutatio: nūci⁹ iterū celestis exequit̄. Ne timeas maria: inuenisti gratiā apud dominū. Ecce concipies i vtero: et paries filiū: 7 vocabis nomē ei⁹ iesum. Ait illa. Quomodo inqt fiet istud quoniā virū nō cognosco? Et angel⁹ ad eā: spirit⁹ ait sanct⁹ supueniet in te: 7 virt⁹ altissimi obūbrabit tibi. Ideoq; q̄d nascet̄ ex te sāctū vocabit̄ filius dei. Tu. l. iiij.

Iam audisti quomodo fiet: quia spiritus sanctus superueniet in te: vt prolem gignas: et virginitatē non amittas: filium ꝓferas, et post partum incorrupta permaneas. O beata maria se-

culam omne captiuum: tuum deprecatur auxilium: quia te deus sue fidei obsidem fecit. Noli morari virgo nuncio festinanter responde verbum: et suscipe filiũ. Da fidem: et senti virtutẽ: ait maria. Ecce inqt ancilla domini: fiat mihi secũdum verbũ tuuz Nec mora: reuertit nuncius: et virginalẽ talamũ igredit xps Efficitur pregnãs beata genitrix et cũcta p secula pdicat. Hec felix concepit mox ad credulitatẽ verbi virilis ignara consortij Impletur vterus: nullo humano pollut amplexu. Extat itaqz virgo cũ concepit: virgo grauida: virgo cũ peperit: et virgo post partum. O quam preclara virginitas: quam gloriosa fecũditas Exultat maria et matrẽ se leta mirat: et spiritu sancto se impregnatam gaudet. Nec quia peperit innupta terretur: sed quia genuit: cum exultatione miratur. Lu. Lec.v.

Gaudeamus ergo et nos fratres in die tante virginis: que dũ desponsaretur fabro: celi nupsit architecto. Promittit ei filius dei permissionẽ sancti spiritus. Hec illa audiens gaudet: cupitqz effici mater. Quid igitur mirum si sine corruptione concipitur? Non enim decebat: vt ille qui nobis afferebat salutem et matri preriperet dignitatem. Nam qui terra: mari: celoqz nõ capitur: intra vnius corpusculi mẽbra suscipitur. Hec est enim illa nouitas hieremie prophete vaticinio prenunciata. Faciet inquit nouum deus super terraz: femina circundabit virũ. O femina super feminas benedicta: que virum omnino non nouit: et virum suo vtero circũdedit. Circũdat virum maria: ãgelo fidẽ dãdo: quia eua perdidit virum serpenti consentiendo. Salutat angelus puellam: viri salutationis ignaram. Terretur virgo nouitate verborum: ad quam angelus quod superius pretulimus dixit. Ne timeas maria: inuenisti gratiam apud dñm. Lec.vj.

Ne inquit a conspectu meo mater domini mei terrearis: ego cõceptiõis tue minister adueni: nõ vt virginitatẽ amitteres interueni. Ipse me misit ad te qui est nasciturus ex te. Concipies enim: et paries filium: non cuiuslibet meriti hominem sed totius seculi saluatorem. Recole maria in libro isaye prophete virginẽ quam pariturã legisti: et gaude atqz exulta: qr tu esse meruisti. Tu ibi pfigurata es vgo tu cõcipies i vtero: nõ de viro sz de spũ sancto: et grauida eris et icorrupta manebis. Paries quidem filiũ: et virginitatis nõ patieris detrimẽtũ. efficieris grauida: et eris mat semp intacta. Senties pondera vẽtris: et pudorẽ nõ perdes

castitatis: intumescent vbera tua: ꝛ itacta manebūt gēitalia tua At illa dixit. Ecce ācilla dñi fiat mihi secūdum verbū tuū. O felix obediētia. O insignis grā q̄ dū humiliter fidē dedit celi opificē concipere meruit. Impleuit in ea dñs: qđ dudū predixerat. Obedientiā malo: quā sacrificiū: ꝛ scientiā dei plusquam holocaustum. Tu autem. Secundū lucam.

IN illo tēpore: Missus est angel⁹ gabriel a deo in ciuitatem galilee: cui nomē nazareth ad virginē desponsatam viro: cui nomē erat ioseph de domo dauid: et nomē v̄ginis maria. Et reliq̄.

Omelia beati gregorij pape. L. vij.

IDcirco angeli p̄uatis nominib⁹ cēsentur: vt signētur per vocabula: etiam in operatione qđ valeāt. Neq₃ eteni in illa sācta ciuitate: quā de visione omnipotentis dei plena sciētia perficit: idcirco ꝓpria nomina sortiunt᷑: ne eoꝝ p̄sone sine nominibus sciri nō possint. Sed cū ad nos aliqđ ministraturi veniūt: apud nos etiā a ministerijs nomina trahūt. Ad mariā ergo virginē gabriel mittit᷑: q dei fortitudo nominat᷑. Illum q̄ppe nūciare veniebat q ad debellādas aereas potestates: humilis apparere dignatus est. de quo psalmista. Domin⁹ fortis ꝛ potēs: domin⁹ potens in prelio. Et rursum. Dñs virtutū ipe est rex glīe. Tu. L. viij.

PEr dei ergo fortitudinē nūciandus erat: q virtutū dñs et potens in prelio: cōtra potestates aereas ad bella vēiebat. Mēsem autē sextū martiū intellige: cui⁹ vicesimo quito die dñs noster ꝛ cōceptus est: tradit⁹: et passus: sicut ꝛ vicesimo quinto die mensis decēbris nat⁹. Quod si vł hodie vt nonnulli arbitrantur: equinoctiū vernale vł in illo solsticiū brumale fieri credam⁹ cōuenit vtiq₃ cū lucis incremēto cōcipi: vel nasci eū q illuminat omnē hominē venientem in hūc mūdum. Ac siquis ante dominice natiuitatis ꝛ cōceptionis tēpus lucē vel crescere: vł tenebras superare conuicerit: dicim⁹ ꝛ nos q: ꝛ ioānes tūc āte faciē aduentus ei⁹ regnū celoꝝ euāgelizabat Et nūc quoq₃ p̄dicatorib⁹ imperat᷑: iter facere q ascendit per occasum. Tu. Lec. ix.

QUm autē ioānes circa equinoctiū autūnale sit concept⁹ circa solsticiū estiuū sit natus: docet ipe q vel ex sua vł ex veteris testamēti vł vt mlti autumāt p̄sona loq᷑. Illū opportet crescere: me aūt minui: ad v̄ginē despōsatā viro cui nomē erat ioseph de domo dauid: ꝛ nomē v̄gis maria. Mlťas ob causas saluator nō de siplici v̄gie s₃ d̄spōsata voluit nasci. Primo videlicet vt p

generatione ioseph: cuius maria cognata erat: marie quoq3 mostraret origo. Neq3 enim moris est scripture: feminarum genealogiam texere. Nam et de vtroq3 potest intelligi: quod dicit de domo dauid. Deinde ne velut adultera lapidaret a iudeis malens aliquas de suo ortu: quam de pudore dubitare parentis: simul et virginibus ipudicis occasionem tollens: nec matrem quoq3 saluatoris dicerent falsis suspicionibus infamatam. Tercio vt egyptu fugiens et rediens: haberet solatium viri qui integerrime virginitatis custos pariter ac testis existeret. Quarto vt partus eius diabolo celaretur: qui si eum de virgine natum cognosceret quasi ceteris hominibus eminentiorem morti tradere timeret. Tu autem.

In festo sancti ambrosij. Lec. j.

Praefecto igitur posito in administratione prefecture galliarum patre eius ambrosio: natus est ambrosius. Qui infans in area pretorij in cuna positus: cum dormiret apto ore subito examen apum adueniens: faciem eius atq3 ora compleuit: ita vt ingrediendi in os egrediendiq3 frequentarent vices. Que pater cum videret prope eum matre timentibus et filia deambulat: ne ab ancilla abigerentur: que curam nutriendi infantis susceperat prohibens: sollicita enim erat ne infanti nocerent: expectabat tamen patrio affectu: quo fine illud miraculum clauderetur. Tu autem. Lectio. ij.

Et ille apes (aliquandiu euolantes): in tantam aeris altitudinem subleuate sunt: vt humanis oculis minime viderentur. Quo facto territus pater ait. Si vixerit infantulus iste: aliquid magni erit. Operabatur iam enim tunc dominus in seruuli sui infantia: vt impleretur quod scriptum erat. Fauus mellis: sermones boni. Illud enim examen apum: scriptorum ipsius nobis generabat fauos: qui celestia dona annunciarent: et mentes hominum de terrenis ad celum erigerent. Postea vero cum adoleuisset: et esset in vrbe roma constitutus cum matre vidua et sorore: que virginitatem iam fuerat professa comite alia virgine: cuius virginis soror candida et ipsa erat eiusdem professionis: que nunc cartagine degit: iam anus cum videret sacerdotum a domesticis sorore vel matre manus osculari: ipse ludens offerebat dexteram dicens: et id sibi ab eis fieri oportere: siquidem episcopum se futurum commemorans.

LOquebat̃ eni in illo spũs sanctus: q illũ ad sacerdotiũ nutriebat. Ille vero vt adolescẽtẽ ꝛ nescientẽ qd diceret respuebant. Sed postquã edoctus est liberalibus disciplinis ex vrbe egressus est. Professusq; est in adiutorio ꝓfectu re ꝑtorij: ad cõsiliũ tribuẽdũ. Postquam cõsularitatis suscepit insignia: vt regeret liguriã emiliamq; prouincias venit mediolanũ. Per idem tempus mortuo ausencio arriane ꝑfidie episcopo ꝛ dionysio beate memorie cõfessore ad exiliũ destinato cui incũbebat ecclia: cũ popul⁹ ad seditionẽ surgeret in petẽdo epõ: essetq; illi cura sedande seditionis ne populus ciuitatis in periculũ suũ verteretur: perrexit ad eccliam. Ibiq; cũ alloqueretur plebem: subito vox fertur infantis in populo sonuisse: ambrosiũ esse episcopum. Itaq; quia antea turbulẽtissime dissidebant: q2 ꝛ arriani sibi ꝛ catholici episcopũ cupiebãt: superatis alterutris: ordinari repente hunc vnũ mirabili ꝛ incredibili cõcordia consenserunt. Quo ille cognito egressus ecclã: tribunal sibi pari fecit. Quippe mox futur⁹ episcop⁹ altiora contendit. Tunc contra consuetudinẽ suam: tormenta personis iussit exhibere. Quod cũ faceret: populus nichilomin⁹ acclamabat: peccatũ tuũ super nos. Sz nõ similiter is populus tũc clamauit: sicut populus iudeorum. Illi enim vocib⁹ suis sanguinẽ dominicũ effuderũt dicẽtes. Sãguis huius super nos. Isti vero catecuminũ scientes: illi peccatorum omniũ ꝓ baptismatis gratia promittebant. Tu autem.

In natale sanctorum tiburcij ꝛ valeriani ꝛ maximi martyrũ.

Lectio. i.

ROme natalis beatorũ martyrũ tiburcij ꝛ valeriani ꝛ maximi. Quem videlicet valerianũ cũ haberet beata cecilia spõsum: cõuertit ad dñm ostẽdens ei angelũ dñi Quem videns valerian⁹ petiuit ab eo: vt ꝑ ipm dignaretur dominus fratrẽ suum lucrari tiburtiũ: sicut ꝛ ipse lucratus erat ꝑ sponsam suam ceciliam. Quod ꝛ prestitũ est. Hos vero fratres baptizauit sanct⁹ papa vrbanus: ꝛ instruxit in fide: similiter ꝛ beata Cecilia. Eo vero tempore dum hec agerentur: turgius almachius vrbis rome prefectus: sanctos dei fortiter laniabat: ꝛ inhumata eorum corpora relinqui iubebat. Tiburtius vero ꝛ valerianus ad hoc vacabãt quotidie vt preciosas martyrum facerent

sepulturas elemosinis etiā ⁊ pietatib⁹ insistētes .Lu. Le. ij.

HEc ⁊ alia religionis opa faciētes tenti ab appitorib⁹: almachio presētant. Quos ptin⁹ almachi⁹ his aggressus est verbis dicens. Cū vos nobilitatis titulus clarissimos fecerit nasci. Cur nescio p quā supstitionē īfelices vos ⁊ degeneres exhibet; Nā facultates vr̄as audio iā i(nescio q̄s)viles psonas expēdēdo cōsumare: ac p scelerib⁹ suis punitos vos cū oī gl'ia tradere sepulture. Vñ datur intelligi q̄d cōscij vr̄i sunt: qbus p cōiuratione hōestas exhibuistis sepulturas. Rñdit tiburti⁹. Utinā ingt dignarēt nos vt suos suos cōputare: quos ee̅ extimasti collegas Qui cōtēpserūt q̄d videt̄ ee̅ ⁊ nō est: ⁊ inuenerūt illud q̄d nō videtur ee̅ ⁊ est. Cūq̄ꝫ multis responsionib⁹ eū tiburtius deuicisset: iussit amoueri tiburtiū ⁊ adduci valerianū dicens ad eū. Quia nō sani capitis est fr̄ tuus: saltē sapiēter da tu responsum. Cui valerian⁹ audit⁹ tu⁹ errorē patit̄ q̄ vim sermōis nr̄i nō potest ītueri.

HUius vero sermonib⁹ ⁊ fratris sui cōuictus pre- Le. iij. ses: ⁊ ob deorū iniuriā accēsus: iussit eum fustibus cedi. Jlle vero stati vt exutus est cepit gaudere dicēs. Ecce hora quā semper optaui. Ecce dies oī festiuitate mihi iocūdior. Cūq̄ꝫ cederet̄ vox pcōis sup eū clamabat dicens. Deos ⁊ deas: noli blasphemare. Jlle aūt clamabat populo dicens. Ciues romani: videte ne vos a veritate ista mea tormēta reuocent. Sed state viriliter ⁊ deos lapideos quos colit almachius: in calcē cōuertite. Tūc assessor pfecti tarquini⁹: dixit prefecto. Jnuenisti occasionē: tolle eos Nam si moras feceris: ⁊ de die in diē ptraxeris: omnes facultates suas errogabunt. Tūc almachius iussit carnificibus vt ab eis ducerētur ad pagū: vbi erat statiuncula iouis. Et iussit vt si noluissent sacrificare: ambo fr̄es parit̄ sñiam capitalē exciperēt.

Jn natale scī Georgij. Lectio. i.

IN tpibus illis: cū excitasset diabol⁹ regem datianū aduersus xp̄ianos: ecce georgius fidelis xp̄i ex prouīcia capadocie: militans in ptorio: accipiens secum pecuniam: venerat vt sibi emeret prefecturam. Et videns persecutionem xp̄ianorū: pecuniā quā habebat paupib⁹ errogauit: ⁊ īgressus corā rege clamauit dicēs. Cōminatiōes vr̄as omittite o rex: ⁊ eos q nō sunt dij nolite nomīare. Respiciens aūt rex ī eū di-

xit. Imperit⁹ es vt video: q: deos immortales ad iniuriā dedu-
Gorgius dixit. Diis qbus me cogis et xpia- (cis. Lc.ij.
nos sacrificare nō sacrifico: q: nō sunt dii: sed idola surda z
muta. Tunc irat⁹ rex iussit cū fustib⁹ extensum fortiter cedi: et re
uocatū in carcerē mitti in ligno precepit: quousq; cogitaret qua-
lib⁹ eū penis affligeret. Alia aūt die sedēs p tribunali iussit illū an
te tribunal adduci: z crudelit' carnes ei⁹ exterminari. Tūc iussit
cassidē ferream ignitā sup caput eius vngulis ferreis tradi: ita
vt interiora eius apparerent. Lec.iij.

Lampades etiā ardentes: iussit laterib⁹ ei⁹ suppōi: ita vt do
lorē ferre nō posset. Tunc aspiciēs in celū sanct⁹ georgi⁹: et
clamās ad dominū emisit spiritū. Tunc iussit rex corpus ei⁹ i mō
tem excelsū lōgi⁹ proiici: dicēs. Veniāt volatilia celi z bestie ter-
re et devorēt carnes ei⁹ vt nihil inueniāt. de eo xpiani qd p deo
adorent. Cūq; corp⁹ eius deportatū fuisset in mōtem q̄si stadiis
viginti. factū est tronitū magnū: ita vt loc⁹ montis moueret': fa-
cta est vox de nube dicēs. Exurge puer me⁹ georgi de somno. Et
statim eadē hora surrexit z seqbat' post ministros: clamās z dicēs
Sustinete me modicū. Respiciētes autē post se ministri: viderunt
sanctum georgiū seqntē eos. Et statim ceciderūt ad pedes eius
flentes et dicentes. Serue dei altissimi: da nobis signaculum vt
credamus in deum. Tu autem.

In natale sācti marci euangeliste.

In illo tēpore: dixit iesus discipulis suis. (Scdm lucam.
facili⁹ est camelū p forame acus trāsire quā diuitē intrare in
regnum celorum. Et reliqua.

Omelia ex dictis sancti gregorii. Lec.j.

Quo dicto ostendit' nō difficile eē s; īpossibile. Si
eni quomō camel⁹ nō potest itrare p foramē ac⁹:
sic diues nō potest itroire i regnū celoz: null⁹ di
uitū saluus erit. Sed si legam⁹ isaiā quomodo
cameli madiā z effa: veniēt ad hierusalē cū dōis
atq; munerib⁹: et q pri⁹ curui erāt z viciorū pra-
uitate distorti ingredient' portas hierusalē: videbim⁹ quomodo
et isti cameli quibus diuites comparantur. Cum deposuerint
grauem sarcinam peccatorum cum totius corporis grauitate in
trare possunt per angustā et artā viā q̄ ducit ad vitā. Lec.ij.

TUnc respondit petr⁹ ꝛ dixit. Ecce nos reliqmus oĩa ꝛ secuti sumus te. Heret: vade: vẽde oĩa ꝛ reliq̃. Sensus igit̃ iste est q carnalia ꝓpter deum dimiserit: spiritualia accipiet. Que cõparatione ꝛ merito sui ita erunt: quasi paruo numero cõparetur centenarius numer⁹. Moraliter vero qui reliquerit: ecce camel⁹ ꝑ foramẽ acus. Domũ ꝛ frs: mũdũ ꝛ vicia. Sorores ꝛ patrẽ: volũtates ꝛ diabolum. Matrẽ ꝛ vxorẽ: gẽtilitatẽ ꝛ oẽm carnalitatẽ. Propter nomẽ meũ. Nõ ꝑ vim rapta: sꝫ sponte dimissa cẽtuplũ accipiet: ꝛ vitam eternam possidebit: sicut apostolis dictũ est sedebitis super duodecim sedes. Et reliqua. Siue cẽtuplũ accipiet ĩ p̃senti: qꝛ qui reliquerit patrẽ: aut frs propter deũ habebit omnes credẽtes fratres sibi: ꝛ vitam eternam possidebit: quia presentem vitã propter deum reliquerat. Tu autem. Lectio. iij.

HEc ẽ corona duplex cuius dimidiũ vltra celum positum est in regno: ꝛ aliud infra habetur in terra: sicut ꝛ hierusalẽ ĩ latere montis syon erat posita: alia muri porta in mõtis excelso: ꝛ alia dependẽte in ima conuallis. Multi enĩ erunt p̃mi nouissimi ꝛ nouissimi p̃mi. Qui reliq̃rit domũ: ac si diceret multi venietẽ ad me p̃mi relinq̃ntes sua: sꝫ iterũ reuertẽtur: vt fiãt nouissimi p̃mi ꝛ p̃mi nouissimi. Sunt inq̃t alij q nũc veniunt vt nouissimi: sꝫ postea veniũt vt fide primi sint. Siue q p̃mi apud hoĩes: ꝛ magni in honore viri: erunt nouissimi in operibus veritatis nõ relinquentes diuitias suas. Siue hoc inter duos apostolos: inter iudã ꝛ mathiã: ꝛ inter ipsum iudã ꝛ paulũ accipitur. Per idem tempus quo dispersi erãt apostoli toto orbe terrarũ: contigit beatissimũ marcũ ad egypti regionẽ diuina volũtate pertingere. Unde eũ euãgelistã eẽ sancti canones catholici ꝛ apostolici decreuerũt. Propterea ꝙ primus in tota egypti regione ĩ libia: armenie: ꝛ armoniace: ꝛ pentapoli p̃dicauerit euãgeliũ: ꝛ aduẽtũ dñi nr̃i ꝛ saluatoris iesu xp̃i. Erãt enĩ cũcti q in his terris habitabant incircũcisi: ꝛ idolis seruiẽtes: suffocata edẽtes: ꝛ diuerticula ac delubra simulacraqꝫ fabricabant Execrationes etiam nefandissime: ac malesicia oĩa v̄tutib⁹ cõtraria apud eos vigebant: que dñs nr̃ ihs xp̃s aduẽtu suo disꝑdidit atqꝫ destruxit. Cũ ergo venerabilis euãgelista marcus cyrenẽ q̃ est apud pẽtapolĩ ꝓueheretur: erant illic secũdũ gen⁹ eiusdẽ regionis indigene. His apostol⁹ faciens exordiũ diuini sermonis: infirmos sanabat: spũs multos neq̃ssimos per gratiã xp̃i: solo sermone expellebat. Plurimi per eum in dominum iesum christum cre

diderunt: ⁊ destruentes idola sua quib⁹ seruiebant. Lucosqꝫ succidentes: baptizati sunt in nomine patris ⁊ filij ⁊ spūs sancti. Dehinc etiam reuelatur ei per spiritū sanctū: ad fratres alexandrie debere pergere: ⁊ ferre bonum semen diuini sermonis. Tu aūt.

In natale sancti cleti.

Secundum Joannem.

In illo tempore. Dixit dominus iesus discipulis suis. Ego sum vitis vera ⁊ pater me⁹ agricola est. Et reliqua.

¶ Ex dictis sancti augustini. Le. i.

Iste locus euangelicus fratres vbi se dicit dominus vitem: ⁊ discipulos suos palmites. Secundum hoc dicit ꝙ est caput ecclesie nosqꝫ membra eius: mediator dei ⁊ hominū hō christus iesus. Uni⁹ quippe nature sunt vitis ⁊ palmites. Propter quod cū esset deus: cuius nature non sumus: factus est homo: vt in illo esset vitis humana natura: cuius ⁊ nos homines palmites esse possumus. Uitis tamen dicitur per similitudinē: nō per proprietatem: quēadmodum dicitur ouis: leo agnus petra lapis angularis: ⁊ cetera huiusmodi: que magis ipsa sunt vera ex quibus dicuntur iste similitudines: nō ꝑ proprietatē. Sed cum dicit ego sum: ab illa se vtiqꝫ discernit: cui dicit̄. Quomodo conuersa es in amaritudinem vitis aliena? Nā quo pacto est vitis vera: que expectata ē vt faceret vuas: fecit autē spinas: ⁊ pater meus agricola est. Nunquid vnum sunt agricola ⁊ vitis? Secundum hoc ergo vitis est xp̄s: secundū quod ait: pater maior me est: secundum id autem quod ait ego ⁊ pater vnum sumus: ⁊ ipse agricola est. Tu autem domine. Lectio. ij.

Nec talis est quales sunt qui extrinsecus operando exhibent ministerium: sed talis vt det etiam intrinsecus incrementū. Deniqꝫ cum de patre tanquam de agricola dixisset quod infructuosos palmites tollat: fructuosos autem purget: vt plus afferant fructum: continuo etiam seipsum mundatorem palmitum ostendens: iam vos inquit mundi estis: propter sermonem quem locutus sum vobis. Neqꝫ enī nisi mūdi essent: fructuz ferre potuissent. Et tamen omne quod fert fructum purgat agricola: vt fructum plus afferat. Fert fructū q₂ mūdus est atqꝫ vt plus afferat purgatur adhuc. Quis enim est in hac vita sic mundus: vt non sit ma-

gis magisqȝ mundandus? Mundet itaqȝ mūdos hoc est fructuosos: vt tanto sint fructuosiores: quanto fuerint mundiores. Sequitur. Manete in me: ⁊ ego in vobis. Uitem se superius dixit iesus: ⁊ discipulos suos pal mites: ⁊ agricolam patrem: nūc etiam adhuc de seipso qui ē vitis: ⁊ de suis palmitibus hoc est discipulis loquēs: ait. Manete in me: et ego in vobis. Non eo modo illi in ipso: sicut ille in illis: vtrumqȝ enim prodest non ipsi sed illis. Jta sunt quippe in vite palmites: vt viti non conferant: sed inde accipiant vnde viuant. Tu autem. Lectio. iij.

Ita vero vitis in palmitib⁹: vt vitale alimētū subministret eis: non vt sumat ab eis. Ac per hec manentem in se habere xp̄m: ⁊ manere in christo discipulis prodest vtrumqȝ non christo. Nam preciso palmite potest ex diuia radice: ali⁹ pullulare. Qui aūt p̄cisus est: sine radice non potest viuere. Sicut palmes nō potest ferre fructū a semetipso nisi manserit ī vite: sic nec vos nisi in me mā serītis. Qui enim a semetipso fructū existimat se ferre ī vite nō est. Jdest: in christo non est. Qui in xp̄o non est xp̄ianus non est. Hinc etiam videamus quid adhuc veritas adiungat: ⁊ dicat. Ego sum inquit vitis: vos palmites: qui manet in me ⁊ ego in eo: hic fert fructum multū: q⁊ sine me nihil potestis facere. Nec quisquaȝ putaret saltem parum aliquem fructum posse a semetipso palmitē ferre: cum dixisset: hic fert fructum multum: non ait quia sine me parum potestis facere. Sed nihil potestis facere. Siue ergo parum siue multum: sine illo fieri non potest: sine quo nihil fieri potest. Quia ⁊ si parum attulerit palmes eum purgat agricola: vt plus afferat. Tamen nisi in vite manserit: ⁊ vixerit de radice quātumlibet fructum a semetipso non potest ferre. Quamuis autem xp̄s vitis non esset: nisi homo esset tamen istam gratiā palmitib⁹ non preberet nisi deus esset. Tu autem.

Jn natale sancti Uitalis martyris.

Lectio. i.

APud rauēnam natalis sancti Uitalis martyris patris sanctorum Geruasij ⁊ Protasij: qui militans cum paulino iudice rauēnam ingressus ē. Et cum videret in conspectu iudicis sui christianum nomine vrsicinū arte medicū nati-

one ligurium: post nimia tormēta capitalem accepisse sentenciā: ⁊
cū iā veniret ad palmam expauisse: exclamauit. Noli noli vrsici-
ne medice: q alios curare consueuisti: te ipsum eterne mortis iacu
lo vulnerare: ⁊ q per passiones nimias venisti ad palmā: coronā p
dere a dn̄o preparatā tibi. Atq; martyriū cōsumauit: idem vrsici
nus: statim beatus vitalis corpus eius rapiēs: intra rauēnam vr
bē: sepeliuit. Ad iudicem ip̄e venire cōtemnens: tentus est a pauli
no cōsulari. Ob hoc maxime quod prefatum vrsicinū in passio-
nis agone positum: suis exhortationib⁹ roborasset. Tu. Lec. ij.

POst eculei vero tormenta iussus est produci ad palmam. Lo
cus aūt vbi decollabantur xp̄iani hoc habebat vocabulum
eo quod arbores āntique palme illic essēt. Et facta fouea quousq;
inueniretur aq̄: ibi resupinus posit⁹: t̄rra ac lapidibus est opp̄ssus.
Coniunx quoq; valeria cū reuerteretur ad vrbem mediolanē
sium siluanū sacrificantem incurrit. Cumq; eam deponētes sau-
nario hortarētur de idolatitis mādu care: nec sibi omnino licitū
esse testaretur: quia eēt xp̄iana: nimia ab eis cede mactata est. Et
vix semiuiuam eam sui homines ad mediolanensium vrbem p̄du
xerunt: que infra biduum migrauit ad dn̄m. Tu. Lec. iij.

ITem alexandrie sancte theodore virginis: que sacrificare cō
temnens in lupanar tradita est: ac miro dei fauore erepta est:
astante quippe iam ad ostium celle multitudine iuuenum impu-
dicoꝝ: repēte quidam ex fratribus didimus nomine plenus fide
diuinitus inspiratus sumpto militari habitu: primus in lupanar
irruit: ⁊ sācte virgini cur venisset exponens: illi militares exponit
exuuias: ip̄e virginali veste īduitur. Sic virgo egressa ⁊ a nullo ag
nita ac in ciuitatem fugiens euasit. Didimus presidi exhibitus ⁊
omne factū constanter exponens: se esse xp̄ianū cōfessus absciso
capite morti tradit⁹ ē. Beata quoq; theodora que pro tuenda in-
tegritate ex lupanari fugerat: amore corone cōtinuo ad studiū re-
gressa: simul cū didimo percussa: ⁊ similiter est coronata. Eodem
die affrodisij. carsilipi. agrapij. ⁊ eusebij martyrū. Item pānonie:
(sancti pollicionis martyris. Tu autē.

In natale scōꝝ philppi ⁊ iacobi apostolorum.

Secundū ioannem.

IN illo tempore: dixit dn̄s iesus discipulis suis.
Non turbetur cor vestrum: neq; formidet. Cre-

ditis in deū: et in me credite. In domo pr̄is mei mā[s]iões multe sūt.

¶ Ex dictis sancti augustini. Lectio .i.

Erigenda nobis est fratres charissimi ad deū maior intentio: vt verba sancti euangelij que modo in nostris auribus sonuerunt: etiam mēte capere vtcunq3 possimus. Ait enim dñs iesus xp̄s. Non turbetur cor vestrum: creditis in deū: et in me credite. Ne mortē tanquam homines timerent: et ideo turbarentur consolatur eos etiam deū se esse contestans. Consequens est enim vt si in deum creditis: et in me credere debeatis. Quod non esset consequens si xp̄s non esset de⁹. Sed quid est quod sequitur: in domo patris mei multe mansiones sunt quia et ibi metuebant vnde audire debuerunt non turbetur cor vestrum. Quis enim eorum non metueret: cum petro dictum esset fidētiori atq3 promptiori: nō cantabit gallus donec ter me neges. Tu autem. Lec. ij.

Tanquam ergo essent ab illo pertituri merito turbabantur: s3 cum audiunt in domo patris mei mansiones multe sunt: si quo minus dixissem vobis: q2 vado parare vobis locū: a pertur batione recreantur: certi ac fidentes etiam post pericula tentationum se apud deū cum xp̄o eē mansuros. Quia et si ali⁹ est alio fortior: alius alio sapiētior: alius alio iustior: in domo patris mei multe mansiones sunt. Nullus eorum alienabitur ab illa domo: vbi mansionem pro suo quisq3 accepturus est merito: vt quoniam deus charitas est per charitatem fiat: vt quod habent singuli: commune sit omnibus. Sic quisq3 enim etiam ipse habet: cū amat in altero: quod non ipse habebat. Nō erit itaq3 aliqua inuidia iparis charitatis. Et si abiero inquit et preparauero vobis locum: iterum venio et accipiam vos ad me ipsum: vt vbi ego sum: et vos sitis: et quo ego vado scitis: et viam scitis. Tu autem. Le. iij.

Quomodo vadit et parat locū: si iā multe mansiones sunt? Si quo min⁹ dixisset vado parare: aut si adhuc parandū ē cui nō merito dixisset vado pare. An iste mā[s]iões sūt pande sūt. Si quo minus essent dixisset vado parare. Et tamen quia ita sunt: vt parande sint. Sed si abierit: et parauerit sicut future sunt: iterum veniens accipiet eos ad se ipsum: vt vbi est et ipsi: sint ipsi i domo patris. Quomō ergo mansiones in domo patris mei? Non alie sed ipse. Et si nec dum iam sunt sicut parande sunt. Quomodo putamus: nisi quomodo etiam propheta predicat dominum: qui facit

que factura sunt. Ergo et facit ea: et facturus est ea. Nam neque facta sunt si ipse non fecerit. Fecit ergo ea predestinando: facturus est operando. Sicut discipulos quando elegit satis indicat euangelium. Tunc utique quando eos vocauit: et tamen ait apostolus. Elegit nos ante mundi constitutionem. Predestinando utique non vocando. Quos autem predestinauit: illos et vocauit. Elegit predestinando ante mundi constitutionem elegit vocando ante mundi consumationem. Sic et mansiones quas preparauit has preparat nec alias sed quas preparauit has preparat qui fecit que factura sunt quas preparauit predestinando: preparat operando. Tu autem.

¶ In festo sancti Athanasij episcopi. Lectio. i.

Natale sancti patris nostri Athanasij alexandrie urbis episcopi et confessoris: qui multas Arrianorum perpessus insidias: quadragesimo et sexto anno sacerdotij sui post multos agones: multasque patientie coronas: quieuit in pace. Is sacris in ieiunijs et ecclesiasticis negocijs: apprime vigilans fuit. Huius ergo et a puero institutio: tali modo narratur. Tempore quo apud alexandriam petrus martyr et episcopus alexandriam regebat cum post expleta solemnia conuenturos ad conuiuium suum clericos expectaret in loco mari vicino: videt eminus turbam puerorum super ora maris ludum immitantium: quod fieri solet per episcopum: atque ea que in ecclesijs geri mos est. Sed cum intentus diutius pueros inspectaret: videt ab his geri quedam etiam secretiora et mixta. Tu autem. Lectio. ij.

Perturbatus illico vocari ad se clericos iubet: atque eis quid eminus ipse viderat ostendit. Tunc abire eos et comprehensos ad se perducere omnes pueros imperat. Cumque adessent. Quis eis ludus et quid egissent vel quomodo percuntantur. Illi ut talis habet etas pauidi: negauerunt primo. Deinde rem gestam per ordinem pandunt: et baptizatos esse quosdam: cathecuminos quosdam confitentur per athanasium: cuius ludi illius puerilis episcopus fuerat simulatus. Tunc ille diligenter inquirens ab his qui baptizati dicebantur: quid interrogati fuerant: quidue respondérint simul et ab eo qui interrogauerat: ubi videt secundum religionis nostre ritum cuncta constare: collocutus cum con

cilio clericorum: statuisse traditur: illis quibus integris interrogationibus & responsionibus aqua fuerat infusa: iterari baptismum non debere: sed adimpleri ea que a sacerdotibus mos est. Tu autem domine. Lectio. iij.

Athanasium vero atque eos quos ludo illi visus fuerat presbyteris vel ministris: conuocatis parentib⁹ sub dei obtestatione dedit ecclesie nutriendos. Paruo autem tempore exacto: cum a notario integre: & a grammatico sufficienter Athanasius fuisset instructus: continuo tamquam fidele a domino cõmendatum a parentibus restituitur sacerdoti: ac veluti Samuel quidem in tẽplo domini nutritus: & ab eo pergente ad patres in senectute bona: & ad ephot sacerdotale dirigitur. Huius in ecclesia pro fidei integritate agones fuerant: vt etiam de hoc videatur dictum esse illud quod scriptum est. Ego enim illi ostendam: quanta oporteat eũ pati pro nomine meo. In hui⁹ etenim persecutione vniuersus coniurauit orbis: & commoti sunt principes terre: gentes & regna: exercitusque ierunt aduersus eum. Multasque arrianorum perpessus insidias: toto orbe profugus agitur. Null⁹ tutus ad latendũ supererat locus. Tribuni: prepositi: comites: exercitus quoque ad instigandum eum mouentur. Edictis imperialibus premia delatoribus proponuntur: si quis viuum maxime sin minus certe caput Athanasij detulisset. Ita totis regnum viribus frustra aduersum eum cui deus aderat: certabat. Tu autem.

Inuẽtio sancte crucis.

Secundum. Joannem.

In illo tempore: dixit dominus iesus discipulis suis: & turbis iudeorum. Ego si exaltatus fuero a terra: omnia traham ad me ipsum. Et reliqua.

Omelia beati Hieronymi.

Dominus noster iesus christ⁹ fratres charissimi in verbis lectionis hui⁹ ministros suos vt se ipsum sequantur hortatus est cum ita predixisset passionem suam quod nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit ipsum solum manet. Si autem mortuum fuerit: multum fructũ affert. Ibi denique excitauit eos: qui eum ad regna celorum sequi vellent: vt animam suam odissent in hoc mundo: si eam in vitam eternam custodire Lectio. i.

cogitarent. Ad nostram rursus ifirmitatem post cetera: cõuersus
ait. Nam princeps huius mũdi eijcietur foras. Et ego si exaltat⁹
fuero a terra: omnia traham ad me ipsum. Tu autem. Lectio. ij.

Que omnia nisi ex qbus diabolus eijcietur foras? Non autẽ
dixit omnes sed omnia: non enim omniũ est fides. Nõ itaq;
hoc ad vniuersitatẽ hominũ retulit: sed ad creature integritatem
idest spm̃ ⁊ animã ⁊ corpus. Et illud quo intelligimus ⁊ illud quo
viuim⁹ visibiles ⁊ cõtractabiles sumus. Qui preibit: oĩa trahit
post se si omnia ipsi homines sunt intelligendi: omnia enĩ predesti
nata ad salutẽ possumus dicere. Ex qbus omnibus ait: nihil esse
periturum: cũ supra de suis oĩbus loqueretur. Aut certe omnia
hominũ genera: siue in linguis omnib⁹ siue in etatib⁹ omnib⁹: siue
in gradibus honorũ: siue in diuersitatibus ingeniorum oĩbus: si
ue in artiũ licitarũ ⁊ vtiliũ ꝓfessionibus omnibus. Et quicquid
aliud dici potest secundum inumerabiles differẽtias: qbus inter
se preter sola peccata homines distant ab excellẽtissimis vsq; ad
humilimos: a rege vsq; ad mendicũ: omnia traham post me. Sed
si exaltatus fuero a terra hoc ẽ cũ exaltatus fuero in cruce. Nõ
enim dubitat futurum esse quod venit implere. Tu. Lec. iij.

Nam exaltationẽ suam qd aliud dixit: quã in cruce passionẽ?
Subiungit eni euangelista: ⁊ ait. Hoc aũt dicebat: significãs
qua morte esset moritur⁹. Respondit ei turba. Nos audiuim⁹ ex
lege: qr xp̃s manet in eternũ. Et quomodo tu dicis: oportet exal-
tari filiũ hominis? Memoriter tenuerũt: qd dñs dicebat assidue
filium se esse hominis. Nam hoc in loco nõ ait si exaltatus fuerit
a terra filius hominis: sed superius dixerat: qd lectũ atq; tracta-
tum est: quãdo nũciati sunt gentiles illi: q eum videre cupiebant
Venit iquit hora: vt clarificetur filius hominis: hoc itaq; isti ani
mo retinentes: ⁊ quod nunc ait: cum exaltatus fuero a terra: mor
tem crucis intelligẽtes quesierũt ab illo: ⁊ dixerunt: nos audiuim⁹
ex lege: quia xp̃s manet in eternũ. Et quomodo tu dicis: opportet
exaltari filium hominis? Quis est iste filius hominis? Si enim
xp̃s est inqunt: manet in eternũ. Si manet i eternũ: quomodo exal-
tabitur a terra. Idest quomodo crucis passione morietur? Hoc
ei dixisse cũ itelligebãt qd facere cogitabãt. Nõ ergo ꝯ hoꝝ isto
rũ obscuritatẽ aperuit in[f]usa sententia: sed stimulata consciẽtia

Proprietas festi.

HJerosolymis inuentio sancte crucis ab helena regina: sub cõstantino imperatore cuius et ipa extitit mater. Jnuentiõis aūt preciosi ligni historia cognitu digna: ita se habet. Adrianus qui vndecim⁹ cesar ꝛ iperator rome erat: existimãs se fidem xp̄ianam loci iniuria peremptur ū: in loco passionis simulacrū iouis consecrauit. Et bethleem adon id ē fano ꝓphanatus est: et quasi radix a fundamēto ecclesie tolleret si in his locis idola colerētur: ingbus xp̄s natus est vt pateretur. Passus est vt regnaret: iudex vł rex iudicaret. Jn bethleem quoqꝫ vbi agnouit bos possessorem suū: et asinus presepe domini sui: ibi pꝛiceps hominū inficiari saluatorem deū: infames hominū amores moresqꝫ coluerūt. Prodito nouo sydere regis eterni: vbi cunabula supplices cū suis operibus adorauerāt caldei: ibi barbaris libidines sacrauerunt romani. Ubi natum saluatorē agminib⁹ angelorum concinnentibus celesti gaudio salutauerant illustrata nocte pastores: ibi veneris amasiū mixte cū viris plāxere meretrices. Prochdolor. Que pietas hominū hanc ipietatē ꝯpēsare poterit? Ubi sacra nati saluatoris infantia vagierat: illic veneris lamenta figētiū lasciuis luctibus infamis ritus vlulabat. Et vbi virgo pepererat adulteri colebantur. Tu autem.

Jn natale sanctorum alexandri euentij et theodoli.

Lectio. j.

Rome via numētana miliario septimo: natale sancti alexandri pape. Hic constituit aquā aspersionis cum sale benedici in habitaculis hominum: et passionem domini miscuit in predicatiõe sacerdotum: quando misse celebrātur. Qui romane ecclesie episcopatum septim⁹ post petrū tenuit: ānis decem: mēses duos: dies decē: sanctitate incõparabilis: fide clarissim⁹: maximā senatorū partē vrbis conuertit ad dominū. Qui postmodū iubente traiano principe: siue sub aureliāo comite vtriusqꝫ militie: cū euētio et theodolo presbyteris carceri mācipatur. Post stupēda et diuina miracula ibi facta per puerum qui faculā ferebat ardētē. Et carcere nocturno silētio ꝑ fenestrā eductus ad domū qrini tribūi vbi beat⁹ hermes ꝑfect⁹ sub custodia tenebat: ꝑducit. Postquā sanata ē filia ipi⁹ qrini balbina nomīe: et ipe qrin⁹ ꝯuersus baptismi grāꝫ ꝯsecut⁹ ē: ꝛ post liberatiõeꝫ et ba

ptizationem eorum omnes vinculis artati sunt in carcere cum eis quos quirinus ipse tenuerat. Inter quos duos quoq; sanctissimos presbyteros constrinxerant euentium et theodolum: qui de oriente venerant. Post hec omnia et sic alia venerabiliter ab eo gesta: aureliano comiti iterum principe adhuc traiano: siquidem adrianus non dum imperabat exhibitus est simul cũ ipsis beatis duobus presbyteris: primoq; in eculeum leuatus et tortus vngulis atq; lampadibus attractus est grauissime. Cumq; nullas daret voces: dixit ei aurelianus. Quare taces? Sanctus alexãder respondit: quia tempore orationis xp̃ianus homo cũ deo loqtur.

In natale sanctorũ gordiani et epimachi martyrum. Lectio. j.

Rome via latina in cimiterio eiusdem natalis sanctorum gordiani et epimachi. Julianus vero imperator apostata inter multos xp̃ianos quos publicis custodijs mancipauit: beatum ianuarium senem paternum comprehensum cuidam vicario gordiano ad audiendum tradidit. Qui beatũ ianuarium patienter audiens: spiritu dei illuminatus: credere cepit. Quem protinus beatus presbyter cum vxore marina et familia promiscui sexus numero quinquaginta trib⁹ et eo amplius baptizauit. Quod factum audiens iulian⁹ plenus ira: dãnauit p̃scriptione sanctum presbyterum ianuarium. Lu. Lec. ij.

Sanctum vero gordianum similiter damnatum in custodia publica posuit: atq; cuidam clementiano: quem vicarium eius loco dederat: tradidit eius vxorẽ. Porro eam ad aquas salinas manere precepit in seruicio rusticorum. Clementianus autem pro tribunali residens. Beatum gordianum vinctum catenis sibi p̃sentari fecit: ille in confessione christi fixus: diu plumbatis cedit̃ vltimo capite truncatur. Cuius corpus iussit iniquus iudex ante templũ apollinis i tellure iactare: vt a canib⁹ roderet̃. Dõnectur noctepore rapie tes xp̃iani: miliario vno ab vrbe roma posuerũt in cripta vbi iã p̃ridẽ corp⁹ beati martyris epimachi sepultũ fuerat.

Item rome: natal. calepodij senis p̃sbyteri: sub alexã- (Le. iij. dro iperatore: q eum fecit occidi a laodicione: et corpus trahi per ciuitatem: atq; in tiberim iactari die kalendarum mayarum. Quod inuentum pisc.tores leuauerunt: et narrauerunt calixto

episcopo. Qui acceptum: condiuit in cimiterio eiusdem: miliario ab vrbe tertio in cripta: sexto iduum mayarū. Tunc decollat⁹ est ab alexandro palmachius consul: cum vxore et filijs et alijs promiscui sexus sexaginta octo: et felix similiter cum vxore sua blanda. Qui per doctrinam calixti pape et calepodij presbyteri nuper fuerant baptizati Tu autem.

In natale sanctorum nerei ꝛ archileiatq; pancracij. martyrum.

Lec. j.

Rome in cimiterio pretaxato: natalis sanctorum martyrū Nerei et archilei fratrum: qui fuerunt eunuchi beate flauie: qui cum ea apud insulā pontianam: longum pro xp̄o duxerunt exilium. Post modum vero ab aureliano sponso domicille quē ipsa ob amorem xp̄i spreuerat: primo verberibus grauissime artati: deinde nonio ruffo cōsulari sunt traditi. A quo cum eculeo et flammis compellerentur ad immolandum: ꝛ dicerent se a beato apostolo petro baptizatos: nulla ratiōe posse idolis immolare capite cesi sunt. Tu autem.

Lectio. ij.

Quorum corpora rapuit auspicius discipulus eorum: nutritor sancte virginis domicille. Que etiam nauicule imposita adduxit: et in predio domicille i cripta arenaria sepeliuit: via ardeatina a muro vrbis miliario et semis. Item via aurelia miliario secundo: natalis sancti pancratij martyris. Qui cum esset annorum q̄ttuordeci sub diocletiano martyriū capitis detruncatiōe cōpleuit. Cuius reuerendum corpus otonilla femina illustris occulte noctu sublatū: aromatib⁹ cōditū sepeliuit q̄rto idus maij. L. iij.

Eodē die beati dionysij patrui eiusdē pancracij. Cuius studio idē pācrati⁹ baptizat⁹: et in timore dei confortatus: ad martyriū est animatus. Ipse cum premijs celestibus char⁹ deo et dign⁹ in pace clausit diem vite huius. Sed et tunc temporis passa ē virgo sacratissima nomine soteris: genere nobilis: sub diocleciano augusto. Eodē die apd cypru sci patris nri epiphanij salamini epi.

In natale scōrum victoris ꝛ corōe.

L. j.

In dieb⁹ ātōini īpatoris: facta ē psecutio sub sebastiāo cōite egypti ꝛ alexādrie. Erat qdā miles noie victor a cilicia xp̄ianus et timēs deū. Cui seba

stianus dixit. Littere ad me venerũt a domino meo imperatore: iu bentes vt sacrificent xp̃iani. Ergo victor sacrifica vt non periclitetur anima tua. Victor respondit. Ego miles sum regis iesu xp̃i imortalis dei: propter hoc non obedio regi mortali: quoniam regnum eius stabile nõ est. Sebastianus dixit. Mori vis an viuere: Victor dixit. Nõ est mors sed vita sempiterna: si perseuero in tormẽtis. Tunc comes iussit cõfringi digitos eius et plicatos cõtorqri articulos: quousqꝫ exirẽt de pelle illius. Victor dixit. Gratias ago deo meo: qm̃ appropinquauit gr̃a ei⁹ in me. Lec. ij.

Sebastianus dixit. Quare annonã tuã nõ accepisti? Victor dixit. Quoniam per vim et iniuste exigitur: nec accipere nec mãducare eã volo: quoniã habeo cibum meũ spiritualem et non esurio in sempiternũ. Tunc comes iussit eum mitti in caminum ardẽtem. Postriduũ aũt viuus inuentus est. Tunc comes iussit dari illi venenum a malefico vt manducaret in cibũ. Victor dixit Nõ habebam quidem manducare: sed vt ostendaꝫ tibi quoniam possum omnia maleficia tua dissoluere: accipio et manduco. Et accipiens fecit orationem: et mãducauit nihil mali sentiẽs. L. iij.

Tunc maleficus alia venena peiora obtulit ei: dicens. Modo accipe: si nihil mali senseris: et ego credam: quẽ tu colis: Victor iterum manducans: nihil mali est passus. Statim maleficꝰ omnes libros suos cõburẽs: credidit xp̃o. Tũc comes iussit neruos ď corpore ei⁹ euelli. Victor dixit. Ex his omnib⁹ dolor me nõ cõtingit. Tũc comes iussit oleo iterũ cãdente valde perfundi abscõsa illi⁹. Victor respondit. Sic mihi est oleũ candens datũ: quo modo homini sitim patienti: cũ biberet aquam ad refrigeriũ. Iterũ iussit eũ comes suspẽdi: et lãpades ardẽtes lateribus ei⁹ iponi Hoc aũt facto: nihil mali sensit: sed poti⁹ confortatꝰ est a deo. Iterũ comes iussit calcem et acetũ dari in guture eius. Victor respondit. Acetũ tuũ ⁊ calx: sic est mihi vt fau⁹ mellis. Iterũ comes iussit oculos ei⁹ erui. Victor respõdit. Quãuis oclos corporis excecasti: tamẽ oclis interiorib⁹ plus video. Tũc comes iussit iterũ eũ capite deorsum ẽpẽdi: et sanguis de narib⁹ ei⁹ stillare cepit i terrã.

In natale sãcte potẽtiãe. Lec. j.

R

Ome sancte potẽciane virginis: que illustrissimi generis pudentis discipuli sancti pauli apl̃i: filia fuit Cuius matr̃ sabiella: soror vero praxedis. Quas pijs

fim⁹ pater earū prudēs: in omni religiōe xp̄i erudiuit: vgines q₃ xp̄i reliqt. Que post obitū sancti patris: in omni exercitatiōe pietatis ita exercuerūt: vt nocte dieq₃ incessanter hymnis et orationibus cū familia sua domino inseruirēt: beatissimo pio vrbis epo cū eis in laudib⁹ dei pticipāte. Remuneratione igit̄ p piissimis labori-b⁹ suis pcepture: q̄ per gratiā xp̄i fructuose cōsumauerāt. Post innumeros agōes: post multoꝝ martyrū venerabiliter exhibitas sepulturas: post omnes facultates suas in visceribus pauperum inclusas: xp̄oq₃ fideliter exhibitas: vel cōmēdatas: tandē de terris ad xp̄m migrauerunt. Potentiana venerabilis q̄rto decimo kalendas iunij posita in cimiterio priscille: via salaria: praxedis vero et sanctissima duodecimo kalēdas augusti: et ip̄a cū sorore iuxta patrē sanctū prudētem posita fuit. Eodē die beatissimi prudentis: patris supra nominatarum virginum. Lu.

In festo sancti vrbani. Lec. j.

VRbanus ep̄s natione romanus ex prosapia nobilissima ortus: cui⁹ pater pōtianus dictus ē. Qui vrbanus a beato petro apostolo octauus decim⁹ postquā beatissimus calixt⁹ papa psecutione alexandri p triūphum martyrij migrauit ad xp̄m: iā senex cathedrā romane vrbis suscepit. Qua dignitate sublimatus: multis calamitatib⁹ ac tribulationib⁹: nullis vsibus huius mundi vsus prosperis vixit: et aduersis omnib⁹ ob xp̄i potitus est amorem. Hic ante episcopatu₃ probabilis fuit confessor: et post episcopatum nihilominus semel et iterum ꝛ vsq₃ septies pro nomine xp̄i examinatus atq₃ iudicatus est. Hic fecit vasa saxea quam pulchra omnia argentea: patenas quoq₃ argenteas vigintiquinq₃ apposuit. Lu Lec. ij.

SAcra quoq₃ ministeria solerti industria sanciuit: et sua predicatione multos ad credulitatem et baptismum xp̄i conuertit etiam et valerianū inclytū virum sponsum beate cecilie: ꝛ cognatū ei⁹ tiburtiū. Quos etiā ad martyrij palmā perduxit: et ei⁹ monitis salutiferis multi martyrio coronati sunt. Qui fecit ordinatiōes quito decimo die mēsis decēbris. Presbyteros nouē: diaconos quiq₃: ep̄os p diuersa loca instituit numero nouem. Sedit in episcopatu annis octo: mēsib⁹ vndeci dieb⁹ duodeci. Cui successit anterus vir venerabilis natione grec⁹. Igit̄ i tēpore alexādri

augusti: q a matre măca dict⁹ ē. A p̄fecto vrbis turgio almachio multis supplicijs cōagustat⁹ ē cū alijs q̄z plurimis. Lectio.iij.

QUē cū inuenisset orātē cū trib⁹ diacōib⁹ et duob⁹ p̄sbyteris vicari⁹ carpasi⁹: eduxit eos ad palaciū vespasiani: ī quo erat almachi⁹. Cui⁹ iussu ꝯducti sūt ad pagū iuxta tēplū iouis: ⁊ ibidē in ergastulo missi: ad quē veniebāt m̄lti xp̄ianoꝝ: dato p̄cio carcerarijs v̄bū vite p̄cipiētes ab eo. Trāsactis itaq̄z multis dieb⁹: adducit āte cōspectū almachij. Cui dixit almachi⁹. Jā ꝯpone audaciā magice artis: ⁊ ostēde mihi thesauros cecilie: quos apꝺ te cognouim⁹ recōditos. Ad hec beat⁹ vrban⁹. Ut a me regris pecuniā cecilie: nequaq̄z negabo: q̄ ī gazofilacio xp̄i: p man⁹ paup̄ū recōdita ē. Nec tuā nec impatoꝝ amicitiā optabo: q̄ corruptibiles estis. Eterno regi famulari omni auiditate exopto. Tūc almachi⁹ p̄fect⁹: p̄cepit ministris suis dicēs. Plūbatas afferte: ⁊ tādiu cōtumax vrban⁹ cū suo clero mactet̄ q grās agebāt: cātātes ⁊ exultā (tes. Lectio.iiij.

POst hoc missi sūt ī custodiā p̄uatā: ⁊ ieiunijs afflicti: ad quos noctu xp̄iani venerūt multi cū trib⁹ tribunis: quoꝝ noīa sūt hec: fabian⁹: calixt⁹: amoni⁹: ⁊ duo p̄sbyteri nomie fortūat⁹: ⁊ iustin⁹. Qui audiētes mōita salutis: tūc ⁊ ipse anolinus carcerari⁹ credidit: ⁊ baptizat⁹ ē. Quo audito almachi⁹ misit ad vicariū capiasiū: vt p̄sētaret secū vrbanū cū clero suo. Qui cū cognosceret anolinū eē xp̄ianū: ait ad eū. Anoline verū ne ē qꝺ de te audiuim⁹? Anolin⁹ respōdit. Ego igr̄ xp̄ian⁹ sū: ⁊ xp̄m cōfiteor. Ad hec iudex irat⁹ ait. Deducant̄ ad tēplū diane: ⁊ ibi capita ple (ctāt̄: si nō sacrificauerint. Lectio.v.

POst hec turgi⁹ almachi⁹ iussit sibi tribūal pari: ⁊ veniēte nocte adduci beatū papā cū clero suo. Qui cū nō acq̄esceret sacrificare s₃ magis eū publice ꝯrideret: ait carpasio vicario. Duc eos ad tēplū: qꝺ ē iuxta pagū: ⁊ sacrificēt deo ioui: ⁊ p̄gre diligēt̄ facultates eoꝝ. Qꝺ si nō fecerit cedāt̄ ⁊ iterū ī ergastulo retrudāt̄. Quo cū vēissent: ꝯridebāt: ⁊ expuebāt ī eū: dicētes. O miseri. q̄re adoratis idola surda et muta? Ad hec v̄ba cū cederēt̄ repēte cecidit simlacrū: ⁊ iterfecit ꝯ sacerdotib⁹ idoloꝝ numero vigītiduos: q ministrabāt ignē sacrificij. Seq̄nti vero nocte iussit adduci sāctos: ⁊ cōtūelijs affecti forcit̄ cedebāt̄: extēsi ī terrā. Jlli aūt cū cederēt̄ grās referebāt deo: dicētes glīa tibi dn̄e. Un⁹ vero ex diacōib⁹ erectis ī celū oc̄lis: spiritū emisit. Cui⁹ corp⁹ fortūat⁹ p̄sbyt̄ tulit noctu: ⁊ sepeliuit eū ī cripta in (cimiterio p̄taxati: cui nomē erat lucian⁹ Lec.vj.

POst hec almachi⁹ p̄cepit vt cū plūbatis cederēt̄ ⁊ scorpionib⁹. Qui cesi

cū bñdixissēt deū: duxerūt eos ad fanū diāe cū nimio furore: z extē sis vlnis z erectis ad celū oclis: dixit beat⁹ vrban⁹. Tu⁹ ē de⁹ creator omniū: ipi soli sacrificamus: hec z alia q̃plurima dicētes: osculātes se osculo scō pacis: z flectētes genua: decollati sūt ꝑ noīe dñi: q̃rtodecimo kal. iunij. Mediolani scī dionysij epī z ꝯfessoris q ab iperatore ꝯstātino arriāo apd̄ capadociā ꝓ fide catolica dānat⁹ exilio: ibidē requeuit. Reliq̄s corporis ei⁹ p sanctū basiliū ꝑfate vrbis epm̄ receptas: beat⁹ ābrosi⁹ digno honore ꝯdidit. Eodē die apd̄ mēsiā ciuitatē dorostoro: nr̄is scōꝝ martyrū pasicratis valētiōis: z alioꝝ duoꝝ coronatoꝝ. Rome eleuterij pape: q sedit in ep̄atu ānos qndeci. Hic accepit ep̄las: a leuncio britāico rege: vt p ei⁹ mādatū xp̄ian⁹ fieret. Sepult⁹ ē iuxta corp⁹ beati petri. Hic firmauit vt nl̄la esca a xp̄ianis rpudiaref: q̃ ratiōabilis z hūana ē

In natale marcellini z petri. Lec. j

Rome nr̄is. scōꝝ marcellini z petri sub diocleciāo imperatore: z iudice sereno. Factū ē aūt: dū teneref beatus petr⁹ i obscurissimo loco carceris vīclis ferreis astrict⁹ custos carceris noīe artemi⁹ hēret filiā demoniaticā: quā vnice diligebat. Cui vir dei petr⁹ ait. Audi cōsiliū meū artemi: z crede vni genitū dei viui: dn̄m nr̄m ih̄uz xp̄z: q ē liberator omniū i se credentium. Si credideris: Salvabitur filia tua. Tu autem. Lectio. ij.

Cui artemi⁹ ait. Miror prudētiā ꝯsilij tui. Te de⁹ tu⁹ liberare nō pōt: cū illi credas: z quotidie ꝓ noīe ei⁹ plagas z vincula pferas: quō poterit filiā meā liberare: si ei credidero? Si me vis credere deo tuo: ecce ego duplicabo super te catenas: et claustra omnia carceris muniā. Te aūt ipm̄ i ipa inhūana z tenebrosa loca solū icludā. Si de his omnib⁹ liberauerit te de⁹ tu⁹: credā ei. Cui beat⁹ petr⁹ assensū ōdit: pmittēs ad domū illi⁹ se vēturū. Hoc in quā faciā nō ad libitū tētatiōis tue s; ad declaratione deitatis dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i. Agitās caput artemi⁹: ait. Iste hō nimijs passionib⁹ fatigat⁹ aliena loquitur. Hec dicens abscessit. Tu. Lectio. iij.

Narrauitq₃ gesta z dicta hec: vxori sue cādide. Et ecce subito noctis initio adest hō dei petr⁹ artemio z candide: idut⁹ vestib⁹ cādidis: tenēs i manu sua triūphū scē crucis: in cui⁹ vestigia corruētes illi clamabāt. Uere de⁹ vnus est: z verus dominus iesus christus. Statimq₃ filia eoꝝ nomine z corpore virgo paulina: a spiritu immundo vexata: curata est. Et cum hec fieret: omnes q in domo erāt arthemij: crediderūt. Cōuenitq₃ multitudo vicinoꝝ

viri amplius quã trecenti mulierum vero abundantior numerus clamantium: preter xp̃m non est alius deus omnipotens. Cumqꝫ omnes cuperent xp̃iani fieri: adduxit vir dei petrus marcellinum presbyterum: qui omnes vnanimiter baptizauit. Sed et artemius omnes qui in vinculis erant absoluit: qui omnes baptismi gratiã perceperunt. Tu autem. Lectio. iiij.

Audiens hoc iudex serenus iussit marcellinum presbyterum ꝛ petrum exorcistam in presentia sua exhiberi. Et auditis bea tum marcellinum: iussit pugnis cedi in ambabus arterijs. Ut vbi defecerunt cedẽtes: ab eo petrum separari iussit: vt nudus super vitri fragmẽta sterneretur in custodia: et victus ei et lumen negaretur. Petrus vero conuersus ad serenum dixit. Cum sis nomine seren⁹: totum te nubilum: et tenebrosum factis ostendis. Tunc et ipsum serenus iussit in vinculis recipi: et pedes ĩ cipo artissimo constringi. Tu autem. Lectio. v.

Actum est autem dum separati essent: apparuit angelus domini marcellino presbytero orantiundo et induit eum vestimentis suis: et adduxit vbi beatus petrus erat in cipo et ferro. Sꝫ et ipsum exoluit et ambos perduxit ad domum vbi nuper baptizati orabant. Non post multum vero tempus cum beat⁹ artemius cum vxore et filia sentenciã capitalem suscepisset: comprehensi illi ab his qui sanctos dei et fratres punituri erant: alligati sunt manibus retro ad arborem vsqꝫ dum nũciaretur iudici sereno de eis. Ille iussit eos duci in siluam nigram: que hodie ĩ honore sanctorum silua cãdida appellat᷑: ꝛ in eadẽ ambos pariter decollari.

Cumqꝫ ventum fuisset in mediã siluam ipi sibi manibus suis mũdauerunt locũ a spinis: vbi orantes simul ꝛ dãtes sibi osculum pacis: genu posito: decollati sunt. Et qui eos decollauit vidit animas eorum splendide ornatas: ab angelis ferri ad celos. Et penitentiam agens sub iulio papa baptizatus est in senectute sua: nomine dorotheus. Quorum corpora reuelãtibus se beatis martyribus tulerũt postmodum lucilla et firmina xp̃ianissime femine: et iuxta sanctum tiburtium: in inferiori parte cripte sepelierunt: quinto kalendas septembris. (Lec. vj.

In natale sanctorum martyrũ primi ꝛ feliciani.

Lec. j.

De sancto barnaba apostolo.

R Ome in celio monte natalis sanctoꝝ p̄imi ⁊ feliciani sub diocleciano ⁊ maximiano imp̄atoribus. Qui glo̾riosissimi martyres ī dn̄o sēp viuētes a pōtificibus templorum apud īperatores qđ xp̄iani essent: accusati sunt. Et inquisiti (erant eni ciues romani) adducti sunt in conspectu imp̄atorum. Et iusserunt eos ferro vinctos in carcerem recludi: vbi affuit eis angelus dn̄i: qui eos cōsolaretur. Post aliquot vero dies: iusserunt eos imp̄atores suis aspectibus presentari. Le. ij.

ET iusserunt militibus vt ducerēt eos ad phanū herculis: vt si sacrificare nollēt: fortiter eos penis affligerēt. Verū cū nulla possent eos ratione mouere: sed pro xp̄i nomine optarent magis mori: extēderūt eos milites: ⁊ virgis fortiter mactauerunt. Et cum renūciassent imp̄atoribus milites que gesta sunt: irati valde iusserunt eos tradi p̄moto presidi ciuitatis: vt diuersis penis eos interficeret. Et accipiētes eos milites duxerūt ī viā q̄ dicit̄ numētana miliario terciodecimo: ferro vinctos: ⁊ miserunt eos in carcerem iuxta forū ciuitatis. Vbi iterum āgelica visitatione releuant̄.

POst multū vero temporis: iussit sibi p̄motus pre- Le. iij. ses ī foro ciuitatis tribunal preparari. Et cū itromissi fuissēt p̄mus ⁊ felician⁹ ⁊ iubēte p̄side fuissent post respōsionē ab inuicē sepati: p̄mū beatū felicianū iussit p̄ses cū plūbatꝭ cedere: dicēs ei. Ut qđ nō depōis īsaniā istā pectoris tui: vt eligas dies bonos ⁊ iocundos: ⁊ nō tormētis diuersis corpus tuū maceret̄? Beat⁹ felicianus dixit. Octoginta annos vite habeo: suntqꝫ anni triginta qđ agnoui veritatem dei. Et nihil de blandimētis hui⁹ mūdi cogitās elegi creatori meo eterno: oīpotēti dō seruire. Tūc preses iussit eū ligari: ad stipitē: ⁊ aculeos in manib⁹ ei⁹ ac pedib⁹ figi: ⁊ diu torq̄ri ⁊ per tres dies neqꝫ aqua neqꝫ vllū gen⁹ cibi ei ministratū est.

¶ In natale scī barnabe apostoli.

IN natale sctī barnabe apl̄i. Qui cū eēt cyprus: cū paulo doctore gētiū apostol⁹ ordinatus est. Hic postea p̄pter discipulū q̄ et marcus vocabatur separat̄ a paulo: nihilominus euāgelice p̄dicationis iniunctū sibi opus exercuit. Le. i. Le. ii.

CUius corpus tpe zenonis īpatoris ipso reuelāte reptū est. Hic vnā ad edificationē eccl'ie

pertinētē epistolā cōposuit:que tamē inter apocrifas legitur. Itē eodem die scti sostenis apud corinthū q fuit discipulus scti pauli apostoli. Le.iij.

Apud aquileiā natalis sanctorū martyrū felicis ⁊ fortunati:sub persecutione diocletiani ⁊ maximiani imperatorum:preside euphimio. Qui cū essent germani fratres fide xpi seruentes:deferente apamio q erat vnus ex officio presidis:victi ferro:aquileiam iudici euphimio pducuntur. Tu autē.

Ubi cum xpm constantissime faterētur:ab irato iudice primū in eculeo suspensi ardentibus lampadib⁹ circa latera appositis:mox psallētib⁹ martyrib⁹ extictis:inde p vētrē feruēti oleo supfusi:ad vltimū cū in confessione xpi durarent:foras ciuitatē ducti iuxta fluuiū q ciuitati adiacet:capite trūcantur. Tu autē. Le.v.

Inde nocte a religiosis viris eiusdē aqleie cū aromatib⁹ innoluti lintheaminib⁹:occulte sepulti sunt. At ciues vicētie superuenientes:eorum corpora pducere ad suam ciuitatem vicēciam meditabantur. Tu autem. Lectio.vi.

Non permittentibus aūt aquileiēsibus:diuq; renuētibus tādem pia contentio ita finita est nutu diuino: vt felicem vicētini fortunatum haberent aquileienses. Ita tamen: vt caput beati felicis aquileia: caput vero fortunati vicētia sortiretur. Quod factum in laude domini nostri vsq; hodie permanet. Tu autem.

In natale sanctorum Basilidis atq; Celsi. Cirini. ⁊ Naboris.

Lectio.i.

Natalis sanctorū basilidis.cirini.naboris. Quorū duos passos fuisse apud ebredinensem vrbē:antiquitas memorando celebrat. Mediolani natalis sanctorū martyrum: nazarij:⁊ celsi pueri. Beati nazarij pater affricanus mater vero perpetua a beato apostolo pertro baptizata. Ipse vero sanctus nazarius:a sctō clemente instructus ⁊ baptizatus est. Quem anolinus sub rabie persecutionis:q̄ p nerone excitata ē:diu maceratum ⁊ afflictū in carcere:cum quo beatissimū puerum celsū:quē idem nutrierat gladio ferire iussit. Quorum corpora xpiani furati:quīrto kalēdas augustarū sepelierūt foras portā:q̄ dicit romana:in pprijs hortis. Le.ij.

Reuelauerūt aūt se beati martyres:cuidā ceratio noīe cui vxor fortunata:⁊ p visū monuerāt se occultari,ppter rabiē persecutionis: quam nero impi⁹ excitaue

rat. Latuerūt vero vsq3 ad tempa honorij: & archadij imꝑatorū: quos beatus ambrosius dño reuelāte reperit. Patefacto aūt sepulchro in quo iacebat corp⁹ sancti nazarij: q̄ quādo passus fuerat: vt scribit beatus paulinus vsq3 tunc temporis ignorabatur viderunt sanguinem martyris ita recētem q̄ presentes erant: ac si eadem die fuisset effusus. Tu autem. Lec. iij.

Caput etiā ipi⁹: qḋ ab ipsis fuerat abscisū ita itegrū atq3 icorruptū: cū capillis capitis & barba vt videret eodem tp̄e quo leuabatur: locatū atq3 cōpositū i sepulchro: etiā odore tāto repleti sunt: vt oīum aromatū vinceret suauitatē. Quo leuato & in letica cōposito: statī ad sanctum celsum martyrē q̄ in eodē horto positus erat: ad orationē perrexit sanct⁹ episcop⁹: & vtrūq3 transtulit ad basilicā apostolorum q̄ est rome. Inuenti aūt & translati sunt: qnto idus iunij. Festiuitas vero eorū agitur: qnto kalēdas augusti de martyrio. Cōmemoratio etiam eoꝝ publica & celebris in die sanctorum martyrū prothasij & geruasij a fidelibus populis freq̄ntatur & venerabiliter excolitur. Tu autem.

In natale sanctorum cirici & iu·

(lite matris ei⁹. Lec. i.

Sanctorum xp̄i marty rum pia certamina debita veneratione recolētes mirabilē in sanctis suis dominū collaudem⁹: qui beato īfāti cirico rotā natiuitatī totone dū reuol uēte triēnio eiusq3 sacre genitrici iulite natalibus a pbis moribus generose muneris supni gratia roborante etatis & sexus infirma pro ipsius nominis amore vincētibus: illis quidē gloriosam martyrij palmam contulit in celestibus. Nobis aūt plurima confert beneficia eisdē vt credim⁹ patrocinantibus. Tu autem domine. Lectio. ij.

Qua ꝓpter sicuti quotidiana amonitione p̄ suos p̄sules sctā mr̄ ecclesia nos hortat agere: dignū iustūq3 ē & nob̄ in cūctis maxime salubre: dn̄m deū nr̄m in oī tēpore et in oī loco laudando glorificare: atq3 glrificādo laudare semp ac bn̄dicere: vt iplere valeam⁹ illud psalmiste. Bn̄dicā dn̄m in oī tp̄e: semp laus ei⁹ in ore meo. Hoc enī ē sacrificiū q̄ndo de⁹ pie colit ab vniuersis gradib⁹ bene viuentiū: dn̄ illi referuntur cōdigne: q̄ntū possibile est actio

(nes gratiarum. Tu autē. Lectio. iij.

Agitur facta persecutione christianorum sub alexādro imperatore cum seua su

pra modũ exardesceret vndiqꝫ secus eos insectãdi intentio: orienta
liũ quoqꝫ ꝓuĩcia⁊ fines apprehẽdit: in qͥbus partibus oriẽtalibꝰ
alexander ꝑses preerat: q sicut nomĩe sic impio suo erat par feroci
tate. Hic inter innũeros quos varijs cruciatibus ⁊ excogitatis af
fecerat pena⁊ mortibꝰ iulitã matronã nobilẽ: in lege dñi die ac no
cte meditantẽ fama boni odoris celebrẽ: missis officialibꝰ iussit ꝑ
sentari tribunalibus. Erat aũt iulita seruiens dño ĩ timore casto:
que filiũ alebat puulũ noĩe ciricũ: cui cũ lacte carnis: disciplinam
(tradidit diuine legis. Le. iiij.

Inter charos deniqꝫ ample
xus: ⁊ materne pietatis oscula: vt verũ parẽtẽ agnosceret ⁊ co
leret dñ lacte dulci ex eius aleretur vberibus ab ipsius ore ꝓ tem
pore pure fidei imbuebatur dogmatibus: surgentibus igit̃ aduer
sum se persecutoribus pro sua paruuliqꝫ salute confessionis ac ꝑ
cij ad dñm clamauit voce: ⁊ ipse cuius est salus benedictionem sue
gratie dedit eis. Ante cõspectũ deniqꝫ ꝑsentata presidis: ⁊ ab eo re
quisita: cuius esset prouincie vel ciuitatis: aut q̃ ei ꝓprij ineẽt cog
nitio nominis: respõdit. De ꝓuincia ⁊ de priorib ꝰ ciuitatis iconio
rũ progenita ad ciliciã tuas deuitans persecutiones demigraui
tarsoqꝫ sum ĩmorata. Et cũ sim vera xp̃iana: est mihi nomẽ iulita.
Cui preses: hortor te inquit tu tibi cõsule ⁊ imꝑatoris iussa ꝑfice:
atqꝫ debita dijs nr̃is libamina redde. Tu autẽ. Lectio. v.

Beata Julita respõdit. Ego immũdis nõ sacrifico demonijs:
quia vnius ⁊ viui ⁊ veri dei: vera sum cultrix. Ait preses. Sa
crifica dijs antequam ad tormenta perducaris. Et illa. Nec dijs
tuis vanis sacrifico: nec tormenta pauesco. Interi dum hec inter
eos sermones serũtur alma genitrix cirici non modico augebat̃
merore animi: quod ipsa posita in procictu belli pro cõfessione fi
dei: sui destituta videret̃ solatio paruuli. Ad eius tamen suggesti
onem iubente preside ⁊ matre eum veluti prodente: perquisitus ẽ
tenellus infans ciricus ⁊ a militibus presidis reperitur atqꝫ ante
eum perductus primo quidem blandimentis lenibus vt infans
demulcetur dein de minis exasperatur. Tu autem. Le. vj.

Ille vero blandientẽqꝫ ⁊ minantem paruipendens: mente ma
iori et disertissimo sermone xp̃ianũ se esse constanter ẽ ꝓfessus
⁊ ab hac professione se vllo modo diuelli non posse protestatur.
Unde dum ante presidem staret secunduꝫ tempus elinguis infan
tulus non ille sed in eo ⁊ per eum loquebatur spiritus: cuius adi
pe et pinguedine replebatur os ⁊ anĩa eius. Dixit autem ei: alexã

der volo mihi pandas viuaciter qui huiuscemodi tibi doctrine
doctor extiterit in grecia: simulq; absistas ab hac pertinacia quã
celeriter ne pro deorum ⁊ imperatoris contemptu: penis afficiaris
grauiter. Ad hec infans. Quam ait o preses miror insipientiam: q
in me tãtillam cernens etatulam: nec dum temporis curriculo tri-
ennium distendi etiam minus idonee percuntaris quis diuinam
me docuerit sapientiam. Tu autem.

In natale sanctorum Marci ⁊ Marcelliani. Lectio .i.

Rome via aurelia natalis sanctorum martyrum
marci ⁊ marcelliani preclarissimi generis trãquil
lini ⁊ marcie filiorum quibus pro xpi noĩe in vin
culis constitutis quotidie sanctus sebastian⁹ so-
latium exhibebat: ⁊ tam ipsis quam etiam seruis
eorum cum quibus tenti fuerant salutaria fidei
consilia ministrabat: vt figuram seculi ⁊ blandimenta respuerent
⁊ momentanea tormentorum genera non timerent. Qui cum bea-
tissimis consolationibus acquiescerent: ⁊ verbera carnificum ani
mo perseueranti transirent: capitalem iussi sunt subire sententiã
Ea scilicet ratione vt si eodem momento quo decollandi erant sa
crificijs consensissent: ⁊ parentibus suis ⁊ coniugibus ⁊ filijs ⁊
facultatibus redderentur. Tu autem domine. Lectio .ij.

Erant enim non solum vt diximus genere clarissimi viri: sed
⁊ facultatib⁹ ditati. Quorum erat pater tranquillinus nomi
ne: ⁊ marcia mater vocabatur. Qui illos sequebantur cum vxori
bus eorum ⁊ filijs: nimio enim in eorum nepotibus ducebãtur af
fectu. Unde factum est: vt a cromatio vrbis prefecto triginta die
rum inducias impetrarent. In quorum spatio ageretur cum eis qua
tenus ad thurificandũ idolis consentirent. Accedentes itaq; ami
ci eorum ad eos: ceperunt dicere. Unde vobis tam durum tamq;
ferreum pectus: quod caniciem patitur patris abijcere ⁊ matri-
iam decrepite nouos partus afferre dolores. Nam ⁊ partus do-
lores suis consolationibus superabat: dum in vno dolore duos fi
lios pareret: ⁊ geminum patri funderet filiorum affectum. Tu
autem. Le. iij.

Tunc vero insanabilis cruciatus:
incomparabilis planctus est: quo spes ⁊ gaudiũ tollitur: vita
contemnitur: respuitur presens gloria: ⁊ cõtẽptis omnibus pieta

tis affectibus: mortis attrocitas appetitur. Obsecramus vos o amici charissimi: tandem bis date cladibus finem: et vos patres et dulcium filiorum vel ammoniti mementote. Hec et his similia amicis dicentibus: miseram se clamans mater aduenit: et soluto capite canos sue senectutis ostentans: in conspectu eorum vestem qua pectus tegebatur scidit: et cunctis flentibus ostendebat eis laxis pellibus quas suxerant mamas: et blandimenta que infantie eorum exhibuerat eiulando lachrymis memorabat. Hec ea faciente infirmus pater et grauis iam senio manibus adducitur seruulorum et cigneo capiti puluerem terre aspergens huiusmodi dabat voces ad celum. Ad mortem vobis proficiscentibus filijs valedicturus adueni: et vniuersa que filijs sepulture mee parauerant exhibenda: ego infelix in filios sepeliendos expendam. Tu autem.

In natale sctorum geruasij et pthasij

Ambrosius seruus christi fratribus per orbem Lectio.i. italiam in domino eternam salutem. In diuinis voluminibus reus ascribitur: qui non studuerit dare gratis quod gratis accepit. Quicquid enim ecclesie profuturum erat subtraxisse arguitur: qui noluerit dare omnibus quod ipse non celandum acceperit. Unde et psalmographus vates canit. Justiciam tuam non abscondi in corde meo: veritatem tuam et salutare tuum dixi. Non celaui misericordiam tuam: et veritatem tuam: in concilio multorum. Et pro hoc opere quasi vicissitudinem a deo postulans: adiecit. Tu autem domine ne eloges misericordiam tuam a me quasi qui diceret. Sicut ego feci alios misericordiam inuenire: ita ipse non patiaris longe fieri misericordias tuas a me. Tu autem. Lec.ij.

Aperiam ergo cur ista premisimus et nostros amicos qui deo sentitis et creditis: hac inuentione sanctorum corporum ad leticiam inuitemus. In diebus transacte nuper quadragesime: cum dominus mihi donasset vt ieiunij me faceret esse participem in oratione posito ita me somnus obrepsit: vt nec vigilans aperte: nec dormiens integre viderem apertis oculis mecum duos iuuenes effebos vestibus candidissimis idest colobio et pallio indutos caligulis calciatos manibus extensis orantes sed quidem grauidem patiens loqui cum eis non poteram: sed quia vt dixi pars in me somni incumbebat: que ad eorum interrogationem ver

bum proferre non sineret plene euigilanti visio eorum elapsa est. Unde factum ē: vt rogarem domini misericordiam: vt si ludificatio demonum esset abscederet: si autē veritas: plenius appareret. Ad impetrandum vero quod poscebam a domino augmentaui ieiunium. Similiqꝫ modo: canente gallo: orātes mecum iuuenes apparuerunt. Tu autem domine. Lectio. iij

Tertia vero nocte defecto ieiunijs corpore: non dormienti sed stupenti cum quadā mihi tertia apparuere persona: que similis esset beato Paulo: cuius vultum me pictura docuit: in tantū vt ipse mecum illis stantibus loqueretur dicens. Isti sunt qui monita mea secuti sunt: respuentes predia ꝛ diuitias secuti sunt domini nostri iesu christi vestigia: nihil terrenum: nihilqꝫ carnale concupiscentes: in media hac mediolanēsi vrbe per decē ānos in dei seruicio perdurantes: ad hoc pertingere meruerunt: vt christi martyres fierēt. Quoꝝ corpa in eo loco īuenies: īquo stas ꝛ oras duodecim pedum altitudine terre: coopertā archā inuenies. Quā archam superius exaltabis: ꝛ in nomine eorum ecclesiam fabricabis. Cumqꝫ ab eo nomina requirerem: dixit mihi. Ad caput eorū libellum scriptum inuenies: in quo et ortus eorum ꝛ finis scriptus est. Conuocans itaqꝫ omnes per circuitum fratres ꝛ coepiscopos vrbiū vicinarū: referēs vniuersa que viderā: ipsis corā positis prim⁹ ego terre fossor accessi. Ceteri epi ꝓsecuti fodientes: peruenim⁹ ad archā: quā sanct⁹ promiserat paulus. Tu. Lectio. iiij

Quam aperientes inuenimus quasi ipsa hora positos sanctos miro odore fragrantes. Ad quorū caput libellū inuenim⁹: in quo erant hec per ordinem vniuersa conscripta. Ego seruus xp̄i Philippus: intra domum meam hec corpora sanctorum cum filio meo rapui: ꝛ sepeliui. Quorumꝫ mater valeria pater vitalis dicti sunt: quos vno ortu geminos genuerunt ꝛ vnum prothasium alterum geruasium vocauerunt. Et postea ꝙꝫ pater eorum beatus Uitalis martyrio est coronatus atqꝫ beatissima mater valeria migrauit ad christum ab intestato Geruasius ꝛ Prothasius domū propriam in qua nati fuerant ꝛ res parentum ꝛ casellulas venundantes: dederunt precium pauperibus: ꝛ familiole sue: quā ingenuam fecerunt ꝛ ipsi sic in vno cenaculo concluserunt: per decem annos lectioni ꝛ orationi vacantes: hoc ordine in anno conuersationis sue vndecimo ad palmam martyrij peruenerunt. Superueniente astatio qui proficiscebatur ad bellum quod a marcoma-

nis fuerat excitatum: occurrerunt ei templorum cultores cū sacer dotibus suis dicentes. Si vis letus ad augustos nostros reuerti ꝛ victor: prothasium ꝛ geruasium sacrificare compelle. Vehemē ter enim dij nostri de eorum contemptu commoti: nobis dare res ponsa contemnunt. Tu autem. Lectio .v.

Audiens hec astasi⁹ comes iussit eos teneri: ꝛ ad se duci. Qui bus ꝛ dixit. Hortor vos vt a deorum nostrorū iniurijs tempe rantes ad immolandum eis deuoti studeatis insistere vt expediti us omnia suauiter celebrentur. Geruasius dixit. Victoriam de ce lo debes a deo oīpotēti reqrere: nō a simulacris immūdis ꝛ vanis: q̄ oculos habent sine lūine: aures sine auditu nares sine odoratu os sine gustu: ꝛ ventrem absq; interioribus habere probantur: ꝛ sine flatu esse noscuntur. Indignatus comes astasius: iussit eum tamdiu plumbatis tundi quandiu exalaret spiritum. Quo amoto iussit sibi adstare prothasium cui et dixit. Miser vel tu viuere stude ꝛ noli biotonatus fieri: sicut ꝛ fratrer tuus. Cui prothasius respondens ait. In eo quis est miser: ego qui te non timeo: an tu in eo quod te times ledi a me: videris timere me. Si me non timeres: ad sacrificium non compelleres. Ego autem non te timens: contē no minas tuas ꝛ omnia idola tua stercora computans: deum solū qui in celis regnat adoro. Tu autem domine. Lectio. vj.

Audiens hec astasius iussit eum fustibus cedi. Postea vero erecto dixit. Miser: ut quid tā superbus ꝛ tam rebellis exi stens vis perire sicut tuum probasti perisse germanum? Protha sius dixit. Non tibi irascor: nec ego nec ipa iusticia: quoniā cecos oculos tui cordis attendo. Incredulitas enim que in tuis sensib⁹ regnat: non te permittit videre quod dei est. Nam ꝛ domin⁹ me⁹ iesus xp̄s crucifigentes se non maledixit: sed potius vt eis indul geretur orauit addens hoc: quia nescirent quid facerent. Unde ꝛ ego tui misereor: quia nescis quod facis. Age ergo qđ cepisti: vt mihi possit cum meo fratre hodie benignitas nostri saluatoris oc currere. Astasius iussit eum capite cedi. Quod cū factum eēt ego philipp⁹ abstuli cū filio meo furtī nocte scā ista corpa: ꝛ in domo mea deo solo teste in ista archa saxea sepeliui: credens me oronib⁹ eorum consequi misericordiam dn̄i nostri iesu xp̄i: q cum patre et spiritu sancto viuit ꝛ regnat in secula seculorum. Amen.

In vigilia sancti Joānis baptiste.

De sancto ioanne baptista.

Fuit in diebus herodis regis iude sacerdos Scdz. luca. qdā noīe zacharias de vice abia: et vxor illius d filiab⁹ aarō et nomem ei⁹ helisabeth. Omelia ex cōmētarijs bede p̄sb. Lec. j.

Acratissima p̄cursoris dn̄i nobilitas: nō solū a parētib⁹: sed a progenitoribus gloriosa descendit: q̄tenus aduēt⁹ illi⁹ fidē nō subita inspiratiōe cōceptā: verū habita magis ppagatione susceptaz liberius p̄dicaret: et quoniā qdē aarō p̄mi in cunctis lege pōtificis est nota dignitas: dicēdū est parū de abia. Cū dauid rex et pph̄eta magna deuotione peteret vt inueniret taberna culū deo iacob. Et n̄s aūt magis hoc a salom: ōe fieri decerneret atq3 ideo dauid salomoni omnia q̄ ad ipēsas dom⁹ pertinebant p̄pararet: ipsius quoq3 dom⁹ per singulas mēsuras z descriptionē daret vt crescēte extrinsecus statu culture etiā deuotionis interi⁹ culmē augesceret. Diuisionē nihilomin⁹ sacerdotaliū leuiticoz graduū in omnia opa dom⁹ dn̄i distribuit. Lec. ij.

Erant enī p̄ncipes sanctuarij: z p̄ncipes dom⁹ dei: idest sūmi sacerdotes: tā d filijs eleazar: q̄z de filijs Itamar. Quoz vices secūdū ministeria sua vt ingrederēt domū dei: viginti quattuor sortib⁹ distinxit: in qb⁹ abie familie de qua zacharias ortus ē sors cōtigit octaua. Diuisit eni vtrasq3 int̄ se familias sortib⁹ vnā domū q̄ sub se habebat ceteros itamar. Lege verba dieꝝ: seu z antiquitatū iosephi librū septimū: vbi stati refert: z vtraq3 generatio iuxta ordinē sortiōis ministraret deo p dies octo: a sabbato vsq3 ad sabbatū. Ubi etiā de tribu leuitaꝝ vigīti q̄tuor ptes factas asserit: vt ipsi quoq3 eodē modo sortiti iuxta morē sacerdotum octo in his diebus ministrarēt. Lectio. iij.

Non aūt frustra p̄mus noui testamēti p̄co in octaue sortis vice nascit: q: sic septenario sepenumero propt̄ sabbatū vet⁹ testamētū: sicut nouū aliquoties octonario p̄pter sacramētū vl' dn̄ice vel nr̄e resurrectionis exprimit. Unde q: nō alit̄ quā p obseruātiā vtriusq3 testamēti: regni celestis aula penetrat: recte z i templo salomonis mystic⁹ qndecī gradib⁹ ascēsus fuisse narrat. Et is q ad dominū i tribulatiōe clamās exaudit' totidē graduū psalmis ad superiora p̄ducit: qō tādē i atrijs dom⁹ dei: posit⁹ audire possit. Benedict⁹ dn̄s ex syō. Tēp⁹ quoq3 herodis alienigene videlicet regis: etiā ipō dn̄ico attestat' aduētu. Predictū nāq3 fuerat q: non d̄ficiet p̄nceps ex iuda: neq3 dux de femorib⁹ ei⁹ donec

veniat qui mittēdus est. Ex quo enī patres ex egypto exierūt: sue gentis iudicibus vsq3 ad samuelē prophetam ac deinde regibus vsq3 ad transmigrationem babylonis regebant. Post reditum vero ȯ babylone: ꝑ pōtifices rerū sūma gerebaᷓ: vsq3 ad hircanū regem simul et pontificē. Quo fratris inuidia multis calamitatibus vexato ad vltimum ab herode cuius patrē ipse de ignobili et aduena idest genere idumeorum sublimē fecerat: ⁊ cuius ē vi fraudis interemptus iudee regnum ipsi herodi iussu cesaris augusti tradidit gubernandum: cuius tricesimo anno iuxta prophetiā supradictam qui mittendus erat aduenit. Erant autem iusti ambo ante deum incedentes in omnibus mandatis et iustificationibus domini sine querela.

In die. Lec. j.

Post illum sacrosanctum dñi natalem diem: nullius hominis natiuitatem legimus celebrari: nisi solum ioannis baptiste. In alijs sanctis et electis dei nouimus illū diē coli: quo illos post consummationē laborū: et deuictum triūphatūq3 mundum: in perpetuas eternitates presens hec vita ꝑturijt. In alijs consummata vltimi diei merita celebranᷓ. In hoc etiā prima dies: etiam ipsa hominis initia cōsecrantur. Pro hac absq3 dubio causa: q2 dominus aduentū suum: ne subito insperatum homines non agnoscerēt voluit esse testatum. Ioānes aūt figura fuit veteris testamēti: et in se formā tulit legis: ⁊ ideo ioānes premūciat saluatorē: sicut lex gratiā ꝓcucurrit. Quod aūt nondū natus ȯ secreto materni vteri ꝓphetauit: et expers lucis iā testis est veritatis: hoc est intelligendū: quod latēs sub velamine: et carne latere redemptorē3 mundo spiritu predicauit: ⁊ nobis dominū nostrum de quodam legis vtero proclamauit. Lec. ij.

Ergo q2 iudei errauerūt: idest a lege q̄ xp̄o grauida erat: errauerunt a vētre: locuti sunt falsa. Ideo venit hic in testimoniū vt testimoniū ꝑhiberet de lumine. Quod aūt ioānes in carcere cōstitutus ad xp̄m discipulos suos ordinat: lex ad euāgelia trāsmittitur: lex iuxta typū ioānis q̄ sub ignorātia clausa carcere in obscuro et in occulto iacebat: et iudaice cecitatis sensus intra litterā tenebaᷓ inclusus. De hoc beat⁹ euāgelista ꝓloqtur. Ille erat lucerna ardēs: idest qȯ spiritus sancti igne succēsa: mūdo ignorātie nocte

possessolumē salutis ostēderit: ꝛ q̄si intra dēsissimas delictoꝝ tenebras splendidissimū iustitie solē lucis sue radio ꝑmōstraret: d se ipso dicēs. Ego vox clamantis in deserto: idest in gētiū populo.

Uacua eni timore dei pectora et spiritu scō catētia: (Le. iij. deserto squalentis heremi cōparātur. Desertus eni erat hic mūd⁹ a cultura fidei et timoris dei: ꝛ peccatoꝝ spinis obsit⁹: squalebat tāquā ager incult⁹. Et nullū penit⁹ fructū: nullā bonoꝝ operū fecūditatē obtulerat: quia nullū hymbrem gratie spiritualis exceperat. Mittit̄ beat⁹ ioānes: q eū per ꝓphetică atq̄ apostolicā predicationem annūciādo penitentiam: quasi rudem campum proscinderet: fecundaret: et excoleret: diuini verbi seminibus impleret: et ad maturam frugem: idest ad regenerationis gratiam ꝑpararet. Jam illud quante glorie est: quod zacharie sacerdoti seni: et helisabeth sterili: a gabriele idest ab illo angelo promittitur filius: a quo marie matri domini natiuitas nunciatur: et quasi ex aliquo similis domino promititur filius sterili ante filium virginis. Nescio quam magni miraculi: ipsa nouitate declarans insperatam prolem: sterilitas muneratur que nouo partu erat miranda ditandaq̄ virginitas. Lu. Lec. iiij.

Premittitur ergo lucerna ante solem: seruus ante dn̄m: amicus ante sponsū: p̄co āte iudicē: vox āte verbū. Et ideo de se dicit. Ego sum vox clamantis in deserto. Quid est quod beatus ioannes vocem se esse dixit? Ideſt quia verbi annūciator: et p̄dicator erat. Hic iam sollicite requiramus: quid inter verbum sit ꝛ vocem. Scripture sacre verbum esse diffiniunt: quod inter animi silentium mente concipimus. Uerbum esse deffiniunt ipsam cogitationē: q̄ adhuc itra ɔsciētie secreta retinet̄: vocē vero p quā verbū ꝓfert̄ i mediū. Uox son⁹ ē index: cogitationis vel vbū. Caro ipsa cogitatio. Sicut eni q̄ndo v̄bū corde ɔcipim⁹: necessaria ē vox: q̄si qōdā vehiculū v̄bi: ꝛ quoniā licet v̄bū ipsum p oris sonū ad aliū trāsferam⁹: tamē itegrū: ꝛ iā intra nos idest clausū ad loq̄ndū trāsfert̄: vt tātū in sua sede teneat̄: ita omnipotēs pat̄ inotescere nobis volēs sapiētiā et v̄bū illud: qd̄ in principio erat deus apud deū: sicut ipse testat̄ eructauit: cor meū v̄bū bonū: sanctū ioannē quasi vocē per quā ad nos verbum suū ꝓferret assumpsit. Qd̄ v̄bū de illa sede ita ad nos d̄scēdit: vt in sinu idest i ꝓfūdo p̄rni pectoris ꝑmāeret tertā visitās: ꝛ celestia nō reliq̄ns. L. v.

Hanc itaq̄ gl'iaꝫ beat⁹ ioānes baptista nō de lōgīquo sic̄ relig

prophete: sed vicinus: proximus antecessit. Illi aduentum regis ante multa tempora predicauerunt: alij dixerunt quomodo ventu rus esset: alij ecce cito veniet: iste venturum predixit: et venisse monstrauit: et prophetiam suam ipso quem annunciabat assisten te compleuit. Adhuc itaque in vtero matris sue spiritu sancto re pletus: et suam ipsius natiuitatem prophetando preuenit: ad simili tudinem domini sanctificatus ante quam genitus. Intra viscera exultans: et saluatoris aduentum materno ore prophetans: vere lucerna ardens: in quo tam singularis gratia diuine dignationis effulsit: vt iamque affore redemptorem sue genitricis voce narraret: et per eam velut quan dam veritatis lucernam: nondum in lucem platus ostenderet. Hic est ille: qui noui et veteris testamenti idoneus est mediator: et gloriosi agni dignus ostensor: qui dominum suum et annunciare vno tempore meruit: et videre Una eademque sue natiuitatis etate: et noua incipiens et vetera includens. De persona huius euangelista testatur. A diebus ioannis: regnum celorum vim patitur. Tu autem. Lec. vj.

Nouimus quia familiariter mens humana in diuersis mundi huius illecebris et concupiscentijs deuicta fugit laborem: expetit voluptatem: et vix adducitur vt consuetudinem a se vite prioris excludat. Sed cum ceperit cogitare vltimi diei necessitatem ac futuri iudicij pondus: incitata et stimulata: vel timore supplicij voluntarium bellum indicit passionibus: et vim facit pristinis de sidertjs suis: et violenter se vincere ipse contendit. Non enim sine violentia fieri potest: vt de abundantia et delicijs ad famem et si tim abstinentiam et crucem transeat: vt somno prius et ocio ami cam carnem contritione vigilijsque conficiat. Non inquam sine violentia fieri potest: vt vnusquisque iracundiam patientia super biam humilitate commutet: amore paupertatis ac sufficientia afflu entiam superfluam et violentiam sobrietate: luxuriam castitate condemnet: et homo subito in virum transformetur perfectum: et quodammodo alter reddatur ex altero: ac sic a talibus per vio lentiam regnum celeste diripitur. Duo autem sunt abstinentie car nis genera: vnum corporale et aliud spirituale. Unum a potu atque ab epulis temperare appetitus: seque a delectationibus et mollissimis suauita tibus coercere: et ab his que per tactum et gustum visumque decipiunt sensum vi rilitet reuocare: ac violenter abstrahere. Alterum abstinentie carnis genus est preciosum atque sublime: motus anime regere: et perturbationes illius mo desta tranquillitate placare: ire ac superbie impetus quasi feram

bestiam refrenare: litigare quotidie cõtra vitia sua: increpare se quadã cẽsure austeritate virtutis: ⁊ rixã quodãmodo cũ homie interiori cõserere. Preciosa hec in cõspectu dñi et gloriosa crux cogitationes malas i potestatẽ redigere: volũtates ꝓprias abnegare: easq; interiori examinatione discutere: ⁊ regentis imperio subiugare. Lu. Secũdum lucam.

In illo tempore: Elisabeth impletum est tempus pariendi: et peperit filium. Et reliqua. Lectio. vij.

Uerbũ impletionis sancta scriptura i bonoꝝ tãtũ ortu: vł obitu: vel actu ponere cõsueuit. Quoꝝ vitã plenitudinẽ pfectionis habere significat. Denique helisabeth impletũ est tẽpus pariẽdi. Impleti sunt dies marie: vt pareret. Impleuit salomõ: edificare domũ dñi. Defunct⁹ est abrahã: vel alius aliq̃s patrum senex et plenus dieꝝ. Et postquã venit plenitudo tẽporis misit de⁹ filiũ suum. At contra: dies impioꝝ inanes sunt ⁊ vacui. Uiri eni sanguinũ ⁊ dolosi: nõ dimidiabunt dies suos. Et audierũt vicini ⁊ cognati eius q2 magnificauit dñs misericordiã suam cũ illa: et congratulabãtur ei. Habet sanctoꝝ editio letitiã plurimoꝝ q2 cõmune est bonũ. Justicia eni: cõmunis est virt⁹. Et ideo in ortu iusti: future vite insigne ꝓmittit. Et cũ gratiam seq̃tur virt⁹: exultatione vicinoꝝ pfigurãte signat. Et factũ est in die octaua: venerũt circũcidere puerũ: et vocabãt eum nomine patris sui zachariam. Et respondẽs mater ei⁹ dixit: neq̃ quam sed vocabit ioãnes. Lec. viij.

Mire sanct⁹ euãgelista nõ pretermittẽdũ putauit quod plurimi infantẽ patris nomine zachariã appellãdũ putarunt: vt aduertas matri nõ nomẽ alicui⁹ displicuisse de genere sed id sancto infusũ spiritu voluisse: qđ ab ãgelo ãte zacharie fuerat ꝓnũciatũ. Et qđẽ ille mut⁹ ĩtimare vocabulũ filij nequit vxori: s3 ꝓ ꝓphetiã helisabeth didicit: qđ nõ didicerat a marito. Et dixerũt ad illã. Q2 nemo ẽ in cognatiõe tua: q̃ vocet̃ hoc nomie. Jnnuebãt patri ei⁹, quẽ vellet vocari eũ. Et postulãs pugillarẽ scripsit: Joãnes ẽ nomẽ ingt ei⁹. Hoc et mirati sunt vniuersi: ioãnes ẽ ingt nomẽ ei⁹: hoc nõ ei nos nomen iponim⁹: q2 iã a deo nomẽ accepit. Habet vocabulũ suũ quod agnouim⁹ non qđ elegim⁹. Nec mireris si nomẽ mulier qđ nõ audiuit asseruit: quãdo et spirit⁹ sanctus q2 angelo mandauerat reuelauit. Neq3 eni3 poterat domini ignorare prenunciũ: q̃ prophetauerat christum. Et bene additur quia nemo in cognatione eius vocabatur hoc nomine: vt intel

ligas nomen non generis esse sed vatis. Lec.ix.

Apertum est aũt illico os ei⁹ et lingua eius ⁊ loquebat̃ benedicẽs deum. Et factus est timor super omnes vicinos eorum Quia vox clamãtis in deserto est nata: merito lingua est parẽtis soluta. Neq̨ enim patrẽ a laudibus silere decebat: qui verbi precone sibi nato gaudebat. Quippe cui labia q̃ incredulitas vinxerat: fides iam soluit. Uerũ hoc etiã allegorice si quis perscrutari desideret. Joannis celebrata natiuitas gratie noui testamẽti ẽ inchoata sublimitas. Cui vicini ⁊ cognati patris nomẽ q̃ ioannis imponere malebãt. Quia iudei qui legis obseruatione quasi affinitate vincti erãt magis iustitiam q̃ ex lege est sectari: quam fidei gratiã suscipere cupiebãt. Sed ioannis hoc est gratie dei vocabulũ mater verbis pater litteris itimare satagũt. Quia lex ipsa psalmiq̨ ac prophete: apertis sentẽtiarũ vocib⁹ gratiam christi predicant. Et sacerdotiũ illud vetus figuratum cerimoniarũ et sacrificiorum vmbris eidem testimoniũ pendet. Pulchreq̨ zacharias octaua die prolis edite loquitur: quia per domini resurrectionẽ q̃ octaua die hoc est post septimã sabbati facta est: occulta sacerdotij legalis archana patuerũt: linguaq̨ põtificũ iudeorũ quã diffidentie vincula strinxerãt: intelligẽtie rationalis ẽ voce soluta.

In natale sanctorum ioãnis ⁊ pauli martyrum. Lec.j.

Hodie natalis sanctorum ioannis et pauli: quorũ primus prepositus: secundus fuit primicerius cõstantie virginis filie constantini. Qui cum omni die turmas christianorum recrearent ex his opib⁹ quas sacratissima virgo christi constantia reliq̃rat: peruenit hoc ad iulianum: et misit qui eos cõuenirent dicens: debere sibi eos adherere. Illi vero responderunt Dijs imperatoris tuis: nos metipsos omnino subtrahimus. Sum⁹ enim nos non falsi: sed veri christiani. Quibus iulianus mandauit. Considerare debetis quia regia aula nutriti: non debetis deesse a latere meo: vt habeam vos primos in palatio meo. Quod si contemptus a vobis fuero necesse mihi erit agere: vt contemni non possim. Paulus et ioannes: dixerunt. Non tibi facimus hanc iniuriam: vt preponamus tibi qualemcumq̨ personam.

Dominum tibi preponimus qui fecit celum et terram mare et omnia que in eis sunt. Et scire te volumus: quia numquam ad salutationem tuam: numquam ad palatium tuum veniemus. Tu autē

Lectio. ij.

Quibus iulianus ait. Decem diebus a me dantur vobis inducie: vt decima transacta die sponte ad me venientes amicos vos habeam. Non venientes vero tamquam hostes publicos puniam. Tunc sancti viri ioannes et paulus: christianos ad se inuitantes ordinauerunt de omnibus que relinquere poterant et per omnes dies decem incessanter nocte dieqꝫ elemosinis insistebant. Die vero vndecima sunt constricti intrare domum suam Missus namqꝫ est terentianus campiductor ad eos cum militibus: hora cenandi. Qui ingressus inuenit eos orantes. Qui dixit eis. Dominus noster iulianus statiunculam iouis auream ad vos misit vt adoretis eam: et thura incendatis. Quod si non feceritis: ambo modo gladio feriemini. Non enim decet vos intra aulam nutritos: vt publice occidamini. Joannes et Paulus: dixerunt Si tuus dominus est iulianus: habeto pacem cum eo. Nobis autem dominus non est alius: nisi vnus deus pater: et filius: et spiritus sanctus quem ille negare non timuit. Et qui semel a facie dei proiectus est vult et alios secum in interitum deuenire. Tu.

Lectio. iij.

Hec et his similia dū dicerent: et terentianus eos ad adorandum iouem et thura incendēda impelleret: tertia hora noctis trāsacta terentianus volens placere iuliano sicut illi dictum fuerat sine strepitu vt puniret eos: quod eadem hora factum est. Fecit namqꝫ fieri foueam intra domum eorum: et decollari eos. Cum fecisset: iussit statim corpora eorum inuolui et reponi: faciens hanc famam: quod iussu cesaris missi fuissent in exilium. Nullum enī signum interfectionis eorum inuentum est super terram. Statim autem iulianus in bello persarum interfectus est. Facto autem iouiniano imperatore viro christianissimo: aperte sunt ecclesie et cepit religio christiana gaudere. Demones autem ex obsessis corporibus intra domum pauli et ioannis eijciebantur confitentes sanctam passionem eorū: ita vt vnicus filiꝰ terentiani q eos nocte occiderat: itra domū sanctorū veniret: et p os eiꝰ clamaret demon: quod paulꝰ et ioānes eum incēderēt. Cū quo terentianꝰ veniens: prostrauit se in facie; clamās qꝫ nesciēs quid fecerit homo paga

nus:iussum cesaris adimplesset. Unde factu ē: vt dato noīe suo p̄ximo die pasche pcepit gratiam christi. Quod cū fecisset r post baptismū penituisset et assidue orās:et flēs ad locū vbi sāctoꝝ corpora erant a sanctis dei:fili⁹ ei⁹ mūdatus est. Ipso aūt terētiano referēte:istā passionē sanctoꝝ:scripta sunt hec ad laudem domini nostri iesu christi. Secundum lucam.

In illo tēpore. Dixit dominus iesus discipulis suis. Attendite a fermēto phariseorum:qd̄ est hipocrysis. Et reliqua.

Ad hoc fermētū pertinēt omnia q̄ recūbens iesus apud phariseū superi⁹ disputauerat. De quo r apostol⁹ p̄cepit. Itaq3 epulemur: Nō in fermēto veteri:neq3 in fermēto malitie r nequitie:s3 in azimis sinceritatis et veritatis. Nā sicut modicū fermētū totam cui inijcit̄ massam corrūpit:quā mox cōspersione sui sapōis cōmaculat:sic nimirū simulatio cuius semel animū imbuerit tota virtutū sinceritate et veritate fraudabit. Nihil autē opertum est quod nō reueleṫ:neq3 abscōditum quod nō sciat̄. Et quomodo in p̄senti seculo mul tos diu latet hipocrysis:de futuro tempore intelligendū ē:quādo iudicabit de⁹ occulta hominū. Nā sic vnus amicoꝝ beati iob:verissime dixit. Laus impioꝝ breuis ē: r gaudium hipocryte q̄si instar puncti. Si ascenderit vsq3 ad celū superbia ei⁹ et caput ei⁹ nubes tetigerit:q̄si sterqliniū in fine perdeṫ. In fine inquit perdetur:q in p̄ncipio florere videbatur. Est ergo sensus. Attendite ne veniemini simulatores:q2 veniet p̄fecto tēpus in quo r nr̄a virt⁹ omnib⁹:r eoꝝ reueleṫ hipocrysis. Verū qd̄ sequitur q̄ in tenebris dixistis:in lumine dicent̄. Et quod in aure locuti estis in cubiculis:p̄dicabit̄ in tectis. Nō solum in futuro quādo cūcta cordiū abscōdita p̄ferent̄ ad lucē: sed in p̄senti tēpore pōt congruēter accipi. Quoniā que in tenebris quōdam pressurarū: carcerūq3 vmbris vel locuti sunt vel passi apostoli:nūc clarificat ecclesia per orbem.

Recta eoꝝ acta publice p̄dicātur. Sane quod ait: p̄dicabūtur in tectis:iuxta morem prouintie palestine loquitur:vbi solent in tectis residere. Non enim tecta nostro more culminibus sublimata:sed plano scemate faciunt equalia. Unde lex precepit vt q nouam domum edificaret:murū tecti poneret in giro ne funderet ibi sanguis innoxius:labente aliquo et in preceps ruente. Et in tēpli constructione legimus. Texit quoq3 domum laquearibus cedrinis:et edificauit tabernaculum super omnem domum quinq3

cubitorū altitudine. Ergo ꝓdicabit᷑ in tectis cunctis palam au-
dientibus. Dico autē vobis amicis meis: ne terreamini ab iis q
occidunt corpus: ⁊ post hec non habent ampli⁹ quid faciant. Sic
persecutores sanctoꝝ occisis corporib⁹ nō habent amplius quid
contra illos agant. Ergo superuacue faciūt insani: q mortua mar
tyrū membra feris auibusq; discerpenda proiiciunt: vel in auras
extenuari vel in vndas solui vel per flāmas in cinerē faciunt redi
gi. Cum nequaq; omnipotentie dei ea resuscitādo viuificanti: ob
(sistere possint. Lu.

Timete eū q postquā occiderit habet potestatem mittere in gehennam. Quia duo sunt genera pse-
cutorum. Unum palā seuientiū: alterū ficte fraudulenterq; blādi
entium. Contra vtrumq; nos munire atq; instruere volens salua
tor: ⁊ supra ad hipocrysim phariseorū attendere: ⁊ hic a carnificū
cede precepit non timere. Quia videlicet post mortem nec horum
crudelitas: nec illorū valet simulatio durare: dn̄m potius q semꝑ
manet videant esse placādum: dn̄m q semꝑ punire vel liberare po
test: intelligant esse timendū. Nonne quinq; passeres veneūt dis
pondio: ⁊ vnus ex illis non est in obliuione coram deo? Si minu-
tissima inquit animalia et que quolibet modo per aera feruntur
volatilia de⁹ obliuisci nō potest: vos q ad imaginem facti estis cre
atoris non debetis terreri ab his q occidunt corpus. Quia q irra
tionabilia gubernat: rationabilia curare non desinit. Dispondi⁹
quo quinq; passeres veneunt idest venduntur genus est ponde-
ris leuissimi ex duobus assibus. Querit fortasse aliquis quomo-
do dicit apostolus. Nunquid de bobus cura est deo? Cum vtiq;
bos passere ꝓciosior existat. Sz aliud cura: aliud vero est sciētia.

¶ In natali sancti zoyli martyris.

Sanctus igitur zoylus cordube ciuita- Le. i.
tis ex preclaris parentibus originē ducēs flore iu
uentutis cum gloriosius educaretur: lapsum hu-
mane conditionis in futurū precauēs: sancte de-
uotionis in eius animo tam viriliter cepit rutilare
constantia: vt totius religiōis viros approbatos
eius sanctimonia transcendere videretur. Cum vero tyrannorum
rabies in xp̄ianos persequētiū acrius deseuiret: in supradicta ciui
tate quasi lilium inter spinas suaue redolens beatus zoyl⁹ reper
tus est: q nulla spe fruendi seculi delectans: martyrio coronari siti

bundo pectore constanter desiderabat. De superstitione christianitatis apud crudelem iudicem accusatus. Hunc sibi primit⁹ maluit presentari: credens si illũ torqueret cui⁹ insignia nobilitatis latere nõ poterant: facilius ad sacrificia minores inclinaret. Quẽ cũ vidisset: hactenus inqt frater charissime prauo consilio infantie tue primordia corrupta sunt qd etati tue infra annos adhuc posito parcẽdũ est ita vt deinceps impatorꝝ leges sanctas infirmare ne psumas ne tui generis nobilitas p te detrimẽtum patiatur.

Lec. ij.

Nam si nostris aquiesces consilijs digno stipatus honore preciosus palatio poteris residere. Nonne deorꝝ cultura nostros beauit maiores: quib⁹ etiã elemẽta subsistunt? Christiani autẽ (nescio quẽ) christum colentes: multis attriti miserijs alij patibulo sunt affixi: alij ligati stipitibus ꝛ sagittis vulnerati: alij lapidibus obruti: alij carcerib⁹ mãcipati: alij diuersis tormentorum generibus trucidati sunt: quia deorũ culturã irritam fecerũt. Et credimus quia per ignorãtiam errasti: quare satisfactionẽ tuam clementius suscipiendam decreuimus. Nõ enim est dignũ vt flos tue nobilitatis velut cuiusdam vilis ꝛ ignoti extermineẽ. Cui spiritus sancti plen⁹ dogmate beatus zoylus respõdit. Diu tibi prebui silentium tuas auscultans blanditias. Nunc vero qꝛ fides monet: prudentie tue respondere me iubeas. Quid mirũ si fideles ab infidelibus tormẽta pertulerũt: cum aut mũdi redẽptorem ignorantes damnare nõ timuerũt? Nam vt legitur si cognouissent dominum gratie non crucifixissent Lu.

Lectio. iij

Hodie idem suis iturus ad passionẽ discipulis: dñs dixit. Si me psecuti sunt: ꝛ vos persequẽtur. Unde memores apostoli cũ psequerẽtur: ibãt gaudẽtes a cõspectu ꝯcilij: qm̃ digni habiti sũt p noie iesu cõtumelias pati. Sic martyres ludibria ꝛ ꝟbera experti insup ꝛ vincula ꝛ carceres: lapidati sunt: tẽtati sunt i occisione gladij mortui sũt. Hi empti sunt de terra ꝛ lauerũt stolas suas i sãguine agni. Qui ꝟo verbis blassemis ꝛ idolorũ cultorib⁹ p hui⁹ vite fragili desiderio assentiũt spẽ future beatitudinis irrecupabiliter amittũt: apostolo testãte q ait. Si in hac vita tãtũ sperantes sumus: miserabiliores oibus sum⁹. Ad hec seu⁹ tyrãnus respondit Uobis nescio cui⁹ xpi sectã tenẽtib⁹ non verbis sed tormẽtis respõdẽdũ ẽ: qꝛ ita seducti estis qd vobis metipsis misereri nõ vultis Elige ergo qd tibi sanius senseris: aut honorifice nobiscũ viuere: si dijs sẽpiternis sacrificaueris: aut inhoneste cũ reprobis si re

gias fedaueris dignitates diuersis tormētis mori. Tu autem domine. Lectio.iiij.

Qualitale respōsum scūs reddidit heros. Quāto corp⁹ meū in tua modo īfirma potestate corrūpis:tāto gl'ia mea tua tormēta non pauescens:sublimi⁹ crescit. Dñs nobis in euāgelio pcepit dicens. Nolite timere eos q occidūt corp⁹:aīaʒ autē nō possūt occidere:sed poti⁹ eū timete q potest aīam ꝛ corpus perdere in gehēnā. Nā tormēta breui terminanda sunt. Gra aūt vbi tpa incipiet sine fine durare nemo fidelis qs nesciat? Tūc pses iubet illū flagellis affici in oī tormētoꝝ genere vt cū plus torqref plus xp̄ʒ cōfiteref in eo expedi. Cumqꝫ nec sic se pficere videret: ꝛ vt a bono sanctū martyrē posset reuocare pposito:amaricato fel le cōmotus vibratis in eū oculis stridens dentibus furibūdis laxatis habenis totis viribus in ei⁹ tormētis debacchaf. Deniqꝫ se victū sentiēs:iā oibus allatis penis cū qd ei faceret āplius excogitari non posset euaginato gladio:sanctū decollauit martyrē. Tu. Le.v.

O Sūma inuenis cōstantia q dū vici putaref fide,ptectus belli cosos viros inermis supauit. O omni laude dignissimū virū q adhuc in pmeuo iuuētutis flore posit⁹ nullis fractus oblectatio nib⁹:sʒ ppo sanguine suo migrauit ad dñʒ:p quē pminimis maxima:p terrenis celestia:pro caducis eterna se adepturū nō nesciuit:sicut scriptū est. Uincēti dabo edere de ligno vite qd ē in padyso dei mei. Uictoriosas beatissimoꝝ martyꝝ turbas:ꝛ innumeras sanctorum confessorum cateruas quas supnis coronatis cetibus credimus angelico collegio sociatas nulla mens hominū eoꝝ numinūa valet enarrare vel numerare:pro quoꝝ suffragijs vniuersa plebs hostis insidias superat:ꝛ caduca mortis corpora morborum varietate detenta:ac validis languoribus occupata:repēte sal⁹ incolumis sequitur:ꝛ egra illuuie iam depulsa sospitatis ad cumulū restaurātur. Unde nec atrocissime mortis eos rapina cernitur retinere:quoꝝ somnus potius dari credif ad quietē. A quibus ꝛ mortuis vita nō ceditur:ꝛ mestitiam patientib⁹ letitia perSEd ex his quantum (ennis affertur. Tu autē. Lec.vj. ad me pure relationis gl'iosa fama pduxit:ꝛ preclaris titulis sancta narratione scire non distulit:dignum puto sequentibus populis facili⁹ scriptū transmittere:quam rem veraci recordatione repertam silentio preterire. Ne dum tāti thesauri copiā celādo obtexim⁹ ingēti negligētia reos nos modis oib⁹ sentiam⁹. Igif

cum apud urbem romam beatissimi confessores torquatus secundus vidalentius: tisessonsus eufrasius: cecilius: et isitius a sanctis apostolis sacerdotium suscepissent et ad tradendam hispanie catholicam fidem que adhuc gentili errore detenta idolorum superstitione pallebat profecti fuissent: divino: gubernaculo comitante ad civitatem acitatam devenerunt. Qui cum procul ab urbe quasi stadia duodeci fatigatis artubus resedissent: ut membris que fuerant itineris prolixitate confecta paulisper indulgerent et sese amantibus in quo longeum iter attribuerat quiescendo reficerent: atque arrepto calle illassabiliter graderentur. Et licet membris corporis: quibus gestabantur viderentur attriti: erant tamen celesti auxilio et gratia spirituali firmati.

In vigilia apostolorum petri et pauli. Secundum Joannem.

In illo tempore: dixit simon petrus ad dominum iesum. Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te. Quid ergo erit nobis? Et reliqua.

Omelia bede presbyteri. Lectio .i.

Disputaverat superius dominus contra divites huius seculi dicens. Facilius est camelum per foramen acus transire: quam divitem intrare in regnum celorum. Quod audientes apostoli et intelligentes quod non solum apud dominum divites habentur qui divitias possident: sed etiam illi qui eas habere desiderant: dixerunt. Domine quis poterit salvus esse? Sed beatus petrus pro se et pro omnibus discipulis respondens: dixit. Ecce nos reliquimus omnia: et secuti sumus te. Tu autem. Lectio .ij.

Hec sancti euangelij lectio post apostolos illis specialiter congruit: qui cuncta mundi implicamenta pro amore divino postponere: et pauperiem communemque vitam in cenobijs eligunt ducere. Qui si quod agunt corpore mente quoque tenuerint: et ipsi cum petro apostolo dicere poterunt. Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te. Quibus in verbis magna beati petri est animadvertenda dicendi fiducia. Piscator enim erat: dives non fuerat: victum manu et arte querebat: et tamen confidenter dicit: dimisimus omnia. Tu autem domine. Lectio .iij.

Licet enim pro christo pauperiem tenuemque substantiam: navim scilicet et retia tantum dimiserit: multa tamen immo omnia dimisit: qui voluntatem habendi deseruit. Sed quia non sufficit omnia reli-

quere:nisi enim quisq; dñm studeat seq: protinus adiūgit: et secuti sumus te. Quid nāq; est dñm sequi nisi imitari? Ac si diceret fecimus quod iussisti. Quid ergo dabis nobis pmij? Jesus autē dixit illis. Amen dico vobis: quod vos q secuti estis me. Quia nimirum multi reliquerūt sua: et tamē non secutur christum. Nempe et socrates philosophus et multi alij gentiliū cupiditate tēporali vel sapientie vel fauoris: diuitias cōtempserūt. Sedebitis sup sedes iudicantes duodecim tribus israel. Ex hoc dicimus dñm iesum christum cum suis discipulis genus humanū iudicaturum iuxta quod et isayas de ipso dicit. Dñs ad iudicium veniet cum senioribus populi sui. Nec vero putādum est duodecim solos homines genus humanum cū illo iudicaturos propter hoc quod dicit. Sedebitis super sedes duodecim: alioquin Paulus apostolus: qui plus ceteris laborauit: quid faciet: quoniam in loco iude mathiā duodecimum substitutū legim⁹. Ergo ille qui terti⁹ decimus est non erit cum illis duodecim ad iudiciū faciendū: et vbi est qđ ipse alibi dicit nescitis q2 angelos iudicabim⁹. Tu autem.

In die. Lectio .i.

Symon petr⁹ filius ioannis fratrer ādree: ort⁹ vico bethasayda puincie galilee: que est iuxta stagnū genesaret: cuius prima vocatio nominis fuit bar iona q interptat̄ filius colūbe. Idest spiritus sci petrus in christi ecclesia firmamētū est. Cephas corp⁹ xpi. Idest ecclie pricipat⁹ et caput ei⁹. Simō ioannis virginitatis generatio icorrupta ē. Qui dum circa ioānē habebatur terti⁹ iuxta matheū eligitur pmus. Nec immerito q2 apostolorū princeps est: et cōfessus est primus filium dei. Pastor humani gregis: petra ecclesie: claui cu lari⁹ regni: amator dñi atq; negator. Cōfitendo laudatus: pīumendo elect⁹: negando lapsus: lachrymando purificatus: confessione pbatus: passione coronatus. Cui nomē ex opere dat̄: titul⁹ ex merito potestatis imponitur. Qui etiā ob humilitatē docendā: caput desup tonderi instituit. Scripsit duas epistolas que canonice habentur quarū secunda a plerisq; eius negatur propter stili cum priore dissonantiam. Sed et euangelium iuxta marcum: qui auditor eius fuit scribitur. Hic in galatia: ponti: capadotia: bitynia: asia: atq; italia euangeliū pdicauit: atq; in his harū virtutū signis effulsit. Pendulo gressu

feruidum mare calcauit. Preteriens vmbra sua mortuos anima uit. Claudis pristinū reintegrauit officium. Tu autem. Lectio. ij.

Paraliticī fluida mēbra in ꝓprio reparauit statu. Inter hec de fūctam viduam suscitauit. Ananiā et saphiram reos perfidie mortis animaduersione dampnauit. Simonē magicis artibus celū etiā conscendentem: ad terrā elisit. Hic postquā antiochia funda uit ecclesiam: sub claudio cesare contra eundem simonē magū ro mā perrexit: ibiq3 pergens euangeliū christi predicando: viginti quinq3 annis eiusdem vrbis tenuit pōtificatū. Ubi ordinauit duos episcopos. linum et cletum: q̄ p̄sentialiter minister iū sacerdota le in vrbe romana populo et supuenientibus exhiberent. Ipse vero orationi et p̄dicationi operā dabat. Clementē vero post se papam ipse ordinauit: et xp̄ianis vt ei obedirent vt sibi impauit. Ipe igi tur neronis cesaris erant rome salutiferi doctores xp̄ianorum pe trus et paulus apostoli per quos dn̄i fides dn̄i nostri iesu xp̄i in om niū cresceret mentibus et religionis ꝓpagarētur augmenta: q3 essent sublimes operibus: et clari magisterio: ob virtutem diuine gratie: nero per symonem magū vehementer aduersari cepit apo stolis. Quia diuersis illusionibꝰ demonū ita magus cesaris ani mū obtinuerat: vt eum salutis sue presulem viteq3 custodem remo ta ambiguitate consideret. Tu autem. Lectio. iij.

Nam et bellorum victorias et subiectiones gentiū: et prosperita tem rerum se p eum in oībus habiturū esse credebat. Sed pe trus apostolus vanitates eius et flagitia vniuersa detexit: q3 veri tatis lux et verbi diuini claritas q̄ ob salutē hominū nup effulse rat: totius mendacij caliginem de humanis mentibus: discussis per apostolos ignorantie tenebris effugabat. Tunc simon magus veri luminis fulgore percussus per apostolos: ignorātie tenebris effugabat cecitatem continuo mal esane mentis incurrit: quippe q iam a iudea per apostolum petrum de his q̄ gerebat sceler ibus confutatus: trās marinā igressus fuerat fugā. Et cū i alijs terra rū partibus petri erat expertus potentiā: tādē puenie ns romā au sus ē se iactare q̄ posset mortuos suscitare. Ipso tēpore erat def functus qdā adolescens nobilis ꝓpinquus cesaris. Ubi cū mul ta turba populorū aduenisset: sciscitabant abinuicē si eēt aliqs q posset mortuū suscitare. Celeberrimꝰ tūc scilicet petrꝰ: in his opi bus habebatur. Sed q3 apud gentiles nulla huius firmabatur fi des: dolor tamen quis exigit inquirit remedium: perrectum ē ad

petrum. Fuerunt equidem qui etiam simonē accersiendum puta rent: ꝛ vtriq; affuerūt. Tunc petrꝰ ait ad eos: vt simon q de sua se iactabat potētia: si posset mortuū suscitaret. Si ille nequisset ꝛ sine ret defunctum: vt christus opem ferret defuncto. Simon vero q putabatur apud gentiles magne esse potentie: cōditionem inter posuit. Ut si ille mortuum suscitaret: petrus occideret: qui tante potestati verbis audacibus lacessendo irrogauisset iniuriā. Si ve ro illo nihil agente Petrus mortuū suscitasset magus simili sen tentie q̄ in apostolum data fuerat subiaceret. Lectio. iiij.

Talis cū esset interiecta conditio: gauisus est petrus. Excrsus est si mon et accessit ad lectulum defuncti. Incantare atq; murmu rare dira clam carmina vt cepit: visus ē circūstantibus caput agi tare defunctus. Clamor gentium ingēs attollitur: quod iam viue ret: quod iā cum simone loqretur. Mira indignatio in petrum eē omnium cepit eo quod esset ausus se tante potestati cōferre. Tūc sanctus petrus fieri silentium postulauit: ꝛ ait ad eos. Si viuit de functus loquatur. Si suscitatus est surgat ꝛ ambulet. Fabuletur fantasma hoc scitote: non veritatem esse quod cerniter: commo tum caput esse defuncti. deniq; inquit separetur magus a lectulo ꝛ ad plenum figmenta diaboli denudabuntur. Educitur simon a lectulo: sine vlla spe vite manet defunctus immobilis. Astitit pe trus a longe: ꝛ intra se orationi paulisper intentus: cū magna vo ce ait. Adolescens tibi dico surge. Sanet te dn̄s nr̄ iesus christus Et statim surrexit adolescēs ꝛ locutꝰ est: ꝛ ambulauit et dedit eū matri sue viuentem. Et tunc rogabatur: vt ab eo qui eum fecit ex mortuis resurgere: non discederet. Tu autem. Lectio. v.

In nomine iesu christi cuius nos serui sumus secura esto ma ter de filio: ꝛ ne verearis. Habet enim custodem suum. Et cum vellet populꝰ magum Simonem lapidare ait Petrus. Satis ē ad penam eius: quoniam agnoscit se in suis artibus superatum: vi uat: et regnum Christi crescere videat vel inuitus. Torquebatur magus: ꝛ apostolica percussus gloria discedit seseq; ad omnem ex citat carminum suorum potentiam. Congregat populum: offensū se dicit a galilea: relicturum se vrbem quam tueri soleret. Diē sta tuit: quo per volatū supnis se sedibꝰ iactari permitteret: vnde hēdū Quin etiā q̄ndo celū peteret cōscendēs: in sua potestate ꝯsisteret. Statuto die mōtē capitoliū ascēdit: ac se d̄ rupe eiiciēs volare cepit Quē mirari cepit ppl'us: ac venerari pleriq; dicētes dei eē potētiā

non hominis: ꝙ cum corpore volaret ad celum. Nihilꝫ tale xp̄m fecisse dicūt. Lectio. vj.

Tunc petrus in medio stans ait. Dn̄e iesu christe ostende virtutē tuam: ⁊ ne permittas his vanis artibus decipi populum: ꝗ tibi est crediturus. Sic decidat domine: vt viuens se cōtra tuam potētiam nihil potuisse cognoscat. Cumꝫ hec lachrymis orasset ait. Adiuro vos in noīe iesu xp̄i angeli sathane ꝗ eum fertis: vt dimittatis eū. Et statim ī voce petri dimissus a demonibus implicitis remigijs alarū quas sumpserat corruit. Nec statim exanimatꝰ: sꝫ totꝰ fractꝰ corꝑe: debilitatisꝫ cruribus post paruum horarū spatiū: ibi expirauit. Quod vbi neroni compertum ē deceptū se ac destitutū dolens: sublatumꝫ sibi virum vtilem ac necessarium rei publice: indignatus querere cepit causas: quibus petrū occideret. Et iam dies aderat: quo sancti vocarent̄ apostoli. Deniꝫ dato a nerone ꝑcepto: vt petrus comprehenderetur: sanctus apostolus rogabat ab omnibus: vt sese alio loco conferret. At ille resistebat dicens: nequaꝗ̄ se eē facturum: vt tāquam metu mortis fugeret territus: quippe cupiebat sibi ⁊ omnibus pro passione xp̄i mori: ⁊ immortalitatis gloriā adipisci. Cumꝫ hec ⁊ alia petrꝰ obtexeret: plebs lachrymans ne se relinqueret ne se imminētibus ꝓcellis christianorū despiceret precabantur. Tandē lachrymis victus populorū ac fletibꝰ acquieuit: promisitꝫ se vrbe egressurum. Proxima igitur nocte salutatis fratribus: celebrata oratione proficisci solus cepit. Ubi ventum est ad portam: vidit sibi xp̄m occurrere: ⁊ adorans eū ait. Domine quo vadis? Et dn̄s ad eū. Uenio romā iteꝝ crucifigi. Intellexit aūt petrꝰ de sua passione hoc dictū: in quo xp̄s passus eē videretur: quem pati constat in singulis: nō dolore corꝑis sꝫ misericordie cōtemplationis ⁊ pietatis affectu. Itaqꝫ petrꝰ reuersus intra vrbem romam: cū gaudio narrabat fratribus: quod ei obuiꝰ fuisset dominus iesus: ⁊ narrasset ei: quod in ipso esset iterum crucifigendus. Tu autem.

Secundū matheum.

In illo tp̄e: venit iesus in ꝑtes cesaree philippi: ⁊ interrogauit discipulos suos dicēs. Quē dicūt hoīes esse filiū hominis?

Omelia bede p̄sbyteri. Le. vij.

Philippꝰ iste ē fr̄ herodis de quo supra diximꝰ tetrarcha ithuree ⁊ traconitidis regionū qui in honorē thiberij cesaris: cesaream ꝗ̄ nūc paneas dicitur appellauit: ⁊ est in prouintia phenicis. Et interrogabat discipulos suos dicens. Quem dicunt hoīes esse filium hoīs. Nō ꝗ̄rit quē me

dicūt esse homīes sꝫ filiū hominis: ne iactāter de se q̄rere videref. Et nota q̄d vbicūqꝫ scriptū ē in veteri testamēto filiꝰ hominis in hebreo positū sit filiꝰ adā. Illudqꝫ q̄d in psalmo legimus: filij hominū vsquequo graui corde: ī hebreo dicif filij adam. Pulchre aūt interrogat: quē dicūt esse homines filiū hominis: q de filio hominis loquūf homines sunt: q vero diuinitatē eiꝰ ītelligūt nō homines sed dij appellāf. At illi dixerūt. Alij ioānē baptistaꝫ. Alij autē heliā: alij vero hieremiā: aut vnū ex ꝓphetis. Miror quosdā interpretes causas erroꝝ ingrere singulorū: et disputationem longissimam texere. Quare dominum nostrum iesum christuꝫ alij ioannem putauerunt. Alij heliam. Alij hieremiam: aut vnum ex prophetis cum errare potuerint in helya: et hieremia: quomodo errauit herodes in ioanne dicens: quē ego decollaui ioannem ipse surrexit a mortuis: et virtutes operantur in illo. Lec. viij.

Vos autē quē me esse dicitis? Respondit symon petrus: tu es christus filius dei viui. Prudēs lector attende: quod ex cōsequentibus textuqꝫ sermonis: apostoli nequaquam homines: sed dij appellantur. Cū enim dixisset: quem dicūt homines esse filiū hominis? Illis quia homines sunt humana opinātibus: vos qui dij estis: quem me existimatis? Petrus ex persona omnium apostolorum profitetur: tu es christus filius dei viui. Deum viuū appellat: ad comparationem deoꝝ eoꝝ qui putantur dij: sed mortui sunt: saturnum: iouē: cererē: liberū et cetera idoloꝝ portenta significans. Respodēs iesus dixit ei: Btūs es simō bariona: quia caro et sanguis non reuelauit tibi: sed pater meus qui est in celis: quod caro et sanguis reuelare non potuit. Idest doctrina humana: spiritus sancti gratia reuelatum est. Ergo ex cōfessione sortitur vocabulū quod reuelatiōe ex spiritu sancto habeat: cuiꝰ ꝛ filiꝰ appellādus sit. Siqdē bariona: in lingua nr̄a sonat filiꝰ colūbe. L. ix.

ALij simplicit̄ accipiūt q̄d simō. Idest petrꝰ filiꝰ sit ioānis: iuxta alteriꝰ loci interrogationē. Simō ioānis diligis me? Qui respōdit. Dn̄e tu scis. Et volūt scriptoꝝ dici vitio deprauatuꝫ vt pro bariotana. hoc est filiꝰ ioānis bariona scriptū sit: vna detracta sillaba. Iohāna aūt interpretaf dn̄i gr̄a. Utrūque aūt nomen mystice intelligi potest: q̄d ꝛ colūba spiritū sanctū: gr̄a dei donum significet spirituale. Illud quoqꝫ q̄d ait: q: caro et sanguis nō reuelauit tibi: apostolice narrationi cōparat in q̄ ait. Cōtinuo nō aqeui carni et sāguini. Carnē ibi ꝛ sanguinē dicit iudeos: vt his quo

qꝫ sub alio sensu demõstrat quod ei non per doctrinã phariseorũ sed per gratiã christus dei filius reuelatus sit. Quid ẽ qđ ait. Et ego dico tibi: quia tu es christus filius dei viui. Et ego dico tibi: nõ sermõe casso ꝛ nullũ habẽte opus: sꝫ dico tibi: quia meũ dixisse ꝛ fecisse ẽ.

Cõmemoratio sancti pauli. Lec. j.

Paulus q̃ ãtea saulus apostolus gẽtiũ aduocatus i terrã ꝓstratus: q oculatus cecidit: cecatus surrexit ex ꝑsecutore effectus ẽ vas electiõis: ꝛ ex lupo ouis. Int̃ apostolos vocatiõe nouissimus: ꝑdicatiõe ꝑmus. In lege gamalielis discipulus in lege xp̄i viuus. Cuius patria tarsũ fuit: iudea gentis đ tribu beniami. Hic secũdo post ascẽsionẽ dñi ãno baptizatus dignitatẽ meruit ap̄latus: atqꝫ plus omnibus laborãs: multo latius iter omnes ibi gratiã seminauit atqꝫ doctrinã euãgelij cũ sua ꝑdicatiõe cõpleuit. Incipiẽs enĩ ab hierosolymis vsqꝫ ad illicũ et italiã ꝛ hispaniã ꝓcessit: ac nomen xp̄i mãifestauit gẽtibus: quibus nõ fuerat đclaratũ. Cuius miracula ista esse cognoscũt. Raptus sursũ: tertiũ celũ cõscẽdit: dimersus deorsũ in ꝓfundũ nocte ꝛ die fuit. Seducẽtẽ phitõis spũm iperata discessiõe damnauit. Patrẽ publij a febribus orãdo sanauit: adolescenti mortuo vitalẽ reitegrauit spm. Cecitate pertulit magũ: claudo ꝓpriũ reformauit icessum. Diri quoqꝫ serpentis nec sensit nec horruit morsũ: sꝫ igni dedit arsurũ: non a mordente lesus. Lec. ij.

Ob amorẽ quoqꝫ christi multas passiones grauiaqꝫ tormenta sustinuit. In primis iudaicas ꝑsecutiones et gentiũ: miserias et laborẽ: famẽ: sitim: frigus et nuditatẽ: die nocteqꝫ profundũ Naufragia: ꝛ mille pericula: rabiẽ ferarum: et vulnera: carcerales tenebras ꝛ tormẽta catenarum: calores et vincula. Inter hec ligatus a iudeis traditus a gentilibus: lapidatus ad necẽ. In sporta per murum a fratribus dimissus virgis ceditur: penis artatur: in carcere vinctus: terremoto facto resoluitur. Scripsit aũt nouen ad septem ecclesias epistolas. Ad romanos vnam. Ad corinthios duas: ad galatas vnam: ad ephesios vnã: ad philipẽses vnã: ad colossenses vnã: ad tessalonicenses duas. Preterea ad discipulos suos thimotheum duas: titũ vnã: philomenẽ vnã. Epistola aũt q̃ fertur ad hebreos nõ eius creditur ꝓpter stili ꝭmonisqꝫ dissonãtiã: sed vel barnabe iuxta tertuliani: vel luce euangeliste iuxta quosdã vel clemẽtis romane ecclesie pape: quẽ dicũt sentẽtias pauli: ꝓprio ordinasse ser

mõe vł certe q2 paulꝰ scribebat ad hebreos: ⁊ ꝓpt̄ īuidiā sui apõ eos nomis titulū ī ꝑncipio salutatiōis āputauerat. Scripserat aūt vt hebreꝰ hebrayce idest suo eloqo disertissime: ⁊ ea q̄ eloquēt̄ scripta fuerāt in hebreo: eloquētiꝰ v̄tisse ī grecū dicit̄: ⁊ hāc eē causā qđ a ceteris pauli apl̄i discrepare videat̄. Eiꝰ itaqȝ eē nō alteriꝰ tota eccl̄ia iā firmissime tenet. Legūt qdā ⁊ ad laodicēses sȝ ab oībꝰ (explodit̄.

C. iij.

CUm venisset romā lucas a galacia ⁊ titꝰ a dalmacia expectauerūt paulū in vrbe. Quos cū adueniens paulꝰ īuenisset letatꝰ ē valde: ⁊ cōclusit sibi extra vrbē horreū vbi cū his v̄bū vite tractaret. Cepit itere a colligere m̄ltitudinē maximā. Adiscieb āt̄ ꝑ eū fidei multe aīe operāte grā dei: ita vt ꝑ totā vrbē sonꝰ ꝑdicatiōis ⁊ scitatis ipiꝰ fieret: ⁊ exiret fama ꝑ vniuersā regionē đ illo. Jam enī admodū innotuerat vrbi romāe: signis et ꝓdigijs et doctrina multa atqȝ mirabili sanctitate: cōcursus quoqȝ multus de domo cesaris fiebat ad eū credētiū in dominū iesum christum: et augmentabatur quotidie fidelibus gaudium magnū et exultatio. Sed et instructor imperatoris adeo illi est amicicia copulatus vidēs in eo diuinam scientiā: vt se a colloquio illiꝰ tēperare vix posset: quatenus si ore ad os illum loqui non valeret: freq̄ntius datis et acceptis epistolis ipsiꝰ dulcedine ⁊ amicabili collogo atqȝ cōsilio frueret̄: et sic eius doctrina agente spiritu sancto multiplicabat̄ et amabat̄: vt licite iā doceret: et a multis libentissime audiret̄. Disputabat siquidē cū ethnicoꝝ philosophis: et deuincebat eos. Unde et plurimi eius magisterio manꝰ dabāt. Nam et scripta illius qdā magister cesaris corā eo relegit: et ī cūctis admirabilē reddidit. Senatꝰ etiā de illo alta nō mediocriter sētiebat

C. iiij

QUadā đuiqȝ die cū paulꝰ doctrīe infuiēs: circa vespe (rā ī cenaclo altiori turbas alloq̄ret̄: qdā patroclꝰ delitiosus ⁊ picerna regis ipiꝰ se subducēs aspectibꝰ: abijt ad horreū vbi paulꝰ hospitabat̄: documēta vite ꝑpetue auditurꝰ. Jnuitatꝰ enim ad hoc ⁊ aīo ductꝰ iā fuerat a ꝯsodalibꝰ suis ⁊ cesaris amicissimis: q eiꝰ familiari obseqo pauli mōita sectabāt̄. Sȝ cū ꝑ multitudīe populi ad eū ītroire nō posset: ascēdit ad fenestrā excelsiorē: ⁊ securꝰ ī ea sedit: vt v̄bū dei comodiꝰ posset audire. desiderabat nāqȝ feruēti aīo: pauli s̄mōe r̄fici. Sȝ cū paulꝰ ī lōgū ꝓtraxisset s̄monē ⁊ iuuenis sōno fatigaret̄: diaboli maligni īuidia dolēs sup dilectionē v̄bi dei: ⁊ ipiꝰ apl̄i quā studiosꝰ adolescēs hēbat fecit iuuenē paululū dormitare. cadēsqȝ đ fenestra sat excelsa: spm̄ exalauit. q cū

mox neroni reuertenti a balneo fuisset nũciatum: q multũ frequẽtia dilectum sibi iuuenem requirebat: cõtristat⁹ est vsq₃ ad animã super mortem patrocli: statuitq₃ aliũ ꝓ eo ad vini officiũ: vt ei porrigeret poculũ. Paul⁹ vero stati cognosceus quod gestum erat per spiritum: dixit ad plebẽ. Uiri fratres: inuenit locũ malignus vt nos tentaret: sed dominus iesus christus more solito eius negtiã cõterẽs cõuertet ad gloriã suã. Jte igit̃ foras et inenietis iuuenem cesaris delicatũ ex alto cecidisse: etiam nunc iacere exanime. Quẽ leuantes ad me hunc afferre satagite. Jlli vero concito gradu pergentes confestim iuuenem mortuum attulerunt. Mirabantur autem turbe quomodo paulus rem gestam ex ordine cognouisset sibi nemine nunciãte. Dixit itaq₃ paul⁹ ad turbas. Nũc fides vestra patebit erga dominum iesum christum. Tempus est enim vt semen vite eterne in bonam terram deueniens: centuplica (tione fructificet. Lec. v.

Accedite ꝗ plẽa fide ad dñm deum nostrũ: deprecemur illũ vt restituatur aĩa ei⁹ i istud iuuenile cadauer: viuatq₃ meli⁹ quã₃ dicit̃ vixisse. Et cũ igemuissent vniuersi ꝓcũbẽtes oratiõi: ait paul⁹. adolescẽs patrocle: surge: et narra mihi q̃nta tibi fecerit deus. Ad q̃m vocẽ mox patrocl⁹ tãq₃ a somno surrexit ⁊ cepit gl'ificare deũ q dedit potestatẽ talẽ hoib⁹. Nero aũt cũ audisset patroclũ eẽ d̃functũ multũ ɔtristat⁹ ẽ: ⁊ mittẽs apparitores suos: iussit cõphẽdi apostolũ. Qui cũ adduct⁹ esset: arguebat in multis neronem: et magna fiducia loq̃batur de christo. Cumq₃ verbis eius non posset resistere nero: dixit militibus suis. Tollite hunc maleficum et auferte celerius ab illo caput. His dictis ductus est paulus ad supplicium. Lectio. vj.

Cum autem adduceretur: obuiauit cuidã matrõe nomine plãtille: que credebat in christum. Que videns trahi apostolum ad mortem: cepit flere. Paul⁹ autem cõfortãs eam dixit. Plantilla accomoda mihi pannũ quo tegis caput: et expecta me donec reuertar ad te: et restituam tibi beneficium. Ligabo enim mihi caput vice sudarij. His dictis: peruenit ad passionis locum. Ubi ad orietem versus: tensis in celum manibus diutissime cum lachrymis orauit hebraice. Et valedicens fratribus: benedixit eis. Ligans autẽ sibi oculos de plantille panno: collum tetendit. Spiculator vero in altum brachium eleuans cum virtute percussit: et caput abscidit. Quod postquam a corpore abscisum fuit: nomen domini nostri iesu christi clara voce hebraice personuit. Statimq₃ d̃

corpore eius vnda lactis in veſtimenta militis exiliuit et poſtea ſanguis effluxit. Stola vero qua ſibi ligauerat oculos: cum eam quidā vellet rapere: non comparuit. Reuertentes vero ſpiculatores: irridebant plantillam. Quibus illa oſtendit pānum perfuſum ſanguine: narrans eis: quia vere apparuiſſet ei paulus. Spiculatores vero nimio timore correpti ſunt: nunciantes neroni que audierant. Sepultus eſt via oſtienſi anno poſt paſſionem domini triceſimo ſeptimo. Hic de tribu beniamin et oppido iude diſcaſcolus fuit: qui a romanis captus cum parentibus ſuis tharſum cilicie commigrauit. A quibus ob ſtudium legiſ miſſus hieroſolymā a gamaliele viro doctiſſimo eruditꝰ eſt. Cū autem interfuiſſet neci martyris ſtephani: et acceptis epiſtolis a pōtifice tēpli ad perſequēdos eos ꝗ chriſtū crediderāt damaſcū ꝓgens reuelatione cōpulſus: ad fidē in vas electionis de perſecutore trāſlatꝰ eſt. Cūqꝫ primū ad predicationē eiꝰ ſergius paulꝰ ꝓconſul cypri credidiſſet ab eo quod eum chriſti fidei ſubegerit ſortitus eſt nomen.

In natale proceſſi et martiniani martyrum.

Lectio .j.

Natale ſanctoꝝ ꝓceſſi et martiniani. Qui cū eſſent magiſtri amelli pͥncipis: et viderēt mirabilia que faciebat per beatos apoſtolos ſuos petrū et paulum dominꝰ ieſus chriſtus: mirari ceperūt. Erant autē tūc tēporis beatiſſimi apoſtoli traditi paulino viro clariſſimo ſub cuſtodia mamurtini in mōte cāpeio. Ubi de mōte ſuis orationibꝰ aquā manare fecerūt. Tūc baptizati ſunt proceſus et martinianus a beato petro apoſtolo: et alij promiſcui ſexus: numero quadraginta ſeptē. Quod cū nūciatum eſſet paulino: eo qꝺ proceſſus et martinianꝰ magiſtri amelli chriſtiani effecti eſſent: miſit milites: ⁊ tenuit eos iuſſitqꝫ in cuſtodia retrudi. Sequēti die educti: cum conſtantiſſime chriſtum faterentur: iuſſit paulinus vt cum lapide os eorū contunderetur. Sed illi gloria in excelſis deo dicebant. Tu autem.

Lectio .ij.

Allata eſt tripoda: ſupra quam iouis ſedebat ſimulacrū aureum. Qꝺ cū viderēt riſum faciētes: expuerūt in illud et in tripodā. Juſſi ſunt ergo in eculeo ſuſpēdi: et attrahi neruis ⁊ cedi fuſtibus. Juſſum eſt etiā vt flāme ponerētur circa latera eorū. Erat autem illic matrona nobiliſſima nomine lucina ꝗ cōfortabat eos

dicēs. Milites christi estote: et nolite metuere penas que ad tempus sunt. Iterū apprehēsi in eculeo a militibus cesi sunt scorpionibus. Iterūqз retrusi sunt in custodiam: vbi venerabilis femina lucina ministrabat eis. Tu. Lec. iij.

Post triduū paulin⁹ arrept⁹ a demōio: expirauit. Cesari⁹ vero pfectus: hoc neroni intimauit. Cui nero precepit dicens. Nō tardentur: sed celerius extinguantur. Tunc educti foras muros vrbis rome in via que aurelia nūcupatur: gladio cesi sunt. Corpora quoqз eorū: beatissima lucina collegit: et cum aromatibus preciosis sepeliuit in templo suo: in arenario iuxta locum vbi decollati sunt sub die sexto nonas iulij.

Trāslatio sancti martini. Lec. j.

Operepreciū ē enim: etiam illud inserere lectioni qualiter sanctum martini corpusculū in loco vbi nunc honoratur fuerit angelo annuente trāslatum. Anno sexagesimo quarto post transitum gloriosi martini: beatus perpetu⁹ turonice sedis cathedre sortitus est dignitatem. Adeptusqз hūc apicem cum magno votorum consensu: fundamēta templi ampliora quam fuerant supra beata membra locare disposuit. Quod sagaci insistens studio mirifice mandauit effectui. De qua fabrica multum quod loq̄remur erat: sed quia presens est conticere inde melius putauimus. Tu autem. Lec. ij.

Aduenīente ergo optato tēpore sacerdoti sancto vt tēplū dedicaretur: et sanctū corpusculū i loco vbi sepultū fuerat trāsferret: cōuocauit beat⁹ perpetu⁹ ad diē festū vicinos pōtifices: ꝛ abbatū ac diuersoꝝ clericoꝝ nō minimā multitudinē. Et qꝛ hoc i kalendis iulij agere volebat: vigilata vna nocte: facto mane accepto sarculo: terrā q̄ sup sanctū erat tumulū ceperūt effodere. Quo detecto: man⁹ vt illud cōmouerēt inijciūt. Ibiqз multitudo tota laborās: nihil prorsus p totā diē pfecit. Vigilata deniqз alia nocte: mane tētātes iterū nihil omnino agere potuerūt. Tūc conturbati atqз exterriti: qd facerēt nesciebāt. Dicit enī vn⁹ ex clericis. Scitis qꝛ post hoc triduū: null⁹ episcopat⁹ eis esse ꝯsueuerat. Et forsitā in hac die noctuqз insistētes: triduū illud ꝯtinuatione duxerūt Quarta aūt die accedētes ponētesqз man⁹: nō valebāt pēit⁹ mouere sepulchrū. Pauore aūt omnes exterriti iā i hoc stātes: vt ter

ra vasculũ qđ detexerant operiret: apparuit eis veneranda canicie senex: instar niuis cãdorẽ efferens: dicẽs se esse abbatẽ: et ait eis Usq̃quo cõturbamini et tardatis: nõ videtis dominũ martinũ stãtẽ vobis iuuare patũ: si manus apponitis? Lec.iij.

Tunc iactãs palliũ quo vtebat᷑: posuit manũ ad sarcofagum cũ reliq̃s sacerdotib⁹ crucibus paratis et cereis. Impositaq̃ antiphona: dederũt cũcti voces psallẽtiũ in excelso. Protinus ad senis conatũ sarcofagũ in sũma leuitate cõmotũ: i loco vbi nũc venerat᷑ dño ãnuẽte ꝑducit᷑. Qđ ad volũtatem sacerdotis cõpositũ: dictis etiã missis: vt vẽtũ ẽ ad cõuiuiũ: reqrentes sollicite senẽ: nec q̃quã reperiunt. Sed nec homo qdẽ extitit: q eũ de basilica exire vidisset. Credo qđ aliq̃ fuisset virt⁹ angelica: que et beatũ virum se vidisse pronunciat: et deinceps non comparuit. In quo loco ex illa die multe virtutes facte sunt: que per negligentiam non sunt scripte. Nos vero de quanto nostro tempore aut fieri vidim⁹: aut factum certe cognouimus silere nequiuimus.

In octauis aplorũ petri et pauli.

Cum omnes beati apl'i parẽ gr̃az apud dominũ sanctitatis obtineant: nescio quo tamẽ pacto petrus et paulus videtur pre ceteris peculiari quadã in saluatorẽ fidei virtute precellere: quod quidẽ ex ipsius domini testimonio possumus approbare. Petro sicut bono dispensatori magisteriũ ecclesiastice institutionis iniunxit. Scilicet vt quos ipse erudierit ad salutem: ille suscipiat ad quietẽ. Et quorũ corda paulus patefecerit doctrina verboꝝ: eoꝝ animab⁹ petr⁹ aperiat regna celoꝝ. Clauẽ ḡ quodãmodo sciẽtie et paul⁹ a xp̃o accepit. Clauis enĩ dicẽda ẽ. q̃ ad fidẽ peccatoꝝ corda reserãt᷑: mẽtiũ secreta pãdũt᷑: ꝛ qdqd iteri⁹ clausũ tenet: i palã rõnabili mãifestatiõe ꝑducit᷑. (L.j. L.ij

Clauis inq̃ ẽ doctrina pauli apl'i q̃ ꝛ sciẽtiã ad ꝯfessionẽ pcti aperuit ꝛ gr̃az ad eternitatẽ mysterij salutaris icludit. Ambo igit᷑ claues a dño acceperũt iste sciẽtie: ille potẽtie. Diuitias imortalitatis ille dispensat: scientie thesauros iste largit᷑. Sũt enĩ sciẽtie thesauri sicut scriptũ est. In quo sunt omnes thesauri sapientie et sciẽtie abscõditi. Ergo beati petr⁹ et paul⁹ eminẽt inter vniuersos apostolos: et peculiari q̃dã virtute comparẽt. Uerũ inter ipsos quis cui ꝓponatur incertum est. Puto enĩ illos eq̃les simi-

li passione et simili eos fidei deuotione vixisse: quos simul videmus ad martyrij gloriã peruenisse. Lec. iij.

Non enim sine causa factũ putem⁹: quod vna die vno in loco vni⁹ tyrãni crudelitate vna passi sunt: vt ad christũ pariter puenirẽt. Uno in loco ne alteri roma deesset. Sub vno persecutore vt equalis crudelitas vtrũq₃ constringeret. Dies ꝓ merito: loc⁹ pro gloria: persecutor decret⁹ est pro virtute. Et in quo tamẽ loco martyriũ pertulerũt: in vrbe roma q̃ pricipatũ et caput obtinet nationum. Scilicet vt vbi caput superstitiõis erat illic caput gesceret sanctitatis. Et vbi gentiliũ principes habitabãt: illic ecclesiarũ principes morarentur. Cui⁹ tamẽ meriti sint beatissimi petr⁹ et paulus hic possumus intelligere quod cum dominus oriẽtis regionẽ propria illustrauerit passione: occidẽtis plagã ne quid min⁹ esset: vice sua apostolorũ sanguine illuminare dignat⁹ est. Et licet illi⁹ passio nobis sufficiat ad salutẽ: tamẽ etiã martyriũ nobis contulit ad exẽplũ. Hodierna igitur die beati apostoli petr⁹ et paul⁹: sanguinem suũ fuderũt. Sed videam⁹ causam cur ista perpessi sunt. Scilicet intra cetera mirabilia etiã magũ illum symonem orationibus aeris vacuo ꝑcipitio ruina postrauerũt. Scdm. matheum.

In illo tẽpore: Iussit dñs iesus discipulos suos ascendere nauiculam: et precedere eũ transfretu₃ donec dimitteret turbas. Omelia bede presbyteri.

Discipulis precepit trãsfretare et cõpellit vt ascendãt in nauiculã. Quo sermone ostendit⁹ inuitos eos a domino recessisse: dum amore preceptoris nec pũcto qdẽ temporis ab eo volũt separari. Sed quare iusserit discipulos ascendere nauim: et ipse mox dimissa turba in mõtem oratur⁹ abierit: ioãnes mãifeste declarat: q̃ cõpleta illa oratione celesti cõtinuo subiecit. Iesus cũ cognouisset q₂ ventur essent vt raperẽt eũ: ascẽdit iterũ in mõtẽ sol⁹ orare.

Ubi necessariũ nobis intuẽdi monstrat exẽplũ: vt in bõis que agimus humani fauoris retributionẽ vitem⁹. Neq₃ nos operatio virtutũ spiritualiũ ad concupiscẽtiã reflectat temporalium tentationũ. Et dimissa turba ascendit in montẽ solus orare. Non omnis qui orat ascẽdit in mõtem: est enim oratio q̃ peccatũ facit. Ille bene orat: q̃ dominũ orãdo querit. Hic a terrenis ad superiora ꝑgrediẽs arcẽ cure sublimioris ascendit. Qui vero intus aut de honore seculi aut de inimici morte sollicit⁹ obsecrat: non in mõte sed in vallib⁹ orat. Christus ergo ideo in mõtẽ ascendit: non vt

pro secularibus orēt sed vt patrem obsecret. Nā licet borā posu erit in potestatē filij pr̄: filius tñ vt formam bois ipleret: obsecrandum putat prēm esse pro nobis: q2 aduocat⁹ nr̄ est. Aduocatū inquit habemus apud patrē iesum xp̄m iustū. Si aduocatus est: debet p meis interuenire peccatis: nō ergo dñs q̄si infirm⁹: sed q̄si pius obsecrat. Uis scire q2 oīa q̄ue vellet possit: ⁊ aduocatus est: ⁊ iudex est. In altero pietatis officium: in altero insigne est ornamentum. Lu autem domine.

Uespere autem facto solus erat ibi. Nauicula autem in medio mari iactabatur fluctibus. Erat autē contrarius ventus. Labor discipulorū in remigando: ⁊ cōtrarius eis ventus. Labores eccl'ie varios dest gnant q inter vndas seculi aduarsātis ⁊ immūdorū flat⁹ spiritnū quietem patrie celestis q̄si ad fidei littoris statiōnē puenire conat'

In natale septē frm   Lectio .i.

Ome septē fratrū filiorū sancte felicitatis. Idest ianuarij. felicis. philippi. siluani. alexādri. vital' ⁊ marcialis: sub prefecto vrbis publio: tempore antonij principis. Qui primū auditi: cum ocide per varios iudices ⁊ varijs supplicijs laniarētur: missi sunt in carcerē. Ex qbus ianuarius pucr post verbera virgarū: et carcerē ad plūbatas occisus est. Felix ⁊ philippus fustibus mactati. Siluan⁹ p̄cipitio interēptus est. Alexander vitalis ⁊ marcialis: capitali sentētia puniti. Eodē die rursus rome miliario decimo sancte ruphine ⁊ secūde sororum: sub psecutione valeriani ⁊ galieni qui a iudicibus iunio donato p̄fecto ⁊ archesilao comite cōprebēse sunt. Harū virginū sponsi armētarius ⁊ verinus a fide xp̄ianitatis recesserant. Pro qua re nolētes beate v̄gines declinare ad eoꝝ psuasiones insanas: ad prediolū suū q̄d in tuscie partib⁹ videbant' babere: basterne pgebāt vehiculo.

Quod audientes armētari⁹ ⁊ verinus: comiti archesilao suggesserūt: qua de causa fugerēt vrbē. Lūc scelcratissim⁹ archesila⁹ cū militibus suis eq̄stribus virgines in via flāminia miliario q̄rtodecimo cōprebēdit: atq3 reuocās eas ad vrbē romā: iunio donato p̄fecto obtulit. Qui iussit eas in custodiā redigi a se inuicē separatas: ⁊ in die tercia in secretariū duci: q ruphinā ingredi iubēs dixit ad eā. Lū sis nobilis nata: q d est q̄d ad ignobilitatē deuoluta es. Et cupis esse captiua: i vīculis magis q̄ libera   Lec. ij.

⁊ cum marito gaudere. Ruphina respōdit. Captiuitas ista tēpalis eternam captiuitatē excludit: ⁊ vincula temporalia vinculorū liga menta dissoluūt. Prefectus dicit. Istas vanas fabulas: ⁊ viles abijce: ⁊ sacrifica dijs imortalibus: vt possis sponso tuo cū gau dio pfrui: ⁊ vsq; ad senectutē cum gaudio deliciarum attingere.

Ruphina respōdit. Duo sunt ⁊ inutilia q̄ psuades: Lec.iij ⁊ vnū dubiū qđ pmittis. Nā dicis me idolis sacrificare vt i ppetuū pereā: ⁊ post hec maritū accipe: vt glīam mee dignitatis amittā. Post hec duo ɔtraria: pmittis q᷑ vsq; ad senectutē cum gaudio delicia℞ attingā. Cū de te ipso incertus sis: qđ ad diē cra stinū futurū attingas. Preses iussit adduci secūdā: vt ruphina soror eiꝰ in cōspectu ipsius flagellis cederet: q̄ cū vidisset sororē suam flagellis cedi clamare cepit ad iudicē. Quid est qđ agis sce leratissime: ⁊ regni celorū inuisor: Quid est qđ sororē meam glīfi cas ⁊ me inhonoras: Dicit ei pfectus. Et video insanior sorore tua es. Scđa respōdit. Nec soror mea insana est: nec ego insanior sed ambe xp̄iane sumꝰ. Et iustū ē vt simul cedamur: q2 simul xp̄m dn̄m cōfitemur. Et cū libere fidē veritatis fateret: tūc iussit eas pfectus in tenebroso loco includi ⁊ fumū stercor℞ fieri. Cū hoc fu isset factū: fumꝰ ille q̄si timiamus exalabat: ⁊ obscuritas illa qua si in die media vincebatur. Tu autē.

In trāslatiōe scī bn̄dicti. Lec.i.

Cum diu gens lōgobardo℞ infidelitatis sue tene bris carere noluisset: ⁊ iugū dn̄i ferre detractās: eos q deserebant impugnare decreuisset: italiam venit nominis xp̄iani causa ipugnandi gētem: ⁊ suo eā dn̄io subiugandi. Cuiꝰ incolas occulto dei iudicio et' mucroni tradidit feriendos. Que gēs lōge lateq; sue cedis extēdēs crudelitatē: beneuētanā aggressa est expugnare puītiā. Cuius vrbes terre coeq̄ns monasteria villasq; depopulans: nō minimas xp̄ianorū strages dedit. Oues ei dn̄icas ab ouilibꝰ exclusas: diuersa cede lacerans: ouilia dn̄i euertebat: ita vt in heremi vastitatem desiderabilia conuersa viderentur.

Unde inter cetera facinora sua monasteriū eximij Lec.ij. pr̄is bn̄dicti depopulatis rebus oibus ihabitabile reddidit Qđ quomodo acciderit: legēti beati Gregorij secūdū dialogo℞ librū credēdū est. Quia sicut ipse in codē libro dicit. Pauca huiꝰ

scissimi viri opa claro stilo psecut⁹: inter cetera narrāt eū pphetie spū cognouisse atq₃ pnūciasse: ablatis rebus oībus monasterium euersurū haberi. Hac itaq₃ ppetrata euersione: ⁊ fluentibus annorum curriculis: idē loc⁹ ad heremū redactus cepit esse ferarū qui prius fuerat habitatio hoīum. Usquequo regni francorū gubernacula adeptus est clodoueus filius dagoberti. Lec. iij.

Qui cū vt erat vir nobilissim⁹: rerū administratione publicaꝝ miro pollebat ingenio. Idē etiā rex cū egregijs polleret moribus petitionibusq₃ iustis ⁊ seruitio dei aptis sensū preberet: interpellat⁹ē a bone memorie viro leodobaldo prē monasterij scī aniani: qō est sitū ppe menia vrb aurelianē: vt monasteriū ordini monastico ogruēs sibi liceret ostruere in agro floriacēsi: datis p eodē agro ī mutua vicissitudie pōijs q̄ sibi a pentib⁹ iure hereditario relicta possidebat. Namq₃ idē ager floriacensis .s. regalis tūc fisc⁹ erat. Quib⁹ auditis rex: libenter eius pcib⁹ annuit: ⁊ desideriū illius qō diu dilatione creuerat compleri iudicauit. Lec. iiij.

Sic ab vtrisq₃ partibus mutue cōmutationes facte sunt: memorato abbate dante qō a genitorib⁹ ei relictum erat pdiū: et rege supradicto reciproca vicissitudine agellū quēdā floriacū nominatū cū appēditijs suis haud lōge a littore. Qō testamētū mutue vicissitudinis vsq₃ hodie in archis nrī reseruatur monasterij. Predict⁹ aūt vir dn̄i leodobaldus hoc negotio peracto nequaq̄₃ oblitus sui destinatione desiderij in supradicto agello cepit edificare habitationes vtiles monachis. Quod op⁹ sagaci insistens industria mirifico ōsumauit effectu. Edificās q₃ ibi basilicā in honore scī petri: itēq₃ aliā in honore scte marie: dn̄o dedicare voluit Mox etiā vt pparata habitatio nō inanis esset atq₃ sine habitatoribus collegit ibidē plures dn̄o seruiētes sub norma regule viuere patos: patrēq₃ ⁊ abbatē in his pfecit noīe mimolinū. Qui quā diu reb⁹ hūanis iterfuit: vt idone⁹ pastor gregi sibi ōmisso sollicite curā exhibuit. L. v

Sic cū pcessu tpis euoluētib⁹ ānis supdict⁹ leodobald⁹ corpe exēpt⁹ sic credim⁹ celicas recessisset ad sedes: iā dict⁹ mimolin⁹ gregis sibi ōmissi custodiā optime pnās: ⁊ lectiōi assidue studiū dās: ic cetera repit ī libro btī ac pcelētissimi viri gregorij romani āntistit: quomō scūs a deo dilect⁹ bn̄dict⁹ agonis sui cursū ī bn̄uētana ōsumauerit pnītia: recordāsq₃ q̄ idē venerabil⁹ pr̄ oracl'o diuino omot⁹: pvidēsq₃ futuros casus pdixerit illō monasteriū oīno euertēdū. Et quod ille spiritualib⁹

oculis idē patratū carneis cōspiciebat: misit ad ꝑdictam ꝓuinciam vnū ex cōmilitonibus suis monachū noīe aigulfum. Sic nāq3 sibi fuisse reuelatū dixit diuinitus: vt ꝑdictus vir ille ꝑgens corpus iam dicti transferret benedicti. Tu autē. Lectio.vj.

Fuit nāq3 idē aigulfus venerabilis vir: ⁊ de oī modo placere gestiēs. Qui quāte sanctitatis fuerit: cuius ⁊ ỽtutis finis ꝓbauit: in quo oīs laus secure canit̄. Nāq3 cū bonis polleret moribus: ⁊ monasterii litiēse ob bonorū studiū operū peteret: aliq̄ntulū exēpli grā remoraret: a ɔtrariis religioni diuine īsidias ꝑpessus ad palmā vsq3 peruenit martyrii. Cuius etiā passio penes nos habetur nō dispar interea huic in cenomanica vrbe apparuit visio vt scillicet ꝑgentes ipsi in eādem ꝓuinciā corpus transferrēt sororis sancti bn̄dicti scolastice noīe vt quos min⁹ ab vrbe habebat spatium simul transferendos ostenderet. Tu autem.

In natale sancte marine virginis ⁊ martyris. Lectio.i.

Passio sancte ac beatissime marine virginis ⁊ martyris xp̄i: q̄ passa est sub olibrio preside: Armenie ciuitatis decimoquinto kalēdas augusti. In dieb⁹ illis: post resurrectionē dn̄i nr̄i iesu xp̄i: ⁊ gloriosam eius ascensionē ad patrem oīpotētem ī celis in illius noīe multi martyres passi sunt: ⁊ apostoli coronati. Innumerabiles sanctificati sunt: ⁊ vicerunt hunc mundū: ⁊ supauerunt tyrannos ⁊ carnifices. Adhuc autē obtinebat mentes infelicium hominū diabolica rabies colentes idola surda ⁊ muta: ⁊ manu hominū fabricata. Ego aūt teotinus in noīe dn̄i nostri iesu xp̄i credens: ⁊ doctus ingenio litterarū omnē historiam ecclesiasticā percurrēs: non reperi quidpiam in quo homo saluari posset nisi in nomine dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Qui cecos illuminauit: paliticos curauit: ⁊ surdos audire fecit: ⁊ mutos loq. Mortuos resuscitauit: ⁊ martyres coronauit ⁊ omnes in se credētes saluauit.

Ego autē teotin⁹ baptismo xp̄i percepto iuxta ꝓ Lec.ij. priam virtutē: ⁊ certa ardēs intētione mentis ꝑcio dato cōparui cartas a scriptoribus: q in illo tempore erāt: ⁊ rogaui: ⁊ scripsi eas in libris ⁊ in cartulis: quomodo pugnauit beata marina contra diabolum: ⁊ vicit hunc mūdū: omnes itaq3 virgines auribus audite: corde credite: ⁊ lectionē eiusdē passionis ardenti desiderio

n animo retinete: vt eius intentione laborantes: immarcessibilem possideatis coronam. Beata vero marina erat theodosij filia: q̄ erat patriarcha gentiliū: ⁊ idola adorabat. Unicā vero habebat filiā: q̄ ꝑ baptismū ⁊ spm̄ sc̄tū renata: data ē ad nutriendū in quā dā ciuitatē habētē stadia q̄ndeci ab anthiochia ciuitate. Postq̄ȝ aūt mortua est mr̄ eꝰ ampliori desiderio insistebat i orone dn̄i. Cū esset annorū quīdeci: audiuit martyrū certamina: quoꝝ sanguis effundebatur in illis tēporibꝰ propter nomē saluatoris dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Ipsa vero repleta spū sc̄tō totā se tradidit xp̄o: qui eā integrā saluauit virginē. Lec. iij.

Cum vero pasceret oues nutricis sue cū ceteris puellis coetaneis suis: factū est: vt in illis diebus olibrius prefectus veniret de asia ad antiochiā ciuitatē: ꝑseq̄ns xp̄ianos vt deos vanissimos adorasset. Ubicūq̄ȝ reperisset adorare xp̄ȝ statim i vinculis ferreis coartaret. At vbi olibrius vidit beatā marinā statim cōcupiuit eā. Et dixit ministris suis Ite festināter: cōprehendite puellā: ⁊ interrogate eam si est libera accipiā illam in cōiugem: si est ancilla dabo p̄ciū dn̄o suo ꝓ ea: et erit mihi in cōcubinā. Cū āt cōprehēdissent eā milites: cepit sc̄tā marina īuocare xp̄ȝ dicēs. Miserere mei deꝰ: ⁊ ne ꝑmittas cū ipsis aīam meā: ⁊ cū viris sanguinū vitā meā. Non immutet̄ sensus meus in turpitudine iniq̄: ⁊ insipiētia diaboli: sed sc̄toꝝ angeloꝝ sapiētia dirigat gressus meos ad respondēdū cū fiducia: contra inimicū. Video eni me dn̄e vt ouē in medio luporū: ⁊ facta sū sicut passer in retia aut piscis in hamū: adiuua me dn̄e ⁊ salua me: ⁊ ne derelinq̄s me in manibus impioꝝ. Tūc milites venientes: p̄fecto dixerūt. Nō est ista sicut tu vis q̄ deū adorat: ⁊ xp̄ȝ predicat: quē iudei crucifixerunt. Olibrius vero iratus: iussit eā vocari ante se dicens. Ex quo genere es tu? Narra mihi si libera es an ancilla.

Beata marina rn̄dit. Libera ego sū ⁊ xp̄iana. Prefectus dixit. Q̄d nomen ē tibi? Btā marina rn̄dit. Nomē meū in dn̄o marina vocor. Prefectꝰ dixit. Quē deū colis? Beata maria rn̄dit. Ego īuoco deū patrē oīpotētē: ⁊ filiū eiꝰ ih̄ȝ xp̄ȝ q̄ cū spū sc̄tō viuit ⁊ regnat: q̄ meā virginitatē vsq̄ȝ in p̄senti die illesā inuiolatāq̄ȝ custodiuit. Prefectꝰ dixit. Ergo inuocas xp̄m quē ꝑores mei crucifixerūt? Marina rn̄dit. Priores tui xp̄m crucifixerūt ideo perierūt. Ipse autē ꝑmanet in eternū: ⁊ regni eiꝰ nō erit finis Tunc p̄fectus iussit sanctam Marinam in carcerē tradi: donec inueniret quibus machinamētis eiusdē violaret v̄ginitatē. Quid (Le. iiij.

multa. Ingressus e antiochiã ciuitatẽ adorãs deos suos. Sequẽti die sedit p tribunali: et iussit sctã puellã venire ad se: mirãs pulchritudinẽ forme eius: et dixit ad eam. Miserere carni tue: et cõsenti mihi et adora deos meos: et multã pecuniã dabo tibi: et bene tibi erit sup oẽs mulieres et puellas. Marina rñdit. Uiuit dñs meus qz mihi non suadebis: nec me mouebis de via veritatis: p quã cupio ambulare. Ego vero illum adoro: quem tremit terra: et mare formidat: quem timent venti: et omnis creatura: qui regnat in secula seculorum. Amen. Lectio. v.

Prefectus dixit. Si nõ adoraueris deos meos: vere gladius meus dominabit carni tue: et ossa tua dispergã sup ignem ardentẽ. Si aũt adoraueris deos meos: corpus tuũ eternũ erit in amore meo: et accipiã te in cõiugio: et bene tibi erit sicut et mihi bene ẽ. Beata marina respõdit. Ego trado corpus meũ: tormẽtis: vt aia mea cum iustis virginibus requiescat. Tũc iussit olibrius questionariis eam in aerem suspẽdi: et virgis cedi precepit. Sancta vero marina orabat dicẽs. In te dñe speraui: nõ cõfũdar in eternũ: in tua iustitia libera me: et eripe me dñe: neqz irrideant me inimici mei: etenĩ vniuersi q te expectant nõ cõfũdẽtur: qz nomẽ tuũ benedictũ in scl'a. Clamans quoqz iniquus olibrius dixit. Crede marina diis nr̃is et bene tibi erit in dieb' tuis. Nã p multitudinẽ plagarum et effusionẽ sanguinis: man' meas euadere nõ poteris. Multi aũt licet nomine christiani: q erant corde pagani dicebant ad eam. En qualẽ decorẽ perdis: huius vite venustatẽ amittis: et cum ira iudicis tu te ipsam iugulas. Quibus marina respõdit. O maligni cõsiliarij viri prophani et impudici et impij audite vocem meam: quia coram deo loquẽs: confundens abhominatũ a deo: cõfusum a christo: cuius virtute cõfusus abscedat. Iniqu' pfect' ad hec irat': iussit eam suspendi: et carnes puelle lacerari. Ipsa vero: orauit dicens. Circundederũt me canes multi: consilium malignãtium obsedit me. Tu autem dñe in adiutorium meum respice. Erue a framea de us animam meam: et de manu canis vnicam meam. Salua me ex ore leonis. Conforta queso cor meum ante te: vt ascendat oratio mea ad tronum glorie tue: et spiritu sancto tuo replear: vt ante iudicij tui examinationem immaculata inueniar. Tu autem domine

Orans quoqz beata Marina vt sicut vince Lectio. vj re sol et illius minas diaboli: vincat et insidias. Tunc prefectus non tollerãs virginis videre effusionem sanguinis: dixit ad

eam. Marina quare non audis vocem meam: vt miserearis tui? Ecce caro tua cōtracta est in iudicio meo: consenti mihi ⁊ non morieris: sin aūt gladio meo punieris. Si forte audieris me honore sublimata coniugio meo magnificari mereberis. Marina respondit. Inique: īpudēs ⁊ audax nec te nec tuas vereor penas: ideo trado corpus meū in tormētis: vt aīa mea coronet̄ in celis. Tūc iussit prefect⁹ vt cedētes eā nō cessarēt: ⁊ ī carcere tenebroso recluderēt. Illa vero in carcere signauit corp⁹ suū signo crucis: ⁊ cepit orare ⁊ dicere. De⁹ qui oīa fecisti: cui cōtremiscit oīs potestas: q̄ tu es pr̄ orphanoꝝ: ṽtus inte sperātiū: lumē aīaꝝ: spes credētiū: refugium paupeꝝ: respice in me ⁊ miserere mei: ne derelinq̄s me: vt videā aduersariū meū: q̄ mecū pugnat: ⁊ iudiciū feram aduersus eum ⁊ loquar ↄtra eū facie ad faciem: ⁊ videāt illi no cui q̄ tu es iudex viuorū ⁊ mortuorū. Tu scis dn̄e q̄ animā meā tibi cōmēdo: q̄ tu es benedictus in scl'a. Tūc ego teotimus sine pane ⁊ aqua currēs aspiciens per fenestrā carceris vbi sancta detinebat̄ marina: orōnes eius siue omnia que accidebant ei diligēter ac fideliter scribebam. Et ecce subito noctis crepusculo de angulo carceris exibat draco terribilis nimis totus varijs coloribus deauratus: cuius capilli ⁊ barba aurea videbātur. Dētes eius sicut serra ferrea: oculi eius sicut margarite splēdebāt: ⁊ de naribus eius sicut fum⁹ exibat: ⁊ lingua eius anhelabat flāmas sulphureas: sup̱ collū ei⁹ erāt serpentes varij: ⁊ gladi⁹ rutilās videbat̄ in manib⁹: ⁊ draco fetorē faciebat in carcere. Erigēs se in medio carceris: sibilabat fortiter: ⁊ factū est lumē in carcere ab igne q̄ exibat de ore draconis. Sancta vero marina hec videns facta ē velut herba pallida ⁊ timor cōprehendit eam: ⁊ cōfringebantur oīa ossa eius p̄ timore mutatus est color eius in facie. Post vero corroborans cor suum orabat ad dn̄m ex toto corde suo ⁊ dicebat. Deus inuisibilis quē abissi tesauri cōtremiscūt q̄ plantasti paradysū indeficientē: ⁊ mari terminū posuisti ⁊ nō transit preceptū tuū: portas inferi cōtriuisti: ⁊ vectes ferreos cōfregisti: ⁊ diabolū ligasti: incorruptibilis: immēse: ꝑpetueq̄ȝ. Extingue queso draconis furorem ⁊ iram: ⁊ oēs virtutes eius euacua. Et dū illa hec diceret: ⁊ incessanter oraret: draco ore apto posuit se sup̱ caput btē marine linguā suā porrexit super calcaneuȝ eius: ⁊ suspirās deglutiuit eā in ventrē suū. Crux vero quā fecerat scā marina: ipsa crux creuit in ventre diaboli: ⁊ in duas partes diuisit eum. Secundū lucam.

IN illo.t.d.i.discipulis suis pabolam hanc. Simile est regnũ celorũ thesauro abscõdito in agro: quẽ cũ inuenit hõ abscõdit ⁊ pre gaudio illius vadit: ⁊ vendit vniuersa q̃ habet ⁊ emit agrũ (illum Lec.vij.

Et illa orante ecce terremotus factus est magnus: ⁊ columba venit de celo habẽs in ore suo coronã auream: ⁊ sedit sup beatã marinã. Statiq̃ȝ solute sunt manus ⁊ pedes sancte marine: ⁊ exiuit collaudans ⁊ benedicẽs dñm. Et iterũ appuit cũ voce tonanti colũba de celo habens in ore suo coronã aureã: ⁊ dicebat. Ueni marina in requiẽ tibi paratã: intra in regnũ dei. Beata es q̃ coronam accipe meruisti: ⁊ in virginitate tua pmansisti. Ipsa vero hora crediderũt in xp̃o anime q̃ndecim milia exceptis puulis ⁊ mulieribus. Stati olibrius oẽs q̃ crediderũt in dño iussit eos gladio consumari: in cãpo limie in armenie ciuitate. Post hec iubet beatã marinã gladio interfici. Tũc carnifices cõprehendentes deduxerũt eã extra ciuitatẽ ⁊ dixit ad eam malchꝰ. Extende ceruicẽ tuam ⁊ accipe gladium meum: ⁊ memor esto mei: quia video hic xp̃m stantẽ cum angelis suis. Lectio.viij

BEata virgo marina dixit. Peto frater vt si vides xp̃m parce mihi modicum: donec orationẽ faciam ⁊ cõmẽdem spiritũ meum in locum refrigerij. Questionarius dixit. Pete quantũ vis: ego parcã tibi. Tunc sancta marina cepit orare: ⁊ dicere. Dñe deꝰ qui cũ palmo celum mensurasti ⁊ terre limitem fundasti exaudi deprecationẽ meam: vt q̃squis legerit librũ passionis mee aut audierit legentem: ex illa hora deleantᷣ omnia peccata eius. Et q̃squis lumẽ in basilica mea de suo labore fecerit nõ iputentᷣ dñe peccata eiꝰ. Peto dñe vt q̃sque inuẽtꝰ fuerit in iudicio terribili: et memor fuerit noĩs tui in patrocinio meo: libera eũ de tormẽtis ⁊ de infestationibus demonũ ⁊ inimicoꝝ. Peto dñe q̃cũq̃ȝ passionẽ martyrij mei legerit aut ĩ manu sua tenuerit peccata eoꝝ deleas ⁊ dimittas dñe. Peto etiã dñe vt q̃cũq̃ȝ basilicã in noĩe meo fabricauerit ⁊ passionẽ martyrij mei scripserit mitte illi spm̃ sãctũ ꝯitatis: ĩ domo illa nõ nascatᷣ infãs claudꝰ: nec cecꝰ nec mutus: neq̃ȝ a spũ immũdo nũq̃ã tentetᷣ: ⁊ pax charitatis ⁊ spiritꝰ ꝯitatis in illã veniat: ⁊ sit in illa leticia ⁊ gaudiũ: ⁊ si petierit ꝓ peccato suo indulgẽtiã indulge ei. Tunc facta ẽ vox ⁊ terror ⁊ tremor: ⁊ tonitrua: ⁊ colũba venit de celo cũ cruce ⁊ loq̃batur ad beatã marinã. Et oẽs q̃ illic astabant ceciderũt in facies suas sup terrã: ⁊ beata marina cecidit ante virtutem dei. Tu autem. Lectio.ix.

ET columba tetigit eã: dixitq; illi. Surge beata marina: beata es tu inter mulieres q̃ oleũ sãctũ tibi q̃sisti: i oratiõib⁹ tuis omnes homines memorasti per virtutẽ ãgeloꝝ. Tibi vero q: exaudite sũt p̃ces tue ãte ↄspectũ dñi: ꝛ qḋ es memorata: hoc tibi de⁹ donauit. Et qſqs in noĩe tuo orauerit ad dñm viuũ: deleant̃ peccata ei⁹ de corpore suo. Et hoc mãifesto tibi: q: ãgeli veniẽt et tollẽt animã tuã ꝛ ducẽt in p̱adisum ꝛ corp⁹ tuũ erit sup̱ terrã. Et omnes q̃ tetigerit reliqas tuas nõ ĩputent̃ peccata eoꝝ. Beata es tu q: p̃cib⁹ tuis omnes homines mẽorasti. Et vbi fuerit relиqe tue aut passio martyrij tui: ꝛ venerit hõ peccator ex toto corde suo: ꝛ cuz lachrymis orauerit ꝛ posuerit ĩ capite suo scripturã martyrij tui: ex illa hora ḋlebũt̃ peccata ei⁹. Et vbi manserit reliqe tue aut passio martyrij tui: ibi sp̃us nequã nõ nocebit: neq; vlla generabit̃ macula. Nã nõ inuenient̃ maior te in p̱adyso p̃ter tres virgines: simĺ cũ matre luminis ĩ remissionẽ peccatoꝝ. Et qs orauerit ĩ noĩe tuo ꝛ nominauerit nomẽ marine ṽginis ꝛ martyris xp̃i: ex toto corde liberabit̃ a peccato suo. Beata es tu et loc⁹ vbi vadis: ꝛ omnes q̃ credent per te. Ueni celeris in locũ tibi paratũ: sede ad ḋxtrã sanctissime tecle: et susanne: ꝛ cõgratulẽtur tecũ. Ecce margarite tue immaculate stant: aurea corona tua immaculata: quia seruasti virginitatẽ: ꝛ permansisti in castitate. Ueni agna dei in locũ tibi paratum: ego te expecto ad ianuã celestis porte. Tũc beata marina respexit in circuitu et dixit. Patres et matres: et fratres et sorores: et omnes adiuro vos p̱ nomen regis celoꝝ memoriã meam facite et nomen meuz nominate. Et si ego peccatrix sum: tantũ obsecro pro vobis dominũ meum iesum: vt donet vobis remissionem peccatorum: et faciat vos heredes in regno sue glorie. Gratias ago deo meo: quia dignam me fecit in consortio iustorum.

In natale sancte praxedis virginis et martyris.

Lectio. j.

ROme natalis sc̃e praxedis ṽginis ꝛ martyris. Hec cũ sorore sua beata potẽtiana vĺ prudẽtia: a sanctissimo patre prudẽte q̃ fuit ĩ fide ab ap̃lo paulo ĩ omni castitate ꝛ lege diuina erudita. Post trãsitũ parentis vigilijs et orationibus atq; ieiunijs assidue vacãs: omne patrimoniũ suũ simĺ cũ p̃dicta sorore sua ĩ sustẽtatiões pauperũ xp̃i erogauit. In titulo vero quẽ

pater eaꝝ prudēs in noīe beati pastoris dedicauit: vna cū consilio beati pij sedis aplice episcopi fontem baptismi cōstruere soror et ipsa studuerūt: vt familia eaꝝ die sācto pasche baptizaretur quo viginti sex nūero māumissos beat⁹ pi⁹ aqs salutarib⁹ abluit. R.ij.

Inde post innumera pietatis opera: post multoꝝ martyrū sepulturas: inter quas beatū simetriuz presbyterū cū alijs viginti duob⁹ apud titulū supradictū manib⁹ suis sepeliuit: q per martyrij palmā ad celestia regna trāsierūt. Eadē beatissima virgo praxedis migrauit ad dominū coronā iusticie receptura duodecimo kalendas augusti: sepulta in cimiterio priscille: via salaria: iuxta sororem suam atqꝫ sanctum patrem prudentem posita. Lec.iij.

EAdē die in gallia ciuitate massilia: natalis sancti victoris: qui persecutionē diocleciāi ⁊ maximiani: cū esset miles: ⁊ nec militare nec idolis sacrificare vellet passus est: primū a tribuno suo asterio nomine in carcere trusus: omni nocte ad visitādos: et consolandos infirmos: ab angelo educt⁹ est. Deinde iussu euticij prefecti retortis brachijs loris subtilibus ligatus: pedibus fune constrictis: per mediam tract⁹ est ciuitatē. Post hec fustib⁹ crudelissime cesus: et suspēsus et tauris cruciatus est. Cumqꝫ exhibuissēt aram in qua sacrificaret: ⁊ eam nec respicere sustinens: de manu sacerdotis calce excussisset: pedē ei preses iussit īcidi at vltimū in cōfessiōe domini persistēs: missus ē in molā pistoriā in q̄ sparsus vertigine. animalis macerari solet atqꝫ cōtrit⁹ ita martyriū ↄsūauit.

In natale sācte marie magdalene.

Uit igitur secundum seculi fastum cla (Lec.j. rissimis beatissima maria natalib⁹ exorta: q̄ vt patrū asserūt traditiones: a magdalo castello maria magdalene nūcupata est. Quā nō solum germinis dignitas: verū etiam patrimonij iura parentū excessu splēdidam reddiderūt: adeo vt duplicatus honor nominis excellentiam circumquaqꝫ diffunderet. Lec.ij.

Solent enim apud homines plus diuitum quam pauperū nomina sciri. Sed qr rerum affluentiam interdū voluptas comes seqt̄ adolescētioris vite tēpora lubricis supposuit discursib⁹: solutis pudicicie frenis. Hec est eni illa mulier de q̄ lucas scripsit euāgelista: qr erat q̄dā mulier ī ciuitate peccatrix: q̄ qr dilexit multū dimissa sunt ei peccata multa. Et de qua marcus ait. Le.iij.

SUrgēs aūt ihūs mane vna sabbati: apparuit p̄mo marie magdalene: de q̄ eiecerat septē dēmōia. Quā vo pi⁹ ꝛ misericors erga dūersos pctōres extiterit de⁹: isti⁹ ꝓbat pfectio q̄ nō solū sui criminis ꝓmeruit ablutionē: sꝫ ꝛ apl'oꝝ cōsors effecta: illis donata ē

HEc aūt diuino postmodū (dñice resurrectiōis nūcia. R. iiij. afflata spū: mentisqꝫ intuitū i sese reuerberās: ac p̄stine vite detrimēta nō sustinēs: vt cōperit dn̄ꝫ ꝛ creatorē toti⁹ humāi generis in domū venisse simonis: qui non venerat vocare iustos sed pctōres in penitētiā: non ob suoꝝ enormitatem scelerūꝫ Lc. v.

DE sui cōditoris fidēs clemētia: p̄ciosissimo accepto vnguēto ad ipsū misericordie fontē cōcito ꝓperauit gradu: corruens ante clemētiā dñi: vestigia amaritudineqꝫ cordis p̄ vberē lachrymarū exagerās fontē. Mox deniqꝫ cōpunctionis fletib⁹ sui conditoris pedes cepit rigare: capillisqꝫ sue deuotionis tergere: et indesinenter osculis vere humilitatis confouere ac mūdissimo sue dilectionis vnguento perungere. Lec. vj.

QUe cum in tali deuotionis famulatu nunquā esset repudiata: sed potius misericorditer suscepta: ausu familiaritatis confisa: etiāꝫ super sanctissimū dñi caput preciosissimi liquoris effudit odorē: tantū vt tota dom⁹ ex odoris fragrātia more aromatū redoleret. Nihil scilicet ore depromēs: sed per exterioris obsequij beneficia sue cōpūctionis flammā: ac dilectionis feruorē intimās ac si ipsis loq̄retur verbis dicēs. O dñe iesu clemētissime: q omnia scis: ꝛ cordiū inspector es verus: q nō vis mortē peccatoris: sꝫ magis vt cōuertat̄ ꝛ viuat: tu ipse intelligis q̄d mei deposcāt singultus: quid lachryme ab imo eructe flagitēt: q̄d ve me⁹ amar⁹ exoret gemit⁹. Peccatrix sū ꝛ imūda: ꝛ oīm pctōꝝ labe polluta. Sꝫ q̄ meā ab ānis p̄orib⁹ cōtaminaui vitā: ad te dn̄m meū q es vita eterna cōfugio vt male p̄ditā restituas vitā: et me de barathri faucibus clementer eripias: misericordit̄ liberes: potēter abstrahas: qui solus laborem et dolorem consideras. Secundum lucam.

IN illo tēpore. Rogabat dn̄m ihūꝫ q̄dā pharise⁹: vt māducaret cū illo. Et igressus domū pharisei discubuit. Omelia beati gregorij pape. R. vij.

COgitāti mihi d̄ marie pēitētia: flere (magis libet q̄m aliq̄d dicere. Cui⁹ eni vl' saxeū pect⁹ ille hui⁹ peccatricis lachryme ad exēplū pēitēdi nō emolliāt. Cōsiderauit nāqꝫ q̄d fecit: ꝛ noluit moderari q̄d faceret. Sup̄ diuiātes igressa ē nō iussa vēit: iter epulas lachrymas obtulit. Discite quo dolore ar

det: q̄ flere ⁊ int̄ epulas suō erubescit. Hanc vero quā lucas peccatricē mulierē: ioanes mariā nominat. Illā eē mariā credim⁹ de q̄ marcus septē demōia eiecta fuisse testat̄. Et qd p septē dmōia: nisi vniuersa vicia dsignātur? Qz eni septē dieb⁹ omne tēp⁹ comphēdit̄ recte septenario numero vicioꝝ vniuersitas figurat̄. Septē ḡ dmonia maria habuit: q̄ vniuersis vicijs plena fuit. Sz ecce qz turpitudinis sue maculas aspexit: lauāda ad foutē mīe cucurrit. cōuiuātes nō erubuit. Nā qz semet ipsā grauit̄ erubescebat intus nihil esse credit quod verecundaretur et foras. Lu. Lec. viij.

Quid igitur miramur fratres. Mariā veniētē an dominū suscipiētē? Suscipiētē dicam an trahētē: ⁊ suscipiētē? Qz nimirū p misericordiā traxerit intus ipse eā: quā per mansuetudinē suscepit foris. Sed iā textū sancti euangelij pcurrētes: ipsum quoqz ordinē quo venerit sanāda videam⁹. Attulit alabastrū vnguenti: et stans retro secus pedes iesu lachrymis cepit rigare pedes ei⁹: et capillis capitis sui tergebat: et osculabat̄ pedes eius: et vnguento vngebat. Liquet fratres qd̓ illicitis actibus pri⁹ mulier intenta: vnguentū sibi pro odore sue carnis adhibuit. Qd̓ ergo sibi turpiter exhibuerat: hoc iā deo laudabiliter offerebat. Oculis terrena concupierat: sed eos iam per penitentiam conterens flebat. Capillos ad compositionem vultus exhibuerat: sed iam capillis lachrymisqz pedes tergebat. Ore superba dixerat: sed pedes domini osculans hec in redemptoris sui vestigia figebat. Quot ergo in se habuit oblectamenta: tot de se inuenit holocausta. Conuertit ad virtutum numerum criminum. Ut totum seruiret deo in penitentia: quidquid ex se deum contempserat in culpa. Sz hoc phariseus intuens despicit: et non solum venientem peccatricem mulierē: sz etiā suscipiētē dn̄m reprehēdit: dicēs itra se. Hic si esset pֽpheta sciret vtiqz q̄ ⁊ q̄lis ē mulier q̄ tāgit eū qz peccatrix ē. L. ix.

Ecce phariseus veracit̄ apud se supbus ⁊ fallacit̄ iustus: egrā reprehēdit de egritudine: medicū de subuētiōe: qz ipse quoqz d elationis vulnere egrotabat: ⁊ ignorabat. Int̄ duos egros medic⁹ aderat: sz vn⁹ eger i febre itegrū sēsū tenebat: alt̄ vero i febre carnis sensū pdiderat mētis. Illa qppe flebat qd̓ fecerat. Pharise⁹ aūt d falsa iusticia elat⁹ vim sue inualitudinis exaggerabat. In egritudīe ḡ sēsū pdiderat: q hoc ipsū quoqz qd̓ a salute lōge esset ignorabat. Sz int̄ hec nos gemit⁹ cogit quosdā nr̄i ordis viros intueri: q sacerdotali officio p̄diti: si qd fortasse iuste exteri⁹ vel tenu

iter egerint ꝑtinus subiectos despiciūt. Et peccatores quoqꝫ in plebe positos dedignāt᷑: eisqꝫ cōpati culpā suam cōsitentibꝰ nolūt. Ac velut pharisei more: a peccatrice muliere tāgi despiciunt. Que profecto mulier si ad pharisei pedes venisset: nimirū calcibꝰ depulsa discederet: inquari enim se alieno peccato crederet. Sed quia hūc vera sua iusticia non replebat: de alieno vulnere egrotabat. Unde necesse semper ē: vt cum peccatores quoqꝫ cōspicimꝰ nosmet ipsos prius illorum calamitate defleamꝰ.

In natale apollinaris episcopi et martyris.

Lec. j.

Apud rauennā natalis sancti apollinaris episcopi: q rome ordinatꝰ ab apostolo petro ⁊ illuc missus ē. Qui etiā in emilia ꝑdicauit: ⁊ in ripa danubij: ⁊ i ꝑtibꝰ chorithiorū: ⁊ in messia ⁊ i ꝑtibꝰ tracie: iqbꝰ locis exilio relegatꝰ ē. Et vbicūqꝫ puenit: inumeras virtutes fecit: ⁊ passiones sustinuit. Nā nimia cede mactatꝰ ē: ⁊ rursū diutiꝰ fustibꝰ cesus: ac nudis pedibꝰ sup prunas positꝰ: ⁊ rursus cesus ⁊ eculeo appēsus tortꝰ est: saxo os eiꝰ otunsū ē ⁊ cū grauissimo ferri pōdere iclusus i carcere horrifico i ligno extēsus ē. Ubi ab hominibꝰ qdē neglectꝰ: sed ab angelo publice pastus est. Deinde catenatꝰ: ⁊ in exiliū directus ē. In quo rursum diutiꝰ fustibꝰ cesus et rursus post tertiū annū in rauēna ligatus a paganis cesus et vulneratꝰ est.

Lec. ij.

Exinde pontifices capitolij egerūt vt ad tēplū apollinis duceret᷑. Quo cum peruenisset facta oratione simulacrum solutū et tēplū destructū ē. Pagani qdem vidētes clamabāt. Senex impius: intersiciat᷑. Et tradiderūt eū iudici cui nomē erat taurus q habebat filiā naturaliter cecā natā: quā in noie xp̄i sanctus apollinaris illuminauit: multis stupefactis ⁊ cōuersis ad dn̄m. Mansit autē in predio tauri presidis ānis q̄tuor. Erat enim ab vrbe miliario sexto vbi currebāt christiani: ⁊ docebātur ab eo: ⁊ q̄cūqꝫ in firmitate aliqs detinebat᷑ ad eū perductus sanabat᷑.

Lec. iij.

Igitur vitiosa relatio: scilicet pontifex capitolij cucurrit ad cesarē aduersus beatū apollinarē. Qui mox edixit vt dijs qbus temerario ore iniuriam intulerat aut satisfaciat: aut vrbe priuet᷑. Que iussio mox peruenit ad demostenē patriciū. Qui exqsitione missa: sanctū apollinarē sibi exhiberi iubet. Quē auditū tradidit

in custodiā cuidā cēturioni occulte xp̄iano: cogitās qbꝰ cruciati-
bus eū ꝑderet. Qui media nocte: laxauit eū vt fugeret. Qui cum
fuisset a paganis cognitꝰ: seq̄ntes eū nō lōge a porta apprehēde-
rūt. Et tādiu cesus est quousq; extimaret̄ mortuꝰ. Exinde colle-
ctus est a discipulis in vico vbi leprosi morabant̄: ꝛ septē dies su-
peruixit. Ammonēs sup ecclesiā: ne a fide xp̄i discederēt. Et mar-
tyr gloriosissimꝰ apollinaris in laude xp̄i d̄functꝰ est: ꝛ sepultꝰ est
foris murū. Et clausum ī archa saxea: subter terram corpꝰ eiꝰ mis-
sum est. Hic ab anthiochia secutꝰ ap̄l'm petrū ab vrbe romana: ab
eodē apostolo missus rauennā rexit ecclesiā ānis vigiti ꝛ septem:
mēsibꝰ duobus: diebꝰ quatuor. Passus ē vltimū martyriū sub
vespasiano: cesario demostene patritio die kalendas augusti.

In natale sancte christine. Lec. j.

APud tirū italie q̄ ē circa lacū vulsinū natalis san-
cte christine virginis q̄ in christū credēs deos au-
reos vrbani patris sui p̄fecti cōtriuit: ꝛ pauperibꝰ
distribuit. Ob hoc iubēte patre alapis afflicta: ver-
beribꝰ dilaniata: ferro onusta in carcere deiecta est
Post hec cū dintissime ꝛ crudelissime dilaniaret̄
de carnibꝰ suis patris in faciē ꝓiecit. Cūq; alligata rote igne sup-
posito effuso desup oleo torq̄ret̄: erūpēs flamma mille gētiliū in-
terfecit. Iterū carceri tradita: āgelo visitāte sanata est ꝛ refecta.
DEinde cū magno saxi pōdere: in mare. idest lacū vu- (Lc. ij.
sinū iactata: āgelico p̄sidio liberata ē. Quā successor patris
eiꝰ diō multis iterū suplicijs afflixit. Sz orāte illa simulacrū apol-
linis: qd̄ adorare iubebat̄ in fauillā subito redactū est. Quo mira-
culo tria milia hominū: ad fidē xp̄i cōuersi sunt. Nouissime suces-
sor predicti iulianus: post fornacē candentē: vbi q̄nq; diebꝰ illesa
permansit. Post serpētes a venefico inmissos sed xp̄i fide supera-
tos: post abcisionē lingue sagittis eā cōfigi precepit. Sicq; cursuz
martyrij sui beata virgo cōpleuit: āno etatis sue vndecimo. Lc. iij.
APud emeritā hispanie ciuitatē: natalis sācti victoris scilicet
militaris: qui cū duobꝰ fratribꝰ estercatio et antiocheno di-
uersis examinatꝰ supplicijs martyriū cōsumauit. Rome via tibur-
tina: miliario nonodecimo natalis sancti vincētij. Eodez die na-
talis sanctarū nicete ꝛ aglene: q̄ ad predicationē beati christofori
martyris ad xp̄m cōuerse martyrij palmā capitis abscisione sum

pserũt. Et apud amiterninam ciuitatem militũ octogita triũ.

In festo sancti iacobi. Lec. j.

IAcobꝰ apostolus frater beati ioannis apostoli et euangeliste ad vniꝰ domini iussionẽ: nani patrem reliqt: ꝛ postea in mõte trãsfiguratũ eũ vidit. Cui postea cũ peteret dari sibi vt sederet ad dextram suam in regno suo: ait potes bibere calicẽ quẽ ego bibiturꝰ sum? Respõdit: possũ. Cui dominꝰ inqt Calicem quidem meum bibetis sedere autem mecum: non est meum dare vobis: sed quibus paratũ est a patre meo. Hic vero post resurrectionem domini: cum data esset ei potestas predicandi in hispaniam: item omnem iudeam et samariam visitauit ingrediens per sinagogas secundum scripturas sanctas: ostendebat omnia que a prophetis predicta erant: in domino nostro iesu christo esse impleta. Accidit autem quendam hermogenem magum: discipulum suum philetum nomine mittere ad eum. Qui cum venisset cum aliquantis phariseis ad iacobum: conabatur asserere: quod non esset verus deus nec filius dei iesus christus nazarenus: cuiꝰ iacobum se discipulum memorabat. Jacobus autẽ in spiritu sancto confidenter agens: omnes assertiones eius euacuauit: ostendens de scripturis sanctis hunc esse verum filium dei. Tu autem.

Lectio. ij.

REuersus autem ad hermogenem philetus: dixit ei. Jacobum qui se seruum iesu christi nazareni asserit: et apostolum eius: scias te superare non posse. Nam in nomine eius vidi eum demones ab obsessis corporibus eijcientem: leprosos mundantem. Asserunt autem amici mei: vidisse eum etiam mortuos suscitantem. Sed quid in multis moror? Omnes scripturas sanctas memoriter retinet: ex quibus ostendit non esse alterum filium dei nisi hũc quem iudei crucifixerunt. Placeat ergo tibi consilium meum et veni ad ipsum: et postula tibi indulgentiam ab eo: sciens tibi artem tuam magicam: in nullo penitus profuturam. Me autem scias ad ipsum reuerti: et petere vt eius merear esse discipulus. Hermogenes autem hec audiens repletus zelo: vinxit philetum ita vt se mouere non posset et dicebat ei. Uidebimus si iacobꝰ tuus soluet te ab his vinculis. Tunc philetus misit festinãter puerũ suum ad iacobum. Qui cum venisset et nunciasset ei: statim ia-

cobus sudarium suum misit ad eum dicens. Accipiat hoc et dicat Dominus iesus christus erigit elisos: et ipse soluit compeditos. Statim aut ut de sudario ei[9] tetigit eu is q missus erat (Le.iiij. resolutus a vinculo magicurrens venit ad iacobum insultas maleficijs magistri. Hermogenes autem magus dolens quod ei in sultaret: arte sua excitauit demones: et misit eos ad iacobum dicens Ite et ipsum iacobum mihi huc adducite: simul etiam et philetum discipulum meum vt vindicer in eo: ne mihi ceteri discipuli mei taliter incipiant insultare. Venientes aute demones vbi iacob[9] ora bat: vlulatum in aera habere ceperunt dicentes. Jacobe apostole dei: miserere nostri q2 ante quam veniat tepus incendij nostri: nos iam exurimur. Dixit ei iacobus. Ut quid venistis ad me? Dicunt ei demones. Misit nos hermogenes vt te et philetum ad ipsum perduceremus. Nunc autem vt ingressi sum[9] cubiculum tuum: angelus dei sanctus catenis igneis ligauit nos: et cruciamur. Dicit eis iacobus. In nomine patris et filij et spiritus sancti: exoluat vos angelus domini: ita vt reuertetes ad hermogenem: non enim le datis: sed vinctum huc mihi illum adducatis. Qui cum abissent ligauerunt ei restib[9] manus ad tergum: et ita adduxerut ad eu di centes. Misisti nos vbi incensi sum[9] et torti et intollerabilit con

Lec.iiij.

Nterea cu ad iacobu fuisset adductus: (sumpti. dicit ei iacobus apostolus dei. Stultissime hominu cu inimico generis humani ratione te habere quare no cosideras? Quem ro gasti vt mitteret ad me angelos suos ad lesionem mea: quos ego adhuc non permitto vt furorem suu tibi ostendat. Clamabat quo q ipsi demones dicetes. Da nobis eum in potestate: vt possimus tuas iniurias vindicare: et nostra incendia. Dicit eis iacob[9]. Ecce philetus ante vos stat: cur eu no tenetis. Dicut ei demões. Nos non possumus nec formica cotingere: q in loco tuo est. Tunc beatus iacobus dicit ad philetu: vt cognoscas scholas dni nostri iesu xpi hanc esse: vt discat omnes bona p malis reddere: ille te ligauit tu eu solue. Ille te vinctum a demonibus ad se conatus e adducere: tu eum captu a demonibus liberum ire permitte.

Lec.v

Et vt soluit eum philet[9]: confusus et humilis et eiectus hermoge nes cepit stare. Cui iacob[9] ait. Vade liber vbi volueris. No est enim discipline nostre: vt inuitus aliquis couertatur. Dicit ei hermogenes. Ego non iminas demonu: nisi dederis mihi aliqd qd mecu habeam interficient me. Tunc beatus iacobus dedit ei ba-

culum suum. Quem accipiēs posuit super ceruices discipuloꝝ suorum ⁊ suam: ⁊ oēs libros suos volens cremare iussu apostoli ꝓiecit in mare. Quo facto cepit tenere plantas apl̄i: vt ei indulgeat penitenti. Cui ait iacob⁹. Uade per domos eoꝝ quos euertisti: vt ꝯ te reuertant̄ ad dn̄z. Pecuniasqꝫ q̄s de malo acq̄sisti: ī bonis oꝑibus expende. Hec ⁊ his similia dicente apostolo ī omnib⁹ obtēꝑauit hermogenes: ⁊ ita fuit in dei timore perfectus: vt etiā vtutes plurime fierent per eū. Uidentes igit̄ iudei: q̄ hunc magum quē iuictū putabāt cōuertisset: obtulerūt pecunias duobus cēturionibus q̄ p̄erāt hierosolymis: lisie ⁊ theocrito ⁊ tenuerūt eum ⁊ miserunt in custodiā: facta antē a populo seditione: dictum ē debere eū duci: ⁊ secūdū legē audiri. Q̄d cū factū fuisset: ⁊ de incarnatione: ⁊ resurrectiōe filij dei ꝑm ꝓphetias testimoniū ill̄ reddidisset: tātā grāz ei dn̄s contulit vt oēs vna voce clamarēt. Peccauim⁹ iniuste egim⁹: da remediū q̄d faciam⁹. Quib⁹ iacob⁹ ait. Uiri frēs nolite desperare credite ⁊ baptizamini: vt deleantur vestra peccata. Lec. vj.

Tunc abiathar pontifex anni ipsius vidēs populū credidisse excitauit eos vt vnus ex scribis mitteret funem in collū eius: ⁊ perduceret eum ad pretorium herodis regis filij archelai: qui iussit eū decollari. Cumqꝫ duceret̄ vidit paliticū in via: ⁊ in noīe iesu curauit eum. Q̄d vidēs scriba qui eū trahebat noīe iosias dixit. Obsecro te vt des mihi indulgētiā: ⁊ fac me participē nomini sancto. Cui iacobus. Tu credis q̄ dn̄s nr̄ iesus xp̄s quē iudei crucifixerūt: ipse est verus filius dei viui: Ait iosias. Ego credo: ⁊ hec est fides mea ex hac hora hoc audiens abiatar: dicit ei. Si non discesseris a iacobo ⁊ maledixeris nomē iesu cū ipso decollaberis. Dicit ei iosias. Maledictus tu: nomen aūt iesu xp̄i benedictū. Tūc abiathar iussit pugnis os eius cedi: ⁊ missa de eo relatione ad herodē: imperauit vt simul cū iacobo decollaretur. Cū ventum esset ad locū decollandi: dixit iacobus spiculatori. Priusq̄ꝫ nos decolles: facito nob̄ aquā dari. Et allata est lagena plena aq̄. Tunc dixit ad iosiam. Credis in deū patrē ⁊ filiū ⁊ spm̄ scm̄. At vbi dixit iosias credo: perfudit eū aqua iacob⁹ ⁊ sic baptizatus est. Et cum dedisset ei pacis osculū: cū apostolo decollatus est: ⁊ dicit beatus isidorus sepultus est in archa marmorea. Huius beatissimi apl̄i sacra ossa ad hispanie ꝑtes trāslata: ⁊ in vltimis earū finibus videlicet ꝯtra mare britanicū cōdita: celeberrima multarū gētiū veneratione excolūtur. Secūdum matheū

IN illo tpe: accessit ad iesum mr̃ filiorꝝ zebedei cũ filijs suis orãs et petẽs aliqd ab eo. Et reliq̃. ¶ Omelia ex dictis sci augustini. Le. vij.

QUia audierat mr̃ iacobi ⁊ ioãnis dñm di cẽtẽ: q̃ tertia die resurgeret putauit ipa ⁊ filij sui qd̃ iã dñs regnũ suũ ꝑpetuũ acciperet: ideo alios ãtecedere volebat. Dñs adhuc passus nõ erat: ⁊ illi erãt volẽtes sine labore regnũ ꝑcipe sibi vt veniret antea imortalitas ⁊ absolueret mortalitatẽ q̃ nã habebant. Et ideo dñs dicit. Nescitis qd petatis. Q: vultis: vt mortalitas vr̃a sine aliquo labore desinat. Potestis inquit bibere calicẽ quẽ ego bibitur⁹ sũ? Cõgruit huic sentẽtie: illa quã ꝓpheta dicit. Surgite postq̃ȝ sederitis: q mãducatis panẽ doloris. Hoc est ꝑmũ bibite qd̃ dolet: sic deinceps ꝑcipite qd̃ delectat. Le. viij.

QUod ipsa petit: vt sedeãt duo filij sui vnus ad dexterã eius ⁊ vnus ad sinistrã: ipossibile ẽ qd̃ postulat: q: licet in gradibus celi non dicat̃ sedere sȝ stare: ministrare tñ non refutat̃ siue nõ negat̃ maxime honor cognationis materne: vl̃ ne diceret qd̃ impossibile ẽ inuenire huiuscemodi: de seipso dixit. Potestis bibere calicẽ quẽ ego bibitur⁹ sũ? Ac si aptius eis diceret̃. Si delectat vos loc⁹ celsitudinis. Ideo q̃ppe bibit xp̃s potũ amarũ passionis: q: in dulcedine potũ dedit diabolus ade. More dantis maleficia in dulcedine dedit diabol⁹: more medici dedit xp̃s: q: medicamenta ipsi⁹ medici labijs amara tñ interna possũt sanare. Lec. ix.

EL audiẽtes decẽ indignati sũt de duob⁹ frib⁹. Igit̃ decẽ apl̃i nõ idignant̃ mr̃i filiorꝝ zebedei: nec ad mulieris audaciã referũt postulata: sed ad filios q ignorãtes mẽsurã non in modica cupiditate exarserũt. Jesus aũt vocauit eos ad se: ⁊ ait ill̃: Quicũq̃ȝ voluerit int̃ vos maior fieri: sit vester s̃u⁹. Humilis magr̃ ⁊ mitis nec cupiditatis imodice arguit duos postulãtes: decem reliquos indignationis icrepat: ⁊ liuoris. Sed tale ponit exẽplũ quo doceat eũ maiorẽ eẽ q minor fuerit: ⁊ illũ dñz q oĩuz s̃uus sit: frustra igit̃ aut illi imoderate q̃sierãt: aut isti dolẽt sup maius desideriũ cũ ad sũmitatẽ ṽtutũ nõ potẽtia: sȝ humilitate veniat̃. Deniq̃ȝ suis ꝓponit exẽplũ: vt si dicta paruipẽderẽt: erubescerẽt ad opa. Quisq̃s ergo in eterna vita maior esse voluerit: seruus ⁊ minister: humiliando predicando atq̃ȝ ministrando omniũ vestrũ erit.

In natale scõrũ cristofori ⁊ cucufati martyrum.

Lectio. i.

IN cilicia ciuitate samõ: natale sci xp̃ofori martyris: q iussu decij regis in carcere clausus nicẽã ꝛ aqlinã: q̃s ip̃e tyrãnꝰ ad seducẽdũ miserat ita conuertit: vt idola iouis ꝛ apollinis: q̃ antea colebãt xp̃i fide feruẽtes: zonis suis ligauerĩt vt ad terrã ꝓsternerẽt. Uñ ꝑcipiẽte decio vna est mẽbris diru pta: altera ẽ stipiti suspẽsa ꝛ igni apposita: ac deide gladio trucida ta. Scũs do xp̃ofoꝛꝰ ligatis manibꝰ ꝛ pedibꝰ: v̄gis ferreis cesus Deide i scãno ferreo ꝛ igne olei liq̃te supfuso positꝰ: ac (ẽ. L. ij stipiti appẽsus ꝛ a militibꝰ sagittaꝝ ictibꝰ pulsatꝰ: sꝫ sagittis a dextris eius ꝛ a sinistris suspẽsis: vna ex eis velut vẽti flamine retoꝛta i ocl'm decij penetrauit. Sicqꝫ data sẽtẽtia: idẽ athleta xp̃i est capite plexꝰ. Post cuiꝰ decollationẽ ip̃e deciꝰ ad sepulchrũ eiꝰ altera die veniẽs: ƀm ꝓmissionẽ ipsiꝰ martyris: ꝛ oculi sui sanitatẽ recepit: ꝛ magnifice deũ sci xp̃ofori gl'ificauit. Ip̃o die sci euticiãi pape ꝛ martyris q cũ eccl'iã romanã ãnis vigiti ꝛ septẽ post petrũ rexisset: trecẽtos q̃dragitaduos martyres ꝓp̃ijs manibꝰ sepeliuit IN hispania (passusqꝫ ẽ martyriũ tp̃ibꝰ aureliani. Le. iij. ciuitate barchinona: natalis sci cucufati martyris: q ex ciuitate sillitana oꝛiũdꝰ fuit ꝛ barchinone sub galerio ꝛ maximino ꝛ rufino passus: p̃mo grauissime toꝛtꝰ ꝛ cesus: deide catenis astrictus in craticula supextẽtꝰ aceto ꝛ sinape ꝑfusus assari iussus ẽ. Cũqꝫ ab igne flãmarũ globis illesus appꝛuisset: ex p̃cepto ip̃ij iudicis extra ciuitatẽ ductꝰ: in ignẽ copiosũ iterũ ꝓiectꝰ ẽ. Quo diuino nutu extīcto: iteꝝ ferro victus i custodia retrusus est: vbi diuino splendoꝛe ꝯsolat'. Iteꝝ cardis ferreis ꝛ tauris crudelissime cesus i vltimo dictata snĩa cucufatẽ rebellẽ p̃ncipũ: ꝛ dijs sacrificare nolẽtẽ gladio feriri iubẽt. Octauo miliario a barchinona ꝑductꝰ ferro afauersus martyriũ ꝯsumauit. Cuiꝰ coꝛpꝰ a xp̃iãis cũ reuerẽtia sepelit'. Uñ postmodũ trãslatũ ẽ nõ lõge a parisiẽsi ciuitate in eccl'iã beatoꝝ martyꝝ dionisij: rustici ꝛ eleuterij: ꝛ cũ honoꝛe tumulatũ.

In n'le scõꝛũ martyrũ nazarij celsi

Nicomedie passio sci pãtaleonis: q (ꝛ pãtaleonis. Le. i cũ iubẽte maximião artẽ disceret medicie a p̃sbytero hermolao ad fidẽ xp̃i ꝯuersus m'ta miracl'a fecit patrẽqꝫ suum senatorẽ eustoigiũ xp̃i fidei subiugauit. Ob q̃ã causã tẽtꝰ ab eodẽ maximiano eculei pena ꝛ lãpadũ exustione cruciatꝰ ẽ: sꝫ inter hec dño sibi appẽte refrigeratꝰ tãdẽ ictu gladij martyrium ꝯsu-

mauit. Eodẽ die sci nazarij: q cũ eẽt annorũ nouẽ erudiebat a matre fideli de obseruãtia diuine legis. Videsq; pr̃ez suũ nõ in ea religione persistere: aliena vtiq; pcepta seruare: dñm tñ oipotẽtẽ scti asserere dicebat i semetipso. Que ẽ religio pr̃is mei: aut qd baptismũ matris mee? Factũ est vt sũmo studio certati festinaret addiscere: vtrũ predicãte petro baptismi vnda purificaret: an in obseruantia sabbatorũ patrẽ sequi debuisset. Cepit nãq; exinde mẽtis oculos ad celũ dirigere: ꝛ quecũq; erant recta ꝛ vtilia vt sibi manifestarentur celo supplicare. Eratq; cũ illo quietis solatium ꝛ oium laborũ solamẽ. Cũq; processu tpis etate: sermone ꝛ sapiẽtia pficeret pater eius tacit⁹ considerabat hec secũ reuoluẽs. Hic puer poterit in vrbe romana iplere ministerium religionis mee. Le. ij.

Post paucos itaq; dies recordatus beatus nazarius verbi pr̃is sui: q iã dixerat ꝛ tibi ministeriũ dabo religiõis mee: ꝛ eris gloriosus in conspectu pricipũ vrbis rome: abijt ad matrẽ suã dicẽs. Nescis mater quomodo fuerit patris promissio: vt mihi religionis sue cultũ ostenderet: ꝛ legẽ suam vsq; ad perfectum doceret dicẽs: tu docebis religionem meam apud vrbẽ romã? Cui mater Ostẽdat inqt tibi de⁹ rex oipotẽs veritatis sue mysteriũ vt merearis illuminari baptismo patris i quo ego sum baptizata: in noie incorrupti ꝛ inuisibilis dei. Respõdẽs nazarius ait. Rex est in quo baptizata es tu mr̃? Et ait illi. Etiã fili. Rex regũ dñs creator celi ꝛ terre ac totius creature: q vniuersa dispensat pprio arbitrio: cuius sapiẽtia cũcta viuificãtur: ꝛ oia moderant: cuius nutu principes regnant: tpa mutant tpibus: generationes generationibus succedũt. Eodẽ vero tpe residẽte in cathedra romane ecclie sctissimo lino episcopo: q btõ petro pma religione succedẽs ecclesie pfulgebat: accedens beatus nazarius dixit. Da mihi in dño signa cultũ sacre regenerationis ꝛ vnda purifica vt ostẽso veritatis lumine xp̃m ihm verũ dei filiũ corpe ꝛ corde credere: ꝛ lingua liberius valeam predicare: quẽ beatus linus episcopus suscipiẽs baptizauit: ac confirmatũ in oi veritate dimisit abire. Lectio. iij.

Egressus deniq; beatus nazarius ab vrbe roma: agens iter p singulas ciuitates italie: docebat oẽm populum baptizari: quousq; ingreditur placentinam ciuitatem. Inde venit mediolanũ: vbi iuenit scõs martyres dei geruasiũ ꝛ ptbasiũ ab anolino p fide carcere mãcipatos: quos fideliter cõfortãs ãmonet viriliter agere: vt in ospectu dei digni iuenirẽt. Qd cũ audisset anolin⁹ pses

ad se eũ venire sub celeritate iussit:atq; post impijssimam interro
gationẽ:cũ repisset ipsius inuiolabilẽ cõstãtiã fustib' iubet eũ verbe
rari dicẽs Deos quos nõ colis:nec vitupes. Et q; lõgũ ẽ p singu
la inorari:post expulsionẽ extra ciuitatẽ:post susceptionẽ pueri cel
si apud vrbẽ timolã p̃ses p̃cepit eos i carcere tenebroso recipi. Post
modũ dimissi abire:detenti sunt a cornelio vicario:ac missa relati
one pducti sunt in cõspectu neronis cesaris:q eos iussit in carcerẽ
recipi:vbi ab angelo visitati ⁊ confortati sunt:⁊ educti de carcere
deducũtur ad simulacrũ vt degustarẽt aliqd de ignatis sacrificijs
Et orõne facta stati loc' ipse cõtremuit:⁊ dissoluta idola in nihiluz
sũt redacta. Quo audito nero eductos de tẽplo iussit graui põde
re ferri constrigi:atq; i carcerẽ obscurissimũ intromitti. Atq; alte
ra die in pfũdũ maris demergi:vbi visitatione diuina sup vndas
maris siccis pedib' ambulauerũt. Inde egressi cũ p vicos ⁊ ciui
tates p̃dicando infinitã multitudinem credentium domino agre
gassẽt iussu neronis anolin' p̃ses iussit eos extra ciuitatẽ mediola
nũ foras portã romanã duci ⁊ in loco q dicit' trãs muros occulte
decollari. Regnãte dño nr̃o ihu xp̃o q cũ p̃re ⁊.s.s.v.⁊.r.i.s.s. Amẽ.

In natale sanctoruz martyrum felici s:siplicij:faustini:⁊ beatricis.

Lectio.i.

Rome via aurelia passio bti felicis:põtificis:sub cõstãtino filio cõstãtini. Idẽ cõstãtin' august' cõsiliũ hrticorũ ac valẽtis ⁊ vrsacij arrianorũ approbãs:q; ipse arrian' erat ab eusebio nichomediẽsi baptiza t':eiecit scm̃ felicẽ vrbis epm̃ de sede episcopat' sui:⁊ facta est psecutio maxima in clero:ita vt p̃s bÿteri ⁊ cleri plures necarẽtur ⁊ martyrio coronarent'. Deposit' hic beatissim' papa felix habitauit in p̃dio suo qd est via portuẽsi ⁊ agẽtibus postmodũ hereticis exinde leuat':duct' est in ciuitatẽ ⁊ capite trũcatus martyrio coronat':q̃rto idus nouẽbris. Exide raptũ corp' eius a presbyteris ⁊ clericis sepultũ ẽ in basilica quã ipse cõstruxit via aureliana qntodecimo kl's decẽbris i miliario se cũdo cui' natalis celebrat' q̃rto kl's augusti. Sedit aũt in episco

Odẽ die (patu ãno vno mẽsib' trib' ⁊ dieb' duob'. Le.ij

Eodẽ die scõrũ martyrũ simplicij faustini ⁊ beatricis tpib' diocletiani ⁊ maximia. multa ac diuersa supplicia iussi sũt capitalẽ su bire sẽtẽtiã:⁊ ... saxo in colla eorũ iactati p põtẽ q vocat' lapi

deꝰ i tiberinis meatibꝰ. Quoꝝ coꝛpa dei nutu inēta ⁊ leuata ab altera soꝛoꝛe eoꝝ beatrice: ⁊ a beatis ꝑsbyteris crispo ⁊ ioāne sepulta sunt i loco q appellat̄ sexta philippi via portuēsi: q̄rto kl's augusti. Beatrix aūt soroꝛ martyꝝ: cū moraret̄ apud venerabilē lucinā factū ē vt qdā lucinꝰ possessoꝛ lucrecij ābiret possessiūculā eiꝰ. Propter hoc itaqꝫ fecit teneri sāctā beatricē ⁊ educi ad sacrifi (cādū. Le.iij

Tunc beatrix exclamauit xp̄iana sū: nō sacrifico demōijs. Ducta ē itaqꝫ ⁊ carcerali custodie mācipata. Cūqꝫ in dei noīe libere ageret: fecit ābiciosus lucretiꝰ ꝓfocari eā noctu: quā venerabil' lucina iuxta scōs martyres germāos eiꝰ sepeliuit: q̄rto kl's augusti. Post hoc igressus ꝑdiū scōꝝ lucretꝰ dū ibi epularet̄: quedā mulier filiū lactabat: infātulꝰ corā oībꝰ huiusmodi vocē emisit. Audi lucreci. Occidisti ⁊ māsisti: ecce datꝰ es i possessionē inimici. Ad hāc vocē inuasus a maligno spū ibi in ꝯuiuio ꝑ tres oꝛas vexatꝰ emisit spm̄. Eodē die depositio scti lupi epi apud cretas: q cū germano venit britaniā: ⁊ qnq̄gita ⁊ duobus ānis sacerdotio fūctꝰ ē. Qui tp̄e regis attile q galliam vastabat sicut in hymno eiꝰ canit̄ dū bella cūcta ꝑderet oꝛādo cretas muniit.

In nt̄e scōꝝ martyrū abdō ⁊ senē.

Rome abdon ⁊ senē subreguloꝝ sub decio imꝑatoꝛe quos deciꝰ in coꝛdula ciuitate ꝑsaꝝ sibi ꝑsentari iussit. Quibꝰ dixit. Si stulti facti estis vt nō recoꝛdemini qꝛ nō colētes deos traditi estis in manꝰ romanoꝝ ⁊ n̄ras. Cui beatꝰ abdō. Magis nos victores sumꝰ facti deo fauēte ⁊ dn̄o ihu xp̄o q regnat i eternū. Jubēte ꝰ decio ambo vincti catenis reclusi sūt in arcta custodia. Tūc dixerūt abdō ⁊ senē. Ecce gl'ia: quā semꝑ sꝑauimꝰ. Post mēses q̄ttuoꝛ veniēs deciꝰ romā: adducēs secū beatos abdō ⁊ senē catenis victos iussit oēm senatū ꝯuocari: fecitqꝫ cōuētū in tellure cū valeriano ꝓfecto qnto kl's augusti: ⁊ iussit sibi ꝑsentari abdō ⁊ senē maceratos diuersis penis ⁊ dixit ad senatum Dij deeqꝫ tradiderūt hostes ferocissimos in manus nostras. Ecce inimici rei publice ⁊ romani imperij. (Le.i / Lectio.ij.)

Et introducti sunt oꝛnati auro ⁊ lapide precioso vincti catenis omnisqꝫ senatus mirari cepit in aspectibus eoꝝ. Et cū constanter christum in conspectu eorum faterentur: decius iratus iussit Ualeriano ꝓfecto: vt si nō adoꝛarent deum solem: ferarum moꝛ

sibus iterirēt. Qui denudauit eos: ꝛ duxit āte simulacrū solis iux ta āphiteatrū vt sacrificarēt. Verū illi contemnētes expuerūt i si mulacrū solis. Tūc valerian⁹ iussit: vt cū plūbatis cederētur. De inde introducti sūt i amphiteatrū: dimissi sūt eis leones duo: ꝛ vrsi q̄ttuor. Qui rugiētes venerūt ad pedes sanctoꝝ ꝛ nullaten⁹ rece- (debāt: sꝫ magis custodiebāt eos. Le. iij

Valerian⁹ ꝯ ple n⁹ furore: iussit gladiatores itroire ꝛ beatos sub regulos i terfi cere: ꝛ ligare pedes eorū: ꝛ ante simulacrū solis iactare. Vbi iacue rūt corpa scōꝝ: trib⁹ dieb⁹. Post triduū venit qdā qrin⁹ xp̄ian⁹ subdiacon⁹: q manebat iuxta āphiteatrū ꝛ collegit noctu corpa ꝛ recōdidit in domo sua: tertio k̄ls augusti. Vbi iacuerūt vsqꝫ ad tpa cōstātini. Tunc se reserantes beati martyres leuati sūt: ꝛ trans lati in cimiterio pontiani. Eodē die apd̄ africā in ciuitate turbubo lucernarie: natalis scāꝝ v̄ginū maxime donatille ꝛ secūde q̄ ꝑse- cutionē galieni sub galieno iudice passe sunt.

In festiuitate viculi sci petri. Le. i

Quidam dux romanoꝝ noīe qrinus habebat filiā guturnosam nomine balbinam in cui⁹ domo be- atus alexander papa tenebat̄ in carcere clausus. Ipsa vero puella ꝑgebat sepissime ad carcerem: vbi beatus papa cathenis ligat⁹ habebat̄: ꝛ oscu labatur catenas beati alexādri ob grām recupan de sanitatis. Cui scūs alexāder. Noli filia mea osculari catenas has: sed quere boias ꝛ catenas beati petri apl̄i qbus vinctus fuit ꝛ osculare eas: ꝛ inde recipies sanitatē. Que mox veniēs ad patrē suū narrauit ei sicut audierat a prefato papa. Quod audiens pa- ter puelle misit hierosolymam nuncios qui perquirerent carcerē: vbi apostolus Petrus fuerat: indeqꝫ secum attulit boias ipsius. Quod ꝛ factum est. Quas deosculans puella illico recepit sani- tatem. Sicqꝫ beatus Alexander exiēs de carcere: cōstituit celebra ri hanc solēnitatem: kalendis augusti in honore beati Petri: ꝛ in nomine ei⁹ edificauit ecclīam que dicitur ad vincula. In hac etiā vt fertur solennitate catene beati Petri deosculantur a populo (deuote. Tu autē. Lectio. ij.

Missus ergo in carcerē scūs petrus causa nominis xp̄i: sed penā carceris horrere non po- terat: quia ipse in carcere templum dei erat. Ligat⁹ erat duob⁹ ca- tenis: sed catenas criminū i ipo carcere a credētibus detrahebat

custodiebat a q̃ttuor quaternionib⁹ militū: s3 sub ipa custodia p quattuor euāgelia ad fidē venientes insinuabat. Nec sane hūanā custodiā timere poterat: q diuina custodia fruabat. Cū ergo diligēter petr⁹ custodiret i carcere a q̃ttuor q̃ternionib⁹ militū ligat⁹ duab⁹ catenis venit angel⁹ dn̄i ad eū: vt audiuit dilectio vr̄a: apertis ianuis carceris dixit ei. Surge tolle vestimētū tuum ⁊ calcia te calciamētum tuū ⁊ veni seq̄re me. At ille surgēs seq̄batur eū. Et cū venissent ad portā ferreā stati a se eadē porta apta est. Nec mirum sane si sancto petro porta ferrea spōte apta est: qui portas inferorum iā in potestate accepat dicēte dn̄o ad eū. Tu es petr⁹: ⁊ super hāc petrā edificabo eccl'iam meā Et porte inferi non preualebunt tibi. Et quecūq̧ ligaueris sup terrā erūt ligata et in celis. Et quecūq̧ solueris sup terrā erūt soluta ⁊ in celis. Lec. iij.

Ille ergo sancto petro portā ferream aperuit: q portas iferi patefecit. Ille de morte petrū eripuit: q mortē ipsam deuiat. Sed q̃d tūc circa scm̄ petrum secūdū litterā gestū est circa nos mystice geri cognoscimus si fidē petri seqmur. Sicut igitur cēturio cētū: ita quaternio quattuor sub se milites habebat. Percussio vero lateris petri cōmemoratio passionis xp̄i est: ex cuius vulnere salus nr̄a pfluxerat. Nobis quoq̧ pressura catene retentis: tale solatiū dat: q̃le idē apostolus docet dicēs: xp̄s igit̃ passus in carne: ⁊ vos eadem cogitatione armamini. Precinge et calcia te caligis tuis. Et pphetas ⁊ apostolos cingulis vsos fuisse legim⁹: quorū petr⁹ sibi ligamēta ppter rigorē carceris ad horā laxauerat: vt tunica circa pedes demissa frigus noctis vtcūq̧ tēparet. Exēplū p̄bēs ifirmis: vt cū molestia corpali: vl' iniuria tētemur hūana: licere nobis aliquid de nr̄i ppositi rigore laxare. Tu autē.

In natale scī felicis martyris Le. i

In dieb⁹ illis: sub diocleciano ⁊ maximiāo psulib⁹: tpe quo i xp̄ianos seua psecutiōis crudelitas crassabat̃: ita vt vniuerso orbe terrarū positis siue oriētaliū, pui̇cijs siue occiduis ptibus ↄstitutis ipsorū pncipū iussio seruabatur: vt nō cēt ciuitas aut castellum vbi non idola colerent: ⁊ nepharie demonibus victime cederētur. Sanctus igitur felix de ciuitate cilitana oriund⁹ fuit. Qui cū ad ciuitatē pgeret cesareā: q̃ est i mauritanio litore ↄstituta: que ei⁹ metropolis nūcupat̃: vbi litterarū libercliū studia pfulgebāt: ibi se scūs martyr erudiēdū subdidit disciplīne: vt in cūctis pfectior appereret. Igitur sanctus

vir cũ audiret quod apud hispaniam grauis in christianos perse cutio crassaret: omnia volumina auctoꝝ que eius manibus gesta bantur a se piecit dicẽs. Quid mihi est philosophia huius mundi Ad illam nũc necesse est ꝓperare vitã: q̃ temporib⁹ dat tẽpora: q̃ mortis nõ formidat auctorẽ: sed vite inspicit creatorem. Lec.ij

Tibi beat⁹ felix in naui amore martyrij deo auxiliãte ꝓspera nauigatione barchinonẽsem ꝑductus est ad ciuitatẽ: et in impurias et gerũda verbũ dei predicãs: cum fama ei⁹ longe lateq̃ crebresceret: iubẽte datiano repente a ruphino officiali tentus est Cumq̃ nomẽ xp̄i confidentissime fateret: ꝑmo fustibus cesus: deinde ligatis manibus et pedib⁹ negato cibo et potu i loco squalido proiectus est. Post hec ꝑ totas plateas ab indomitis mulis tractus est: et pene in frustra discerptus et rursus in carcerem missus: nocte ab angelo visitatus est: atq̃ sanat⁹. Lec.iij.

Hacta aũt die: ad certamina reuocat. Tũc vngulis excoriat⁹ capite imerso ab hora tertia vsq̃ ad vespã suspẽsus: nullũ penit⁹ sẽsit dolorẽ. Deide i carcerẽ retrusus ẽ: vbi ꝑ totã noctẽ splẽdor copiosus resulsit: sz ⁊ voces ãgeloꝝ psallẽtiũ sũt audite. Qđ cũ nũciatũ fuisset ruphino a custodib⁹: iussit eũ mãib⁹ post tergũ mergi: vbi ꝯtinuo ãgelico solat⁹ ꝑsidio: sup vndas ãbulãs ad littus venit. Tũc rufin⁹ iussit eũ tãdiu vulnera vulnerib⁹ instaurari vsq̃ dũ iuictũ xp̄o spũz redderet. Corp⁹ ṽo ei⁹ gerũde i monumẽto qđ ipse sibi ꝑparauerat: honorifice cõditũ ẽ. Cui⁹ meritis ⁊ ꝑcib⁹ vite ꝑpetue cõseq̃mur effectũ ꝑstãte dño nr̄o iesu xp̄o q martyrẽ suũ coronauit in pace. Cui est honor ⁊ gloria in secula seculoꝝ.

In iuẽtione sancti stephani. Le. j.

Jerosolymis inuẽtio corporis beatissimi stephani prothomartyris: et sãctoꝝ gamalielis nichodemi et abibõ: sic reuelatũ est a dño beato presbytero luciano: septimo honorij ꝑncipis ãno. Nã dũ gesceret in basilica baptisterij in stratu suo: die sexta feria illucescẽte circa horã noctis tertiã: dũ adhuc pene vigilaret tãquã i excessu mẽtis effect⁹: vidit virũ senẽ statura ꝓcerũ: vultu decoꝝ: i cui⁹ ꝓlixis vestib⁹ erãt tãquã auree cruces ꝯtexte. Calciatũ caligis i sup ficie deauratis. Idẽ ṽo gamaliel manu tenebat ṽgã aureã: de q̃ tãgẽs eũ se eẽ dixit gamalielem q nutriuit apl'm paulũ. Et int̃ alia dixit ipi. Sũma cũ diligẽtia no

stros patefacito tumulos: qui indecēti despecto loco recōditi sum⁹ Et cū interrogasset q essent cū eo: vn⁹ est inqt dn̄s stephan⁹ a iudeis p fide xp̄i hierosolymis lapidib⁹ oppssus to2rētis: i vsqʒ sacerdotū relict⁹ extra portā via q̄ mittit cedar: bestijs ac auibus deuorādus. Sʒ hoc omnino phibuit ille: cui illesaʒ idē martyr fidē seruauit: rarescēte iudeo2 pfidia: duocās accivi mihi religiosorū viro2 turbāqʒ fideliū. Lec. ij.

Quā blandiēs: suadēsqʒ affat⁹ sum ita. Obsecro vos fratres charissimi: vt neminē uereamini: colligētes sanctū corpus beati stephani: deferte villule nr̄e quaʒ noie suo appellauerat caphargamala q̄ vicesimo secūdo ab vrbe hierosolyma lapide distat: 2 mo2e solito solēni cū funere sepelite. Quod 2 factū est. Ille vero q hui⁹ locello iacet cōtinu⁹: ipse est nicodem⁹ nepos me⁹ qui vt renasceretur ex aqua 2 spiritu sancto a saluato2e audiuit. Qui a petro mox et ioāne ē baptizat⁹: pro quo postmodū indignati pncipes sacerdotū subtracto ei pncipat⁹ hono2e conabāt illū tradere morti. Sʒ domini grā: nr̄eqʒ propinqtatis iure repressi non fecerunt. Uerūtamen expulsus fo2as vrbē diripuerūt omnē supellectilem eius multisqʒ afficiētes plagis: seminiuū reliqrūt. Ego nimirū hūc collegi: 2 adhiberi curam pcepi. Qui paululū instanti fuit superstitis vita: ad optatam et ipe quietem migrauit. Lec. iij.

Quem exhibitis funeris obsequijs: ad pthomartyris pedes iussi tradere. Ille qdē terti⁹ q mecū qescētē possidet locū: ipe est abibas fili⁹ me⁹: q mecū xp̄i iesu vicesimū annū. Agēs etatis parit credidit: 2 a pfatis apostolis eterni fōtis vnda pfusus ē Is dū esset legis doctrina plen⁹ erudit⁹ in tēplo dei cū paulo sedulo vacās diuina meditās pcepta: ab illo vicio cui se gen⁹ subdere maxime solet humanū grā ptegēte supna mēte extitit liber. Et i hoc pposito castitatis pseuerauit in pace. Cū qb⁹ 2 ego iaceo. Cōiux quoqʒ mea et linea et selēnas pmogeniti nr̄i nolētes credere xp̄o se religionis vnitati ac fidei derogantes in possessione capharselenna sunt tumulati. Uerūtamē quo nos repositi sum⁹ cū fodere ceperis inanes eo2 reperies tumulos q nobiscū non fuerūt digni tumulari. Cūqʒ venerabilis psbyter pdictū virū sciscitaret. Ubi vos inueniem⁹ dn̄e: ait illi. In agello nr̄o q sirie dlagabria necnō debatia vocat: idest viro2 dei seu beato2 possessio. Que visio cōsimilis ei: iterū iterūqʒ apparuit. Surgēs aūt venerabilis psbyt perrexit in ciuitatē ad ātistitē ioānē de quo p visionē monit⁹ fue-

rat. Cūq̄ꝫ illi clerocꝫ eius particulatim visionis seriē retulisset: ille lachrymis pre gaudio fusis benedixit dominū reqꝫ veraciter vt erat ꝑ omnia cōperta: beat⁹ episcop⁹ sub omni celeritate ad fratres et coepiscopos vicinarum vrbium misit.

De transfiguratiōe dñi nr̄i. Lec. j.

De regionib⁹ messis gaudiū. de vinea fruct⁹ suauitatis: de scripturis aūt doctrina viuificās. Regiones vno tēpore habēt vindemias: scriptura vero semꝑ effluit doctrinā viuificātē. Regio quando metit̄ amittit granū: ꝛ vinea postquā vindemiata fuerit: humiliabit̄. Scriptura aūt quotidie metit̄ ꝛ spice interꝑtatoꝝ eius nō deficiēt. Quotidie vindemiat̄: ꝛ botri spei ei⁹ nō desinēt. Appropinq̄mus regioni huic ꝛ de viuificātib⁹ sulcis eius satiemur: et metam⁹ de ea spicas vite eterne verba domini nr̄i iesu xp̄i q̄ dixit. Sūt q̄dā de hic stātib⁹ q̄ nō gustabūt mortem: dōec videāt filiū hominis in gl'ia sua. Et post dies sex assumpsit petrū iacobū: et ioānem fratrē ei⁹ et duxit in mōtē excelsū seorsum et trāsfigurat⁹ est ante eos: et facies ei⁹ sicut sol resplēduit ꝛ vestimēta eius facta sunt candida tanquam nix. Lec. ij.

Viri eni quos dixit nō gustaturos mortē: dōec videāt regnū aduēt⁹ ei⁹: sūt hi tres ap'li quos accipiēs posuit i mōtem: ꝛ oñdit illis quō oporteat eū vēire in nouissimo die in gl'ia deitatis: ꝛ in corpore hūanitatis. Iterū q̄dē assūpsit eos i mōtē: vt oñderet eis q̄s ē fili⁹ hoīs ꝛ cui⁹. Qñ eni iterrogauit eos quē dicūt hoīes eē filiū hoīs dixerūt ei. Quidā heliā: alij hieremiā: aut vnū ex ꝓphetis. Propterea assūpsit eos in mōtē: vt ostenderet illis: q̄ꝛ nō est helias sed dominus helie. Nec iterum hieremias: sed qui sanctificauit hieremiam in vtero matris. Neqꝫ vnus ex prophetis: sꝫ domin⁹ ꝓphetarum et qui misit eos. Rursūq̄ꝫ ostendit eis quoniā hic est factor celi et terre: et ipse est domin⁹ viuoꝝ ꝛ mortuoꝝ. Imꝑauit eni celo: et d'posuit heliā. Precepit terre: ꝛ resuscitauit moysem. Et illis item ostendit quoniam dominus est viuoꝝ ꝛ ipse est q̄ resuscitat mortuos: quia resuscitauit moysem a mortuis. Et iterū assūpsit eos in montē: vt ostenderet illis quia filius dei est. Si eni dixisset q̄ꝛ ego sū de⁹ ex deo: nō satisfaceret eis ꝓpter carnē

Videtes eni beatā (q̄ erat indut⁹: ꝛ q̄ꝛ cū eis ɔuersabat̄. L. iij mariam genitricem eius: et ioseph qui enutriuit eū: et qui no-

minabatur pater eius: et quia consanguinei et ioseph nuncupāt fratres ei⁹: et iterū q: ipse sicut homo esuriit et recubuit: et dormiuit: ꝓpterea assumpsit eos in mōtem: vt pater vocet filiū: ⁊ doceat eos q: fili⁹ eius est in veritate. Assumpsit qdem eos vt ostenderet illis regnū suū ante mortē suam: et potētiam suā ante passionē suam: et gloriā suam āte iniuriā suam: et honorem suū ante improperium suū. Ut quādo tenuerit eū iudei cognoscant q: nō ꝓpter potentiā eoꝝ crucifigitur: sed ꝓpter beniuolētiam suā et gratiam suam: et ꝓ salute mundi. Et rursum ostēdit eis gloriā suam ante resurrectionē suaꝫ: vt quādo resurrexerit a mortuis in glīa nature deitatis: cognoscant q: nō mercedem propter laborem suū honoris acceperit velut indignū: sed q: fuit ab olim ⁊ a seculo cum patre et spiritu sancto sicut dixit. Pater clarifica me: ea gloria quaꝫ habui antequam mundus formaretur a te. Hanc ergo gloriam deitatis eius incertam ⁊ occultam in humilitate sua ostendit apostolis in ascensione montis. Facta est enim facies eius sicut sol: et vestimenta eius candida tamquā nix. Duos soles in monte: oculi discipulorum videbant. Unuꝫ qui videbatur ab eis in firmamēto mundum totum illuminantem: et vnum qui solummodo videbatur in facie iesu. Et facta sunt cādida vestimenta eius. Et illis ostendit: quia ex toto corpore suo emanabat gloria sua: et de tota carne eius refulsit lumen ei⁹: et de ipso toto fulserunt radij eius.

Secundum matheum.

In illo tempore: assumpsit dominus iesus petrum et iacobuꝫ et ioannem fratrem eius. Omelia beati hieronymi p̄sbyteri

Quare petrus et iacobus et ioānes in quibusdam euangeliorum locis separantur a ceteris: aut quid priuilegij habeant extra alios apostolos crebro diximus. Nunc queritur quomodo post dies sex assumpsit eos et duxit in montem excelsum seorsum: cum lucas euangelista octonarium numerum ponat. Sed facilis responsio est. Quia hic medij ponuntur dies illi: ac vero primus additur et extremus. Non enim dicit post dies octo assumpsit iesus petrum et iacobum et ioannem: sed die octauo. Et duxit eos in montem excelsum seorsum: ducere ad mōtana discipulos: pars regni est: ducuntur seorsum: quia multi sunt vocati pauci vero electi. Lu autem.

Et trāsfigurat⁹ ē āte eos. Qualis futur⁹ ē tpe iudicādi talis apl̄is apparuit. Qd aūt dicit trāsfigurat⁹ ē añ eos: nemo putet ꝑ

stinā eū formā ⁊ faciē perdidisse vel amisisse corporis veritatē: ⁊ assumpsisse corp⁹ spirituale vel aereū. Sed quomodo trāsformatus sit: euāgelista demōstrat dicēs. Et resplenduit facies ei⁹ sicut sol vestimenta aūt eius facta sunt alba sicut nix. Ubi splēdor faciei ostendit: ⁊ cādor describit: vestimētū non substātia tollit: sʒ gloria commutat. Resplēduit facies ei⁹ sicut sol. Certe trāsformatus est domin⁹ in eā gloriam: qua venturus est dominus in regno suo. Transformatio splēdorē addidit: faciem nō subtraxit.

Et si corp⁹ spirituale fuerit nūqd ⁊ vestimēta sūt mutata? Que in tantū fuerunt candida: vt ali⁹ euangelista dixit: q̄lia fullo sup terrā nō potest candida facere. Corporale ē et tactui subiacet non spirituale et aereū quod alludat oculis: et tantū in fantasmate cōspiciatur. Ecce apparuerunt illis moyses et helyas cum eo loquentes: ⁊ scribis ⁊ pharriseis tentātib⁹ sed de celo signa poscētibus dare noluit: sed prauā postulationem confutauit respōsione prudenti. Hic vero vt aplorꝝ augeat fidē dat signū de celo heliaʒ inde descēdentem quo cōscenderat: et moysem ab inferis resurgētem: quod achaʒ p ysayam precipit: vt petat signū de excelso aut de inferno. Nā quod dictū est apparuerūt illis moyses et helias cum eo loqntes. Et in alio refertur euangelio qd̄ nunciasset eis q̄ hierosolymis passurus esset: lex ostēditur et prophete: q passionē domini et resurrectionē crebris vocibus nunciarāt.

Eodem die passio sanctorū sixti episcopi et iusti ⁊ pastoris martyrum. Lec. j.

Rome via apia in cimiterio calixti: natalis sancti sixti episcopi ⁊ martyris: Et i cimiterio p̄taxati sāctorū felicissimi ⁊ agapiti diaconorꝝ eiusdeʒ: sub decio impatore ⁊ valeriano p̄fecto. Qui deci⁹ tenuit beatissimū senem sixtū episcopū romanū uʒ omni clero suo: ⁊ reclusit eos in custodia publica et fuerunt ibi clausi multis dieb⁹. Factū est aūt vt deci⁹ cesar et valerianus prefect⁹ iuberēt sibi beatū sixtū episcopū cū clero suo presentari noctu: intra ciuitatē i tellure. Cui deci⁹ cesar dixit. Scis cur sis presentat⁹? Respōdit beat⁹ sixt⁹. Scio ⁊ bene scio. Lec. ij.

Deci⁹ dixit. Ergo quia scis fac vt vniuersi sciant et tu viuas: et clerus tu⁹ augeat. Beatus sixt⁹ respōdit. Uere feci et facio vt clerus meus augeatur. Cui decius. Ergo sacrifica diis im

mortalibꝰ ⁊ esto princeps sacerdotū. Ad hec sanctꝰ episcopꝰ. Ego semꝑ sacrificaui ⁊ sacrificabo deo patri omnipotenti: ⁊ dño iesu xp̄o filio eiꝰ ⁊ spiritui sancto hostiā purā ⁊ immaculatā. R. iij.

Tunc ex p̄cepto decij duxerūt milites eū ad tēplū martis: vt sacrificijs coinquinaret. Sꝫ cōtēnente illo sacrificare recluserūt eū ī custodia ꝑuata cū duobꝰ diaconibꝰ: felicissimo ⁊ agapito. Cūqꝫ duceret: his v̄bis cepit eū beatꝰ laurētiꝰ archidiaconꝰ cōpellare. Quo ꝓgrederis sine filio pat᷑? Quo sacerdos sācte sine diacono ꝓperas? Tu nunquā sacrificiū sine ministro offerre ꝯsueueras. Quid in me ꝙ displicuit tibi pat᷑? Nūquid me degenerē probasti? Experire certe vtrū idoneū ministrū elegeris: cui cōmisisti dñici sanguinis ꝯsecrationē. Cui ꝯsumādorū ꝯsortiū cōmisisti sacramētoꝝ huic sāguinis tui ꝯsortiū negas? Vide ne pɔclitet᷑ iudiciū tuū: dū fortitudo laudat᷑. Abiectio discipuli detrimētū magistri ē. Quid qꝺ p̄stantes viri discipuloꝝ certaminbꝰ plusqȝ suis vicerūt? Deniqꝫ abraham filiū obtulit. Petrus stephanum premisit: et tu pater ostende in filio virtutem tuam.

Passio iusti et pastoris. Lec. j.

In diebꝰ illis: dū crudelissimꝰ dacianꝰ ꝑ cōplutēsem ciuitatē trāsitū faceret: et eiꝰ tremēdā opinionē pene cūcta ciuitas cognouisset: hoc reperto hi duo infātes sāctissimi iustꝰ ⁊ pastor: relictis schole tabulis in qbꝰ eoꝝ tenere litteris ībuebāt᷑ etates: iā nō ad studiū istiꝰ seculi vel doctores ire ceperūt: sed q̄si ꝓbati xp̄i discipuli ad spectaculū ꝓprij martyrij alacri deuotione cucurrerūt. Cūqꝫ sollicite cernerēt: ⁊ intēto caperēt corde qd daciani demētis ꝑquireret furor: nūciatū est daciano qꝺ duo infantuli xp̄iani essent ⁊ a parētibꝰ xp̄ianis fuissent. Et ꝓpter hoc ad spectaculū venerūt: vt si a vestra clemētia facta fuerit requisitio christianorum ipsi sponte offerantur. Lec. ij.

Cumqꝫ hoc crudelissimus dacianꝰ diligētiꝰ aduertisset: statim īdignationis ira cōmotꝰ īauditos eos iussit cōprehēdi: ⁊ cedi precepit. Timēs ne dū ad īterrogādū ad eiꝰ p̄sentiā ꝑducerent᷑ aliorū circūstātiū ad ꝯfessionē xp̄i aīos ꝑpararēt: aut ne dū in eis non preualuisset suā prospiceret maliciā ab infantibꝰ superari. Cūqꝫ cōprehēsi fuissēt ꝑusquā supliciū paterētur: sic se beati martyres aspirāte āgelo dei leti inuicē ꝯfortabāt. Justus dixit. Noli frater

pastor: hāc tēporalē ptimescere mortē. Noli cedētiū ict⁹: ī tuo tenerrimo corpore dubitare. Noli īcūbētē gladiū formidare. Quasi annuēte deo isti nō cōtigerit nos ad ipsi⁹ gl'iam properantes: digniorem in futuro seculo eius suscipere fortitudinem: que nō minuat nostram paruitatem: sed ad perfectiorem martyrum et angelorum perducat etatem. Tu. Lec. iij.

Qui sanctissimus pastor dixit. Digne quidē frater iuste sic te decet hortari: vt iusticiā quam in tuo noīe portas: simul cum fratre tuo pastore suscipias. Leue enī sit p ɔfessiōe dn̄i nr̄i ihu xp̄i nr̄z corpusculū iugulari: et sanguinē fūdi: vt ī celesti sacrario xp̄i diuinū corp⁹ ⁊ p̄ciosū sāguinē ei⁹ nobis liceat adorare. At vbi q di recti fuerāt violēti carnifices: cū illos audissēt vnanimit' talia loq̄ntes nūciāt datiano: qd de eis p̄ciperet: quos audierāt sic se pro noīe dn̄i audacit' ɔsolātes. Quo audito datian⁹ stupefactus ait. Nō sūt isti digni nr̄is ɔspectib⁹ sisti q nec īfantie sue tenēꝝ robur lucrari voluerūt: nec deoꝝ nostroꝝ venerabilē voluerūt adorare culturā. Statim iubet eos procul a ciuitate gladio trucidare. Cū qꝫ perducti fuissent in cāpū laudabilē nulla obsistēte materia: ibi vltionē dignā pro xp̄i nomine susceperūt. Post celerem vero profectionem immūdissimi daciani exeuntes xp̄iani corpora eoꝝ ī eodem loco quo passi sunt honorifice sepelierūt: ⁊ per singulorū corpora vna protegente basilica: in eorum titulis altaria statuerunt.

In natale sanctorum ciriaci: largi: ⁊ smaragdi martyrum.

Lec. j.

Rome via ostiēsi miliario septimo natalis scī ciriaci: q post lōgā carceris macerationē quā sub maximiano augusto pertulit cū sisinio diacono suo ⁊ largo: ⁊ smaragdo. Post m'lta facta miracula in qb⁹ filiā diocleciani artemiā ipi⁹ rogatu a demonio liberauit ac baptizauit: ⁊ ꝓpt' filiā quoqꝫ saporis regis psaꝝ iouiā noīe missus ē ī exiliū a dioclecião: quā liberauit a demōio ac baptizauit cū ipso rege: ⁊ alijs q̄drigētis trigita. Rediēs aūt romā post mortē dioclecīāi tēt⁹ ē int' alios xp̄ianos a filio ei⁹ maximino: ⁊ in custodiam missus eo quod sororē suam fecit xp̄ianam Deinde precepit: vt in die ꝓcessiōis sue nudus ac catenis ligatus ante redā ei⁹ traheret. Tu aūt. Lec. ij.

Post hec educt⁹ de carcere cū socijs: p carpasiū vicariū pice reliq̄ta caput ei⁹ pfusum est. Et rursum post dies q̄tuor educt⁹ e carcere in catasta extē-

tus attractus neruis et fustibꝰ cesus: post dies q̄nq; iubente maximiano: vt filiniꝰ vna cū ciriaco diacono capitibꝰ truncarēt̄ scilicet ꝓmiscui sexus numero vigīti viuis: ⁊ decollati via salaria intra termas salustij foris muros. Eoꝝ vō corpa collegit noctu ioānes p̄sbyter et sepeliuit ī eadē via sub die. vj. idꝰ augusti. ℞. iij.

Post dies octo veniēs beatus marcellꝰ episcopꝰ cū latina matrona xp̄ianissima: condiuit corpora sanctoꝝ cū aromatibꝰ et linteaminibꝰ. Deinde substulit et trāstulit in prediū suū via ostiensi miliario ab vrbe roma septimo: et manu sua recōdidit in sarcophagis lapideis: cū q̄bus ⁊ beatū ciriacū octauo die mensis augusti. Carpasiꝰ vero vicariꝰ petijt domū ciriaci: quā donauit ei dioclecianus augustus ⁊ maximianꝰ sibi cōcessit. Ingressusq; eā carpasius inuenit locū: vbi sanctus ciriacꝰ diaconꝰ fontē edificauit: quē consecrauerat sanctꝰ marcellꝰ episcopꝰ: vbi venientes ad fidē baptizauit sanctus ciriacꝰ. In quo loco carpasius balneum sibi statuit. Et dum se lauasset: et epulas assumpsisset: Carpasius et decē et nouē parit̄ cū ipso vt deriderēt fidē xp̄ianā: subito ceciderūt et mortui sunt. Beatoꝝ martyrū passiones. idest ciriaci largi et smaragdi suis locis in presenti kalendario notate sunt: sub maximiano augusto et carpasio vicario.

In natale sancti laurentij. Lec. j.

Natale sancti laurentij archidiaconi et martyris: sub decio. Cui beatꝰ sixtus omnes facultates ecclesie et thesauros: pergens ad coronā martyrij tradidit. Hic veniēs in celium montē: vbi erat q̄dam vidua in viduitate trigīta duos ānos habēs in cuius domo multi xp̄iani et presbyteri: et clerici absconsi manebant: tulit vestes et thesauros et cepit erogare: ⁊ pedes omniū christianorū lauare. Ad cuius pedes ciriaca vidua cadens: per xp̄m te inq̄t cōiuro: vt manus tuas ponas sup̄ caput meū: quia infirmitatē patior capitis. Beatus laurentius facto signo crucis: posuit manꝰ sup̄ caput vidue: et linteum de quo extergebat pedes sanctoꝝ et sanata est. Transiens aūt in vicum q̄ dicit̄ canariꝰ inuenit multos xp̄ianos in domo narcissi xp̄iani cōgregatos: et lauit pedes omniū et dedit eis thesauros. Ibi erat in eadē domo: homo cecus: nomine crescentiꝰ q̄ cepit rogare beatū diaconū. vt poneret manū suam super oculos suos. Tūc beatus lauren

tius lachrymās dixit. Dn̄s nr̄ ihs xp̄s q̄ apuit oculos ceci nati: ip se te illuminet: ⁊ facto signo crucis apti sūt oculi eiꝰ. Lec. ij.

Cum iā ꝗ̄ concrret beatꝰ sixtꝰ ep̄s cū duobꝰ diaconibꝰ: vt mar tyrium suū ꝯsumaret: ⁊ beatꝰ laurētiꝰ clamaret adueniēs: nō me derelinq̄s p̄r scē: q̄ thesauros tuos iā expēdi: quos tradidisti mihi: tētusq̄ ē a militibꝰ ⁊ traditꝰ ꝑtemio tribuno. Qui nūciauit decio q̄d laurētiꝰ q̄ habebat thesauros recōditos archidiaconꝰ six ti: in custodia teneret. Qui gauisus fecit eū sibi p̄sentari. Et audi tū tradidit eū valeriano p̄fecto: q̄ ⁊ ipse dedit eū in custodiā cuidā nomine hipolito. Et hipolitꝰ reclusit eū cum umultis. Erat ibi hō lucillꝰ noīe cecꝰ. Ad quē sanctꝰ laurētiꝰ. Crede inq̄t filiū dei dn̄m nr̄m iesū xp̄z: ⁊ baptizare ⁊ illuminabit te. Respōdit lucillus. Ego semꝑ desideraui baptizari in noīe dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Tūc beatꝰ lau renti eū cathetizauit: ⁊ illuminati sunt oculi eiꝰ. Hoc factū audiē tes multi ceci veniebāt ad beatū larētiū ⁊ ponebat manū sup ocu los eorū: ⁊ illuminabātur. Uidēs hoc hipolitus credidit: ⁊ cathe (tizatus atq̄z baptizatus est. Lec. iij.

Ex mādato aūt decij adductus ē beatꝰ laurētiꝰ ante cōspectū valeriani. Qui dixit beato laurētio. Iā depone ꝑtinaciā: ⁊ da thesauros quos a pud te cognouimꝰ eē recōditos. Cui scūs laurētiꝰ Da mihi induci as biduo aut triduo: ⁊ ꝓferā tibi thesauros. Ab eadē die collegit cecos ⁊ claudos: debiles ⁊ paupes: ⁊ abscōdit eos in domo hipol ti. Ualerianus autem nūciauerat decio: q̄ ꝓmisisset datis sibi in ducijs laurētiꝰ thesauros. Cōpletis igit̄ tribus diebus: p̄sentauit se in palatio salustiano. Et dixit ei deciꝰ. Ubi sunt thesauri quos pollicitus es p̄sentare? Beatus laurentius collecta multitudine pauperū introduxit in palatiū: ⁊ voce magna dixit. Ecce isti sunt thesauri eterni q̄ nunquā minuūtur ⁊ nunquam decrescūt: qui in singulis aspergūtur: ⁊ in omnibus inueniuntur. Ualerianus pre fectus dixit. Quid varias ꝑ multa? Sacrifica dijs: ⁊ obliuiscere artes magicas: in quibus cōfidis. Cui cū dixisset beatus laurēti us: q̄re vos coartat diabolꝰ vt xp̄ianis dicatis sacrificare demo nijs? Deciꝰ iratꝰ iussit eū expoliari: ⁊ ⁊ cedi cū scorpionibꝰ. Qui cū cederet: dicebat. Ego q̄dē gratias ago deo meo: qui me digna tus est cōnumerare inter seruos suos. Tu miser torqueris insania tua: ⁊ furore tuo. Tunc decius. Leuate eū: ⁊ date ante cōspectū eiꝰ omne genꝰ tormentorum: ⁊ allate sūt lamine ferree: ⁊ lecti: ⁊ plūba te: ⁊ cardi. Post victꝰ catenis ductꝰ est beatus laurentius in pa latium tiberij: vt ibi gestis audieretur. Et sedens decius pro tri

bunali in basilica iouis: et presentato laurētio cum dixisset ei: sacri fica diis: et noli confidere in thesauris quos habes absconditos. Beatus laurentius libere respondit. Uere confido: et securus sū de thesauris meis. Tu autem dñe. Lectio .iiij

Iracundia plenus decius: iussit eū nudum fustibus cedi. Qui cum cederetur. Clamabat ad cesarem. Ecce miser modo cognosce quia triumpho de thesauris christi: et nō sentio tormēta tua. Ad hec decius fustes augere: et dare ad latera eius laminas ferre as ardentes iussit. Beatus laurētius dixit. Domine iesu christe deus de deo: miserere mihi seruo tuo: quia accusatus non negaui: interrogatus te dominū iesum christum confessus sum: et cum di utissime cū plūbatis cederetur: dixit. Domine iesu christe qui pro nostra salute dignatus es formam serui accipere: vt nos a seruitio demonum liberares: accipe spiritum meum: et audita est vox dicēs Adhuc multa certamina tibi debentur. Extēt[us] in catasta: et scorpionibus grauissime cesus: subridens et gratias agens dicebat. Benedictus es domine deus pater domini nostri iesu christi qui nobis donasti misericordiam: quam meriti nō sumus. Sed tu dñe propter tuam pietatem da nobis gratiam: vt cognoscant omnes circunstantes: quia tu consolaris seruos tuos. Tunc vnus de militibus nomine roman[us] credidit domino iesu xpō: et dixit beato laurentio. Uideo ante te hominem pulcherrimum stantē cum linteo et extergentem membra tua. Adiuro te per iesum xp̄m: qui ad te misit angelum suum ne me derelinquas. Lectio .v

Leuatus igitur beatus martyr de catasta et solutus: redditus est hipolito tantum i palatio. Ueniens autē romanus offerēs aquam misit se ad pedes beati laurentij: vt baptizaretur. Qui benedicta aqua baptizauit eum. Quod factū audiens decius: iussit eum sibi exhiberi cum fustibus. Nō interrogatus cepit clamare christianus sum. Et iubente decio eductus foras muros porte salarie decollatus est quito idus augusti. Cuius corpus noctu colle git iustinus presbyter: et sepeliuit in cripta in agro verano. Deci[us] autem cesar perrexit noctu ad termas iuxta palacium salustij: et exhibitus ē ei iterum sanctus laurentius: et allata sunt ei omnia genera tormentorū: plumbate: fustes: lamine: vngues lecti: batilli: et dixit beato martyri. Jam depōe fiduciam artis magice: et dic nobis generositatem tuam. Cui beatus laurentius. Quantum ad gen[us] hispanus sum: eruditus vel nutritus romanus: et a cunabulis chri

stianus. Eruditus omnem legem sanctā ⁊ diuinam. Et decius. Sacrifica diis. Nam nox ista ī te expendetur cum suppliciis. Mea inquit beatus laurentius nox obscurum non habet: sed omnia in luce clarescunt. Et cum cederetur lapidibus os eius ridebat: ⁊ cōfortabatur ac dicebat. Gratias tibi ago: quia tu es deus omnium (rerum. Lec. vj.

Allatus est autē lectus cū tribus costis: ⁊ expoliatus beatus laurentius vestimentis suis: extētus est in cratem ferream: ⁊ allati sunt batilli cum prunis: ⁊ miserūt sub cratem ferream: ⁊ cum furcis ferreis coartatus desuper dixit decio. Ego me obtuli sacrificium deo in odorem suauitatis. Quia sacrificium deo ē spiritus contribulatus. Carnifices vero vrgētes ministrabāt carbones mittentes sub cratem: ⁊ desuper comprimētes eum cum furcis ferreis. Sanctus laurētius dixit. Disce miser quanta est virtus dn̄i mei. Nam carbones isti mihi refrigerium prestant: tibi vero eternum supplicium. Quia ipse dn̄s nouit: quia accusatus non negaui: interrogatus xp̄m confessus sū: assatus gratias ago. Et vultu pulcherrimo dicebat. Gratias ago tibi domine iesu xp̄e q̄ me cōfortare dignat⁹ es. Et eleuās oculos suos in deciū. Ecce miser inquit assasti vnam partem: gira aliam ⁊ manduca. Gratias agens igitur: ⁊ glorificans deum dixit. Gratias ago tibi dn̄e iesu xp̄e: quia merui ianuas tuas ingredi: ⁊ sic emisit spiritum. Mane autem primo adhuc crepusculo rapuit corpus eius hipolitus: ⁊ condiuit cum linteis ⁊ aromatib⁹. Et hoc factum mādauit iustino presbytero. Tunc beatus iustinus ⁊ hipolitus plorātes: ⁊ multum tristes tulerunt corpus beati martyris: ⁊ venerunt in via tiburtina in predium matrone vidue ciriace: in agro verano: ad quā ipse beat⁹ martyr fuerat noctu: cui ⁊ līteū dedit vn̄ pedes scōꝝ extersera t. Et ibi eū hora vespertina sepelierūt q̄rto idus augusti: ⁊ ieiunauerūt agētes vigilias noctis triduo: cū multitudīe xp̄ianoꝝ. Beatus aūt iustin⁹ presbyter obtulit sacrificiū laudis ⁊ participati sūt oēs. Eodē die rome militū cētū sexaginta quinq;. Tunc passi sunt claudius: seuerus: ⁊ crescētius: ⁊ romanus: ipso die quo beat⁹ laurēti⁹: post tertiū diē sācti sixti. Scdm ioānem.

In illo tp̄e. Dixit dn̄s iesus discipulis suis ⁊ turbis iudeoꝝ. Amen amē dico vob: nisi granū frumēti cadēs in terrā mortuum fuerit: ipsū solū manet. ¶ Omelia bti augustini. Lec. vij.

Ad litterā ita ē q̄: granū tritici siue etiā cuiuslibet seminis: nisi satū in terra prius mortuū fuerit: non viuificabit. Dicente

apostolo. Insipiēs tu qđ seminas non viuificabitur: nisi prius moriatur. Spiritualiter autē granū frumēti: dñs se ipsum dicit q est verus panis: q alibi dicit. Ego sū panis viuus: qui de celo descēdi Quod in terrā cecidit: p incarnationis mysteriū: quia cū eēt deus factus est hō: cū esset ipassibilis: passus ꝛ mortuus est: sepultus ac resurrexit: fructificauit in populo iudeorū: ꝛ in ppl'o gētiū. Quia qui mortificatur in fidelitate iudeorū: multiplicatur ī fide populorum Sed exhortās fideles suos ad sectāda vestigia passionis sue sequitur: ꝛ dicit. Qui amat aīam suā pdet illā. Hoc duobus modis intelligi potest. Qui amat perdet: idest si amas perdes. Si vis vitā tenere in xpo: noli timere mortē p xpo. Sicut fecerūt scī martyres: q amātes aīas suas: psentē vitā pdere nō timuerūt: sanguinē suū fūdere non dubitauerūt: audiētes nolite timere eos qui occidunt corpus: aīam autē non possūt occidere. Ex qbus vnus fuit beatus laurētius: q p ihumanitatē tormētorum puenit ad societatē ciuiū supnorū. Cōtēpsit hanc vitam amando: meliorē vitam. Lec. viij.

Aliter q amat pdet. Noli amare in psenti vita: ne pdas in futura vita. Et q odit aīam suā: in hoc mūdo: in vitā eternā custodit eā. Qđ ergo supius dictū est: q amat aīaz suā: subintelligitur in hoc mūdo: in vita eterna vtiqꝫ ipse pdet. Qui aūt vtiqꝫ odit in hoc mūdo: ipse custodit. Sꝫ valde mirādū est quō sit amor hoīs in aīa sua vt peat: odiū nc peat. Certe si male amaueris: tūc odisti. Si bene oderis: tunc amasti. Felices qui oderūt cōtēnēdo: ne pdant amando. Animam in hoc loco p presenti vita positam intelligere possumus: sicut ꝛ in multis locis scripture vt est illud psalmiste. Anima mea in manibus meis semp. Et ī euangelio. Nec solliciti sitis aīe vre: qd māducetis. Potest quoqꝫ huius vite delectatio intelligi: quā fortiter viuendo pdere debemus: sicut fecerūt sācti martyres q hāc vitā odiētes corpa sua nō dubitauerūt tradere ad martyriuz. Plus amantes hanc vitā amittere q̄ā xpm negare. Sꝫ preuidēdū ē ne subrepat alicui in aīo: vt velit se ipsū interimere. Sed intelligendū qđ debeat in hoc mundo odisse aīam suam: sicut fecerunt qdam peruersi ꝛ maligni: q in se ipsis sceleratiores ꝛ crudeliores extiterūt: qui se aut flāmis edomuerunt: aut aquis pfocauerunt: aut pcipitio colliserunt ꝛ perierūt: hoc xps nō docuit immo diabolo pcipitiū suggerēti respōdit. Uade sathana: scriptū est enim: non tentabis dominum deum tuum. Petro autem dixit

qua morte significās clarificatur⁹ esset eū. Cum esses iunior cīn gebas te ⁊ ābulabas vbi volebas: cū autē senueris extendes ma nus tuas: ⁊ alius te cinget: ⁊ ducet quo nō vis vbi satis expressit non se ipsum a se sed ab alio debere occidi: q xp̄i vestigia vult seq Lec. ix
Cum ergo cause articul⁹ venerit vt hec cōditio re ponat: aut faciēdū eē cōtra dei pceptū: aut ex hac vita migrā dum: quorum duorum homo cogitur alterum eligere comminen te mortem persecutore ibi eligat deo dilecto mori magis q̄ offenso viuerere: ibi oderit in hoc mundo animam suam: vt in vitam eter nam custodiat eā. Si quis mihi ministrat: me seq̄tur. In omnibus christum sequi debet minister christi: idest: imitari: vt verus mi nister Christi appareat. Siquidem autem Christum immitari est. Excepto autem periculo mortis ⁊ effusione sanguinis: minister christi christum sequi potest. Humilis esse: dignatus est christus. Tu noli esse superb⁹: ⁊ sequeris christū. Iusticia: veritas est chri stus. Tene iusticiam: ⁊ custodi veritatē: ⁊ secutus es xp̄m. Xp̄s est charitas. Habe charitatē: tene dilectionē: ⁊ sequeris: imo ample cteris christum. Quē qui secutus fuerit: quid consequi mereatur premij: manifestatur cum subditur. Et vbi sum ego illic ⁊ minister meus erit. Certe grandis honor fidelibus credētibus in christum quibus dicit petrus apostolus. Uobis honor igit credētib⁹. Cui enim vnquam maior honor esse poterit: quā vt sit adoptatus vbi est vnic⁹: Ille est enim vnicus dei filius per naturam: nos per ado ptionis gratiam. Honorificat autē dominus quotidie specialiter suos: cum quemlibet de hac vita erumnosa transire facit: ⁊ in ce lesti beatitudine collocat: vt vbi est ille sint ⁊ ipsi. Quia sicut dicit ipse: vbi fuerit corpus: cōgregabuntur: ⁊ aquile. Gratificaturus est generaliter in die iudicij cum dicturus erit. Uenite benedicti patris mei: percipite regnū qd̄ vobis paratū est ab origine mūdi quando ibunt impij in suppliciū eternū: iusti autē in vitā eternā.

¶ In natale scī tiburcij martyris.

Rome inter duas lauros natalis scī tibur Le. i. cij martyris filij chromacij vrbis pfecti: quē eru dierūt i fide beatus sebastianus ⁊ sanct⁹ trāqlin⁹ ac glīosus policarp⁹ p̄sbyter: q ipsum i sacro fōte baptismatis innouauit: ⁊ familiā eius pmiscui se xus mille quadrigētos cū eo pariter baptizauit.

Huius enim filius tiburtius: cũ propter immanitatem persecutio
nis ⁊ idem pater eius: ⁊ ingens multitudo christianorum cum illo
campaniam ex consilio pontificis gayi pergerẽt: ipse amore marty
rij flagrans: resedit in vrbe roma. Et cum ieiunijs ⁊ orõnibus ibi
cũ beato gayo papa moraretur: quadã die transiẽs occurrit homi
ni qui de alto lapsus fuerat: ⁊ caput ⁊ omnia membra sua quassa
uerat: vt de sola sepultura eius ageretur. Juxta quem ipẽ accessit
⁊ cepit dicere super vulnera eius lente orationem dominicã ⁊ sim
bolum: ⁊ ita factus est homo solidatis membris incolumis quasi
nihil contigisset ei. Tu autem. Lectio. ij.

TUnc apprehendens parentes eius segregauit eos a turbis: ⁊
indicauit eis virtutẽ nois xpi. Et videns animum eorũ situm
fortiter ĩ timore dñi: perduxit eos ad papam gayum. Qui iuuenẽ
sanatũ deo gratias referentem: ⁊ parentes eius pariter baptizauit
Interea dum procella persecutionis grauiter inundaret iunxit se
quidam simulata fide beato gayo: porro hic apostata extiterat: ⁊
erat fraudulentus in omni sermone: ⁊ callidus in omni commisso.
Qui dum a beato tiburcio viro scolasticissimo ⁊ nobili ⁊ sancto
frequẽter argueretur: quod capillos super apicem frõtis tõsoris
arte componeret: ⁊ quod assidue pasceretur: ⁊ ludẽdo pranderet:
⁊ libentius feminarũ se aspectibus daret: ⁊ qđ a ieiunijs se ac orõ
nibus tolleret: quod sõno deditus non interesset puigil hymnis
dei. Dũ pro his igitur a beato tiburtio acrius argueret: simulat
se equanimiter monentẽ accipe: ⁊ egit arte quatenus orantem san
ctum tiburtium pagani comprehenderent. Tu autẽ. Lec. iij.

IN dicta cõprehẽsione seipsũ fecit teneri: ⁊ simul duci ad secre
tariũ iudicis. At vbi introducti sunt. Fabianus prefectus di
xit ad eum q hunc arte tradiderat. Quis diceris? Ille respõdit.
Torquatus. Quid profiteris? xpianus sũ inqt. Fabianus dixit.
Ignoras qđ iusserunt ĩuictissimi pricipes: vt qui sacrificare dijs
noluerint: diuersis supplicijs macerent? Torquatus respondit.
Hic mgr̃ meꝰ ẽ: ⁊ ipẽ me semp docuit. Qđ hũc video facere neces
se est vt hoc faciã. Fabianꝰ ꝯuersus ad tiburtiũ dixit. Audisti qd
torquatꝰ asserit? Sanctus tiburtiꝰ respondit. Torquatꝰ diu ẽ qđ
se xpianũ esse mentitur. Uirtus eni ipsa nois sãcti grauiter fert et
moleste: suũ nomen non a suis amatoribus vsurpatũ: reuera vir
illustrissime: hoc vocabulũ christianũ diuine virtutis ẽ. Sectato
res sunt. s. xpi: q vere philosophi facti sunt: qui vere xpiani dicti
sunt: qui ad obterẽdas libidines fortiter militarunt. Reuera cre

das vir illustrissime hunc nō esse christianū: q in lenocinio sui mo lliendo capitis fimbrias obmittit: qui tonsorem diligit: qui in scapulis molliter gessit: qui fluxum gressum improbo visu ostendit qui viros negligenter agit: feminas diligentius intuetur. Tu āt.

In natale sācti hipoliti martyris.

Rome sci hipoliti martyris: sub decio ipato R. i. re valeriano prefecto. Hunc beatū hipolitum vicariū sanctus laurentius cum apud eū eēt i custodia baptizauit. Qui de sāctis exequijs martyris post tertiū diem ad domum suā rediens dedit pacē oibus: etiā seruis suis z ancillis: z omunicauit de sacrificio altaris bti laurētij martyris. Et posita mēsa priusq̄ꝫ cibum sumeret: venerūt milites z tenuerunt eum: z pduxerūt ad deciū. Quem videns decius subridens dixit ei. Nūquid z tu magus effectus es: qui corpus laurentij abstulisse diceris? Sanctus hipolitus respondit. Hoc feci non quasi magus: sed quasi xpian⁹ Decius furore arreptus: iussit vt lapidibus os eius cōtunderetur Et expoliauit eū veste: qua induebatur habitu christiano: z dixit ei. Sacrifica: z viues. Sin autē aliter perges per tormenta sicut laurentius. Sanctus hipolitus dixit. Exēplum merear beati laurentij martyris fieri: quē tu miser ausus fuisti ore polluto nominare. Extensus igitur fustibus z cardis diu cesus est: donec cedētes deficerēt. Inde leuat⁹ a terra: iussit eū vestiri militari veste q̄ gētilis vtebat z dixit ei. Recole militiā: z esto nr̄ amic⁹: z in cōspectu nr̄o vtere militia pristina: quā semp habuisti. Cui cū beat⁹ martyr dixisset militia mea hec est: Christo me firmit̄ militare: vnde cupio ad celebrē palmā cū fructu venire. Tunc iracūdia plen⁹ decius dixit valeriano. Accipe oēs facultates eius: z iterfice eū crudeli examinatione. Lec. ij.

Ualerian⁹ porro exq̄sita oi facultate ei⁹: inuenit i domo hipoliti oēm familiā xpianā: quā ospectui suo psentari fecit: z iussit beatū hipolitū foras muros porte tiburtie cū familia duci. Beat⁹ ꝯo hipolit⁹: ɔfortabat oēs dicēs. Fres nolite metuere: q ego z vos vnū deū habem⁹. Et decollati sūt pmiscui sex⁹ nūero decē z nouē. Beat⁹ ꝯo hipolit⁹ ligat⁹ pedes ad caudā idomitor equor sup cardetū z tribulos tract⁹ ē. Cū āt traherēt eū: orauit voce magna dicēs. Lumē claritatꝫ: stella splēdida z matutiā: iube me recipi vbi recepisti leuitā tuū laurētiū. z h dicēs

reddidit spm̄. Nocte autē venit beatus iustinus p̄sbyter ⁊ colle-
git corpa ⁊ sepeliuit in campo eodē iuxta limphā ad latus agri ve
rani idus augusti Die autē septima passionis eius: dedit deci⁹ mu
nera: ⁊ sedente eo in curru vna cum valeriano p̄fecto: vt iā descen
derent: ⁊ amphiteatrū introirēt: vno momento vterqꝫ expirauerūt
Et clamabat decius in hora mortis sue. O hipolite: sicut captiuū
ita me vinctum ducis. Ualerian⁹ autē clamabat. O laurenti igne
is catenis me vinxisti: ⁊ trahis. Hoc autē vt factū est: in vniuerso
mundo oēs credentes in fide confortati sunt: ⁊ dn̄o grās egerunt
patri ⁊ filio ⁊ spūi sancto: q sanctos suos coronauit in pace. Et vl-
tus est festinanter in persecutores suos: ⁊ viuit in secula seculoꝝ
Amen. Eodem die sancte concordie nutricis eiusdem beati hipo-
liti. Cum valerianus ad familiam hipoliti sibi presentatam dixis-
set: considerate etates vestras ne simul pereatis cum hipolito do
mino vestro: sancta concordia respondit. Nos cum domino no-
stro desideramus pudice magis mori q̄ȝ impudice viuere. Ad hec
valerianus. Genus seruorum nisi cum supplicijs nō emendatur
iussit vt concordia plumbatis cederetur: ⁊ cum cederetur emisit
spiritum. Corpusqꝫ eius in cloacam proiectum est. Lec. iij.

Cumqꝫ diu quereret illam sanctus iustinus ⁊ non inueniret tri
stis est redditus: vt non cessarent flere oculi eius. Terciode-
cimo die post passiōem sancti hipoliti: venit quidam miles porphi
rius nomine ad ireneum cloacarium: qui occulte christianus erat:
⁊ dixit ei. Si secretum possis custodire: diuulgabo arti tue multū
questum. Ante hos dies iussit valerianus prefectus in conspectu
suo quēdam creditariam hipoliti plumbatis deficere: ⁊ corpus
eius in cloacam iactari: ⁊ in vestib⁹ suis spero qđ margaritas ha-
bet absconsas: vel aurum. Audiens hec ireneus intimauit secre-
te beato iustino presbytero. Qui flectens genua: gratias egit deo.
Porphirius aūt venit noctu simul cū ireneo: ⁊ inuenit corpus sā
ctū: sed in vestimētis eius nihil inuenerūt. Beatus tn̄ ireneus vo
cauit ad se quēdam christianum ibundum nomine: ⁊ tulerunt cor-
pus ⁊ perduxerunt ad beatum iustinum. Quod gratias agēs ille
deo suscepit: ⁊ iuxta corpora martyrū hipoliti ⁊ aliorū sepeliuit.

In vigilia assūptiōis btē marie.

In illo tp̄e: factū est cū loq̄ret iesus ad turbas: Scd̄ꝫ lucā.
extollēs vocē quedā mulier de turba dixit illi. Beatus vēter

q te portauit: et vbera que suxisti. Omelia beati gregorij. Lec.j.

Magne deuotionis et fidei mulier ista fuit que inter turbas dei ogantium: ac tentantium dominum non timuit eius incarnationis mysterium cofiteri. Que bene sanctam significat ecclesiam: que quotidie inter turbas hereticorum scismaticorum falsorum christianorum non erubescit confiteri christum dei filium consubstantialem factum matri in fine seculorum: iuxta illud apostoli. Post quam venit plenitudo temporis: misit deus filium suum in terris factum ex virgine: factum sub lege: vt eos qui sub lege erant redimeret. Non enim audiendi sunt: qui legendum putant natum ex muliere factum sub lege: sed ex muliere factum. Qui conceptus in vtero virginali: carnem non de nihilo: non aliunde: sed materna traxit excarne. Alioquin nec vere filius hominis diceretur: qui originem non haberet ex homine. Et nos igitur his contra eutice dictis extollamus vocem cum ecclesia catholica: cuius hec mulier typum gessit: extollamus et mentem de medio turbarum: dicamusque saluatori. Beatus venter qui te portauit: et vbera que suxisti. Lec.ij.

Ere enim beata parens: que sicut ait enixa est puerpera regem qui celum terramque tenet per secula cuncta. Cuius nomen eternum complectens omnia giro: Imperium sine fine manet: qui ventre beato Gaudia matris habens: cum virginitatis honore. Nec primam similem visa est nec habere sequentem. At ille dixit. Quinimo: beati qui audiunt verbum dei: et custodiunt illud. Pulchre saluator attestationi mulieris annuit: non eam tantummodo que verbum dei corporaliter generare meruerat: sed et omnes qui idem verbum spiritualiter auditu fidei concipere: et boni operis custodia vel in suo vel in proximorum corde parere: et quasi alere studuerint: asseverat esse beatos. Quia et eadem dei genitrix et eadem quidem beata: quia ubi incarnandi ministra est facta temporalis. Sed eadem multo beatior: quia eiusdem semper amandi custos manebat eterna. Que sententia sapientes iudeorum clam percutit: qui verbum dei non audire et custodire: sed negare: et blasfemare querebant. Lec.iij.

Eodem die natalis sancti eusebij presbyteri et confessoris: qui presente constantino imperatore arriano inclu dit in quodam cubiculo domus sue: habentem in latitudine pedes quatuor. Ubi multis diebus in oratione ostans perseuerauit: et nonodecimo calendas septembris: post menses septem: adhuc tamen inclusus e omitticnem

accepit. Cui⁹ corp⁹ collegit gregori⁹ ⁊ horosius p̄sbyteri ⁊ sepelie
rūt i cripta iuxta corp⁹ beati sixti martyris ⁊ epī via apia i cimite-
rio calixti. vbi titulū ip̄i ſcribētes posuerūt ita. Eusebij sepl'chrū

In assūptiōe beate marie. Lec. j.

Cogitis me o paula et eustochiū: immo charitas
xp̄i me ɔpellit: q vobis dudū tractatib⁹ loq cōsue
nerā: vt nouo loq̄ndi genere sanctis que vobiscū
degūt virginib⁹ latino vtēs eloquio exhortatio-
nis gratia sermonē faciā: de assumptione beate et
gloriose semper virginis marie: more eoꝝ qui de
clamatorie in ecclesijs solent loq ad populū. Quod vtiq̧ genus
dicēdi: nec dū attigerā. Sed q2 negare nequeo quidquid iniungi
tis: nimia vr̄a deuict⁹ dilectione: experiar que hortamini affectu
infantiū more bal butientiū: q quodcūq̧ audierint fari gestiūt: cū
nec dū possint ad plenū verba formare. Maxime q2 p̄pter sim-
pliciores quosq̧ id me depromere cōpellitis: vt habeant sermo-
ne latino: qb⁹ se occupēt laudibus eadē die: quib⁹ de diuinis va-
cēt lectionib⁹: presertim cū et eadē in multis festiuitatibus multo
rū sanctoꝝ patrū studia miro cuderint eloquio: q̄ de hac quedā
vberius vbiq̧ in scripturis diuinis p̄dicata legūtur. Quid enim
aliud sonāt euāgelia: nisi nascētē dominū ex virgine maria: et om
nia ei⁹ incremēta quousq̧ fuit i mūdo: dūtaxat diuinis efferūt pre
conijs. Porro ab exordio sancti euāgelij gabrielē archāgelū col
loquentem marie audistis: et deinceps reliqua omnia plenius le-
gistis. Ad presepe quoq̧ o paula te teste nato puero multitudinem
angeloꝝ inter crepūdias noui partus: et q̄relas nescij plorat⁹ pro-
fecenitis gloria in excelsis deo et in terra pax hominib⁹ bone vo
lūtatis cātantem audisti: et radiantē stellā vidisti. Pastores insu
per euāgelizātib⁹ āgelis credētes: magos p̄terea tria deferentes
munera: in visiōe beatis oculis ɔspexisti. Ipsa eadē munera bene in
telligēdo: votis omnib⁹ fidē deo ɔtulisti. Nā ⁊ cū eisdē magis: do
minū puerū i p̄sepe adorasti. Sz forte ɔquesta me delatorē: qd te
p̄dideri clamabis. Ad qd ego. Si celatū eē volebas teste ɔscien-
tia: mihi narrare āte p̄sepe vbi plurimū lachrymata es: nō deberes.
Qd vt verū fatear xp̄i p̄cōia etiā si voluero adiurat⁹ neq̧ tuas lau
des omnino tacere queo. Idcirco te tue iterrogent: q̄s lacte nu-
tris: tu ea meli⁹ referabis: q̄ nescio si p spūz certe: aut in spū vidisti

Unde vos o filie pulsate matrē p̄cib⁹ pulsate ad ostiū inuitātis amici:si quo modo tādē vobis aperiat̄ q̄ reserata sūt matri. Verū tamē de his qd plura dicā? Omnia saluatoris gesta et beate marie obsequia:nec nō ꝛ act⁹ vite ex euangelio didicistis. At nūqd superest: vt ab aliquo doctorum requiratis. Lec. ij.

De assumptione tamē ei⁹ qualiter assumpta est qꝛ vestra id deposcit itētio:p̄sentia absens scribere vobis curaui: q̄ absentia presens deuot⁹ obtuli: vt habeat sanctū collegiū vestrū in dietāte solēnitatis munus latini sermonis:in quo discat tenera infantia lactis experiri dulcedinē:et de exiguis eximia cogitare qualit̄ fauēte deo p singulos annos tota hec dies expēdat̄ in laude:ꝛ cū gaudio celebret̄. Ne forte si venerit vestris in manib⁹ illud apocriphū de trāsitu eiusdē virginis:dubia p certis recipiatis: quod multi latinoꝝ pietatis amore:studio legēdi carminib⁹ āplectūtur Presertī ex his enī nihil aliud experiri potest p certo:nisi quod hodierna die gl'iosa migrauit a corpore. Mōstrat̄ aūt sepulchrū ei⁹ cernētib⁹ nobis vsq ad p̄sēs in vallis iosaphat medio:q̄ vallis est inter mōtē syon et mōtē oliueti posita:quā ꝛ tu o paula oculis aspexisti. Ubi i ei⁹ honore fabricata ē eccl'ia:miro lapideo tabulatu i q̄ sepl'ta fuisse vt scire potestis ab oib⁹ ibidē p̄dicātib⁹:sꝫ nūc vacuū eē cernētib⁹ ōndit̄. Hec idcirco dixerī qꝛ multi nr̄oꝝ dubitāt vtrū assūpta fuerit siml' cū corpore an abierit relicto corpore. Quomodo aūt vl' quo tēpore aut a qb⁹ p̄sonis sāctissimū corpus ei⁹ inde ablatū fuerit:vl' vbi trāspositū vtrū ve resurrexerit nescitur:quāuis nōnulli estimare velit eā iā resuscitatā:ꝛ beata cū xp̄o imortalitate i celestib⁹ vestiri. Qd̄ ꝛ d̄ beato ioāne euāgelista eius ministro.cui v̇gini a xp̄o v̇go cōmissa ē pl'rimi asserāt : qꝛ in sepulchro ei⁹ vt ferūt:nō nisi māna iueit̄ qd̄ ꝛ scaturire cernit̄. Verūtamē qd veri⁹ cēseat̄ ābigim⁹. Meli⁹ tamē deo totū cui nihil iposibile ē comittim⁹:q̄ȝ aliđ temere diffinire velim⁹: auctoritate nr̄a qđ nō pbam⁹. Sicuti ꝛ đ his:q cū dn̄o testāte euāgelio resurrexisse creduntur. Sed vtrum redierint in terre pulueres certū nō habemus:nisi quod legimus quod multa corpora sanctorum q dormierant surrexerūt:ꝛ venerūt in sanctam ciuitatem scilicet hierl'ȝ et apparuerūt mltis. De qb⁹ pfecto nōnulli doctoꝝ sēserūt etiā ꝛ ī. suis reliq̄rūt scriptis:qđ iā in illis ppetua sit cōpleta resurrectio. Fateutur enim quod veri testes non essent:nisi et vera eoꝝ esset resurrectio. Unde et beatus petrus dixisse legitur:cū de dauid

loqueret in testimoniu q si no sit ausus dicere: et sepulchru inquit eius apud nos e: s tantu sepulchru quo conditu fuerat. Nunc aut resurrexisse dicut cu ceteris sactis: et ideo vacuu remansisse monumetum vt nuc beate marie cernit. Quod sane factu et de alijs quibuslibet locis scripturarum firmare conatur: quod hi ia cu xpo regnant resuscitati in eterna societate. Quod q deo nihil impossibile e: nec nos de beata maria factu abnuimus: quaqua propter cautelam: salua fide pio magis desiderio opinari oporteat: quam inconsulte diffinire quod sine periculo nescitur. Unde de his ex quibus certi sumus: tantisper loquamur ad exhortationem vestram qualicumque sermone: et ad edificatione et laudem nominis dei: vt religio conseruetur pro famulatu: et deuotio augeatur pro affectu. Quoniam hec est virgo que sola interemit vniuersam hereticam prauitatem sola sit post deum que nos confirmet in omni veritate: suisque commendet meritis: quoniam hec est virgo que sola precibus auxiletur: vt et ipsi digni inueniamur in eius laudibus. Lectio. iij.

Quod si queris post ascensionem domini quid egerit: vnu pro certo est quia virgo sancta corpore ac mente permansit. Qua sane angelus gabriel celestis paranimphus intactam custodiuit: et ioannes apostolus atque euangelista cui christus ea de cruce comisit: virgo virginem seruauit: suisque deseruiuit obsequijs. Non quod eximius ille sanctorum chorus apostolorum eam deseruerit inter quos post resurrectionem intrans et exiens familiarius contulit de xpi incarnatione: tanto siquidem verius: quanto ab initio plenius per spiritum sanctu cuncta didicerat: et pspexerat oculis vniuersa. Licet et apli per eunde spiritum sanctum omnia cognouerint: et in omnem edocti peruenerint veritatem. Quam sane beata virginem: et si omnes venerati sunt discipuli eique famulabant officio dilectionis: ioannes tame aplus ac specialius vsque ad fine vite qui sibi comissam accepit in suam: quasi matre filius. Cui benignus magister ait de cruce. Mulier inquit: ecce filius tuus. Ad discipulu aut. Ecce mater tua. Ut virgo virgini cohereret: et deseruiret officiosissime: cura adoptionis. Non eni pudicissima virginitas alicui discipulorum rectius qua virgini comedat vt eet adiuice grata societas: et floridus aspectus: nec non et venustus conuersandi vernans alternati pudiciciarum splendor decoratus. Una siquide virtus virginitatis in ambobus: s altera pportio i maria. Altera quide q fecundior sit ipsa. Ipsa vero sed altera: q et si ipsa eademque incorruptio tame fecu

ditas integritatis longe gloriosior quã virginitas. Idcirco hec
fecũditas: in illa tota deifica est et virginitas. Alioqu nunquam
secundũ naturã nascẽdi virginitas: vbi fecũditas predicat: neq3
fecunditas: vbi virginitas integra seruat. Ideoq3 totũ superexcel
lunt de illa q̃ dicunt: quia sunt diuina atq3 ineffabilia. Unde vir
ginitas et fecũditas plus supereminẽs nouitas est: quãquã huma
num cernat ex carne qḋ nascitur. Uerũ tamen et si magnificẽtior
multũ virginitas in maria propter gratie excellentiã: vna tamen
integritas carnis: et vna virtus q̃ adinuicẽ et q̃si cõiuncta sociat.
Hinc quoq3 ioãnes quidqd est quod maria genuit: euãgelizãdo
suo cõmẽdat eloquio. Uerbũ inquit in principio erat: et verbũ erat
apud deũ: et deus erat verbũ. Hoc quippe verbũ qḋ erat in princi-
pio: et apud deũ erat verbũ: ipsu3 deũ genuit beata et gloriosa vir
go maria ex se carnẽ factũ. Idcirco et virginitas lõge sacratior:
et fecũditas vt ita dicã multo ineffabilior: quã suo potuerit ille ex
plicare eloquio: Uerũtamen quanto virginitas cognatior virgi-
nitati: tanto beatus euangelista ceteris excellentior: et vicinior ver-
bo. Ideo quidqd est qḋ virgo genuit per spiritũ sanctũ: nobis rese-
rando manifestius edocuit. Ceterũ ad exemplũ humane vite: cõ-
uersatio eius post ascẽsionẽ xpi generaliter cũ apostolis fuit quousq3
dispersi sunt sicuti lucas meminit dicẽs. Qḋ regressi qdẽ a mõ
te oliueti hierosolymã venerũt et ascenderũt in cenaculũ vbi ma-
nebant petrus et ioãnes: iacobus et andreas: philippus et thomas: bar
tholomeus et matheus: iacobus alphey: et symõ cananeus: et iudas ze-
lotes. Hi omnes inqt erãt perseuerãtes vnanimiter in orõne cũ mu-
lieribus: et maria matre iesu: et fratribus eius. Lec. iiij.

Erat iesu ascendente cum quibus virgo vacans in schola vir
tutum: et meditabat in lege mandatorum dei: vt et ipsa sit dis
cipline dei auctrix christi: et exemplum perfectionis virginibus
Conuersatur autem cum testibus sancte resurrectionis et ipsa te-
stis: conuersatur cum senatoribus celi infra curia3 paradysi: sub
spiritus sãcti disciplina: et magisterio totius diuine maiestatis. In
uenitur prima inter primas summi regis cohortes: quorum vita
non erat iam de terris in quibus christus preliabatur: s3 de celis.
Hinc ascendisse legunt in cenaculum: quo pascha dignissime cele
bratur. Ibi quippe manebant cũ maria matre iesu vnanimiter as
pirati in charitate: perseuerantes in oratione donec induerentur
virtute ex alto. Ceperunt autem iam orare: qui dudũ cum domino

versantes virtutib⁹ ꝛ miraculis pascebātur. Et bene perseuerantes in oratione: nihil hesitātes: donec acciperēt munera spiritus sancti q̄ poscebant. Quos et vos o filie immitamini: q̄ in schola christi permanere nouistis: perseuerate in orationib⁹ viuētes vnanimiter: quousq̧ intrare possitis gaudia eterne vite: quo beata virgo feliciter hodie introiuit: alternantib⁹ hymnidicis angeloꝝ choris infra pascua eterne viriditatis: vbi vna societas ciuiū supernoꝝ: vbi dulcis solennitas angeloꝝ: vbi post labores ꝛ erumnas felix et suauis est refectio animarum. Lec. v.

Hodie nāq̧ gloriosa semper virgo: celos ascendit. Rogo igitur filie gaudete: quia vt ita fatear ineffabilit̄ sublimata cum xp̄o regnat in eternū: regina mūdi hodie de terris et de presenti seculo nequam eripitur. Iterum dico gaudete: q2 secura de sua immarcessibili gloria: ad celi iam peruenit palacium. Exultate ī quā ac gaudete: et letetur omnis orbis: quia hodie nobis omnib⁹ eius interuenientibus meritis: salus aucta est. Vobis quoq̧ diligentibus eam: honor et virt⁹ vna cū reliq̄s virginib⁹ sacris: āplior p̄statur et gratia. Idcirco dilectissime letamini et laudate: quia si deū ore prophetico in sanctis suis laudare iubemur: multo magis eū in hac celebritate beate virginis matris oportet cū hymnis et cāticis diligenti⁹ extollere: et dignis deo iubilare preconijs ac mysticis honorare munerib⁹. Nulli dubiū quin magis totū ad gloriā laudis ei⁹ pertineat: quidq̄d digne genitrici sue impēsum fuerit ac solemniter. Ex quo timeo satis et valde pertimesco: dum vestris cupio parere profectib⁹: ne forte sicut improbus: ita et indignus laudator inueniar. Profecto nec sanctitas vel facūditas suppeditetur: vt beatā et gloriosam virginem digne laudare queam. Quoniā vt verū fatear: quidquid humanis dici potest v̄bis: minus est a laude ei⁹ que diuinis ē ꝛ angelicis excellenti⁹ predicata et laudata preconijs: a prophetis quidem prenunciata: et a patriarchis figuris et enigmatibus presignata: ab euangelistis exhibita et monstrata: ab angelo venerabiliter atq̧ officiosissime salutata. Preterea qualis et quāta esset ab eodem diuinitus declarat̄: cum ait. Aue maria gratia plena: dominus tecum. Benedicta tu inter mulieres. Talibus enim decebat virginem opignerari muneribus vt esset gratia plena que celis dedit gloriam: terris dominum: pacemq̧ refudit: fidem gentibus: finem vicijs: vite ordinē: moribus disciplinam. Et bene angelus ad virginem mittitur: q2

semper est angelis cognata virginitas. Profecto in carne preter carnem viuere: non terrena vita est sed celestis. Unde in carne angelicam gloriam acquirere maioris est meriti quã habere. Esse enim angelum: felicitatis est. Esse vero virginem virtutis est: dum hoc obtinere viribus nititur cum gratia: quod habet angelus ex natura. Utrumque tamen et esse virginem vel angelum: diuini muneris est officium non humanum. Aue inquit gratia plena. Et bene plena: quia ceteris per partes prestatur: marie vero se simul totam infudit gratie plenitudo. Hoc quippe est quod dauid canit. Descendet: sicut pluuia in vell9. Uellus itaque cũ sit de corpore: nescit corporis passionem. Sic et virginitas cum sit in carne viam carnis nescit. Celestis plane hymber in virgineum vell9 placido se infudit elapsu: et tota diuinitas nuda se contulit in carne: quando verbum caro factum est. Ac deinde per crucis patibulum expressam terris omnibus pluuiam salutis effudit: et stillicidia gratie humanis prestitit mentibus. Tu autem. Lec. vj.

Dominus tecum inquit. Mira res. Et iã erat cum virgine qui ad virginem mittebat angelum: et precessit nuncium suũ deus: sed ab eo non recessit: nec teneri potuit locis qui omnibus habetur in locis: et totus vbique est: sine quo nihil totum. Ergo verbum a patre nunquam discedens homo proprie fieri dignatus est secreto suo mysterio quod ipse nouit. Qui quoniam totum suscepit: quod est hominis: homo totus est: et totum accipiẽs quod dei est: omnino aliud quam deus qui natus est ex maria esse non potuit. Scit enim deus omnia: et potest. Propterea quia ita est sciuit se ac potuit in vtero virginis sine sui corruptione miscere atque vnire: vt vnus esset christus deus et homo: vna persona: vnaque subsistentia. Ob quod dei genitrix electa et preelecta iure ab angelo gratia salutatur et predicatur plena. Uere plena: per quam largo sancti spiritus hymbre superfusa est omnis creatura. Et ideo satis eam deuotissime: primum ãgelus venerat et salutat. Nõ enim simplex fateor vl' dsueta fuit ista salutatio: sed omni admiratiõe digna. Siquidem venerationis fuit delatio: oblatio muneris familiar9 obsequij. Nam et si i sanctis patrib9 ac prophetis grã fuisse creditur: nõ tamẽ eatenus plẽa. In mariã vero toti9 gratie q̃ in xpo ẽ plenitudo venit: quanquã aliter. Et ideo inqt benedicta tu inter mulieres idest pl9 benedicta quã omnes mulieres. Ac per hoc quidquid maledictionis infusum est per euam: totum abstulit benedictio marie.

Insuper et gratiam refudit christi ortus: quã nõ habuit pri⁹ mũdus. Igitur quod natura non habuit: vsus nesciuit: ignorauit ratio: mẽs non capit humana. Pauet celũ: stupet terra: creatura omnis etiã celestis miratur. Hoc totũ est qd per gabrielẽ marie diuinitus nunciatur: et p xpm adimpletur. Qua de causa de tali tãtaqꝫ loqui me indignũ fateor: sed ꝛ puto qd nemo presumat: nisi qui quãta sint q̃ panduntur penitus ignorat. Tamẽ et si ad hoc nemo idoneus inuenitur: votis omnib⁹ cessare nõ debet qlibet etiam peccator a laudib⁹: quãuis explere nequeat qd sentit. Unde sermo diuin⁹ cum peccatore ageret in psalmis sacrificiũ inquit laudis honorificabit me: ꝛ illic est iter quo ostendã illi salutare dei. Ac si patenter dicat. Illic est iter laudis: ad eternã laudem sine fine mẽsurã: sed nemo apprehẽdet illã nisi ego premõstrauero. Propterea charissime: quia iter salutis vestre in laudib⁹ est saluatoris: hortor vos et cõmoneo: in hac sacra solemnitate gẽitricis dei marie nolite cessare a laudib⁹. Quod si virgo es gaude: qꝛ meruisti esse: ꝛ tu quod laudas. Tantũ cura: vt sis q̃ digne laudare possis. Quod si continens et casta venerare et lauda: qꝛ nõ aliũde constat vt possis esse casta: quã xpi ex gra: q̃ fuit plenissime i maria quã laudas. Quod si coniugata certe aut peccatrix: nihilomin⁹ cõfitere ꝛ lauda: quoniã inde misericordia omnib⁹ pfluxit et gratia vt laudẽt. Et quãuis nõ sit speciosa laus in ore peccatoris: noli cessare: qꝛ inde tibi promittitur venia: vnde est et laus: alioqn nisi iuxta modulum ingenij nrĩ deum laudare in sanctis suis studeam⁹: quomodo eum secũdũ qd canim⁹ iuxta multitudinẽ magnitudinis ei⁹ laudare poterimus? Omnino hoc ptermittendũ nõ est: qd impleturi sum⁹ quãdoqꝫ secundũ quod dicitur: beati qui habitant in domo tua dñe laudabũt te in secula seculoꝝ amen. Secundũ lucã.

In illo tẽpore: Intrauit domin⁹ iesus in quoddã castellũ: et mulier quedã nomine martha excepit illum in domum suam.

Sancti augustini de verbis domini. Lec. vij.

Uerba domini nostri iesu xpi q̃ modo in euãgelio recitata sunt ammonẽt nos eẽ vnũ aliquid quo tendamus: quãdiu in hui⁹ seculi multitudine laboramus: tendim⁹ aũt adhuc pegrinãtes: adhuc in via: nõdũ in patria. Adhuc desiderãdo: nondum fruendo. Tamen tendim⁹: et sine pigritia et sine intermissiõe tẽdam⁹: vt aliquando peruenire valeam⁹. Martha et maria due sorores erãt: ambe non solum carne: sed etiã religione germane: ambe domino

coheserũt:ambe dño in carne presẽti cõcorditer seruierũt. Susce pit aũt eũ martha sicut solẽt suscipi pegrini:sz tñ suscepit famula dñm:egra saluatorẽ:creatura creatorẽ. Suscepit aũt spũ pascẽda incarne pascẽdũ. Uoluit enĩ dñs formã serui accipe:ꝛ accepta forma sui illa pasci a suis dignatiõe nõ oditiõe. Nã ꝛ ista dignatio fuit:se pbere pascẽdũ. Habebat carnẽ i q̃ esuriret qdẽ ꝛ sitiret:sz nescitis q in heremo esurienti ãgeli ministrabãt. Ergo q pasci voluit:se pascẽdũ pstitit. Quid ãt mirũ si ꝛ scõ helie pstitit vidua:q corvo prius ministrãte pascebat. Nũqd pascẽdo defecerat:q̃ndo ad viduã mittebat? Nõ pascẽdo dfecerat:q̃ndo ad viduã mittebat:sz religiosã viduã p obsequiũ exhibitũ suo sno bñdicere dispo

Hic ergo suscept⁹ ẽ dñs tãq̃ hospes:q i sua (nebat. Le. viij. ppa venit ꝛ sui eũ nõ receperũt. Sz quotquot receperũt eũ:dedit eis potestatẽ filios dei fieri:adoptãs seruos ꝛ fratres faciens redimens captiuos:ꝛ faciẽs coheredes. Ne quis tamẽ vestrum forsi tã dicat:o beati qui xpm suscipere in domum ppriam meruerunt. Noli dolere:noli murmurare:quia his tẽporib⁹ natus es:q̃ndo iam dñm non vides in carne:nec tibi abstulit istam dignationem. Cum vni inqt ex minimis meis fecistis:mihi fecistis. Hec de dño pascẽdo pascente pauca p tpe diximus. Uenire igitur ad causam diuinitatis proposui. Martha dñm pascere disponens ꝛ pparãs circa multũ ministeriũ occupabat. Maria soror ei⁹:pasci magis eligẽs a dño:deseruit quodãmodo sororẽ suã circa multum ministeriũ laborãtẽ:ꝛ sedit ipsa ad pedes dñi:ꝛ vacãs audiebat verbũ eius. Auris fidelissima audierat vacate ꝛ videte:quoniã ego sum domin⁹. Illa turbabatur:ista epulabatur. Illa multa dispõebat ista vnũ aspiciebat. Utrũq₃ officiũ bonũ:sed tñ qd̕ sit melius:est qd̕ nos discam⁹:habemus quod interrogemus:patienter audiamus. Qd̕ si meli⁹ iã cũ legeretur audiuim⁹:ꝛ me commemorante itez audiam⁹. Interpellat Martha hospitẽ ad iudicem:deponit postulationẽ piarũ q̃relarũ:qd̕ eã soror deseruerit:ꝛ sic laborãtẽ in ministerio adiuuare neglexerit. Nõ respondente illa sz tamen presente iudicat dñs. Tu autẽ. Lectio. ix.

Maria causam suã tanquã ociosa iudici maluit cõmittere:nec respondẽdo voluit labo ire. Si enim pararet respondendi sermonem:remitteret audiẽdi intentionem. Respondit ergo domin⁹ qui in verbo nõ laborabat:quia verbum erat. Quid ergo dixit? Martha martha. Repetitio nominis indicium est dilectionis:

Aut forte āmonitio est intentionis. Ut audiret attentius bis voca
ta est: martha martha audi. Unum aūt opus est: idest vnum neces
sariū est. Nō vnū opꝰ ē q̄si singulare opꝰ sꝫ opꝰ qđ expedit neces
sariū ē. Quid vnū hoc qđ elegerat maria. Unū ē cogitare fratres
charissimi: ⁊ videre in ipsa multitudine: si delectat nisi vnū. Ecce
deo propicio: ꝙ multi estis: quis vos ferret nisi vnum saperetis.
Unde in multis que est ista? Da vnū ⁊ populus est. Tolle vnum
⁊ turba est. Quid ei turba: nisi multitudo turbata? Sꝫ audite apo
stolum. Obsecro autem vos fratres. Multitudini dicebat: sed
omnes vnum facere volebat. Obsecro autē vos fratres: vt idip
sum dicatis oēs ⁊ non sint in vobis cismata. Sitis autē perfecti in
eodem sensu: ⁊ in eadē scientia. Et in alio loco: vnanimes vnū sen
tientes. Nihil per contentionem: neqꝫ ꝑ inanē gloriā. Et dn̄s ad
patrē de suis. Ut sint vnū: sicut ⁊ nos vnum sumus.

Secundum ioannem.

IN illo tp̄e. Stabat iuxta crucē dn̄i iesu maria mater eius: ⁊ so
ror matris eius maria cleophe ⁊ maria magdalene. Et reliq̄.

¶ Omelia beati hieronymi.

MOralis insinuatur locꝰ. Facit qđ faciēdū ammonet. Exēplo
suo: suos instruxit p̄ceptor bonꝰ: vt a filijs pijs īpendat᷑ cura
parētibus: cū lignū illud vbi erant infixa mēbra moriētis: etiam
cathedra mḡri fuerit docētis. Ex hac doctrina sane didicerat pau
lus ap̄l's qđ docebat: q̄ndo dicebat. Siquis autē suis ⁊ maxime
domesticis nō ꝓuidet: fidē negat: ⁊ ē infideli deterior. Quid autē
cuiqꝫ tā domesticū: q̄ꝫ parētes filijs aut parētibꝰ filij? Huiꝰ itaqꝫ
saluberrimi p̄cepti ipse maḡr scōꝝ de se ipso cōstituebat exēplum:
quādo nō vt famule deus quā creauerat ⁊ regebat: sꝫ vt mr̄i hō
de qua creatꝰ fuerat: ⁊ quā relinquebat: alterū ꝓse quodammodo
filiū ꝓuidebat. Cur hoc fecerit: qđ sequit᷑ indicat. Ait eīn euāge
lista. Et ex illa hora: accepit eā discipulꝰ ī suā. Hec nimirꝫ ē illa ho
ra: de qua iesus aquā ɔuersurꝰ in vinū: dixerat mr̄i. Quid mihi
⁊ tibi est mulier? Nōdū venit hora mea. Hac itaqꝫ hora p̄dixerat
q̄ tūc nondū venerat: in qua deberet agnosci moriturꝰ: de qua fue
rat mortalit᷑ natꝰ. Tunc ḡ diuina facturꝰ nō diuinitatis matrē sed
infirmitatis: velut incognitā repellebat. Nūc aūt humana iā pa
tiēs: ex qua factus fuerat hō: affectu cōmēdabat hūano. Tūc enīꝫ
q̄ mariā creauerat: innotescebat v̄tute. Nūc vero quē maria pe
pererat: pēdebat in cruce. Seq̄tur. Quē diligebat iesus stātē. Di·

cit matri sue. Mulier ecce fili⁹ tu⁹. De se ipso ioānes loqtur. Sicut qppe cōmemorare de se solet. Quē enim diligebat iesus. Qui vtiqȝ oēs sed ipsū p̄ ceteris ꝛ familiari⁹ diligebat: ita vt in cōuiuio sup pect⁹ suū discūbere faceret. Credo vt istius euāgelij qđ p eū fuerat p̄dicatur⁹: diuinā excellētiā hoc modo altius cōmēdaret. Sed vtiqȝ suā ioānes matrē dn̄i accepit. Nūqd nō ex eis erat qui dixerat ei: ecce nos reliqm⁹ oīa: ꝛ secuti sum⁹ te? Vtiqȝ erat. Sȝ intelligendū est sic destributū fuisse huic discip̄lo ab alijs qđ opus erat: vt illic etiam beate marie tanqȝ matris eius portio poneret. Magisqȝ sic debem⁹ accipe qđ dictū est: ex illa hora accepit eā discipulus in suam. Suscepit ergo eā in suā. Non predia: q̄ nulla ꝓprie possidebat: sȝ officia q̄ ꝓpria dispēsatiōe exequēdo curabat

Secundum lucam.

In illo tēpore: erat ioseph et maria mr̄ dn̄i iesu mirātes super his q̄ dicebantur de illo. Et reliqua.

¶ De sancti hieronymi sermone. Lec. i.

Obsecro vos o filie: tantā ac talē gratiam ne inuacuū recipiatis: que est in xp̄o iesu: in quo est deus ꝛ homo sic vnitus i vna eadēqȝ p̄sona: vt legatur quā sepe i diuinis litteris hō deo coeternus ꝓpter vnitatē substantie: ac deinde deus homini videat̄ compassus: cum nec initiabilis sit homo: nec passibilis deus. Tamen sic vnit⁹ est de⁹ suo corpi: vt nullā patiat̄ fieri inter deū ꝛ hoiem: humana opinione distantiam. Nec forte qđ absit alius fili⁹ dei: ꝛ alius fili⁹ hois credatur. Presertī q2 scriptura sic cōnectit ꝛ cōparat deum ꝛ hominē: vt hominē quis a deo: nec in passione posset ab homine deū discernere. Unde si ad tēp⁹ respicias: inuenies semper filium hominis eundem dei filiū ita vnitū: ꝛ indiuiduū: quātū ad vnitatē scripture pertinet: vt nec hō a deo separari tp̄e nec ab homine deus valeat passione. Tu autē. Lectio. ii.

Siquidē vt hec apertius intelligatis: ipsius christi verba discutite. Nemo ascendit in celum nisi qui descendit de celo: filius hominis qui est in celo. Quis queso est q loquit̄? Xp̄s vtiqȝ. Ubi rogo tūc erat: cū hec loq̄batur? In terra. s. Et quō se de celo antequā nasceretur descendisse testatur. Etiā cū loquitur in celo se esse fatetur: eundemqȝ filium hominis dicit: cum vtiqȝ de celo nisi deus descendere nō potuit. Et cū in terris loqt̄: nō nisi vn⁹ idemqȝ xp̄s fuit. Et hec est mira ꝛ admirabilis nouitas: imo oīuȝ nouitatū supeminēs nouitas vnitatis: quā nisi diligēter prudēs

virgo ab exordio sancti euangelij animaduertas: magis errare in omni scriptura videberis diuina: q̄ intelligere veritatem. Cōstat igit̄ vnū eundē xp̄m ſm vtrasq̧ formas operatū: hūanitatis scilicet ac diuinitatis. Et per hoc duas exercuisse operationes. Opata est enim vtraq̧ forma vel natura: cum alterius cōmunione: qd̄ propium habuit. Uerbo siquidem operante: qd̄ verbi est: et carne exequēte q̄ carnis erant. Cōmunicāte siq̄dē ei verbo in eadē opatione: dū idē deus atq̧ hō in vna subsistentie persona sine diuisione aut cōmixtione creditur: et precognita eodem teste predicatur.

Uerumtamen deus verbū est et non caro: quãuis Lectio. iij carnē rationabiliter assumpserit: hanc sibi vnione naturali et secūdū subsistentiam coniunxit. Similiter et caro ē animata et non verbum: licet verbū dei caro cōspecta sit et visa. Unū et ioannes qd̄ ab initio inquit: et qd̄ audiuimꝰ ac pspexim⁹: et manus nostre ptractauerunt de verbo vite. Profecto cū nemo vite verbum videre aut tractare possit manib⁹: nisi p sacramētū sibi vniti hominis: q̄ nimirū vnio tā mira est vt discerni nequeat. Alioquin quod fuit ab initio verbū: quomodo recte dicitur hoc totū esse qd̄ apostoli audierant: quod viderant: qd̄ manib⁹ ptractauerant: nisi q2 xp̄s vnus idēq̧ erat ac per hoc qd̄ viderant qd̄ pertractarāt: verbum vite erat: et nihil aliud ex duabus naturis quā vnū: iuxta substātiā vel personam: hinc est quod vnus idēq̧ manens fili⁹ vnigenitus separatus in vtrisq̧ naturis conspicitur. Et q̄ sit vtrisq̧ substātie naturaliter operat̄: scdm̄ vniciuſq̧ istā essētialē q̄litatē: vel naturalē ꝓprietatē: q̄ si naturam haberet singularē et incōiūctā: non ageret vtiq̧. Nūc aūt emanuel dū vn⁹ ē: et eo ipso vtraq̧ id est deus et hō que vtriusq̧ nature sūt veraciter gessit: ſm aliud et aliud que gesta sunt operans. Ergo ſm qd̄ deus idē ipse q̄ diuina sunt: secundum quod homo idem ipse homo sit.

Secundum lucam.

In illo tempore. Exurgēs maria: abiit in mōtana cum festinatione in ciuitatē iude: et intrauit in domū zacharie: et salutauit helisabet. Omelia beati gregorij. Lec. i

Lectio quā audiuimus sci euāgelij: et redēptionis nr̄e nobis sēp venerāda ꝓmordia p̄dicat: et salutaria semp imitāte hūilitatis remedia commēdat. Nā q2 peste superbie attractu genus humanū perierat: decebat vt medicamētū humilitatis quo sauaret̄: ꝓma mox incipiētis salutis tp̄a pretenderent. Et quia per temeritatem

seducte mulieris mors in mūdū introierat: congruū fuit vt ad iu
dicium vite reuertentis: mulieres deuote humilitatis iniicē ac pi
etatis puenirēt obsequiis. Prior ergo nobis beata dei genitrix
ad sublimitatem patrie iter ostendit humilitatis non minus reli
gionis: q̄ exemplo venerabilis. Siqdem glīa virginei z inteme
rati corporis: q̄lis sit vita supne ciuitatis ad quā suspiramus insi
nuat: vbi neqȝ nubent: neqȝ nubētur: sȝ sunt sicut angeli dei ī celis
ad virtutum mentis eximia: q̄ ad hanc pertingere debem⁹. Nāqȝ
sicut ex p̄cedētis sci euāgelij lectione cognouim⁹. Postquā ange
lica visitatione z allocutione meruit sublimari. Post quā se cele
sti honestandam partu didicit: nequaquā se de donis celestibus
vt a se hec essent extulit: sed vt magis donis eēt aptata diuinis in
custodiam humilitatis gressum mentis fixit: ita euangelizanti ar
changelo respondēs. Ecce ancilla dn̄i: fiat mihi secūdū verbum

Hanc vero ex hodierna lectione audiuim⁹: eā (tuū. Lectio. ij
dem quā angelo adhibuerat humilitatem: homib⁹ quoqȝ
curauit exhibere. Et qđ maioris ē v̄tutis: hoc etiā minoris. Quis
enim nesciat virginem deo consecratam: mulierē deo deditam gra
dū habere potiorē? Quis dubitet matrem regis eterni: iure mīi
militis esse preferendam? Et tn̄ ipsa memor scripture precipiētis
quanto maior es humilia te in oib⁹: mox vt angel⁹ q loq̄bat' ei ad
celestia rediit: surgit ac mōtana cōscendit: gestansqȝ in vtero deū:
seruorū dei habitacula petit: ac regrit eloquia. Et apte post visio
nem angeli ī mōtana subijt que gustata suauitate supnoȝ ciuium
humilitatis se gressibus ad virtutum alta transtulit. Intrat ergo
domū zacharie: atqȝ helisabet quā seruū ac p̄cursorem dn̄i pariturꝰ
ram nouerat salutans. Nō quasi dubia de oraculo quod accepe-
rat: sed gratulatur de dono quod conseruā accepisse didicerat: nō
vt verbū angeli mulieris attestatione pbaret: sed mulieri puecte
etatis virgo iuuēcula ministerium sedula impenderet. Ut autem
audiuit salutationē marie helisabeth exultauit īfans in vtero ei⁹
z repleta est spiritu sancto helisabeth. Lec. iij.

Aperiente os ad salutandū beata maria: repleta est mox spū
scō helisabet: replet⁹ est z ioānes: vno eodemqȝ spū ambo edo
cti: z illa salutantem: que esset agnouit: z vt matrem dn̄i sui debita
cū benedictione venerata est: ille ipsum esse dn̄m qui vtero v̄ginis
portaretur intellexit. Et quia ligua nec dum valuit: animo exultā
te salutauit: officiumqȝ sue precursionis q̄ libenter: q̄ deuote inue

nis esset impleturus: et anteq̃ nasceretur aduenientem dominum quibus valebat indicijs intimauit.

¶ Eodem die agapiti martyris.

[A]pud prenestinam ciuitatem miliario ab vrbe tricesimo tercio: natalis sãcti agapiti martyris sub aureliano impatore p̃side ãthiocho. Qui cũ eẽt annorũ q̃ndecim: et amore xp̃i martyrio ferueret: iussu impatoris tentus: et primo neruis crudis diu cesus: deinde presidi vt cõpelleretur sacrificare tradit⁹ ẽ. Qui in durissimo atq̃ obscurissimo carcere eũ reclusit: et per quattuor dies cibum ei oẽz negauit. Inde de carcere presidi exhibit⁹: prunas ardẽtes sup caput ei⁹ iussit iponi. Et cũ gratias deo martyr ageret flagellis est cesus: et nudus suspensus: capite deorsum verso: acri subter fumo facto. Et cum diceret presidi: sapientia tua et vanitas tua in fumo laborat: iterũ flagellis ceditur a quatuor sibi inuicem succedẽtibus. Deinde bullientẽ aquã sup ventrẽ eius ministri diaboli effuderũt: et maxillas ei⁹ cõfregerũt. Interea iudex de tribunali suo cadẽs. Collectus a ministris in lecto reclinatur: et sentiens dei virtutẽ iminere: post modicuz tristem animã emisit. De beato vero agapito: renuciatum est imperatori. Qui beatũ virũ leonib⁹ iussit subijci: sed mansuete facte fere: pedibus martyris ad lambendũ se inclinauerũt. Hoc videntes sceleris ministri tulerũt de medio sanctũ martyrẽ: et venerũt cõtra ciuitatem prenestinam: vbi sunt due columne: et ibi eũ gladio percusserunt: sub die quintodecimo kl's septẽbris. Corpus eius nocte sublatũ est a christianis: et positũ miliario vno a ciuitate in agro: in sarcophago nouo nutu diuino ibi inuento. Eodem die rome ĩ festo philippi natal' beatoꝝ p̃sbyteroꝝ ioãnis et crispi: q̃ psecutione diocleciani et maximiani: multa scõrũ corpa officiosissime sepelierunt. Quoꝝ meritis et ipsi postmodũ sociati: gaudia vite meruerunt.

In octaua assumptionis. Le. i.

[F]Ratres dilectissimi cũ aliquid in amore creatoris a creatura eius dignis laudibus predicatur: aut extollitur: ad eius proculdubio laudem refertur: qui auctor ipsius operis inuenitur. In laudabili enim et mirabili artificio: q̃cquid in eo magis laudibus celebrat᷑: ad laudẽ artificis iure colligitur

Sicut scriptum est. Laudate dominum: in sanctis eius. Illud in p̄mis dilectissimi gratie vestre humiliter peto: vt veniam detis presumptioni vel imperfectioni mee: qui cum sim tardus ingenio: indoctus eloquio: ex amore tamen quod in assumptione sancte et gloriose virginis marie matris dn̄i nr̄i iesu christi legatur: more infantium balbutientium susurrare conatus sum. Qui enim se sponte ad hoc ingerūt: qđ digne explere ope nequūt: ab oipotēte dn̄o nō tam effect⁹: quā volūtas requiritur: ſm qđ scriptū est. Gl'ia in excelsis deo: et in terra pax hoib⁹ bone voluntatis. Tu autē. Lec.ij

Est igitur venerabilis virgo maria mater domini nostri iesu christi: secūdū carnē ex semine abrahe: ex tribu iuda: virga iesse: clara ex stirpe dauid: filia hierusalē: stella maris: ancilla dei: regina gentium: domina regū: sponsa dn̄i nostri iesu christi: conditoris templum: spiritus sancti sacrarium: velut columba speciosa. Pulchra vt luna: electa vt sol: initiū fidei: imperiū eue: reparatio vite: ianua celi. Dec⁹ mulierum: caput virginū: hortus cōclusus fons signatus: puteus aquarum viuentium. Multiplicata vt cedrus libani: florens vt palma: velut oliua fructifera in domo dei. Virgo sancta: virgo prudens: et vna ex numero prudentiū virginū Virgo pulcherrima: v̄go pudica: corpore decora: animo fulgida: fide p̄spicua: mente p̄clara: amore virginitatis deuota. Tu autem.

Ad obediendū parata: in ministerio credito cauta: Lec.iij. in persecutione pacifica: in passione xp̄i mente cōpassa. A prophetis predicta: a philosophis sanctis prefata: ab angelis salutata: a spiritu sācto fecūdata: atq3 ab eo obumbrata. Seminis virilis ignara: prole filij fecūda. Virgo innupta: ex filio leta. Fide cōcipiens: gaudio pariēs: virgo ante partū: v̄go ī partu: et v̄go post partū Quē mūd⁹ tot⁹ nō capit: in suo sacrato aluo hec iclusit v̄go. Qui mūdū pugillo tenet. Hec btissima v̄go pānis inuoluit: ac in p̄sepe reclinauit. Et q p̄sentia maiestatis sue in celis āgelos pascit: v̄go hec sacra sacrato vbere in terris aluit lacte. Et insup ad cui⁹ arbitrium totus orbis terrarum regitur: huius gloriose virginis arbitrio conditor mundi infans nutritur. Et sub cuius defensione proteguntur regna terrarum: cum eo ipsa preciosa virgo Maria fugit in egyptum. Et qui totum mundum quasi in statera suspensum tenet: in cruce cōfixum: virgo maria cernēs aspexit. Qui presentia maiestatis e celis nūquam defuit: ascendentem in celū oculis proprijs cōtēplata eē virgo maria credit. Lec.iiij

De assumptione sancte marie.

O Btissima ꝛ scissima oiuꝫ semiarũ maria: quã felicit̃ terris re
manes: qꝛ filiũ tuũ: immo dñꝫ tuũ redēptorē nr̃ꝫ iesũ xp̃ꝫ i ce
los ꝑmitis: immo eni tu multũ beatius ꝛ felici⁹ celũ penetras: qꝛ
tuũ filium in diuinitatis gl'ia sedere ad dexterã p̃ris nõ ignoras.
O beatissima ꝛ gl'iosa celebratio noctis isti⁹: in q̃ virgo mirabilis
maria cum laudibus celestis militie: poli aula cũ ineffabili trium
pho excipitur: ex cuius carne dñs iesus xp̃s verbũ caro efficitur: ꝛ eam
in immortalitatis gl'iam trãsmutatã: ac sup angelos eleuatã: nul
(lus fideliũ ãbigit. Lectio. v.
O Dilectissimi si permit
teretur nobis scire: qδ tñ nec mens hũana corde cõcipit: nec
ore ꝓmit: quãtus famulat⁹ scãꝝ aiarũ: q̃ reuerẽtia gaudēs scto
rum agelorũ spirituũ aĩe beate marie ipendit̃: cui⁹ filiũ dñꝫ nr̃ꝫ ie
sũ xp̃ꝫ sup se eleuatũ gaudẽtes cernũt: cernẽtes iherẽt: iherẽtes i
mortali imortalit̃ viuũt. Agite ergo nũc gaudẽtes qδ agit̃: celebrate
solẽnit̃ qδ celebrat̃: ꝛ a cordib⁹ vr̃is pigriciã mali torporis exclu
dite. Quo excluso: aios vr̃os flãma sci amoris accẽdite: votis cãti
lene sẽsũ acomodate. Sapiẽter psallite: ꝛ iter hec vt iserar ꝑcibus
vr̃is apud itercessionẽ beate marie quã sũmo cordis desiderio a
mãtes colitis: humilit̃ deprecor exposcite. Et qꝛ meruit nr̃ effici
creatoris nr̃i: eã habere apud filiũ suũ immo dñm suũ ꝛ redẽptorẽ
nr̃ꝫ i nutricẽ: ꝛ in oib⁹ habeam⁹ auxiliatricẽ. Et qꝛ meruit virtute
altissimi obumbrari: nos mereamur eius ꝑcibus adiuuari: ipso ad
iuuante q viuit ꝛ regnat in scl'a scl'orum amẽ. Lec. vj.

C Elebritas hodierna nos ammonet: vt in laude virginis imo
rari debeamus. Quia reuera dignum est: vn in die tante geni
tricis: laudes dñi non sileat lingua carnis. In hac siqdẽ die cõpe
tenter beata virgo maria sponsa illa celestis libere ꝓclamat. Te
nuisti manum dexteram meam: ꝛ in voluntate tua deduxisti me: et
cum gloria assumpsisti me. Hodie inquam: ꝛ ipsa congrue a spon
so audit. Ueni proxima mea: sponsa mea: columba mea. Quoniã
ecce hyems transijt: pluuia abijt. Ipsa quoqꝫ iam beata: respon
dit. Flores visi sunt in terra: nam tempus sectionis aduenit. Ani
ma exultabit in domino: ꝛ letabitur super salutare eius. Et in do
mino laudabitur anima mea: audiant mansueti ꝛ letentur. Et cre
do videre bona dñi: in terra viuentium. Uideamus itaqꝫ fratres:
que sit virgo tam sancta: ad quam spiritus sanctus venire digna
tus est. Que tã speciosa: quã de⁹ elegit spõsã. Que tã casta: vt pos
sit virgo eẽ post partũ. Hec est dei templũ: fõs ille signat⁹: ꝛ porta

in domo domini clausa. Ad hãc vtiq3 sanctus descendit spiritus huic virtus obũbrauit altissimi: ex ea potens virtutũ xp̃s egreditur. Hec est immaculata ortu: secũda partu: virgo castitate. Hec cõcepit virgo: non ex viro: sed ex spiritu sancto. Hec peperit non dolore: sed gaudio. Hec nutriuit angelorum et hominũ cibum. Felix certe: et omni laude dignissima: q̃ sine humano semine celestem seculo ꝑtulit panẽ: et mũdo genuit saluatorem. O fidei pactũ: o fidei secretũ: promittit virgini angelus filiũ nasciturũ: virgo gaudet: cupitq3 effici mater. Uere magnũ et salutare mysteriũ: que sic peperit: vt et mater et virgo dici possit. Lacta maria creatorem tuum: lacta panem celi: lacta preciũ mũdi. Prebe suggenti mamillam: vt pro te ipse ꝑbeat percutienti maxillam. Scd̃m lucam.

IN illo tẽpore: Intrauit dominus iesus in quoddã castellum: et mulier quedam martha nomine excepit illu3 in domum suã et huic erat soror nomine maria. Expositio. Lec. vij.

HEc lectio superiori pulcherrima ratiõe ↄnectit̃. Illa videlicet illa de dilectione dei et ꝓximi verbis et parabolis: hec aũt ipsis rebus veritatem designat. Due quippe iste domino dilecte sorores: duas vitas spiritales qb⁹ in p̃senti sancta exercet̃ eccl'ia: demõstrãt. Martha q̃dẽ actualẽ: q̃ ꝓximis in charitate sociamur. Maria vero cõtẽplatiuã: q̃ ad dei amorẽ suspiram⁹. Actiua enim vita ẽ: panẽ esuriẽti tribuere: v̓bo sapiẽtie nesciẽtẽ docere: errãtẽ corrigere: ad humilitatis viã superbiẽtẽ ꝓximũ reuocare: ĩfirmãtis curã gerere: q̃ singulis qb⁹q3 expediãt dispensare: et commissis nobis qualiter subsistere valeant prouidere. Lec. viij.

COntẽplatiua vero vita ẽ: charitatẽ q̃ ẽ dei et ꝓximi tota mẽte retinere: s3 ab exteriori actiõe q̃escere: soli desiderio conditoris inherere: vt nihil iã agere libeat: s3 calcatis curis omnib⁹ ad videndã faciẽ creatoris sui anim⁹ inardescat: ita vt non iã nouerit carnis corruptibilis põd⁹ cũ merore portare: totisq3 desiderijs appetere: sed illis hymnidicis ãgelorum choris interesse: admisceri celestib⁹ ciuib⁹: de eterna ĩ cõspectu dei incorruptiõe gaudere. Que etiã sedẽs sec⁹ pedes dñi: audiebat verbũ illi⁹. Martha aũt satagebat: circa frequẽs ministeriũ. Hoc vtriq3 vite cõgruere nemo q̃dẽ dubitet. Et ↄtẽplatiue q̃dẽ vniformis ꝑfectio ẽ: exutã mẽtẽ a cũctis habere terrenis eãq3 quãtũ humana imbecillitas sinit: vnire cũ xp̃o. Actiue vero quam frequẽs sit ministeriũ: gentiũ magister edocet: q creberrimis epistolarum dictis: suos ꝓ xp̃o terra mariq3 la

lo:es suaq; pericula cōmemorat:in qb⁹ etiam visiones et reuela tiones domini cōmendans:nō mīn⁹ se in speculatiua virtute qō propaucis ē imitabile:cōsūmatuȝ fuisse significat.Unde dicit.Si ne enim mente excedimus deo:siue sobrij simus nobis. Lec.ix.

Que stetit et ait. Dñe nō est tibi cure:qō soror mea relinqt me solā ministrare: Dic ergo illi vt me adiuuet. Ex illoȝ psona loquit:q adhuc diuine cōtēplationis ignari:solū qō est fraterne dilectionis opus deo placitam ducūt:ideoq; cunctos q christo de noti esse velint: huic mācipādos autumāt. Et bene martha stetis se:maria secus pedes domini sedisse dscribit:q: vita actiua labo riosa desudat: in certamine. Cōtēplatiua vero sine peccatis vi cioȝq; tumultib⁹ optata iā in xpo mētis quiete perfruit. Et respō dens:dixit illi dñs. Martha martha sollicita es: et turbaris er ga plurima. Porro vnū est necessariū homini eē diffinies:q deo iugit inherere desiderat:dicēs. Mihi aūt adherere deo bonum est:ponere in domino spē meam. Et alibi. Unā petij a dño hāc re quiram: vt inhabitē in domo domini omnibus diebus vite mee. Ut videam volūtatem domini:et visitē templū sanctum ei⁹. Una ergo et sola est theorica:idest cōtēplatio dei: cui merito omnia iu stificationū merita vniuersaq; v̄tutum studia postponūtur.

Eodē die timothei et simphoriani

Rome via ostiensi in cimiterio eiusdē nata (Et f. lis sancti thimothei:q ab antiochia veniēs romā sub mel chiade papa a sancto silnestro suscept⁹ ē. Qui cū ānū totū et aliquot mēses ibi pdicās:mt tos ad xpm cōuertisset:tētus a targnio vrbis pfe cto:et lōga carceris custodia macerat⁹: cū sacrifi care idolis noluisset:tertio cesus et grauissimis supplicijs attrectat⁹ ad vltimū decollat⁹:iuxta beatū apostolū paulū sepult⁹ est. Scri ptū est in historia sancti siluestri sic. Factū est in tēpore illo:vt bea tus siluester quēdā virū christianū et religiosum veniētem ab an tiochia:christum publice predicantem:tempore psecutionis hos pitem susciperet:qō facere etiā ipsi pōtifices formidarēt. Lec.ij.

Siluester vero nō solū hospitio suscepisse se gaudebat: sed ti more abiecto:tā vitā quā predicationē eius summis laudibus cōmēdabat. Qui timothe⁹ p vnū ānū et mēses tres docēs christi veritatē:cū multi ōuertissēt:dign⁹ martyrio tēt⁹ a populo pagano

rum:et tradit⁹ est targnio vrbis p̃fecto. A quo tormẽtis plagarũ et longa carceris custodia maceratus: quasi bonus athleta dei cũ sacrificare idolis noluisset: tertio cesus tertio grauissimis suplicijs attrectat⁹: inter homicidas decollat⁹ est. Quem sanctus siluester occulte medie noctis tempore raptum: ad domũ suam attulit. Ibiqꝫ melchiadem episcopum rogans: venire fecit. Qui cũ omnibus sanctis presbyteris ac diachonibus per totam noctem in dei laudibus permanẽs: eius martyrium dedicauit. Quedam autem christianissima mulier nomine theone: in suo horto iuxta sepulturam pauli apostoli rogauit memoratum papam: vt suo sumptu edificans ecclesiam sancti thimothei corpus exciperet. Lec. iij.

QUod factum valde placuit omnibus christianis: vt huiusmodi martyr idest timothe⁹: paulo apostolo pro eo quod discipulum eodem nomine habuerat: adhereret. Eodem die augustuduno natalis sãcti simphoriani: qui tempore aureliani imperatoris sub eraclio consulari: cũ idolis sacrificare nollet: primo verberibus affectus: deinde carcere mancipatus: ad vltimum ceso capite martyrium consumauit vndecimo kalendas septembris. In portu romano: natalis sãctoꝝ peregrinoꝝ martyrũ: marcialis: epicteti: saturnini: aprilis: ꝛ felicis: cũ socijs eoꝝ. Itẽ rome beati antonij martyris: q cũ esset carnifex: vidit stantẽ iuuenẽ cũ spõgia: et detergentẽ latera sanctoꝝ martyrum e subijs: pontiani: peregrini: atqꝫ vincentij: cum suspensi in eculeo cederentur: et mox clamare cepit. Vere deus est christus: quem ij predicant. Et surgens occulte: a rufino presbytero baptizatus est. Et reuersus ad vitelliũ: cuꝫ se christianũ libere fateret̃: capitali sentẽtia damnat⁹: via aurelia iuxta formam traianam: vndecimo kalendas septẽbris sepult⁹ ẽ.

In natale scti bartholomei apli.

INdie tres eẽ ab historiographis asserũt. (Lec. j.
Prima ẽ idia q̃ ad ethiopiaꝫ mittit. Secũda que ad medos: tertia q̃ finẽ facit. Nã ex vno latere tenebraꝝ regionẽ gerit: ex alio latere mare occeanũ In hãc g̃ idiã veniẽs bartholome⁹ apl̃us: ingressus ẽ tẽpluꝫ i quo erat idolũ astaroth: ꝛ q̃si pegrin⁹ ibi mãere cepit. In hoc idolo demõ talis erat: q diceret se sanare lãguẽtes: ꝛ cecos (sine dubio quos ipẽ ledebat) illumiare. Erãt eni sine dõ võ hoĩes illi: ꝛ necẽ erat vt a deo falso ludificarẽt̃. Lec. ij

DEe⁹ aũt falsus hac arte illudit eos: q verũ deũ nõ habet. Facit eis dolores: infirmitates: damna: ꝑicula: ꝛ dat respõsa vt sacrificẽt ei: q̃si sanaudi ab eo: hoc videt̃ stultis: qd̃ sanet̃: Ille aũt nõ sanãdo subuenit: sꝫ a lesione cessando. Et cũ desinit ledere curasse putat̃. Unde factũ ẽ vt sãcto bartholomeo ap̃lo ibi manẽte: nulla respõsa daret astaroth: ꝛ nulli poterat ex his quos leserat subuenire. L. iij.

OUm q̃ꝫ iã plenũ eẽt lãguẽtib⁹ tẽplũ: ꝛ quo(tidie sacrificãtibus nullũ daret astaroth responsum: infirmi autem ex longiquis regionibus adducti iacebant. Et cum neqꝫ sacrificando: neqꝫ se ipsos more bachantum: laniando proficerent perrexerunt in aliã ciuitatem: vbi aliud demonium colebatur cui nomen erat berith. Et illi sacrificantes ceperunt inquirere: quare deus eorũ astaroth: non eis daret responsa. Respõdens autem berith: dixit. Quia deus vester sic captiuus et religatus tenetur: vt neqꝫ respirare neqꝫ loqui audeat: ex illa ora qua ibi apostolus dei bartholome⁹ ingressus ẽ. Dicũt illi. Et qs ẽ iste bartholomeus? Respõdit demõ. Amic⁹ dei ẽ omnipotentis: ꝛ ideo huc venit in istã ꝓuinciaꝫ: vt numina q̃ colunt indi euacuet. Dixerunt aũt cultores idoli. Dic nobis signa ei⁹: vt possimus inuenire eum: q: inter multa milia hominum: non possum⁹ cognoscere eũ. L. iiij.

REspõdẽs aũt dẽmõ: dixit. Capillo nigro capitis ꝛ crispo: caro candida: oculi grãdes: nares equales ꝛ directe: aures coopte crine capitis: barba ꝓlixa: habẽs paucos canos. Statura eq̃lis: q̃ nec breuis nec lõga possit aduerti. Uestit̃ colobio albo induit̃ et pallio purpureo: ꝑ singl'os ãgulos: mittit singl'as gẽmas purpureas. Uiginti sex anni sunt ex quo nũq uã sordidantur vestimẽta ei⁹ et nunquam veterascunt. Similiter et sandalia eius per vigĩti sex annos: nunquam veterascunt. Centies flexis genibus per diem: centies per noctem orat deum. Uox eius quasi tuba vehemẽs est. Ambulant cum eo angeli dei: qui non permittũt eum fatigari: nõ esurire. Semper eodem vultu: eodem animo perseuerat. Omni hora hilaris et letus permãet. Omnia preuidet: omnia nouit: omnẽ lingnam omnium gentium et loquitur: et intelligit. Ecce et hoc quod vos interrogatis. et quod ego do responsum de eo iam nouit: ãgeli dei famulãt̃ ei: ꝛ ipsi nũciãt ei. Et cũ ceperitis eũ q̃rere: si vult ostendet se vobis: ꝛ si nõ vult nõ potestis videre eũ. Lec. v.

REgo aũt vos: vt dũ eũ inueneritis: rogetis eũ: vt huc nõ veniat: et hoc mihi nõ faciant angeli q cũ eo sũt: quod fecerunt.

collegemeo astaroth. Et hec dicens demon: conticuit. Reuertentes autem ceperunt circuire omnium peregrinorum hospitales: atque aspicere vultus: et habitum singulorum per duos dies: et non inuenerunt. Factum est autem: vt quidam plenus demonio: clamaret et diceret: apostole dei bartholomee: incendunt me orationes tue. Tunc dixit ei apostolus. Obmutesce: et exi ab eo. Et statim liberatus est homo: qui per multos annos fuerat fatigatus ab eo. Polemius autem rex prouincie illius: cum haberet filiam lunaticam: nunciatum est illi de hoc demonioso. Et misit: et rogauit eum dicens. Filia mea male vexatur: peto vt sicut liberasti pseudium qui multos annos passus est: ita et filiam meam sanes. Lec. vj.

Exurgens autem: perrexit cum eo. At vbi vidit eam apostolus catenis strictam: que omnes morsu attractabat: et quos poterat tenere scindebat: et cedebat: et nullus ausus erat accedere ad eam: iussit eam solui. Dicunt ei ministri. Et quis ausus est manum mittere ad eam? Dicit eis apostolus. Iam ego victum teneo inimicum: qui in ipsa erat: et vos adhuc timetis? Exuite et soluite eam et lauate: et reficite eam: et crastino mane adducite eam ad me. Euntes autem fecerunt sicut iussit apostolus: et vltra eam penitus non potuit vexare demon. Tunc rex onerauit camelos auro: argento: gemmis et vestibus: et cepit querere apostolum: et penitus non inuenit eum: et reportata sunt omnia ad palacium. Factum est autem cum transisset nox: et aurora diei futuri inciperet: apparuit apostolus solus: cum solo rege ostio clauso in cubiculo eius: et dixit ei. Ut quid me quesisti tota die cum auro et argento et gemmis et vestibus? Ista munera eis sunt necessaria: qui terrena querunt. Ego autem nihil terrenum: nihil carnale desidero. Unde scire te volo: quia filius dei dignatus est per vterum virginis nasci cum homine ita: vt homo in vtero virginis conceptus esset: et secum ipsa sacrata virgo haberet dominum: qui fecit celum et terram: et omnia que in eis sunt. Ad vltimum in albano que alio nomine vocatur abdiopolis maioris armenie vrbe: viuus a crudelissimis barbaris excoriatus: et sic consumato martyrio ibidem sepultus est.

In illo tempore: facta est contentio inter discipulos iesu: quis eorum videretur esse maior. (Secundum lucam. Omelia venerabilis bede presbyteri. Lec. vij.)

Sicut bonis est mos solet in scriptu(ris): semper exempla patrum precedentium quibus ad meliora proficiant: quibus agnitis et de suis actibus humiliter inquirere: sic econtrario reprobi si quid forte in electis reprehensibile repererint: quasi suas ex eo nequicias obtecturi: aut pro iusto defensuri: libentissime solent amplecti. Ideoque mul

to ardẽtius ↄstrīgunt: quod facta est cõtentio inter discipulos xp̄i quis eoꝝ videret̃ eē maior: quã qꝺ mł̃titudinis credẽtiũ erat cor vnũ: ⁊ aĩa vna. Multi recolũt tenaci⁹ qꝺ facta ē dissensio int̃ barnabã ⁊ paulũ: ita vt discederent abinuicē: quã qꝺ idē paulus ait. Cũ enĩ sint īter vos zel⁹ et cõtẽtio: nõne carnales estis? Quasi nobis infirmitas sanctoꝝ īmitanda ꝓponat̃: ⁊ non illud poti⁹: quia cõualuerũt ꝺ īfirmitate fortes facti sũt in bello: hoc maxime ī loco vbi ⁊ ipa ↄtẽtionis eoꝝ causa ē nobis incognita. Neqꝫ enĩ incredibile est: quia iuxta hoc quod alibi precipitur cõtendite intrare ꝑ angustam portam: honore se inuicem preueniẽdo certarẽt. Ł. viij.

Uerũ q̄libet ex causa ↄtẽderẽt: nos poti⁹ nõ carnales adhuc discipuli qd gesserit: sꝫ spũalis magr̃ qd iusserit videam⁹. Dixit autem eis. Reges gentium dominãtur eorũ: ⁊ qui potestatem habent super eos benefici vocantur. Uos autem non sic. Sꝫ qui maior est in vobis: fiat sicut minor. Et qui precessor est: sicut ministrator. Certantibus de prioratu discipulis: plus magister eos non initꝫ contentionis arguit: sed formam quam sequãtur humilitatis modesta ratione describit. In qua tamen forma obtinenda maiores et precessores: idest doctores ecclesie non minima discretione opus habent. Ne velut reges gentiũ instent dominari subiectis: seqꝫ ab eis gaudeant superuacuis laudibus attolli: sꝫ ad exẽplum regis eterni: quasi minores eis quibus regendis presunt efficiantur ac ministri. Quia nimirum necesse est: vt sic bene agentibus per humilitatem sint socij: quatenus contra delinq̄ntiũ vicia per zelum iusticie sint erecti: vt et bonis in vllo se preferant. Et cũ prauorum culpa exigit: potestatem protinus sui prioratus agnoscant. Ne enim presidentis animus ad elationem potestatis sue delectatione rapiatur: recte per quendam sapientem dicitur. Ducē te ↄstituerũt: noli extolli: sed esto in illis: quasi vn⁹ ex illis. Lec. ix.

Hinc etiã petr⁹ ait. Nõ dominãtes ī clero: sꝫ forma facti gregi. Et tamē nõnũquã grauı⁹ ꝺliqt̃: si inter diuersos pl⁹ eq̄litas quã disciplina custodit̃. Heli enim falsa pietate superat⁹: ferire delinq̄ntes filios noluit: apꝺ districtũ iudicē semetipsũ cũ filijs crudeli damnatione ꝑcussit. Unde necesse est: vt rectorē subditis et matrē pietatis: ⁊ patrē exhibeat discipline: atqꝫ inter hec sollicita circũspectione ꝓuidendum: ne aut districtio rigida: aut pietas sit remissa. Nam quis maior est: qui recumbit: an qui ministrat? Nõne qui recũbit? Ego autem in medio vestrum sum: sicut q mi

niſtrat. Ad verba exhortationis ſuimet adiūgit exempla: q̄ ioānes euangeliſta plenius cōmemorans inter cetera ſcribit. Si ego laui veſtros pedes dominus et magiſter veſter: et vos debetis alt̄ alterius lauare pedes: quamuis etiam miniſtrando verbo poſſint omnia q̄ deus in carne geſſit intelligi. Nā et ipſum ſui ſanguinis ſacramentū miniſtrandum nobis eſſe effūdere ſignificat cū dicit. Sicut filius hominis non venit miniſtrari: ſed miniſtrare: et dare animam ſuam redemptionē pro multis. Et hoc quoqꝫ maiorib⁹ eccleſie precipue miniſtrādi genus immitandum oſtēdens: vt nō ſolum miſericorditer elemoſinam doctrine ſalutaris: et ſpiritualis exempli miniſteria fratribus impendamus: verum etiā ſicut ille pro nobis animam ſuam poſuit et nos pro inuicem animas ponere diſcamus.

In natale ſci geneſij martyris. Le. j

Natalis ſancti geneſij arelatenſis: qui ante tribunal iudicis exceptoris functus officio: cum impia quibus chriſtiana congregatio puniri videbatur edicta nollet excipere: ꝓiectis in publico tabulis ſe xpianū eē teſtat⁹ abſceſſit. In quē reſpiciēs iudex: dixit. Deſperate: iuſſa iperatoꝝ iniq̄ ſūt ⁊ inania? Geneſi⁹ ſctūs dixit. Vere ſtulta ſunt valde: ⁊ nimis praua. Pſes dixit. Quid ē qđ agis geneſi? Neſcio q̄ demētia te video fuiſſe arreptū: ſed cōſidera tecū: et omitte verba inſipiētiū: q̄ in contumeliā iꝑatoꝝ loqueris. Et aperi codices tuos ad iplēdū officij tui locū: vt iuſſa ſacra geſtis noſtris inſerēdo publicēt. Lec. ij.

GEneſi⁹ aūt ſcūs cū maiori ſtrepitu vocis: ꝓiecit tabulas āte pedes iudicis: dicēs. Nulla ē amētia: neqꝫ ɔtumacia iuſſa neq̄ſſima renuere: atqꝫ reſpuere malū: qđ ad cl̄turā demonū ꝑtinet. Hoc audiēs iudex: dixit. Cuſtodiat̄ ꝑ forib⁹: dū ea q̄ ſuſcepta ſūt ꝑcepta ſacra ꝓ ſalute imperatoꝝ apđ acta ditiōis mee incorporēt̄ vt paulo poſt ꝑiculū nr̄m plem⁹ iterroget̄: q̄ temeritate auſus fuerit in iniuriā imꝑatoꝝ tā infauſtis verbis inſurgere. Et ſi de errore ſuo ꝓuolut⁹ genib⁹: ad vult⁹ dn̄oꝝ ſuoꝝ iperatoꝝqꝫ nr̄oꝝ cōualuerit: indulgētiā petēs: ⁊ obediēs fuerit ad vota triūphaliū exoluēda: ⁊ dijs magnis ſacrificauerit: venia illi tribuat̄. Si aūt ꝑdurat⁹ in hac ꝑſtiterit ꝑtinacia quā cepit: ſentētiā q̄ lē meret̄ blaſphem⁹ ac rebellis imperatoꝝ noſtrorum accipiat. Lec. iij.

Et cũ eiectus esset de auditorio sanctus genesi⁹: et omne officium ad audienda sacra eēt sollicitũ: vidēteseũ hilari vultu ac securũ sedētē sibi: ⁊ ipsi sicuti fuerũt: erant in obsecratiōe eius. Sʒ genesius sanct⁹: cui⁹ iā xp̃s tot⁹ erat in corde: vt in nullo a p̃ceptis euangelicis actu amore martyrij deuiaret: qb⁹ declinare persecutionis impetũ vel p̃mittimur vel iubemur: in alia atq; alia nō solũ latebra: sʒ etiā ciuitate mutata scd̃m qđ in alio loco scriptũ ē: spirit⁹ qdeʒ p̃mptus ē: caro aũt infirma: stupētibus in re officiali b⁹ subterfugit abeis. Et cũ confecta fuissent gesta legationis sacre: iussit iudex sanctum genesium introm itti: atq; offerri sibi. Lec. iiij.

Requirētes aũt eũ: minime inuētũ: nũciatũ ē iudici eũ ĩ fugam cōuersum. Hec audiēs iudex: indignatione animi cōmot⁹: ac furialib⁹ stimulis accēsus: iussit cũ omni istātia p̃quirendũ: ⁊ vbi inueniri potuisset gladio crudelissime pene afficeret. Genesi⁹ aũt sanctus cũ esset in loco abdito nō infirmitate spiritus: sed carnis titillat⁹ trepidatione pro cōfirmatione fidei: quoniā nec dum erat ex aqua et spiritu sancto renat⁹: veniēs occulte ad antistitē catholice fidei: donũ baptismatis postulauit. Sʒ ille p̃ tēporis angustia vel iuuenili etate diffidēs: perurgētia illius vota distulit: ac fideliter indicauit: quod plenam consumatiōnem daret huius muneris prompta pro christo cruoris effusio. Lec. v.

Hec quidem cunctatio sacerdotis: diuino vt extimari certum est nutu atq; iudicio procurata vel disposita est: vt circa eius solennem consecrationem officia humana cessarent: cui baptismatis duplex gratia: ex vtroq; scilicet christi latere: aqua et sanguis paratur: sed iam dominus per spiritum sanctum intima futuri martyris scrutatus archana: subinde cōstantiā passionis quā fecerat et videbat: neq; patie batur differre coronam: cũ sciret paratam esse victoriam. Ideo percussoribus suis obtulit: ⁊ his quorum in eundem auiditas crudelitatis inhiabat ostendit. Lec. vj

Sed sanctus genesius: vbi sensit ab inquirentibus se inuestigatum: instinctu dei rodanum petijt: et sancta fluuio membra cōmisit: vt eum illic qui iordanis vndis palam baptizatus est hic occultus baptista purgaret: et mutuo alterno q; mysterio et aquis corpus: et aqua corpore cōsecraretur. Et hec causa profecto extitit: vt natandi adminiculo ad ripam alteram perueniret. Et exēplo beatissimi petri ad christum tendens: per sũma gurgitũ imitatus: christo spōsore transfretādo in vlteriora fluminis: deuenit

in eundem locum: quē ad honorē effusi sanguinis gloriosi dñs elegerat. Et securū iā ex alia parte: impius prospiciendo pcussor: rapidus assequitur. Et euaginato gladio: ictu festinātē ad dñm aīaʒ vinculis quibus tenebať absoluit. Tu autē.

Secundum lucam.

IN illo tpe: dixit iesus turbis. Siqs venit ad me: ⁊ nō odit patrem suum ⁊ matrem vxorē ⁊ filios: ⁊ fratres ⁊ sorores: adhuc autem ⁊ animā suam: non potest meus esse discipulus.

Omelia beati gregorij lectionis eiusdem habita ad populū in basilica sancti sebastiani. Lectio. vij

SI consideremus fratres charissimi: que et quāta sunt q̄ nob promittunť in celis: vilescūt aīo oīa q̄ habētur in terris. Terrena namqʒ substantia eterne felicitati comparata: mors est potiꝰ dicenda q̄ā vita. Ipse enim quotidianꝰ defectus corruptionis: quid est aliud q̄ʒ quedam prolixitas mortis? Que autē lingua dicere: vel quis intellectus capere sufficit: illa superne ciuitatis q̄ta sint gaudia: angelorū choris interesse: cum beatissimis spiritibus glorie conditoris assistere: presentē dei vultū cernere: incircūscriptum lumen videre: nullo mortis metu affici: incorruptionis ꝑpetue munere letari? Sʒ ad hec audita inardescit animꝰ: iāqʒ illic cupit assistere: vbi se sperat sine fine gaudere. Sʒ ad magna p̄mia perueniri nō potest nisi ꝑ magnos labores. Unī ⁊ paulꝰ egregius p̄dicator dicit. Nō coronabiť quis nisi q legitime certauerit. Delectet igitur mētem magnitudo premiorū: sed non deterreat certamen laborum. Lectio. viij.

UNde ad se veniētibꝰ: veritas dicit. Si quis venerit ad me: ⁊ non odit patrē suū: ⁊ matrē ⁊ vxorem: ⁊ filios: ⁊ fratres ⁊ sorores: adhuc autē ⁊ animā suā: nō potest meus esse discipulus. Sed pcunctari libet: quomodo parētes ⁊ carnaliť propiquos precipimur odisse: qui iubemur ⁊ inimicos diligere. Et certe de vxore: veritas dicit. Quos deꝰ coniunxit homo non separet. Et paulus ait. Uiri diligite vxores vr̄as: sicut ⁊ xp̄s ecclesiam. Ecce discipulus vxorē diligēdā p̄dicat: cū magister dicat. Qui vxorem non odit: non potest meus esse discipulus. Nunquid aliud iudex nunciat: aliud preco clamat? An simul ⁊ odisse possumus: ⁊ diligere? Sʒ si vim p̄cepti perpēdimꝰ: vtrūqʒ agere per discretionē valemus. Ut eos qui nobis carnis cognatione coniuncti sunt: ⁊ quos proximos nouimus diligamus: ⁊ quos aduersarios in via dei patimur: odiendo ⁊ fugiendo nesciamus.

Quasi enim per odiũ diligatur: qui carnaliter sapiens dũ praua nobis ingerit: nõ auditur. Ut aũt dñs demonstraret hoc erga proximos odiũ: non de affectione ꝓcedere: sed de charitate addidit protinus dicẽs. Adhuc autẽ: ⁊ animã suam. Odisse itaqꝫ precipimur proximos: odisse ⁊ animam nostrã. Constat ergo: qꝛ amando debet odisse proximum: qui sic eum odit: sicut semetipsum. Lu ãt

Unc etenim nr̃am animã bene odimꝰ: cum eiꝰ Lec. ix
T carnalibus desiderijs non acquiescimus: cum eius apetitus frangimus: cum eius voluptatibus reluctamur. Que ergo cõtẽpta ad meliꝰ ducit̃: q̃si ꝑ odiũ amat̃. Sic nimirũ exhibere ꝓximis nr̄is odij discretione debemꝰ: vt in eis ⁊ diligamꝰ qđ sunt: ⁊ habeamꝰ odio qđ i dei nobis itinere obsistũt. Certe dũ paulꝰ hierosolymã ꝑgeret: ꝓpheta agabꝰ zonã illꝰ apprehẽdit: suisqꝫ pedibꝰ alligauit dicẽs. Uirũ cuius hec zona est sic alligabunt in hierusalẽ.

In festiuitate sancti augustini episcopi. Le. i.

Apud africam depositio sancti augustini. Ex prouincia igitur hic africana: ciuitate tagastensi: de numero curialium parẽtibꝰ honestis ⁊ christianis progenitus est augustinus: alitusqꝫ et nutritus eoꝝ cura ⁊ diligẽtia: ĩpensisqꝫ secularibus litteris eruditus: apprime omnibus videlicet disciplinis ĩbutꝰ: quas liberales vocant. Nã ⁊ grãmaticam ꝑus in sua ciuitate ⁊ rhetoricã in affrica: hanc apud cartaginem postea docuit. Consequẽti etiam tẽpore transmare in vrbe roma: ⁊ apud mediolanũ vbi tũc ĩperatoris valentiniani minoris comitatus fuerat constitutus: in qua vrbe tunc episcopatũ administrabat acceptissimus deo ⁊ optimis viris preclarissimus sacerdos ambrosius: hic interea verbi dei predicator: frequentissimis in ecclesia disputationibus adstans: in populo intendebat suspensus atqꝫ affixꝰ. Uerum aliquãdo manicheorũ apđ cartaginẽ adolescens fuerat errore seductus: ⁊ ideo ceteris suspensior aderat: ne qđ vel pro ipsa vel contra ipsam heresim diceretur. Et prouenit clementia dei liberatoris sui sacerdotis cor pertractãdi: vt cõtra illũ incedentes legis soluerentur questiones. Lec. ij

Lꝫ ita edoctus: sensim atqꝫ paulatim heresis illa miseratione diuina eius ex aĩo pulsa est. Protinusqꝫ in fide catholica confirmatus proficiendi in religione eiusdem amoris ardor in hia

tus est: quo propinquātibus sanctis diebus pasche: salutis aquā perciperet. Et factum est diuina prestāte opitulatione: vt p̄ illum tantū atq; talem antistitē ambrosiū: et doctrinam salutarē ecclesie catholice et diuina p̄ciperet sacramēta. Moxq; ex itimis cordis medullis: spem omnē quā habebat in seculo dereliquit: iā nō vxorem: non filios carnis: nō diuitias: non honores seculi querēs: s; deo seruire cū suis studuit: et in illo et ex illo pusillo grege studens: quē dn̄s allogtur dicens. Noli timere pusillus grex: q̄m cōplacuit patri vr̄o dare vobis regnū. Lec. iij.

Vendite que possidetis: et date elemosynā: et illud quod dicit iterū dn̄s: idē vir sanctus facere cupiens: si vis esse p̄fectus vēde oīa q̄ habes et da pauperibus: et habebis thesauros in celis: et veni sequere me. Super fidei fundamētū edificare cupiēs: non ligna: feni: et stipulā: s; aurū: argētū: lapides preciosos. Et erat annis tūc maior natu triginta: sola supstite matre sibiq; adherente et de suscepto eius p̄posito seruiēdo deo ampli⁹ quā de charis nepotibus exultante. Nam eius pater: ante defūctus erat. Renūciauit etiā scholasticis quos rector docebat: vt sibi magistrū aliū prouiderēt: eo q̄d seruire deo ipse decreuisset. Ac placuit ei percepta gratia cum alijs ciuib⁹ et amicis suis deo pariter seruientib⁹ ad affricā et ad propriaz domū agrosq; remeare. Ad quos veniens: et in quibus cōstitutus ferme triennio: et a se iā alienatus cū ijs q̄ eidē adherebāt: deo vacabat ieiunijs: orōnib⁹: bonis operibus: in lege dn̄i meditans die ac nocte: et de ijs q̄ sibi deus cogitandi atq; orandi itellectu reuelabat: et presentes et absentes sermonib⁹ ac libris docebat. Lec. iiij.

Eodē itaq; t̄pe in ecclesia hiponēsi cathedrali: valeri⁹ sctūs episcopatū gerebat. Qui cū flagitāte eccl'iastica necessitate: de p̄uidēdo et ordinādo p̄sbytero ciuitatis plebē de his allogtur et exhortat: iā sciētes catholici sci augustini p̄positū et doctrinam manū iniecerunt: q̄m et idē in populo securus et ignarus astabat. Solebat aūt laycus vt nobis dicebat: ab ijs tātū eccl'ijs q̄ nō habebāt episcopos suā abstinere p̄sētiā. Cū ergo tenuerūt eū: et vt in talibus cōsuetudo est: ep̄o ordinādū intulerūt: oībus vno cōsensu et desiderio fieri perficiq; petētibus: magnoq; studio et clamore flagitantibus: eo tn̄ flēte. Et eorū vt voluerūt cōpletū est tādē desideriū. Factus itaq; p̄sbyter: monasteriū intra ecclesiā mox instituit: et cum dei seruis viuere cepit: s̄m modū et regulam sub sctis apostolis constitutam. Tu autem. Lectio. v.

MAxime vt nemo quicquam proprium ĩ illa societate haberet: sed eis essent omnia communia: ⁊ destribuerentur vnicuiqꝫ sicut opus erat: quod iam ipse fecerat prior: dum de transmarinis ad sua remeasset. Sanctus vero valeriꝰ ordinator eius vt erat vir pius ⁊ timẽs deũ: exultabat ⁊ deo grãs agebat: ⁊ suas a dño fuisse p̃ces exauditas: quas frequentissime fudisse narrabat: vt sibi diuinitus homo concederetur talis qui posset verbo dei ⁊ doctrina salubri ecclesiam dei edificare. Cui rei se homo natura grecus: minusqꝫ latina lingua ⁊ litteris instructus minus vtilem ꝓuidebat: eidemqꝫ presbytero potestatem dedit: se coram in eccl'ia euãgeliũ p̃dicandi ac frequẽtissime tractãdi: contra vsum quidẽ ⁊ consuetudinẽ affricanarꝫ ecclesiarꝫ: vñ etiam ei nonnulli episcopi detrahebãt. Sꝫ ille vir venerabilis ac prouidus: in oriẽtalibꝰ eccl'ijs id ex more fieri sciens: ⁊ certe vtilitati eccl'ie consulens: obtrectantiũ non curabat liguas: dummodo actitaretur a p̃sbytero: qđ ab episcopo minime impleri posse cernebat. Unde accensa ⁊ ardens leuata super candelabrũ lucerna: oĩbus qui in domo dei erant lucebat: ⁊ postea currente ⁊ volante huiusmodi fama: bono p̃cedente exemplo accepta ab episcopis potestate: presbyteri nõ nulli coram episcopis verbum dei populo tractare ceperunt. Lec. vj

BEatus igit̃ senex valerius ceteris ex hoc ãplꝰ exultãs: ⁊ deo grãs agẽs de concesso sibi speciali beneficio: metuere cepit vt ẽ hũanus animus: ne ab alia eccl'ia a sacerdote priuata ad episcopatum sanctus augustinꝰ q̃rereť: ⁊ sibi auferretur. Nã ⁊ id euenisset: nisi hoc idem episcopus cognito: ad locum secretũ eũ trãsire curasset: atqꝫ occultũ a querẽtibꝰ minime inuenire fecisset. Uñ amplius formidans idẽ venerabil' senex sciẽs se corpe ⁊ etate ĩfirmissimũ egit secretius litteris apud eũ p̃matẽ epm̃ cartaginẽsem allegans imbecillitatẽ corpis sui etatisqꝫ grauitatẽ: obsecrãs vt eccl'ie hyponẽsi ordinareť episcopꝰ: q̃ sue cathedre nõ tãtũ succederet: sed etiã sacerdos accederet augustinꝰ. Et que optauit ⁊ rogauit satagẽs rescripto ĩpetrauit. Postea petito ad visitandã ⁊ reconciliãdã eccl'iã hyponẽsẽ: tunc primate numidie megalio calamẽsi epõ: valerio antistite ipsis q̃ forte tũc aderant clericis oĩbꝰ hyponẽsibꝰ ⁊ vniuerse plebi: ⁊ opinatã cunctis suam insinuat voluntatẽ: oĩbus audientibus gratulantibus id fieri: perficiqꝫ ingẽti desiderio clamãtibꝰ episcopatũ suscipe cõtra morẽ ecclesie suo viuente episcopo presbyter recusabat. Cu autẽ.

Decollatio sancti ioānis baptiste.

Passio & decollatio vel potius inuentio Lec. i. capitis beatissimi ioannis baptiste quē herodes tetrarcha vt euangeliste referunt: tenēs ligauit in carcere ꝓpter herodiadē vxorē fratris sui philip pi: q2 duxerat eam. Dicebat enī illi ioānes. Nō licet tibi habere vxorem fratris tui. Hac de cau sa insidiabat illi herodias: & querebat occidere eū & non poterat. Herodes enī metuebat ioānē: sciens eum virū iustū & sanctū esse. Sed cum herodes ipse diē natalis sui ageret filia herodiadis sal tante in medio: seuiente matre inter delitias & lasciuias conuiuan tium: temere ab herode iuratur: & ipse qđ iuratur in nece prophete impletur. Non enī poterat veritas equo animo tolerari: quā hō dei monebat: q2 vicerat regē libido. Vinctus aūt erat sanct⁹ ba ptista in arabia: castello macheronta. Lectio. ij.

Misso itaq3 spiculatore: decollatus est i carcere: & allatū caput eius in disco: puelle datū est. Quo audientes discipuli eius: po suerunt illud in monumēto: ap⁹d sebastem palestine: q̄ quōdā sa maria dicta est: vbi ꝑ aliquot annos iacuit vsq3 ad tpa iuliani ipi ssimi cesaris. Hic iulian⁹ cū xp̄ianis eēt īfestissimus: pagani apō sebasten sepulchrū eiusdē ioannis baptiste inuadunt: ossa disper gūt: eadem rursus collecta & cremata latius dispergūt. Lec. iij.

Sed dei prouidētia affuere quidā ex hierosolymis monachi: q mixti colligentes queq3 ipsi poterāt ablata: ad p̄rem suū phi lippum ꝑtulere. Ille confestim hec supra se dicens: tantū t besau rum non ꝑprijs seruare posse vigilijs: ad pontificē maximum tūc athanasium: per iulianū diaconū suum mittit. Que ille suscepta paucis arbitris subcauato sacrarij pariete inclusa prophetico spi ritu ꝓfutura generationi postere cōseruauit. Cuius p̄sagiū sub theodosio pricipe per theophilū eiusdē vrbe episcopū est collectū. Qui destructo serapis sepulchro: sancti ioānis ibidē consecrauit eccl'iam. Porro caput suū duobus monachis oriētalib⁹: qui cau sa orationis venerūt hierosolymā: idē beatus ioānes iuxta hero dis quondā regis habitaculū reuelauit. Quo deiceps emessā phe nicie vrbē platum: & digno honore cultum est. Lec. iiij.

Hodie nobis ioannis virtus: herodis feritas cum fertur con fusa sunt viscera: corda tremuerūt: caligauit visus: ebuit in

tellectus: aufugit auditus. Aut qd cõstat in sensib⁹ humanis: q̃n do perdit virtutũ magnitudinẽ: criminũ magnitudo. Herodes inquit tenuit ioãnem: ꝛ alligans posuit eũ in carcerẽ. Joãnes schola virtutũ: magisteriũ vite: sanctitatis forma: norma iusticie: virginitatis speculũ: pudicitie titulus: castitatis exemplũ: cõtinẽtie via peccatorum venia: fidei disciplina. Joãnes maior hoĩe: par angelis: legis sũma: euãgelij ratio: apostolorũ vox: silẽtiũ prophetarũ: lucerna mundi: pcursor iudicis: xp̃i mediator: dñi testis: toti⁹ medius trinitatis. Et hic tantus daẽ incestui: tradiẽ adultere: additur saltatrici. Merito ergo cõfusa sunt viscera: corda tremuerũt. Ac vero herodes pphanauit teplũ: sacerdotiũ sustulit: cõfudit ordinẽ: temerauit regnũ: corrupit quicqd erat religionis: qd̃ legis: qd̃ vite: qd̃ morũ: qd̃ fidei: quod discipline pdidit ꝛ cõfudit. Herodes sicarius in ciues: i nobiles latro: i socios depopulator: i domesticos pdo: plebis interẽptor: occisor filiorũ: in extraneos homicida: in ppos parricida: inebriãs terrã cruore: in siti sanguinis pmanebat. Hinc est qd̃ ioãnis sanguinẽ piũ in populo crudelitatis absoluit. Sed ista lectio iã loqtur: herodes inquit tenuit ioãnẽ ꝛ alligauit eum. Qui vincula soluerat peccatorũ: vĩculis alligatur: vt vincta venia locum venie non relinquat. Lectio. v.

Alligauit eũ: ꝛ posuit in carcerẽ. Herodes tu adulteriũ facis: ꝛ in carcerẽ vadit ioãnes. Sic iudicat sedẽs ĩ loco iudicis reus in loco vidicis inocẽtie psecutor. Rogo vbi rerum facies? Ubi forma? Ubi pudor? Ubi estimatio publici cognitoris? Ubi deus? Ubi hõr? Ubi fas? Ubi lex? Ubi ipsi⁹ iura nature? Simul oĩa sũt herodes te agẽte: te iudicãte: te viñẽte cõfusa. Tenuit ingt ioãnẽ: ꝛ alligãs posuit eũ in carcere. Herodes te petit causa: te arguũt vincula: te carcer accusat: te deuulgat pdictã in publicũ pena. Joannes iniuriatur causa custodie. Qui reqrit in te inuenit qd̃ puniat in ioanne qd̃ doleat. Joãnes orbi notus: fama virtutis cognitus: celebratissimus scitate: dũ attrahit ad se inqsitores iniurie: facit vt tuus inotescat incest⁹. Agit vt te habeat cõfusio publica: quẽ corrigere nõ valuit secreta correptio ꝛ priuata. Lec. vj.

Herodẽ ioãnes monitis nõ accusatione pulsauit: vtpote amator castitatis quẽ corrigere voluit: nõ perire. Sz herodes facibus libidinis ardẽs: pire maluit quam redire: ꝛ vxorẽ fratris illicite possidere: ꝛ placere captiuis criminũ. Innocẽtie inimicis: odiosa fit semp libertas. Nã vt⁹ ẽ cõtraria viciosis: sacrilegis exosa

festitas:inimica castitas impudicis:corruptis integritas:pena luxuriosis aduersa frugalitas:crudelib⁹ dura semp mia:impijs pietas nõ ferenda. Probat hoc euangelista cum dicit. Dicebat ioannes. Non licet tibi accipere vxorẽ philippi fratris tui. Ecce vnde ioannes ostendit incurrit odiũ:qi arguit criminosos. Dicebat Joannes quod erat legis:quod iusticie:qd erat salutis:certe qd erat nõ odij:sed amoris. Ecce qualẽ cõsecut⁹ est ab impio pro pietate mercedem. Volens inqt occidere eum: timuit populũ facile deuiat a iusticia:qui in causis nõ deũ sed homines formidat. Hic peccandi differt facultatẽ:nõ aufert volũtatẽ. Unde etiam quos suspendit a crimine auidiores reddit ad crimen:eo estuat animo: quousqz pficiat quod cogitat malum. Solius enim dei est timor: qui nocẽtes corrigit:fugat crimina:innocẽtiã seruat:ppetẽ tribuit facultatem. Secundum marcum.

In illo tpe. Misit herodes ac tenuit ioãnem:z vinxit eum in carcerẽ. Propter herodiadem vxorem philippi fratris sui:qz duxerat eam. Et reliqua. ¶ Omelia beati gregorij pape.

Joãnes baptista q in spiritu z virtute helie vene- Lec. vij. rat:arguebat herodẽ:qd nuptias illicitas fecerat. Malebat enĩ periclitari apud regem quã propter adulatione esse immemor preceptorum dei. Et cum dies oportunus accidisset natalis herodis:soli mortaliũ herodes z pharao:diem natalis sui dicuntur celebrasse. Verũ herodes tanto magis precellit: quanto sanctum doctorem veritatis z pconem vite ac celestis regni occidit. Cũqz introisset filia ipsius herodiadis:z saltasset z placuisset herodi simulqz recumbentib⁹ rex ait. Pete quod vis:z dabo tibi: z iurauit illi. Tu autem domine. Lectio. viij.

Non excusatur herodes qp propter iuramentũ homicidium fecerit:quia forte iurauit ad hoc:vt future occasioni machinas prepararet. Alioquin si hoc iniurandũ fecisse se dicit:si patris:si matris postulasset interitum:facturus fuerat an nõ? Quod in se repudiaturus fuit:cõtemnere debuit z in propheta. Que cum exisset:dixit matri sue. Quid petam? Et dixit illa. Caput ioannis baptiste. Herodias timens ne herodes aliquãdo resipiceret:vel philippo fratri amicus fieret:atqz illicite nuptie repudio soluerentur: monet filiam:vt in ipso statim cõuiuio caput ioannis postulet. Jn digno opere saltationis:indignũ petitur sanguinis premium. Tu autem domine. Lectio. ix.

Et contristatus est rex propter iusiurandū. Scelus excusat iu ramento vt sub occasione pietatis ipsius fieret: Quod aūt subiecit: et ꝓpter simꝰ recūbentes: vult omnes sceleris sui esse cō sortes. Et attulit caput eius in disco et dedit puelle: et puella de dit matri sue. Juxta litteram factum est. Nos aūt vsqꝫ hodie: in capite ioannis baptiste cernimus iudeos: christū qui caput ꝓphe tarum est ꝑdidisse. Aliter decollatio ioānis minorationem fame illius: qua christus a populo credebatur insinuat. Sicut exaltatio domini in cruce saluatoris: ꝓfectum designabat fidei: quia ipe qui prius a turbis ꝓpheta esse putabatur: dominus prophetarū et christus dei filius a cunctis fidelibus est agnitus. Imminutus ergo capite ioannes: exaltatus est in cruce dominus. Quia sicut idem ioannes ait illum opportet crescere me autem minui: illū qꝫ propheta estimatur christum cognosci: et eum qui christus virtu tū sublimitate ꝑutabatꝰ: xp̄i esse prophetam decebat intelligi.

In natale scoꝝ felicis ⁊ adaucti. L. j

Rome via ostiēsi miliario secūdo ab vrbe natalis beatissimoꝝ martyrum felicis. ⁊ adaucti: sub dio cleciano et maximiano imperatoribus: prefecto et iudice dracho. Fuerūt aūt duo fratres nomine et opere felices: ambo presbyteri. Horum senior felix iussiōe imperatoꝝ cū ad secretarium iudicis esset perductus: iuxta templū serapis duꝫ cogeretꝰ ad sacrifican dum: exsufflauit in faciē statue eree: et statim cōcidit. Item ductꝰ ad mercurij statuā: in alia ediūcula simili modo illā exsufflauit: ⁊ mox cecidit. Itē ad simulacrū diane: qꝺ pari modo deiecit. Redu ctꝰ ad ꝑfectū iponitꝰ eculeo: ⁊ ingritꝰ qbꝰ hoc maleficijs gessisset. Beatꝰ felix respōdit. Nō maleficijs diaboli: sꝫ bene (Lec. ij. ficijs oīpotētis dei mei hoc egi. Furore itaqꝫ ꝑfectꝰ accēsus iussit eū duci extra vrbē via ostiēsi: quia illic arbor excelsissima stabat demonibꝰ cōsecrata: iuxta quā erat tēplū: vt ibi ad sacrifi candū impelleretꝰ. Quo perductꝰ: oratione facta: dixit ad arborē Precipio tibi in nomine dn̄i nostri iesu christi: vt radicitus corru as: ⁊ tēplū ac simulacrū vel arā fundit cōminuas: vt aplꝰ cultu tuo an me nō decipiatꝰ. Que stati ad verbū ipsius ita euersa est: vt et tēplū ⁊ simulacrū cōminueret: et qd fuerit nō pareret. Qꝺ cum nūciatū fuisset ꝑfecto: iussit eū decollari: ⁊ corpus eiꝰ inhumatum

Dicta sententia: obuius (lupis et canib⁹ dereliq. Lec. iij.
ei fuit qdā vir christian⁹: hominib⁹ quidem absconsus: deo vero manifest⁹. Hic cū didicisset: qd beat⁹ felix duci fuisset iussus cepit clamare et dicere. Et ego ex eadē lege sum: et ipsum quē hic sanctus presbyter cōfitetur dominum iesum xp̄m colo. Mox et ipse ab officio prefecti cōprehē sus: pariter dato sibi prius osculo cū beato felice decollatus est. Huius nomē quia non inuenerunt christiani: postmodū adiecti eum appellauerūt: quod facto mar tyri felici auctus sit ad coronā: ipsiq3 p fidei cōfessione corona martyrij aucta. Christiāi itaq3 nocturni venītes: ibi in eodē loco vbi arbor steterat que cadens nimiam terre altitudinem operuerat: eos sepelierunt. Quoq3 corpora volentes pagani exinde effodere: q cūq3 man⁹ apposuerūt a diabolo correpti sūt. Ubi postea pacis tpe basilica fabricata ē: et martyrū memoria digne exaltata. Com pleuerunt autem martyrium suū tertio kl's septembris.

In natale sci egidij abbatis. Lec. j.

Sanctus igitur egidius natione grecus: a precla ris parentibus originem duxit. Extitit enī ab ate nis oriundus: patre videlicet theodoro nomine: matre vero pelagia. Qui vtriq3 regia stirpe pro geniti: atq3 licet inter totius patrie priores precla ri: christianissimam tamē duxerunt vitam. Pre dictus vero egidius etio tener: ad liberalia rudimēta dispositus: doctores summos: spiritu sciētie et gratie perlustratus: breui eq parauit. Docili quoq3 puero gratia dei non defuit: eius vitā om ni morum honestate perornans. Iam foris scintillabat indicijs: intus succensa lampas charitatis. Lec. ij.

Quadam enim die dum ad ecclesiam pergeret: accidit vt qui dam eger vrbis medie platea iaceret a transeuntibus alimoni am petens. Cuius vocibus miserandis sanctus puer compunct⁹ quamuis adhuc pedagogi sententiam sibi formidabilem estima ret: tamen extractam qua induebatur tunicam: aliud quod opor tunius daret non habens: egro dedit. Quam indutus eger: illico toti⁹ corporis sanitatem se recepisse gauisus est. Ad domū reuer sus egidius et vbi tunicam amisisset vt puer interrogat⁹: respon dit quedā nō sibi satis notū illam abstulisse. Cuius rei facile sibi venia concedit: quoniā a parētibus quibus erat vnicus tenerri

me diligebat. Nec multum vero post parētib⁹ eius in pace defunctis: quoꝝ obitū ipse paruum āte spiritu reuelante ꝑsciuerat: patrimonij sui qđ ei satis magnū remanserat: christum fecit heredem. Mirabili quoqꝫ modo pauperando ditescebat: dum propter tēporalium stipendia: eterna lucraretur. Lec.iij.

Interea dū quadā die rediret de ecclesia: obuius ei fuit quidā miserrima specie: q nuper a serpēte mortiferū receperat virus Quē vir sanctus oratione fusa pro illo: pristine sanitati restituit: atqꝫ iussit vt inde grates deo: cui⁹ erat clementia sanatus redderet. Die vero dominica dum sacra mysteria celebrarentur: forte quidam miser arreptus a demonio: cepit terribilibus clamare vocib⁹ donec fere tota turbaretur ecclesia. Lec.iiij.

Sed egidius qui ibi aderat: more solito prius humi prostratus breuiter orauit: statimqꝫ surgens domini pietate fretus: arrepticio huc illucqꝫ labenti: se cōfidenter obiecit: et vt ab eo exiret maligno spiritui palam imperauit. Qui sancti imperiū trāsgredi nequiens: hominē quē inuaserat horribiliter clamās ac mugiens incolumem reliquit. Verū vbi sancti viri virt⁹: pre magnitudine sua latere nō potuit: cōfluebāt ad eū plurimi corporis animeqꝫ remedia postulātes. Nec vero vbi dator hilaris: ꝛ quot daret abūde aderat spei sue minime frustrabantur. Lec.v.

Cumqꝫ mira gesta laudū ꝑcōia seqrent: eiusqꝫ nomē ꝑ omnes grecie ꝑtes magis ac magis innotesceret: timēs vēto fauoris quātulūqꝫ īminoraret merita: atqꝫ iudicās icautū eē leuis fame ꝑcio thesaurū bōe ↄsciētie vēdicare: natiuitatis sue patriā sua ꝑsētia viduatur⁹: vt liberi⁹ deo vacaret: solitariā vitā expetēs: trāseundū mare disposuit. Dū vo clā suis oibus ad litt⁹ maris sol⁹ deueniret: vtqꝫ sibi ad ꝓpositū suū adiplēdū auxiliari dignaret sūmo regi ꝑces fūderet: vidit a lōge q̄ndā naui int pelagi ꝓcellas tēpestuosis fretoꝝ pulsib⁹ iactari: nautasqꝫ iā desꝑatos: ac toti⁹ gubernatiōis oblitos: pene naufragari. Pro qb⁹ mox vt oratiōis suffragiū deo obtulit: sedata tēpestate ꝑuenerūt ad portū. Le.vj.

Videntes aūt naute dei virum in littore adhuc incumbere orationi: animaduerterunt sese marina per illius orationes euasisse pericula. Interrogantibus aūt eis qs eēt: vel cuius rei causa portū maris adijsset: respondit se xp̄ianū esse atqꝫ velle romam si deus facultatem subpeditaret pergere. At illi pedib⁹ ei⁹ prouoluti: grates inquiūt maximas referamus domino: qui nobis tale so

latium cõferre dignatus est: qui nos a presenti tempestate libera-
ret: et hinc per alta pelagi remigantes ab omni fluctuũ tumore tu
taretur. Nos enim de illis partibus sumus. Et si eo pergere cu-
pis: libenter nobiscum te sine precio ferem⁹: insuper et omnia cor-
poris adminiculabimur ob iter necessaria. Quod vir sanctus audi-
ens letus dominum benedixit: et sua sociorumq; animabus deo
commẽdatis: hilaris et gaudens exul egregius nauem cõscendẽs
oppansis velis iter medij pelagi cum suis arripuit.

Eodẽ die vincẽtij ⁊ leti. Lec. j.

De sanctorum martyrum vicẽtij et leti passione tri-
umphalium christi militum: quantum fidei reue-
latione antiquorum patrum nostre opinioni com-
pertum est: vera dicere cupientes: pauca de pluri-
bus huic paginule nostre intimamus: q̃ nec tem-
pus nec ordinem passionis: nec persecutionis aut
dignitatem: prorsus declarat dignitas antiq̃tatis. Hoc igitur mi-
rum non est: quia pro incertis persecutionum tempestatibus: per
interualla temporum ciuibus occidentibus: et excecatis persecu-
tionibus: diabolico furore per vniuersum orbem fremebat seua
rabies: aduersum ecclesiam dei. Lec. ij.

Quia propt̃ hoc scripture nr̃e insertũ nõ fuit: q̃ si seua tẽpestas
vbiq; ecclĩã dei deuastabat: ⁊ votũ tũc paganoꝝ erat: vt oĩs
q̃ se xp̃ianũ ↄfiteret̃: aut gladio trũcaret̃: aut crucifigeret̃: aut flã-
mis ac diuersis tormẽtis traderet̃: aut bestijs ligatis post tergũ
pedib⁹ ac mãib⁹ mitteret̃: vl̃ carcerũ sq̃lore ⁊ catẽaꝝ collisiõe cõ-
sumaret̃: aut ĩ mari ligatis ad colla anchoris mergeret̃: aut ĩ crati-
cula viu⁹ assaret̃: aut fame necaret̃: aut ferocissimo tauro ligat⁹
p̱ terrã traheret̃: cui⁹ crebris p̱ cornua ictib⁹ ĩ aere iactaret̃: aut
capitis luminib⁹ effossis deformis relinq̃ret̃. Lec. iij.

Sic nãq; ĩpijssima crudelitas paganoꝝ exarserat: vt etiã exa-
nimatũ corp⁹ sepulture nõ traderet̃. Sz mlt̃a corpora sctõꝝ
nõ sepl̃ta: cãib⁹ reliq̃bãt̃: aut igne cremata: collecto pl̃uere ĩ flumi-
na iactabãt̃. Sed int̃ hec oĩa inuictissimi athlete xp̃i ac gloriosissi-
mi martyres cũ propheta dicebãt. Si cõsistãt aduersum me castra
nõ timebit cor meũ. Et iteꝝ. Null⁹ me sepabit a charitate xp̃i. Et
cũ xp̃o dicẽte. Nolite timere eos q̃ occidunt corpus: aĩam autem
non possunt occidere. Sz poti⁹ eũ timete: q̃ potest ⁊ corp⁹ et animã

mittere in gehēnā. Et q₂ vnus capill⁹ de capite vr̄o: nō peribit. Et
cū paulo dicēte. Quis nos separabit a charitate xp̄i? Tribulatio
an angustia: an piculū: an psecutio: an nuditas: an gladius? Lec. iiij.

De quorū numero prefulgidi xp̄i milites extiterūt
vicēti⁹ ₇ let⁹ aquēsiū ciuitatis patroni: qui passi sūt ꝑ nomi
ne xp̄i: vt xp̄o largiēte imortalē coronam obtinentes: in celesti glīa
eternam vitā possiderēt. Et ad hec qs audiētiū incredul⁹ nisi cor
lapideū in duro pectore remaneat: ₇ fidelis sensus impiā mentem
obturet: dn̄o dicente. Hoc qd̄ apud homines ipossibile ē: apud de
um est facile: cui oīa possibilia sunt. Propterea virtutes dei discu
ti non debent: sed asseri. Et qcquid de sctis suis in laudem ipsius
ad instruendam ecclesiam suā: ipso reuelante certa auctoritas cō
mendat: non quasi audiēdo: sed q̄si vidēdo debet credi. Domino
dicente. Beati qui non viderunt ₇ crediderunt. Lec. v.

Beatiores tamē sunt: q nō viderūt: ₇ crediderūt. Et qm̄ de nu
merositate exēplorū dei pauca collegim⁹ nec laboriosi⁹ ꝯitas
asseratur: si credulitas sit in corde audientiū: q̄ a nobis de beatissi
morū martyꝝ passione comprobata sunt ꝓferemus. Igit̄ cū per
multa tp̄a p̄sentibus multis xp̄i nobis largitate collatis: venera
tionē etiā incertā supradictorū sanctorū titubātem differret antiq
tas: vt pote cui⁹ opinio nec dū sacros veneratissimosq₃ tumulos
vllo auctore firmaret: vnā quōdā v̄ginitatis gratia cōsecratam
atq₃ gaudētem: ₇ religionē loci illius attētius venerantē: noīe ma
ximā: hec sanctos se vidisse viros annis ac vestibus pares confir
mat: capitibus coronatos: cū ꝯpluribus circumstātibus in simili
veste vel honore. Quos ita puella cōpellando refertur honorasse
Jace o virgo venerabilis vigilans: sopor te non alludat: digna tā
tum es vt quos semꝑ venceraris agnoscas. Lec. vj.

Vincentium ₇ letum vides milites dei: ₇ ipso auxiliāte victo
res: qui in hoc templo a paganis quondā consecrato ₇ execra
bili demonum inuocatione polluto: nunc dei virtute nostris victo
rijs a gratiano consecrato. Hic cineribus nostris quiescētes: tur
bam promisse resurrectionis superatis diabolicis fluctib⁹ expeta
mus. Hic enim a persecutore correpti: hic incessabilibus vulneri
bus lacerati. Hic innocuo igne consumpti: corporeos artus relin
quentes: diuinam gloriam donante deo suscepimus. Hunc namq₃
locum de exteriori pariete subnexum feralis et sibi potius seuiēs
persecutor insedit. Elatus quidem contra nos ₇ malorum cōdem

natione depressus: cõtra dei seruos insaniẽs: sz dei ꝑ nobis vĩtute cõfidimus: tãdiu eq̃liter cõtra uos pugnare se cõdidit: quamdiu carnem spiritus custodiret. Ut vero despectis irrisisqz supplicijs suis animas ire ad auctorẽ ingemiscẽs ꝑsecutor inspexit: suspiris nimijs duct⁹: vinctũ se cũ satellitib⁹ suis ingemẽs: incẽdi exanimata corpuscula impijs ignib⁹ impauit. Quod cum precepisset persecutionis insania incendi nr̃a corpuscula dei tamen inspiratione cõfidim⁹ vt q animas nr̃as nõ potuit obtinere: nihil apd̃ se nec de corporib⁹ nr̃is recepisse gaudeat. Ergo locus q minoribus subleuat crematoꝝ cineres excepit: quos post hostis victi ꝑsecutionis abscessũ seruiẽtes deo illi⁹ tẽporis viri cõgregati in vnum ex distantib⁹ vt vides parietib⁹ receptaculum contulerunt: et in loci presentis medio sicut sepultura docet cõstruxerunt.

In natale scti antonini martyris.

Bit sctũs ãtonin⁹ apamie oriũd⁹: cũ in vico (Le. j. quodã solus iter gẽtiliũ tenebras fidei sue lumine velut cuiusdã syderis splẽdore fulgeret: vt sacrilegam eoꝝ vitaret insaniã iuxta sanctaꝝ scripturaꝝ p̃cepta ad aliũ vicũ in quo nõnulloꝝ xp̃ianoꝝ cõuersatio erat transmigrauit. Eodẽqz loco in sancti operis studior sedulitate ꝑsistens: nũquã tamẽ ab impiorum increpatione cessauit. Cũqz diaboli aduersus eum rabies in sacrilegoꝝ pectorib⁹ inflammata concresceret: et iã tẽpus corone eius triũphalis instaret: presens dixit suũ esse martyriũ. Nam cũ quadam die christiane legis solennitas ageretur: essetqz in ea festiuitate deuotio religiosis viris: loca circuire sacris ꝯsecrata mysterijs: ac se proinde paulo lõgi⁹ iturũ nõnullis ipse dixisset: simulqz denũciauit ore ꝓphetico: se inde minime reuerti: impiorum manibus comprehendendum: eorũqz furore feriẽdum. Lec. ij.

Taqz sicut diuino spũ p̃nunciauerat informatus: agẽtibus q eius sanctos speculabãtur egressus: ita in itineris sui profectione ꝓstratus est: vt pro cõfessione fidei ac domini nr̃i iesu xp̃i ducz ei allatam vni⁹ mortis penam gentilis insania estimat nõ posse sufficere: in plurimas partes frustratiz diuisus in aqueductũ qui ad vrbẽ apamie defluebat: sacrilegis impiorum manibus iactatus est. Uerum mox perennem gloriosissimi martyris sui palmam: presẽs diuinitas approbauit. Nã sacra venerandi corporis membra que

fuerant ante dispersa: velut in vnam eādēq3 cōpagem se spōte pro pria cōtulerūt. Gloriosissimus quoq3 ille sanguis pro domini nostri amore profusus: ita aque illius rapido fluxu cōstrict⁹ est: qua si in terrā aridam vnius loci fuisset statione collectus: nils3 ex indemobilis elemēti vēdicās sibi vnda dispersit: sed velut quodā fidelissimo famulatu mēbris suis vt integrū illibatūq3 cōiunxit. Ita quod sacrilega man⁹ et furibūda disp̄serat: velut agnoscēs famului xp̄i: fidelior aqua seruauit. Nā coagulati circa reuerēdū corp⁹ cruoris nō exiguus qdam cumul⁹ est repert⁹. Postea fluentis quoq3 ipsius aqueductus ac si iniurias sancto corpori inferre timuerit se a cursu solito lapsuq3 suspendit et sic sacris mēbris locum tamquam in morem diuisi pro israelitico transitu maris: aut conuersi retrorsum iordanis exhibuit. Lec.iij.

Deinceps cū ad leuādū sacratissimū corp⁹ diuersoꝝ populoꝝ agmina innumerosa venisset: nūquā se a plurib⁹ passus est trāsportari: s3 a duab⁹ tātū mulierculis: que fuerant fidei ardore succēse: vt illic vbi tumulari voluerat trāsferretur: ex īde se furti passus est vebi. Nimirū vt ↄ hinc virtus martyris mōstraref: siqui dez qd multis arduū fuerat et impossibile: duab⁹ et tātū fragilissimi sexus psonis leuissimū redderef. Quod cū ad quedā presbyterū quo beatissim⁹ martyr voluerat manifeste deferri: omni per illas fide fortissimas mulieres fuisset facilitate delatū: priusq3 solennib⁹ tumularef exequijs: magna virtutū suaꝝ documēta p̄mi sit. Nā fugatis demonib⁹: ↄ purgatis liberatisq3 corporibus multos pristine reddidit sanitati. Juxta illud etiā p̄cepti dn̄ici sacramētū: quo ꝑ inimicis n̄ris nobis orare p̄cipitur. Multos ex eis quoq3 gētilium a quib⁹ fuerat perēpt⁹: tā numerose ad fidē christi conuersos visa signoꝝ magnitudine baptismi gratiam vidim⁹ percepisse vt non pene tot illo adhuc in labore certaminis posito eius p̄dicatione: quot post gloriosissimi triūphū eius martyrij ab idoloꝝ culturis preciosissima illius obtinēte apud dominū intercessione: erui crederētur. Passus est autē beatissimus martyr antoninus tempore īperatoris cognomēto pij haud lōge extra muros supradicte vrbis: super fluminis ripā que a reta vocaf. Sepultus vero ē a religiosissimis christiāis honorifice in loco vbi a duabus iam dictis mulieribus fuerat delatus: quar to nonas septembris. Prestante domino nostro iesu christo: qui cū patre et spiritu sancto viuit ↄ regnat in secula seculorum Amen.

In festiuitate sancti antonini.

Sanctorum martyrum inclyta trophea eorumq; laudabiles triumphos: qui auribus proferuntur mortalium stilo debent prosequi fidelium: non te gi silentio ignauium. Ingratum nempe est: vt quod deus omnipotens ad laudem sui nominis per suos testes seculo vult ostendere mirabiliter humano ore adimendum sit segniter. Sed quia vires quas imperitia deue gat: charitas ministrat: audaciam loquendi tribuit ille qui dixit: aperi os tuum: et ego implebo illud. Preterea et scripture memo rans dicentis: sacramentum legis bonum est abscondere: opera autem dei reuelare et confiteri honorificum: ad hoc ipsum opus summi pontificis fratrumq; me deposcit intentio: vt videlicet mi racula sancti ac beatissimi antonini: que nostris temporibus per illum omnipotens deus ad laudem et gloriam nominis sui digna tus est ostendere stilo comprehendere satagens: future in posterum generationi agnoscenda valeam indagare. Idem namq; beatissi mus anthoninus vt in gestis illius reperitur apamia oriundus re gali stirpe progenitus: sicut lilium inter spinas: ita fidelis ab infi delibus parentibus procreatus: christo se seruiturum obtulit de uotum. Pompa quippe huius seculi contempta: patriam: paren tes: fugitiuosq; honores respuens: deum omnipotentem: filiumq; eius redemptorem nostrum cum sancto spiritu corpore secutus ac mente: in iam dicto castro apamie ab infidelibus tentus pro noie ipsius iesu christi capite truncatus: membrisq; conquassatus cele stia regna petiit cum sanctis perenniter regnaturus. Cuius sanctis simum caput famulante fluminis vnda: in locum qui vallis nobi lis dicitur deductum: ibidemq; humatum plurimis miraculorum signis vsq; hodie cernitur decoratum. Corpus etiam ipsius ve nerabile retroducentes fluctus a duabus mulieribus collectum ac sepultum: aliquo tempore mansit incognitum. Sanguis quoq; preciosus martyris eiusdem a corpore inter equoreas vndas dif fusus mansit coagulatus: atq; in morem silicis obduratus: vno lapidi adiunctus: simul cum corpore sepultus diuina prouidentia mansit ignotus. Qualiter autem illud diuina pietas ad sui nomi nis gloriam manifestare voluit: non est pretermittendum. Que dam materfamilias in eodem loco vbi ipsius martyris corpus

sanctum iacebat occulte humatum habitans: diuersa pecoꝝ multitudine pollebat. Erat in illo loco silua densissima. Cumqꝫ quotidie pecora eijcerentur in pascuis ad pascēdum: accidit vt ex eodem grege disiunctꝰ taurus cōsortium sperneret gregis: ac singulariter incedens perueniret illuc vbi beati viri mēbra cōtinebantur absconsa: lambensqꝫ vas lapideum in quo erat corpus sanctissimum: et lapidem qui superpositus erat illi: cepit esse piguior atqꝫ robustior. Cūqꝫ quotidie id ageret: cernēs predicta matrona taurum esse piguiorem reliquis pecoribus: cepit inquirere ab his qui pascebant gregem: quonā taurus abiret: et quod reliqua pecora macilenta essent: ⁊ ipse solus pinguis incederet. Ciropillo gregis respondit. Nullatenus eum abire cum grege: sed statim vt eijciebantur ad pastū singulariter vagū incedere. Eidem aūt matrona precepit armentario: vt diligenter inspiceret: quonā taurus abiret Explorās itaqꝫ vt erat reperiens indicauit illi. Prudenter itaqꝫ agens: nota inquit tibi: si hoc iam dictus taurus repetit. Qui iussa peragens diligēter inuenit ita factū: vt ante fuerat gestū. Cūqꝫ matrona certis indicijs vera esse approbasset immenso repleta gaudio: sperans aliquid illic cōtineri ꝓciosum: cōuocatis vndiqꝫ clericis ac religiosissimis viris: fecit ab eo loco amoueri predictū vas: in quo cōtinebatur ꝓciosissimū corpꝰ: et cū magnis laudibꝰ deducere illuc: vbi postea a fidelibus magno sumptu cōstructa est ecclesia in honore sancti āntistitis martini ibiqꝫ post ipsum altare diligenter illud corpus recōditum est in eodem vase: vbi repertuꝫ est. Per hunc itaqꝫ martyrem antoninum: in eodē loco omnipotens deus nostris tēporibus antiqua renouauit miracula.

In translatione sancti antonini.

CUm sanctorum gesta recolendo dies insignimus laudem et gloriā dei agnoscimus: et ad edificationem suiqꝫ custodiam fideles quosqꝫ cōmonemꝰ quāta enim sit gloria domini: ⁊ potentia virtutis eius in sanctis suis: in triūphali certamine martyrū inotescit. Et dum fideles quiqꝫ per presentis vite certamina martyres christi ad immarcessibilem coronā transire cognoscūt: arctioris vite vias et certamina arripiunt: presentia omnia contemnunt: eternorū solo amore inardescūt. Ecce enīꝫ fratres mei cum beatum martyrē christi antoninū minas terrētiū

principum blādimēta audistis calcasse: cuius vestrum animus non compungit: vt pariter certare: vincere: coronari mereat? Audistis inquam quia prefatus dei martyr penas temporaliter sustinuit: ceruicē ictibus seuientium opposuit. Et q solum vite dilexit auctorē consecutus est eterne felicitatis gloriosaz portionē: vt cū psalmista profiteretur: dicēs. Portio mea domine: in terra viuētiū. Sz tamē ne contra eum crudeliter insultātes gloriarētur: et ex toto eum se extriuisse arbitrarentur: audistis fratres q deus homicidas illos ad gloriam martyris sui perdidit: ciuitatē coꝝ diruit: et ad nihilū redegit: et glorioso martyri suo obsequium āgelorum pparauit: qui caput eius ad alia loca honorifice cōdenduz transferrent: ceteꝝ vero corpus ab omni lesione immune custodirēt. Donec christiani fideles tā dignas reliquias religiosi humatas susciperent. Depositum est itaqꝫ corpꝰ sancti martyris nō longe iuxta fontem orientalez: vnde postea crescēte fide christianoꝝ trāslatū est ī basilicā beati martini: supra ripā fluminis edificatā: cui nomē aregia est. Ubi lōgo tēpore dn̄s ad meritū martyris multa dignatus est operari miracula. Sed postea loca ecclesie ipsius predicti fluminis īpetu īuadēte et occupāte: placuit religiosis viris qui tunc temporis erant: vt in alio loco nouam ecclesiam edificarent: in qua reliquias beati martyris antonini transferrent. Electo itaqꝫ vltra flumen loco competenti ibidez fundamentis ecclesie locatis: constituerunt diem: qua corpus martyris christi de loco in quo quiescebat leuarent: et ad nouam ecclesiam vt dignum erat deferrēt. Primo aūt die affuerunt: qui martyris ossa transferre deberent: abbas videlicet ipsius loci suspiciꝰ ac colocensis eiusdem prouincie episcopus raymundus; et loci defensor carcassonensis comes rogerius. Sed diuina largiente gratia cōtigit dum corpus de terra leuarent: vt tanta odoris fragrantia subsequeretur que omnes admirari faceret: et inextimabili odore recrearet. Hic autem odor vsqꝫ ad ripam fluminis defeētes corpus subsecutus est. Cum vero ad transferendum aquam transire pararent: factus est concursus totius populi post corpꝰ martyris voces has emittentis. Martyr dei antonine defensor noster et patrone: cur locum nostrum deseris: cui nos regendos committis? Martyr sancte sub tua tutela libere viuebamus: nulli seculari potestati subiecti eramus: ab omni exactione immunes existebamꝰ; qd ad modo faciemꝰ sancte dei? Miserere nr̄i: nō nos relinq̄s: tuo patrocinio puari nos nō pmittas. Ad has voces corpꝰ qd depositū erat: ita im

mobile ꝑmãsit vt nullo modo nec saltẽ de trr̃a posset leuari. Cũ ꝟo
plures adhiberent nihil ꝓfecerũt frustraqꝫ labore cõsũpto. Quid
agere deberẽt cõsiliũ inierũt. Placuit igit̃ oĩbus indici triduanũ
ieiuniũ: ⁊ sic a deo querere qd sup his eẽt agẽdũ. Subsequẽti itaqꝫ
nocte: cũ iã ieiunij diẽ ꝑmũ explessent: martyr dñi antonin⁹ in visio
ne cuidã frĩ apparuit: ⁊ causã q̃re corp⁹ suũ trãsferri nõ ꝑmitteret in
dicauit: dicẽs. Nullo modo trãsferri: nec de terra corp⁹ meũ patiar
moueri: donec desiderio ⁊ petitionibus populi satisfiat: vt sicut hic
locũ habitationis liberũ: ⁊ siluas ⁊ pascuaria ⁊ cetera queqꝫ neces-
saria absqꝫ omni exactione seruitij possidebant: ita hec eadẽ cũ fir
ma libertate in loco ad quẽ transferar mecũ suscipiãt. Qua visione
percepta. Fratrer ꝑdictus noluit reuelationis testis existere: donec
certior fieret tertia ammonitione pulsatus. Ergo tertia visione cete
ros adijt. Qđ in sõnis reuelante martyre xp̃i viderat apuit. Tũc ini
to cõsilio cũ oĩbus ꝑfatus comes rogerius: valbonã totam liberã
⁊ absqꝫ vlla retentione sancto dei martyri antonino dedit: donũqꝫ
capa serica firmauit: que adhuc hodie ad testimoniũ doni in eccl'ia
beati martyris reseruat̃: ⁊ pascuaria vocat̃: vt q cũ reliquijs flumẽ
transirẽt siluas ⁊ pascuaria: ⁊ cetera noue habitationi necessaria: si
cut prius libere possiderẽt: ut cũ certa securitate ⁊ gaudij deuotione
in loco religarũ supradicti martyris habitarent. Quo dono coram
oĩbus q aderãt firmato: corpus absqꝫ oĩ impedimẽto leuarunt ⁊ in
hymnis ⁊ laudibus gr̃as deo referẽtes: aquã fluminis transierũt.
Sed in transitu res mira contigit ⁊ vehemẽter stupẽda tp̃ibus nr̃is
Quedã enĩ mulier cũ ceteris transibat: que paruulũ filiũ suũ inter
turbam compressa deferebat. Que casu lapsa: inter pedes euntium
corruit: sed confractis mẽbris ea vix euadẽte: filius eius vnicus ex
pirauit. Quem tamẽ mortuũ mater in manibus ferens ꝑcucurrit: et
ante feretrum sancti martyris corpus exale proiecit ⁊ magnis voci
bus miserãdisqꝫ vlulatibus cepit clamare dicens. Serue dei antoni
ne: decepisti me. Quid tibi feci? Occidisti filium meum. Cur ita cru
deliter in viduitatẽ meam luctum coaceruasti? Cur dulce nomẽ ma
tris mihi abstulisti? Peccaui: sed nõ fili⁹ me⁹. Tamẽ si deliqui: cur
plectitur qui mihi erat vnic⁹? Si quid subire merui cur iacet exani-
mis innocens paruulus? In me irã tuã ostẽderes: non filiũ meũ occi
deres. Nũc itaqꝫ redde mihi filiũ meũ: quẽ abstulisti. Per deũ ãt
te coniuro: vt corpus tuum hinc moueri non permittas donec mihi
filiũ meũ reddas: ⁊ miserrime matri dulce solatiũ nati restituas: qꝛ

ab hoc loco non recedam: donec filiū meū vnicū suscipiam. Ad has voces cum omnes qui aderant flerent: et preces cum lachrymis ad dominum pro viduata matre humili deuotione funderēt: reuixit puer. Ceperē itaqʒ omnes flere pre gaudio: et gratias agentes laudabant dominum: qui ad magnificandum martyrem suum tantum dignatus est seruis suis ostendere miraculum. Cum huiusmodi laudibus psecuti ecclesiā nouā ingressi sunt: et reliquias tā gloriosi martyris in condigno loculo reposuerunt. Ibidē etiam corpa duorum martyrū q cū eo passi sunt: ioannis videlicet et almachij recōdētes ecclesiā dedicauerūt. Ubiuisqʒ in hodiernū diē digna petentib' optulante merito martyꝝ innumera pstant beneficia. Auxiliāte dño nr̄o iesu xp̄o cui est honor et glīa cū p̄re et spū scō p īfinita scl'a scl'oꝝ.

In natiuitate beate marie. Lec. j.

Approbate cōsuetudinis mos ē xp̄ianos sanctorū patrū dies natalitios obseruare diligēter: et tunc p̄cipue virtutes eoꝝ assignatas litteris in ecclesia recitare ad dei laudem: ex cuius munere sunt: et ad instrumēta minorū. Inter oēs autē sanctos memoria beatissime virginis marie eo frequētius agit' atqʒ festiuius: quo maiorē gratiā apud dominuʒ credit' inuenisse. Unde post alia quedam ipsius antiquiora solēnia non fuit cōtēta deuotio fidelium quin natiuitatis sollēnem diem supadderet hodiernum. Hac itaqʒ die specialiter in ecclīa recitandus esse videret' ille liber: qui de ortu ei' atqʒ vita scriptus inueniebat' nisi iudicassent eū patres inter apocripha numerādū: at quoniā magnis ac sapiētib' viris ita visum est: nos alia quedā sed non aliena legentes. Ecclesiasticum morē debitis officijs exequamur. Beata ergo dñi mr̄ et ppetua virgo maria priusquā nasceretur: oraculis enūciata est: et desi(gnata miraculis. Lectio. ij.

Ncta vero progenie diuinitus ordinata: priuilegio virtutum insignis emicuit: saluatorem edidit: a quo glīficata in celo: nunquam terrigenis patrocinari desistit. Propositionem sequatur ordine suo narratio: iam qʒ referam' vnum de pretaxatis oraculis ac deinde paucis expediamus. Dixit eternus deus ad veterem serpentem. Inimicicias ponam inter te et mulierem et semen tuum: et semen illius: et ipsa conteret caput tuum. Quid ē fratres in hoc loco serpētis caput conterere: nisi principalem diaboli suggestionem idest cōcupiscentiam resistēdo superare:

Si ergo queraṫ quenā mulier huiuſmodi victoriā operata ſit: pfecto nō reperiṫ in linea generationis humane: donec pueniaṫ ad illam. de qua nūc agimus ſanctaꝝ ſanctam. Ac ſi iterrogeṫ in quo ſerpentis caput vel ipſa contriuerit: nimirū in eo qḋ virginitatem ſimul et humilitatem ſacrificauit. Lec. iij.

Virginitate namqꝫ ſeruata probatur extinxiſſe concupiſcentiā carnis: et humilitate q̄ facit pauperem ſpiritu concupiſcentiaꝫ mentis. Sicqꝫ principali ſugeſtione diaboli victa: vitioſum caput virtutis pede contriuit: non tamen hoc ſolo: ſed eo maxime triumphauit: qḋ ſua mundiſſima carne corporata ſapientia vicit vſque quaqꝫ maliciam: attingēs a fine vſqꝫ ad finē fortiter: ac diſponens omnia ſuauiter. Hec eſt ergo mulier ad quam diuinū illud intendebatur oraculum: hanc quādoqꝫ naſcituram innuebat. Hanc ſingulariter intimabat. Expeditoqꝫ paucis oraculo: vnū de p̄taxatis miraclis. abſoluaṫ. Accepte ſūt a ſcō moyſe ſigule ṽge de ſinglis tribubus iſrael: nominib⁹ earū inſcripte iubente domino et poſite ſūt in tabernaculo eius. Inter quas vna que fuerat aaron: inuenta eſt ſequenti die germinaſſe: frondu[i]ſſe: ac peperiſſe amigdala. Sciens ergo dominus hoc opus ſuum magni eſſe myſterij: iuſſit ſeruari ad (monumētum. Lec. iiij.

Monebantur enim filij iſrael pre ſentia virge querere ſollicite quid ſignificaret tam mirabile factum: quod longe poſt aperiēs gcneribus diuin⁹ iſayas egredietur inquit virga de radice ieſſe: et flos de radice eius aſcendet: ⁊ requieſcet ſup eum ſpiritus dn̄i. Ad hec verba tamquā auditores ei⁹ dicerent: o pater iſaya obſcure loqueris: dic nobis ipſam rem quiſ manifeſte abiecit claritatē a te. Ecce virgo concipiet et pariet filiū et vocabitur nomē eius hemanuel. Filiū quoqꝫ virginis: id eſt hemanuelem: pclare deſcribens. Puer inquit natus eſt nobis: ⁊ filius datus eſt nobiſ. Quod ergo deus deſignauit miraclo: hoc a ſecretis eius prodidit vaticinio. Et quod vates cecinit conſeqnenter rei exitus approbauit. Nam ſicut illa virga ſine radice: ſiue quolibet nature artis amminiculo fructificauit. Ita virgo maria ſine coniugali opere filium procreauit. Filium ſane flore deſignatum: et fructu. Flore ꝓpter ſpeciem: fructu ꝓpter vtilitatem. Eſt enim ſpecioſus forma pre filijs hominū: et vita vel refectio nō (ſolū hominū ſꝫ āgeloꝝ. Lec. v.

Hinc breuiṫ aſſerta ꝓpoſi tionis pticula p̄ma qḋ ſeqtur attingam⁹. Nata eſt igiṫ beatiſſima virgo maria ſicut legim⁹ patre nazareō: matre bethleemitica

quas vrbes christi natiuitati vel cõuersationi destinatas esse pro-
phete nõ tacuerũt. Descẽdit aũt a radice illiꝰ fide preclari abrahe
cui superne promissa fuerat benedictio gentiũ in semine suo: ⁊ a stir
pe dauid quẽ deus ꝓpter notã sibi ꝓbitatẽ egregia laude sublima-
uit: dicẽs. De regali nẽpe tribu simul ⁊ sacerdotali duxit originem
que sũmũ regẽ atq; pontificẽ erat paritura. Nõ tamẽ idcirco dixi-
mus: qꝺ dominꝰ q peccatores venerat vocare dedignatꝰ sit matrez
suam habere cognatos peccatores: inter quos speciosa velut iter

Hec itaq; electa et insignis (spinas lilium appareret. Lec. vj.
inter filias hierusalẽ nec fortuitu qdẽ aut solo placito parẽtum
vt pleriq; dicũt a dispensatione nomẽ accepit: ita vt ipsa quoq; vo-
cabuli sui figura magnũ qddam innueret. Interpꝛetat̃ enim maris
stel la. Quid ergo mysticũ hec interpꝛetatio gerat: ꝑ similitudinẽ ostẽ
damꝰ. Nautis quippe mare trãseuntibꝰ opus ẽ notare stellã haud
longe a sũmo celi cardine coruscãtẽ: et ex respectu illiꝰ estimare at
q; dirigere cursum suũ: vt portũ destinatũ apprehẽdere possint. Si
mili modo fratres opportet vniuersos xp̃icolas inter fluctus huiꝰ
seculi remigantes: attendere maris stellã hãc: idest mariã q̃ sub ip-
so rerũ cardine deo ꝓxima est: et respectu exẽpli eius cursum vite di
rigere. Qui sic steterit nõ iactabit̃ vane gl'ie vento: nec frangetur
scropulis aduersoꝝ nec absorbebit̃ a scillea voragine voluptatis
sed ꝓspere veniet ad portum qetis eterne. Hic siquis interroget di-
cens. Quid ergo putas: q̃lis olim in anima fuerit vel nõ sit hec per
sona talis: q̃ omnibus expectãda atq; immitãda ꝓponit̃: veraciter
respondemꝰ: q2 longe ꝑfectior quã nr̃a oratione demõstrari possit.
Tamen ne ibi nihil dicere arguamur: vbi maior affluit copia dicen-
doꝝ: reseruantes multa atq; facundia dicamus super hoc: et que fa
cile ꝓbentur audita. Secundum matheũ.

Liber generationis iesu christi filij dauid filij abrahã. Et reliq̃.

Omelia beati augustini. Lec. vij.

Matheus suscepisse intelligit̃ incarnationẽ domini secundũ stir
pem regiã: et pleraq; secundũ hominẽ presente vita facta ⁊ di-
cta eius assequi. Unde et principiũ euãgelij sui taliter exorsus: ait.
Liber generationis iesu xp̃i. Qui exordio suo satis ostẽdit genera-
tionẽ xp̃i scꝺm carnẽ: se suscepisse narrandã. Secũdũ hãc enim xp̃s
filiꝰ hominis est: qꝺ etiã se ipse sepissime appellat cõmẽdãs nobis:
qꝺ misericorditer dignatꝰ sit esse ꝓ nobis. Nã illa supna ⁊ eterna
generatio: scꝺm quã filiꝰ dei vnigenitꝰ ẽ ãte omnẽ creaturã: q2 om

nisa per ipsu͂:ita ineffabilis est:vt de illa dictu͂ a propheta isaya itel ligatur. Generatione͂ eius quis enarrabit? Qua͂q͂ʒ de tpali eius natiuitate:q: verbu͂ caro factu͂ est: ⁊ virgo ſca͂ grauida filiu͂ pepit: ⁊ ỽgo pmãsit. Hoc pphetica sente͂tia possit no͂ inco͂ueniēter accipi: ne sacre edificationi dilcoꝛis co͂pago non habeat. Igit mathe⁹ coꝛrupto humani generis initio puaricatione in pmo noui testamenti li bꝛo respondēs pmo libꝛo veteris legis vbi scriptu͂ ē. Hic ē liber generationis celi ⁊ terre: ⁊ rursu͂. Hic est liber generationis ade. Ade videlicet veteris per quē totus coꝛruptus ē mūdus. Ada͂ opponēs nouum in quo restaurata sunt oīa: ⁊ q̄ in celo ⁊ q̄ in terra co͂sistu͂t: dedit manifeste intelligi: qꝺ ipsius scripserit ſm carnē generationē: q electos suos in filioꝛu͂ dei assumeret adoptionem. Lec. viij

Quare autē dixit libꝛu͂ generationis cu͂ parua͂ libꝛi particula͂ teneat generatio? Hoc intelligitur: qꝺ ꝯsuetudo hebꝛeoꝛu͂ est: vt voluminibus ex eoꝛu͂ pricipijs impona͂t nomina: vt est genesis: exodus: ⁊ cetera legalia. Qui au͂t dixit iesu͂ xp̄i regalē ⁊ sacerdotalē: in eo expꝛimit dignitatē. Nam xp̄s q nois huius pꝛesagium pertulit: primus post moysen in populo israel ducatu͂ tenuit: ⁊ filios israel in terram repꝛomissionis induxit. Aaron vero mystico co͂secratus vnguento: pꝛimus in lege sacerdos fuit. Saluatoꝛ noster igitur quem vnxit deus oleo leticie: pꝛe omnibus participibus suis: ⁊ rex est de quo pꝛopheta: multiplicabitur eius impium: ⁊ pacis non erit finis. Et angelus ad mariam potentiam regni ei⁹ demostra͂s: dabit inqt ei dominus deus sedem dauid patris eius: ⁊ regnabit i domo iacob in eternu͂: ⁊ regni eius no͂ erit finis. Et sacerdos idē est de quo dicit psalmista. Jurauit domin⁹: ⁊ no͂ penitebit eu͂: tu es sacerdos in eter nu͂: ſm oꝛdinem melchisedech. Tu autē. Lectio. ix.

Filij dauid filij abꝛaha͂. Oꝛdo pꝛeposter⁹: sed necessario co͂mutatus. Si enī pmu͂ posuisset abꝛaha͂ ⁊ postea dauid: rursus ei repetēdus fieret abꝛaham: vt generationis series texeret. Ideo autē ceteris pꝛetermissis hoꝛu͂ filiu͂ nu͂cupauit: q: ad hos tantu͂ facta ē de chꝛisto repꝛomissio: ad abꝛaha͂. In semine tuo inquit: benedicentur omnes gentes terre. Ad dauid vero ait. De fructu vētris tui ponam sup sedē͂ tua͂. Abꝛaha͂ genuit isa ac. Isaac au͂t genuit iacob: ⁊ reliqua. Exequitur ergo humana͂ generationē xp̄i matheus ab ipo pꝛomissionis exoꝛdio: hoc est abꝛaha͂ generationis eoꝛum co͂memora͂s: q nos pducit ad ioseph viru͂ marie: de q̄ nat⁹ est. Xp̄s. Mysticeq͂ʒ demonstrat: quomo͂ de gentilitatis caligine q͂si de egiptia ser-

uinte p quadraginta duos viros. Ac si eiusdem numeri mãsiones ad mariã ṽginẽ plenã sci spũs gargite ⁊ fluẽtẽ: ac si intelligibilẽ iordanẽ: duce dño iesu xp̃o velut iosue filio nũ vẽtũ sit: ipsũq; xp̃m de maria esse natũ testaƭ. Qui velut hamus in retis capite sit in fine genealogie posit⁹: ⁊ in mare huius mũdi a p̃re missus tortuosũ draconẽ aduncatũ occisus occidit atq; huãni generis mortẽ mortuus mortificauit. Et ideo velut fune duplicato: iterato videlicet vnius cuiusq; noĩe in retis similitudinẽ genealogie ordo contexiƭ: donec ab hui⁹ principio ad hamũ vsq;. Idest ad xp̃m adueniaƭ. De quo ad scm̃ iob loqƭ. Nũqd aduncabis leuiatã hamo tuo: aut armilla pforabis maxillã eius? In hamo ergo incarnationis xp̃i iste capt⁹ est: qr dũ in illo appetit escã corporis transfixus est aculeo diuinitatis. Iudas aũt genuit phares: ⁊ zaran de thamar. Notandũ qꝺ in genealogia saluatoris: nõ scãrũ assumit noĩa mulieꝝ: sed eaꝝ quas scriptura rep̃hẽdit: vt q ꝓpter peccatores venerat de peccatoribus nascẽs omnium peccata deleret.

In nẽe scõꝝ ꝓthi ⁊ iacĩthi. Le. i.

Rome via salaria veteri in cimiterio basille: natalis scõꝝ ꝓthi ⁊ iacĩti: q erãt eunuchi btẽ eugenie ṽginis. Cũ q̃ ab eleno epõ baptizati: aliquanto tp̃e diuinis solũ eruditiõib⁹ vacãtes: in scõ ꝓposito pstiterũt atq; in seruoꝝ dei monasterio mira hũilitate cõuersati sũt: ⁊ hoc apud egiptũ. Inde cũ beatissima ṽgine romã reuersi: sub galieno ĩpatore: qꝺ essẽt xp̃iani dep̃hẽsi: coguntƭ sacrificare. Sz nõ cõsẽtiẽtes durissime ꝟberãtur. Cũq; duo fidẽ seruãtes gauederẽt: pariƭ decallati sũt: tertio id⁹ septẽbris. Post hec teneƭ beata eugenia: ⁊ iubeƭ a p̃fecto vrbis vicẽtio: diane sacrificia exhibere. Que stãs añ tẽplũ extẽsis manib⁹ fudit orõnẽ. Qua orãte ita simulacrũ diane cõminutũ ẽ: vt sola pulueris indicia remãsissẽt. Magicis artib⁹ hoc reputãtes: ingenti saxo circa scapulas ei⁹ cõstricto: tiberi eã p̃cipitẽ dederũt. Quomõ aũt agonẽ passionis sue cõpleuerit: breuiƭ supra notatũ ẽ: octauo kl's ianuarij.

Eodẽ die apꝺ turegũ ciuitatẽ sueuoꝝ: natalis duoꝝ germanoꝝ felicis ⁊ regule: q dicunƭ fuisse ex legiõe thebea. Le. ij. Cũ vero peruenissent ad supradictũ locũ: aliq̃ndiu inibi pstiterũt vacãtes ieiunijs ⁊ orõnib⁹: seminãdo pp̃lis dei ꝟbũ salutis. Dũq; huic opi insisterẽt: assũt psecutores a maximião directi: añ quoꝝ ꝯspectũ

se sponte sancti offer entes: iter rogati respōdēt. Xpīanos nos fatemur: et ex collegio sāctoꝝ mauricij: exuperij: et sociorū eoꝝ. Persecutor deniqꝫ nomine deci⁹ vt vidit eos in fide xpī cōstātes: et nec minis nec pcib⁹ suis acqescere: iussit eos super cādētes rotas ferreas īponi. Cum āt immanit torq̄rent: dixerūt decio. Tyranne q̄les sunt dij tui? Jnq̄t decius. Jupiter et mercurius. Cui beata regula. Beelzebub est deus tu⁹. Lec. iij.

TUnc irat⁹ deci⁹: in fervēti pice posuit eam: et liq̄factū plūbum dedit ei ad potādū. Scā autē sic potata: ait. Tormēta tua: sup mel et sauū sūt mihi dulcia. Tūc iudex reclusit eos ī carcere: et cū varijs tormētoꝝ generib⁹ gaudētes torq̄rēt: nubes lucida obūbrauit eos: et vox huiusmodi est subsecuta. Confidite ne timeatis: qꝛ ego vobiscū sū. Post hoc data sentētia: decollati sunt: et āputatis capitib⁹: de ripa flūinis vsqꝫ ad sinū vicini mōtis: ad locū quē sepulture sue elegerūt: mirabilit deuenerūt. Vox āgeloꝝ de nube audita est psallentiū. Jn padysū deducēt vos āgeli cū glīa: suscipient vos martyres: et pducēt vos ī ciuitatē sāctā hierusalē. Quo ī loco pstātur beneficia dei vsqꝫ in hodiernū diem: si fides petētiū nō titubet.

Jn exaltatione sancte crucis. Le. j.

APud hierosolymā exaltatio scte crucis: q̄ ab elena cōstātini matre īuēta: ita p mediū est secta: vt et crux cōstātinopoli sit portata: et crux hierosolymis tecis argenteis sit reseruata. Multoꝝ itaqꝫ tēpoꝝ labēte curriculo: foca romāis īpāte: pse aduersus rē publicā cosdroe rege grauissima bella gerēte: mltas romanoꝝ puicias ꝛ ipsā hierosolymā iuadūt: destruētes ecclīas: scā queqꝫ loca psanātes inter ornamēta sacra q̄ abstulerūt etiam vexillū dominice crucis abducunt. Lectio. ij

FEcerat āt cosdroe rex eoꝝ turri argētea ī q̄ iterlucētib⁹ gēmis tronū extruxerat aureū. Jbiqꝫ solis q̄drigā: ꝛ lune vel stellaꝝ imaginē collocauerat: atqꝫ: p occultas fistulas aque meat⁹ adduxerat: vt q̄si de⁹ pluuiā desup īfūderet. Et dū subterraneo specu eqs ī circuitū trahētib⁹ circūnacta turris frabica moueri videbat: q̄si q̄dāmodo rugitū tonitrui iuxta possibilitatē artificis mētiebat ī hoc vtiqꝫ loco sedē sibi pauerat: atqꝫ iuxta eā q̄si collegā crucē dominicā posuit: filioqꝫ suo regno tradito: ipē ī fano huiusmodi residebat Mortuo foca: heracli⁹ imperator vir strēnu⁹ et armis exercitat⁹: g

aduersꝰ psas bellū igressꝰ: occiso cosdroe quē i turre iā dicta seden tē iuenit: psas i dedditionē recepit: lignūqꝫ gl'iosissime crucis exide repedans secū tulit: et hierosolymā vnde sublatū fuerat cū magna veneratione restituit. Lectio.iij

EL renouāte dō ātiq̄ miracl'a: int' alia mira q̄ tūc celitꝰ ostēsa fue rāt: scilicet porta clausa ē ab angelo: et iterū patefacta: die eo dē mortuꝰ recepit vitā. Paralitici q̄tuor sanati sūt leprosi: decē mū dati: quidecī ceci illūinati: plurimi quoqꝫ a demōibꝰ erepti: multi a varijs infirmitatibus liberati. Offerēs igit' hoc i tpe ecclesijs dei heraclꝰ mlta dōaria: ex regijs sūptibꝰ reparī eas fecit: simili't et de creto statuit omnibꝰ id ipsū episcopis assētiētibꝰ: vt dies iuētionis et exaltatiōis sācte ac venerabilis dñice crucis: in omni iperio suo p singulos ānos solēnit' ageret'. Sꝫ et pcurrētibꝰ ānis: leone roma nis iperāte: apud vrbē romā papa sergiꝰ in sacrario beati petri apl'i capsam argenteā: q̄ in āgulo obscurissimo diutissime iacuerat inue nit: et i ea crucē diuersis ac p̄ciosis lapidibꝰ adornatā: dño reuelāte repijt. De q̄ tractꝫ q̄tuor petal' qbꝰ gēme icluse erāt mire magnitudi nis: portionē salutifere dñice crucis i terris repositā inspexit. Que ex tpe illo ānis omnibꝰ i basilica scti saluatoris: q̄ appellat' cōstāti niana: die exaltationis eiꝰ ab omni osculat' atqꝫ adoratur populo.

¶ De cōmemoratione sancti cornelij. Lectio.iiij

Rome via apia i cimiterio calixti: natalis sancti cornelij episcopi: sub psecutione dcij: cū p̄sbyteris et diaconibus cētūcellis exi lio deputatꝫ. Ad quē cōfortādū mlti xpianoꝝ veniebāt. Quo tem pore beatꝰ ciprianꝰ scripsit ei de celerino littore: q̄nta p fide et cōfes sione xpi sustinuerit. Deciꝰ cesar audito: qꝛ multa ei scriberet: et de beato cipriano: rogauit eū sibi exhiberi. Exhibitꝰ decio iterrogan ti cur a cipriano cōtra rē plubicā litteras accepisset: respōdit. Ego de corona dñi litteras accepi: nō cōtra rem publicā. Iratꝰ deciꝰ: ius sit vt os eiꝰ plūbatis cederet'. Deinde ad tēplum martis: vt sacrifi caret duceret'. Qd' si ɔtēpsisset: illic capite puniret'. Cūqꝫ duceret' vnꝰ ex militibꝰ noie cerealis: rogare cepit beatū papam: vt visitaret vxorē eiꝰ: q̄ ānis qnqꝫ palitica iacebat. Ingressus āt domū eius: te nuit manū salustie et erexit eā: dicēs. In nomine iesu christi nazare ni surge et sta super pedes tuos. Que protinus erexit se clamans: et dicens. Vere xp̄s est dei filiꝰ. Et dixit beato cornelio. Baptiza me p xp̄m te cōiuro. Et currēs iplevit vas aq̄: et attulit ei. Le.v.

Tunc miserūt se oēs milites ad pedes eiꝰ: orantes se baptizari

Quos vt baptizauit obtulit pro eis sacrificiũ laudis: et participati sũt omnes de corpore et sanguine dñi nr̃i iesu xp̃i. Audiẽs hoc decius: mittes tenuit eos omnes et iussit vt cũ beato cornelio ducerent ad sacrificãdũ. Et si nollẽt parere: capite plecterent. Ducti aũt foras muros porte apie: et expuẽtes in teplũ: decollati sunt vna cũ beatissimo papa numero viginti et vnus. Et cerealis cũ vxore sua salustia: sub die octauo decimo kalẽdarum octobriũ. Eadẽ vero nocte: venit beata lucina cũ clericis et familia sua et rapuit martyrũ corpora: et sepeliuit ea in agro suo in cripta in cimiterio calixti. Huius beate lucine rogatu idẽ beatus cornelius corpora apostolorum de catecumbis leuauit noctu: et posuit pauli quidẽ corpus via ostiẽsi: vbi decollatus est. Petri aũt iuxta locũ vbi crucifixus est: inter corpora sanctorum episcoporum in tẽplo apollinis in mõte aureo in vaticano palacij neroniani: ter

Apud affricã beati ciprianĩ episcopi (tio kalẽdas iulij. Lec. vj. valeriano et galieno imperatoribus galerio maximo proconsule. Quia ela boratibus gentilibus cõprehẽsus: ex precepto aspasij proconsulis in exiliũ ciuitate curdubitana missus est. Habitansque ibi suspensa ad celũ mẽte tantũ ad calcãdas passiones huius temporis: amore xp̃ianitatis. Quo cõueniebãt ad eũ plures egregij clarissimi ordinis et sanguinis: sed et seculari nobilitate gloriosi: quia propter amiciciam eius secessum subinde suaderẽt: et ne paruum esset nuda suadela etiam loca in quibus secederet offerebant. Post dies aũt multos regressus de exilio habitabat: in hortis suis. Et cum illic moraretur: venerũt ad eum principes: ex officio consulis galerij maximi: qui aspasio paterno successerat: et leuãtes eũ in curriculo: duxerunt ad proconsulem in loco sexti: vbi pro reparanda sanitate degebat. Collectusque ab astatore officij: secessit in hortũ eius in vicũ saturni. Conuenit autẽ ad eum omnis populi freqũtia. Quod cũ comperisset beatissimus martyr: precepit custodiri puellas que aduenerant audire verbum dei: quoniam ante ostiũ principis manebant: ob amorẽ martyris gloriosi. Altera die octauo decimo kalẽdas octobris: mane galerius maximus sanctũ ciprianum episcopum: offerri sibi precepit: in atrio secutio lo. Cui inter alia cũ dixisset procõsul: iusserũt te sacratissimi principes ceremoniari: sanctus ciprianus dixit. Non faciã. Maximus proconsul dixit. Cõsule tibi. Sãctus ciprianus dixit fac quod tibi preceptũ est.

In illo tẽpore dixit dñs ihesus discipulis suis. Sicut ful (Scdm matheũ. gur exit ab oriẽte: et patet vsque in occidẽte: ita erit et aduẽtus filij. Lectio. Fratres (hominis. Omelia gregorij pape. L. vij.

charissimi: discipulis suis diem aduentus sui predicere volens ait. Sicut fulgur exit. Fulgur aũt siue solis: siue flaminis est. Ab oriēte Recte ad orientem adoram⁹: vnde speram⁹ iudiciũ. Ita erit aduentus filij hominis. Clarus scilicet et terribilis et celeberrim⁹. Hinc apparet: ꝙ saluator i secũdo aduētu: nõ i hũilitate: sꝫ i glĩa veniet. Ubicũqꝫ fuerit corp⁹ illic ɔgregabũť ꝛ aq̃le. i. vbi hostie iudeoꝝ fuerint: illuc romani ɔgregabũť. Siue iuxta lucã cãm hui⁹ſmõis accipit: q dič. Dixerũt apľi. Ubi dñe? Quib⁹ rñdit. Ubi fuerit corp⁹. i. vbi ɔgregabor: inde romani veniēt. Siue exēplo naturali instruxit eos. Aquile ꝛ vultures: etiã trãsmaria sētire cadaueꝝ fetores dicũtur: et ad escam huiusmodi congregari. Lec. viij.

SI ergo irrationales volucres naturaliť tantis terraꝝ spacijs ꝛ maris fluctib⁹ separate: ꝑuũ cadauer sentiũt: q̃nto magis debꝫ multitudo credētiũ festinare ad eũ cui⁹ fulgur exit ab oriente: idest ab ecclĩa: vbi corp⁹ ei⁹ habeť? Siue vbi fuerit idest vbi exit homo crucifix⁹ i celũ: illic aquile. i. sancti ɔgregabũť? Siue in resurrectiõe vbi fuerit corp⁹ illuc anime veniēt. Stati aũt post tribulationē dieꝝ illoꝝ. Ostēdit ꝑuum tēpus inter ꝑsecutionē apostoloꝝ: et vindictam crucis: siue inter ꝑsecutionē antichristi: et iudiciũ. Sol obscurabiť: sicut solis facta defectio contigit in nece dñi. Et stelle cadēt de celo: sicut igneus globus visus est. Et virtutes celoꝝ commouebunť: scilicet angeli vel exercitus romanorũ. Et tũc apparebit signum filij hominis in celo: scilicet crucis vindicte: et ꝓpter crucis mysterium venientes ad eũ. Et tunc plangent omnes tribus terre: scilicet iudei obsessi lugebunt: siue cũ penitentiaꝫ agent. Lec. ix.

ET videbunt filium hominis: venientem. Tunc agnoscēt: quod huius causa hec mala eis acciderint. In nubib⁹ celi: idest exercitib⁹ romanoꝝ. Et mittet ãgelos suos: q ꝑsint romãis. Cũ tuba ꝛ voce magna iuxta ɔsuetudinē hostiũ. Et ɔgregabũt electos ei⁹ a q̃tuor vētis: a sũmis celoꝝ vsqꝫ ad termĩos eoꝝ. scꝫ ad cõfinia mõtis syõ. Siue stati. i. post q̃dragĩta dies vt ꝓbati mãifesti fiãt: q i tormētis nõ dispierũt: ꝛ ne i tribulatiõe tētamēta añxp̃i turbulēta ꝛ ingētia signa diuini iudicij expectaret ecclĩa: sed modico ingesceret tpe in saturitate: q̃si gallina q̃ pectus suum contra terrã ponit: antequã volet. Sol obscurabitur: Non diminutiõe luminis. Diciť eñi. Erit lux lune: sič lux solis: ꝛ lux solis sicut lux septem stellarũ. Sed ad cõparationem vere lucis: omnia tenebrosa erunt. Itaqꝫ iste sol qui nunc per totum orbem rutilat: ꝛ luna que secundum est luminare: et

stelle q̃ ad solatiũ noctis accẽse sunt: omnesq; ꝟtutes q̃s angelorum multitudines ĩtelligim⁹: in aduẽtu xp̄i: in tenebras reputabuntur.

In octauis beate marie.

Iacob genuit iudã ⁊ fratres eius. Judas ĩterp̄tat̃ ↄfitẽs siue gl̄ificãs. Unde ⁊ iudei ↄfitẽtes interp̄tant̃. Proinda q interp̄tat̃. vt dixim⁹ cõfitẽs: siue glorificãs: sicͣ ⁊ mater dixit: ꝓpter hoc cõfitebor dño: significat xp̄m: qui dixit in euangelio. Cõfitebor tibi dñe pat̃ celi ⁊ terre. Judas q̃rt⁹ filius fuit inter fratres suos: ⁊ xp̄s in quarto ordine venit. Fuit enim eadẽ in genere iudeorum lex circũcisionis: lex moysi: lex gratie et doctrina apl'orum. Propterea vt dixim⁹ in q̃rto ordine legis venit dñs hoc ẽ in p̄dicatiõe euãgelij. Naasõ genuit salmõ Salmõ ip̄e fuit princeps in tribu iuda: sicut legim⁹ in libro nũeri: ⁊ interp̄tat̃ in mẽbra virtutis: ⁊ significat xp̄m de quo dictũ est ad mariã. Spiritus sanctus supueniet in te: ⁊ ꝟtus altissimi obũbrabit tibi. Seqtur. Salmõ autem genuit booz de raab. Booz interp̄tat̃ robur vel fortitudo: ⁊ ipse significat christum: de quo dicitur: dominus fortis ⁊ potens: dominus potens in prelio. Raab interpretat̃ latã vel dilatã siue cuius animã saluãs dñs. ⁊ significãs eccl'iam ex generationib⁹ cõgregatã. Seqtur. Booz genuit obeth ex ruth. Obeth interp̄tat̃ seruiens: ⁊ significat eũ q nõ venit mĩstrari s; ministrare: ⁊ illos q seruiunt dño in timore. Ruth interp̄tat̃ festinãs: ⁊ figurat eccl'iã: q: sicͭ ceru⁹ desiderat ad fontes aquarum: ita ⁊ eccl'ia desiderat xp̄m: et deposuit venena serpẽtiũ: idest peccata. De ista eteni ruth scriptũ est. Emitte agnũ dñe dñatorẽ terre: de petra deserti ad mõtem filie syõ Obeth genuit iesse. Jesse interp̄tat̃ incẽsum: siue sacrificiũ domini: ⁊ significat xp̄m: q corp⁹ suũ tradidit ꝓ nobis oblationẽ et hostiam deo: ĩ odorẽ suauitatis. Jesse aũt gẽnit dauid regẽ. Q: scd̃m cor dñi ẽ elect⁹ dicẽte illo. Jnueni dd̕ filiũ iesse virũ s; cor meũ. Dauid aũt rex gẽuit salomonẽ: ex ea q̃ fuit vrie. Magnitudinẽ ꝟo sceleris ideo posuit: vt ĩtelligere possim⁹: q: peccatoris post dignã p̄niã obliuiõi tradet dñs culpã: sicͭ scriptũ ẽ. Ego sũ q deleo iniqtates tuas: ⁊ peccatorum tuorum ãpli⁹ nõ recordabor. Mathe⁹ euãgl'ista q nõ tacuit culpã dd̕: se ip̄m tñ publicanũ apellat: qd̕ alij euãgl'iste tacent. Salomõ ĩterp̄tat̃ pacific⁹: eo qd̕ pacẽ habuerit suo ĩ tp̄e: ⁊ significat xp̄z q in tp̄e pacis nat⁹ ẽ scd̃m carnẽ: sub augusto cesare. De q̃ pace demõstrãt ãgeli canẽtes. Gl'ia ĩ excelsis deo: ⁊ ĩ terra pax hoĩb⁹ bõe

voluntatis. Ipse eteni pax nra: q fecit vtraqz vnu. Ipse eteni dixit discipulis suis. Pacē meā do vobis: pacē relinquo vobis. Interptatur eni salomō dilect⁹ dni. Dilectus fuit ch̄ristus a patre: sicut legim⁹ ipsum deū patrē dixisse de eo. Hic est filius meus dilectus in quo mihi bene cōplacuit: cui ē honor et glia i secula seculoꝝ amē.

In natale sāctoꝝ nicomedis et vale

Natalis sancti nicomedis mar (riani. Lec. j. tyris. Quē flacc⁹ comes cū ad eum perlatum fuisset: quod corp⁹ sancte virginis felicule quā ipse ꝑ xpo punierat sepelisset: fecit teneri: et duci ad sacrificādum. Qui cum diceret ego sacrifico deo omnipotēti q regnat in celis: nō his dijs excisis: qui in tēplis quasi in carcerib⁹ clausi custodiūtur: plumbatis diutissime cesus: migrauit ad dnm. Corpus eius in tiberim ꝑcipitatū: qđ a clerico eius nomine et opere iusto collectū: et perductū ad horticellū suum sepultūqz est iuxta muros via numentana. Lec. ij.

Eodem die in territorio cabilonensi castro trenostro natalis sācti valeriani martyris: qui vnus fuit ex numero sanctoꝝ quinquaginta: qui temporib⁹ ātonini lugduno in carcerē trusi fuerāt et cū beato marcello patefactis custodie qbus tenebant diuinit⁹ claustris: aufugit. Cumqz ad ꝑfatum castrum puenisset: et dni iesu xpi nomē predicās: plurimos ipso inspirāte ad eius fidem conuertisset reuertenti ad vrbem cabillonensiū vbi beatū marcellum martyrē pro christo necauerant presidi prisco oblatus est. Lec. iij.

Quem ille faciens suis conspectibus presentari: primū minis et terroribus frangere conatus est. Deinde suspensum et graui vngularum laceratione cruciatū: cum in xpi confessione videret immobilē: ac leto animo in ei⁹ laudib⁹ ꝑmanētem: ꝑtin⁹ i eo loco vbi nūc sacrū ipsius corp⁹ debita veneratiōe excolit: gladio aiauerti fecit.

In nātē scē eufemie virginis. Lec. j.

Natalis sancte eufemie virginis: q̄ martyrizata est sub diocleciano iperatore: ꝓcōsule aūt prisco in ciuitate calcidonēsi: q̄ deferēte iniquissimo appelliano cū alijs quadragita nouē tradita est ꝓcōsuli prisco. Cui prisc⁹ dixit. Honora te ipsam et generis tui dignitatem ne amittas: et imola deo marti. Beata

euphemia ei⁹ iniquā suasionē cōtēnēs:pect⁹ suū signaculo xp̄i muniēs īpterrita stetit. Prīsc⁹ irat⁹ vt eā supare posset:post tormēta ꝛ carceres:etiā v̄bera ꝛ argumēta rotaꝝ ignes ꝛ pōdera lapidū angularium:bestias ꝛ plagas v̄gaꝝ secures ꝛ sartaginē: ꝛ leōes ac bestias ei adhibuit. In vltimo in theatrū duci: ꝛ leōes ac bestias ei laxari iussit. Tunc btā virgo fudēs oratiōnē ad dn̄m: dixit. Tu dn̄e noscēs omnes q te inuocāt fide pura ꝛ integra:suscipe aiaꝫ an cille tue. Et sicut suscepisti sacrificiū patris nr̄i abrahe:ita suscipere digneris sacrificiū humilitatis mee:qđ tibi ob cōfessionē laudis tue imolatur Tūc vna solūmodo de bestijs cōcurrēs morsū scō corpori ei⁹ infixit et ita imaculatū spiritū virgo domino reddidit. Lec.ij.

Cuīcs mat ei⁹ theodora ꝛ philosophꝰ pat ei⁹: curatū corp⁹ ei⁹ sepelierūt:q̄si mille pass⁹ a ciuitate calcidōa. Cōpletū ē aūt martyriū ei⁹:sexto decimo die mēsis septembris. Ipso die rome natalis sanctoꝝ lucie ꝛ geminiāi:sub imꝑatore diocleciano: iudicib⁹ aprophasio et megasio. Māserat aūt beata lucia ī viduitate ānos triginta sex. Toti⁹ aūt vite:fuerūt anni septuagita qnq̄ꝫ. Que accusata a filio suo euppio:qđ xp̄iana viueret:iussit eā dioclecian⁹ sibi adduci. Imꝑator dixit ei. Audiui q reū illū crucifixū ɔfiteris: ꝛ deos nostros derides. Nūcq̄ si pata es viuere:pati sunt et dij omnipotētes:vt eis offeras thura:vt possint tibi eē ꝑpicij:et viuas. Scā lucia respōdit. Nec sibi sunt ꝑpicij:nec cultorib⁹ suis. Nā mihi propitiabitur dn̄s meus iesus xp̄s pro cuius amore parata sum ignem: vincula:et quas volueris penas sufferre. Lec.iij.

Audiēs dioclecian⁹ cōstātiam fidei ei⁹:iussit eam trahi ad carcerē:vbi cōsolatiōnē diuinā promeruit. Reducta ēt aūt iterū beata lucia āte diocletianū:sedētiq̄ꝫ ꝑ tribunali:extēsa est gloriosa femina:ꝛ fustib⁹ diutissime verberata. Et ecce subito terremotus factus est:ꝛ tēplū iouis ita subrutū:vt nec lapis sup lapidē edificij remanserit. Dioclecian⁹ ollam eream adduci fecit:eamq̄ꝫ pice ꝛ plūbo iussit impleri:ꝛ in circuitu ligna aggregari ꝛ succēdi:sanctamq̄ꝫ luciaꝫ infra ollā demergi:vbi sācta dei psallēdo triduo vixit. Mittente vero diocleciano q renūciaret ei si tota iā in cineres esset resoluta:is q missus fuerat:intimauit rediēs īperatori:quod absq̄ꝫ villa lesione sana viueret. Tunc ipſ⁹ tāto miraculo nullo modo ad credēdū xp̄o incitat⁹: iussit vt onerata ferro ꝛ plūbo ꝑ ciuitatis plateas duceret. Peruenit aūt ante domū hominis ꝑpotētis nomine geminiani:in cui⁹ domo demonū simulacra erāt innumera. Dūq̄ꝫ facta

lucia domū ipsam ptransisset subito colūba alba velut nix descen-
dit de celo: et super caput geminiani tertio figurās crucem resedit.
Geminianus respiciēs vidit sibi patere celū: et statim arripiēs cur-
sum: peruenit ad locū vbi iā sancta dei torq̄bat. Et prosternēs se pe
dibus eiꝰ: cepit narrare q̄d viderit: ⁊ baptismi lauacrū expetere. Re
ducta est iterꝫ in carcerē: ⁊ geminianꝰ cū ea. Sacerdoti vero cuidam
nocte apparēs angelꝰ dn̄i: monuit vt iret ad carcerē: et hominem ge
minianū: qui fōtē salutis requirebat: baptizaret. Qui cū euigilasset
festinꝰ abijt: et beatū virū aqua salutari lauauit. Post diem tertiū
exhibita est beata lucia diocletiano: ⁊ cū ipsa geminianꝰ de quo iā
imperator audierat: quod tormēta penarum ipse vellet supplere.

In natale sancti mathei apl'i ⁊ euā(geliste. L. j.

Quoniam deo cura est de hominibꝰ
⁊ plus animarū eorū curam gerit quā corporum: bea
tum matheum apostolū cōtra ethiopes misit: in ci-
uitatē eorum magnā que dicitur natoaber: cui pre-
erat rex egippus. Quam ingressus: cepit detegere
prestigia duorum magorū zaroes ⁊ arfaxat: qui ita
ludificabant populum: vt dicerent se deos esse. Faciebant subito
gressus hominum figi: et tandiu immobiles stare: quandiu ipsi vo
luissent. Sed quos illi figebant: matheꝰ in christi nomine soluebat.
Quos illi cecabant: hic illuminabat. Quibus illi auditum tulerāt
iste reddebat. Serpētes etiam quos illi ad percutiendos homines
excitabant: hic conuertebat in somnium. Et percussiones eorum fa
cto signo domini curabat. Hoc cum vidisset ethyops quidaꝫ eunu
chus candacis regine: qui fuerat a philippo apostolo baptizatus:
procidit ad pedes eius adorans: dicendo. Respexit deus ciuitatem
istam: vt liberet eam de magis istis: quos putant stulti homines de-
os esse. Et suscepit eum in domum suam et veniebant ad eū omnes
amici eiꝰ: ⁊ audiētes v̄bū vite: credebant i dn̄m ⁊ baptizabāt. L. ij.

Factū ē aūt q̄dā die: cū p̄dicatiōi isisterēt i domo eius venerūt
supra dicti magicū singl'is dracōibꝰ: quoꝝ flatꝰ flamifer: ītātū
ab ore ⁊ naribꝰ emanabat sulphureū fetorē: vt hoīes īterficerēt. Ut
v̄o audiuit hoc matheꝰ: ↄsignās se securꝰ cepit exire. Et vt eū vide
rūt magi: āmbo dracōes aū pedes apl'i obdormierūt: q̄ousqꝫ oīs ppl'ꝰ
ciuitatis ↄueīret ad hoc spectaculū. Cū aūt magi nō potuissēt eos
suis incātationibus excitare: rogatu populi ait ad eos apostolus.

Inchristi virtute et nomine quē predico: cū omni mānsuetudine: neminem ledētes: redite ad loca vestra. Ad hanc vocē exeuntes portas vrbis: nūquā cōparuerunt. Lec. iij.

Tunc allocut⁹ est populū: vt relictis idolis: deū viuū qui est solus adorādus adoraret. Cūq̧ multis exhortatiōib⁹ ammōeret eos: subito ortus est tumult⁹: quod filius regis erat mortuus. Ad cuius funus: stabant magi. Qui cū nō possent eū excitare: introductus est dei apostolus: p candacis eunuchi solertiam: iubente rege cū multo honore. Qui cū in nomine domini euz suscitasset: expauit cor regis et regine ⁊ omniū circūstantiū dicētes eum esse deum Ad hoc apostolus. Ego deus nō sum: sed sum seru⁹ domini nr̄i iesu xpi Et cū cognouissent credendo gratiam dei: iussit eis apostolus idola destruere: et tēpla edificare. Ad cuius vocē fabricauerūt ecclesiam quam vocauit apostol⁹ resurrectio: quoniā p resurrectionē filij regis edificata fuerat. In q̄ sedit mathe⁹ vigiti ānis ⁊ cōstituit diaconos ⁊ p̄sbyteros: p ciuitates ⁊ castella: ⁊ nō nullas fabricauit eccl'ias

Baptizatus est aūt rex egipp⁹ ⁊ regina eufenissa: ⁊ filius eoꝝ: qui suscitat⁹ est eufrauō: ⁊ filia eoꝝ ephigenia: virgo xpi pmanēs. Magi vero timētes: fugerūt ad psas. Et quia longū est enarrare: quāti ibidē ceci illuminati p apostolū: quot mortui suscitati: quot paralitici curati: quā christianissim⁹ fuerit rex: ⁊ omnis eius exercitus: quomodo omnia tēpla destructa: quo ordine ad passionis martyriū puenerit apostolus retegamus. Rex autē egippus senectute expleta: perrexit ad dn̄m: et accepit eius successor hirtac⁹ nomine imperiū. Hic cū vellet accipere ephigeniā in vxorem iā xpo dicatam: q̄ sacrū velamē de manu apostoli acceperat: et q̄ erat iam pposita religioni virginū ampli⁹ quā ducētaꝝ: sperās quod p apostolū posset eius animū cōmonere cepit cum eo agere: dicēs. Dimidiū regni mei accipe: tantū vt ephigeniā meo matrimonio copulare possim. Cui respondit apostolus. Iuxta bonū propositū p̄decessoris tui iube cōuenire vniuersas virgines: que cum ea sunt: ⁊ vniuersum populum: et audi quanta bona de coniugio loquar: et quam satis sint accepta deo sancta coniugia. (Lec. iiij. Lec. v.

Cumq̧ locutus fuisset vt promiserat de coniugij dignitate: ait hirtaco charissime fili hirtace: ephigeniam spōsam celestis regis effectam: et sacro velamine consecratā: nullo modo poteris tuo matrimonio copulare. Ad hanc vocem hirtacus qui per singulas dictiones de coniugio: apostoli cum suis fautoribus laudator exti-

terat: ira accensus discessit. Apostolus aũt oẽs ad patiẽtiã cõfortãs: corã oĩ populo impositis manib⁹ sup caput ephigenie: ⁊ sup capita virginũ suarum sodaliũ: benedixit ⁊ scĩficauit eas: vt possent euadere minas hirtaci. Cũq; ois eccl'ia retinuisset apostolũ: inibi missas celebrãtẽ: spiculator missus ab hirtaco: cũ expãsis manibus in celũ oraret: a tergo ictu gladij feriẽs: xp̃i martyrẽ interfecit iuxta altare vbi ab eo corpus dñi fuerat cõsecratũ. Quo audito ois popul⁹ ad palaciũ igne pgebat: s; occurrẽtes oẽs presbyteri ⁊ clerici: simul cũ discipulis ipsius scĩ mathei: furẽti nimiũ: populo dixerunt. Nolite fratres nolite: cõtra dñi p̃ceptũ agere. Celebremus potius oẽs cũ gaudio martyrium apl'i: ⁊ qđ deus ordinare voluerit: expectemus.

Ephigenia ꝯo o v̄go xp̃i: qcquid in auro ⁊ argẽto ⁊ gẽmis habere potuit: oĩa cõtulit sacerdotibus: dicẽs. Postq̃ꝫ dignã apostolo xp̃i fabricaueritis eccl'iam: qđ superfuerit: paupibus erogate. Me ãt oportet certamẽ habere cũ hirtaco. Factũ est qdẽ post hec secũdũ ꝯbũ ipsius: vt oĩuꝫ nobiliũ vxores fecisset venire ad eam: sperãs tali ratione ad eius pvenire cõsensũ. Quo cũ penit⁹ non posset eã a proposito suo reuocare: cõuocauit magos: vt ministerio demonũ illã raperẽt. Qđ cũ non possent: fecit circũdare p̃torũ igne: in quo cũ virginibus xp̃i commanebat. Sed cum p circuitum ignis arderet: apparuit ei angelus dñi cũ apostolo matheo: dicens. Ephigenia firma esto: ⁊ noli hos ignes expauescere. Ad hanc vocẽ excitauit deus ventũ validũ: ⁊ oẽ illud mutauit incẽdiũ ad palatiũ hirtaci: ⁊ ita cõsũpsit illud: vt nõ de facultatib⁹ vel parũ aliqd possent extrahere. Ipse aũt hirtacus cũ vnico filio suo vix euasit: sed melius illi fuerat: vt in incẽdio interisset. Nã filiũ eius vehemẽtissimus demõ arripuit: ⁊ ipsũ elefantinus morb⁹ ita repleuit: vt a medicis isanabilis diceret. Qui cũ irã dei sup se cognosceret: gladio se ipsum pfodiẽs: occubuit. Fratrẽ vero ephigenie noie beor: qui ab apostolo baptizat⁹ fuerat: cõstituit popul⁹ sibi in regem. Qui viuẽs religiose octuagita ⁊ septẽ annis: vnũ filiũ suũ cõstituit ducem alterũq; regẽ: habuitq; pacẽ cũ romanis. Oẽs vero prouĩtie ethiopum replete eccl'ijs benedicũt dñm: ⁊ fiunt mirabilia magna: ad cõfessionẽ beati mathei apostoli. Qui etiã ex tribu sua leui sumpsit cognomẽ: ex publicano a xp̃o electus: ex peccatore translatus. Hic p̃mũ in iudea ⁊ in macedonia p̃dicãs. Postmodũ apđ ethiopiã euãgelizãs martyriũ passus est. Requieuit in pace in mõtib⁹ pastorũ.

Secundum matheum.

In illo tpe. Cũ trãsisset dñs iesus: vidit hominẽ sedẽtẽ in teloneo: matheũ noie: et ait illi. Seq̃re me. Et surgẽs: secut⁹ est eum.

Omelia ex dictis sancti augustini. Lectio. vij.

Legimus apostolo dicẽte: q: oẽs peccauerũt: et egẽt gl'ia dei iustificati gratis: p grãm ipsius. Qui itez inestimabilẽ eiusdẽ grẽ magnitudinẽ cõmẽdãs: ait. Ubi aũt abũdauit peccatũ supabũdauit et grã. Qz nimiz q̃nto grauiorẽ dñs electis suis peccatoꝝ lãguorẽ curauit: veniã grẽ medẽtis mõstrauit. Cũ et ex lectione euãgelica audiuim⁹: q: sedentẽ i teloneo matheũ: ac tpalib⁹ curis intentũ: repẽte miserat⁹ vocauit: et de publicano iustũ: de telonario discipl'm fecit. Quẽ etiã pficiẽtib⁹ eiusdẽ grẽ incremẽtis cõmuni discipłoꝝ numero ad apostol at⁹ gradũ pmouit. Nec solũ pdicãdi: verũ etiaz scribendi euangeliũ illi ministerium cõmisit: vt cui curã terrestriũ cõmiserat: celestiũ esse talẽtoꝝ dispẽsatoꝝ incipet. Qđ ob id vtiq3 puidẽtia supna fieri disposuit: vt nullũ numerositas scelerũ a spẽ da venia reuocaret: cum hũc tãtis mũdi nexib⁹ absolutum: tam celestẽ factũ cõspiceret: vt cõmunicato cũ angelicis spiritib⁹ vocabulo: euãgelista nominaret: et esset. Uidit inquit iesus hoiem sedẽtem in teloneo matheũ nomie: et ait illi. Seq̃re me. Uidit aũt nõ tã corporis intuitu: quã interne admirationis aspectibus: qb⁹ et petrũ negãtẽ vt reatũ suũ agnoscere: ac deflere posset respicere dignat⁹ est: qb⁹ populũ suũ egyptia seruitute depssũ: vt eriperet aspexit: dicẽs ad moysen. Uidens vidi afflictionẽ populi mei: q est in egypto et gemitũ eorũ audiui: et descendi liberare eos. Uidit ergo hoiez: et miseret⁹ ẽ ei⁹: q hũanis tñ studijs deditus: nec dũ ãgelico noie dignus extiterat. Uidit sedẽtẽ in teloneo ptinaci videlz aio: tpalib⁹ lucris inhiantẽ.

Matheum inquit noie. Matheus hebraice: et latine dicit' donat⁹. Lc. viij. Qđ pfecto nomẽ illi apte cõgruit: q tantũ grẽ supne mun⁹ accepit. Nec ptereũdũ: qđ idẽ mathe⁹ erat binomius. Nam et leui vocabat'. Quo etiã noie eidẽ grẽ q̃ donat⁹ est: testimoniũ perhibet. Interpretatur enim additus siue assũpt⁹: significans q: assumptus est per electionẽ a dño: et additus ad numerũ gradus apostolici. Hoc aũt illũ noie marc⁹ et lucas i hac lectione magis appellare voluerũt: ne cõsortẽ operis euangelij: de pristia ꝯuersatione palam notabilem redderent. At vero vbi ad describendum duodecim apostoloꝝ catalogum peruenerunt: tacito leui vocabulo: matheum illum aperte nuncupauerũt. Porro ipse mathe⁹: iuxta hoc quod scriptum est: iustus prioꝝ accusatatoꝝ est sui: venit amic⁹ ei⁹ &

⁊ inuestigauit eũ. Uulgato se noĩe appellat: eũ de teloneo vocatũ se narrat. Sed in catalogo apostolorũ: cũ additamẽto se publicanũ cognominauit. Thomas inqt: ⁊ matheus publican⁹. Quaten⁹ p hoc: maiorẽ publicanis ⁊ peccatorib⁹ adipiscende salutꝫ confidẽtiã pberet. Quã docendi formulã: paulus quoqꝫ secut⁹: ait. Quia xp̃s ihs venit in mundum peccatores saluos facere: quorũ p̃mus ego sum. Sed ideo misericordiam consecutus sum: vt in me primo ostenderet christus iesus omnem patientiam: ad exemplum eorum: qui credituri sunt illi in vitam eternã. Tu autem. Lectio.ix.

Uidit ergo publicanũ: ⁊ qꝛ miserando atqꝫ eligendo vidit: ait illi. Sequere aũt dixit imitare. Sequere me dixit: nõ tã incessu pedũ: quã executione morum. Qui enim se dicit in xp̃o manere debet sicut ille ambulauit: ⁊ ipse ambulare. Quod est nõ ambire terrena: nõ caduca lucra sectari: fugere honores infimos: contemptũ mũdi oẽꝫ pro celesti glĩa libenter amplecti: cunctis prodesse amore: iniurias nulli inferre: at sibi allatas patiẽter sufferre: sꝫ ⁊ inferentib⁹ a dño veniã postulare: nunquã suam sed conditoris glĩam semp querere: quotquot valet secũ ad amorem supernorum erigere. Hoc ⁊ huiusmodi gerere xp̃i est vestigia sequi. Et id q secutus est eum. Nõ enĩ mirandum: quod publicanus ad primam dñi iubentis vocẽ terrena que curabat lucra reliq̃rit: opibusqꝫ neglectis illi⁹ comitatui quẽ nihil diuitiarum habere cernebat: adheserit. Ipse eni domin⁹ qui eum foris verbo vocauit intus inuisibili instinctu vt seq̃retur edocuit: infundens menti illi⁹ lumen gratie spiritualis: qꝛ intelligeret: quia is q a tpalibus euocabat in terris: incorruptibiles in celis dare thesauros valeret. Surgẽs inquit: secutus est eũ. Surrexit: vt sequeretur: dimisit caduca que gerebat: vt consequeretur eterna: ad que illum veritas inuitabat. Quale est illud. Surge q dormis: exurge a mortuis illuminabit te christus.

In natale sancti mauricij cũ socijs.

Sub maximiano qui romane rei publice Lec.i. cum diocletiano collega imperium tenuit: per diuersas fere prouincias laniati aut interfecti sũt martyrum populi. Idem namqꝫ Maximianus sicut auaricia: libidine: crudelitate: ceterisqꝫ vicijs obsessus fuerat: ita etiã exsecrandis ritibus deditus: ⁊ erga deũ celi pphanus: impietatẽ suã ad extinguẽdũ xp̃ianitatis nomẽ

armauerat. Sicq tūc dei veri cultū profiteri audebāt: sparsis vsque quaqꝫ militū turmis vł ad supplicia vł ad necē rapiebant: ac velut bacchatione barbaris data prorsus in religione arma cōmouerat. Erat eodē pe in exercitu legio militū: q thebei appellabant̄ legio aūt vocabatur q̄ tūc sex milia ac sexcētos z sexaginta sex viros in armis habebat. Le.ij.

Hi in auxiliū maximiano ab orientis partib⁹ acciti venerāt: viri in rebus bellicis strenui: z virtute nobiles: sꝫ nobiliores in fide. Erga impatorē fortitudine: erga xp̄m deuotione certa bāt. Euāgelici precepti etiā sub armis nō imemores: reddebāt q̄ dei erāt deo: z q̄ cesaris cesari restituebāt. Itaqꝫ cū z hi sicut ceteri milites: ad ptrahedā xp̄ianoꝝ multitudinē destinarent̄ soli crudelitatis ministeriū detractare ausi sūt: atqꝫ huiusmodi p̄ceptis se obtēperaturos negāt. Maximian⁹ nō lōge aberat nā se circa octhodorū itinere fessus tenebat. Ubi cū ei p nūcios delatū esset: legionē hanc aduersus mādata regia rebellē in his augustis substitisse: in furorē instinctu indignationis exarsit. Sed prius mihi quam reliqua cōmemorē: situs loci istius relatione inserēdus videt̄. Loc⁹ hic sexagita ferme milib⁹ augunēsi vrbe abest. Quattuor deci vo milib⁹ distat a capite lunani lacus: quo influit rodan⁹. Le.iij.

Locus iste iā inter alpina iuga in valle sit⁹ est: ad quē intrātib⁹ difficili trāsitu asperū atqꝫ arctū iter pandit̄. Infest⁹ namqꝫ rodan⁹ saxeis mōtiū radicib⁹ vix p̄uulū viātib⁹ aggerē relinqt. Et iūctis trāsmissisqꝫ angustiarū faucib⁹: subito nec exiguū inter mōtiū rupes cāp⁹ aperit̄. In hoc loco legio scā osederat. Igitur sicut supra dixim⁹ cognito maximianus tebeorū respōso: p̄cipiti ira feruid⁹: ob neglecta impia decimū ex eadē legione gladio feriri iubet quo facili⁹ ceteri regijs p̄ceptis territi metu cederēt. Reintegratisqꝫ mādatis edicit vt reliq i p̄secutiōeꝫ xp̄ianoꝝ cogant̄. Ubi vero ad tebeos denūciatio iterata puenit: cognitūqꝫ ab eis ē iniungi sibi rursum executiones p̄fanas: vociferatio passim ac tumult⁹ in castris exoritur affirmantiū: nūquā se vlli in hoc tā sacrilego ministerio cessuros: idoloꝝ p̄fana semp detestaturos: sacre z diuine religionis cultū institutaqꝫ executuros: vniuersaqꝫ eternitatis deū colere: extrema mortis experiri sancti⁹ eē: quā aduersū xp̄ianā fidē venire. His deīde cōpertis maximian⁹: oī belua cruētior: rursus ad ingenij seuiciā redijt: atqꝫ impat vt iterū decim⁹ eoꝝ morti detur: ce teri nihilominꝰ ad hec q̄ spreuerāt: cōpellerent̄. Quib⁹ iussis deumo in castra platis segregat⁹ atqꝫ p̄cussus ē: q decim⁹ sorte obuenerat.

Reliqua vero se militũ multitudo mutuo sermone in- Le.iiij
stigabat: vt in tã p̃clat̃o ope ꝑsisterẽt. Incitamẽtũ tñ maximũ
fidei i illo tp̃e penes scm̃ mauriciũ fuit ꝓmicerĩu tũc sic̃ tradit̃ legi
onis eius: q cũ exuperio vt in exercitu appellãt cãpiductore: ⁊ cãdi
do senatore militũ: ascẽdebat exhortãdo singl̃os ⁊ monendo fideli
um cõmilitonũ etiã exẽpla ingerens: pro sacramẽto xp̃i: ꝓ diuinis
legib⁹: si ita necessitas fieret oĩb⁹ ⁊ moriẽdũ suadebat: sequẽdosq̃
ammonebat socios illos: ⁊ cõtubernales suos: q iã in celũ p̃cesserãt
flagrabat enĩ iã tunc in beatissimis viris: martyrij gl'iosus ardor.
His itaq̃ priorib⁹ suis atq̃ auctorib⁹ animati: maximiano insania
adhuc estuanti: mandara mittũt: sicut pia ita ⁊ fortia q̃ ferũtur fuis
se hoc modo. Milites sum⁹ impator tui: sꝫ tñ serui q̃d libere ꝯfite
mur dei. Tibi militiã debem⁹: illi inocẽtiã. A te stipẽdiũ laboris ac
cepim⁹: ab illo vite exordiũ sũpsim⁹. Seq impatorẽ in hoc nequaq̃
possum⁹ vt auctorẽ negem⁹ deũ: vtiq̃ auctorẽ nr̃m deũ: auctorẽ vel̃
nolis ⁊ tuũ. Si nõ ad tã funesta cõpellamur: vt hũc offẽdamus: tibi
vt fecim⁹ hacten⁹ adhuc parebim⁹. Sin autem illi parebim⁹ potius
quã tibi. Lectio. v.

Offerimus nr̃as in quẽlibet hostẽ man⁹: q̃s sanguine innocẽtiũ cruẽtare nefas ducim⁹. Dexte
re pugnare aduersus impios atq̃ inimicos sciunt: laniare pios ⁊ ci
ues nesciũt. Meminim⁹ nos ꝓ ciuib⁹ poti⁹ quã aduersus ciues ar
ma sumpsisse. Pugnauim⁹ semꝑ ꝓ iusticia: ꝓ pietate: pro inocẽtiũ
salute. Hec fuerũt hacten⁹ nobis p̃cia ꝑiculi. Pugnauim⁹ ꝓ fide:
quã quo pacto cõseruabim⁹ tibi: si hãc deo nr̃o exhibem⁹? Iurau
mus primũ in sacramenta diuina: iurauimus deinde in sacramenta
regia. Nihil nobis de secũdis credas necesse esse: si ꝓma prerũpi-
mus. Christianos ad penã ꝑ nos reqri iubes: iã tibi ex hoc alij req-
rẽdi sunt. Habes hic nos cõfitẽtes deũ patrẽ auctorẽ omniũ: ⁊ filiũ
eius ihꝫ xp̃m dñm quẽ credim⁹. Vidimus labores pericula q̃ nr̃oꝝ
sociorũ: nos quoq̃ sanguine aspsos trucidandos ferro: ⁊ tñ sctissi-
morũ cõmilitonũ mortes: factũ nõ funera fleuim⁹: nõ doluimus: sed
potius laudauim⁹: ⁊ gaudio ꝓsecuti sumus: q2 digni habiti essent
pati ꝓ dño deo eorũ. Et nũc non nos vel hec vltime vite necessitas
in rebellionẽ coegit. Nõ nos aduersũ te ipator armauit: ipa sal tẽ q̃
fortissima est in ꝑiculis: desperatio. Lectio. vi.

Tenem⁹ ecce arma: ⁊ nõ resistim⁹: q2 mori quã occidere satis ma
luim⁹: ⁊ innocẽter interire: quã noxij viuere peroptam⁹. Siquid
in nos vltra statueris; ignes; tormẽta; ferrũ; subire parati sumus.

xp̄ianos nos fatemur: p̄ſeq xp̄ianos nō poſſum⁹. Cū hec talia maximian⁹ audiſſet: obſtinatoſq̄ i fide xp̄i cerneret aīos viroꝝ: deſpās gl'ioſā eoꝝ ꝯſtātiā poſſe reuocari: vna ſnīa iterfici: circūfuſis militū agminib⁹ iubet. Qui cū miſſi ad btiſſimā legionē veniſſēt: ſtrigūt i ſcōs ferrū: mori nō recuſātes vite amore: cedebant itaq̄ paſſim gladijs: nō reclamātes ſaltē nō repugnātes: ſ3 depoſitꝫ armis ceruices pſecutorib⁹ p̄bētes: ⁊ iugulū vl' ītectū corp⁹ offerētes: ipā ſuoꝝ multitudine nō armoꝝ munitione. Et auſi ſunt vt ferro coronarent aſſerere iuſticie cauſā: ſ3 h̄ ſolū reminiſcētes: ſe illū ꝯfiteri: q nec reclamādo ad occiſionē duct⁹ ē: ⁊ tanq̄ agn⁹ nō apuit os ſuum. Ipſi quoq̄ tāq̄ grex dn̄ic⁹ oīm: laniati tāq̄ ab irruētib⁹ lupis: paſſi ſūt

In illo tpe. Videns dn̄s ihs turbas: aſcēdit i mōtē sol⁹ orare. Scd̄ꝫ matheū. ¶ Omelia btī auguſtini epī. Lec. vij.

Predicāte dilectiſſimi dn̄o ihū xp̄o euāgeliū regni: ⁊ diuerſos p totā galileā curāte lāguores: i oēs ſyriā dn̄tū ei⁹ fama diffuderat: ⁊ multe ex vniuerſa iudea turbe: ad celeſtē medicū cōfluebāt. Qz eni tarda ē hūane ignorātie fides ad credēdū q̄ nō videt: ⁊ ſpanda q̄ neſcit: opoztebat diuia eruditiōe firmādos corpis beneficijs ⁊ viſibilib⁹ miracul' icitari: ⁊ cui⁹ tā benignā expiebant potētiā: non ambigerēt ſalutarē eſſe doctrinā. Ut ḡ exteriores medelas dn̄s ad remedia iteriora trāſferret: ⁊ poſt ſanitatē corpoꝝ curatiōes opareſ aīaꝝ: ſegregat⁹ a circūſtātib⁹ turb': ſeceſſū vicini mōtꝫ aſcēdit: aduocatiſq̄ ap'lis quos ſublīmiorib⁹ inſtitutis ab edicto myſtice ſedit imbueret: ex ipā loci atq̄ opis q̄litate ſignificās ſe eē q moyſē quōdā ſuo fuiſſet dignat⁹ alloq̄: illic q̄dē terribiliore iuſticia: hic aūt ſacratiore clemētia: vt iplear' qd̄ fuerat ꝓphē hieremie ꝓmiſſū: dicēti. Ecce dies veniūt dicit dn̄s: ⁊ diſponā domui iſrl'. Poſt dies illos dicit dn̄s: dabo eis leges meas: ⁊ i corde ipī⁹ ſcribā eas. Le. viij

Qui ergo locutus fuerat moyſi: locutus eſt ⁊ ap'lis: ⁊ in cordibus diſcipl'oꝝ velox ſcribētꝫ ꝯbi mun⁹: noui teſtamēti decreta condebat. Nulla vt quōdā circūfuſa nubiū craſſitudie: neq̄ p terribiles ſonos: atq̄ fulgores pp'lo ab aſcēſu mōt' abſtento: ſ3 patēte ad aures circūſtātiū trāqlitate colloqui: vt p gr̄e lenitatē remoueret legis aſpitas: ⁊ ſpū adoptionis auferret fortitudinē ſeruitutꝫ. Qualis igit doctria ſit xp̄i: ſacre ipī⁹ ſnie ꝓteſtant: vt q ad eternam beatitudinē puenire deſiderāt: grad⁹ feliciſſime aſcenſionis agnoſcant

(Btī īqt paupes ſpū: qm̄ ipoꝝ ē regnū celoꝝ. Le. ix.

De q̄b⁹ ꝯitas paupib⁹ loq̄ret: forte eēt ambiguū: ſi dicens btī paupes nihil adderet de intelligēda paupum q̄litate: ⁊ ſufficere vl

deret ad promerendum regnum celorum: ea sola inopia: quam multi sub dura et graui necessitate patiuntur. Sed cum ait beati pauperes spiritu ondit eis regnum celorum tribuendum: quos vtilitas commendat animarum: magis quam indigentia facultatum. Dubitari autem non potest: quod humilitatis istius bonum facilius pauperes quam diuites assequuntur: quod illis in tenuitate amica est mansuetudo: et istis in diuitijs familiaris elatio. Uerumtamen et in plerisque diuitibus inuenitur hic animus quo abundantia sua non ad tumorem superbie: sed ad opa benignitatis vtantur. Ideoque pro lucris maximis numerat: quod ad repellendam miseriam alicuius laboris impenderit. Omni generationi atque ordini hominum datur in hac virtute consortium: quia possunt esse proposito pauperes: et non pauperes censu. Nec interest quantum sint in terrena facultate dissimiles: qui in spiritualibus bonis inueniantur equales.

In natale sanctorum cosme

et damiani. Le.i

a

Pud egeam ciuitatem natis sanctorum cosme et damiani: sub persecutione diocletiani: sub preside lisia: hi venerabili matre geniti: sacris litteris eruditi: professione artis medicine virtutibus medici erant clarissimi. Hoc autem religionem audiens preses lisias: misit apparitores qui eos adducerent. Quos sapienter interrogauit ex qua prouincia: aut quod esset nomina eorum: beatus cosmas et damianus responderunt ei. Ex arabia sumus. Nomina nostra: cosmas et damianus: xpiani sumus. Sunt nobis et alij fratres: antimus: leontius: et euprepius. Quos tentos ab officio iussit sibi presentari preses: et cepit agere vt sacrificarent. Et cum nulla ratione fundatos animos eorum super petram xpi mouere posset: manibus victos iussit eos fortiter torqueri. Deinde sic erant catenati: iussit in mare mergi. Quibus statim angelus domini affuit: et disruptis vinculis ex pelago liberauit. Le.ii

H

Oc videntes milites: renunciauerunt presidi. Ille mox eis ad se reductis: docete inquit: maleficia vestra: et ego sequar vos: communicans opibus vestris. Sancti autem responderunt. Christiani sumus: maleficia nescimus: et in xpi nomine maleficiorum virtutem contemnimus. Recepti sunt in bene preside in carcere. Et sequenti die proconsul sedens pro tribunali. Fecit ignem copiosum parari: et beatos martyres de carcere productos in medio dari. Sed orantibus sanctis: ignis virtutem suam amisit. Stupefactus preses: et qui circa martyres dei peruenerant magicis artibus designans: suspendi et torqueri eos iterum iubet. Sed cum grato et hilari vultu in superioribus tormentis perstitissent: paratis crucibus impius proconsul: gloriosos martyres suspendi atque extendi iubet et lapidibus in cruce leuatos persequi. Sed cum ictus lapidum in iacientes retorquerentur: preses furore succensus sagittis eos iussit aggredi: vt saltem leuiori volatu ferrum in eis figeretur. Le.iij

VErum cū hinc in aliquo sanctos nō lesissent: plurimi mittentiū ac circūstantiū vulneribꝰ eoꝝ defecerūt. Cernēs itaqꝫ preses maliciam suaz diuina virtute superari: gladio animaduerti illos iubet. Martyrizati sunt aūt cosmas et damianꝰ: antimꝰ: leōtius: et euprepius: vicesimo septimo die mēsis septembris. Quoꝝ corpora religiosi viri sepelierūt in loco venerabili: nō lōge a ciuitate egea. Duoꝝ aūt fratrū cosme ⁊ damiani memoriā roma etiam tēplo preclari operis nomine eoꝝ edificato solenniter agit.

In natale sanctoꝝ fausti ⁊ ianuarij

IN diebꝰ illis: cū eugenꝰ pses (martyrū. Lec. j. cordubam aduenisset: beatissimi martyres faustus ianuarius: et martialis: sic ceperunt loqui ad eum. Quid tibi eugeni impie: dei seruis magis inuidere quā credere? Tunc eugenꝰ furore repletus: sic dixit: homines infelices: quid vos esse vultis? Faustus dixit. Christiani xpm fatentes. Dominꝰ vnus est: ꝑ quē omnia et nos ꝑ ipm. Eugenꝰ dixit vnde est vobis hec tā desperata societas? Faustus dixit. Desperatio nō ē nisi in te solo: qui deuz negare nos cogis. Hoc cū diceret faustus: dixit preses. Imponite faustum in eculeo: qui tā irreuerent respōdit. Januarꝰ fausto dixit. Digne charissime ꝓ nobis hoc pateris: qui meritis peccatoꝝ nr̄oꝝ te socium esse voluisti. Faustꝰ dixit. Societas nostra mā̄sit semper. Eugenius dixit. Que ē ista nūc allocutio: qꝺ tam ipie cepistis ābo respōdere. Januariꝰ dixit. Nobis ꝯfessio xpi: nulla est ipietas. Eugenꝰ ad martialē sic ait. Video dementiā animi istoꝝ: ꝙ sic te in societate collegerūt. Noli istis impijs et maleficis te credere. Lec. ij.

MArtialis dixit. Deꝰ solꝰ imortalis: q fecit celū ⁊ terrā: ipe te puniat. Eugenꝰ dixit. Et hic iponatᷣ i eculeo. Cūqꝫ factū fuisset: martialis dixit. O btā imortalitas gl'ie xpi: ꝙ nos tibi frater fauste sociasti. Eugenꝰ dixit. Torqte eos: donec adorent deos nr̄os. Cūqꝫ fieret: faustꝰ dixit. Difficile ē tibi et patri tuo diabolo: nos a paternis legibꝰ ad moralitatē tuā ꝯuerti. Eugenꝰ dixit. Abscindantᷣ ei auricule ⁊ nares: supcilia quoqꝫ radātᷣ: ⁊ dētes superiores extrahātᷣ. Cūqꝫ factū fuisset: faustꝰ gratias egit deo hilaris factꝰ. Eugenius ianuario dixit. Vides ianuari: quanta tormenta perpessus fuerit faustus: dum in impia voce perdurat? Januarius dixit. Impietas ista in me maneat: et vinculū charitatis eius. Lec. iij.

Eugeni⁹ dixit auferant̄ ⁊ huic q̄ illi p̄cepi. Cūq₃ fieret: eugeni⁹ dixit ad marcialē. Uides martialis demētiā sociop tuop:⁊ q̄ illis mala venerūt: Tu itaq₃ cōsule tibi: et disiunge te ab illop mala volūtate. Martialis dixit. Cōsolatio mea ip̄e ē: quez ip̄i gaudētes magna voce testā̄t Jdcoq₃ ɔfitēd⁹ ⁊ laudād⁹ ē deus: pat̄ ⁊ filius: ⁊ spirit⁹ sāct⁹. Tūc eugeni⁹ furore nimio accēsus: iussit eos igne cōburi. Cūq₃ ducti fuissent: sic vno spū plebē xp̄i alloq̄ ceperūt dicētes. Uos charissimi nolite credere huic inimico diabolo: cui⁹ tempus ē. Sȝ ɔgnoscite vos ad dei imaginē ⁊ similitudinē ei⁹ eē factos. Illū adorate: et illū benedicite: q̄ est factor omniū. Nō vt isti dicūt adoretis opa manuū ipsop. Quoniā ligna: ⁊ petra: aurū et argētū: opera manuū hominū sūt. Uos ɔtēnentes hui⁹ iniuriā: ⁊ cōsiderētes ihū xp̄o soli deo sine cessatiōe quotidie referte laudes. Et cū ducerēt eos lictores p̄ quorū man⁹ fuerāt cruciati: ceperūt eos igni compellere. Simulq₃ traditi igni: exultātes tradiderūt spiritum.

In festiuitate sancti michaelis. Le. j

In monte gargano: venerabilis memoria beati archāgeli michaelis: vbi ip̄ius cōsecrata noīe habetur eccl̄ia: visi facta scemate: sȝ celesti p̄dita v̄tute. Uertice siq̄dē mōtis excelsi posita de corpe eiusdē saxi spelūce ad instar p̄canara ostēdit̄. Est aūt loc⁹ in cāpanie finib⁹: vbi inter sinū adriaticū ⁊ mōtem garganū: ciuitas sipōtus posita est. Qui a menib⁹ ciuitatis duodecī miliarib⁹ p̄rept⁹: i cacumine sup̄ in toto orbe venerādā gestat ecclesiā: q̄ hoc modo mortalib⁹ cognita est. Quidā p̄diues noīe gargan⁹: q̄ ex euētu suo mōti vocabulū indidit: īfinita pecop m̄ltitudine pollebat. Cōtigit aūt taurū armētici gregis ɔsortia spernētē: singularē icedere solitū: ⁊ ad extremū redeūtib⁹ pecorib⁹ domū nō reuerti. Quē dn̄s p̄ deuia queq₃ regrēs: iuenit tādē i vertice mōtis: p̄ forib⁹ cuiusdā assistere spelūce. Quē cū sagitta appetisset: illa velut flamine venti retorta: eū a quo iactata ē mox reuersa p̄cussit. Le. ij.

Turbati ciues ⁊ stupefacti: q̄l̄r res fuisset effecta: nō eni p̄pius accedere audebāt: ɔsulūt episcopū: q̄d facto op⁹ sit. Qui indicto triduano ieiunio: a deo mōuit eē q̄rēdū. Quo pacto scūs archāgel⁹ michael appuit ep̄o: per visionē dicēs. Ego sū archāgelus michael: q̄ i ɔ̄spectu dei semp assisto: ip̄i⁹ loci eē me custodē atq₃ oīuȝ q̄ ibi gerūt̄ i̅spectorē: hoc volui indicio p̄bari: his reuelatiōe comp̄

tis cõsuetudinē fecerūt ciues. Hic deū pcib⁹ sanctūq3 intercessorē poscere michaelē. Duas qdē iānuas ibi cernētes: quaꝝ australis q̄ et maior erat: aliquot gradib⁹ i occasū vgētib⁹ adiri poterat. Sed vltra criptā intrare nō ausi: p forib⁹ quotidie orōni vacabāt. L. iij.

Interea neapolite benauētāos bello lacessere tētāt. Quiātisti tis sui monitis edocti: triduanū ieiuniū agūt. Et ecce nocte ipsa que belli pcesserat diē: idē in visione scūs michael appēs antistiti: pces dixit eoꝝ exauditas. Spōdet victoriā. seq3 eis affuturū: quod mox verū facto demonstrat. Demū victores reuersi vota dño gratiaꝝ ad tēplū festināt referre. Videtq3 mane iuxta ianuaꝝ septētrionalē instar posterule pusillē q̄si hominis vestigia marmori arti⁹ impressa. Agnoscūtq3 btm̄ michaelē p̄sentie sue hoc signum voluisse mōstrare. Ubi postea culmē appositū ⁊ altare suppositū: ipsa ecclesia ob signa vestigioꝝ oppodonia est vocata. Et postmodū collatione facta: si pontini ad orietalem ptē loci illi⁹ beati petri apostoloꝝ

Lerū romano pontifi (principis nole ↄdūt ecclesiā. Lec. iiij. ce: ⁊ sipōtino epo de cōsecratiōe loci ipi⁹ q̄retib⁹: ac ppterea triduanū ieiuniū cū omnib⁹ suis celebrātib⁹ nocte ieiunij suppma: sāctus michael epō sipōtino per visionē appēs monuit vt intrarēt in ecclesiā: quā ipe dedicauit et missas iuxta morem ibi ageret. Meū inquit erit ostēdere qd per memetipm locū cōsecrauerim. Adueniunt mane: cū oblationib⁹ ac magna instātia pcū intrant regiā australē. Et ecce lōga portic⁹ in aqlonē porrecta: atq3 illā attingēs posterula extra quā vestigia in marmore dixim⁹ impssa. Sed pusquā huc peruenirēt: apparet ab oriēte basilica pgrandis: ad quā p grad⁹ ascēditur. Hoc cum ipsa porticu sua quigētos fere hoīes capere videt.

Altare etiā venerandū rubeoq3 cooptū palliolo: pro (Lec. v. pe mediū parietis meridiani ostendit. Erat aūt ipa dom⁹ angulosa: nō in morē operis humani parietibus erectis: sed instar speluncē pruptis et ceteris eminētibus separata scropulis culmine quoq3 petroso diuerse altitudinis: qd hic vtice tāgi: al ibi māu vix possit attigi. Credo docēte archāgelo: domū nō aūt ornatā lapidib⁹. Null⁹ aūt huc nocturno tempore ausus est ingredi: sed aurora trāsacta ma

Ex ipo aūt saxo (tutinos ibidē decātāt hymnos. Lec. vj. quo sacra ↄtegit' edes: ad aqlōis altare dulcis ⁊ nimiū lucida guttati aq̄ dilabit': quā icole stillā vocāt ob hoc: ⁊ vitreū vas: eius dē receptui ē pparatū. Deniq3 nō nulli p lōgas febriū flāmas: hac hausta stilla: celeri ↄfesti refrigerio potiūt' salutis. Jnnūeris quoq3

⁊ aliis morbis ibi crebre sanātur egroti: ⁊ m̄lta q̄ angelice tantū illic licz geri miracula cō pbāt. Sz nō m̄lto post: rome venerabilis etiā bonifa cius pōtifex: ecclesiā sctī michaelis noīe ↄstructā dedicauit i summita te circi: criptam miro ope aptissime porrectā. Un̄ ⁊ idē locus i sūmita te sui cōtinens ecclesiā: inter nubes sitas vocatur. Scdm matheum.

In illo tpe: Accesserūt discipli ad dn̄m ihm dicentes. Quis putas maior ē in regno celoꝝ. Omelia btī maximini episcopi de eadē

Qui diligēt audistis euangelica dicta intel (lectione. Lec. vij. ligere potestis: q̄ ministris ac sacerdotibus dei reuerētia debeatur: vt q̄ ipsos clericos iuuē se oporteat puenire. Ait eni dn̄s pcūtātibus discipulis: qs eoꝝ i regno celoꝝ maior eēt futurus: statuto coraz oibus puerculo ait. Quicūq̄ g̃ humiliauerit se sic puulus iste. hic maior erit i regno celoꝝ. Un̄ itelligim̄ qd humilitate puenit in celum. Et aduocās ihus puulū: statuit eū i medio eoꝝ: vt simpliciter puulū quēdā dn̄s in medio discipłoꝝ statuit: vt eis exēplū inocētie dmonstraret. Uel etiā puulū .i. semetipm i medio statuit: q cū eēt magnus ⁊ deus: factus ē paup ⁊ egenus: vt nos sua paupertate ditaret. Amen dico vobis: nisi cōuersi fueritis ⁊ efficiamini sicut puuli: hoc ē nisi eandē innocētiā quā iste puer fuat p ānos: vos fuaueritis p industriā nō

Quicūq̄ humiliauerit (eritis apti ad regnū celoꝝ. Lec. viij. se sicut puulus iste hic maior est in regno celoꝝ. Sicut hic paruulus videns pulchrā mulierē nō cōcupiscit: nō aliena ambit: nō lesus meminit: non irascitur. Sic nisi vos studueritis p mores fuare: qd iste habet p naturā nō itrabitis i regnū celoꝝ. Quicūq̄ g̃ humiliauerit se sic puulus iste. i. q cūq̄ se hūiliauerit ad exēplū mei: q cū essez deus suꝝ obediēs vsq̄ ad mortē. hic ē maior i regno celoꝝ. hoc ē i pfēti ecclia. Qui suscipit vnū puulū talē i noīe meo: me suscipit. qui talē se exhibuerit: vt xp̄i inocētiā imitetur: i eo xp̄s suscipietur. Un̄ ⁊ dominus dixit. qui susceprit vnū puulū talē i noīe meo: me suscipit: talē q̄lis ego sū imitatorē mei. Et caute dn̄s dixit. Qui talē puulū suscepit. i noīe meo me suscipit: ne videlicz apl̄i cū eis honor ↄferretur: p suis meritis ⁊ p suo honore estimarēt sibi ab hoībus eē honorē colla

Quisqs g̃ cupit diuitat̄ terre vestigia: hūilitatē ima se(tū. Lec. ix. ctetur: q cūq̄ vult fratrē puenire regnando pus illum pueiat obsequendo. Sicut ait apostolus. honore inuicem preuenientes. Uincat eum officiis: vt possit vincere sanctitate. Si eniz te non lesit fratris obsequium: meretur vt eum diligas. Qd si lesit meretur vt vincas: hoc eni nostre xp̄ianitatis summa ē: vt amantibus vicissitudinē ledentibus patientiam rependamus. Qui ergo fuerit patiētior ad in

furiã potētior cõstituet̃ in regno. Nõ eni ad impiũ celoꝝ pueniť su
ꝑbia: diuitijs: ꝑfectura: sꝫ hũilitate: paupꝭe: lenitate. Arta eni ⁊ ãgu
sta via ẽ: q̃ ducit ad regnũ. Quisq̃ ergo honoribus inflat⁹ fuerit:
aut auri thesauris dilatat⁹: tãq̃ꝫ onustum ⁊ ĩpeditũ aĩal ꝑ angustũ
regni iter trãsire nõ poterit. Simul etiã vt se estimat ꝑuenire: sarci
nã ei⁹ exigua porta nõ capiẽs repcussus limine retrorsũ redire co-
getur. Tã eni angusta est diuiti porta celestis: q̃ꝫ est camelo ac⁹ fora
mẽ exiguũ. Uñ ait dñs facili⁹ est camelũ ꝑ foramẽ ac⁹ trãsire: q̃ꝫ di-
uitem intrare in regnũ celorũ. Sicut eni camelũ aĩal tortuosũ atq̃ꝫ
deforme exigua cauerna ꝑterire nõ patiť: ita ⁊ diuitẽ auarũ atq̃ꝫ mẽ
dacẽ arta celi ianua minime intrare ꝑmittit. Naꝫ ideo nudi in sc̃lo
nascimur: nudi etiã accedim⁹ ad lauacrũ: vt nudi quoq̃ꝫ ⁊ expediti
ad celi ianuã ꝑperem⁹. Quã ãt incõgruũ ⁊ absurdũ ẽ: vt q̃ nẽ nudũ
mr̃ genuit nudũ eccl'ia suscepit diues intrare velit in celũ. Propte
rea adolescẽti illi diuiti in euãgelio a saluatore diciť: qui sibi iustus
videbať ⁊ scũs: ⁊ oĩa mãdata legis cõplesse. Si vis ꝑfectus ẽẽ: vẽ-
de oĩa tua ⁊ da paupib⁹. Usq̃ꝫ adeo eni vĩt⁹ apta celo est: vt quãuis
sanct⁹ aurũ vel diuitias possidẽs nõ possit esse ꝑfectus.

In natale sci hieronymi cõfessoris.

Hieronymus nr̃ in oppido stridonis: qđ a go- Le. i.
tis subuersum quõdã dalmatie pãnonieq̃ꝫ cõfiniũ
fuit: pr̃e eusebio nat⁹ est. Uestẽ xp̃i puer rome susce
pit: ibiq̃ꝫ litteris grecis ac latinis appĩme eruditus.
est. In arte q̃dẽ grãmatica donatũ habuit ꝑcepto-
rẽ: in rhetorica aũt victorinũ oratorẽ. Postq̃ꝫ vero
oẽm mũdanã sciẽtiã studijs litterarũ adept⁹ est: ꝓbatissimoꝝ mo-
nachoꝝ habitũ imitat⁹ est. Cupiditatẽ siq̃dẽ animi iugi sinceritate
calcãs: volũtatẽq̃ꝫ corꝑis penni frãgẽs ieiunio: plerosq̃ꝫ honoꝝ re-
Quodã igiť (ligiosoꝝ meliores fore suo docuit ĩstituto. Le. ij.
tpe: dũ ex more idẽ hieronym⁹ diuina ad legẽdũ pãdit voulumi
na: ⁊ moralẽ bibliotece sue auctorẽ tulliũ recordať: mox celit⁹ ne ta
les quãdoq̃ꝫ reuolueret libros salutifero castigatus ẽ ꝟbere. Ita
enim ipse de se ad eustochiũ virginẽ scribens: asserit. Cũ añ annos
plurimos domo ꝑentib⁹: sorore: cognat̃: ⁊ qđ his difficili⁹ est con-
suetudinẽ lautioris cibi: ꝑpter celorũ me regna castrassem ⁊ hiero-
solymã militatur⁹ ꝑgerẽ: bibliotheca quã rome cũ sũmo studio ac la-
bore cõfecerã carere nõ poterã. Itaq̃ꝫ ego miser lectur⁹ tulliũ ieiu
abã: post noctiũ crebras vigilias: post lachrymas: q̃s mihi ꝑteritoꝝ

ex imis visceribꝰ eruebat: plato sumebat in manibus. Si quādo in memetipsum reuersus prophetas legere cep. sem: sermo horrebat incultus: quia lumē cecis oculis nō videbam: nec oculorum culpaz putabaz sed solis. Lec. iiij.

Dum me ita antiquus serpēs illuderet: in media ferme quadragesima: medullis infusa febris corpus meum euasit exhaustū et sine vlla requie qđ dictu quoqꝫ incredibile est: sic infelicia mem bra depasta sunt: vt ossibus vix hererēt. Interim exequie parabantur: et vitalis animi calor (toto frigescēte iā corpore) in solo tantū tepente pectusculo palpitabat. Cum subito raptꝰ in spiritu: ad tribunal iudicis pertrahor: vbi tātū luminis: ⁊ tantū ex circunstātium claritate vidi fulgoris: vt proiectus in terram sursum aspicere non auderem. Ad cuius interrogationem ingrētis quis essem: christianum me cōfiteor. Tūc mihi iudex irato vultu ait. Ciceronianꝰ es: nō xpianꝰ. Ubi ē thesaurꝰ tuus: ibi ē ⁊ cor tuū. Illico obmutui. L. iiij.

Et dū inter verba cedi me iussérat: conscientie magis igne torq̄bar: illū mecū versiculū reputās: in inferno aūt quis confitebitur tibi. Clamare tamē cepi: et eiulans dicere. Miserere mei domine: miserere mei. Hec vox inter flagella resonabat. Tandē ad presidentis genua prouoluti qui astiterant: precabant: vt veniam tribueret adolescentie: et errori penitentiā comodaret. Exacturus essem deinde cruciatum: si gentilium litteraꝝ libros aliquando legissem. Ego q̄ tanto constrictus articulo: vellez etiā maiora promittere: deierare cepi: et nomē eius obtestans: dicere. Domine si vnq̄uā habuero codices seculares: si legero: te negaui. In hec sacramēti verba dimissus: reuertor a superis. Mirātibus cunctis: oculos aperio: tanto lachrymarum hymbre pfusos: vt etiaz incredulis fidē facerem ex dolore. Nec vere sopor ille inanis fuit: vt vana somnia: qbꝰ

Testis ē tribunal āte qđ iacui: iudi (sepe deludimur. Lec. v. ciū testis ē qđ timui: ita mihi nūq̄uā cōtingat tale incidere questionē: liuētes habuisse me scapulas: plagas sensisse post somnū: et tāto dehinc studio diuina legeraz. Interea hieronymꝰ romane ecclesie presbyter: inter omnes dam asi sacerdotes sacre bibliothece scrutator voluminū: dū per triēnium cōtinuū charus acceptꝰq; populaꝛibꝰ venerat: omniūqꝫ iudicio dignꝰ eē sūmo sacerdotio decernit: qđā ex clericoꝝ monachoꝝqꝫ ordinibꝰ: ꝓ petulātia ꝑꝙ ingluuia discursātes: ad effugandum vrbe hieronymum: qui vtrūqꝫ eoꝝ scribens vicium deprehenderat: insidias parauere. Lec. vj.

VErū viro huic ego felicē hui⁹ fuge euētū corrigēti: christi iudicio dispensatū: quā prauorum hominū persecutione credo: vt ecclesia petri instituta regimine omniū: veteris testamēti librorum: xp̄o deo volēte: et hieronymo speciali studio desudante: hebraycaꝫ quoqꝫ haberet veritatē. Et grecorū quorūdā leuitas q̄ romāos a se omnes scripturas diuinit⁹ inspiratas accepisse plaudebat: eos habere q̄d non ipsi habēt recognosceret. Igitur hieronym⁹ romulea vrbe egressus: ad orientē naue ꝓfect⁹: gregoriū nazāzenū cōstantinopolitane vrbis episcopū: in sanctarū scripturaꝝ studijs eruditūꝫ supplex docibilisqꝫ discipulus adijt p̄ceptorē: cū quo cōstantinopolim obseruauit. Hoc discipulatu hieronymus peracto: in siriā perrexit. Et dum in possessione euagrij p̄sbyteri moraret̄: malchū monachū et aliq̄ndo captiuū repperijt. Percūctatusqꝫ eū omnē captiuitatē: accepit historiam: quam postea editā scripsit: et romanis fidelib⁹ misit: hec in hui⁹ historie prologo interserēs. Scribere inquit disposui: si tamē de⁹ vitam dederit: ꝛ si vituperatores mei: saltem fugientē me ꝛ clausū: ꝑsequi desierint: ad deserta deinde loca ad que olim ob agendā penitētiam properare cupiebat: ita citus accēsusqꝫ accesit: vt volasse magis quā measse eū crederes. Sc̄d̄m lucam.

IN illo tēpore: dixit dominus iesus discipulis suis: parabolam hanc. Homo q̄dā nobilis abijt in regionē longiquā: accipere sibi regnū et reuerti. Omelia venerabilis bede p̄sbyteri. L. vij.

HOmo nobilis ille est: cui cecus supra clamabat. Fili dauid miserere mei: et venienti hierosolymā concinebant pueri: osanna filio dauid: benedict⁹ qui venit in nomine dn̄i: rex israel. Longinqua regio: ecclesia est ex gentib⁹. De qua idē homo nobilis sic loquitur Ego autē constitutus sum rex ab eo. Dicit̄ ab eo. Postula a me ꝛ dabo tibi gētes hereditatē tuaꝫ et possessionē tuaꝫ terminos terre. Que videlicet hereditas ac possessio: bifaria ratione regio longinqua vocatur. Vel quia a finibus terre clamat ad dominuꝫ: vel quia longe est a peccatoribus salus. Et cum vbiqꝫ deus sit presens: longe tamen ab eorum sensu qui idola colunt: deus verus abest. Sed quia erant longe facti sunt prope: in sanguine christi. Vocatis autē decē seruis: suis dedit illis decem mnas. Denarius numer⁹ ad legem pertinet: propter decalogum. Vocat itaqꝫ paterfamilias decem seruos: quia elegit discipulos per litteram legis ībutos. Dat (illis decē mnas: q ꝛ legis dicta spiritualit̄ intelligēda reuelat.

POst passionem quippe ꝛ resurrectionēꝫ suam aperuit L. viij.

illis sensum: vt intelligerent scripturas. Mna quã greci mnã vocant: centum dragmis appenditur. Et omnis scripture sermo: quia vite celestis perfectionem suggerit: q̃si numeri centenarij pondere fulgescit. Et ait illis. Negociamini: donec veniam. Uerba mea legis ac prophetarum mystica interpretatione discussa: populis ostendite atq3 ab eis fidei confessiones morumq3 grauitatẽ recipite: iuxta q̃d psalmista suis auctoribus precepit dicens. Sumite psalmum: et date tympanum: hoc est laudem predicationis in cordis intentione percipite: et deuotionem operis in carnis castigatiõe reddite. Tympanum quippe: est pellis in ligno extenta. Pellis vero in ligno extenta: caro nostra est: ad exemplum dominice crucis afflicta. Ciues autem eius oderant illum: et miserunt legationem post illum dicentes. Nolumus hũc regnare super nos. Ciues impios iudeos dicit de quibus alibi protestatur. Nunc autem et viderunt: et oderunt: et me et patrem meum. Qui non solum presentem vsq3 a dmortem crucis oderant: sed etiam post resurrectionem eius miserunt persecutionem apostolis: et predicationẽ regni celestis spreuerũt. Lec. ix.

Et factũ est vt rediret accepto regno. Significat quãdo xp̃s in manifestissima et eminẽtissima claritate venturus ẽ: q eis humilis apparuit cũ diceret: regnũ meũ nõ ẽ de hoc mũdo. Et iussit vocari seruos suos: quibus dedit pecuniã: vt sciret quisq3 quãtum negotiat⁹ esset. Ut sciret inquit nõ quod eum quid lateat. Cui verissime dictũ est: dñe tu omnia scis. Sed scire omnes facere. Nunc enĩ omniũ opera et cogitationes: palam omnibus ostendunt. Quo modo in deuteronomio. Tentat inquit vos dominus de⁹ vester: vt sciat si diligitis eum: hoc ẽ scire faciat. Nemo sane arbitret eos solũ modo: quib⁹ gratia predicãdi data est: non aũt et eos quibus predicata est: ad iudicium tunc esse vocandos. Ipsi sunt enim pecunia quã boni serui acqrere mercando. Quin etiam sciat eos quoq3 qb⁹ numquã p̃dicatũ est: ibidem adesse dãnãdos. De qb⁹ infra dicem⁹. Uenit aũt p̃mus: dicẽs. Mna tua: decẽ mnas acquisiuit. Prim⁹ seru⁹ ordo doctoꝝ ẽ: i circũcisionẽ missoꝝ. Qui vnã3 mnã negotiatur⁹ accepit: qui vnum dominum: vnum baptisma: vnũ deum: predicare iussus est. Sed hoc eadem mna decem mnas acquisiuit: quia populũ sub lege constitutum sibi met docendo sociauit.

In natale sanctorum remigij frontonis et aliorum martyrum.

Lec. j.

REmis sancti remigij episcopi et cōfessoris: viri: pie clarissime virtutis et sanctitatis. Hic gentē francorum idolorū culturis deditam: conuertit ad christū rege ipsorum clodoueo: sacro fonte baptismatis et sacramētis fidei prius initiato: septuaginta ꝛ eo amplius: in episcopatu annos expleuit. Hic interfectam puellam a morte corporis resuscitauit. Lec. ij.

EOdem die petragoris ciuitate natalis sancti frontonis: q rome a beato petro episcopus ordinat⁹ cū georgio p̄sbytero ad p̄dicā dum euāgelium missus est. Cūq3 tertio die itineris: idē georgi⁹ fuisset mortu⁹ merens fronto: reuersus ad apostolū: accepto eius baculo et super corpus defuncti posito: socium de morte recepit. Sicq3 ad predictam ciuitatē veniēs magnā gentis illi⁹ multitudinem ad xp̄m conuertit: et multis miraculis clarus in pace quieuit. Eodem die: atrebato depositio sancti vedasti episcopi ꝛ cōfessoris. Hic dū plurimoꝝ miracłoꝝ signis rutilaret: diuersis diuersas ipartiēs sanitates gētē frācoꝝ barbaricā ad fidē paulatī vocauit catholicā. Le. iij.

PArisius depositio sancti germani episcopi et cōfessoris: q tante virtutis fuit sicut in gestis ei⁹ legitur: vt omniū infirmitates expelleret. Hoc erat scō viro cure: qđ ꝛ tangeret. Ulixbona ciuitate: passio sanctorum verissimi: maxime: ꝛ iulie: qui passi sunt subdaiano p̄side. Quorū datiānus confessione cōperta: parari secretariū iubet: et intromitti lictores: et extēdi martyres: Admoueri verbera colligari vngulas: exponi eculeoꝝ tendicula imperauit. Et cum nihil horū dei famulos aut terruit permissum: aut superauit appositi gladio tandē consumuntur. Ipso die in pago metratise natalis sancti platonis martyris. Treueris ciuitate: depositio sancti niceti episcopi et ↄfessoris. Qui elemosine charitatis sanctitatisq3 toti⁹ refulsit merito dñ i corpe cōmorat⁹ ē. Lonnis nl'is scōꝝ p̄sci ꝛ crescētij

In natale sctē fidis virginis ꝛ martyris. Lec. j.

SAncta fides agenensium ciuitate oriunda fuit: ex parētib⁹ clarissimis splēdidissima prole procreata: alumna loci ipsius in ortu facta ē: patrona in passionis obitu. Nobili quoq3 veterū et generosa stirpe parentum sed facta christi munere nobilior: quia stola virginitatis candida induta fulgens amore fidei in domino iesu christo odorez bone suauitatis

ptulit: hec namqȝ prima in ciuitate ageno dec⁹ ⁊ exẽplũ magni mar
tyrij: cunctis xp̃i fidelibus fuit. Uitam namqȝ tp̃alẽ perdere voluit
vt possideret eternã: q̄ꝛ ab ipsis infantie cunabulis: dñm iesũ xp̃m:
dilexit: ⁊ sui dilexit auctorẽ. Juuenis q̄dem tp̃e passionis erat etate
sed sensu ⁊ op̃e senex manebat. Pulchra erat facie: sed pulchrioꝛ
(mente. Lec. ij.

Virginitatis quoqȝ candore formosissima:
vultusqȝ hilaritate serena. Igit̃ cuȝ eodem tp̃e p̃ses sceleratis-
simus noı̄e dacianus: directus a ꝑphanis diocletiano ⁊ maximiano
imperatoribus: qui tunc romane arcis p̃matum regere videbant̃:
ageno vrbẽ ingrederet̃: dolo instigatus diaboli: quatenus sacrile-
gos beneficijs remuneraret: atqȝ xp̃ianis ibidem metu ipsius laten
tibus atrocissimas penas inferret: continuo beatissimaȝ virginem
fidem accersiri iussit: ⁊ suis conspectibus adduci precepit. At illa-
se sponte ministris offerens: corpusqȝ suum vndiqȝ signo sc̃e crucis
muniens: orabat ad dominum: dicens. Domine iesu xp̃e q̄ tuos sẽ
per in omnibus adiuuas: adesto mihi nunc famule tue: ⁊ prebe ori
meo sermonem acceptabilem: quem in conspectu tyranni huius res
pondeam. Et armata sancte crucis vexillo: frõte: ore pectoreqȝ: san
cto roborata spiritu: hilari animo perrexit. Cum autem adstaret co
ram p̃side: blando sermone ait ad eam. Qđ est vocabuluȝ nominis
tui? Cui consequenter sancta fides nullo metu perterrita: respõdit
Fides nomine ⁊ opere vocor. Preses vero: quid stulta inquit re-
ligionis ac fidei tue? Ad hec sancta fides: respõdit ab exordio iuuẽ
tutis mee xp̃iana sum: ⁊ dño iesu xp̃o tota mentis deuotione seruio:
illius nomen confiteor: illi tota intentione me cõmitto. Lec. iij.

PReses vero: callidissima simulataqȝ tranq̄litate: paulo indul-
gentius respondit. Accipe inquit o iuuenis puella consiliũ: pul
chritudini atqȝ iuuentuti tue necessariuȝ: ⁊ cessa ab hac confessione
⁊ sacratissime diane sacrifica: q̄ꝛ ipsa est sexui vestro cõsimilis ⁊ mul
tis te muneribus faciam ditiorem. Quam promissionem christi vir
go velut nihilũ deputans: ita respondit. A patrũ traditionibus co
gnoui: q̄ꝛ omnes dij gentium demonia sunt: ⁊ tu mihi blandicijs ꝑ-
suadere vis vt eis sacrificare debeam. Preses vero ira commotus
ait ad eam. Ut q̄d deos nostros demonia eẽ dicere presũpsisti? Aut
ꝓstrato inquit corpore dijs sacrifica: aut diuersis te faciam interire
tormentis. Tunc sancta fides secura de premio: exẽplo magnorum
martyrum roborata: has audiẽs minas desiderans a terrena vita
ad supernam migrare gloriam: in hac vociferatione prorupit dicẽs

Ego enim pro nomine dñi mei iesu xp̄i: non solū diuersa sum parata tormenta pati: sed ꝛ mortē in eius confessione subire desidero. Tunc preses magis furore succensus: iussit satellitibus suis: vt sanctā virginem inferrēt in lectum ereum: ꝛ superpositam per q̄ttuor partes extendi: ignemq; subponi precepit: vt eius tenera membra: tam crudeli disrumperentur suplicio. Tu autem. Lectio. iiij.

Itaq; cādentem craticulā sanctissima virgo vltro conscendens diuaricatis membris per quattuor partes extenditur: lorisq; ferreis coartata: per flammeam cratem puoluitur. Cui impij ministri: ferreis batillis ardētes prunas subijciūt: adipeq; flammis iniecto ad latera vsq; torrida incendia subuolare cogunt. Quod videntes qui aderant: vna voce clamauerūt dicētes. O impietas et iniusta iudicia: innocens ꝛ dei cultrix: ꝛ p̄me dignitatis honore prefulgens cur absq; vllo facinore grauissimis supplicijs mancipatur? Multi enim sunt: quorū ignoramus nomina: qui ea die videntes sancte fidis constantiam: a sacrilego demoniorū iugo pia colla soluentes: crediderunt in dominū iesum christum: ꝛ gloriosam sunt coronam martyrij consecuti. Tu autem domine.

¶ De sancto caprasio martyre. Lectio. v.

Eo itaq; tempore cum hec agerentur. A deo electus martyrq; futurus sanctus caprasius cum ceteris christicolis p̄secutionē sacrilegi presidis datiani declinans: ad septentrionalē vrbis plagā sub foramine cuiusdam rupis positus latebat ꝛ cūcta que intra murorum ambitū gerebant: clara oculorū acie perspiciebat. Sub eiusdem qppe diei articulo: ab ip̄o spelūce foramine ad vrbis propugnacula aspectum dirigens vidit sanctā martyrem fidē super carbonū incendia impioꝝ immanitate torreri. Eleuatis igit̄ oculis: intuēs in celum: orationē dño profusis p̄cibus effundebat: vt famulam suam in p̄sēti certamine faceret esse victricē. Rursusq; athleta christi eleuatis oculis in celum: tota mentis auiditate prospexit: ꝛ iterum humo prostratus a dño petebat: vt ei celestem ostenderet virtutem Sicq; petitiōis sue desideratum assecutus effectuz: vidit de nubibꝰ columbam vt niuem candidā descendere: ꝛ coronam interlucentibus gēmis supra solis spendorē rutilantem: celestibus margaritis refulgentem: super caput gloriose martyris ponere. Deinde ipsam dei famulam niueo splendidoq; habitu indutam prospiciēs agnouit perpetue salutis brauium esse assecutam: quā tanto munere celitus videbat ditatam. Tu autem. Lectio. vi.

COlumba igitur e celo veniēs: vt diuina potentia in reliquum tē
pus circa martyrem sacram mirabilior fuisse predicaretur: blā
do alarum volatu dulciq; pennarum applausu: cū hym bri fero rore to
tam vim flammarum extinxit: pirāq; torridi incendij quasi irriguis fō
tibus: tali volatu omnino repressit. Vidit etiam ⁊ vir sanctꝰ beatissi
mam fidez veluti in palestra non tortorū ictibus lesam: nō igne exu
stam: neq; sauciataz corpore: sed celestibꝰ ornamētis stare redimitā
Quā virtutem tam preclaram tam mirabilē: mox vt predictꝰ famu
lus dei caprasius spiritualibus oculis conspexit: supernis gaudijs
dignam eam futuram intellexit: veluti securus non imparibus me-
ritis: eandemq; gloriam subiturus: rupim qua habitabat dextera
sua percussit: ⁊ continuo inde fons aque iugis emanauit: q̄ vsq; in
hodiernū diē indeficienter currēs: salutis remediū virtute dei cun-
ctis aduenientibus prestare non desinit. Quocumq; eniz tedio lan
guoris qlibet detētꝰ fuerit: mox vt de ipsiꝰ rupis fluēto haustū gu-
stauerit: optatā salutē recipiet merit̄ scī martyris. Qui vultu hila
ris: spū alacer: corde intrepidus: ceteris ignorātibꝰ ad locū vbi glo
riosissima virgo ⁊ martyr fides flāmarum patibula sustinebat: impro
uisus aduenit: christum publica predicans voce. Quē statim audiē
dū: impius tyrānus suis aspectibꝰ statui iussit. Ille vero intrepidꝰ
coram eo stetit. Ac preses: eius nomen: patriam: genusq; requirit.
Ad quem sanctus caprasius. In primis quod preclarū est: christia
nū me confiteor: in cuius regenerationis lauacro caprasiꝰ a sacerdo
te nūcupor. Hoc audito preses: blandis eum cepit lenire sermonibꝰ
Video inqt te decorissimū iuuenē: qd si forte sermonibus meis acq
eueris: poteris in palatio sūmorum principū amicicia perfrui: ⁊ multa
consequi predia. Secundum matheum.

IN illo tempore: dixit dominꝰ iesus discipulis suis: parabolam
hanc. Simile est regnum celorum sagene misse i mare: ⁊ ex omni ge
nere piscium congreganti. ¶ Omelia beati gregorij
(pape. Lec. vij.

SAncta ecclesia sagene comparatur quia ⁊
piscatoribus est cōmissa: ⁊ per eam quisquis ad eternum regnū
a presentis seculi fluctibus trahitur: ne in eterne mortis profundo
mergatur. Que ex omni genere piscium congregat: quia ad pecca-
torum veniā sapientes ⁊ fatuos: liberos ⁊ seruos: diuites ⁊ paupes
fortes ⁊ infirmos: vocat. Unde ⁊ per psalmistam a deo dicitur. Ad
te omnis caro veniet. Que sagena tunc vniuersaliter replebitur:
cum in fine suo humani generis summa concludetur. Quam edu-

eunt ⁊ secus littus sedent: q: sicut mare seculũ: ita seculi finē significat littus maris. In quo scilicet fine boni pisces in vasis eliguntur mali autem proijciuntur foras. Tu autem. Lectio.viij

QUia elect⁹ quisq: in tabernacula eterna recipitur: ⁊ eterna luce perdita ad exteriores tenebras reprobi ptrahuntur. Nũc eniz bonos malosq: cõmuniter quasi cõmixtos pisces fidei sagena nos continet: sed littus indicat: sagena sãcte ecclesie quid trahebat. Et quidem pisces qui capti fuerunt: mutari non possunt. Nos autem mali capimur. Sed in bonitatez permutamur. Cogitemus igitur in captione: ne diuidamur in littore. Ecce quam grata nobis est hodierna solennitas: ita vt se non in modico addicat: si cui ex hoc conuentu nostro deesse contingat. Quid ergo in illa acturus est die: quia conspectu iudicis rapitur: ⁊ ab electorum societate separatur. Qui tenebrescit a lumine cruciatur eterna combustione? Unde ⁊ hãc eãdem comparationem domin⁹ sub breuitate aperit: cum subiungit Sic erit in consumatione seculi. Tu autem. Lectio.ix.

Exibunt angeli: ⁊ separabunt malos de medio iustorum: ⁊ mittēt eos in caminũ ignis: ibi erit fletus ⁊ stridor dentiuz. Hoc etiam fratres charissimi timēdũ potius: quã exponēdũ. Aperta etenĩ voce tormenta peccantium dicta sũt: ne quis ad ignorantie sue excusationem recurreret: si quid de eterno supplicio obscure diceretur. Unde ⁊ subditur. Intellexistis hec omnia? Dicunt ei. Utiq: dñe. Atq: in conclusione subiũgitur: ideo omnis scriba doct⁹ in regno celorum similis homini patri familias est: pferenti de thesauro suo noua ⁊ vetera. Si per nouum ⁊ vetus quod dicitur: vtrũq: testamētũ accipimus: abrahã doctum fuisse deuegamus: qui noui testamēti ⁊ si facta nouit: minime verba nũciauit. Moysen quoq: doctum patrifamilias compare non possumus: q ⁊ si testamentum vet⁹ edocuit noui tamē dicta nõ protulir. Sed in eo q͛ veritas dicit: ois scriba doctus in regno celoruz: similis est patrifamilias: ⁊ intelligi valet: q: nõ de his q fuerãt: sz de his qui esse in ecclia poterant: loquebat. Qui tunc noua ⁊ vetera proferunt: cum vtriusq: testamēti pdi(camēta verbis ⁊ moribus loquũtur. Tu autē.

In nte marci pape. Le.i.

ROme via apia: natalis sctĩ marci pape ⁊ cõfessoris q sedit in episcopatu ãnos duos: menses nouem dies viginti: q etiã sepultus est in cimiterio balbine

via ardeatina: quod ipse instans fecit. Hic constituit: vt episcopus ostie q cōsecrat episcopū romane vrbis: pallio vteretur. Eodem die sanctorum martyrū iulie: sergij: et bacchi: sub maximiano imperatore cuius honorib⁹ sublimati: in palatio eius clari habebantur. Nam sergius erat primiceri⁹: bachus vero secūdicerius generaliū schole. A quibusdam ergo apud imperatorem accusati: quod essent christiani: vocati sunt ab imperatore: vt sacrificantes ioui: et de sacrificijs oblatis cum eodem gustarent. Ingressus imperator templum: gustauit de sacrificijs: et circumspiciēs: nō vidit sergiū: et bacchū: neq3 enī ingressi fuerant templū. Mittēs milites de astantibus sibi imperator: iussit eos introduci. Quibus et dixit. Ut video facti estis deorū inimici. Accedite ad aram iouis magni et sacrificate: et de sacrificijs eius sicut ceteri māducate. Respōderūt beati sergius et bach⁹. Habemus regem verū eternū in celis: iesū xp̄m filiū dei. Huic p singulos dies offerimus sanctū viuumq3 sacrificium: atq3 rationabilem culturam: lapides aūt et ligna non adoram⁹. Lectio. ij.

Imperator tūc indignatus: iussit exutos clamide indui eos muliebri collobio: et per mediam ciuitatē ad palaciū trahi: catenis in ceruicibus positis. Et cum puenissent ad palacium: dixit eis imperator. Scelleratissimi: scitis quē colitis xp̄m: Fabri fili⁹ fuit: et antequā nuptie legitime fierent: adulterio facto mater eū pcreauit. Cui milites christi respōderūt. Erras imperator. Nam quē colim⁹ deus verus est: et vita eterna: qui fecit celum et terram. Amplius ergo veris psecutionibus eorum irritatus maximianus: iussit eos duci et antiocho tradi: vt eos cōstringeret ad sacrificādū. Qui religauit eos in cippo. Et facto mane sedit in pretorio: et adducti sunt ante illum sergius et bachus. Et cū nec blādicijs nec minis eos a proposito incuruare posset. Beatū qdē sergiū iterū iussit ī custodia recipi. Bacchum vero extensum neruis crudis tandiu cedi: quousq3 cedentes lassi dificerēt. Et vicissim succedētib⁹ sibi cesoribus: martyr gloriosus in confessione christi: totus corpore discissus emisit spiritū. Et eiecto corpore auibus et feris: abijt antiochus. Lec. iij.

Et christiani furtim venientes: tulerūt corpus martyris: et ī spelunca quadam sepelierūt. Sequenti vero die beatus sergi⁹ eductus de custodia: presentatur antiocho. Qui cū verbis eū flectere non posset. Primo coturnos confixos clauis vestiri eum fecit: et nouē miliarib⁹ ante se currere. Postmodū in sentencia fixum manere videns: decollari iussit. Quem cum christiani eodē loco sepelissent

paruo tempore interposito: beatū bacham a loco quo tumulatus fuerat eleuantes: honorabili martyris loco iuxta scm̄ sergiū cōposuerunt. Ubi et virgo iulia: q̄ sub marciano preside martyriū consumauit: sociata martyribus sepulta quiescit. Eodē die sanctorum martyrum marcelli et apulei: qui qdē primo adheserūt symoni mago: sed vidētes mirabilia que dn̄s opabatur per apostolum suū petrum: relicto symone: doctrine apostolice se tradiderūt. Et post martyriū apostolorum confessione xp̄i et ipsi decollati: aureliano consulari viro sententiam ferente martyrij coronam reportauerūt: sepulti non longe ab vrbe roma. Eodem die sancti senis symeonis.

In nat̄e scōrū dionysij rustici et eleute

Sanctus igitur dionysius q tradēte bea(rij. Lec. i.)to clemēte petri ap̄li successore: verbi diuini semina gētibus erogāda susceperat: quo amplius gētilitatis feruere cognouit errorē: illuc intrepidus et calore fidei armatus accessit: et parisius domino ducente peruenit. Non victus incredule gentis expetere feritatem: quia virtutem suā preteritarum penarū recordatio roborabat. Et qui meruerat esse confessor: non cunctatus est trucibus populis accedere predicator. Tunc memorata ciuitas et cōuētu germanorum et nobilitate pollebat: quia esset salubris: aere iocūda flumine fecūda terris: arboribus nemorosa: et vineis vberrima. Constipata populis: referta comercijs: ipsumq3 insule potius quam vrbis spacium: quod habitationē circūfusa fluminis vnda prestabat: crescētibus consistentium cateruis: reddebatur exiguū: et iocunditatis sollicitatione in vnum plebs redacta commigrans: pene territoriuz suū intra murorum suorum conclusionē contraxerat. Lec. ij.

Hunc ergo locum: dei famulus elegit expetēdum. Ad quez cum primum fide armatus et constantia et confessione accessit intrepidus: ecclesiam illis que necdum in locis erat: et populis illis nouā construxit: ac officia seruiētiū clericorū ex more constituit probatasq3 personas honore seculi ordinis ampliauit. Cinctus ergo fide: etiam constructione basilice roboratus: dominum gentibus nō desinebat insinuare: quē nonerat: eisq3 omnibus et iudicium et misericordiaz anteponēs: paulatī sociabat deo: quos diabolo subtrahebat. Tantas etiam per illum dn̄s dignabatur exercere virtutes vt rebellium corda nō minus miraculis quā p̄dicationibus obtineret. Lec. iij.

Mirorq; modo inermi viro: fidei armis munito: nō valebat plebs armata resistere. Subdebat se certati germanie ceruicositas: et iugum xpi suaue īponi sibi alta cordis ītentione poscebat. Ab ipsis quoq; destruebātur idola: quoꝝ sumptu fuerāt et studio fabricata et inuēto salutis portu idoloꝝ gaudebāt perire naufragia. Lugebat portio victa diaboli: cū de ea victrix ecclīe legio triūphat. Le. iiij.

Tunc hostis ātiqu⁹: vidēs sibi perire: qđ dño cōstabat assidua populoꝝ cōuersione pficere: totā artificij sui machinā ad īpugnādū q̄ fuerāt cōstructa cōuertit: et sue partis auctores deoꝝ suorum flentes exitiū: ad īpietatē subite persecutiōis armauit: vt eos q vnū et verum deum colēdū insinuauerāt et timēdū: expendere diuersitate supplicij maturarēt: ne superesse possit: q valeret acqrere qđ peribat. Persecutionis ḡ publicata sententia impioꝝ gaudens turba pgredit̄: et cōtra dñicū populū pugnatura cōspirat. Nō cūctati appetere gladio: quos dñs suos mōstrauerat eē signaclo. Lec. v.

Taq; cū occidui orbis partez pro xpianorum inqsitione pcurrerēt: sanctū dionysiū episcopū coutra incredulos dimicātē parisius repererūt: cū quo rusticum presbyterū et eleuteriū archidiaconum persecutionis furor inuenit. Vbi sci viri a beati dionysij nūquā sustinuerūt abesse p̄sentia: quos in vnū interrogatio pcussoris inuenit. Sz reperire nō potuit quē a societate martyrij separaret. Interrogati: vnū et verū dñm in trinitate cōfitētur. Lectio. vj.

Terrore subiūcto multisq; afflicti iiurijs: suplicijs verberibusq; macerati: xpianos se eē testātur: visoq; pcutiētis ictu: dei se famulos magna cōfessionis voce pnūciant. In hac ergo fidei ptinacia persistētes: terre corp⁹ beatas celo aīas mittūt. Tali ad dñm pmeruerūt pro cōfessione migrare: q: amputatis capitibus adhuc putabatur lingua palpitans dño cōfiteri. Beata nimiū et deo nr̄o grata societas inter quos nec p̄mus alter potuit eē nec tertius: sz trinitatem confitētes: venerabilē locū trino decorauere martyrio. Metuentes igit̄ pcussores: ne cuersi populi fidelissima corpa pfutura sibi ad patrociniū tumularēt: elegerunt tetris secane pfūdisq; gurgitibus martyꝝ corpa pdēda cōmittere. Que īposita nauibus: ad

In illo (preuisum iubētur gurgitē destinari. Scđz matheū. tpe. Dixit dñs ih̄s discipul' suis. Nolite arbitrari: q: veni mittere pacē in terram. Non veni pacē mittere: sed gladiū.

Supra dixerat: ¶ Ex cōmentarijs bede. Lectio. vij.

quod dico vobis in tenebris: dicite in lumine; et qđ in aure au

dictis predicate super tecta. Nunc infert: quid post predicationē sequatur quo ad fidē xpi: totus orbis cōtra se diuisus ē. Una quoqꝫ domus habuit fideles et infideles: et propterea bellū missū est bonū vt rūperet pax mala. Tale qdet in genesi aduersum rebelles homines: qui moti fuerant de oriente: et turrem extruere festinabant per quā celi alta penetrarēt: fecisse scribit deus: vt diuideret linguas eoꝝ. Unde et in psalmo dauid. Dissipa dñe gētes que bella volūt. Ueni eni separare filiū aduersus patrē suū: et filiā aduersus matrē suam: et nurū aduersus socrū suā: et inimici hominis domestici eiꝰ. Hic locꝰ ppe hisdē vbis i michea ppheta scribit. Et no(Lec. viij. tandū vbicūqꝫ d veteri testamēto testimoniū ponit: vbi sensus tantū manet: sermo consentiat. Qui amat patrē suū aut matrē suā plusqꝫ me: non est me dignus: et reliq. Qui ante premiserat: non veni pacē mittere sed gladiū: et diuidere hominē aduersus patrem: et matrē: et socrū: ne qs pietatē religioni āteferret: subiecit dicēs. Qui amat patrē: aut matrē: plusqꝫ me: non est me dignꝰ. Et in cantico legimꝰ canticoꝝ. Ordinauit in me charitatē. Hic ordo in omni affectu necessarius ē. Ama post dominū patrē: ama et matrē: et filios. Si aūt necessitas venerit: vt amor parētum ac filioꝝ dei amori cōponetur: et non possit vtrūqꝫ seruari: odiū in suos: obseruanda pietas in deū est. Non ergo prohibuit amare patrē aut matrē. Sed signanter addidit. Qui amat patrē aut matrē plusqꝫ me nō est me dignꝰ. In alio euāgelio scribit. Qui nō accipit crucē suā quotidie nō ē me (dignꝰ. Lec. ix. Ne semel putemus ardore fidei posse sufficere: semp crux portāda ē: vt semp nos xpm amare doceamur. Qui recipit vos me recipit: et qui me recipit: recipit eū q me misit. Ordo pulcherrimꝰ. Ad predicationē mirā docet pericula nō timēda: affectū subijcit religiōi. Superiꝰ abstulerat virgā: perā: et duas tunicas: et ne alicui dura viderēt cogitādi vel dicēdi: vnde victꝰ: vnde necessaria. Austeritatē mādatoꝝ: spe tēporaliū et pmissoꝝ. Qui recipit in gens vos: me recipit: et q me recipit: recipit eū q me misit: vt in suscipiēdis aplis vnus qsqꝫ credētiū christū se suscepisse arbitraretur. Qui recipit pphetā in noie pphete: mercedē pphete accipiet. Igitur iudei carnalit intelligētes pphetas: mercedē nō accipiēt pphetaꝝ. Aliter in omni pfessione zizanioꝝ mixtū est triticū. Promiserat q recipit vos me recipit: et q me recipit: recipit eum qui me misit.

Geraldi confessoris. Lec. j.

De sancto geraldo.

VIr igitur domini geraldus: ex pte galliaꝝ q̃ ab antiq̃s celtica vocabat̃: oriũdꝰ fuit: territorio videlicet qđ est auernensi: nec nõ caturiensi: atq̃ lemonicensi pago: nec non etiã albiensi ↄterminũ. Opido vel villa aureliaco: patre vero geraldo: matre vero adaltruda ꝓgenitꝰ. Carnis nobilitate tam excellẽter illustris: vt inter gallicanas familias eius prosapia tã rebꝰ q̃uaꝫ probitate moꝝ generosior videret̃. Pr̃ quippe ipsiꝰ: in ipõ cõiugio sese castigare tanto tẽpore studebat: vt semoto frequẽter a coniugꝫ thoro: solus accubitaret. velut ad tempꝰ iuxta apostolũ oratiõi vacans. Quadam vero nocte monitꝰ in somnio prohibetur: quatinus vxorẽ cognosceret quia filium generaturus esset. Aiunt etiaꝫ quod ei iussum sit: vt illum nomine suo geraldum vocaret. Lec. ij.

DIctum quoq̃ est: q̃ꝫ futurus magni meriti foret. Excitatus aũt cõgratulabat̃ visioni. Dehinc igitur soporatꝰ videbat̃ illi: vt de pollice pedis eiꝰ dextri: quedã virgula nasceret̃ que paulatim in magnã arborẽ succrescebat: ac subinde frõdibꝰ diffusis: sensim spaciabatur. Tunc ille quasi operarios vocans iubebat furcaꝝ amminicula subponi. Et cum illa vehementer grandesceret: nullũ pondus tamẽ in pollice sentiebat. Siquidẽ somnioꝝ visiones: non semper sunt inanes. Et si somnio fides adhibenda est: videt̃ hoc visio rerũ affectui conuenire futuraꝝ. Cognouit itaq̃ vxorem suam que iuxta conditũ visionis: puerum concepit. Sed fortasse de hoc quasi de somno dubitari potest. Aliud tunc virtutis indicium: euidenter secutũ ẽ. Genitrix eiꝰ cũ esset vicina partui nono videlicet die priꝰ quam nasceret̃ contigit vt cũ viro suo vigilãti vigilãs ipã iaceret.

ET cum nescio quid vicissim sermocinarentur: infans Lec. iij. emisit vocẽ: quã ambo audierunt. Cuꝫ attoniti quid nam esset obstupescerẽt. nec ignorare poterant qđ illa vox in aluo matris sonuerit: vocat pater cubiculariã: et quoniam ille vagitus increpuerit adhibito lumine iubet disquiri. Cum illa nullũ omnino infantẽ esse qui vocem illam ediderit: similiter attonita protestaretur: ĩfans iterum secundo sonuit. Et post modicũ interuallũ: sonuit etiam tertio: videlicet sicut recẽs natus vagire solet. Ter igitur in ventre matris auditus est. Quod profecto tã mirũ est: quã et contra nature modum constat accidisse. Et quia non casu: sed disponente rerum ordinatore deo factum est: forte iam vox illa presagabat: quod in huius mortalitatis clausura: vitales actus erat habiturus. Lec. iiij.

Gerald⁹ igitur in matris vtero bene sonuit: quā vltra cōmunē aliorū vigorē in fide sancte trinitatis excercēs se: felicē famam q̄ erat orbē repletur⁹: p illā oculā significauit. Trāsmissa pueritia: cū iā adolesceret mēbrorū robur nociuū corporis cōsumpsit humorē. Ut aūt diuina dignatio corā hominib⁹ eum glorificaret: q de um in exequēdis mādatis eius corā discolis glorificabat: licet in stante iā tēpore antichristi: miracula sanctorū cessare debeāt: memor tamē sue promissiōis q̄ dicit: qui glorificauerit me glorificabo eos hūc famulū suū p q̄ndā curatiōis gratiā glorificare dignatus est.

Quod genus curationis tale fuit: vt quamuis per hu- Lec. v. militatē imponere manū infirmis refugeret: eis tamē frequenter absens: et nolēs subueniret. aquā nēpe de qua man⁹ abluere solitus erat: infirmi solebāt furari: et plerisq̄ sanabātur. Quo licet vt magis credibile videret: persōas quasdā cōmemorare placet. Nā rustican⁹ quidam iuxta coloniacū monasteriū: habebat filiū cecum Qui diu ingemiscēs quod eum cecitas ei⁹ parit et paupertas opprimeret: monit⁹ est per visum quaten⁹ ad domū eius pergeret: et aquā vnde man⁹ eius ablute fuissent: in oculos ceci filij funderet. Credidit homo visioni: et quod somniauerat veniēs indicauit. Lec. vj.

Quo senior audito mēte consternatus intremuit: et presumere id refugiēs dixit illusionē fuisse: que et illū irrideret: et se decipere vellet: vt inconcessa tentaret. Errare hominē inani spe talia postulātem. Ingemuit pater quem filij cecitas anxiabat: et intelligens quod vir domini causa humilitatis nequaquā acquiesceret abire se simulās: ab vno d̄ seruitorib⁹ aquā latēt īpetrauit. Qui domū rediēs: extīcta filij lūīna xp̄i nomē inuocās abluit: et ille eodē momēto lumē recepit.

In illo tēpore: dixit domin⁹ Iesus discipl'is suis. Uidete: vigilate: et orate: q: nescitis q̄ hora dn̄s vester ventur⁹ sit. Et reliqua. Scdm matheū.

Ex cōmentarijs hieronymi. Lec. vij.

Perspicue ostendit: quare supra dixerat de die aūt illa nemo scit neq̄ fili⁹ hominis neq̄ angeli: nisi pater solus. Quod nō expediat scire apostolis: vt pendule expectationis incerti semp eum credant esse venturum: et ignorent quando vēturus sit. Et non dixit: quia nescimus quando venturus sit domin⁹: sed nescitis. Premisit patrisfamilias exemplo: cuz reticeret ad cōsūmationez diē manifestius docet dicēs. Estote parati quia nescitis qua hora fili⁹ hominis venturus sit. Quis putas est fidelis seruus et prudens: quez

constituit dominus su⁹ sup familiam suã: vt det illis cibum in tem
pore? Beatus ille seruus: quem cũ venerit dominus eius: inuene-
P Lenius inculcat et replicat: qua (rit sic facientem. Lec. viij.
re de die consũmationis et hora: nec angelum nec se scire predi
ceret: sed solum patrẽ: quod nõ expediat scire apostoli. Et exẽpluz
patrisfamilias hoc est sui et fidelium seruoruz: idest apostoloꝝ: quo
rum ratione sollicitat mentes: interserit vt spe premiorum ministrẽt
cõseruis suis in tẽpore suo cibaria doctrinarum. Si autẽ dixerit ma-
lus seruus ille in corde suo: moram facit dominus meus venire: et
ceperit percutere conseruos suos. Et reliqua. Ex superioribus pen
det: quod sicut sollicitus seruus z semper aduẽtũ domini prestolãs
tradit conseruis cibaria in tempore suo: z postea super omnia bona
patrisfamilias constituitur: ita contrario qui iuxta ezechiel dixit in
tempore a longe fiet istud: et non putat cito dominum esse venturuz
Factus securior: vacat epulis atqꝫ luxurie: et non lenem patrem fa
milias sed seuerissimum sentiet iudicem. Lec. ix.
V Eniet enĩ dñs serui illi⁹: in die qua non sperat: et hora q̃ ignorat
et diuidet eũ partẽqꝫ eius ponet cũ ipocritis: hoc ipsum docet:
vt sciãt quãdo nõ putat: dominũ tũc esse vẽturũ: et vigilantie z sol
licitudinis dispẽsatores monet. Porro quod dicit diuidet euz: non
quod gladio eũ desecet: sed q̃ a sanctoꝝ cõsortio separet: et partez
eius ponet cũ ipocritis. Cũ his videlicet qui erant in agro: et mole-
bant: z nihilominus derelicti sunt. Sepe diximus ipocritã aliud ostẽ
dere: sicut et in agro et in mola idem videbantur facere: quod eccle
siasticus vir exitus diuerse voluntatis aperuit.

In natale sancti calixti pape z mar

n Atalis scti calixti pape: q sedit i episcopatu (tyris. L. j.
ãnos septẽ: mẽses duos: dies decẽ: hic cõstituit ieiuniũ die
sabbati ter i ãno fieri: frumẽti: vini: z olei: scdm pphetã: z
sub psecutiõe alexãdri ipatoris: martyrij glĩaz adept⁹ est
postquam autem palmachium proconsulem cum omni domo sua
baptisauit: z senatorem simplicium ac domũ eius atqꝫ felicem cum
vxore blauda quam a paralisi curauit: z idem ipsi ab alexandro oc
cisi: z vniuersi gloriaz martyrij cõsecuti sunt. L. ij.
S Ed postquã calepodi⁹ psbyter e⁹ gladio martyriũ sũpsit: tẽt⁹
ẽ ab alexãdro: z diutissime fame cruciat⁹ z q̃tidie fustib⁹ cesus: at
qꝫ phibitũ ẽ: ne qs ad eũ veniret. Si vo aliqs venire noctu auderet:

actus. hystoriaq; seques: carmine vera loqr. Alternis resonabo modis: qd littera pādit. Et res si qua mihi mystica corde dat. Dein de paulum secutus egregium doctorē gentium: vsq; ad triūphum passionis eius quē cū apostolo scō petro rome accepit: individuus comes peregrinationis ac tribulationis eius existens pmāsit. Cui9 pcipue peregrinationis et sacre quippe doctrine gesta: eorūdē anne ctens apostolorū libello: ad laudem nominis 7 memoriā ipsorum: 7 vniuersalis ecclesie sancte stabilimētū cōposuit. Qui dum eundez gloriosissimū paul.. idē venerabilis seqret lucas: in plurimis terre locis magnisq; tribulatiōib9: digne ab illo huiusmodi testimonio diligentie meruit laudari: sic enim chorinthijs de eo scribēs ait. Sa lutat vos lucas medic9: charissim9 me9 q ē i dño fidelis. Lec. iij.

Thimotheo vero illustri viro idē apostolus scribens ait. Lucas est mecum solus. Et in alio loco epistole sue locutus ait de illo: inter reliqua salutationis verba. Ecclesie dei que erat chorinti: misimus etiam et fratrē nostrū cuius laus est in euāgelio p omnes ecclesias nō solum: sed et ordinatus ab ecclesijs: comes peregrinationis nostre. Uere enim vt ita dicā omniū ore laudabilis hic dñi euangelista fuit qui meruit a tanto apostolo: et doctore gentiū predicari. Laudem9 eum pariter et nos charissimi consona voce: corde: ore laudemus: 7 verum a deo medicum missum animaz predicemus eū Cuius omnia doctrine vba: nihil aliud resonare videntur: nisi animę langnentis esse medicinam. Preterea non immerito: iste tale fortitus est nomē. Lucas qdē eolice: in nostra autem lingua interpretatur consurgens siue eleuās. Recte itaq; consurgens siue ipe eleuās dicitur: qui a terrenis curis ad celestia cōsurgēdo eleuatus toto mētis conamine liber expeditusq; est dñm psecut9. Unde non destitit predicare psentibus in ergastulo adhuc carnis retent9: scribere sequacibus euangelium omnibus meruit: multosq; etiam verbo sue predicationis ad iesu christi perduxit fidem. Lec. iiij.

O Dominica atq; veridica psonans lōge lateq; euāgelica tuba sanctissime luca cui9 fragor eolicis qdē pmū intonās auribus: rigās cordis penetralia: istar celoz tonitrui. Demū vt psalmographus cecinit vates: nō soliū occiduas vsq; ptedit ptes tua vox: omni suauitate melliflua: s; 7 in oibus videlic; terre finib9 oci9 psonuit. O insignis pconij almitas euāgelice lucifer: ab orietib9 ptib9 renitēs nobis lumē fidei et celestis itineris patēs scādere callē: demōstrās. O aie salubre medicamētū beatissime luca: q velut nardi pistici pcio

actus. Hystoriā qȝ sequēs: carmine vera loqr. Alternis resonabo modis: qd littera pādit. Et res si qua mihi mystica corde dat. Dein de paulum secutus egregium doctorē gentium: vsqȝ ad triūphum passionis eius quē cū apostolo scō petro rome accepit: indiuiduus comes peregrinationis ac tribulationis eius existens pmāsit. Cui⁹ pcipue peregrinationis et sacre quippe doctrine gesta: eorūdē annectens apostolorū libello: ad laudem nominis ꝛ memoriā ipsorum: ꝛ vniuersalis ecclesie sancte stabilimētū cōposuit. Qui dum eundeȝ gloriosissimū paul.. idē venerabilis seqret lucas: in plurimis terre locis magnisqȝ tribulatiōib⁹: digne ab illo huiusmodi testimonio diligentie meruit laudari: sic enim chorinthijs de eo scribēs ait. Salutat vos lucas medic⁹: charissim⁹ me⁹ q ē i dño fidelis. Lec. iij.

Thimotheo vero illustri viro idē apostolus scribens ait. Lucas est mecum solus. Et in alio loco epistole sue locutus ait de illo: inter reliqua salutationis verba. Ecclesie dei que erat chorinti: misimus etiam et fratrē nostrū cuius laus est in euāgelio p omnes ecclesias nō solum: sed et ordinatus ab ecclesijs: comes peregrinationis nostre. Vere enim vt ita dicā omniū ore laudabilis hic dñi euangelista fuit qui meruit a tanto apostolo: et doctore gentiū predicari. Laudem⁹ eum pariter et nos charissimi consona voce: corde: ore laudemus: ꝛ verum a deo medicum missum animaꝝ predicemus eū Cuius omnia doctrine vba: nihil aliud resonare videntur: nisi anime languentis esse medicinam. Preterea non immerito: istetale sortitus est nomē. Lucas qdē eolice: in nostra autem lingua interpretatur consurgens siue eleuās. Recte itaqȝ consurgens siue ipe eleuās dicitur: qui a terrenis curis ad celestia cōsurgēdo eleuatus toto mētis conamine liber expeditusqȝ est dñm psecut⁹. Unde non destitit predicare psentibus in ergastulo adhuc carnis retent⁹: scribere sequacibus euangelium omnibus meruit: multosqȝ etiam verbo sue predicationis ad iesu christi perduxit fidem. Lec. iiij.

O Dominica atqȝ veridica psonans lōge lateqȝ euāgelica tuba sanctissime luca cui⁹ fragor eolicis qdē pmū intonās auribus: rigās cordis penetralia: istar celoꝝ tonitrui. Demū vt psalmographus cecinit vates: nō solū occiduas vsqȝ ptēdit ptes tua vox: omni suauitate melliflua: sȝ ꝛ in oibus videlicȝ terre finib⁹ oci⁹ psōuit. O insignis pconij almitas euāgelice lucifer: ab oriētib⁹ ptib⁹ renitēs nobis lumē fidei et celestis itineris patēt scādere callē: demōstrās. O aie salubre medicamētū beatissime luca: q velut nardi pistici pcio

si vnguentis redolēs: interiora pectoris nr̄i archana ꝑmulces ad sē
per mãsura gaudia: vbi nullus languor: null⁹ dolor: nullusq; gemi-
tus inuenit: voce incessabili inuitare omnino nō desistis. Recte et
enim huic ille cuiusdam poete epigrāmatis versicul⁹ potest aptari.
Uiuere post obitum vatē: vis nosse viator. Quod legis ecce loquor
(vox tua nēpe mea est. Lec. v.

Hec prorsus cū iā descripta es-
sent euāgelia: per matheū qppe in iudea: per marcū in italia: in-
stigāte sancto spiritu magis auditu quā visu: in achaia: boecieq; ꝑ
tib⁹ historie suū cōposuit: de quo sermone ab his traditū habuit: q
ab initio viderūt: et ministri fuerūt sermonis dei. Incipiēs a sacer-
dotū regūq; tēporib⁹: in hūc videlicet modū. Fuit in diebus hero
dis regis iude sacerdos qdā: nomine zacharias. Eā historiam ple-
na digestione ꝓsequit: huius itaq; strenuissimi euangeliste luce li-
brū: q per quatuor animalia: q̄ tuor euāgelij libros intelligēdos ar
bitrati sunt vituli speciē figurare nitūtur. Uitulus deniq; sacerdo
talis est victima: q̄ in redemptoris nostri imolatione cōpleta est: qui
pro salute toti⁹ mūdi in patibulo crucis suspensus: semetipsū deo
patri hostiā viuā exhibuit. De quo euangelista pulchre sedul⁹ plu-
raliter in paschali descriptione carminis sui: heroyco percurrens
metro ait. Iura sacerdotij lucas tenet ore iuuēci. Et paulin⁹ sancte
nolane sedis antistes: de isto dn̄i venerabili viro bene ludēs in versi
b⁹ ait. Hic medicus lucas primū arte deinde loquela. Bis medic⁹
lucas: vt quondā corporis egros Terrena curabat ope: nunc menti-
bus egris Composuit geminos: vite medicamine libros. Lec. vj.

Quid plura referā de hoc tam veridico eximioq; euangelista: q
meruit a tantis talibusq; doctorib⁹ laudari: hoc est ambrosio.
Hieronymo: et ab alijs quā plurimis: qui muri sunt ecclesiarū: et elo
quentie fontes. Quid vere digneq; resonem: ignoro. Cū mihi si fer
rea vox esset omniumq; membroꝝ meorū art⁹ verterent in linguas
plene in eius laude minime cuncta explere valeam: q̄ meret. Sz amo
re tanti viri ductus: non presumptiōis temeritatē gerēs: homo im-
peritus et conuictus precib⁹ charitatis. Hoc dilectioni vestre cha-
rissimi compulsus sum exarare. Nunc autem ea que omisimus pro
seq̄mur. Ecce eteni vt nr̄a roboret oris oratio: eiusdem luculēti do-
ctoris ābrosij exēpla nr̄o huic cōpēdioso opusculo ānectere nixi su-
mus. Sic eni dicit. Sāctissimus vero lucas velut quendā historicū
tenēs ordinem: pulchra nobis lector dn̄i miracula reuelauit. Ita ta
mē: vt omnes sapiētie virtutes euāgelij sui cōplecteretur historia.

Quem pleriqꝫ tradunt proselitum fuisse: et hebreas litteras ignorasse. Hic fuit pauli discipulus: et indiuiduus comes peregrinationis eius. Qui a pueritia castissimus: predicatiōis euangelice donū exercuit. Obijt septuagesimo tertio vite sue āno: sepultusqꝫ est in bitinia. Cuius ossa: ad constantinopolim vrbem vicesimo constantini anno cum reliquijs apostoli translata sunt. Scd̄m lucam.

IN illo tempore: dixit dominus iesus discipulis suis. Facilius est camelum per foramen acus transire: quam diuitem intrare in regnum dei. Omelia gregorij. Lec. vij.

SI facilius est camelum ingentibus membris enormē angustū foramen acus penetrare: quam diuitem intrare in regnum dei. Et quomodo vel in euangelio matheus. zacheus: et ioseph: vel in veteri testamento quam plurimi diuites: dei itrauerunt regnū: nisi forte quia diuitias vel pro nihilo habere: vel ex toto relinquere: domino inspirante didicerunt? Nunquid enim in regno dauid diuitijs confidebat: q et de semetipso canit. Quoniam vnicus ꝛ pauper sum ego: et alias hortatur: diuitie si affluāt nolite cor apponere. Credo nō ausus dicere: nolite suscipere. Nūqd abrahā domino substātiam ꝑtulisse credibile est: pro quo vnicum ferire non dubitauit heredem? Altiori aūt sensu facilius est christum pacisci a dilectorib⁹ seculi: quam dilectores seculi: ad christū posse conuerti. Cameli enī nomine se intelligi voluit. Quia spōte humiliatus: infirmitatis nr̄e onera sustulit. In quo enim manifestius intelligitur: quā in ipso qd̄ scriptū ē. Quanto magnus es: humilia te in omnibus. Per acum aūt: pūctiōes significat. Per pūctiōes: dolores ī passiōe susceptos

FOramen ergo acus: dicit angustias passionis: (Lectio. viij. quia cissuram nostram quasi vestimēta nature quodammodo resarcire: idest recuperare dignatus est. Quatinus post lapsū melius reformati gaudeamus ad testimoniū apostoli dicētis. Quicūqꝫ enim in christo baptizati estis christū induistis. Et dixerūt qui audiebant. Et quis potest saluus fieri? Quomodo pertinet ista responsio: Cū in cōparabilit̄ maior sit turba pauperū: q̄ diuitib⁹ ꝑditis potuerit saluari: nisi quia intellexerūt omnes q diuitias amant etiā si adipisci nequeāt: ī diuitū numero deputari. Ait illis. Que īpossibilia sunt apud homines possibilia apud deū sunt. Nō itaqꝫ accipiē dū ē quod cupidi ꝛ supbi q illius noīe diuitis significati sūt ī regnū celorū sunt intraturi cū suis cupiditatib⁹ ꝛ superbia. Sic possibile ē deo: vt per verbū eius sicut etiā factū esse et quotidie fieri videm⁹:

a cupiditate temporalium ad charitatem eternorum et a perniciosa superbia ad humilitatem saluberrimam conuertantur. Ait autem petrus. Ecce nos dimisimus omnia: et secuti sumus te. Lec. ix.

Grandis fiducia. Petrus piscator erat: diues nō fuerat: cibos manu et arte querebat: et tamen loquitur confidenter: dimisimus omnia. Et quia non sufficit tantum dimittere: iungit qđ perfectum est: et secuti sumus te. Fecimus quod iussisti. Quid igitur dabis premij? Qui dixit eis. Amen dico vobis: nemo est q relinquat domum: aut parentes: aut fratres. aut vxorem: aut filios: propter regnum dei: et non recipiat multo plura in hoc tempore. Et in seculo venturo vitam eternam. Quidam ex occasione huiusmodi sententie: iudaicam mille annorum fabulam post resurrectionem iustorum edificant: quando omnia que propter deum dimisimus: multiplici nobis sunt fenore reddenda. Insuper: et vita eterna donanda. Nec vident inepti: quod et si in ceteris digna sit repromissio: in vxoribus tamen iuxta alios euangelistas centenis appareat turpitudo. Presertim cum dominus et in resurrectione nubendū nō esse testatur. Et iuxta euangelistam marcum eaqȝ dimissa fuerunt in hoc tempore: cum persecutionibus accipienda cōfirmet. Quas vtiqȝ persecutiones illi ecclesiastice sicut et cetera contrarie mille annis suis omnibus modis abesse dogmatizant.

In natale sāctarū nunilonis et alo.

Actū ē igit̄ āno icarnatiōis dn̄i noningē (die. x.) tesimo quinquagesimo primo: in regione hispanie sarracenorum abderahmē pnceps precepit omni regno suo: vt quisqȝ vel ex vno vel ambobus gētilibus parentibus: quod illi iuxta propriam linguā mollites vocant christianus existeret: aut christum filium dei negaret: aut gladio succumberet. Accidit aūt in territorio berbetano iuxta antiquissimum locum qui dicitur castrobigeti: in villa abosca esse duas germanas a patre vt suspicatur: in vico paruulas derelictas: a matre christiana ab infantia nutritas: et in fide christi fideliter educatas: que maior nunillo: minor vero alodia dicebantur. Cumqȝ ad intelligibilem peruenissent etatem: ceperūt ambe in fide christi proficere ieiunijs: orationibus: atqȝ vigilijs incumbere: sanctorumqȝ solennitatibus sedulis excubijs pernoctare: hec ita pagerēt. s. minor in pueritia. maior autē in adolescentia an

nos ingressa: matre defuncta: in propria sunt domo derelicte a parentibus. Et quia inter suos non ignobiles erant orte progenie: cepit quidam earum propinquus ut narrantium fama comperimus: eas sepius instigare: ut relicta fide catholica ad patris sectam reverterentur. Le. ij

Sarraceni namque antiqua progenies deam venerem eiusque filium luciferum propensius excolebat. Dum hoc itaque agereretur anno ferme sexcentesimo post domini ad celos ascensionem: videns antiquissimus serpens: iam pene per omnem mundum xpi evangelium intonare: timens miser ne omnes gentes ipse penitus perderet: ad pristinam se artem convertit: et transformans se in angelum lucis ad quendam arabicum et versutissimum hominem nomine mahomat in angelum lucis se transformans accessit. Qui inter cetera nefanda hoc primum preceptum edocuit ut pote per angelum: unum et verum deum solum colere: non habentem patrem vel similem: nec equalem. Ut ista mendacij simulatione christum prophetam tantundem dei scirent: et nec deum: nec dei filium crederent. Tu autem. Lectio. iij.

Per hanc ergo callidam artem: gens arabica male decepta: usque hodie a fide christi aliena perdurat: et sub antiqua consuetudine: veneris diem per omnem ebdomadam exequitur: et stella ipsius meretricis usu antiquo ieiunij respectat. Ad huius errorem supradictus propinquus: dei famulas subdere cupiens perrexit ad proconsulem loci nomine halaph quem in lingua caldea amirantem vocant: easque ut hostis pessimus callide accusavit. Qui statim eas ad se adduci precepit. Sancte vero dei virgines discalciatis pedibus venientes sistitur presidi. Qui audiens eas non posse revocari minis nec precibus a xpi dogmate: miserans etatem illarum iussit absque iniuria in propriam reverti domum. Reverse igitur ceperunt se exhortari in xpi amore: et se ipsas vigilijs et orationibus roborare. Hec vero videns propinquus ille zelo insanie amplius inardens: perrexit ad regem zumahel: quem hispania ad urbem oscam prepositum atque vicarium miserat: cepitque eas vehementius incusare. Lec. iiij

Quod ut rex audivit: illico sanctas dei sub omni celeritate sibi presentari precepit. Cumque ad eius presentiam consisterent cepit cum eis agere: ut xpianorum legem dimitterent: et sic temporali vita melius uterentur. Que cum sermonibus eius blandis et promissis non acquiescerent: iussit eas seorsum diligenti custodia recipi. Suscepte itaque martyres dei per singulos dies promissionibus terroribusque tentantur. Expletis igitur temptationum diebus quadraginta ante diem productionis beata alodia orans nocte dominum illustra

tur celestilumie ita vt filia custodis carceris ex tēta pberet ei gressū post orationē: illucescente die rogat carceris custodē: vt sorore suā videret. Cui illico custos cōsensit: et sorori sue sociari fecit. At ille in uicē sociate nutriuerūt se amplexib⁹: et i fide xpi se corroborauerūt Die vero altera añ regē adducte: cū pmissiones et dona eius sperne rent: ait furibundus. Nisi cōsenseritis gladio vos ferire precipio. Ad hec virgines xpi responderūt. Fac qd tibi placet: mori parate sumus: christum quē credimus nunquā negabimus. Lectio. v.

Tunc iubente rege: tradite sunt cuidā apostate q relicto presbyterio dei filiū negauerat vt sicut ille ita eas apostatare fecisset. Quas cum in parte tulisset: et blādimētis minisqz pro vt potuit eis suasit: vt mollites se facerent sicqz viuerēt. Ait sancta nunilo. Dic nobis si aliquādo moriemur. Certe iquit apostata: aliquādo moriemini. Cui illa. Melius est mori pro christo quam intrare in gehennam. Post hec verba cuz tertio interrogarent: et omnino nō acquiescerēt: lictori dixit maiori. Prepara te: et extēde ceruicē tuam. At illa apprehēsis crinibus capitis circumligās se lictori dixit. Feri velociter. Et eleuatum gladiū in altum: deposuit super eam non in medio ceruicis loco: sed in mandibula. Cadensqz corpus eius in terra paululū crura eius nudata sunt. Quod cernēs soror ei⁹ festinās cōtracta veste contexit. Quod factū multitudo hominum mirantur. Cumqz sorori eius diceret rex: consenti nō moriaris: eleuās oculos suos: ipsa vidit animā sororis sue in specie colūbe: et ait. Expecta me soror mea. Hec dicēs apprehensam sindonē suam sibi in ceruice alligauit: apprehēsisqz crinibus capitis sui: extersit faciem suam: et fixis genibus super corpus sororis sue: prebuit se percussori: et vno ictu amputatum est caput eius. Tu autem. Lectio. vj.

Corpora vero earum: intra ciuitatē auibus deuoranda relicta sunt. Sed diuina virtute: nec lingere quidē potuerunt: nec muscе insidere desuper valuerunt. Cum tale miraculū impij viderent: iumento eas fune pedibus in extremo foris ciuitatem duxerunt: in locum qui dicitur furcas: vt licentius ab auib⁹ bestijsqz deuorarentur. Sed cuz multitudo auiū ferarumqz aduenirent: virtute dei duo vultures venerunt: qui omnes alias aues et feras abegerunt. Sicqz christiani accepta licentia: at operta linteo sepelierunt. Ipsi vero increduli nocte viderunt lucerne luminaria. Et hoc regi denunciātes ipsemet miser protinus vidit. Post alteram diem: iussit rex iniqu⁹ ne a christianis tollerentur eas effodi: et ad ciuitatem deduci: ibiqz in

profunda fouea sepeliri: multumq; agerem terre: ⁊ lapides grādes desuper ingeri. Ubi luminaria accensa nocte videntur: ad honorē domini nr̄i iesu Christi. Qui viuit ⁊ regnat in scl'a seculorū. Amen.

In natale sanctorum Seruandi ⁊ Germani. Lectio .i.

Beatissimi martyres Seruandus ⁊ Germanus: quorum passionis clarissimus illuxit dies: magni ⁊ nobiles genere: cū infra annos haberent animos graues: gratiam baptismi perceperunt: ⁊ in nomine Jesu christi eijciebant de obsessis corporibus demonia: ⁊ membra multorum diuerso fessa languore curabant. Eorum vero temporibus dum fremeret in christianos seua persecutio: cum essent fortiores alijs seuiora tormenta vincebant. Tunc namq; in illa persecutione corporis ⁊ neruorum coniunctione grauiter dissoluti: maiores in Christi nomine ⁊ confessione habere meruerunt. Post tempestatem vero furoris ⁊ ruinam multorum: cum respiciēte domino: trāquillitate reddita ecclesie reluxisset pax: seruando ⁊ germano confessoribus primum martyrij corona: per alteram victoriam parabatur. Tu autem. Lectio .ij.

Postq; dimitti iussi sunt: quicunq; in vinculis: in penis: ⁊ ī carceribus ⁊ in tormentis erant. Seruandus ⁊ Germanus dimissi non ad refectionem temporalem animum relaxabant: nec vitam huius seculi esse aliquid cōputabant: cum eternam a deo quererent vitam. Simulacra itaq; gentilium que stulti homines deos esse putabant: cum locis eorum ⁊ edificijs: ⁊ aris penitus dissipabant: vt hominibus fatue mentis errorem vane superstitionis auferrent: ⁊ sic adducerentur miseri de morte ad vitam: ⁊ de tenebris ad christi clarissimum lumen. Tu autem. Lectio .iij.

Plurimi itaq; per eos ceperunt horrere sacra funesta: relinquētes propter hoc idola: quia cōfracta de oībus christianis nulla se arte poterant vindicare. Credebant itaq; in christi nomine currētes ad ecclesiam domini: agētes gratias domino iesu christo: peccatorum sordibus expiati. Sed hoc quam citius zabulus gemiscit: inuidus seuit: ⁊ iterū in pectora iudicum temporalium: virus serpentinum infudit. Jubet itaq; iudex iniquus: vt sancti martyres seruādus ⁊ germanus rursus raperentur ad vincula; rursus ad tormēta que expiata iam vicerant. Tu autem. Lectio .iiij.

De sanctis seruādo z germano.

Nouissime illam glīosam futuris martyribus inuiderat morte: cepit quā primū optare vt illis inferret: quoz operibus iustissimis videbat sua sacra funesta subuersa. Stimulante itaqz zabulo: sancti martyres post ↄfessionis coronas ita gloriosi: pulchrius triū phaturi de morte: z de zabulo subijciūtur ī vinculis: penis: duris: qz tormētis: cur illa simulacra ad quoz aras sacrificare ↄsueuerāt dissipassent. Sed quemadmodū credere vel excogitare poterat ferocissimus iudex: modis exquisitis: penaruz generibus reseruabat: z ne quid inausum vel intentatū sceleris relinqueretur: circulis ferreis iussit colla eoz felicia circūdari: z ligari religiosas manus. Le.v.

Cum autē preses nomine viator vicariam agens prefecturam ex ciuitate emeritensi: de prouincia lusitanie: ad mauritanie ꝓuinciam pergeret iussit illos post se trahi vīculis ferreis colligatos ne ab eorū exitijs aliqua pena cessaret. At illi durum laborē itineris: grauati catenis: fame: siti: equo aīo tollerabant fortissimi milites christi: vt de inīmico iudice z zabulo hoste: acrius triumpharēt. Cū enim alij in vinculis haberent merorē: dolorē: gemitus: illa pena itineris longioris: seruando z germano pro merore gaudium erat: leticia pro lamētatione. Tandē enim cū venissent ad fundū cui nomen erat vssiano: q est in territorio gaditano. Huic enim loco diuina grā magnū lumen infudit: vt conuentus gaditanus tanto diuino munere illustraretur martyrum passione: q tāta glīa indigere videbat̄: illuxit dies passionis eorū in vssianensi loco: qz prefect⁹ viator cū eēt ibi sententiam dedit: vt seruandi z germani colla: carnifices amputarēt. Tu autem domine. Lectio.vj

Huc ergo ducūtur ad collē: vbi ē sublimior locus: q ē circunstātib⁹ agris velut in specl'o cōstitutus. Ibiqz flexis genib⁹: tacite orantes deū: exceperūt sacris ceruicib⁹ gladiū: offerētes se deo victimaz mundā. Passi sunt vero ꝓ fiducia veritatis dei: decimo kalēdas nouēbris: sub glīosa morte vitā ꝑpetuā cōsecuti. O multū beata terra gaditana: q̄ gremio suo beatissimorū sanguinē suscepit: vbi mors est vita cū zabulo: vbi fortissimi milites xp̄i in tali triūpho ad imortalitatē sunt adducti sub glīosa morte: sed hispalēsiuz z emeritēsium vrbes magnam sunt eorum passionum gratiam consecute. Siquidem germani corpus emeritensis altrix terra suscepit. Quod iuxta eulaliam ceterosqz martyres ī cimiterio datum ē bone sic sepulture. Seruandi vero corpus in cimiterio hispalēsi: inter iustam z ruffinam beatissimas martyres sepultū cum honore quiescit

regnante dño nr̃o iesu xp̃o: qui cū pr̃e ꝛ spū scõ viuit. ꝛc̃.

¶ In natale sanctoꝝ crispini ꝛ crispiniani martyrum. Lectio. i.

Natale sanctoꝝ crispini ꝛ crispiniani: quos rictionarus prefectus catenis vinctos duxit ad maximianum. Qui cuz introissent ad eum: idē maximianus eis dixit. Ex quo genere estis: aut cui deoꝝ famulatum impenditis? Sancti vero martyres fulti supni regis presidio impio audacter regi respondētes dixerunt. Rome nobili orti progenie. In gallias aūt ꝓ christi nominis amore: fatemur nos venisse: q̄ ē deus ver⁹ creator oīm cū pr̃e suo: ꝛ spū scõ regnās in trinitate ꝑfecta: cui seruimus in fide ꝛ dilectione deuoti. In cui⁹ etiā vsq₃ ī finē ꝑseuerare cupim⁹ seruitio scõ. qb⁹ dictis: ira replet⁹ maximian⁹ ait. Per v̄tutes deoꝝ si i hac stulticia ꝑdurauerītis multis vos afflictos male perdā tormētis: vt sitis ceteris exemplū: pessima morte cōsumpti. Nā si respiciētes dijs sacrificaueritis meis: ditari vos faciā opib⁹ multis: ꝛ honore sublimari videbo īsigni. Prefati martyres respondētes: nos illatis minis vis terrere qbus nūc xp̃s ꝛ mori lucrū ē. Pecuniā tuā tuā: ꝛ bonores quos polliceris: tuis da. Nam ista olim ꝓ amore christi nos gaudentes fatemur reliquisse. Quem ꝛ si ipse cognoscēs diligeres non solum diuitias ꝛ īperiū: verū etiā ꝛ vane demonij deuotissime renunciares culture: quo renūciante vite premiū perciperes sempiterne. Nam si in istis vanis perstiteris: similis simulacro cuz diabolo cruciandus: in infernū demergeris. Lec. ij.

Maximianus dixit. Sufficiat bacten⁹: vestris plures perisse maleficijs. Inclinati scī martyres dixerūt. Miser impie ignoras deum: qui te regnare impiū permisit indebite. Cuius vane reguz in terris decertans: conaris destruere. His auditis maximianus furens indignatiōe rictiouaro eos sub iurationis vinculo: dure tradidit cruciandos dicens. Per virtutes diane: que orbē terre sue subdidit ditioni cōiuro: vt hos furciferos diuersis penis affligas: ꝛ pessima morte consumas. Tunc impij principis minister impius: impietatis iussis obtēperās: ꝑclaros martyres extēsos troclea cedi fustibus iussit. At hi in tormētis cōstituti: mēte celestia cōtēplātes dicebāt. Respice in seruos tuos ꝛ in opa tua dñe: ꝛ dirige ꝛ adiuua nos: vt ꝑficiam⁹ opus tuū sine macula xp̃e. Audiēs aūt eos rictionarus

in tormētis: quos eiulare pre dolore credebat orantes indigne tulit vehementer: ꝛ iussit subulas in vngulis eorū mitti: ꝛ lora singulis de dorso tolli. Quā iussionē dū ministri efficacit̄ conarent̄ implere martyres sci inter acerrimos penaꝝ dolores spe gaudentes: i tribulatione patiētes: orabāt dn̄m ꝛ dicebāt. Judica dn̄e iudiciū nr̄z: ꝛ libera nos ab hoīe iniquo ꝛ doloso. His itaqꝫ orantibus exilierūt subdes de vngulis eoꝝ: ꝛ ministros ꝑcutiētes: quosdā īterfecerūt. Tūc rictiouar⁹ furore īsaniēs: molas ad singloꝝ colla iubet suspēdi: ꝛ hyemis tēpore in fluuio: cuius vocabulū est axona: velut sub glacie demergi. At illi scuto diuine protecti v̄tutis dicebant dn̄o leti. Super aquā refectionis educabis nos dn̄e. Sꝫ famulāte creatura sua deo martyres eius nec aq̄ mergere nec petre premere: nec frigus potuit stringere: sꝫ poti⁹ q̄si estiuis lauacris delectari: ꝓiecto molari onere ad alterā natātes illesi ꝑuenerūt fluminis ripam. Lec. iij.

Hoc viso rictiouar⁹ miraculo instigante diabolo exagitat⁹ ira: iussit eos rursus vinctos custodiri: donec plūbū iniectū igni liquefieret in quo martyres sanctos consumendos demergeret: sed eos quos xp̄i dextera ꝓtegat inuicta illesos reddidit ignis. Qui etiā martyres sci electos pueros inter caldaycas flāmas imitabant̄ cātantes hymnū: orabāt dn̄m ꝛ dicebāt. Adiuua nos de⁹ salutaris nr̄ ꝛ ꝓpter honorē nominis tui dn̄e libera nos: ꝛ ꝓpitius esto peccatis nr̄is ꝓpter nomē tuū. Ne forte dicant gētes vbi est de⁹ eorū? Quibus hec orātibus: exiliēs guta plūbi feruētis in oculū rictiouari: ꝛ grani dolore cruciās excecauit afflictū. At fremēs ꝛ possessus insania: dū medelā corpis animeqꝫ debuit implorari: mortē sibi accelerauit insaniēs. Nā picē adipē oleūqꝫ simul iussit feruere: ꝛ sctōs denuo martyres in eā p̄cipitare quasi cōsumēdos pena p̄cepit. At vbi ministri obtēperātes ꝑfecerūt cūcta: q̄ sibi ab impio fuerār impata sancti martyres spei sue immobiliter incūbētes: alacres fiducialit̄ deo in orone dixerūt. Potēs es dn̄e de⁹ nr̄ de illatis ab ipso liberare nos tormētis. Et sicut voluisti nos ꝓ cōfessione tui nominis pati ita ad cōfusionē diaboli et satellitum eius: ꝛ ab hac pena illesos velis educere. Mox oratione finita eduxit eos angelus dn̄i sine dolore ab igne. Tunc vidēs se inimicus nihil illatis aduersus xp̄i martyres preualuisse supplicijs: sese concit⁹ furijs rictiouar⁹ precipitauit in ignē: et ita morte pessima vitā finiuit indignam. Lec. iiij

O Quā iustum mirumqꝫ diuine equitatis iudiciū: vt qui multos xp̄i martyres ad celorū regna ꝓperātes ignis iterimerāt crucia

tibus: ipsi ad eterni ignis ꝑpetuos cruciatus igni ꝑcipitarentur con
sumpti. Hec victores videntes martyres deuote dño precē fuderūt
vt eadem collucta tione ostensum est q̄d illucescēte die percepturi
laboris ac confessionis sue premiū triūphatores incl yti reciperētur
a dño. Que statim visio rei geste exhibitione ipleta est. Nā maxim
ianus mox audita satellitis sui rictionari ꝑditione: vtrūq; crispinū
videlicet ⁊ crispinianū: gladio punire ꝑcepit. Qui iā imminēte cer
uicibus suis gladio: gratiarum domino actionem persoluentes di
cebāt. Grās agimus tibi dñe: q nos de hoc sclo eripis: ⁊ ad te ve
nire ꝑcipis clemētissime. Et his dictis āputatis capitibus ꝑciosa in
conspectu dñi mors sanctoꝝ: octauo kalendas nouēbris felices cō
sumauerūt martyriū: sepulti in ciuitate sessonas.

In nāle scōꝝ vincētij ⁊ sabine ⁊ chri

(stetis. Le. i.

In dieb⁹ ill: dū p multas ciuitates multas cedes scōꝝ dacian⁹ ipi⁹ tyrān⁹ ꝑpetrasset veniēs elborā: officiū ꝑmonet suū: vt quoscūq; inuenisset christianos cōspectui suo presentarēt. Statimq; repertum adolescentē nomine Uicētium cuius meritum nomem commitabatur suū: comprehēsum eius conspectui sistunt. Quem videns dacian⁹: blandiendo eū decipere desiderās ait. Cui⁹ secte es: Uincenti⁹ cuius iā spūs celo herebat respōdit. Xp̄m colo ex cui⁹ noīe xp̄ian⁹ vocor a iuuentute.

Le. ij

Datian⁹ dixit. Indulgeo iuuētuti tue: q̄d nō dū ad solidū prudētie robur ꝑueneris: tūc consultū tibi erat: si q̄si me prez tuum audieris: ⁊ dijs sacrificaueris. Uicētius dixit. Solido intellectu carēt: q relicto deo viuo ligna ⁊ lapides colūt. His ⁊ huiusmodi resꝑōsionibus: datianus furore replet⁹: dixit. Aut sacrificet deo ioui: aut in eo loco vbi sacrificare cōtēpserit: diuersis penis addit⁹: moz

(te turpissima cōdēnet. Le. iij.

Qumq; duceret: vt deo ioui sacrificaret: in vna plateaꝝ veniētī: subito lapis q plāte subiacebat ei⁹ diminit⁹ ita mollitus ē vt puluerē eē crederēt. Et in ipso cuiuslibet: velut metalli in cera: ita sigillū pedis: lapis ille demōstrauit. Q̄d ꝑdigiū vsq; hodie sic habet. Territi tāto miraclo: milites inquīt. Nihil tale fecert cultores nroꝝ deoꝝ. Pro q̄ re eū domi custodiedū a datiano petūt. Quo cōcesso triduo: mltī p ꝑdicationē ei⁹

(dño animas suas reddiderūt. Le. iiij

Tunc due germane eius sabina ⁊ cristetes: cellam vinculorum eius ingresse:

tales cũ gemitu dabãt voces. Cui nos perituras relinquis? Quis putas erit dominus noster? Aut quis virginitatẽ nostrã: more barbarico violabit? Paulisper germane: audi lamẽtabilẽ suggestionẽ nostram: simulqꝫ fugam arripiamus: vt si fugientes a persecutoribus preoccupati fuerimus simul deo animas tradamus. Si autem euaserim⁹: quantũ tecũ cum pudore longam duxerimus vitam: tantum a deo nobis cumulabitur sanctitas. Victus tandem fletibus germanarũ: vincentius sanctus et sorores pariter fugam arripientes: alacri ꝑfectu cornipedum euectatione abulã confugiũt. Statim qꝫ eos indicio cuiusdam sacrilegi: velociori equitatu cruentissimi ꝑsecutores assequũtur. Quos in memorata vrbe repertos spoliantes crudeliter vinxerunt: et extra portam educẽtes in locũ qui nunc vestigia vocatur: sigillatim sursum ac deorsum in eculeo extensis diuaricatis membrorꝫ compagibus diuersis eos dissipauere verberibus: ꝯfitentes deum patrem et filiũ et spũm sanctũ: z colla lapidib⁹ superposita fuste desup crebro. Tali martyrio parit aĩas tradiderunt. (Lec. v.

Inhumata corpora eorum milites et ne sepeli rentur: comminantes ad datianum summa cum leticia nũciare regredũntur. Unde credo nec vana mihi fides est: ideo nullum humanum obsequium excubijs vigilasse: ne honori meritum diuina custodia deesse crederetur: subito nutu dei ex cauernis terre serpentina egressa est belua que viuentes consueuerat deglutire: cepitqꝫ sinuosi sui corporis flexu capite sublimato: mortuos xp̃i custodire.

Iudeus quoqꝫ: quodam itinere comeans dum corpora (Lec. vj. sanctorum inuiseret: illico serpens ille scamea colla sublimans facto impetu volubiliter: corpus suum circundatuꝫ veluti vinculis astringens: verticẽ eius hominis tantum caput supereminebat. Stetitqꝫ vnius fere hore spatio immobilis: et deo inspirante oculos sursum erigens, promisit se facturum christianũ: et ecclesiam honori eorum edificare. Quo dicto paulatim serpẽs ille tortuosa vincula soluens rapido ictu fugiens subito nusquam cõparuit. Iudeus vero christianus effectus: basilicam in qua corpora sanctorum tumulauit: construxit. In qua siquis puro corde fideli deuotione et fide prõpta orauerit: statim petita vltro adueniunt: et omnis infirmitas amouetur. Prestante domino nostro iesu christo qui cum patre et spiritu sancto viuit et regnat in secula seculorum amẽ.

In nẽ aploꝝ simõis z iude. Lec. j.

De sanctis symone ⁊ iuda.

Symon itaqȝ chananeꝰ et iudas zelotes apl'i domi
ni nr̄i iesu xp̄i cū ꝑ reuelationē spiritꝰ sancti ꝑsidem
fuissent regionē ingressi: inuenerūt ibi duos magos
zaroē: et arfaxat: q a facie sancti mathei apostoli de
ethiopia fugerāt. Erat aūt doctrina eoꝝ praua: ita
vt deū blasphemantes: deū dicerēt tenebrarū: moy
sen dicerēt maleficū. Omnes ꝓphetas dei: a deo tenebrarū missos
assererēt. Animā hōis ꝑtē dei habere dicerēt: corporis vo figmē
tū a deo male factū. Et ideo cōtrarias sibimet eē substātias: in qui
bus letat̄ caro: aīa cōtristat̄: et in qbꝰ exultat anima: corpꝰ affligi-
tur. Solē et lunā deoꝝ numero applicantes: ⁊ aquā simul diuitatē ha-
bere dicebāt. Dei aūt filiū dn̄m nr̄m iesum xp̄m fātasma fuisse: nec
verū hominē ex vera virgine natū: nec vere sepultū: nec vere passū
nec vere tētatū: nec de tertia die resurrexisse a mortuis affirmabāt.
Hac predicatione polluti ꝑsides. Post zaroen et arfaxat: C. ij.
meruerūt inuenire doctorem: ꝑ beatos apostolos symonē et iu-
dā: idest dominū nostrū iesum xp̄m: q se dixit spiritū sanctū de celo
missurū: iuxta promissum dicētis. Vado ad patrem: et mitto vobis
spiritum paraclitū. Sed rex assiriacꝰ licet gentilis: dixit eis. Omni-
bus notū est iudeos crucifixisse iesum: et die tertia resurrexisse. Sā-
cti itaqȝ apostoli iudas zelotes: et symon chananeꝰ cū ingressi es-
sent ꝑsidem occurrit eis p̄fectus baradach dux regis babiloniorū
cui nomē erat xerses. Hic aūt cōtra indos: q fines ꝑsidis inuaserāt
suscepit bellū. In comitatu aūt eius erant sacrificatores: et arioli ⁊
magi: et incantatores: q per singulas māsiones sacrificātes demo-
nijs dabant responsa fallacie sue. Illa autem die cōcidētes se: ⁊ sā-
guinē suū effundētes nullū penitus potuerūt dare respōsum. C. iij.
Perrexerūt aūt ad phanū vicine ciuitatis: illic ꝯsulētes demōia
dedit qȝ mugitū demō ⁊ dixit. Dij q vobiscū comitat̄: eūtibus
ad p̄liū nō possunt vobis dare respōsa: qꝛ apl'i dei ibi sūt. Unꝰ dicit̄
symō ⁊ alt̄ iudas. Isti aūt tātā v̄tutē cōsecuti sūt a deo: vt nullꝰ de
audeat illis p̄sentibꝰ loq. Tūc baradach dux exercitꝰ regis xersis:
fecit eos inqri. Quos cū inuenisset: cepit ab eis q̄rere vnde essent:
aut q essēt: aut q̄re venissēt ibi. Cui scūs apl's symō dixit. Si genꝰ q̄
ris hebrei sumꝰ. Si ꝯditionē: sumꝰ ꝯui dn̄i nr̄i ihu xp̄i. Si causā q̄ris
salutis vestre causa venimꝰ huc: vt relicto errore simulacroꝝ: deū q
in celis ē possitis agnoscere. Cui respondens baradach dux: dixit.
Nūc interī ad p̄liū vado indoꝝ: qd ꝓposuerūt inuadētes fines ꝑ:

indis: et medoꝝ: qui se cū auxilijs cōtra nos ꝓmonerūt: et nō est oportunū mihi: vt de his discutiā. Cū vero felix fuerit reuertēdi successus: audiā vos. Lec. iiij.

Dixit ei scūs iudas apl's. Modo magis congruū est: te cognoscere illū cui⁹ ope et auxilio possis victor existere vel certe eos q rebelles sunt pacatissimos inuenire. Dixit eis baradach dux. Nr audio deos nr̄os nō esse ausos corā vobis positos dare respōsū: vos nobis futura p̄dicite: vt quos belli exit⁹ habituri sim⁹ possim⁹ scire. Dixit scūs symō apl's. Ut cognoscas errorem hoꝝ: quos putas tibi futura predicere: dam⁹ illis potestatem respōdēdi tibi: vt dū dixerint q̄ ignorāt: ꝓbem⁹ eos p omnia esse mētitos. Dicit eis baradach dux. Utinā q̄dē possit fieri: vt interrogati loquāt. Dicūt ei ambo apl'i. Modicū sustine ⁊ iubem⁹ demones loqui. Cūq3 orationē fudissent ad dn̄m: dixerūt. In nomine domini nr̄i iesu xp̄i p̄cipim⁹: vt more solito detis respōsa his qui vos interrogare ɔsueuerūt. Ad hāc vocē ceperūt fana dicere: grande bellū futurū eē. ⁊ ex vtraq3 parte posse interfici preliātes. L. v.

Tunc apostoli dei: ex abūdātia leticie: etiā in risum excitati sūt. Dicit eis baradach. Me timor inuasit: et vos ridetis: Dicūt ei apostoli. Cesset timor tuus: quoniā i ingressu nostro pax nobiscū in istam prouinciam intrauit. Nam hodie intermitte professionē: ⁊ crastina die hac hora idest tertia venient ad te quos premisisti cum legatis indorum: qui vobis terras inuasas: restitutas imperio vro nunciabunt: et solutis tributis aditum referent: ⁊ ciuitati vestre ad quascumq3 conditiones volueritis gratant consentientes pactum firmissimum stabilibunt. Simili modo pontifices: risum leuauerunt dicentes. Domine dux noli credere istis hominibus vanis mendacibus: aduenis et ignotis: qui ideo talia loquūtur: vt non teneantur quasi exploratores. Isti autem dij qui numquam fallunt: dederunt tibi responsum: vt sis cautus et sis sollicitus. Isti autem volunt te reddere securum: vt dum minus cautus fueris: possis ex improuiso acrius laborare. Quod cum omnia venissent secundum verbū apostolorum: et sacerdotes templorum essent meriti: iussit dux omnes facultates eorum apostolis dari. Qui renuentes: dixerunt. Nobis non licet aliquid possidere super terram: q3 nr̄a possessio i celis est.

Audientes hec zaroes et arfaxat: dixerunt regi. Isti Lec. vj. homines maligni sunt: et nisi adorauerint deos tuos: iube eos puniri: dicit eis dux. Habete cum illis conflictum: et si viceritis eos abijciantur. Magi dixerunt. Ut sciās illos nobis presentibus nō

posse loqui: iube hinc astare aliquos eloquentissimos et potentissi-
mos in lingua nostra: et precipe illis vt habeant nobiscum confli-
ctum: et si ausi fuerint: probabis nos esse imperitos. Quod cum fa-
ctum fuisset. omnes illi aduocati magicis artibus muti facti sunt.
Post hec reddita est a magis locutio: ⁊ ablata deambulatio. Hoc
audientes apostoli fecerunt interpellare pro eis ducem vt venirent
ad se: et facto signo crucis super eos: intrauerunt ad regem cum du
ce: et non potuerunt illis preualere sicut pri9. Cumqꝫ insultassēt co-
ram rege aduocatis magis: ⁊ dicerent regi. Ista stercora abijcienda
sūt ne forte putredinē gerāt oīb9 habitantib9 isti9 terre. Ad hec ma
gi irati mltitudinē ſpētiū fecerūt venire. Vidēs hoc rex fecit veni-
re aplos. Apostoli aūt ipleuerūt pallia sua d ſpētib9: ⁊ iniserūt sup
magos. Quo facto ceperūt comedere carnes magoꝝ: ⁊ vlulabāt
p dolore. Cūqꝫ rex rogaret aplos: vt pmitterēt eos mori: nō acqeue
rūt: sꝫ oratiōe facta abstulerūt illis ſpētes ⁊ miserūt vt redirēt ad lo
ca sua. Tertia vo die: cū iam in eo essēt vt pīe expirarēt: dixerūt illis
apli. Surgite sani habētes liberā facultatē. Illi: aūt pmanētes in p
fidia sua: fugerūt a facie aploꝝ ⁊ excitauerūt simulacroꝝ cltores p
totā psidis regionē ad aploꝝ inimicicias. Apli aūt a rege: ⁊ duce ro-
gati: morabant in babilōia: faciētes mirabilia. Habebant aūt dis-
cipulos multos ex quibus ordinabāt presbyteros: et diaconos: et
clericos: et ecclesias construebant. Scđm matheum.

In illo tpe. Misit dñs ihus duodeci discip̄los suos: p̄cipiens
eis ⁊ dicēs. In viā gētiū ne abieritꝭ: ⁊ in ciuitates samaritanorū
ne intraueritis. Omelia beati gregorij. Lec. vij.

Cum cō(stet oib9 frēs charissimi: qꝛ redēptor nr̄ i mūdū vēit p redēptiōe
gētiū: cū samaritāos q̄tidie ad fidē vocari ɔspicim9: qd ē qđ in p̄di
catione discip̄los mittēs dicit: in viā gentiū ne abieritis: ⁊ in ciuita-
tes samaritanorū ne intraueritis: sed poti9 ite ad oues que perierūt
dom9 israel: nisi hoc quod ex facti fine colligim9: qꝛ prius solis iu-
deis voluit: et postmodum cunctis gentibus predicari. Ut dum iu-
dei vocati conuerti renuerent: predicatores sancti ad vocatiōnē gen
tiū p ordinē venirēt: q̄ten9 redēptoris nr̄i p̄dicatio: a pprijs repul-
sa: gētiles populos q̄si extraneos q̄reret. Et qđ iudee fiebat in testi-

Erāt etiā tūc q de (moniū: hoc gētilib9 grē eēt īcremētū. L. viij.
iudea vocādi eēnt: ⁊ q d gētilib9 vocādi nō eēnt. Nā ⁊ i aploꝝ
actib9 p̄dicāte petro legim9: ⁊ pri9 hebꝛeoꝝ tria milia: ⁊ postea qnqꝫ
milia credidisse. Et cū predicare apostoli gētilib9 in asia voluissent

p spm̄ prohibiti esse memorat: 7 tñ ipse sp̄us qui p̄us predicationē prohibuit: hanc asiano7 cordibus postmodū fudit. Nā diu est: q̄d asia cūcta iā credidit. Idcirco ergo p̄hibuit prius q̄d postmodū fecit: q2 tūc in illa erant q saluandi nō erāt. Tūc in illa erāt: q nec dū advitā reparari mererent: nec tñ granius de cōtēpta predicatione: iudicandi. Subtili ergo occultoq3 iudicio ad quozūdā aures predicatio sancta subtrahit: q: suscitari per grām nō merētur. Uñ necesse ē frs charissimi vt in oē q̄d agim⁹: oipotēti sup nos dñi ɔsilia teneamus: ne dū mens nr̄a exterius fusa a sua voluntate se nō reuocat: intus cōtra eā iudex terribiliter aduersa disponat. Quod bene psalmista intuēs ait. Uenite 7 videte opa dñi quoniā terribilis in consilijs

Vidit nāq3 q̄d alius miseri- (super filios hominū. Lec.ix. corditer vocatur: alius iusticia exigēte repellit. Et q2 alia parcēdo dn̄s: alia trāscēdēdo disposuit: expauit q̄d penetrare nō potuit. Et quē nō solū inuestigabilē in oībus suis sentētijs: s3 etiā inflexibilē vidit: terribilē in cōsilijs super oēs memorabat. Missis aūt p̄dicatoribus: quid precipiatur audiamus. Euntes predicate dicentes q2 appropinq̄bit regnū celo2ū. Hoc iā fratres charissimi: etiā si euāgeliū taceat mundus clamat. Ruine nāq3 illius: voces ei⁹ sunt. Qz enī tot attrit⁹ pcussionib⁹ a g̃lia sua cecidit: quasi iā nobis et proximo: regnū in aliud q̄d sequitur ostendit. Ipsis iā3 a quibus amatur: amatus est: ipse ruine p̄dicant. Si enī ruinā dom⁹ quassata minaretur quisquis in illa habitaret aufugeret. Et recedere d̄lexerat: q uāto cius a cadente festinare. Si igit̃ mūdus cadit: 7 nos eū amando āplectimur: oppmi volum⁹ potius quā habitare. Quia nulla nos rō a ruī. a illi⁹ separat: quos eius passionib⁹ amo2 ligat. Facile ergo est nūc iā cum destruenda oīa cernim⁹: alum nr̄m ab eius dilectione disiungere. Sed hoc illo tpe difficillimū fuit: quo tūc predicare celorū regnū inuisibile mittebātur: cū lōge lateq3 oēs cernerent: florere regna terrarū. Unde 7 adiūcta sunt predicatoribus scīs miracula: vt fidē verbis daret ostensa: 7 noua p̄dicaret. Sicut in hac eadē lectione subiūgitur. Infirmos curate: mortuos suscitate: leprosos mundate: demones eijcite.

In natale sancti quītini

N gallis augusta vernandorū: (martyris. Le.i. passio scī q̄tini martyris: qui rome senatorio ordine editus: s3 amore xp̄i tpe maximiani imperatoris

gallias aggressus: maximis predicationibus: signis et miraculis: gloriose enituit. Cuius fama rictiouarus prefectus audita: iussit eū perquiri: et cōprehensum catenis astringi ac carcere mācipari Deniqȝ ex officio sibi exhibitū percūctata religione: quia idolis sacrificare contēpsit: durissimis fecit flagellis cedi. In qua cessione oculis mētis et corporis ad celū directis domino gratias agens tortoribꝫ ei⁹ in terra ruētibus: celitꝰ voce delapsa: talē diuinā meruit allocutionē. Quintine inqt cōstās esto: viriliť age. Ego aūt, adero tibi

Ursusqȝ catenatus in carcerē recludiť. Ubi angelica (Lc. ij. visione visus: ductuſqȝ vniuersas eiꝰ carceris custodias transiens ad locū ostensum venit. Longaqȝ populis predicatione perorata: ferme ad sexcētos viros vsqȝ conuertit. Qua indignatione rictiouarus stomachatꝰ: ac in tātū trocheis torqri precepit: vt mēbra eius vi durissima solui cogerentur. Insuper et vesticulis ferreis excedi: et oleum cādens: picem et adipē feruentissimam dorso applicari: ac calcē: acetum: sinapimqȝ ori eius iubet infundi. Iterum et ponderosis catenisꝰ collū ligari: et duas sudes ferreas a ceruice vsqȝ ad crura: itemqȝ decem clauos inter vngulas et carnem trāsfigi. Quibus diuina virtute superatis: ad vltimū capite iussit eum plecti: et corpus illius nocte in fluuio subplumbari. Lec. iij.

Amputatoqȝ capite: mox visa est velut colūba candida sicut nix de collo eius exire: et liberrimo volatu celū penetrare. Corpus vero eius: qđ in flumine semiuiuū subplumbatū fuerat: post annos quinquaginta cuidam romane matrone ab angelo reuelatū est et ab eadem inuentum in municipium: quod augusta veromandorū nuncupatur: octauo kalēdas iulij sepultum. Eodem die natalis sancti cesarij diaconi: et iuliani presbyteri. Qui videlicet cesarius tempore claudij veniēs ex africa: ad taracinam campanie ciuitatem: dū contra idolatras proclamaret in publico: tentus est a firmino pontifice: et in custodia reclusus: vbi diebus multis maceratus: deinde traditus est leōcio consulari campanie. Quem ille cum verbis superare negret: iussit vinctum ante carpentū suum duci ligatis manibꝰ nudū vsqȝ ad templum apollinis: quo cum peruenisset: ad orationē eius corruit tēplū: et occidit pontificem firminum. Post hec reclusus in carcerem: a luxurio primario ciuitatis: fuit ibi per annū et mē sem vnum. Deinde eductus in forum ab eo dum oraret: celesti est luce circumdatus: ita vt ipse leoncius crederet: et cesarium: qui erat nudus: sua clamide indueret: ac baptizaretur: et corpus et sanguinē

domini accipere de manu iuliani psbyteri. Nec mora dicta sup eu; oratione tradidit spiritū tertio kalēdas nouēbris. Tūc luxuri⁹ iussit iulianū et cesariū mitti in saccū: et precipitari in mare. Qui eodē die reiecti sūt ad litt⁹: et sepulti ab eusebio serno dei: iuxta vrbē taracinam: et idē eusebi⁹ postea martyriū passus est cū felice psbytero.

In festo omnium sanctorum. Lec. j

Legimus in ecclesiasticis historijs fratres charissimi: quod sanctus bonifaci⁹ papa: q quartus a beato gregorio romane vrbis episcopatū tenebat: suis precib⁹ a foca cesare impetrauit: dōari ecclesie xpi templū rome: qđ ab antiqs pantcō antea vocabat quia hoc simulacru; esse omniū videret deorū. In quo eliminata omni spurcitia: fecit ecclesiam sancte dei genitricis marie: atq; omniū martyrū xpi: vt exclusa multitudine demonum: m̄ltitudo ibi scōrū in memoria haberet. Et plebs vniuersa i capite kalendarum nouembriū: sicut in die natalis domini ad ecclesiam in honore omnium sanctorum consecratam conueniret: ibiq; missarū solennijs a presule sedis apostolice celebratis: omnibusq; riteper fectis: vnusquisq; in sua cum gaudio remearet. Ex hac ergo consuetudine sancte romane ecclesie: crescente religione christiana decretum est: vt in ecclesijs dei que per orbem terrarum longe lateq; construuntur: honor et memoria omnium sanctorum: in die qua prediximus haberetur. Et quidquid humana fragilitas per ignorantiam vel negligentiam seu per occupationem rei secularis: in solemnitate sanctorum minus plene peregisset: in hac sancta obseruatione solueretur: quatenus eorum patrocinijs protecti: ad superna polorū gaudia peruenire valeamus.

Nunc ergo fratres charissimi in omnium primordijs sanctorum nos nominare: laudare: et glorificare: condecet eum qui cūctos condidit sanctos: per quem omnia facta sunt: per quem cuncta subsistunt elementa: Cuius maiestas nec incipit: nec desinit in seculum. Unde merito omne principiu; ac finis creature nominatur: vt de eo per quendam prudentem dictum est. Omnis sapiētia a domino deo est: et cum illo fuit semper: et est ante euum. Altitudinem celi et latitudinem terre: et profundu; abissi quis mensus est? Arenā maris: et pluuie guttas: et dies seculi quis dinumerat? Ipse solus inuestigare metiri: ac dinumerare hec omnia potest: qui celi ambitum sua circū-

et sapientia: et profundum abissi sua penetrat virtute. Et egregius ille versificator: dei sapientiam omnia posse atq3 nosse: considerabat dicens. Qui stellas numeras: quarũ tu nomina solus: Signa potestates: cursus: loca: tempora: nosti. Cuius principium atq3 virtute3 apostolus spiritu sancto preuentus: supra modũ inuestigare ĩhumanum commemorabat dicens. O altitudo diuitiarum sapientie ꝛ scientie dei: q̃3 incomprehensibilia sunt iudicia eius. Quis enim cognouit sensum domini: aut quis consiliarius eius fuit? Aut quis prior dedit illi: et retribuetur ei? Quoniã ex ipso et per ipsum: et in ipso sunt omnia: ipsi honor et gloria: in secula seculorum amen. Lec. ij.

Beatissima virgo maria: que interpretatur domina siue illuminatrix: clara ex stirpe dauid: virga iesse: hortus conclusus: fõs signatus: mater domini: templum dei: sacrarium spiritus sancti: virgo sancta: virgo feta: virgo ante partum: virgo in partu: virgo post partum: salutatione3 ab angelo suscepit: et mysterium conceptionis agnouit: partus qualitatem inquirit: ꝛ cõtra legem nature obsequij fidem non renuit. Quam dominus ipse in cruce positus: per sanguinis testamentum virginem virgini commendat discipulo: vt ipsum virgo mater haberet vite comitem: que3 filius nouerat integritatis esse custodem. Hanc quidem vt dicit isidorus in libro officiorũ non corporali sed spirituali passione asserunt ab hac vita migrasse: pro eo quod iustus symeon complectens brachijs suis infantẽ christum prophetauerit matri dicens. Et tuam ipsius animam pertransibit gladius. Quod quidem incertum est vtrum pro materiali gladio dixit: an ꝓ vbo dei: fortiori omni gladio ancipiti. Spiritualit ta mẽ nulla docet historia: mariã gladij animaduersione perẽptã: q2 nec obit⁹ eius, vspiam legitur: nec sepulchrum reperitur. Beatus tamẽ hieronymus ad paulam et eustochium scribens beatissimam virginem mariã dicit a corpore naturalit migrasse: ꝛ in vallis iosaphat medio sepultã fuisse. Sed quia ei⁹ sepulchrũ vacuum esse ostẽditur: multi nostrorum dubitant: vtrũ assumpta fuerit simul cũ corpore: an abierit relicto corpore. Quomodo aũt vel quo tẽpore aut a q̃bus personis corpus eius sanctissimũ ibi sepultũ vel inde ablatum fuerit: vel vbi transpositum vtrum ve resurrexit nusquã legitur: q2 inter catholicos libell⁹ de eius transitu nõ reperit. S3 quamuis nõ nulli asseuerẽt eã resuscitatã: ꝛ beata cũ christo imortalitate in celestib⁹ vestiri Melꝰ ẽ tamẽ eiusdẽ hieronymi dsslio deo cui nihil ẽ ipossibile totũ cõmittere q̃3 aliud incõsulte desinire: qd̃ sine periculo

nescitur. Unde de his ex quibus certissimus tantis perloquamur ad edificationem nostrã qualicumqz sermone: ad laudẽ et gloriam nominis dei: vt religio conseruet᷑ pro famulatu. Quia hec est virgo que sola interemit vniuersam hereticam prauitatẽ: sola sit post dñz que nos confirmet in omni veritate: suisqz cõmẽdet meritis: et precibus auxiliet᷑: vt et ipsi digni inueniamur in eius laudibus. Cuius mire et ineffabilis pulchritudinis intuitum: salomon contemplator celestium laudare desiderans: ait in canticis. Vidi speciosam ascendentẽ quasi columbã: desuper riuos aquarum. Vere speciosaz quasi columbã: quia illius speciẽ columbe ac simplicitatem premõstrabat: q̃ super dominum venit: et docuit ioannem: quod hic est qui baptizat. Et bene desuper riuos aquarum: quia super aquam refectionis educauerat: ex qua aqua multi deducti riui: omnem irrigant terram virtute deliciarum et infundunt hortum voluptatis: ex quibus condita et plota et perfusa beata dei genitrix regnat cum christo super angelos et archangelos speciosa valde: cuius odor inestimabilis erat nimis: et ideo ineffabilis: ad cuius profecto fragrãtiam odoris: omnis illa celestis hierusalem leta discurrit: quam circundabãt flores rosarum: et lilia conuallium. Et quod omnes anime martyrio rubicate: eam eterne dilectionis complectuntur amplexib᷒: et virginitatis splendore candidate ac si lilia in valle humilitatis enutrita: circumdãt eam in venerationis gratia obsequentes. Bene inquit circumdant eam flores rosarũ indesinenter: eius admirantes pulchritudinem inter filias hierusalem: in qua posuit rex tronum suũ: qz concupiuit eius speciem ac decorẽ. Fuit enim plena charitate et dilectione. Idcirco sequitur eam purpuratorum exercitus: et cãdidatorum grex. Quam si diligentius aspicias: nihil virtutis et speciositatis: nihil candoris et glorie est: qd᷑ ex ea non resplendeat. Et ideo bene circundant eam flores rosarum: et lilia conuallium: vt et virtutes virtutibus fulciantur: et formositas decore castitatis augeatur. Nam omnis splendor quanto illustratur fulgore suo sublimius: tanto apparet sacratior: licet subiectis eximior predicetur. Sic et genitrix beata dei: cuius plantatio ac si nobis rose in hierico specialibus refulsit: virginitatis enituit: circũdata officio charitatis. Subnititur sanctorum claritas: vt eius ãplior gloria cõmendetur: que super angelorum choros collocata: iam beatissima predicatur. Unde et si mirabilis est eorum virtus et firmitas perpetuitatis: mirabilior est tamẽ in maria: quam obũbrauit virt᷒ altissimi: vt super

omnem virtutem sit angelicam: quod factum est in ea: et admirabile cunctis seculis sacramentū. Et per hoc etiā āgelis extūde maior p̄statur gratia cū instaurantur ab ea oīa que venerantur et adorant super se christū regē dn̄z natum ex eadē virgine. Hinc et maria cūctis angelis et archangelis sanctisq̄ oībus tāto venerabilior q̄nto gratiosior: et quāto virtute altissimi extollit̄ ad sublimia tanto clarior resultat ī glīa. Plena siqdez grā: plena deo: plena v̄tutib⁹. Nō potest nō possidere plene glīaz claritatis eterne: q2 plenissime accepit: vt mr̄ fieret saluatoris. Quā viderūt oēs filie syō: et beatā dixerūt ac regine laudauerūt eā: quo suam tm̄ eam viderūt: quantum null⁹ explere potest mortaliū: quanto magis quidē q talē ac tātam eaz fecit: vt ipse fieret per eā. Unde dauid. Et homo in quit nat⁹ est in ea: et ipse fundauit eam altissimus. Beata igit̄ talis ac tanta natiuitas beata et supnoz ciuiū societas: et admirabilis charitatis eoz vnanimitas. Ubi nullus angeloz nullus archāgeloz nō dico beate marie virginis verum neq̄ alicui⁹ sanctoz inuidet glīaz: sed totū in altero vnusq̄sq̄ possidet q̄d gratis p̄statur oib⁹: vt de oib⁹ in oib⁹ et ab omnibus honoret̄ et glificetur deus: q viuit et regnat trinus et vnus per infinita scl'a seculoz amē. Lectio. iij.

Qui superna celoz regna spiritib⁹ angelicis decorauit: ad laudē et gloriam atq̄ honorem sui nominis: ac maiestatis in ppetuum miro decens ordine collocauit. De quib⁹ plura loq pertimescimus q2 soli deo scire est: quomodo vl̄ quemadmodū eoz nobis inuisibilis absq̄ cōtagione: seu diminutione: ī sua sola puritate cōsistit natura. Sed tm̄ nouē eē ordines angeloz ad dei iudicia discernēda: ac ministeria cōplēda: testante sacro eloquio cognouimus. Quoz principatus atq̄ potestates: subtiliter ac mirabiliter: dei oīpotentis nutu distinguuntur. Alij ex illis ad nos in mūdū missi futura p̄dicēdo perueniunt. Alij ad hoc sunt cōstituti vt p eos signa et miracula frequentius fiant. Alij subiecti angeloz spiritib⁹ presunt: eisq̄ ad explenda diuina mysteria ac disponenda principantur. Alij mira potētia ceteris preeminēt: p̄ro eo q̄d ad obediendū. alia angeloz agmina eis subiecta sunt. Alij a tanta diuinitatis gratia replentur: vt in eis dominus sedeat: et per eos sua iudicia discernat. Alij tanto perfectiori scientia pleni sunt: quanto claritatem dei vicinius contemplantur. Alia vero ita deo coniuncta sunt āgeloz agmina: vt inter hec et dominū nulla alia intersunt. Qui tanto magis ardent amore quanto subtilius claritatem diuinitatis eius aspiciunt. Tales vt di

ximus a primordio incipientis vite: beatorum spirituũ distinctiões in supernis celorum regnis a deo conditore in perpetuum mirabilitẽ collocate subsistunt. His omnibus fratres charissimi tam decoris ac deo dilectis angelorum agminibus: huius diei solennitatem credimus esse consecratam. Sed ecce dum celestium ciuium secreta rimamur: supra modum nostre fragilitatis digressi sumus. Taceam⁹ interim de secretis celestibus: ⁊ ante conditoris oculos tergam⁹ peccatorum maculas: vt ad eos de quibus loqmur peruenire valeam⁹

Lectio. iiij

Adhuc tamẽ aliquid de hac eadem tam pulchra atq3 preclara festiuitate loqui incipiamus: que non solum angelorum vt prediximus spiritibus: verum etiã sanctis omnib⁹: qui in terra sunt: ab exordio mundi procreati: honorabiliter dedicata consistit: e quibus primi fuerũt patriarche: viri religiosi: atq3 gl'iosi i vita sua. Patres prophetarũ ⁊ apostolorũ: quorũ memoria non relinquetur: ⁊ nomẽ eorum manet in eternum: quia deo digni inuenti sũt: fide preclari: hospitalitate precipui. Astuti in sensu: sapiẽtes in operebus secularibus locupletati. Reparatores orbis atq3 retractores Justicia insignes: lõganimes in spe. Obediẽtes in p̃ceptis: ⁊ creduli in promissionibus. Susceptores angelorum effecti: facie ad faciẽ deum videntes. In consilio prudentes: in prelijs victoriosi. Statum mundi regentes: sceptrum regni obtinentes. Quorũ imperij posteritas non cessauit: quousq3 christus ex eorum germine per vterũ intacte virginis: qui ẽ spes omniũ gentium: natus in mũdo coruscãdo miraculis apparuit: atq3 totius orbis monarchiã capiendo retinuit. Mox seqtur electio ,pphetarũ: cũ quib⁹ locutus est de⁹: ⁊ ostẽdit illis secreta sua: vt ea que vẽtura erãt quasi presentia: spũ sancto illuminati agnoscere atq3 enunciare possint: ⁊ principibus populorum ventura predicerent: alij in vtero: alij in puericia: alij in iuuentute: atq3 alij in senectute deo cogniti: ⁊ sanctificati inuẽti sunt: fide pleni: deuotione summi: industria solertes. Excellenti ingenio prediti: in exercitatione discipline instructi: sancta meditatione assidui: metuq3 mortis intrepidi: verberabant tyrannos: sacrilegos interfecerunt. Clauserunt effrenatis hymbribus celum: iterum parcendo aperuerunt. Peccata populi plangentes: eorum se vltioni opponẽtes. Multis quoq3 miraculorum insignijs effulsere: hominum infirmitates curabant: mortuorum corpora resuscitabant: christi vero per virginem natiuitatem: ac passionem: vel resurrectionem siue ascensionem: spũs sancti aduentum futurum: consumationem mũdi:

iudicium dei: clara voce predixere. Hos omnes procul dubio venerandi hui⁹ diei festiuitate nullo modo priuatos: consortes esse eam intuendo speramus. Nos ergo fratres charissimi antiquorum memoria precedentium patrum quos ante legem & sub lege scriptura sancta demonstrante cognouim⁹: ad hoc tantummodo proferim⁹: vt facilius intelligere valeatis: quanta vel qualis sit huius sacratissimi presentia diei: que omnibus his de quibus loquimur cõstat honeste dedicata in secula seculorum. Nunc ergo reuertamur ad eos quos vnda baptismatis & effusio sanguinis christi ab errore patrũ derelictos a squalore vetuste gentilitatis in vno testamento per gratiam spiritus sancti abluendo purgauit. Quorum oculi beati: qui christum in carne venientẽ videre meruerunt. Huius tam preclare visionis: ioannes baptista qui eodem angelo quo xps renunciante conceptus est: in exordio predicationis atq; baptismatis primatum tenebat. Qui iesum peccata mundi tollentem viuendo agnouit: ac digito demonstrauit. Quo inter natos mulierum non surrexit christo testante maior. Qui merito precursor domini: preco iudicis: propheta altissimi nũcupatur: quia non dum editus christum in mundũ venturũ prophetauit: & ad redemptionem animarum ad inferos descendentem: gloriosa precucurrit passione. Tu autem domine.

Lectio. v.

Hic athlete dei electorum concordat duodenus apostolorũ numerus: quos a primis miraculorum virtutibus ad componendum noue fidei fũdamẽtũ erigẽdũq; adhuc tenere statũ ecclesie: prudentia diuina ex omnibus quos capiebat munus elegit. Ut in omnem terram sonus eorum exiret: & in fines orbis terre eorum procederent verba qui vere vinee: idest christo tanquam palmites sunt adherentes: quorum fructus in sempiternum permanẽs: non marcessit: quibus ipse dominus locutus est dicens. Uos estis lux mundi. Et non potest ciuitas abscondi supra montem posita: nec accendunt lucernam: & ponunt eam sub modio sed supra candelabrum: vt luceat omnibus qui in domo sunt. Et sic luceat lux vestra corã hominibus: vt videant opera vestra bona & glorificent patrem vestrũ qui in celis est. Et iterum iam non dicam vos seruos: quia serui⁹ nescit quid faciat dominus eius. Uos autem dixi amicos: quia omnia quecunq; audiui a patre meo nota feci vobis. Et quodcunq; ligare voluissent sup terrã: ligatũ eẽt in celis. Et quodcũq; soluerẽt super terrã solutum in celis esse promisit. Et iterum cum venerit ad

iudicādū secū eos super sedes duodecī eē sessuros: ⁊ secū iudicaturos oībꝫ terre predixerat. Hi fuerunt discipuli xp̄i: p̄dicatores fidei ⁊ doctores gētiū. Qui dū oēs vnū sint: singli tñ eorū puncijs certisqꝫ locis in mūdo ad predicandū sortes p̄pas acceperūt. Petrus namqꝫ romam accepit. Andreas achayā. Jacobus hispaniā. Thomas indiam. Joānes asiā. Mathe⁹ macedoniā. Philippus gallias. Bartholome⁹ licaoniā. Simō zelotes ⁊ iudas f̄res iacobi: egyptum ⁊ mesopotamiā. Mathias iudeā. Jacobus fr̄ dn̄i: hierusalē. Paulo aūt aplo: cū ceteris apostolis: nulla sors p̄pa tradit: q: in omnibus gētib⁹ magr̄ ⁊ predicator eligit̄. Nā sicut petro ⁊ religs: circūcisionis apostolat⁹ est datus: ita paulo p̄pucij in gentib⁹. Hic tñ septem ecclijs ⁊ tribus euāgelizauit discipulis. Talib⁹ vt credimus patronis hec dies subiecta declaratur. Lectio. vj.

His subiectū ē triūphale martyrū nomē: q p diuersa tormētorꝫ genera: xp̄i passionē nō lassātib⁹ precordiorū mētibus imitabant. Alij ferro perēpti. Alij flāmis exusti. Alij flagellis verberati. Alij cruciati patibulo. Alij pelagi piculo. Alij viui descoriati. Alij vinculis mācipati. Alij liguis p̄uati. Alij lapidib⁹ obruti. Alij frigore afflicti: alij fame cruciati. Alij vero truncati manibus: siue ceteris cesi mēbris: spectaculū contumelie in populis: multa p̄pt̄ nomē dn̄i crucis afflictionē nudi portantes. Hi sunt triumphatores ⁊ amici dei: qui contemnentes sceleratorū iussa p̄cipū modo coronātur ⁊ accipiunt palmas laborum: q fūdati erāt supra firmā petrā: idest christum. De talibus et huiusmodi: apostolus mente compunctus ingemiscens ait. Sancti ludibria ⁊ verbera exptī: in super ⁊ vincula ⁊ carceres. Lapidati sunt: secti sunt: tentati sunt: in occisione gladij mortui sunt. Circuierūt in melotis: ⁊ in pellibus caprinis: egētes: angustiati: afflicti: quibus dignus nō erat mundus. Et cetera. Et beatus papa gregorius in expositione cuiusdam euangelij: de istiusmodi bellatoribus: querimoniam faciendo. Ecce inquit dilecti dei: carnem domant: spiritum roborant: demonibus imperant: virtutibus coruscant: p̄sentia despiciunt: eternā patriam vocib⁹ moribusqꝫ p̄dicant: eam etiam moriendo diligunt: atqꝫ ad illam per tormenta p̄tingunt. Occidi possunt: ⁊ flecti nequeūt. Et si coram hominib⁹ tormenta passi sunt: spes eorum immortalitate plena ē. In paucis vexati in multis bene disponuntur. Quoniam deus tentauit eos: ⁊ inuenit illos dignos se. Tanquam aurum ī fornace probauit illos: ⁊ quasi holocausti hostiam accepit eos. Nunc ergo martyrum christi cer

tamina atq; victorias audiuimus: eis nimirum hunc diẽ tanto credimus sanctificatũ quanto in semetipsis vt sanctificarẽt laborare per tormenta non cessauere. Secũdũ matheum.

In illo tpe: videns dominus iesus turbas ascẽdit in montẽ. Et reliqua. ¶ Ex sermone p̃cedenti. Lectio. vij.

Christi vero sacerdotibus atq; doctorib⁹ siue cõfessoribus: huius festiuitatẽ diei non ignotã esse credim⁹: qui corda fidelium spiritualiter: quasi himbrib⁹ irrigant celestibus: vt feliciter p̃ferre immarcessibilem bonorũ operũ possint fructũ. Qui talenta sibi credita non solũ reddere: verum etiã cum vsura sine fraude amplificare procurarunt. Quia bonũ qđ per gratiam sancti spiritus intelligẽdo didicere: non sibimet tantũmodo: sed ⁊ aliis subiectorum mentibus profuturum secũdũ apostoli preceptũ arguẽdo: obsecrãdo: increpando: curamq; faciẽdo inserere nitebãtur. Quorũ mẽs lucidissima: manus vero plene sunt mundicia. Eo quod in mẽsa altaris sacrosancta christi corpis ⁊ sanguinis mysteria celebrãtes: ⁊ in sui cordis penetralibus hostiam viuam deoq; placentẽ: idest: semetipsos sine macula atq; sine ãmixtione praui operis offerre non desistut: ⁊ licet persecutorũ non sensissent gladiũ: tamẽ per vite meritũ deo digni martyrio non priuãtur: quia martyriũ nõ sola sanguinis effusione sed abstinentia peccatorũ: ⁊ exercitatione dei preceptorũ p̃ficit.

Inter ceteras triumphatorũ omniũ christi militũ Lec. viij. laudes: quas ergo hodierna celebritate leta per orbẽ recolit ecclesia: ⁊ beatarũ quoq; virginũ gl'iosas in carne victorias memorie cõmendantes: deum cui nihil impossibile ẽ in sanctis opib⁹ suis mirabiliẽ collaudemus: qui tãtã in sexu femineo contulit virtutis cõstantiam: vt ex ipsius electis animabus: tanquam ex diuersis gemmarũ coloribus aut ex cãdidis purpureisq; rosarũ ac liliorũ florib⁹ aula celestis picta resplendeat. Talib⁹ siqdẽ sanctis animabus eminet illa beatissima dei genitrix ⁊ virgo maria: q̃ sola sine exẽplo placuit altissimo. Que cuz sit omniũ ṽginũ forma viteq; ⁊ morũ singularis disciplina: sue altissime humilitatis verbis ⁊ exẽplis admonebat domino deo adherẽtes: perituri lux⁹ seculi spernere: ⁊ a lenociniis mortalis nature declinare: carnis pudiciciã cũ virginitatis honore intra cordis hospitia obseruare. Eaq; omniũ virtutũ regina fructus salutis perpetue sociam esse angelorũ suis affirmabat exẽpliis ita vt innumerabilis vtriusq; sex⁹ multitudo eius seq̃retur vestigia ⁊ relictis nuptialis vite copulationibus: spretaq; liberorum propa

gine: sponso qui in celis est: perenni mente: actu ꝛ habitu: ꝛ gestu: se
applicare maluerit. Orationibus instantes: ieiunijs adherentes: vi
gilias sacras adamantes: elemosinas sectantes; pauperes recrean-
tes: nudos vestientes: infirmos visitantes: tribulatione gaudentes
in verbis calumnie vel contumelie patiētes: in augmēto sue pfecti-
onis humiles: in damno rerū tempalium gratias agentes. Hec om-
nia ꝛ his similia ꝑ desiderio regni celestis ꝛ ꝓpter vite eterne remu
nerationem: ardentissimo amore indesinenter atq; libēter peragunt
ꝛ sic in charitate dei ac proximorū amore perseuerantes: deo soli vi
tam finire gaudent. Tu autē. Lectio. ix.

Hodie dilectissimi omnium sanctorū sub vna solennitate leticia
celebramus festiuitatem. Quorū societate celum exultat. Quo
rum patrocinijs terra letať. Quorum triumphis ecclesia sancta co
ronatur. Quorū cōfessio quanto in passione fortior: tanto clariorē
in honore. Quia dum creuit pugna: creuit ꝛ pugnantium gl'ia: ꝛ mar
tyrij triumphꝰ multiplici passionū genere adornať. Per quē quā-
to grauiora fuere tormenta: tanto gratiora fuere ꝛ pmia: dū catholi
ca mater ecclesia per totum orbem terrarum longe lateq; diffusa: in
ipso capite suo christo iesu: edocta est contumelias crucis ꝛ mortem
nō timere: magis magisq; roborata nō resistendo sed tamē perferē
do. Uniuerso autē quos agmine inclyto carcer penalis inclusit: pa-
ri ꝛ simili calore virtutis ad gerendū certamē: gloria triūphalis in-
spirauit. O vere mr eccl'ia: quā sic honor diuine dignationis illumi
nat: quam vicentium gloriosus martyrū sanguis exornat: quam in
uiolate confessionis candida induit virginitas. Floribus eius: nec
rose nec lilia desunt. Certent nunc charissimi singuli: ad vtriusq;
honoris amplissimā dignitatē: vel de virginitate coronas habere
candidas: vel de passione purpureas. In celestibꝰ castris pax ꝛ aci-
es habēt flores suos: quibꝰ milites christi coronātur: dei enim inef-
fabilis: ꝛ immēsa bonitas etiā hoc preuidit: vt laborū quidē tēpus
ꝛ agonis non extenderet: ne longum faceret eternum sed breue: et
vt ita dicam momētaneū: vt in hac breui ꝛ exigua vita agones essēt
ꝛ labores: in illa vero que eterna est: corona ꝛ premia meritorū: vt la
bores quidē cito finirētur: meritorum vero premia sine fine durarēt
Ut post mūdi huius tenebras visuri essent candidissimam lucem: ꝛ
accepturi maiorē passionū cunctarū acerbitatibus beatitudinē. Te
stante hoc apostolo: vbi ait. Non enim condigne sunt passiones hu
ius temporis: ad superuēturā gloriā q̄ reuelabitur in nobis. Quos

leto sinu de prelio reuertētes: ciuitas celestis excepit: ꝛ de hoste prostrato trophea ferētib⁹ occurrit. Cū triūphātib⁹ viris femine veniunt: que cum seculo sexū quoqꝫ vicerūt et geminata glīa milicie virgines cū pueris: teneros annos ṽtutibus transceūtes. Sed et cetera fidelium turba: aule ꝑpetue regiā intrant: q̄ sinceritatē fidei inconcussis p̄ceptorū celestiū disciplinis: viteqꝫ pacem obseruauerūt. Ergo agite nūc fr̄es aggrediamur iter vite: reuertamur ad ciuitatē celestē: in qua scripti sumus ꝛ ciues decreti. Non sumus hospites: sꝫ ciues sanctorū et domestici dei. Etiā illi⁹ heredes coheredes āt xp̄i. Huius nobis vrbis ianuas aperiet fortitudo: ꝛ fiducia latū p̄bebit ingressum. Consideremus ergo inclytam vrbis illi⁹ felicitatē: illi⁹ in quātum considerare possibile est. Ut enim vere hanc cōprehēdere nullus sermo sufficiat dicit̄ de ea in quodā loco sic: q̄d aufugiet vbi dolor: ꝛ tristicia ꝛ gemit⁹? Quid hac vita beati⁹ vbi nō est paupertatis metus: nō egritudinis imbecillitas. Nemo inuidet: cupiditas nulla exardescit: nullū cibi desideriū: nullū nulla honoris pulsat āt potestatis ābitio: null⁹ ibi diaboli met⁹: īsidie demonū nulle: terror ꝑcul: neqꝫ corpis: neqꝫ aīe: sꝫ imortalitatis munera fecūda. Nulla erit tunc vsqꝫ discordia: sed cuncta consona: cuncta conuenientia. Quia omnium erit sanctorum vna concordia. Pax cuncta ꝛ leticia continens: tranquilla sunt omnia ꝛ quieta: iugis splendor. Nō iste qui nunc est: sed tanto clarior quāto felicior. Quia ciuitas vt legit̄ illa non egebit lumine solis: sed dominus omnipotens illuminabit eam: ꝛ lucerna eius est agnus. Ubi sancti fulgebunt vt stelle in perpetuas eternitates: ꝛ sicut splēdor firmamēti: qui erudiuit multos. Quapropter nox ibi nulla: nulle tenebre: cōcursus nubiū nullus: nec frigoris: ardoris nec aspitas vlla: sed talis quedā erit rerū tēperies quā nec oculus vidit: nec auris audiuit: nec in cor hominis ascendit: nisi illorum q̄ ea digni inueniuntur: quorū noīa scripta sunt in libro vite. Qui ꝛ lauerunt stolas suas in sanguine agni: ꝛ sunt aū sedem dei seruierūtqꝫ ei die ac nocte. Nō est senect⁹ ibi neqꝫ miseria: dum oēs occurrunt in virum perfectum: in mēsuram etatis plenitudinis xp̄i. Uerum super hec omnia est consorciari angelorum ꝛ archangelorū cetibus: tronis etiam ꝛ dominationibus: principatib⁹ ꝛ potestatib⁹: omniū celestiū supernarūqꝫ virtutū cōtuberniis pfrui: ꝛ intueri agmina sanctorū splendidius syderibus micantia: patriarcharū fide fulgentia: ꝛ ꝓphetarū spe letātia: apostolorū in duodecī tribubus orbē iudicantia: martyrum purpureis victorie coronis la

centia: ṽginũ quoqꝫ choros candẽtia serta gestantes: inspicere. De rege autem qui bonorum medius residet: dicere vox nulla sufficit. Ef fugit enim omnẽ sensuz humane mẽtis excedit decus illud: illa pul chritudo: illa ṽtꝰ: illa gloria: illa magnificẽtia: illa maiestas. Ultra enim omnem sanctorum est gl'ia ipsius inextimabilẽ aspicere ɔspe ctuz ꝛ splendore maiestatis eius irradiari. Si enim quotidie oporte ret nos tormenta perferre: si ipsam gehennam paruo tempore tolle rare vt christum videre possimus in gl'ia venientem: ꝛ sanctorũ etꝰ numero sociari: nonne erat dignum pati omne quod triste est: vt tã te bonitati glorieqꝫ participes haberemur. Que erit illa fr̃es cha rissimi iustorũ gloria: quam grandis sanctorꝝ leticia: cũ vna queqꝫ facies fulgebit sicut sol: cum ordinibus distinctis populum suũ do minus in regno patris sui ceperit recẽsere: ꝛ meritis atqꝫ operibus singulorum premia promissa restituere: pro terrenis celestia: pro tẽ poralibus sempiterna: pro modicis magna prestare: adducere san ctos in visionem perpetue glorie: ꝛ facere in celestibus cõsidere: vt sit deus omnia ĩ omnibus: eternitatemqꝫ amatoribus suis ꝛ immor talitatem largiri: atqꝫ eos quos sanguinis sui viuificatione repara uit: denuo ad paradysum reducere: regna celoruz fide ꝛ veritate sue pollicitationis aperire. Hec hereãt firmiter sensibꝰ nostris. Hec in telligãtur plena fide. Hec toto corde diligãtur. Hec indesinẽtiũ ope rum magnanimitate acquirantur. Res posita est in potestate facien tis: quia regnũ celorum vim patitur Res ista o homo: idest regnum celeste aliud non querit preciũ: nisi te ipsum. Tantum valet: quãtuz tu es. Te da ꝛ habebis illud. Quid turbaris de precio? Christus se metipsum tradidit: vt acquireremus regnum dei patris. Ita ꝛ tu te ipsum da: vt sis regnum eius: ac non regnet peccatũ in mortali tuo corpore: sed spiritus in acquisitionem vite. Hac igit̃ operum saluta rium delectemur palma prestante deo domino nostro iesu christo: q cum patre ꝛ spiritu sancto viuit ꝛ regnat: in secula seculorum Amẽ.

In natale sanctorum

Nicostrati ꝛ sociorum. Lectio. i.

Rome natalis sanctorum martyrum: Claudij: Ni costrati: Simphoriani: Castorij: ꝛ Simplicij: im peratoribus Diocletiano ꝛ Maximiano. Hi cum essent artifices insignissimi ꝛ marmorum celores

probatissimi imperatori diocleciano valde sunt facti accepti. Cum itaqꝫ tempore quodam essent quadraturis marmorum intenti: et artem suam signo christi munirent: ⁊ ad voluntatem ipsorum artificiũ fieret: horum vnus simplicius: qui adhuc pagano errore tenebatur: dixit ad quatuor reliquos. Adiuro vos per deum solis: vt quis iste deus sit dicatis mihi in cuius nomine vos tam bene operamini. Cui simphorianus. Si potes credere tibi: et mox non tantum artem consequeris: sed et vitam eternam habebis. Quem cũ in fide solidatum beato cirillo episcopo consignasset: idem episcopus baptizauit eum: et christo dño credere informauit. Non multo post accusati a philosophis quod christiani essent: et quod deum esclapium fingere sicut preceperat iperator ex marmore porphiretico et proconico noluissent: dioclecianus iussit cuidam tribuno lampadio: sub moderatione verborum eos audire. Lu. Lec. ij.

Quibus idem lampadius dixit. Adorate deum solem: vt destruatis consilium philosophorum. Qui respondentes dixerũt. Nos numquam adoramus facturam manuum nostrarum: sed adoramus deum celi et terre: qui imperat in eternum iesum christum filium dei. Reclusi sunt igitur: in custodia publica. Inde cũ mutari a fide christi non possent: iubente lampadio expoliantur: scorpionibus grauissime ceduntur. Mox lampadius a demonio arreptus expirauit. Hoc factum cũ audisset dioclecianus nimio furore repletus: iussit cuidã vincencio rogato: vt in loculis plumbeis concluderentur: ac sic in fluuium precipitarentur. Post dies autem quadraginta duos: venit quidam nichodemus christianus: leuauitqꝫ cum ipsis loculis corpora martyrum: et in domo sua honorifice posuit. Passi sunt vero

Eodẽ die natalis sanctorũ (sexto idus nouẽbris. Lec. iij.

quatuor coronatorum: idest: seueri: seueriani: carpophori: et victorini. Hi cũ ipellerentur ad sacrificãdũ: reluctantes nec omnino cõsensum impijs prebẽtes: perstiterunt in fide. Nũciatũ hoc ẽ diocleciano iperatori. Quos illico iussit adduci: vt ãte simulacrũ asclepij ictibus plumbatarum cesi: deficerent. Quorum corpora iussit in platea canibus iactari: que iacuerunt ibi diebus quinqꝫ. Tũc christiani venerũt ⁊ collecta corpora sepelierũt: in via lauicana miliario ab vrbe tertio in arenario iuxta corpora sanctorũ martyrũ: claudij: nicostrati: simphoriãi: castorij: ⁊ simplicij. Passi sũt aũt sexto idus nouẽbris. Post duos tamẽ ãnos passionis horum quinqꝫ martyrũ cũ noĩa eorum minime reperirẽtur: statuit beatus melchiades episcopus: vt aniuersaria qua

tuor coronatorum dies sub nominibus sanctorum quinqz marty- ruz recoleretur. Intercurrentibus tamen annis: cuidam viro etiaz nomina eorum reuelata sunt. Festiuitas vero vt fuerat statuta cele- bris in aliorum martyrum festiuitate permansit: ac locus quatuor coronatorum nomine insignis.

In natale sancti theodori. Lec. j.

Natalis sancti theodori martyris: tēporib᷒ diocle- tiāi ꝛ maximiani impatorū. Qui cū eēt miles ꝛ vere christianus: adductus est ad brichā prepositū le- giōis. A quo dilatiōe accepta: vt sententiā fidei mutaret: cum in sententia irreuocabiliter permane- ret: iudici popilio sistitur: qui iussit eum mitti in car- cerem: et signari ostium carceris: vbi diuina visione consolatur: post aliquot dies iterum adductus ante presidem: suspensus est in ligno et vngulis ferreis latera eius rasa quousqz coste ipsius nudarentur. Deinde dictauit sententiam dicens. Theodorum non obtemperan- tem preceptis inuictissimorum imperatorum potentieqz deorum: cre- dentem vero iesum crucifixum: iubeo igni tradi. Igitur beatus mar- tyr signaculo crucis munitus: manibus post tergū ligatis: in focos propellitur. Et circunspiciens videt in turba lachrymantem cleo- nicum: qui cum eo thiro adductus fuerat: et exclamans dixit. Cleo- nice expecto te: festina et sequere me. Et cum iam flammarum glo- bis vndiqz vallaretur: beatus martyr oratione fudit: laudās et glo- rificans patrem et filium ac spiritum sanctum: sicqz sanctam suam animam christo reddidit quinto idus nouembris. Quedam autem mulier eusebia nomine: collegit corpus eius: et sindone mūda inuol- uens transtulit in possessionem suam: in locum qui appellat᷑ euchai- ta. Itē eodē die apud bituricas sancti vrsini: qui rome ordinat᷒ a successoribus apostolorum primus ipsi vrbi destinatur episcop᷒.

In nt̄e sancti mēne martyris. Lec. j.

In cripta metropolis frigie: passio scī menne marty- ris. Qui persecutione diocleciani et maximiani: cū esset miles et nobili genere ex egyptiorum prouin- cia ortus: abrenuncians terrene militie: primum ce- lesti regi secreta cōuersatione in heremo militauit. Deinde natalicijs prefatorum imperatorum proce

dens ad publicum: ac se xpianum corã ipsis voce declarans: traditus est pirro duci torquendus: qui iussit eum in carcerem includi: quamdiu imperatorum natalicia celebrarentur. Tu autem.

Lectio .ij.

Peracta igitur festiuitate: assidente eo pro tribunali: iussit eum suis aspectibus presentari. Cui & dixit. Hesterna die etenim infauste temerarie ausus es theatrum introire: ac vanissimis nescio quibus eloquijs prophanare: maxime cum de te asseratur opera militie: nunc sacrifica dijs: vt omnia tibi q̃ per ignorantiã gessisti ignoscantur: et ad honorem pristinum reformeris. Tu.

Lec. iij.

Ad hoc beatus mennes cum respondisset. Ego huius seculi honore non delector: sed christi discipulus effici cupio: iubente duce extensus et neruis bubulinis manibus ligatis tam diu a militib⁹ & virgis cesus est: donec sanguine ipsius platee locus repleretur deinde in eculeo exungulatus et lampadibus circum latera adust⁹ est: cilicioq̃ plage eius a militibus fricate: et carbones ignis super plagas eius impositi: p̃ tribules quoq̃ et sudes ferreos ligatis manibus et pedibus tractus: plumbatis etiam collo & maxillis grauiter contusus in laude et confessione omnipotentis dei immobilis permansit. Nouissime pirrus dux sententiam ex tabella recitari precepit. Mennem ex milite: omnium christianorum auctorem nolentem acquiescere preceptis imperatorum: neq̃ volentem sacrificare dijs: gladio animaduerti placet: et corpus eius igni comburi. Furtim itaq̃ a christianis corpus eius e medio ignis ereptum est: ac mundis linteaminibus aromatibusq̃ conditum: debita veneratione in cimiterio tertio idus nouembris curatum est. Cuius deinde sacrum corpus constantinopolim translatum ciuitatem regiam digno honore veneratur. Item lugduno natalis sancti verani episcopi: cuius vita fidei et virtutum meritis illustris fuit.

In nat̃e sci martini episcopi. Lec. j.

Igitˀ martin⁹ sabarie pãnoniorũ opido oriũdus fuit sed intra italiã ticini alitus ẽ: parẽtib⁹ scd̃m seculi dignitatẽ nõ infimis gẽtilib⁹ tamẽ. Pater ei⁹ miles primũ: post tribun⁹ militũ fuit. Ipse armatam militiã in adolescentia sua secutus: inter seculares alas sub rege constãtio: deinde sub iuliano cesare militauit. Non tamen sponte: et quia a primis fere annis diuina potius

seruitute: sacra illustris pueri inspirauit infantia. Nam cum esset annorum decem inuitis parentibus ad ecclesiam confugit: seque catecuminum fieri postulauit. Mox mirum in modum totus in dei opere conuersus: cum esset annorum duodecim: heremum concupiuit. Fecissetque votis satis si etatis infirmitas nõ obstitisset. Animus tamen aut circa monasteria: aut circa ecclesias semper intentus: meditabat adhuc in etate puerili: qđ postea deuot⁹ impleuit. Lec. ij.

Sed cum dictum esset a cesare: vt veteranorum filij ad militiam scriberentur: prodente patre qui felicibus eius actibus inuidebat: cum esset annorum quindecim raptus et catenatus sacramentis militaribus implicatus est: vno tantum seruo comite contentus Cui tamen versa vice dominus seruiebat: adeo vt plerumque ei et calciamenta ipse detraheret: et ipse detergeret. Cibum vna caperent: huic tamen sepius ministraret. Triennium fere ante baptisma in armis fuit: integer tamen ab his vicijs: quibus illud humanum genus implicari solet. Multa illi circa commilitones benignitas: patientia vero atque humilitas: vltra humanum modum. Nam frugalitatem in eo laudari non est necesse: qua ita vsus est: vt iam illo tempore non miles sed monachus putaretur. Quibus rebus ita sibi omnes commilitones suos deuicerat: vt eum miro affectu venerarentur. Nec dum tamen regeneratus in christo: agebat iam quoddam bonis operibus baptismatis candidatum. Assistere scilicet laborantibus: opem ferre miseris: alere egentes: vestire nudos nihil sibi ex militie stipendijs preter quotidianum victũ reseruabat. Iam tunc euangelij nõ surd⁹ auditor: de crastino nõ cogitabat. Lec. iij.

Quodam itaque tempore cũ iam nihil preter arma: et simplicẽ militie vestem haberet media hyeme q̃ solito asperior inhorruerat: adeo vt plerosque vis algoris extingueret: obuiũ habet in porta ambianensium ciuitatis pauperẽ nudum. Qui cum pretereuntes vt sui misererentur oraret: omnesque miserum preterirent: intellexit vir deo plenus: sibi illum alijs misericordiã nõ prestãtib⁹ reseruari. Quid tamen ageret qui nihil preter clamidem quam indut⁹ erat habebat Iam enim reliqua: in op⁹ simile cõsumpserat. Arrepto itaque ferro quo accinctus erat mediam diuisit partemque eius pauperi tribuit: reliquam rursus induit. Interea de circunstantib⁹ ridere nonnulli ceperunt: quia deformis esset: et truncatus habitu videret. Multi quidem quibus erat mens sanior altius gemuere quod nihil simile fecissent: cum vtique plus habentes vestire pauperem: sine sua

nuditate potuissent. Nocte igitur insecuta cũ se sopori dedisset: vi dit christum clamidis sue qua pauperem texerat parte vestitũ. Intueri diligentissime dominum: vestemq3 quã dederat: iubet agnoscere. Mox ad angelorum circumstantium multitudinem audiuit christum clara voce dicentem. Martin⁹ adhuc cathecumin⁹ hac me veste contexit. Uere memor dominus dictorum suor: qui ante predixerat: quamdiu fecistis hec vni ex minimis istis mihi fecistis: se in paupere professus est fuisse vestitum. Et ad confirmandũ tam boni operis testimonium in eodem se habitu quem pauper receperat: dignatus est ostendere. Quo viso vir beatissimus non in gloriam est elatus humanã: sed bonitatem dei in suo opere miratus: cũ esset annorum viginti ad baptisma conuolauit. Lec.iiij.

In illo tempore: beatissimus martinus gloriosum ipsius obitũ longe ante presciuit. Dixitq3 fratribus dissolutionem sui corporis imminere. Interea causa extitit: qua condatensem diocesim visitaret. Nam clericis inter se ecclesie illius discordantibus: pacem cupiens reformare. Licet finem dierum suorũ non ignoraret. Pro ficisci tamen ob istiusmodi causam non recusauit. Bonam hãc virtutum suarum consumationem existimans: si pacem ecclesie red ditam reliquisset. Itaq3 profectus cum suo illo vt semper frequentissimo discipulorum sanctissimoq3 comitatu: mergos in flumine conspicatur piscium predam sequi: et rapacem ingluuie3 assiduis vrgere capturis. Forma inquit hec demonum est. Insidiantur incautis capiunt nescientes: captos deuorant: et saturiri non queunt deuoratis. Imperat deinde potenti virtute verborum vt eum cui innatabant gurgitem relinquentes: aridas peterent deserta sq3 regiones Eo nimirum circa aues illas vsus imperio: quo demones effugare consueuerat. Ita grege facto omnes in vnum ille volucres congregate relicto flumine: montes siluasq3 petierunt. Non sine admiratione multorum: qui tamen in martino virtutem viderũt: vt etia3 auib⁹ imperaret. Aliquãdiu ergo i vico illo vl' in eccl'ia ad quã ierat cõmorat⁹ pace int' clericos restituta: cũ iã regredi ad monasteriũ cogitaret: virib⁹ corporis cepit repente destitui: cõuocatisq3 discipu-

Tunc vero meror et luctus (lis indicat se iam resolui. Lec.v. omniũ vox vna plãgetiũ. Cur nos pat' deseris: aut cui nos desolatos relinqs? Inuadẽt eni gregẽ tuũ lupi rapaces. Et q s eos a morsibus nr̃is pcusso pastore ,phibebit c' Scim⁹ qdẽ desiderare te xp̃m sed salua sũt tibi pmia tua: nec dilata minuent': nr̃i potius miserere

quos deseris pater. Tūc ille motus his fletibꝰ (vt totus semper in domino misericordie visceribus affluebat) lachrymasse perhibetur Conuersusq; ad dominū hac tantum fletibus voce respondit. Domine si adhuc populo tuo sum necessarius: non recuso laborem fiat voluntas tua. Nimirum inter spem amoremq; positus dubitauit pene quid mallet: quia nec hos deserere: nec a christo volebat diutius separari: nihil tunc in voto suo ponens: aut voluntati relinquēs totum se domini arbitrio potestatiq; committens. Nōne tibi his paucissimis verbis dicere videtur? Grauis quidē est domine corporee pugna militie: et satis est iaz quod hucusq; certaui. Sed si adhuc in eodem labore pro castris tuorum stare me precipis: non recuso laborem nec fatiscentem causabor etatem. Munimina tua deuotus implebo sub signis tuis quoadusq; iusseris militabo. Et quamuis optata sit seni messio post laborem: est tamen animus victor annorum et cedere nescius senectuti. At si iam parcis etati: bonum mihi est domine: fiat voluntas tua. Hos vero quibus timeo: ipse custodias. O virum ineffabilem nec labore victum nec morte vincendū: qui in nullā partem se proniorē inclinauit: nec mori timuit: nec viuere recusauit. Itaq; cū iaz ꝑ aliquot dies in febre teneretur non tamē a dei opere cessabat: pernox in orationibus: in vigilijs: fatiscentes artus spiritui seruire cogebat: nobili illo stratu suo retinere: et cilicio recubans. Et cum a discipulis rogaretur vt saltem vilia sibi sineret stramenta supponi: non decet inquit filij xpiani nisi in cinere mori. Ego si aliud vobis exēplū reliquo: ipe peccaui. L.vj.

Oculis ac manibus in celum semper intentus: inuictum ab oratione spiritum non relaxabat. Et cum a presbyteris qui tūc ad eum confluxerant rogaretur: vt corpusculum lateris mutatione releuaret: sinite inquit sinite me fratres celum potius respicere quam terram: vt suo iam itinere iturus ad dominum spiritus dirigatur. Hec locutus: diabolum vidit prope se assistere. Quid hic inqt astas cruenta bestia? Nihil in me funeste reperies: abrahe sinus me recipiet. Cum hac ergo voce fatigatum diuinis operibus spiritum celo reddidit. Testatiq; nobis sunt qui affuerunt: iam exanimis corporis glorificatiq; hominis vidisse se gloriam. Vultus eius luce clarior renitebat cum membra cetera: nec tenuis quidē macula fuscaret. In alijs etiam et in alijs artubꝰ non pudēdis: septennis quodammodo pueri gratia videbatur. Quis istum vnquam cilicio tectum: quis cineribus crederet inuolutum? Ita vitro purior: lacte

candidior iam in quadam future resurrectionis gloria: et natura de
mutate carnis ostensus est. Jam vero in obsequium funeris eius
credi non potest quanta hominum multitudo cōuenerit: tota obuia
corpori ciuitas ruit. Cuncti ex agris atq; villis: multiq; ex vicinis
etiam vrbibus affuerunt. O quantus luctus hominum: quāta pre-
cipue merentium lamenta monachorum: qui eo die fere ad duo mi-
lia tonasse dicuntur. Specialis martini gloria: cuius exemplo in do
mini seruitute stirps tanta fructificauerat. Agebat nimirum ante se
pastor extinctus greges suos: sancte illius multitudinis pallidas
turbas: agmina palliata: et aut emeritorum laborum senes aut iu-
ratos christi in sacramenta tirones. Aderat virginum chorus cum
fletu abstinens pre pudore: cum letanduz potius illi esse sentirent:
quem iam suo dominus gremio confoueret: quam sancto dissimu-
labat gaudio quod dolebat. Siquidem fides flere prohibebat: ge-
mitum extorquebat affectus. Etenim tam erat sancta de illius glo
ria exultatio: quam pia de morte confusio. Ignosceres flētibus: gra
tulareris gaudentibus: quia pium est gaudere martino: et pium est
flere martinum: dum vnusquisq; et sibi prestat vt doleat et illi debet
vt gaudeat. Hec igitur beati viri corpus vsq; ad locum sepulchri
hymnis canora celestis turba prosequitur. Comparetur si placet se
cularis illa pompa: non dicam funeris sed triumphi. Quis similis
martini exequijs confiteretur? Ducant illi pre curribus suis vin-
ctos post terga captiuos: martini corpus: hi qui mundum ductu illi-
us vicerant prosequuntur. Illos confusis plausibus populi honor
et fama: martino diuinis plauditur psalmis. Martinus hymnis ce-
lestibus honoratur. Illi post triumphos suos in tarthareа sena tra
duntur: martinus abrahe sinu letus excipitur. Martinus hic pau-
per et modicus: celum diues ingreditur. Archadio vero et honorio
imperantibus: sanctus martinus turonorum episcopus plenus vir
tutibus et sanctitate prebēs infirmis multa beneficia octogesimo
etatis sue anno: episcopatus autem vicesimo sexto apud condaten-
sem diocesis sue vicum excedens a seculo feliciter migrauit ad chri-
stum. Transijt autem media nocte: que dominica habebatur: atrico
cesare quoq; consulibus: Regnante domino nostro iesu christo cui
est honor et gloria in seculorum secula. Amen. Scdm matheum.

In illo tempore. Dixit dominus iesus discipulis suis: parabolā
hanc. Homo quidam peregre proficiscēs: vocauit seruos suos
et tradidit illis bona sua. Omelia beati gregorij. Lec. vij.

Lectio sancti euangelij fratres charissimi: sollicite considerare nos ammonet: ne nos q plus ceteris i hoc mudo accepisse aliqd cernimur: ab auctore mundi grauius inde iudicemur. Cum enim augetur dona: rationes etiã crescũt donorũ. Tãto igit qsqz humilior atqz ad seruandũ prõptior debet esse ex munere: quãto se obligatiorẽ cõspicit i reddẽda ratiõe. Ecce hõ q peregre proficiscit: suos suos vocat: eisqz ad negociũ talẽta ptitur. Post multũ vero tẽporis positurus rationẽ: reuertit. Bene operantes p apportato lucro remunerat: seruũ vero a bono opere torpẽtẽ dãnat. Quis itaqz iste homo est: qui peregre proficiscit: nisi redemptor noster qui i ea carne quã assumpserat abijt in celũ. Carnis enim locus proprius: terra est. Que qsi ad peregrinãdũ ducit: dũ per redẽptorẽ nostrũ in celo collocat. Sed homo iste peregre proficiscens seruis suis bona sua tradidit: quia fidelibus suis spiritualia dona cõcessit. Et vni quidem quinqz talẽta: alij autẽ duo: alij vero cõmisit vnũ. Quinqz talenta quinqz sunt corporis sensus. Videlicet visus: auditus: gustus: odo

Quinqz igit talentis: idest dono(ratus: et tactus. Lec. viij. quinqz sensuũ: exterior scientia exprimit. Duobus vero intellectus et operatio designãtur. Vnius aũt talenti noie: intellectus tantũmodo demõstratur. Sed is qui qnqz talenta accepit: alia quinqz lucratus est: quia sunt nonnulli qui et si interna ac mystica penetrare nesciũt: pro intentione tamẽ superne patrie docẽt recte quos possunt de ipsis exterioribus q acceperũt. Dum q se a carnis petulãtia ac terrenarũ rerũ ãbitu: atqz a visibiliũ voluptate custodiũt: ab his etiam alios admonẽdo cõpescunt. Et sunt nõnulli: q quasi duobus talẽtis ditati: intellectum atqz operationẽ percipiunt subtilia de internis intelligunt: miraqz in exterioribus operant. Cumqz et intelligendo et operando alijs predicant: quasi duplicatũ de negocio lucrum reportãt. Bene aũt alia qnqz vel alia duo in lucrũ veniã se referunt: qz dum vtriqz sexui pdicatio impẽdit quasi accepta talenta geminant. Sed is q vnũ talẽtũ acceperat abiẽs fodit in terrã et abscondit pecuniã domini sui. Talẽtũ in terra abscõdere est: acceptum ingeniũ in terrenis actibus implicare: lucrum spiritale non qrere: cor a terrenis cogitationibus nũquã leuare. Sũt namqz nõ nulli q donum intelligentie pceperunt: sed tamẽ que sola carnis sunt sapiunt: de qbus p prophetam dicit. Sapientes sunt vt faciant mala: bene autẽ nesciũt facere. Sed dominus qui talenta contulit: rationem positurus redit. Quia ab his quibus nunc spiritualia pie

dona tribuit: districte in iudicio merita exquiret. Lectio.ix

QUid quis accipit consideret: ⁊ quod lucrũ de accepto reportat pẽset. Seruꝰ q geminata talẽta retulit a dño laudatur: atq₃ ad eternã remunerationẽ pducit: cum ei dñica voce dicit. Euge serue bone ⁊ fidelis: q₂ supra pauca fuisti fidelis supra multa te cõstituã: intra in gaudiũ dñi tui. Pauca qppe sunt bona oĩa presentis vite: quãtũlibet multa videant. Sed tũc fidelis seruus supra multa constituitur: quãdo deuicta omni corruptionis molestia de eternis gaudijs in illa celesti sede gloriatur. Tunc ad dñi sui gaudium perfecte intromittit: quando in eterna illa patria assumptus: atq₃ ãgeloꝝ cetibus admixtꝰ: sic interius gaudet de munere: vt iã nõ sit qđ exteriꝰ doleat de corruptione. Seruꝰ autẽ q opari de talẽto noluit. Ad dñz cum verbis excusationis redit: dicẽs. Dñe scio q₂ homo durus es: metis vbi non seminasti: ⁊ cõgregas vbi nõ sparsisti: ⁊ timens abij ⁊ abscondi talentũ tuũ in terra: ecce habes qđ tuũ est. Notãdum ꝙ inutilis seruus durũ dñm vocat: cui tñ ad lucrum deseruire dissimulat. Et timuisse se dicit: in lucrũ talentum se expendere: qui hoc solum timere debuerat: ne hoc sine lucro ad dominũ reportaret. Sunt enim pleriq₃ intra sanctam ecclesiam: quorũ iste seruus imaginem tenet: q melioris vite vias aggredi metuũt: ⁊ tñ iacere i sui torporis ignauia nõ ptimescũt. Cũq₃ se peccatores cõsiderent: scitatis vias arripe trepidãt: ⁊ remanere in suis iniqtatibꝰ non formidant.

Cõmemoratio sci emiliani. Lec.i

FUturus pastor hominuz: beatus emilianus pastor ouium. Minabatq₃ oues ad vireta mõtiũ. Et vt mos esse solet pastorũ citharã vehebat secũ: ne ad gregis custodiam torpor impediret mẽtẽ ociosam: minusq₃ exercitatione suspensam. Cũq₃ ad disposită celitus puenisset locum: diuinus illico in eũ irruit sopor: etenĩ ille opifex mundoꝝ cordiũ: cõsueto studio prebet artifici sui officiũ. Vertitq₃ cithare materiam: in litterarũ instrumenta: animũq₃ opilionis: in compunctionẽ supne cõtẽplationis. Expgefactus celestẽ meditabatur vitã: relinquẽsq₃ curã ouium: tendit ad heremi loca. Dictauerat ei fama: eẽ quẽdã heremitã: nomine felicẽ viruz sanctissimum: cui se non inmerito pberet discipulũ: qui tũc morabat in castello bilibio. Arripiẽs iter puenit ad eũ cuiꝰ se famulatui subijcit promptum: instituitur ab eo quo pacto immitabunduz

posset ad supernū regnū dirigere gressum. Hoc credo nos facto instruens: neminem sine maiori institutione: recte ad beatā vitam tendere posse. Tu autem domine. Lectio ij.

Quod neqꝫ iste vir fecit: nec paulū xp̄s instruxit: neqꝫ samuelem vt faceret: potētia diuina pmisit: cū hunc ad heremitā: ꝛ paulū ad ananiā: atqꝫ samuelē recurrere pmittit ad heli. Quos tñ iam signis allocꝰ animauerat suo. Postea quā ab eo est appme vias vite edoctus: ac disciplinē diuiti, s affatim thesaurisqꝫ salutis ditatus: ad sua doctrine remeat gr̄a copiosus. Et sic venit haud procul a villa vergegio: vbi nūc eius habetur corpꝰ sculū gloriosū. Ibiqꝫ nō multo moratus tp̄e: videt impedimēto sibi fore hominū ad se occurrentium multitudinem. Cel siora petit. Leuesqꝫ p ardua gressus agebat: spiritus promptus. Et non solum corde sed etiam corpore: explorationis valle gradiēs de virtute i virtutem: videretur iacob quodā modo scalā conscēdere. Hic autē vbi peruenit ad remotiora discentij montis secreta: emilianꝰqꝫ eius quantū q̄litas celi sinueqꝫ sinebat propinquus: collibus hospes effectus: consortio hominum priuatus: angelorum solummodo fūgebatur cōsolationibus. Quadragenis ibi fere habitans annorum recursibꝰ. Lectio.iij.

Quas ille ibi inuisibiles quasqꝫ pugnas visibiles quasqꝫ vario callidoqꝫ modo tētationes: quas nebulonis antiqissimi ludificationes fuerit expertus: hi soli optime norūt: q ea in semetipsis experiri cōtēdunt dum illic omnē affectum: illic omne desideriū: illic omne incitamentum: illuc deniqꝫ omnem omnino dirigebat cursum quo semel arripuerat irrepedabile deuotionis sancte propositum O ingens donū: o singularem virum: o prestantissimum animū: ita diuine contemplationi deditum: vt nihil sibi de eo vendicare videretur hoc seculū. Quotiens vt conijcio afflatus ardore diuino: inter densissimas altissimasqꝫ siluas excelsosqꝫ vertices collū promōtoriaqꝫ petentia celum: voce delata agebat ad christum. Heu me: qd̄ peregrinatio mea prolongata est. Quotiēs suspirijs ingemiscēs clamitabat: cupio dissolui: ꝛ eē cū xp̄o. Quotiēs vehemētissime visceribus commotis eiulabat: quādiu sum in hoc corpore: pegrinor a domino. Interea frigore quatiebatur: inclemēti hymbre inficiebatur: sollicitudine destituebatur: ventoꝝ flamine vexabatur. Et vim frigoris: squalorem solitudinis: ingruentiam hymbris: austeritatē flaminis amore dei: contemplatione christi: gratia spiritus sancti non modo tollerabiliter: sed etiam libenter desideranterqꝫ suscipie

bat. Tu autem domine. Lectio. iiij.

SEd quoniam ciuitas super montem posita diu latere non potu
it: eo vsqz fama sanctitatis eius percrepuit: vt in noticiam pene
omniū perueniret. Didimus etiam qui tunc pōtificatus gerebat: in ti
rasona ministerium cum hoc quoqz delatum fuisset: insequitur homi
nē in ordine ecclesiastico volēs inserere: eius quippe erat in diocesi.
Durum illi primum videtur ac graue: refugere ac reniti ꝛ quasi de
celo duci ad mundum: de quiete iam pene nacta: ad officia laborio-
sa: vitamqz contemplatiuam transferri in actiuam. Tandē coactus
est: inuitus obedire. Qua propter in ecclesia vergegio presbyterij ē
infunctus officio. Tūc relictis oibus qbꝰ dediti solent esse ordinis
nostri: quidam homines huius temporis sanctam impartiebāt cu-
ram: in hanc retractus fuerat vitam. In quo tamen continuate pre
ces ebdomadarum inedia: iugis vigilia: discretio vera: spes certa:
frugalitas magna: iusticia blanda: patientia solida: ꝛ vt breuiter di-
cam: ab omni omnino re mala indefesse persistebat: parsimonia ma
xima. Sapientie etiam flores ita de pratis discerpserat ineffabilis
diuinitatis: vt is qui vsqz ad octauum memorie vix commendauerat
psalmum: incomparabiliter longeqz prestantius peritia: prudentia:
astutiaqz mundi vetustos anteiret philosophos nec immerito sa-
ne: quia quod illis secularis industria: isti diuinitus superna conces
serat gratia. Tu autem domine. Lectio. v.

VEre cognitio vt celicolis antonio: martinoqz miraculis per
omnia similis. Sed vt multa preteream inter cetera ecclesia
stica studia hec maxima erat industria: vt strēnue solerterqz quam
ocius posset iniquum de templo domini pellere marmora: quo circa
christi substantiam christi visceribus impartiebat locupletem red-
dens ecclesiam virtutibus: non opibus. Religione non redditibus
christianis non rebus. Fenorat christo non pro iactura tempalium
rerum. Ob hanc rem vt mos pessimorum solet esse clericorum: assi-
stunt quidam ex clericis suis corā pfato episcopo ad eū videlicet ob
dāna rei familiaris lacessēdū. Iurgātesqz aiūt: patere ecclie detrimē
ta: resusceptas vsquequaqz īmunitates. Iā dictꝰ antistes facibus
ire accendit: ꝛ inuidia ab eiꝰ virtutibꝰ terebat. Intuēs in virū dei:
vehementer inuehitur. Cūqz vt se habet animus furia ebriꝰ: iracū-
die crapula eēt mutatꝰ: vir dei vir egregiꝰ sāctitate munitꝰ: patiētia
tutus: tranquilitate consueta: persistebat īmotus. Tunc a suscepto

ouidū ministerio relaxatus: vbi nūc vocat̄ eius oratoriū: reliquum vite tempus peregit innoxiū. Hactenus conuersio atq̄ cōuersatio eius: sed quamuis pulchriora fuerit illa carismata: que latuerint: q̄ dn̄s in bella constitit interna: ⁊ a paulo magistro gentiū in fide ⁊ in veritate habemus instituta: quā ista que varijs virtutū donis sūt in lucem prolata: ⁊ etiam ipsa pulchriora sint gesta: quā possint esse conscripta: tamē deinceps quibus idem signis effulserit gl'iosus: ac si ignobili p̄sequamur stilo. Lectio. vj.

Accidit quadā die: vt palestrite regis eterni occurreret in via hostis generis humani: talibusq̄z eū verbis affatur. Si vis vt qd vterq̄z possit experiamur virib⁹: certamē aggrediamur. Nec dū hec dicendo cōpleuerat: ⁊ eū visibili: corporaliq̄z ad certationē adierat diuq̄z pene nutātē vexabat. At ille mox vt iesum precibus efflagitauit: trepidū gressum opitulatione diuina cōfirmauit: ⁊ illico refugū desertoreq̄z spiritū liquefactū inuertit. Si cui hoc fortasse videt̄ incredibile: inuisibilē nimirū spiritū eē attractabilē: saluo mystico intellectu apiat: quō iacob diuine pugne narrant cū angelo quāuis bonū fuisse luctatū. Ego tū hoc dixeri minori audacia sathan tētasse seruum q̄z dn̄z: emilianū q̄z xp̄m: hoīe3 q̄z deu3 creaturā q̄z creatorē: ante annū fere migrationis sue: centesimū vero vite: cum ei reuelatū eēt humanos se finiturū labores: ⁊ oīpotētis percepturū sacratissimas promissiones: ad vitā conuertitur districtiorē. Et qui iam ieiunijs vigilijsq̄z desiccauerat mēbra denuo veteranus miles militiā aggreditur nouā. Ut finis eēt p̄stantior: q̄ apud xp̄3 laudabilior semp habetur et melior. Dicente eo. Qui perseuerauerit vsq̄3 in finem: is saluus erit. Eodē igit̄ anno quadragesime diebus: reuelatur ei etiam excidium cantabrie. Unde nuncio misso: in bet ad diem festū pasche: senatui ei presto esse: ad prestitutū oueniūt tēp⁹: narrat ille qd viderat. Scelera eoꝝ: cedes: furta: incestus: violentias: ceteraq̄3 vicia increpat. Penitētiā vt agāt p̄ bis omnib⁹ p̄dicat. Cūq̄3 omnes reuerenter auditū preberēt: nā erat omnib⁹ venerabilis q̄si vnus de dn̄i nr̄i iesu xp̄i discipulis: abūdātius quidā nomine: pre senectute eum dixit delipe. At ille renūciat ei rem per semetipsū experiri. Quod post probauit euentus: nam gladio vindice leuuigildi est interemptus. Ceteros quoq̄3 cum non respicerent ab iniqs operibus: ira pēdente diuinitus pari modo periurio doloq̄3 aggrediēs sanguine ipsorum est crassatus. Sane appropinquante mortis tempore accersiuit sanctissimum aselum presbyterum: cum quo habe-

b ıt collegiũ. In cuius presentia felicissimi illa anima corꝑe soluta celo est reddita. Tunc eius beatissimi studio: corpus eiꝰ deportatũ cũ multo religioso ⁊ obsequio est: vbi ⁊ manet in suo oratorio.

In natale scti bricij episcopi. Le. i.

Gitur post excessum beati martini turonice ciuitatis archiepiscopi: summi ⁊ incõparabilis viri: de cuius virtutibus magna apud nos volumina retinentur: scũs briciꝰ ad episcopatũ succedit. Ac vero hic bricius cum eẽt primeue etatis iuuenis: sancto martino adhuc viuenti in corꝑe multas ferebat insidias: pro eo q̃ eodẽ tꝑe cor facile sequeret. Quadã itaqꝫ die dñ quidam infirmus medicinã expeteret: briciũ adhuc diaconũ in platea conuenit. Cui simpliciter ait. Ecce ego prestolor beatũ virũ: ⁊ nescio vbi sit: vel quid operis agat. Lectio. ij.

Cui bricius sic iquit. Delirũ illũ queris? Prospice eminꝰ. Ecce celũ solito more sicut amens respicit. Cũqꝫ pauꝑ ille occursu reddito q̃ petierat impetrasset: bricium diaconũ vir beatus alloquitur. Num ego brici: delirus tibi videor? Cũqꝫ ille cõfusus hec audiens: dixisse se denegaret: nonne inq̃t aures mee ad os tuũ erant: cum hec eminus loquebaris? Amẽ dico tibi: q2 obtinui apud dñm vt post me ad põtificatus honorẽ accederes: sed noueris te in episcopatu multa aduersa passurũ. Bricius vero hec audiẽs: irridebat eum dicẽs. Nõne verũ dixi: istũ delira verba ꝓferre. Sed ⁊ presbyterij honore preditus sepius beatũ martinum conuicijs lacessiuit.

Adeptus ergo cõsentientibus ciuibus põtificatus officium: orationi vacabat. Le. iij. Quãq̃ꝫ eẽt suꝑbus ⁊ vanus: castus tñ habebat in corꝑe. Tricesimo ordinationis sue anno: oritur cõtra eũ lamentabile crimẽ. Nã mulier ad quã cubicularij eius vestimenta deferebãt ad abluẽdũ: que sub specie religionis erat: veste mutata concepit: ⁊ peperit. Qua de re surrexit omnis populus turonorũ in iram: ⁊ totum crimen super episcopum referunt: volentes eũ vnanimiter lapidare: aiebant enim. Diu pietas sancti martini: tuã celauit luxuriam. Nec nos diutius deus sinet manus tuas indignas osculãdo: pollui. Illo quoqꝫ econtrario viriliter hec negante: afferte inquit infantem ad me. Cumqꝫ oblatus fuisset infans: triginta ab ortu habens dies: ait ad eum bricius. Adiuro te per iesum christum filium dei omnipotentis: vt si ego te generaui: coram cunctis hec di-

cas. At ille infans: dixit sancto bricio: non es tu pater meus. Tu autem domine. Lectio. iiij.

POpulis autem rogantibus: vt quis esset pater eius a bricio infans interrogaretur: ait ad eos sanctus bricius. Nō est hoc meum. Quod ad me pertinuit sollicitus fui. Vobis si aliquid suppetit: per vos requirite. Tunc illi magicis hoc artibus factū asseuerātes: insurgunt contra eum in vna cōspiratione. Trahentesq; sanctū briciū episcopum: dicebant. Non diutius nobis: falso pastoris nomine dominaberis. Sanctus tamē bricius episcopus ad satisfaciendum adhuc populo prunas ardentes in birro posuit. Et ad se stringens vsq; ad sancti martini sepulchrum prunas ardentes detulit: vestimentum eius: inustum apparuit: populo quoq; sic prosequente: sicut inquit istud vestimētū ab his ignibus videtis illesum: ita et corpus meum a tactu mulieris est impollutū. Lectio. v.

ILlis vero non credētibus s; cōtradicētibus scūs bricius trahitur: calūniatur: eijcitur: vt sermo sancti martini adimpleretur. Noueris te in episcopatu: multa aduersa passurum. Quo eiecto: iustinianum episcopum constituunt. Deniq; bricius rome vrbis papam expetit: flens et eiulans: atq; dicens. Merito hec patior: quia peccaui in sanctum dei. Et eum delirum et amentem vocaui: cuius videns virtutes non credidi. Post cuius abscessum aiunt turonici sacerdoti suo. Vade post eum: et exerce negocium tuū. Quod si eum prosecutus non fueris a nostro omnium cetu humiliaberis. Iustinianus vero egressus a turonis vercellis italie ciuitate aggressus: iudicio dei percussus: obijt peregrinus. Turonici eius obitum audientes: et in sua malicia perdurantes: armentium in loco eius constituūt. Tu autem domine. Lectio. vj.

AT bricius episcopus romā veniēs: cuncta q̄ pertulerat pape refert. Qui ad sedē apostolicā residēs plurimaq; missarū solēnia celebrauit: ibi q̄ cogitauerat quod in sanctū dei deliquerat deluit flens. Septimo igitur egressus āno roma cū autoritate pape illius: turonis redire disposuit. Veniens autē ad vicū sanctus bricius episcopus: cui nomē est laudiacus sexto ab vrbe miliario mansionē accipit. Armentius vero febre corripitur: media autem nocte spiritū exalauit. Quod pertinus bricio episcopo per visum reuelatū est. Qui ait suis. Surgite velocius vt ad tumulandum fratrē nostrū turonicū pontificem occurramus. Cumq; illi venientes: portam ciuitatis ingrederentur: ecce istū per aliam portā mortuū efferebant. Quo sepulto sanctus bricius epis

copus in cathedrā suam regressus est. Septē postea feliciter viuens annos. Quo quadragesimo septimo episcopat⁹ sui anno defuncto: sanctus eustachius successit vir magnifice sanctitatis. Prestante domino nostro iesu xp̄o: cui ē gloria ⁊ honor: laus ⁊ imperiū: vna cū eterno deo patre ⁊ spiritu sancto in secula seculorū Amen.

In octauis sancti martini. Le. i.

Hesterna autem die: cum ad me pleriqꝫ monachi venissent: ⁊ īter fabulas iuges longū pertrāsissent sermonem: mentio incidit libelli mei: quē de vita beati martini edidi: studioseqꝫ cū a multis libētissime audiebam. Interea īdicitur mihi dixisse quēdā spiritu suscitatū: cū martinus qui mortuos suscitasset ipse nuper adustus incendio: periculose fuisset obnoxius passioni. Ob istum quisqs est miserū: iudeoꝝ in verbis ei⁹ ꝑfidiā ⁊ ita dicaꝫ cognoscimus: qui in cruce positū dominū his verbis increpabant Alios saluos fecit se ipsum saluū facere non potest. Vere plane iste quicūqꝫ est: si illis tēpib⁹ nat⁹ eēt: ⁊ in dn̄m hac voce dicere potuisset: qui simili deum blassemat exemplo. Quid ergo: q̄squis es: martinus ideo nō potēs: ideo non sanctus: qꝛ periclitatus est incendio? O beatū ⁊ ꝑ oīa similē apostolis: etiā in his cōuicijs virū. Le. ij.

Nempe hoc: ⁊ de paulo gētiles cū vipera eū momordisset: sensisse feruntur. Hic homo homicida ē: quē saluū factū de mari: fata viuere nō sinuerūt. At ille excussa vipera in ignē: nihil mali patiebatur. Illi autē subito casurū ⁊ repēte moriturū: eum putabant. Sꝫ cū viderēt nihil mali contingere ei: cōuertētes se: dicebant eū deum esse: alioquī vel horū exēplo omniū mortaliū infelicissime ꝑfidiam tuā coarguere ipse debueras: vt si tibi scandalū mouerat: q᷒ martinus flāma ignis videbat᷑ attactus: hūc rursū attactū ad merita illius ⁊ virtutē referres: q᷒ circumseptus ignib⁹ non perisset. Agnosce enī miser agnosce: nescis oēs fere insignes periculoꝝ suorum magnis fuisse virtutib⁹? Videoqꝫ idē petrū fide potentē: rerū obstāte natura: mare pedib⁹ sup̄ gressū: ⁊ molles aquas corporeo pressasqꝫ vestigio: sꝫ non ideo minor mihi videtur gentiū predicator: quē fluctus absorbuit: ⁊ post triduū totidemqꝫ noctes emergentem: e ꝓfūdo vnda restituit: atqꝫ vix scio an plus fuerit vixisse in ꝓfundo: an supra maris profunda transisse. Sed hec tu vt arbitror non legeras stulte: aut lecta non audieras. Tu autē. Lec. iij.

NEqꝫ enim absqꝫ diuino consilio istiusmodi exemplum beatus euãgelista sacris litteris protulisset: nisi vt ex his humana mẽs erudiretur naufragiorum perferre atqꝫ serpentium casus. Et sicut apostol⁹ refert qui nuditate: fame latronumqꝫ periculis gloriatur hec omnia sanctis hominib⁹ atqꝫ omnibus appetiendum quidez esse cõmunia: sꝫ his tollerandis atqꝫ vincendis precipuam semper iustorum fuisse virtutẽ: dũ per omnia tentamẽta patiẽtes semꝑ inuicti: tãto forti⁹ vincerẽt: quãto grau⁹ pertulissent. Unde hoc qđ ad martini infirmitatem vocat̃ plenũ est dei dignitatis et glorie: siquidem quod periculosissimos casus tẽtatus euicerit. Ceterum omissum a me et in libello quẽ de vita illius scripsimus nemo miret̃ cum ibidem sim professus: me non omnia illius facta complexuꝫ. Quia si prosequi vniuersa voluissem: imensum volumẽ legẽtibus edidissem. Neqꝫ sunt tã parua q̃ gessit: vt omnia potuerint comprehendi Sed tamen quod gestio de hoc latere nõ patiar: et rẽ omnem: vt gesta est referam: ne forte inconsulatum hoc qđ ad vituperationẽ beati viri poterat oppõi: pretermisisse videamur. Cuꝫ ad diocesim quãdam pro solenni consuetudine sicut episcopis visitare ecclesias suas moris est media fere martin⁹ hyeme venisset: mansionem eius in secretario ecclesie sibi parauerũt. multoqꝫ igne scabro ⁊ ꝑtẽui pauimẽto subdiderũt: lectũqꝫ ei plimo stramie extruxerũt. Deide cũ se martin⁹ cubito collocasset: insuetã molliciẽ strati blãdiẽtis horrescit quippe qui nuda humo vno tantũ cilicio superiecto occubaret.

In natale sãctorũ acisci et victorie.

IN temporibus illis cum primũ descẽdisset R. s. in vrbem cordubensem dion preses iniqu⁹ persecutor christianorũ: indicta est ab eo in eadem vrbe persecutio christianis: vt sacrificarẽt dijs. Nã per vniuersum orbem tunc feruebat rabies paganoruꝫ: vt siquis contẽneret culturam simulacrorum: diuersa sustineret genera tormentorũ. Erant nãqꝫ tũc in predicta vrbe: timẽtes ⁊ colẽtes dominũ: acisclus et victoria qui a primeuo sue etatis tempore: in dei landib⁹ permanebãt. Qui cum adducti fuissent ab vrbano officiali ad presidem: dixit eis. Uos estis qui contẽnitis sacra deoꝝ nostroꝝ? Beat⁹ acisclus. Nos inquit sumus seruientes domino nostro iesu christo: non demonibus et immundis lapidibus Cum vero nullo modo assentirent sacrificare dijs: iratus preses: ius

sit eos in ima carceris recludi. Quo cum intrauissent meditabant eloquia dei: et ecce venerunt in conspectu eorum quatuor āgeli: portantes eis prandium salutis. Lectio. ij.

Illis vero gratias domino referentibus de visitatione angelica: iussit diō produci sanctos de custodia. Qui cū adducti fuissent et a cultura christi noluissent recedere: iussit preses sanctū aciscium fustibus cedi: beatam vero victoriam in plantis cedi. Quod cum fuisset impletū: illis gaudētibus: iterū iussit eos in carcere recludi. Alia vero die iussit ministris: vt caminum incenderent: et ibi sctōs dei precipitarent. Ubi cum ingressi fuissent: angeli astiterunt cū eis laudantes dominū: ita vt sonus eorum pene a cunctis audiret astātibus. Ut autē hoc auditū est a preside: iratus nimiū: iussit ministris suis: vt alligarent ad colla eoꝝ lapides grandes: et proijcerentur in flumen. Quod cum factum fuisset: suscepti ab angelis dei: erant ambulantes super aquas fluminis: laudantes et benedicētes dominū. Media autem nocte assistentibus eis super aquas: facta est vox de celo dicēs. Exaudiuit dominus orationem vestram. Statim autē venit nubes lucida super capita eorū: et viderunt christū dominum cum multitudine angeloꝝ hymnos personātiū. Sancti quippe hac visione leti effecti: oratione facta: reuersi sunt in carcerē. Audiēs hoc preses: iubet afferri rotas ꝛ eos alligari sup singulas rotas: et sub rotis accēdi ignem: et oleum subinde fundi: vt celerius sancti consumerent. Et cū hoc factum fuisset: voluebant rote: et cassabāt corpora sanctorū. Sancti vero martyres facientes orationem: vt extinguerentur subter eos ignis: ne quando gratularet dion. subito prupit ignis: et interfecit ex idolorum cultoribus: numero mille quingentos quadraginta. Lec. iij.

Uidens vero preses quod sancti nihil mali passi essent: iussit eos deponi de rotis: depositos vero ad se perduci. Adducti vero cum essent: constantiores ꝛ eū suis responsionibus prouocassent ad iram: iussit sancte victorie mamillas abscindi. Quod cum fieret: ait. Intuere et respice dion lapidei cordis: quia in virtute christi pro sanguine lac ex mamillis meis egreditur. Et cū hec et alia dixisset: recludi eos fecit iterū in carcerem. Uenientes igit multe matrone ad eam: audientes sufferentiam eius admirabant ita vt crederēt in xp̄m numero septē. Mane autē facto: iubet impi⁹ dion eos adduci. Qui cū adducti fuissent; dixit sancte victorie. Tempus eccc tuū victoria. Cui victoria. Impie diō amodo non erit tibi requies; neq3 in hoc seculo; neq3 in futuro. Ad

hec dion nõ ferens iniuriam: iussit linguam eius abscindi. Beata vero victoria cũ orationem ad dominũ faceret: facta est vox de celo ad eos: dicẽs. Venite ad me sancti mei: habentes coronas eternas: et brauium vestre cõmemorationis. Quod cũ abscinderetur lingua eius: vt fuerat imperatũ: suscipiẽs precissuram lingue sue: proiecit in faciem dionis: et percutiens oculum eius: excecauit: et clamauit voce magna dicens. In tenebris constitute dion impudice desiderasti manducare organa corporis mei: et abscindere linguam meam: que benedixit deum: iuste lumen tuum perdidisti. Hanc iniuriã nõ ferens dion: iussit eam sagittari. Et duã misse fuissent due sagitte cõtra corpus eius: et alia in latus eius: ita in confessione domini emisit spiritum. Sanctum vero acisclum: in amphiteatro decollari precepit. Qui cum decollatus fuisset: veniens quedam femina nomine emiciana: que ab initio deum dilexerat: cũ magno honore collegit corpora eorum: et sancto acisclo fecit sepulturam in domo sua: sancte victorie iuxta portum fluminis. Ubi fiũt multa miracula ad laudem nominis christi: orationibus beatorum martyrum.

In natale sancti romani. Lec. j.

Antiochie natalis sancti romani monachi: qui ĩ tẽporib⁹ diocleciani: cũ asclepiades prefectus ecclesiam irrumpere: eamq; funditus conaretur euertere ceteros christianos hortatus est: vt ei contradicerent. Unde eum protinus vinctum sibi exhiberi iussit: et christum constantissime confitentem: primuã eculeo suspendi: deinde plumbatis grauiter: et fustibus cedi: post hec autem etiaã nouacula acutissima: maxillas eius radi fecit. Tũc ad petitionem eius: puerum paruulum adduci precepit. Quem romanus per nomen christi innocans: vtrum vnum coli an plures deos melius esset interrogauit: vt ex eius cõfessione prefectus confunderetur. Cumq; puer vnum deum solũ credendum esse dixisset: indignatus asclepiades: cathomo eum suspendi: ac verberari: et postremo etiam decollari iussit. Erat autem nomen puero: baralas. Romanus vero rursus eculeo suspensus: vngulis exaratus: ad rogum ardentem in quem precipitaretur perductus est. Sed orante eo: venit repente hymber inundans: et extinguit ignem. Post hec: iussit linguam ei abscindi. Quo facto cum christum voce clarissima collaudaret: reclusus in carcerẽ: et ad extremũ laqueo strãgulat⁹ ẽ. L. ij.

Eodem die in eadem vrbe: natalis sancti esichij. Qui sub prefato imperatore cum esset miles: et audisset preceptum: vt quisque miles nisi sacrificaret idolis cingulum militie deponeret: repente cingulum soluit. Ob hanc causam imperator colobio indutum: primo eum in geneceum dedit. Deinde ligato in dextera eius saxo ingenti: in fluuium precipitari iussit. Rome via apia natalis sancti martyris maximini presbyteri: qui persecutionem maximiani passus: positus est ad sanctum sixtum. Item gelasij pape: qui sedit in episcopatu annis quatuor. Hic reuocauit mesenum episcopum: quem felix antecessor ipsius damnauit: et communioni ecclesieque sue restituit. Hic libros aduersus euticem et nestorium composuit Apud vienam: sanctorum martyrum seuerini: exupirij et feliciani. Quorum corpora post multa annorum curricula: ipsis reuelantibus inuenta: et a pontifice vrbis cleroque ac populo honorifice sublata: et in basilica sancti romani: que iam dicte ciuitatis parte orientali sita est: condigno honore condita sunt. Lec. iij.

Eodem die: sancti fausti martyris: huic tantum fiducie et magnanimitatis: per dei gratiam est datum: vt cum ad eos qui in carcere tenebantur fratres: nemo prorsus humanitatis et ministerij causa permitteretur accedere: iste vna cum collega suo eusebio indesinenter reuiseret: et ministraret necessaria. Et cum per dies singulos presidis furor cresceret: alios iugulando: alios supplicijs et diuersis cruciatuum generibus affligendo squalore carceris et catenarum ponderibus enecando: et super omnia precipiendo: ne quis ad eos prorsus accederet: vt inedia quasi aliud tormenti genus adhiberetur: concessit tamen deus huic diachono et college eius eusebio gratiam: vt inuitis omnibus eis ad confessores christi non negaretur ingressus. Gradeuus plenusque dierum confessor peruorans perfecto martyrio: beatus faustus obtruncatione capitis consumatus est.

In festiuitate sancte helisabeth. Lec. j.

b Eata helisabeth filia regis vngarorum in palatio: et in purpura nobiliter educata: in via fidei catholica: primos infantie flosculos argumento bone indolis et florem mire decorabat: frequenter enim pauperibus ante ianuam domus regis: aliquod charitatis eximium prependebat: quatinus accipientes ex obito muneris obligaret: vt pro se dominum suppliciter exorarent. Tandem nobilis effecta super regum scemata suam regalem exaltans progeniem: a parentibus suis nupta vero viro habuit turingorum duce: quem sicut sarra abraham dominum vocauit: viro deuota sicut decuit in omnibus obediuit. Lec. ij.

Ex tunc mie memor apli⁹ z super afflictos gestans viscera pieta tis: tãq̃ mr miseror se se variis cõformabat miseriis pauperũ z afflictorũ: fratrũ minor mater erat spũalis: quos tãq̃ vere paupe res toti amplectebat̃ visceribꝰ charitatis: z cũ paupibꝰ catbecumi nis: vt eis securius z libentius benefaceret: cõpaternitatẽ in baptis mate multotiẽs cõtrahebat. Corpi suo tãtã cibor indixit penuriã: q̃ cibos de mẽsa dñi q de questu officiator z rapina cõsciẽtia teste ꝑuenerãt: tãq̃ idolatita execrãs: z illicitũ ac immũdũ iudicãs z com mune: ꝑpter nullã necessitatẽ tãgere voluerit aut gustare. Le. iiij

Uideres eã tãq̃ alterã magdalenã humilitate turritã: semp in cena dñi lotioni pauperũ insistẽtẽ: z pedes eor istar pedes dñi recũbẽtis lachrymis suis lauãtẽ: z velo sui capitis humilit̃ exterge tẽ. Osculabat̃ leprosorũ pedes z vlcera: nec delicatas nares fetor i manis a pietat' officio amouebat: s3 eor calamitati cõpatiẽs: i ocul' lachrymas diffũdebat. O vere felicẽ z ancillã humilẽ cui in mũdo nihil pꝛeter peccatũ fetebat: quã licet per aspa: per deuia: per loca lutosa currentem: in odorem talium vnguentorũ charitas attrahe bat. O virtus in magna sunamite magne fidei: q̃ operata est vt am li z olicule quas ad solaciũ infantiũ infirmor: velut eor mr in pãno suo detulerat sup saxũ durissimũ ab alto cadẽs illese manerẽt: z reli quie potus eius multis ꝑpinate sitientibus in vase nõ decrescerẽt: T̃Ñ camino paupta: facta (nec lechito oleũ defuerit. L. iiij fci spũs holocaustũ: oẽs pro q̃bus orabat orationũ suar carbo nibus incẽdebat. Uñ quadã die: dũ matrona quedã nobilis: ipsam visitaret: iuuenẽ quẽdã aspectu decorũ: nimisq̃ seculariť idutũ cũ ea contigit aduenisse. Quẽ beata helisabet de fastu sclĩ monuit cõ tẽnẽdo. Cui iuuenis sic respõdit. Obsecro dña ora ꝑ me. At illa. Si vis q̃ ꝑ te dñ3 deprecer. Uade z fac similiter: z dũ alternati diuisi: pariter in templo dñ3 exorarẽt: iuuenis tãte v̄tutis nõ ferẽs incendi um: nec tante deuotionis feruorẽ: clamoribus magnis exorare cepit vt illa ab orationibus penitus cessaret. Alioqui huius orõnis igne deuastatus: quãtotiꝰ exalaret spiritũ: accurẽtes autẽ ancille beate helisabeth inuenerũt iuuenẽ totaliter sic incẽsũ: q̃ sup pãnos illꝰ manus suas tenere nõ poterãt: s3 stati pꝛe nimio ardore quo iuuenis totus ardebat: manus suas quas sup eũ posuerãt ad se retrahebãt Cessãte ãt beata helisabet ab oratione: iuuenis nõ patiens in se rã tũ feruorẽ refrigescere. Ad ordinem fratru3 minorum se transtulit: vt cum pauperibus qui iuxta verbum sapientis nudi currũt ad glo

riam currēs et ipse coronam a domino perciperet incorruptibilem. O vere fidei potētia: o virtus orationis: o incēdiū charitatis: ignis in syon ipsam iā et camin⁹ in hierusalē eam quasi attingere videbatur. O si videres eā in croceis nutritam teterrime cū vlcerosis pauperibus versari in sterquilinio paupertatis: et stulta mundi eligere vt sapientiā confunderet inflantem: et sapientem eius stulticiam amplectens: super salomonis sapientiā mirareris. Vere hec est mutatio dextere excelsi. Pro palatio sterquilinium: pro crispanti crine caluicium: pro pectorali fascia ciliciū: pro corona glorie cinerē commutare. Se laborem in precepto domin⁹ fingit: qui laborem et dolorem considerat afflictorū: reddens eis immarcessibilē coronā glorie pro momētanea passione. Sic in ipsa gemin⁹ amor contingit: sic ad ascellas os turturis: sic bissus castitatis et innocentie retorquetur: dum scilicet ab alto glorie in abissum miserie deuoluta: populū suū et domum patris sui filia regis obliuiscēs: de cognatione sua et de terra pauper egreditur: vt ad promissionem terre vite duce iesu misericorditer producatur. Lec. v.

Cum iam dominus meritorum eius prerogatiuā exaltare miraculorū prodigijs decreuisset: accidit vt quidam puer paruulus ita cecus a natiuitate: quod ei nec oculorum sedes inerant: sed sola in cunctis sedibus oculorum sicut in ceteris mēbris apparebat: beate helisabeth offeretur: victa precibus assistentium super faciem manus imponens: genibus flexis: et oratione fusa cū lachrymis: signū crucis impressit: moxqz facies pueri facta est sicut facies hominis clare videntis duorum oculorum luminibus: adornata. Que intuentes astantes: in excelsis dei magnalia collaudarunt: qui per beatam helisabeth dignatus est coraz eis miraculū operari. Lec. vi.

Accidit vt quadam die preceptor suus cōradus nomine: cui iam dudum fecerat obediētiam et si marito suo superuiueret: et castimoniam voueret: et vidua permaneret: quendam fratrem suum in capite letaliter vulneratum: ad beatam helisabeth causa recuperande salutis exanimem humiliter adduxisset: cui per sancte virtutem obedientie: quam in manu sua domino promiserat: imperauit: vt vulnerato suū op⁹ īpenderet pietatis: et eidē sanitatis gratiā impetraret. Beata [illegible] helisabet obediēs humiliter īperanti: sup vulnus letale man⁹ imposuit: et obortis lachrymis in oratione flēs largiter signum viuifice crucis īpressit: et sic v̄tute solius orationis alligauit vulnera vulnerati: ita q̄d de toto vulnere nihil āpli⁹ appareret: nisi

parua cicatrix: que miraculi fidē astrueret: et veritati fidele testimonium p̄hiberet. Q̄d cernēs ille admiratiōe nō modica pmot⁹: a filia sua lect⁹ discessit: ac dominum in operibus suis mirabilē benedixit.

In illo tempore: rogabat dominum iesum Secundum lucā. quidam phariseus vt mādūcaret cum illo: et ingressus domum pharisei: discubuit. Et reliqua. Ex legenda eiusdem. L. vij.

Cum vero bonitatis eius odor vndiq̄ spargeretur: desiderarēt q̄ȝ vultum eius aspicere: quibus iuxta apostolum: facta fuerat odor vite: contigit vt ad castrū vbi cum suo marito erat tunc tēporis vir nobilis: albinis partibus adueniret. Cuius transitum dux pernoscens: obuiam illi honorifice processit: et vt ad domum suam diuerteret liberaliter inuitauit. Rēnit ille ducis palatiū introire: nisi venerabilis helisabeth vxoris eius: de qua tot audierat meritoꝝ insignia: mereretur aspectu pfrui: et eius melliflluis alloquijs consolari. Dux aūt illius animi pijs votis: et honestum eius desideriuȝ si secum veniat se pollicet̄ impleturū. Sicq̄ castrum simul ascenderunt: ⁊ ducis palatiū hilariter intrauerūt: fit in aula ducis ingēs leticia militūq̄ vtrorumq̄: duce pro suscepti familiari presentia non modicum letāte: suscepto vero pro suscipientis tam hilari gratia exultante. Dextrantur dextrarij: iubetq̄ dux quātotius magnifici cuȝ cōuiuiū īstaurari. Deīde venit̄ ad locū cōuiuij: gaudēteq̄ incipiunt epulari: cū miles non immemor sui pacti: beatam helisabeth efflagitat aduocari. Erat tunc temporis ducissa venerabilis īntra cubiculum in abscōsō: ⁊ p̄cepto dominico orās patrē suū. Lec. viij.

Misit itaq̄ dux clanculo ad ducissam nuncium: rogās vt sibi locutura ad locū conuiuij veniret: et sua grata presentia suum p̄missum: suiq̄ desiderij hospitis adimpleret: illa vero p̄pter vilitatem sui habitus nō audēs in tanta multitudine militū cōparere: se cepit vt poterat humilius excusare. Porro nobilis ille nō sustinēs furorem sui desiderij: ducem sollicitat precibus importunis: ita q̄ dux secreta cubiculi: et ad beatā helisabeth ingreditur. Quam et leniter increpat: eo quod non impleuerit mandatum sibi per nunciū destinatū. Sed illa cui cito satisfecit: et causam propter quam vocata non venerat replicauit. Insuper quo vellet venire spopōdit: sicq̄ dux ad suos hospites hilarit̄ remeauit. Egressaq̄ duce cubiculum: beata helisabeth ad dominum conuertitur: postulans vt suam nuditatem dominus tegere dignaretur. O inquit iesu dulcissime: spes et refugium miserorum: solacium afflictorum: pro cuius

amore cõtempsi terreni imperij principatum: adesto mihi in te confidenti: et ad tegendum nuditatẽ meam mihi digneris transmittere vestimẽtum: nec nuditas quam pro honore tuo sustineo: marito meo hodie in obprobriũ proueniat: et contemptum. Vix illa orationem compleuerat: et ecce ãgelus domini astitit vestemq3 mirifici operis apportauit. Insuper et coronam auream gemmis p̃ciosissimis adornatam. Eamq3 vultu iocundissimo salutãs. O inquit sponsa regis celestis: iesus dei filius quem toto corde diligis: amicabiliter te salutans: hoc vestimentum et coronam hanc auream tibi mittit. Induere ergo hoc vestimento leticie: et hac corona glorie: vt sicut decet regis filiã: sic sint tibi in honorẽ ⁊ gl'iã3 sempiternã. Lec.ix.

His dictis: angelus ad celũ reuertitur. Beata v̾o helisabeth cũ cordis leticia et gratiarum actione veste sibi transmissa induit et corona aurea coronatur. Sicq3 pergit ad locum: vbi aduentus ipsius cum summo desiderio militum frequentia prestolatur. Veniẽs ergo ad locum conuiuij: pertulit vniuersos stupore mirabili: qui admirantes intuebãtur vultum eius tanquam vultũ angeli: vtpote quam dominus perfuderat gratia spiritali. Tu.

In nl̃e sancte cecilie virginis. Lec.j

Humanas laudes ⁊ mortaliũ isulas videm⁹: aut auro radiãtib⁹ litteris ad posteritatis memoriã cõmẽdatas. Et ista attẽdẽtes miror q̃re nõ erubescim⁹ militũ xp̄i victorias silẽtio detegere: ad laudẽq3 imperatoris eorũ q̃ liter pugnauerũt cõtra hostes: vt videtur ad incitandos animos bellatorũ diligentius explicare. De quorum numero congrue beata cecilia censetur. Cuius hodie festa celebramus: que audiens vocem inuitantis dñi nr̃i ihu xp̄i: qua dicit venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis: et ego vos requiescere faciam: ac si sibi singulariter sermo dirigeret: confestim secuta est; et euangelium christi semper absconditum in pectore suo gerebat: et nõ diebus non noctib⁹ a colloquijs diuinis et oratione cessabat: dominum fletibus exorans: vt virginitas ei⁹: ipso cõseruante inuiolata permaneret. Lec.ij.

Hec valerianum iuuenem quendam habebat sponsum. Qui iuuenis: in amore virginis perurgens animum: diem constituit nuptiarũ. Cecilia v̾o v̾go subt⁹ ad carnẽ cilicio iduta: desup auratis vestib⁹ tegebat. Parentum enim tanta vis: ⁊ sponsi amor tantus

circa illā erat: vt estuās ei⁹ anim⁹: non posset amorē sui cordis ostē
dere: ꝛ ꝙ soli christū diligeret: indicijs euidētib⁹ aperire nolebat.
Quid multa? Uenit dies: in quo thalam⁹ collocat⁹ est. Et cātanti
bus organis: illa in corde suo soli domino decantabat: dicēs. Fiat
domine cor meū immaculatū: vt non cōfundar. Et biduanis: ac tri
duānis ieiunijs orās: cōmēdabat domino qđ timebat. Inuitabat an
gelos precib⁹: et lachrymis interpellabat apostolos. Sanctaqꝫ om
nia christo famulantia exorabat: vt suis eam precibus adiuuarent:
suamqꝫ domino pudiciciā commendarēt. Lectio. iij.

SEd dū hec agerētur: venit nox i qua suscepit vna cū spōso suo cubiculi secreta: ꝛ ita eū alloquit: dicēs. O dulcissime atqꝫ amā
tissime iuuenis: est mihi mysteriū: qđ tibi cōfitear: si modo adiuratus
asseras: tota te illud obseruantia custodire. Iurat valerian⁹ spōsus
se illud nulla prodere ratione. Tunc illa ait. Angelū dei habeo ama
torē: qui nimio zelo custodit corpus meū. Hic si vel leuiter senserit
quod tu polluto me amore contigas: statim circa te furorem suū exa
gitabit. Et amittes florem tue gratissime iuuentutis. Si aūt cogno
uerit qđ tu me sincero: et immaculato amore diligas: et virginitatē
meā integrā illibatamqꝫ custodias: ita te quoqꝫ diliget sicut me: et
ostendet tibi gratiā suā. Tunc valerian⁹ nutu dei timore correptus
dixit. Si vis vt credam sermonib⁹ tuis: ostēde mihi ipsum angelum.
Et si probauero qđ vere angel⁹ sit: faciā qđ hortaris. Si aūt virū
alterū diligis: et te et ipsum gladio feriā. Tunc beata cecilia dixit ei
Si cōsilijs meis promittas te acquiescere ꝛ permitas te purificari fō
te perenni: et credas vnuꝫ deum esse in celis viuū et verū: poteris
eum videre. Tunc dicit ei valerianus. Et quis est qui me purificet:
vt ego angelū dei videaꝫ? Respondit ei cecilia. Est senior qui nouit
purificare homines vt mereantur videre angelū dei. Dicit ei vale
rian⁹. Et vbi ego hunc senē requirā? Respondit ei cecilia. Uade in
tertiū miliariū ab vrbe in via que apia nūcupat. Illic inuenies pau
peres a transeūtib⁹ petentes auxiliū. De eis enim mihi fuit semp
cura: et optime hui⁹ mei secreti sunt conscij. Hos duꝫ tu videris da
bis eis benedictionē meā: dicēs. Cecilia me misit ad vos: vt ostēda
tis mihi sanctū senē vrbanum: quoniā ad ipsum habeo eius secre
ta q̄ perferā. Hūc dum videris indica ei omnia ṽba mea. Lec. iiij.

ET dum te purificauerit induet te vestimētis nouis ꝛ cādidis cū quibus mox vt ingressus fueris hoc cubiculum: stati videbis
angelum sanctum etiam in tuo amore perfectū: et omnia que ab eo

popofceris ĩpetrabis. Tunc valerianus perrexit: ⁊ ſm ſigna q̃ acceperat ĩuenit ſcm̃ vrbanũ epiſcopũ: q2 iã bis ꝯfeſſor factꝰ intra ſepulchra martyrum latitabat. Cui cum dixiſſet oĩa verba cecilie: gauiſus eſt gaudio magno: ⁊ ponens genua ſua in trr̃a expãdens manus ſuas cuꝫ lachrymis dixit. Dñe ieſu xp̃e paſtor bone cecilia famula tua q̃ſi apis tibi argumẽtoſa deſeruit. Nã ſpõſũ quem quaſi leonẽ ferocẽ accepit: ad te velut agnũ manſuetiſſimũ deſtinauit. Iſte niſi crederet huc nõ veniret. Api ergo dñe cordis eius ianuas ſermonibus tuis: vt te creatorẽ ſuũ ẽẽ cognoſcẽs: renũciet diabolo ⁊ põpis eius: ⁊ idolis eius. Hec ⁊ his ſimilia orãte ſcõ vrbano epiſcopo ſubito añ facies ipſorũ apparuit ſenior indutus niueis veſtibus: tenens titulũ in manibꝰ: aureis litteris ſcriptũ. Quẽ vidẽs valerianꝰ nimio terrore corripit̃: ⁊ cadens in terrã: factus ẽ q̃ſi mortuꝰ. Tũc ſenior: qui apparuerat ei: eleuauit eũ dicẽs. Lege huius tituli textũ: ⁊ crede vt purificari merearis: ⁊ videre angelũ dei cuius tibi aſpectum cecilia virgo deuotiſſima repromiſit. Lectio.v.

TUnc reſpiciẽs valerianꝰ: cepit intra ſe legere. Scriptura aũt tituli: hec erat. Unus deus: ⁊ pr̃ oium: qui ſup oĩa: ⁊ in omnibus. Cũq3 hec intra ſe legeret: dicit ei ſenior. Credis ita ẽẽ: an adhuc dubitas? Tũc valerianus voce magna clamauit dicẽs. Non eſt aliud qđ veriꝰ poſſit credi ſub celo. Cũq3 hec dixiſſet valerianꝰ: ille ſenior ab oculis eoꝝ eleuatus eſt in celũ. Tũc ſctũs vrbanꝰ epiſcopꝰ eũ baptizauit: ⁊ docens eum oẽm fidei regulã: remiſit eũ ad ceciliã: diligenter inſtructũ. Ueniẽs igitur valerianus indutus candidis veſtimentis: ceciliã intra cubiculũ inuenit orantẽ: ⁊ ſtantẽ iuxta eam angelum domini: pennis fulgentibus alas habentem: ⁊ flammeo aſpectu radiantem. Duas coronas in manibus ferentẽ: coruſcãtibꝰ roſis: ⁊ lilijs albeſcẽtibus. Quaꝝ vnam dedit cecilie alterã valeriano dicẽs. Iſtas corõas imaculato corde: ⁊ mũdo corꝑe cuſtodite: q2 de paradyſo dei eas ad vos attuli. Et hoc vobis ſignũ erit. Nunquã marcidũ aſpectus ſui habebũt florẽ: nũquã ſui minuent ſuauitatẽ odoris: nec ab alio videri poterũt: niſi ab eis q̃bus iſta caſtitas placuerit: ſicut ⁊ vobis eſt probata placuiſſe. Lectio.vi.

ET q2 tu valeriane cõſenſiſti ꝯſilio caſtitatis: miſit xp̃s filꝰ dei ad te vt quã volueris petitionẽ inſinues: at ille audiens adorauit: ⁊ dixit. Nihil mihi in iſta vita dulcius extitit: q̃3 vnius mei fr̃is affectus: ⁊ impiũ mihi ẽ vt me liberato: germanũ meũ in periculo ꝑditionis aſpiciã: hoc ſolũ oĩbus petitionibus meis antepono: ⁊ de

precoꝛ vt frēꝫ meū tiburtiū sicut me liberare digneť: ⁊ faciat nos ābos in sui cōfessione noīs pfectos. Audiēs h angel⁹: letissimo vultu dixit: qm̄ hoc petisti: melꝰ quā te xp̄s iplere delectat: sic̄ te p famulā suā ceciliā lucratus ē xp̄s: ita p te quoqꝫ tuū lucrať frēm: ⁊ cū eo ad martyrij palmā attinges. His itaqꝫ finitis sermonibus: aspectꝰ angelici noīs migrauit ad celos. Et illis epulātibꝰ i xp̄o atqꝫ de edificatione scā sermocinantibus: tiburtius valeriani frī aduenit. Et ingressus q̄si ad cognatā suā: osculatꝰ ē caput scē cecilie: ⁊ ait. Miroꝛ h tpe rosei hic odoꝛes ⁊ lilioꝛū vnde respirēt. Nā si tenerē ipsas rosas: aut ipsa lilia in manibꝰ meis: nec sic poterāt odoꝛamenta tante suauitatis mihi infundere. Cōfiteoꝛ vobis ita sū refectꝰ: vt putē me totū subito renouatū. Dicit ei valerianꝰ. Odoꝛē iā meruisti me interpellāte suscipe modo ⁊ credēs ꝓmereberis etiam ipso roseo aspectu gaudere ⁊ intelligere: cuiꝰ in rosis ipsis sanguis floꝛescit: ⁊ in lilijs cuiꝰ coꝛpꝰ albescit. Coꝛonas habemꝰ q̄s tui oculi videre non preualent: floꝛes rubeo ⁊ niueo candoꝛe vernātes. Dicit ei tiburtiꝰ In somnijs hoc audio an veritate q̄ tu loq̄ris valeriane? Respōdit valerianus. In somnijs nunc vsqꝫ viximꝰ: nā modo in veritate sumus: ⁊ fallacia in nobis nulla est.

In nře scti clemētis pape. Lec. i.

TErcius romane ecclie fuit episcopus clemēs: q disciplinā apłi petri secutꝰ ita moꝛū oꝛnamentis pollebat: vt iudeis ⁊ gētilibus: ⁊ oībꝰ xp̄ianis pplis: cōplaceret. Diligebāt eū gētiles: qm̄ nō execrādo: sꝫ rōnē reddēdo ex eoꝝ libris ⁊ cerimōijs ośdebat vbi ⁊ vn̄ nata essēt: vł q̄lia fecissent euidētissimis documētis astruebat. Ipsosqꝫ gētiles posse idulgētiā a dn̄o cōseq: si a deoꝝ cultura recederēt: ⁊ docebat vnū deū eē viuū: ⁊ verū. Iudeoꝝ vero h oꝛdine gr̄a vtebať qꝺ prēs eoꝝ amicos dei assereret: ⁊ legeꝫ (eoꝝ scāꝫ ⁊ sacratissimā memoꝛaret. Le. ij.

PRimū qdē locū istos habituros astrueret: si legis sue sacramēta ꝑuarēt: ⁊ eo qꝺ ꝓmissū abꝛahe non negarēt in xp̄o fuisse completū: idest qꝺ in semine abꝛahe deus hereditandas ꝓmiserit oēs gentes: ⁊ quod per dauid dixerit: de fructu ventris tui ponā sup sedē tuā. Et qꝺ p isayaꝫ cōfirmauit dicēs: qꝺ virgo in vtero conciperet: ⁊ pareret filiū: cuiꝰ nomē vocareť hemanuel. A xp̄ianis vero ideo maxime diligebať: q2 singularū regionū inopes noīati habebat scriptos: ⁊ hos quos

baptismatis scificatiōe illumiauerat: nō sinebat publice fieri mēdi
citate deiectos. Quotidiana nāqʒ p̄dicatione mediocres ac diuites
ammonebat: ne paterētur baptizatos paupes: a iudeis vel gentibꝰ
stipē diabolicā accipe: ꝛ vitā baptismatis scificationē mūdā: donis
gētiliū inqnare: his ꝛ huiusmodi predicationibꝰ plurimū: tam deo
quā oībus hominibus rationabilibꝰ cōplacebat. Lectio. iij.

IRrationabilibus vero nemo placere ꝓbatur. Et ideo nō timue
rūt iniurias hoīuʒ irratiōabiliū: hi quoꝝ ratio h̄ erat: vt displice
rent infidelibꝰ: ꝛ eos nō timerēt. Sic factū est vt nec aurelianū: nec
sisiniū amicos nerue impatoris expauesceret clemēs episcopꝰ: cum
domicillā v̄ginē neptē domiciani principis spōsā aureliani: credētē
xp̄o sacro velamine ad integritatis ꝑseuerātiā cōsecraret: ꝛ theodo
rā sisinij cōiugē cōuersā a simulacris: deo castitatis ꝓpositū ꝯfiteri
minime ꝓhiberet. Cui vir eiꝰ zelo ductꝰ: insidias tetēdit ad eccl'iaʒ
ꝓperāti. Que cum fuisset ingressa: ipe ꝑ aliū secutꝰ itroitū: curiose
agere cepit: auscultans ꝛ intuens intēte: q̄ illic agerent. At vbi ꝯple
ta oīone a beato clemēte: a populo amē respōsū est: sisiniꝰ statī cecꝰ
ꝛ surdꝰ effectus ē: ita vt nec audire posset: nec videre. Tūc dixit ser-
uis suis: tollite me int manꝰ cito: ꝛ eijcite foras: qm̄ ocl'i mei ceci fa-
cti sunt: ꝛ aures surde: ita vt penitꝰ nihil audire nec videre p̄ualeaʒ.
Pueri aūt eiꝰ girabāt cū eo totā eccl'iaʒ: ꝛ iter multitudines viroꝝ
mulierūqʒ orātiū: ad itroitū quo igressi fuerāt ꝑuenire nō poterant.
Sic factū ē: vt dū girādo in errorem cōuerterētur: ꝛ iteꝝ atqʒ iterū
girarēt: ad suā dominā theodorā: vbi dn̄m exorabat: cū suo dn̄o per
(uenirēt. Lec. iiij.

QUe cū videret seruos suos cū suo dn̄o: ita
circuire eccl'iā: misso puero iqrere cepit: qd illō eēt qō ita fui cū
suo dn̄o circuirent. Respōderūt ei serui. Dn̄s ur̄ cū solerē voluit vi
dere qō ei videre non licuit: ꝛ secretū cupit audire alienū: nō solū ce
cus: sʒ ꝛ surdꝰ effectus est. Quo facto nob impauit: vt eū cito foras
si possemꝰ educeremꝰ. Sʒ nobis vt re ipsa cognoscit: de eccl'ia hac
exire nō cōcedit. Qō cū theodora cognouisset a seruulis: ꝓstrauit
se in oīonē: ꝛ cū lachrymis a deo petijt: vt exinde vir suꝰ exire ꝑmit-
teret. Et cōuersa ad pueros: q cū ea erāt: dixit eis. Ite date manum
dn̄o vr̄o: ꝛ domū illū reducite. Administrāte aūt mamertino p̄fectu
rā sedis vrbani: facta ē sedicio populi romani de noīe clemētis: ꝛ in
ter se inuicē cofūdebātur dicentes. Quid mali fecit: aut qd nō bo-
ni exercuit: Quiqʒ ab eo visitatus est eger: saluatꝰ est. Quiqʒ ad eū
tristis aduenit: gaudens affectus redijt. Lectio. v.

NUlli vnq̄ȝ nocuit: oibus ꝓfuit. Alij spũ diaboli inflati dicebãt magicis artib⁹ ista faciẽs: deoꝝ nr̃oꝝ culturã euacuat. Dicit iouẽ deũ nõ esse. Herculẽ cõseruatorẽ nr̃m: dicit eẽ imũdũ spiritũ. Venerẽ deã scãȝ meretricẽ esse cõmemorat. Vestã quoqȝ deã magnã ignibus crematã fuisse blasfemat. Mercuriũ ꝛ saturnũ ꝛ martẽ accusat Aut sacrificet dijs nr̃is: aut ipse intereat. Tũc publi⁹ torquat⁹ vrbis pfectus populi seditionẽ nõ ferẽs iussit ad se adduci clemẽtẽ. Quẽ cũ secrete videret: cepit dicere. Nobilẽ te ꝓgenitũ: oĩs romana mł̃titudo testat̃: sȝ errorẽ te passũ in eo nõ fert quoniã nescio quẽ xp̃m colis. Vñ deponẽda ẽ talis supstitio supflua: ꝛ dij a te sũt colẽdi eximij. Clemẽs dixit. Optarẽ clemẽtiã nois tui: ad rationẽ accedere: ecce mihi nõ tumultũ ĩpioꝝ: sȝ ꝯ ratiõe pscribere. Nã si canes mł̃ti latrauerĩt ꝛ sciderĩt nos nũq̄ȝ nobis hec possũt auferre: qȝ hoĩes nõ sim⁹ rõnabiles: ꝛ illi sũt canes irrationabilit̃ oblatrãtes. Seditio sẽper ab ĩperitis exorta ẽ: nihil certũ habẽs nec veꝝ: vñ silẽtio ẽ flagitãda occasio: qua ꝓ salute sua hõ rationabilł̃ disputare secũ debeat ac tractare ĩcipiat: vtrũ ĩueniat cui suã fidẽ vera rõne ꝯmittat. ꝛc.

TUnc publi⁹ torq̄t⁹: missa relatiõe ad traianũ: dixit clemẽtẽ hũc ppł̃ȝ seditiosa vociferatiõe ĩpeti cũ nulla possit ꝓbatio eũ inuenire reũ. Tũc ĩꝑator traian⁹ rescripsit: debere eũ aut sacrificijs ꝯsistere: aut trãsportũ ĩ heremũ: q̄ adiacet ciuitati cerrõe. subire exiliũ. Qȝ cũ fuisset iussu traiani firmatũ: cepit cũ eo agere: vt nõ clementis spõtaneũ exiliũ pateret: sȝ magis dijs libãiña exhiberet. Sȝ beatus clẽmẽs conabat̃ etiã ipsius iudicis animã ad fidem christianã adducere: ꝛ se spõte ꝑferre potius exiliũ quã timere: tãtã deniqȝ dominus gratiã clemẽti attribuit: vt fieret publi⁹ pfectus: ac diceret. De⁹ tu⁹ quẽ pure colis: ipse te adiuuet ĩ hãc relegationẽ exilij. Et ꝺlegauit ei nauẽ: ꝛ omnib⁹ necessarijs ĩpositis: dimisit eũ. Et repleta ẽ nauis: qꝛ de pplo religiosi viri mł̃ti secuti sũt eũ. Cũ aũt ꝑueniret in locũ exilij: illic erãt ĩ ergastulis ad secãda marmora: ãpli⁹ q̄ȝ duo milia xp̃iani: diuturna delegatione dãnati. Qui vidẽtes sanctuȝ ac nominatuȝ clemẽtẽ episcopũ: omnes vna voce in fletu ac gemitu preruperũt. Quos cũ cognouisset sanct⁹ clemẽs ꝓ dei noĩe relegatos: dixit. Nõ ĩmerito me de⁹ huc ꝑduxit: vt ꝑticeps passionis vr̃e etiã et cõsolatiõis efficiar. Et cũ mł̃taȝ eis cõsolatiõis doctrinã: ꝛ patiẽtiã intimasset: didicit ab eis ꝺ sexto miliario aquã sibi suis humeris apportari. Tũc sctũs clemẽs dixit. Oremus dominum iesum christum: vt cõfessorib⁹ suis fõtis venam aperire dignetur.

Eodē die nr̄e scē felicitatis.

Eodem die nr̄is scē felicitatis matris septē filiorū ʒ martyr ū: que iubente antonino decollata est p̄ xp̄o Idē eni imperator iniūxerat p̄fecto vrbis publio: vt eā cōpelleret cū filijs suis deorū sacrificijs iclinare Qui blādo alloqo ad sacrificiū eā puocās: minat penarū iteritū. Cui beata felicitas. Nec blandimētis tuis frangi potero: nec terroribus tuis resolui. Habeo eniʒ spm̄ scm̄: q me non pmittet vici a diabolo: ꝛ ideo secura sū qz viua te superabo: ꝛ si interfecta fuero: meli⁹ te vicā occisa. Deinde alia die sedit prefectus in foro martis: ꝛ iussit eā adduci cū filijs. Cui ꝛ dixit. Miserere filijs tuis iuuenib⁹ bonis: ꝛ flore p̄me iuuētutis florentibus. Rn̄dit beata felicitas. Mia tua impietas ē: ꝛ exhortatio tua crudelitas ē. Et cōuersa ad filios suos dixit. Uidete filij celū: ꝛ aspicite: vbi vos xp̄s expectat cū suis scis. Pugnate p aīabus vr̄is: ꝛ fideles vos in amore xp̄i exhibete. Audiēs hec publi⁹: iussit eaʒ alapis cedi. Tūc cōuocās filios suos: cū eis agere cepit: vt sacrificarēt Januari⁹ vero respōdit. Stulta suades. Nā sapiētia dn̄i me cōseruat: ꝛ faciet me oīa tormēta supare. Stati iudex iussit eū vgis cedi: ꝛ in carcerē recipi. Felix dixit. Un⁹ ē de⁹: q̄ nē colim⁹: cui sacrificiū pie deuotionis offerim⁹. Uū ne credas aut me aut aliquē frēz meorū: a dn̄i ihu xp̄i amore recedere. Et si immineant verbera: fides nr̄a nec vici potest: nec mutari. Philipp⁹ dixit. Isti de qbus dicis: nec dij sūt nec oīpotētes: sʒ sūt simulacra vana ꝛ misera ꝛ insēsibilia: ꝛ q eis sacrificare voluerit: in eternū pibit. Siluanus dixit. Nos si trāsitoriū timuerim⁹ interitū: eternū incurrem⁹ suppliciū. Et qm̄ vere nouim⁹ q̄ p̄mia sūt pata iustis: ꝛ q̄ sit pena cōstituta peccatorib⁹: idcirco romanas leges contēnim⁹: vt iussa diuina seruemus. Alexāder dixit. Ego seruus xp̄i sū: ore cōfiteor illū: corde teneo: incessanter adoro. Infirma etas quā vides: canā habet prudētiā. Uitalis dixit. Me ll⁹ viuit: q verū deū colit: q̄z q demonia habere optat. Marcialis dixit. Oēs q nō sitēt verū deū esse: i eternū icēdiū reclusi erūt. Jndex gesta oīa scripsit: ꝛ antonino idocuit: q̄s ille iussit diuersis supplicijs interire: m̄re nouissime 9 summata

Jn nr̄e sci grisogoni mr̄is.

Rome nr̄is sci grisogoni mr̄is: q p bienniū (Le.i. iussu diocleciani coniect⁹ ē in vinculis: vbi multa p

pessus: sancte anastasie alimonijs fouebat. Cū igitur beatā anasta siā zelās vir eius publius: custodibus adhibitis ita clausisset: vt nec cū vt cūqꝫ fenestrali aditu expectaret. Adhūc cōfessor ē xpi grisogonū q eā in xpo erudierat: talia scripta de custodia dirigit. Scō cōfessori xpi grisogono: anastasia. Lꝫ pr̄ mihi cultor fuerit idolorū: mr̄ tñ fausta: xpianissima semper vixisse pbat: ꝛ casta. Hec me iter ipsa cunabula: fecit fieri xpianā. Post cuius excessū: sacrilegi iugū mariti susce(pi. Le. ij.

Q[Uius deo miserāte torū mentita infirmitate decli]nās: die noctuqꝫ dñi nr̄i iesu xpi āplector vestigia: cū iste primo niū meū: ex quo illustrat cū indignis ac turpibus idolatris exhaurit: me quoqꝫ veluti magā atqꝫ sacrilegā: custodia tā grauissima mancipauit: vt vitā me corporalē amittere suspicer. Nihil enī supest: nisi vt amisso spū morti succūbā: in q̄ morte licet glier de cōfessione dñi nr̄i iesu xpi: tñ in eo mea mēs valde cōterit: q2 opes mee: q̄s ego exagerasse deo vouerā: alienis a deo ꝛ lucris turpibus inseruiūt. Et ideirco deprecor te hō dei: vt in ista dñꝫ deprieceris: vt aut in fidē suā vēturū si puidet publiū sinat venire: aut si pnidet eū in hac incredulitatis puersitate māsurū iubeat eū: locū dare suis cultoribus. Melius est enī exalare spiritū: quā dei filiū denegare: ꝛ eū cōfitētes impedire. Et enī oīpotēs testis est xps: q si liberata fuero: scōrū vestigijs adherebo: ꝛ curas oīuꝫ sollicite exercebo vt ceperā. Uale vir dei: ꝛ memēto mei. Le. iij.

Q[Um hāc epistolā legisset grisogonus orō]ne facta cū multis cōfessoribus: ita rescripsit. Fluctuāti inter pcellas ꝛ turbines mūdi: cito sup vndas deābulās xps adueniet: ꝛ diaboli aduersū te flantē spiritū: vno iussionis sue sermōe cōpescet. Patiēter ꝛ quasi ī medio mari posita: crede ad te xpꝫ vēturū: ꝛ ad temetipsā ɔuersaꝫ exclama cū pphera dicens. Quare tristis es aīa mea: ꝛ q̄re cōturbas me? Spa in deo: qm̄ ad hnc confitebor illi: salutare vultus mei ꝛ deus meus. Geminū diuini muneris pbatū iudiciū: cū tibi ꝛ terrena reddūtur ꝛ pmittunt celestia. Dñs enī beneficiū suū ad hoc in extremitatibus ptrahit: vt nō sit nobis vile qd̄ pstat. Uide ne turberis in hoc qd̄ pie viuētibus aduersa inferātur nō enī deciperis sꝫ pbaris. Nō est tuta defēsio: quā putas per hoīem posse cō(stare. Lec. iiij.

A[Udi scripturā dicētē. Maledictus hō: q spē] ponit in homine. Et bñdictus hō: q spē suā ponit in deuꝫ. Caue fortit: vigilāt: strēue vniuersa peccata: ꝛ a dō solo q̄re solatiū cuius iussa seruas. Cito. n. ad te placitū tēpus ɔuertet: ꝛ q̄si post natas tenebras: floridū diei lumē accipies: atqꝫ post glaciale frigus hyemis trā

feruntis:aurea tibi ppa z serena succedūt:vt oibus q xpi amore affli
gūtur:prebeas tpalē leticiā:p quaꝫ sine dubio cōseqris eternam.
Uale in dño:z ora p me. Hanc epistolā legēs anastasia:fortiores fi
dei vires accepit:tū de patiētie vtute gl'iari:q̄ntū plus de oppssione
Lectio v.
Sibi beata (infidelissimi viri se causabat' affligi.
anastasia cū ita custodia strīgeret:vt vix ei aq̄ daret estimās se
in ipsa tribulatiōe deficere:scripsit epl'aꝫ beato martyri. Cōfessori
xpi grisogono:anastasia. Finis venit corporis mei:memento mei:vt
egrediētē aiam meā:ipse suscipiat pcenius amore ista sustineo: q̄ ex
hac vetula recognoueris. Ad hec scūs grisogon':talia remisit scri
pta. Grisogon' anastasie. Semp ē:vt lucē tenebre antecedāt. Sicut
enī post infirmitatē sal' reuertit':z vita post mortē pmittit'. Uno fi
ne cōcludūtur z aduersa hui' mūdi z pspa:ne vl' tristib' desperatio:vl'
let; ofo dñe'. Unū mare ē:i quo nauicule corpis nri velificāt:z sub
vno corpis' gubernatore aie nře nautico fūgūt' officio. Quoꝝdā igi
tur naues fortissimis carinaꝝ nexib' solidate:tenebrosi equoris oci
tatos fluctus pretereūt. Quorundam vero fragili iunctura lignoꝝ
etiam in tranquillo viciniꝫ morti cōficiūt cursū. Prope est enīꝫ vt
pereant:quinon cogitant qualiter ad salutis portum pertingant.
Tu autē o christi famula:irreprehensibilis crucis tropheū tota mē
te constringe:z te ipsam ad opus dei ppara in quo si suis desiderijs
dum parueris:cū martyrij palma:ad xpm attinges. Lectio. vj.
Sibi dioclecianus aquileijs ptib' positus:interficiēs xpianos
iussit adduci beatū grisogonū:cui cū diceret accipe pfecture di
gnitatē:sume etiam cōsulatū generis tui:tm vt adores deos: beat'
grisogonus respōdit. Unū deū mēte adoro:corde colo:sinceris acti
bus veneror:istorū aūt deoꝝ vřorū simulacra:qi omnino demonuꝫ
thecas noui esse:execro atq; abijcio. Tūc iussu diocleciani ductus
est ad aquas gradatas:z ibidē decollatus z corpus eius i mare, pie
ctuꝫ:post modicū in possessione q̄ dicit' saltus inuētū. Quod scūs zoy
lus senex z presbyter collegit:z i locello subterraneo i cubiculo suo
posuit. Cui etiā caput ei' reuelatū est ita recēs q̄si eadē hora fuisset
abscissū. Quod corpi ei' cōpaginauit. Passus est aūt beatus griso
gonus octauo kl's decēbris:q̄nto kl's eiusdē mēsis cōdit'. Scūs ve
ro zoyl' tricesimo die passionis ei'. Appente scō sibi grisogo.io:p
rexit ad dñs. Cui est laus z potestas in scl'a scl'orū amen.

In nl'e scē catherine vir. z mar. Le. i

De sancta catherina.

c

Um sctõꝝ fortia gesta: ad memoriaꝫ posteroꝝ trãscribim⁹: qd aliud agim⁹: nisi vt ita dicã qȯdaꝫ incẽtiuũ bellicũ ꝓmouem⁹. Per qȯ rebelles ãimos auditoꝝ ad bella dñica accẽdam⁹: vt cũ laboꝝ exercitijs coronas exquisitas audierit: iam certi ꝺ spe retributiõis ardẽtiores fiãt ad tollerãdas passiões. Hoc sane ꝑpẽdentes qꝛ nõ leue aut inane cõstat eẽ p̃miuꝫ ꝓ quo sancti dei corpora sua ꝺuris tormẽtoꝝ supplicis tradiderũt: hoc mihi causa extitit: q̃ gl'iose virginis caterine memorabilẽ certaminis agonẽ ꝓposui enarrandũ: vt cũ infirmioris sexus ꝯstantiaꝫ: ⁊ imbecille etatis virtutẽ attẽdimus. Hoc nobis ad ignominiaꝫ ⁊ obꝓbriũ iure qs esse dicat: qȯ puellas teneras ꝑ ignẽ ⁊ ferrũ ad patriã celestẽ tẽdere videm⁹: et nos barbati homines nec pace seq xp̃m curam⁹. Et forte aliqs dicet. Fides catholica ꝑ totũ orbẽ ẽ dissemiata: xp̃i nomẽ gẽtes vbiqꝫ fatent̄ et qꝛ xp̃ianitas in suis ꝑ̄ncipib⁹: iamqꝫ gl'iosa iam fidelis ẽ: iam ꝑsecutionis ꝓcella detumuit: iaꝫ vicula ⁊ verbera: carceres et eculei: ⁊ cetera suppliciorũ genera ꝓcul cessisse manifestũ ẽ. Et ideo xp̃icolis nõ potest iure imputari: si his nr̃is tẽporib⁹ penaꝝ generib⁹ nõ probant̄: qꝛ ꝑsecutionis occasio sedata pace qdẽ genit. Huic qsquis est ille: tale damus respõsum. Virgo hec vniformi ꝑsecutionis genere impugnabatur: cui a frõte extern⁹ hostis a tergo icũbebat domestic⁹ ⁊ occl't⁹. Alia enĩ intelligẽda ꝑsecutio: q̃ imanior ⁊ magis noxia ẽ: quã nõ materialis torq̃t seueritas: sꝫ vicioꝝ gignit aduersitas. Porro hec geñrosa virago gemina oppugnãtiũ acie circũsepta: ⁊ furẽtẽ ꝑsequẽtiũ rabiẽ cõstant̄ euicit: ⁊ ꝯglobatas vicioꝝ acies viriliť debellauit. Vñ gemino gl'iosa triũpho viriliť vt spo ad formandas mẽtes ꝓpõit: q̃ puellari corꝑe sic sexũ vicit ⁊ seculũ: vt noxia carnis oblectamẽta vitaret: ⁊ victoriosa passiõe tormẽtoꝝ genera superaret. De hac igiť ꝓ edificatiõe loci nr̃i: tale sumam⁹ exordiũ. Tradũt annales historie: qȯ ꝯstantin⁹ q gubernacula iꝑij a patre suscepit ꝯstantio q vno ⁊ trigita annis moderator egregi⁹ tenuit iꝑiũ: pacẽ ecclesijs post decẽ annos: q̃ a ꝑsecutorib⁹ vexabant̄ indulsit. Hic ꝯstantin⁹ cũ rem publicaꝫ strẽnue in gallis ꝓcuraret: p̃torẽ milites rome maxẽtium herculis filiũ: q priuat⁹ in lucania morabat̄: augustũ nũcupauerũt. Ip̃e vero repẽtina rabie incitat⁹ ecclesiam xp̃i zelo idolatrie perseq instituit: ⁊ ad ꝓphana sacrificia xp̃ianos aut p̃mijs aut tormẽtis incuruare. Igitur residẽte eo in ciuitate alexãdrinoꝝ foralia misit edicta per vicinas prouicias: iubẽs christianos dijs suis imolare aut

penalibus cruciatibus interire. Extat huiusmodi edictū ab eo per regionē circūquaqꝫ et nationes emissum. Maxenti⁹ iperator his qui auditib⁹ acquiescēt salutē. Jubet nr̄a imperialis maiestas omnes nr̄i orbis incolas diuites et pauperes adusqꝫ cōuenire: et nostre institutionis sententiam audire. Siquis iussioni nr̄e cōtraire presumpserit: sciat se capitali sentētia puniēdū. Auditis itaqꝫ tyrānice iussionis mandatis: fit cōuent⁹ vniuersalis ad ꝑtoriū regis. Postera autem die sedens pro tribunali iubet omnes itroduci et precōis voce acclamare: vt ad tēpla deorum suorum omnes pariter conuenirēt et qua hora sacerdotes aris thura imponerēt: et imperator solenne sacrificium dijs offerret: mox omnes incuruati ante simulacra deorum iuxta possibilitatē suam diuites quidē vaccas: tauros et oues: pauperes vero volucres viuas offerrēt. Porro imperator vt erat regio succinctus ornatu: et militari habitu stipatus: preueniēs obtulit sacrificiū tauros centum quadragita. Hinc reges et principes hinc magistri militū: hinc prefecti et tribuni: hic dignitate illustres persone: pro vt gratiores tyranno apparere nitebant: formosa dijs animalia immolant. Quibus vero ad solennē pompam sacrificiorum armēta non suppetebant: auditur per vniuersam ciuitatē vox diuersa animaliū: perfundit tellus effuso sanguine bidentium: fit sonus consultis plausib⁹ et choris alternātib⁹: in tantū vt tremula tell⁹ aut exultare: aut sane tantis indignari motib⁹ videret. Lec. ij.

Hac in vrbe alexandrinorum erat quedam puella annorū duorum de viginti speciosa valde: sed quod pluris est religiosa fide: que regis quondam vnica filia patre iam defuncto destituta: nomine caterina. Hec parētum orbata solatio: tenera licet etate: familiam que successione hereditaria sibi inheserat: puigili cura gubernabat: non quia in seruorum aut ancillarum turba: quod inter prima mortales putant delectabat: sꝫ q̄ nō sine crimie eē putabat: si paternū cēsū auide retinēs fame ꝛ inedia qdē qnēlibet eorū perire pateret. Quippe nihil sibi cōmune cum mundo decreuerat. Hanc pat̄ ab annis puerilib⁹: studijs liberalib⁹ ībuēdā tradiderat. Quib⁹ decenter ornata. Lūc tp̄is nulla sophistice artis argutia poterat supplantari. Hec custos vgīnitatis sue taliter in palatio patris residebat. Sed ex tēplo idoloꝝ hic son⁹ animaliū: ꝛ tibicinū ꝛ multimo dū gen⁹ organoꝝ in aurib⁹ ip̄i insonuit: stupēs qd hoc sit celeriter iubet inqri. Que cū ex nūcio audisset qd eēt: assumptis secū aliq̄b⁹ de familia: ad tēplū vsqꝫ ꝑperauit. Ibi q̄ruloso gemitu deplorātes

quosdā īspexit: q xp̄ianos se eē fatebant: s; metu mortꝭ ad ꝓphana sacrificia ipellebant. Hic vehemēti dolore cordis sauciata: retento intra se paululū silētio tacita qdē: s; ab alto fudit orōnē. Hic pectꝰ ⁊ linguā xp̄i muniēs signaculo: audacter ad cōspectū iperatoris ꝓrupit: vbi circa interfectorū stragē aiaīū: ⁊ aras immūdi cruoris sorde otactas: supra oēs: flagitiosus idolatra emminebat. Introgressa ergo beata vgo: sic ait tyranno. Salutationem tibi imperator proferre nos ⁊ ordinis dignitas: ⁊ rōnis via ꝑmonebat: si hec q cultui demonū exhibes quāq in nullo ꝓficiant: s; oino noxia sint atq dānosa. Si bec inq creatori tuo impēderes: ⁊ solā illꝰ maiestatē adorandā itelligeres: per quā reges regnant: ꝑ quā elemēta sūp ferūt initiū atq sub sistūt: q nō innoxiorū animaliū cede: sed fide ⁊ salutariū obseruantia mandatorum delectat. Hūc temeritas humana in nullo pniciosius offendit: q uam q ratinalis creatura rebus isēsibilibus cultū diuinitatis exhibeat: ⁊ bonorē iuisibilis maiestatis ad visibiles transferat creaturas. Dij ergo nō sūt plures: s; vnꝰ nascentiū ⁊ viuētiū formator est deꝰ q fecit oīa atq creauit: ⁊ omnia imperio suo cohercet atq disponit. Lec. iij

Um hec puella loqueref: impatoriam oudū visu in virginē defixo vultus ipsius claritatē: ⁊ verborum cōstantiam tacitus considerabat. Dehinc blande eā cepit: ꝑmū sermone affari. Nomē tuū inqs puella: aut genus: ⁊ quos in studijs liberalibꝰ habuisti magistros: penitus ignoro s; speciosa facies ⁊ decora: te alto sanguine ortam ꝓtestat ⁊ loquēdi ꝑitia i laudē refūdit magroꝝ: nisi i h vno oberrasses: qd dijs oipotētibꝰ derogādo: otumeliosa ꝑsistis. Rūdit āt puella ⁊ dixit tyranno. Si nomē qris: caterina vocor costi quōdā regis filia. Liberaliū artiū doctores nō ignobiles: q; ntū ad inanē mūdi glīam habui. De qbus q nihil mihi qd eēt cōducibile ad beatā vitā cōtulerūt: tota hic eorū silescit memoria. postq enī mihi sanctior lux emicuit mox tenebrosa; erratice doctrie noctē deserui. Audiui enī beatam vocē euangelij dn̄i me iesu xp̄i: cui me spōsa; ⁊ ancillā federe stabili deuoui. cuius mīa īspiratus multo añ tpe: ex voce illius ꝓphe exclamanit dicēs. Perdam ꝓpheticā sapiētia;: ⁊ prudētiā prudētiū reprobabo: audieram ⁊ illd ꝓpheticū. Deus aūt nr̄ in celo oīa que cunq voluit fecit. Simulacra gentium: argentū ⁊ aurum: opera manuum hominum: ⁊ illud oēs dij gentium: demonia sunt. Alioquin tu q ni manu hominū formatos oipotētes deos asseris: quos corpe prostrato ⁊ vultu humili adoras: ex quo me de cultura eorū suades

certe potētie sue exprimētū ostēdere debes. Dū enim sculptura artificijs expolita in ligno ꝛ lapide ꝛ velut sensu vigētia mēbra insculpūt: restat vt ora loquāt: oculi videāt: aures audiāt: man⁹ palpēt: ꝛ cetera officii naturale q̄d simulant pagāt. Sinautē vana plane religio: immo isana ē talib⁹ diis potētie honorē ascribi: q̄ nec cultorib⁹ suis beneficia vlla pstare: nec offēsis se vēdicare possūt: certe q̄ nec se eē sciunt. O igitur deos venerabiles: q̄bus nec honor ipēsus benivolētiā: nec cōtēptus parit offensionē. O infelices taliū nūminū cultores: qb⁹ aduocatis in necessitate non assunt: nō succurrunt in tribulatione: in periculis nō defendūt. Lec. iiij.

Stupēs aūt iperator in dictis puelle ait. Quantū ex verbis tuis auerti fas est: si nr̄oꝝ philosophoꝝ gymnasiis a pmis ānis erudiēda psedisses: nullo inferior i doctrina patuisses: ꝛ deoꝝ nr̄oꝝ numia diuinitatis honore vacua neq̄quā astrueres: Nūc ḡo dū icepta sacra pagīn⁹: te iteri nos expectare oportet: q̄ nobiscū itura es ad palatiū: ꝛ regiis honorāda munerib⁹: si nr̄is acq̄escas iussionib⁹. Hec dicēs accito clāculū nūcio misit litteras anulo regio signatas: p infra iacētes puīcias ad omnes rhetores ꝛ grāmaticos: vt hi oēs ad p torū alexandrinū sine recusatiōe decurrāt: ꝛ eo studiosi⁹ quo illos altis iperator munerib⁹ vl̄ honorib⁹ donādos pmittit: tantum si banc oratricē temerariā suis assertiōib⁹ supatam reddiderit. Et hūc iperatori optatū reportauerit triūphū: q̄ten⁹ blasphemias q̄s diis magnis irrogat: i suū caput refusas agnoscat: q̄ rationis ordo exigit: vt primū arte oratoria q̄ se iactanter attollit reuicat. Post modū vero si diis imolare detractat: penali cruciatu intereat. Regi us interea nūci⁹ pagratis puīncie finib⁹ alexādria ꝛ reuertit. Duces secū quinquagita viros: q̄ se in oī doctrina egyptioꝝ: et artium liberaliū in oī sapiētia mūdi vltra omnes mortales excellere asserebant. Hos introductos iperator sciscitari cepit de doctrina ꝛ sapiētia eoꝝ. Illi otra multa referunt. Sed tu inquit imperator nobis habes aperire: q̄ de causa e nostris sedib⁹ vocatos: huc veīre voluisti: si magni aliqd aut diuinū ē: q̄d p nos queras exponi. Ille respondit. Est penes nos inueīs q̄dā etate puella: sed ꝟboꝝ affluētia ꝛ sensu icōparabilis: vt nobis videtur astuta q̄ etiā victos nos reddidit ꝛ eligneꝛ: sed q̄d male alt⁹ vt immortaliū deoꝝ nostroꝝ culturam inanē non solum asserit: sꝫ etiam simulacra vana demonū affirmat. Poterā banc vi regia ad sacrificādū ipellere: aut pealib⁹ tormētis extiguere: sꝫ pluris nobis eē videt: si fieri pōt: vr̄is eam argumētis

cõclusam cõfutare. Et ad viaz veritat' iflectere. Quibus si obstinationib' restiterit: ego eã exqsitis tormētis faciam interire. Uos aũt si hanc supare p̄valueritis altis munerib' donatos ad p̄pa remittã Aut si poti' eligatis cõsilijs meis vos pcipuos itereẽ cõcedaz. Ad hec verba iperatoris vn' eorũ vehemēter indignat': stomachãti voce respõdit. O magnũ ipatoris cõsiliũ: q ob dgenere vni' puelle cõflictũ: sapiētes mũdi d remotis ptib' iussit iuitari: cui satis fuisse poterat vnũ ex clietulis nr̄is aduersus eaz pductũ disputare: ne dũ tot sapiētes vni' causa puelle vexari cõpelleret. Sz q̄ntulacũqz ē p̄uocata in p̄sentiaz nr̄az: licet puella. Ut cognoscat se nõ vidisse aut audisse sapiētē p̄ter hodie. Seruabat' interea vgo scã sub custodia: sola cõtra qnq̄ginta pugnatura: cui nũci' de cõsilio regis nũciauit cõflictũ in crastinũ cõstitutũ. Nihil tũ ex his xp̄i famula turbat': sz imperterrita militie sue agonē suũ dño cõmēdabat: dicēs. O sapiētia z dei vtus altissimi iesu bone q tuos milites ne iter p̄ssuras mundi formidare debuissēt: nec minis aduersantiũ turbarētur p̄ pia eos cõsolatiõe p̄munire dignat' es: dicēs. Dũ steteritis añ reges z p̄sides nolite p̄cogitare q̄liter aut qd loq̄mini: ego eni dabo vobis os z sapiētiam: cui nõ poterũt resistere: vel cõtradicere oēs aduersarij vr̄i. Adesto mihi famule tue z da sermonē rectũ z bene sonantē i os meũ vt hi q ad derogandũ noi tuo cõuenerũt: nõ p̄ualeant aduersũ me. Sed verbi tui vtute cõsternati: hebetatis sensib' obmutescant: aut cõuersi noi tuo oēt honoē z gl'iã. Nõ dũ beata vgo verba cõpleuerat: z ecce angel' dñi apparuit ei: dicēs. Ne paueas grata puella deo sed cõstãter age: qz tecũ est dñs: p̄ cuius nomine certamē inisti. Ipse affluēti': verbi ipetũ fũdet in ore tuo. Cui nõ tũ nõ preualebũt aduersarij tui: sed nouo stupore genere cõfusi cõuertent' ad xp̄m. Et hi cũ palma martyrij intra vite ianuam recepti: multos ad fidē suo robrabunt exēplo. Tu autē breui tpe cursum certaminis tui cõsumabis: z sic immortali sponso perenniter adherebis. Ego sũ michael archangel' testamēti dei missus a deo. Hec tibi euãgelizare. His dictis cõtinuo discessit ab ea: ad hãc vocē xp̄i virgo in agonia roborata expectabat horã: ad quã mox inuitaret' ad laborē certaminis. Sedēs itaqz p̄ tribunali impator memoratos oratores adesse iubet puellã tñ adduci ad pretoriũ iubēs. Illa triũphale crucis signũ sibi ip̄mēs ipterrita vadit ad palaciũ. Fit ex ciuitate oĩuz concursus ad audiēdas cõtrouersias disputantiũ. Lec. v.

Stãt aduersarij oratores põposo eloquētie fastu tumētes: stat z puel

la cõfidẽs in dño: stomachat tyrãnus: qd dicem ingrato cõsumit silẽ
tio. Cui puella. Tu inquit impator hãc equo iudicio pugnam pre-
ordinasti cõtra vnã puellã quinquagita oratores: opponens. Quos
etiã regijs muneribꝰ in pmiũ victorie donãdos pmittis: me autem
donatiuũ nullũ expectare iubes. Ego vero quodcũqz fuerit huiꝰ cer
taminis pmiũ: diu fraudari nõ timeo. Erit ipe mihi in donuz: in cuiꝰ
pugnatura nomine cãpũ istũ aggredior xps dñs qui est spes ꝛ coro
na certãtiũ. Unũ a te quero: qd mihi iure nõ potes negare: vt si mi-
hi sors victoriã cõtulerit: deũ meũ adorare nõ differas. Indignatꝰ
ad hec tyrãnus: non est inqt tuũ nobis cõditionẽ imponere: sed age
qd agis. Nobis instat videre: an deꝰ tuꝰ tibi victoriã ãnuerit. Hic
puella ad oratores cõuersa dixit. Postquã premijs incitati huc ad
disputandum conuenistis: et sermones hinc: et cõfluẽtẽ turbam ad
audiẽdũ expectare videtis: turpe est professionis nr̃e nomen tacen-
do coronã amittere. Si quis in vobis ethica eloquẽtia preditꝰ: aut
latina oratione imbutꝰ pferat in mediũ qd in animo cõcepit. Hinc
vnꝰ q et natu ꝑor et rhetoꝝ peritissimꝰ videbat: respõdit. Te potius
audire debemꝰ: cuiꝰ causa laboriosum iter aggredi cõpulsi sumus.
Ego vero inqt puella postquã deposito gẽtilitatis errore: christi sa
cramẽtis initiata suz: robustas et succo ỽboꝝ: homeri: et aristotelis
plenas distinctiones reprobaui: quãuis his omnibꝰ imbuta ꝛ adeo
firmata sim: vt nullũ in his mihi scdm repererĩ: tamẽ qr vana sunt
omnia et a vera beatitudine aliẽa: hec omnia penitꝰ arogãs indico
me inter vos nihil aliud scire: nisi illũ q est vera sciẽtia: et credẽtiuz
beatitudo sempiterna: dñm nr̃m iesuz xpm: q genꝰ humanũ p dia-
bolũ a paradysi delitijs dolẽs exclusum: his nouissimis temporibꝰ
esset inuisibilis deꝰ: de ỽgine carnẽ assumpsit: perquam visibilis p̄
sentiaz suam nobis exhibuit: ex q̃ etiam mirabilibus operuz signis
et nature passibilis experimẽtis: nobis qr deꝰ et homo verus esset
aperuit. Hic est deus meꝰ. Hic est philosophia mea. Hic et victoria
In huiꝰ nomine: si qua ingruũt: cũcta aduersantia superabo. Cui
facile ẽ in paucis: et in multis saluos facere credẽtes. Nec dũ vir
go sancta verba cõpleuerat: cũ vnꝰ furiali spiritu in risum excita-
tus totam domũ regiaz blasphema voce repleuit dicẽs. O ciues ro
mani imperij alta nobilitas: vsqz quo stulta hec xp̄ianoꝝ supstitio
iniurias dijs nr̃is irrogabit: Et nos sane ab ea sperabamꝰ aliquid
insigne audire postquaz tanti extimata est p qua romane vrbis pa
triciꝰ sapiẽtes mũdi sibi huc accersiri voluit. Ecce pncipiũ oratiõis

ſue fecit de quodã ieſu: quẽ xp̄ianoꝝ fabule deũ ſuũ eſſe teſtãt̃: qui quõdã a diſcipulo ſuo tradit⁹: ⁊ morti adiudicat⁹: nec in ipſo mortis periculo ſibi adeſſe potuit. Hũc diſcipli ſui fraude nocturna ſublatũ: mẽtiti ſunt poſt triduanã ſepulturã triũphata morte ſurrexiſſe: ⁊ ad tumulũ figmẽtoꝝ ſuorũ in celũ aſcẽdiſſe teſtificati ſunt. Ad hec beata virgo reſpõdit. Ego ꝓncipiũ oratiõis mee iure ab ipſo incepi: q eſt omniũ rerũ ꝓncipiũ: fons ⁊ origo bonoꝝ. Per quẽ deus pater hanc inexplicabilẽ mũdi formã cũ nõ eſſet cõdidit: et vt multa paucis includã: ipſe eſt ex quo oĩa in q̃ oĩa viſibilia conſtãt. Cui ille ait. Si de⁹ inqt vt aſſeris: aut dei fili⁹ erat: mori quõ potuit? Cui xp̄i virgo r̃ndit. Uere vt video ↄtrouerſie hec ſubtilitas ⁊ vt i eo qd̓ credere nõ vultis recepta vna pte: qd̓ integrũ ẽ ſubtrahatis: videlicet vt cũ de⁹ ſit: hõ eẽ nõ poſſit: tãquã oĩpotẽti deo hoc impoſſibile eẽ ↄſtet. Ut q potẽt̃ oĩa de nihilo creauit: idẽ de⁹ ſubſtãtiuã hoĩs formã induere nõ poſſet p quã inuiſibilis videlicet ⁊ ĩpaſſibilis mori potuiſſet hui⁹ nimirũ ſingularis ẽ admirãda deitatis potẽtia: q nõ magicis carminib⁹: ſed ſola potẽtia diuina mortuoꝝ reuocat ad corpora ſpirit⁹: cui⁹ potẽte v̓tute claudiſ greſſus reddit̃: leproſi mũdãt̃. Nã xp̄s de⁹ ẽ q mortẽ nr̃am in ſua carne ſuſcepit: ⁊ idẽ xp̄s hõ ẽ: q mortẽ ſua diuitate d̓ſtruxit: mors itaq꜃ xp̄i: nõ xp̄i ẽ: ſ꜃ in ſe xp̄s mortẽ occidit. Igit̃ ſi fidei nr̃e credulitati derogatis: diis vr̃is ſaltẽ credite: aut ſi vlteri⁹ pudor nõ ẽ negẽt certe hoĩes qd̓ demones cõfitẽt̃: nec in hoc me ꝓiudicare habes: quod imundoꝝ ſpũum: quos ꝓ diis colitis aut veſtrorũ teſtimoniis auctorũ vtimur: ꝓ approbatiõe fidei xp̄iane. Poterã qdẽ tibi ex ſcriptura ſacra: q̃ ſpiritu diuinitatis eſt cõdita: poterã inq̃ã tibi itemerata teſtimoniorũ milia proferre: ſed eſt ſingularis ⁊ ſpecioſa victoria aduerſariũ telis ſuis velut ꝓpriis laqueis irretire: ⁊ auctorũ ſuorũ teſtimoniis cõfutare: q ⁊ quorũ fidẽ nõ aſpnaris eorũ teſtimonia nõ reſpues: his auditis: rhetor reſpõdit Si p̄dicta miracula vt nũc credi iubes: manẽs in homine de⁹ p̄ſtitit nũqt ſuſcipere ⁊ pati crucẽ debuit? Aut q̃ de cauſa alios exuẽs ipe etiã morte nõ caruit? Ad hec beata v̓go reſpõdit: ⁊ in hoc etiã extimatio tua fallit̃: q in crucis affixione ĩpaſſibilẽ deũ dolorẽ ⁊ mortis ſuſtinuiſſe ãguſtias arbitraris. Nõ natura celeſtis crucis ſenſit iniuriã: ſ꜃ aſſumpte in deũ infirmitas carnis: hõ ẽ nõ diuinitas crucifixus ẽ: ſ꜃ qui peccauerat p lignũ fixus eſt in ligno. Potẽs eqdẽ eſſet de⁹ p ãgelũ quẽuis aut p aliquã celeſtẽ virtutẽ proſtrato diabolo hominẽ eripere ſi voluiſſet: ſed oĩa cũ ratione agẽs: ſic modũ vi-

ctorie statuit vt q hominē subiugauerat: p hoīez vinceret. Hec ꝛ alia
multa dū beatissima virgo dissereret: stupefactus rhetor ꝛ cūcti ora
tores qd cōtradicerent nesciebāt: sed turbati atqꝫ cōfusi manifesta
dei v̄tute inuicē se obmutuerūt. Quib᷒ indignat᷒ impator: cū furo
re nimio sic ait. Quid vos ignaui ꝛ d̄generes hebetatis sensib᷒ sic
obmutescitis? Sic ne vos debilitatis virib᷒ virtus feminea perdo
mauit? Tūc vn᷒ quē sibi magistrū et ducē preesse ceteri fatebantur
tyranno ita respōdit. Hoc vnum tibi dico imperator: vt oriētalium
turba oratorū: testis nobis ē cōstantissima: nullus se nobis ātе hāc
in verbis ꝛ mūdi sapientia p̄ferre p̄sumpsit: si aūt iactantius confer
re presumpsit: continuo victus et cōfusus recessit. De puella vero
ista longe alia ratio est: in q̄ vt vera loquar nobis: non animalis hō
loqtur: sꝫ diuin᷒ quidā spirit᷒ qui sane aut mortalē sonans nos in
stuporem ꝛ admiratione̅ adeo conuertit: vt ad iniuriā ipsi᷒ christi de
quo loquitur aliquid dicere: aut penit᷒ nesciam᷒: aut omnino formi
demus. Unde cōstanter fatemur: quia nisi aliaꝫ sectam probabilio
ribus experimentis ventilatam: de his quos colunmus hucusqꝫ
ostenderis: ecce omnes conuertimur ad christum: quia ipsum deum
verum: et dei filium confitemur: per quem tanta mortalibus presta
tur beneficia que per virginem istam audiuimus. Lec. vi.

Audiens hec tyrānus precipitibus furijs agitat᷒ accenso in me
dio ciuitatis copioso igne: iussit omnes ligatis manibus et pedi
bus: penalibus incendijs cruciari. Qui dum traherentur ad ignem
vnus eoꝝ ceteros hortabat: dicēs. Postquā dn̄s n̄ros lōgos misе
rat᷒ errores ad hanc suaꝫ gratiaꝫ reuocare dignat᷒ ē: vt in fine secu
li nominis ei᷒ cognitione nō fraudemur: cur nō properamus ante vi
te exitū ipsi᷒ signaculo ꝛ sacro fontis vtero innouari? Cū hec dice
ret: rogabāt vnanimiter preciosam xp̄i sanguinē: vt lauacro saluti
fero p̄funderent. Quibus electa dei ait ne paueatis fortissimi mili
tes christi: qꝛ erit salutiferum baptismū sanguinis v̄ri p̄fusio: quā
ignis iste cruciatorius inferet. His dictis assunt ministri: et ex iussu
impatoris ligatis māib᷒ ꝛ pedib᷒: scōs dei martyres medijs flāmis
ingerunt. Et sic inter estuantis flāmas incendij: dn̄m cōfitentes:
felici martyrio corōati: ad xp̄m migrauerūt: xxiij. die mēsis nouem
bris: i qb᷒ illō ꝯparuit i sāguīe miraculū: vt indumēta aut capilli ca
pitū eoꝝ nullā ab igne lesionē sustinerēt. Vult᷒ aūt illoꝝ rosei colo
ris decore emicabāt: ita vt dormiētes pot᷒ q̄ꝫ extinctos putares: vn̄
m̄lti ꝯuersi ad deū crediderunt. Horꝝ corpa xp̄iāi noctu rapientes

sepelierunt. His gestis: tyrānus videns sanctā virginē immutabiliter fidei tenere cōstantiā: nec minis nec terrorib⁹ tur bari: arte quadam tentauit animū illi⁹ emollire: vt ad propbanas promissis fractā valeat inclinare. Dixit itaq3 illi. O virgo generosa o digna imperiali purpura facies: consule iuuentuti tue et sacrifica diis: et eris secunda post reginam in palacio meo: et ad nutū tuū cūcta regni negocia spectabūt. Hic xpi ꝟgo in risuꝫ paulo excitata tyrāno ait. Desine iperator: desine talia iā suadere q̄ sunt etiā scel⁹ cogitare: xp̄s me sibi spōsaꝫ adoptauit: ꝛego me spōsaꝫ indissociabili federe xpi: coadoptaui. Ille glia mea: ille generositas mea: ille amor meus: ille dulcedo et dilectio mea. Huic semel dicatā nō rerū blādimēta: nō exq̄sita tormēta me ab ei⁹ ꝯfessiōe: vnquā poterūt separe. Tūc maxēti⁹ ira et furore inebriat⁹: a ministris iussit eā cōprehēdi: ꝛ spoliatā scorpiōib⁹ cedi. Dehic obscuro carceris ergastulo trudi. Claudit̄ igit̄ ꝟgo demū i carcere tenebroso: fame et siti bis senis dieb⁹ cruciāda sub ꝑfinito edicto: nec celi lumē videat: nec aliō quā tenebras horribiles inspiciat. Sꝫ nec in his xp̄s spōsā suā deseruit. Adsunt eni āgeli de celo a deo missi ꝯfortātes eā. Et inestimabili claritatis fulgore locū irradiātes: adeo vt custodes q foris excubias obseruabāt ꝑ stupore in timorē mētis ꝯuerterēt. Accidit vt maxēti⁹ ꝓ causis instātib⁹ extrema regiōis adiret ꝯfinia. Pernotuit interea regine crudelissima viri sui snīa de btā caterina: q̄liter ea sapiētes seculi tractasset: et quō diris cesā scorpiōib⁹ sub arcta custodia carceris iussisset custodiri et includi: vt ꝑ duodenos dies iuxta crudelis regis: puella innocens sententiam nullo ibi alimento frueretur. Audiens igit̄ regina ferale coniugis edictum: licet gentili errore detenta anxia est: videre facieꝫ virginis: et ei colloqui sed ne id comperiat vir eius: vehementer formidat. Talia meditando regina domi solitaria deābulabat. Fit illi optato euētu obuiam princeps militie quidā nomine porfirius: vir strenu⁹ fide promptus: amici secretū intra claustra silentij cōstātissime ꝯeruās: hūc ad se vocās ꝑatrix augusta: apit ei volūtatē suā: simulq3 postulat: vt amotis aut placatis custodib⁹ carceris: visu ꝛ colloquio ꝟginis potiret̄. Nā vt tibi inq̄t porfiri: q̄ me sollicitat apiā: m̄lta hac nocte per visum passa sum: videbā sane hāc de q̄ loq̄mur puellā: intra secreta mei domicilij sedentē inestimabili claritate circūfultā et viros dealbatos circumsedentes: quorū vult⁹ inspicere haud poterā. Illa aūt me intuēs iubet ꝓpi⁹ accedere: et de vnius hoꝝ q astabant manu coronā aureā accipiēs

capiti meo iponebat: dicēs mihi hꝰ v̄ba. Ecce tibi o impatrix corona de celo mittit̄ a dn̄o meo iesu xp̄o. Qua ex visione suspēsa nec sōnū cape nec hore vniꝰ momēto qescere possū: ita me ad vidēdā virginē affectꝰ erga eā dilectiōis exagitat. Cui porphiriꝰ respōdit. Cuū est dn̄a impare qd̄ vis: mihi pficere qd̄ iubeas aīo cōstat. Sz qd restat nisi vt custodes carceris ad cōsiliū nr̄z mercede iflectamꝰ: ⁊ ipi celare hoc ipsū studeāt. Nec mora porphiriꝰ pcedit ad carcerē: ⁊ cū cēsu custodes emolliuit. Igit̄ de pⁱma noctis vigilia: regina ⁊ porphiriꝰ pcedūt ad carcerē. Et itroeūtes iestimabili claritate vndiq₃ virginē coruscare viderūt. Cuius fulgore pterriti corruūt i terrā. Mox inestimabilis odor suauitatis eoꝝ naribꝰ infusus: ad spē meliorē eos ɔfortauit.

R. I. t. d. d. i. d. s. Pa. Scd̄m matheū

rabolā hanc. Simile ē regnū celorū thesauro abscōdito in agro quē q inuenit hō abscōdit: ⁊ p̄ gaudio illiꝰ vadit ⁊ vēdit oīa q̄ habet ⁊ emit agrū illū. Ex legenda eiusdem. Lectio vi.

Surgite inqt v̄go egregia ne paueatis: q ⁊ xp̄s vos vocat ad palmā. Surgētes āt cōtēplati sūt puellā sedētē: ⁊ āgelos dei plagas carnis ⁊ cissuras aromatoꝝ vnguēto circūfouētes: qbus caro ⁊ cutis supficies i admirabilē decorē vertebant̄. Viderūt ⁊ seniores circūsedētes quoꝝ vultꝰ medicinalibus lucis cādore emicabāt. Hoꝝ q stabāt: ab vno xp̄i v̄go coronā accepit velut aureo colore rutilantē: ⁊ regine caput iposuit. Dixitq₃ circūsedētibꝰ senioribus. Hec est illa dn̄i mei de q̄ postulauerā regina: quā militie ⁊ corone v̄re cōsortē a deo mihi depoposcerā. Sz ⁊ hūc q astat militie: in n̄re sortis numerū ascribi volumꝰ. Ad hꝰ illi inquit. O pciosa xp̄i v̄go catherina sup his pces tuas ille suscepit: p cuius amore pcellā: flagella: ⁊ carceris horrorē tollerāda tibi eē cōstat: p quibuscūq₃ illiꝰ maiestatē interpellaueris: impetratū reportabis. Hos interi q visitationibꝰ grā tibi assistūt: scito int̄ pⁱmitias laborū tuorū iā receptos: quo etiā iā₃ triūphali passione celica regna suscipiēt coronatos. His dictis btā v̄go reginā ɔsolari cepit dicēs. Iā regina forti aīo esto: q ⁊ post tridnū itura es ad deū. Nec ergo momētanea penarū genera formides: q ⁊ nō sūt cōdigne passiones huiꝰ tpis ad futurā gl'iā₃: q̄ talibꝰ emercatur penis p xp̄o: ad hec verba beate v̄ginis porphiriꝰ cepit rogādo insistere: q̄ nā esset illa p̄mia q̄ xp̄s: suis militibꝰ p oīāis ipalibꝰ recōpēsauit. Cui beata v̄go. Audi iqt porphiri Et aīaduerte. Mundus iste velut carcer est tenebrosus: cui nullꝰ ita nascit̄: vt nō moriatur. Illa superna p̄ria p q̄ fit mūdi contemptus: velut ciuitas est:

sola inq̄ȝ vbi nulla turbat aduersitas: molestia nulla ingetat: sȝ pe-
nis leticie felicitas regnat sempiterna. Parua sūt q̄ dico: ad ea q̄ visu
rerum veritate expieris: si fidelis vsqȝ ī finē pseueraueris. Iaȝ leti
tūc cū ciuiū visione psenti celestiū: ⁊ beate vginis cōsolatione: regi-
na simul ⁊ porphiri⁹ recedūt de carcere. Fit questio a militib⁹ quo
in loco porphiri⁹ cū regina pnoctasset. Quib⁹ ipe ait. Quo ego pno
ctassē: vos ne q̄sieritis: eteni sūmū bonū ⁊ vtile vobis erit: si ↄsilijs
meis acqescitis ⁊ gaudere mecū optatis: ⁊ idola vana q̄ hucusqȝ co
luim⁹ relinq̄re: ⁊ ad deū verū: q oia creauit credētes adorare volue-
ritis. Erāt aūt ducēti ⁊ eo āpli⁹ milites: quib⁹ a porphirio talia re-
ferebātur. Qui mox cōtēnētes idola ad xp̄ȝ cōuersi sūt. Seruabat
interea xp̄i vgo in carcere: iuxta edictū ipatoris. Et q̄ bissenis die
bus sine alimēto esse tyrānus iusserat: celestis cōsolator nō defuit:
sed q danielē p pphetā in lacu leonū reparauit: ipe innocētē puellā
missa de celo colūba cādida fouere nō destitit. Expletis vero dieb⁹
apparuit ei dn̄s iesus xp̄s: cū mltitudine angelorū: quē exeq̄bat in
numera turba vginū dicēs: p cui⁹ noīe laboriosum cursum cepisti:
cōstans esto: ⁊ ne paueas: q̄ ego tecū sū: nec te desero. Hec dicēs: in
celū sese recepit. At vero iperator expletis causis p q̄bus ierat: ad
alexādrinā vrbē reuertit: ⁊ beatā vginē sibi iubet psentari. Educit
itaqȝ de carcere vgo speciosa: tribunali regio presentāda. Que cū i
eius presentia staret: vultūqȝ illi⁹ tāto dierȝ spatio attenuatū ieiunio
estimaret: multo formosiorē ⁊ splendidiorem eē videret: arbitratur
clādestino offertorio alimēta illi subministrata fuisse. Vn̄ furore cō
mot⁹ carcerarios iubet excruciari: nisi fateret a quo ⁊ p quē xp̄i vir
go cib fuisset i carcere sustētata. At xp̄i vgo ne custodes sui causa in
nocēter cruciarent: cogit apire qd̄ clā eē malebat hoib⁹. Ait itaqȝ
tyrāno. Ego plaue cibū nullū ab hoie corpalē accepi. Sȝ q suos mi
lites i fame ⁊ tribulatione deserere nescit: ipe me ācillā suā p āgelū
suū celestis cibi alimēto nutrire dignatus ē. Ad hec tyrān⁹ dolos in
pectore versās ne a circūsedētib⁹ tāq̄ȝ iniqu⁹ ⁊ iplacabilis videret:
ait puelle. Licet te seruare magis q̄ pdere maluissē: api tn̄ nobis
qd̄ tibi infra datas iducias ↄsiliū seq decreuisti. Necesse ē eni psē
ti deliberatione qd̄ vis vnū de duob⁹ eligere: aut diis scȝ sacrifica-
re: vt viuas aut exq̄sitis tormētis corp⁹ tenerū dilacerari: vt pereas
Cui beata vgo rn̄dit. Viuere saue opto q̄ moriēdo p xp̄o: itermina
bil vite emolumētū lucrari me cōfido. Tūc maxēti⁹ impator: vt leo
violētus dentibus frēdēs: beatā vginē iussit diris suplicijs excruci

atam morte crudelissima iterire. Supueniēs aūt ibi qdā noīe cursātes vrbis p̄fectus: et ipse vir belial furētem regē: ad nouaꝫ īcēdit insaniam: ⁊ tormēta tormētis accumulat. O magne inqt imperator non pudet te tanto tpe vni⁹ femine obtrectatione teneri. Le. viij.

Audi imperator ego nō vidi adhuc horribile gen⁹ tormenti quo exerceat hec: vt acqescat tibi ad imolādū diis. Jube ergo vt infra triduū h̄ sint q̄ttuor rote: ⁊ sicut ego dictauero extremi rotaꝝ orbes ⁊ intimi circuli p̄minētib⁹ clauis ⁊ acutis p̄figant. Radij vero articulares qb⁹ extrisec⁹ rotarū iūcture regunt: ferris pacutis tēso ordine ⁊ mordaci acumine ibriant. Has iuxta rotas caterina expoliata volubilē ipetū sedēs intueat: vt sic voluentis machine stridor terrorē incutiat ⁊ incuruet ad deoꝝ sacrā culturā: ⁊ viuat. Sin aūt rotali iposita machinamēto ferreis ⁊ mordacibus clauis discerpta: ad terrorē xp̄ianorū iaudito pereat exēplo. Nec mora iubet fieri tyrān⁹ qd̄ p̄suadet nefādissim⁹ doli architect⁹. Et iā dies tertia illuxerat. Instat tyrān⁹ ad celere rotaꝝ pēale tormētū: ⁊ v̄ginē si vlterius restiterit illigari: ⁊ iplicari mediā iubet. Ut impulsu rotaꝝ ferre pacute corp⁹ tenerū dilacerarēt: vt ceteri xp̄iani crudeli morti exēplo terrerent. Parēt ministri seuiētis belue mādatis ⁊ rote i medio pretorij posite terrorē circūspectantib⁹ icutiebāt. At xp̄i v̄go nullo pena ꝓappatu: terrebat. Rotarū penalis machina hac arte expolita erat: vt due vno ordine voluerēt: due āt ↄtrario ipetu agerēt: vt ille deorsū lacerādo ↄtraherēt: ille repugnantes sursū deuorādo ipigerēt. Uirgo iterea erectis i celū oculis: tacite orōnis v̄ba ad dn̄z fūdebat: dicēs: De⁹ oipotēs q te i p̄iculis ⁊ i necessitate inocātib⁹ pia opitulatione subuenire nō desinis: exaudi me i hac necessitate ad te clamātē ⁊ p̄sta: vt h̄ penal' fabrica celestis ictu fulminis attrita dissoluat: vt manifestā potētiā tuā q circūstāt ītuētes: glorificēt nomē tui qd̄ ē bn̄dictū i s̄cl'a. Tu scis dn̄e q: nō timore passionis h̄ obsecro: q̄ sitiēti corde quouis morti gn̄e ad te venire: ⁊ te videre desidero: s3 vt hi q p me inte credituri sūt: certiores de tuo adiutorio ⁊ ↄstātiores i ↄfessiōe tui noīs p̄seuerēt. Nec dū v̄go scā finierat v̄ba: ⁊ ecce āgelus dn̄i de celo descēdēs: molē illā vehemēti turbinis ictu ipulsā tāto ipetu ↄcussit: vt ruptis cōpaginib⁹ ptes diuulse sup adstātē populū tāta vi excuterēt: vt q̄ttuor de ipa turba milia gētium vno turbine necarent. Illa nimiꝝ nō degn̄ata vltio ē: quā de caldeis oli babilōica fornax exegerat. Erat dudū regia desup spectās ↄtē vltiōis ⁊ signū p̄digiale: ⁊ q̄ p̄⁹ se occl'tabat ꝓpt metū viri sui: nūc arrepta

itinere in ɔspectu seuiētis belue se ɔstāter immisit. Quid tu ingēs miserande dū viuis ɔtra deū luctaris. Agnosce te vl' nūc ī p̄senti: quā potēs ē de⁹ xp̄ianorū: ⁊ q̄nta v̄tute te ipsū p̄ te dānaturus est: q̄ vno ictu fulminis tot milia hoīuz hodie ɔsūpsit. Porro multi gētiliū cōuenerāt vidētes magnalia dei: conuersi ad xp̄z publica voce clamabant sic. Vere magn⁹ est xp̄ianorū de⁹: cui⁹ nos ẜnos ab hodierna die vsq₃ ī sempiternū p̄manere ɔfitemur. Nā dij tui imp̄ator idola vana sūt cū nec sibi nec suis cultorib⁹ aliquod p̄stare possūt auxiliū. His auditis tyrān⁹ collegit se ī oī furore aduersus eos s₃ vehementius aduersus reginā ī vocē huiusmodi erupit. Quid tu ingēs o regina loq̄ris. Nūc te quoq₃ magicis artib⁹ seductā xp̄ianorū aliquis subuertit. Iuro ergo tibi regina p̄ magnorū deorū ip̄suz q̄d nisi maturi⁹ a stulticia resipiscēs dijs imolaueris caput tuū a gutture recisū ⁊ carnes feris: volatilib⁹ dilacerandas hodie reijciam. Iubet igit̃ crudelissim⁹ tyrān⁹ ministris cōtēptibiliť reginā app̄hēdere matronā: ⁊ trāsfixas clauis ferreis mām̄illas a suo pectore extorq̄ri. Que cū ad locū martyrij duceret̃ respiciēs ad beatā catherinā: dixit. O veneranda xp̄i v̄go fūde p̄ces ad dn̄m: p̄ cui⁹ noīe certaminis hui⁹ luctamē app̄hēdi vt īfra īstantē passionis hui⁹ articulū ɔfirmet cor meū: ne caro īfirma mētē cogat ībecillē deficere: ne coronā quaz militibus suis a xp̄o p̄missā cōtestaris: ego metu passionis amittā. Ad quā p̄ciosa v̄go. Ne timeas īq̄t o venerāda: ⁊ adorāda: ⁊ deo dilecta regina: s₃ ⁊ viriliť age q₂ hodie tibi pro trāsitorio regno: cōmutabit̃ eternū: pro mortali sp̄ōso ⁊ īmortalē acq̄res. Ad hanc vocē venerabilis matrona ī agonia robustior effecta: tortores sp̄ōte hortat̃: ne tyrannica iussa vltra morarētur. Tūc ministri extra ciuitatē eā₃ ducētes: ferreis astilib⁹ regias mām̄illas traijciūt: ⁊ sic suspēsas a regio crudeliť pectore mām̄as euellūt. Dehinc p̄cussa gladio martyrio migrauit ad celū: vicesimatercia die mensis nouembris feria q̄rta. Porphiri⁹ vero noctu assūptis secū q̄b⁹ secretū suū palā₃ eē voluit: corp⁹ regine ⁊ m̄r̃is cōditū aromatib⁹ sepeliuit. Mane aūt facto fit q̄stio de corp̄e regine: q̄s illud sustulisset. De quo cū multos ad suppliciū p̄trahi videret: porphiri⁹ cōstanter an̄ tribunal īp̄atoris irruit: dicēs. Quid tu hoīes īnoxios puniri mandasti īp̄ator? Verū tū an̄q̄₃ innocētes perire cōsentiam: si reos indicas: q̄ xp̄i martyrē sepelierūt: reatū huiusmodi nō formido. Nam gl'iosa₃ martyrē xp̄i ego xp̄i cōfessor sepulture gremio accumulaui. Hic tyrannus velut alto vulnere saucius pro planctu rugitū velut amēs emisit: quo to

ta regia ꝓtonuit. O. o. me miserū. O oibꝰ me miserādū: vt qd me in hanc criminosā vitā natura mī edidit cui tollit oē qđ mī i impijs precipue sūma reqrit. His dictꝭ iussit oēs ɔmilitōes ipsius q lateri eiꝰ adherebāt corā se adduci. Quibꝰ seorsū aduocatis dū porphirij q̄stionē faceret: oēs vna voce se xp̄ianos eē ꝓtestabāt: nec metu mortis a fide xp̄i ꝛ porphirij societate nullatenꝰ dilapsuros. Le. ix

Tunc tyrānus aliquos eoꝝ putās terrore penarū a ꝓposito posse reuocari: iussit eos exq̄sitis tormentis cruciari. Quos cū ad locū supplicij porphiriꝰ pertrahi intueret: timēs ne terrore passionis mētes eoꝝ turbaretur: dixit tyrāno. Quid tibi vis ipator: qđ in eoꝝ pricipē ꝛ caput dimittis (me inquā dico) ꝛ mēbra iferiora ꝑseq̄ris: Nā nisi me ꝑmū victū reddideris: inanē i his laborē cōsumis Dicit illi tyrānus. Tu caput ꝛ pricepts horū es: vt asseris. Oportunū est ergo: vt de te illis ꝓbeas exēplū: videlicet vt ꝑmꝰ ab hac stulticia resipiscas: ꝛ nobiscū gl'iose viuas: aut certe primꝰ gladio intereas. Ita locutus iubet hunc cū ceteris cōmilitonibus suis extra ciuitatē trahi ꝛ āputatis capitibus corpora inhumata canibus corrodēda emitti. Qđ ꝛ factū est. Cōsumata ē aūt horū passio mēse nouēbrio die vicesima q̄rta: feria q̄nta. Postera āt die sedēs ꝓ tribunali impijssimꝰ tyrānus nec dū sanguine horuꝫ satiatꝰ. Beatā caterinā iubet sibi ꝓsētari. Cui sic ait. Quāq̄ꝫ tu horuꝫ horū rea sis: quos arte magica deprauatos mortꝭ dispēdiū subire fecisti: si tn̄ ab erroris ꝓposito aiuꝫ reuocares: ꝛ dijs oipotētibus thura offeres: posses nobiscū felicit̄ regnare: ꝛ ꝑma ī regno nr̄o noiari. Ne nos ergo diutiꝰ ꝓtrahas: sꝫ quod vis vnū de duobꝰ elige. Aut scꝫ mature aris libamina feras: aut hodie a ceruice gladio caput auulsū miserabile prebebit ītuētibꝰ spectaculū. Cui btā v̄go rn̄dit. Nō ē miserabile spectaculū: cui hodie ꝓ occasu: ortꝰ succedit gl'iosus: de morte immortalitas: de merore iocunditas: de tristicia gaudia merentur eterna. Te ergo ꝓtrahere tyrāne diutiꝰ nō q̄ro: fac quodcūq̄ꝫ aio ɔcepisti paratā me eē videbis ad oīa tormēta sustinēda q̄ mihi inferre poteris: vt regē meū videre ꝛ v̄ginalibꝰ choris agnū seq̄ntibus inter ē merear. Sic effatā: maxētiꝰ ipator furiali spū debriatꝰ cā a ɔspectu suo: abstractā: iubet extra portā ciuitatꝭ decollari: factū ē aūt dū traheret ad supplicia: qdā miserātes v̄ginee forme decorē indigna morte perire: suadebāt v̄gini: vt ipatori potiꝰ obedire deberet: quā resistēdo florētē amittere iuuētutē. O inq̄t forma v̄ginei decoris. O solaris species candoris: q̄ nam tanta mētꝭ obstinatia ē vt a generosi sangui

nis puella cui diuitie ꝛ honores gratis offerũtur: volũtariũ mortis suspẽdiũ eligat. O ṽgo digna imꝑio ↄsule florẽtissime iuuẽtuti tue ꝛ nec negligas pulchritudinis tue vernantẽ speciẽ imatura morte ꝑire. Quib⁹ veñabil' ṽgo rñdit. Depõite o viri plãct⁹ hui⁹ inania lamẽta: nec de pulchritudinis mee dispẽdio q̃rulosas deꝑdite voces Sꝫ si erga me vos vlla pietas scissature icitat ad mĩsatione: ↄgaude te mihi poti⁹: q2 video iã me vocãtẽ: q ẽ amor me⁹: rex ꝛ spõsus me⁹ q est merces copiosa sctõꝝ: dec⁹ ꝛ corona ṽginum. Uos vero planctũ istũ quẽ inaniter in me ꝑditis: in vos ipsos ↄuertite: ne vos in hᵒ gẽtilitatis errore dies suprema deꝑhẽdat. Pro quo eternos fletus subeatis. Hec locuta a ꝑcussore sibi orãdi spaciũ idulgeri poposcit Qd cũ ei spiculator ãnueret ipa eleuatis i celũ oculis. Orauit dicẽs O decus ꝛ sal⁹ credẽtiũ. O spõse ꝛ glĩa ṽginũ iesu bone: grãs tibi ago: q me itra collegiũ ancillarũ tuaꝝ ↄnumerare dignat⁹ es. Fac ergo mihi obsecro hanc miaꝫ: vt qcũq3 in laudẽ ꝛ glĩaꝫ tuã passiõis mee memoriã egerit siue i exitu aĩe sue aut etiã i q̃cũq3 tribulatione vel augustia me inuocauerit: celerẽ ꝓpitiationis tue obtineãt effectũ Ecce iã ipleto certaminis mei agone. Dñe iesu xp̃e feriẽtis gladiũ expecto: tu quẽ carnifex tollere non potest: ꝑcor suscipe spũꝫ meũ: ꝛ per man⁹ sctõꝝ angelorum tuoꝝ in eterno qetis sede cũ scis virginibus confoueri iubeas. Nec dũ orõnẽ beata ṽgo cõpleuerat ꝛ ecce vox huiusmodi de sublimi nube emissa ad eã reddit. Ueni dilecta mea. Ueni spõsa mea: hᵒ tibi beatitudinis ianua aꝑitur. Ecce qetis eterne mãsio tibi ꝑata aduẽtũ tuũ expectat: iã i occursũ tuũ chor⁹ ille ṽgine⁹ sanctorũ exultantib⁹ animis cũ triũphali aduenit corona. Ueni ergo ꝛ ne soliciteris de dõis q̃ postulas. Nã ꝛ his q passionẽ tuã deuotis mentibus celebrauerit pieesse optata: ꝛ opem de celis promitto. Facta hac voce: spõsa lacteã ceruicẽ ꝓtẽdẽs: spiculatori ait. Ecce ego vocor a dño meo iesu xp̃o: tu iam ipiger redde explẽtũ qd a tyrãno accepisti mãdatũ. Mox ille insurgẽs decollauit eam. Quo facto due res digne memoria apꝑuerũt. Una q2 lac ꝓ sãguine i testimoniũ inocẽtie de corꝑe ei⁹ effusũ terrã vberi⁹ irrigauit Altera q2 angeli mox accesserũt: ꝛ asũptũ corp⁹ i altũ ꝑ aera subuehentes in mõtẽ synay deposuerũt: q mons a loco ↄsitionis distat viginti ꝛ ãpli⁹ diebus itineris. Quo i loco inumera ad laudẽ dñi fiunt miracula. Inter q̃ ꝛ hoc vnũ isigne ↄstat miraculũ: qd de sepulchro ipsius riuulus olei indeficiẽter manare videt. Naꝫ ꝛ de minutis ossibus q̃ de sarcophago cũ oleo effluũt: vbicũq3 asportant: ꝛ salu

taris olei liquor stillari non desinit: ex quo puncta debilium corpora ceteris medicine opem reportant. Passa est autem beata Caterina mense novembrio. Vicesimaquinta die: feria sexta: hora tertia: Suas videlicet diei hora: qua xpus pro mundi redemptione, pperavit ad passionem dns nr: Cui est laus et gloria p secula seculorum amen.

In nle sci petri alexandrini. epi. et mr.

Natalis sci petri alexandrini epi: inter pcipuos viros egregii: hic duodecim annos episcopatum illius urbis exegit. Quorum tres an persecutione: reliquos novem: diversis temptationum quibus duxit. Cumque se semper in oi agone psecutionum positus artioribus vicus contineret distringeret: et ad utilitatem atque instructionem ecclesie verbo dei nobiliter insisteret: satis vigilanter erga oes sacerdotii curam diebus sudaret ac noctibus in xpo: psecutionis epatus sui duodecimo anno martyrii coronam capitis obtruncatione pmeruit. Lec. i.

Lec. ii.

Ad hunc namque maximinus tyrannus comprehendendum: tribunum quendam direxit. Qui ingressus alexandriam: repit eum cum multitudine ppli sco rum aplorum commemorationem celebrantem. Quem oprehensum: et vinculis alligatum: posuit in custodia carceris. Et post dies aliquot: maximinus tyrannus litorem ammonuit tribunum: ut quam celerius eum puniret. Interea dum i carcere seruaret: et universus pplus alexandrie fores carceris obseruaret amore pastoris sui: arrius infelix q habebat cognitam sententiam maximini adversus beatum petrum: festine puenit ad ecclesiam obsecrans ut p eo clerus et pplus apud episcopum intercederet putans quod post discessum eius ipse levaretur eps. Venientes igitur q rogati fuerant: ceperunt pro arrio beato episcopo supplicare. Quibus scus epsc cum magno sui spirito respondit: q: iam arrius deo mortuus a facie dei piectus esset: q: graviter i essentiam deitatis blasphemasset Dogmatizans patrem: et filium: et spum sanctum: non esse unius esse (tie: et nature.

Lec. iii.

Et apprehendens duos presbyteros: aquilam: et alexandrum: de turba seorsum ait illis secrete. Ego quidem et si peccator sum tamen scio me vocatione celesti ad hunc agonem martyrii esse vocatum. Vobis igitur est pium consiteri mysterium dei: quod mihi revelatum est: q: vos post martyrium meum: cōsecuturi estis sedem episcopatus mei. Et quidem primus aquila: post te vero alexander. In hac oratione namque noctis vt vobis totum de arriano aperiam: cum solenni consuetudine deo sacrificium orationis

consumasse: ecce subito apparuit mihi habitu pueri xps dns me: ad cuius psentiã splẽdore nimio illustrat: vultũ maiestatis ei nõ valebam aspicere. Erat aũt indut colobio lineo candido nimis cõscisso a summo vsq deorsũ: z ãbab manib cõiũgebat eũ circa pect suũ: quodãmodo cooperiẽs nuditatẽ suam. Quẽ vt vidi timore nimio corept: tandẽ cõfortat animo ad dñm. Quid est dñe quod video tunicã scissam a summo vsq deorsũ? Qui ridens dixit mihi. Quotidie ide tractas: z nescis quõ scissa est? Arri nãq hoc fecit: qui separauit a me populũ hereditatis mee: cõparatum sanguine meo. Precipio nũc z moneo ne recipias eũ in comunionẽ nec rogãtib his q venturi sunt ad te: quos ille direxerit: veniã ei pstes. Hec q tibi mãifestaui duob pbyteris tu nota facias: vt ipi post te anatematizãdo abijciãt ne illi errore popul decipiat. Exhortatiõis igitur sermonẽ eis faciẽs vt in catholice fidei vnitate manerẽt: cõmendans eos dño in quẽ crediderũt: dimisit in pace. Nimio vero amore illi populi: cũ circa carcerẽ detineret: z apto de carcere educi beatus petrus nõ posset noctis medio tribun vna cũ militib rupto piete carceris p modicũ foramẽ ad locũ vbi decollãd erat pduci se cit. Lec. iiij.

Anctus itaq petr: oratiõe facta ad sepulchrũ sancti marci euãglĩste z scõr successor ei: arriãt: demetrij: eraclij: theõe: iclinãs gẽua sua: z grãs agẽs dõ: q eũ martyrib suis associasset: extẽdit ceruicẽ suam gladiatori. Atq ita pcussus martyrij palmam adept occubuit: z reuerent inde a xpianis sublat i loco q dicit leocadus i cimiterio qd ipe edificauerat: ad oriẽtẽ ciuitatis alexandrie sepultus ẽ. Hic quotiẽscũq ingrediebat i thisiasteriũ: ascendi videbat ignis splẽdorẽ qsi egrediẽtẽ de sede. Ad cui fulgorem mens ei inniniũ amorẽ cõteplationis dei rapiebat. Tãtãq antecessor suor vitã cõsiderans: humilitate tã se deponebat: vt nunquã in trono ẽminẽtiori vbi ipi sederant: s3 sub scabellũ pedũ illorum sederit. Passus ẽ aũt hic beatissim episcop tpe maximini imperatoris: q decimam psecutionẽ a diocletiano z maximiano ceptã in oriẽtis ptib exercuit. Cũ quo simul z alij plures ex egypto episcopi trucidant: fere cũ clericis et laicis sexcenti sexaginta.

Eodẽ die vitalis z agricole. Lec. j.

Odem die sanctorũ martyrũ vitalis et agricole. Qui apud bononiã italie vrbẽ: post alia tormẽta vltimo crucifixi: martyriũ cõpleuerũt. Quor corpora post modũ

cum essent posita int̄ sepulchra iudeoꝝ: ⁊ populo xp̄iano ꝓrsus īco-gnita: btūs āb[r]osius: ip̄os scōs martyres: apō bononiēsē ciuitatē reperijt. Qui extructa ecclesia cum magna fidelium leticia: et alioꝝ demonū penas cōfitētiū: merita martyruꝫ sub altario deposuit: hoꝝ reliq̄as namati⁹ auernoꝝ episcopus: deuote expetijt: vt scilicꝫ eas in eccl̄iaꝫ quam ipse construxerat collocaret: direxitq̄ꝫ vnum il-

Qui abiēs: cū dei gratia qō petierat de (luc p̄sbyterū. Lec.ij.

tulit. Regressusq̄ꝫ cū socijs: in quinto ab auerna vrbe miliario reuertētes metatū accipiūt: et ad episcopū missos dirigunt: vt eis qd agant iubeat ordinare. Mane aūt facto: sacerdos ammonitis ciuib⁹: cū crucibus ⁊ cereis ad occursum sanctarum reliquiaꝝ deuotissimus ꝓperat. Cumq̄ꝫ ei p̄sbyter offerret: vt btās reliq̄as aspiceret: si vellet. ille inq̄t Mihi magis ē hec credere quam videre. Sic enim in scripturis legimus sanctis: et ip̄e dominus beatos eos indicat: qui eum cum non viderunt credidissent. Lectio.iij.

Hac itaq̄ꝫ sacerdotis fide pollente: dn̄s scōs suos gl'ificat ī virtute. Nā veniētib⁹ illis: subito tenebratū ē celum: ⁊ ecce hymber vmbrosus atq̄ꝫ teterrim⁹ super eos descēdit. Et tanta pluuia ibidē est diffusa vt flumina p̄ vias illas occurrere cernerent̄. Uerūtamē circa scā pignora p̄ vnū valde ingerū: neq̄ꝫ vna gutta visa ē cecidisse Et abeuntib⁹ illis: pluuia eos alōge q̄ si p̄bēs obsequiū seq̄bat̄: populum fouēs. Gestatores aūt pignoꝝ: nō attigēs. Hec vidēs pōtifex magnificauit dn̄m: q fidei sue fauēs talia ad sanctoꝝ gl'iā operari ē dignat⁹. cōgregatis vero ciuib⁹ cū magno gaudio atq̄ꝫ deuotione: sanctā eccl̄iam his illustrataꝫ pignorib⁹ dedicauit. In gallis ciuitate regēsi natalis sancti maximini episcopi: q p̄ meua etate vir tutum omniū gr̄a predit⁹: p̄mum lirinēsis cenobij pater. Deinde regensis ecclesie episcopus signis ⁊ ꝓdigijs inclytus extitit. Deniq̄ꝫ inter alia gesta magnifica tres mortuos viuens: vnumq̄ꝫ tacto quādo ad sepulchrum vehebatur loculo: mortuum suscitauit.

In natale facūdi ⁊ primitiui. Lec.j.

IN tēporib⁹ illis: dū p̄ orbē vniuersum demonib⁹ culturā omnes homines: demēs sacrilegoꝝ imperatoꝝ furor coegisset exbibere: in finib⁹ gallacie: q-dam iudex seuissim⁹ ēo at⁹: noīe actic⁹. Cūq̄ꝫ ingressus fuisset eandē regionē: ⁊ suis ordinationib⁹ subiugasset: iussit vt omnes statuto die cōuenirēt ad sa

crificādū sup ripaꝫ fluminis: cui nomē ē cepa: secus stratam in loco vbi erat demonis simulacrū. Ipso deiq̄ sacrificante cū ceteris: duo viri timētes dūm ꝓuīcie ipi⁹ incole: quoꝝ noīa erant facūdus et primitiu⁹: nō interfuerūt. Accusati vero ob hoc a gētilib⁹: iussit p̄ses suis militib⁹: ꝙ eos vinctos catenis ad se vsqꝫ pertraheret. Lec. ij.

Adducti vo cū nec p̄ce nec minis nec ꝓmissiōib⁹ asserūt ei ꝓberet ut sacrificarēt: iratꝰ iudex iussit eos cruciari et digitos eoꝝ ꝯfringi: crura eoꝝ ā plectorio ꝯtorq̄ri dicēs: quousqꝫ exterminēt hi seductores ꝯ plebe mea: Sancti vero hilares effecti gr̄as egerūt do. Tūc iussit eos p̄ses recipi in carcerē: et dixit eis de epulis: q̄s ip̄e comedebat dicēs. Forsitā vel blandimētis acquiescēt: si terroib⁹ nō pavescūt. Scti aūt: oblatū sibi cibū despiciūt. Qd cū audisset preses:

Cum vo missi (ira cōmot⁹ iussit eos i camino ardere. Lec. iij. fuissent ꝑmanserūt angelo seruāte illesi: ita vt post triduū intactos eos inueīssent. Preses vero vt vidit eos illesos exire ab igne: iussit eis dare maleficū cibū: infectū veneno. Scti ambo parit dixerūt. Licet nō d̄beam⁹ de hoc manducare: in noīe dn̄i manducabim⁹ Et sic accipiētes: armati sctē crucis vexillo: nihil mali senserūt. Tūc malefic⁹ aliud pe⁹ venenū eis obtulit: qd̄ bti martyres accipiētes nihil passi sūt. Tūc venefic⁹ renūciauit iudici qd̄ fuerat actum: omnesqꝫ suos codices igni cōburēs adherebat sanctis. Lec. iiij.

Beati vero martyres docuerūt eū veritatē: et credidit do. Post hec aūt iudex m̄ltis ꝑnonib⁹ inuitās eos ad sacrificādū: et cū ipi suis sermonib⁹ et respōsionib⁹ insaniā eū ostenderēt: q diabolo obediret: furore succēsus iussit: vncinis trahi neruos a corporib⁹ eorū vt celeri⁹ cōsumerēt. Tūc scti martyres: leti dixerūt. Ex his omnib⁹ tormētis dolor nos nō cōtigit: sꝫ poti⁹ aīati sum⁹ i fide thu xp̄i Tūc iussit eos oleo candēte ꝑfundi. Cūqꝫ et hoc fortiter tollerarent iussit iterū lāpades ardētes supponi laterib⁹ eoꝝ. Gloriosi deniqꝫ martyres nec incēdio cremabāt nec suspēdio lassabant: sꝫ poti⁹ ie

Iudex vo iterū calcē viuā (ti cōfortabāt ad inuicē. Lec. v. cū aceto et felle mitti i gutt̄ eoꝝ iussit. Bti vo ꝯfidētes i dn̄o accepūt et biberūt dicētes acetū et calx sic ē nobis: q̄si fau⁹ mellis. Tūc inimic⁹ vidēs eos ꝯstātes insultare sibi: iussit oc̄los eoꝝ effodi dicēs Ipi oc̄li euellant: in quoꝝ aspectu ꝯfūdor. Hoc vo facto: gr̄as egerūt dn̄o scti martyres. Iterū p̄ses iubet eos capite deorsū suspēdi: dicēs. Uel sic eoꝝ ꝑtinaciā supabo. Stati aūt vt suspēsi sūt: stillare ce͡pit ꝯ narib⁹ eoꝝ sanguis in t'rra. Tūc milites dimiserūt eos: et reuꝯtes nūciauerūt p̄sidi q̄si de morte eoꝝ: p̄ses vo iussit vt ꝑ triduū sicpen

Post diē aūt tertiū venerūt milites ad deponē(derēt. Lec. vj. dū: ⁊ iuenerūt illos viuētes illuminatos: ⁊ oīa mēbra eoꝝ restituta sānari. Sicq̄ stupefacti mirātes ceperūt se inuicē ītueri: nihil dicētes. Scti do martyres illis dixerūt. Jhus xp̄s ꝑ cui⁹ amore hec patimur ipe nos illuminauit ⁊ sanauit. Iterū iussit eos p̄ses vinos decoriari. Martyres dixerūt. Incredibilis ⁊ alien⁹ a deo: vict⁹ es q2 p tormēta tua nullā potuisti obtīere victoriā. Hec qdē facere nō potes. Un⁹ do ppl'o vidit duas corōas d̄ celo veiētes: sup capita eoꝝ ab āgelis ipōi. Cūq̄ hoc diceret audiētib⁹ oīb⁹: ait iudex. Ipa capita abscīdāt: qb⁹ corōe ipōi dicūt. Tūc scis orātib⁹ milites absciderūt capita eoꝝ: ⁊ d̄ collo eoꝝ exijt sāguis ⁊ lac. Oēs do q aderāt: mirati sūt ⁊ mlti crediderūt dn̄o ihu xp̄o: q martyres suos gl'iose coronat.

In nle scti saturnini martyris. L. j.

Tempe illo: q̄ post corpeū dn̄i sal natoris aduētū: exort⁹ in tenbris sol iusticie: post p̄mā orietaliū ptiū visitatiōnē: diffusis fidei radijs illustrare occidētalē cepat plagā: q2 fēsim gradatīq̄ ī oēm trā ȝ euāgelioꝝ son⁹ exiuit tardoq̄ ꝑcessu ī regiōib⁹ nrīs aplōꝝ p̄dicatio coruscauit: certa recū iā ī aliq̄b⁹ ciuitatib⁹: ecclīe xp̄i paucoꝝ fideliū deuotiōe osurgerēt: s ȝ nihilomin⁹ crebra p mūdū mi'abili errore gētiliū fetidis erroꝛe tēpla fumarēt. p̄mū ⁊ sūmū tholosana ciuitas btīssimū saturninū habere cepat catholice religiōis āntistitē. Cuius fide atq̄ v̄tute cūctoꝝ q̄ i vrbe eadē collebanť ceperūt demonū cōmēta nudari: artes detegi ⁊ vaticinia cessare: fallaxq̄ illoꝝ potētia: xp̄ianoꝝ fide-

Cum itaq̄ sup̄adicto āntistiti ab(crescēte decrescere. Lec. ij. ecclīa tūc tp̄is puula iuxta capitoliū q̄d īter domū suā domūq̄ diī mediū erat creber it⁹ eēt ⁊ redit⁹: scti viri frequētiā sustiere q̄slibet ꝑcaꝛdmonū turba nō potuit. Et vt erāt muta simlacra nō nullis adūbrata fantasijs īter sacrilega obsequia: ⁊ solicita osultātiū vota patuerūt. Tūc cūcti pphane supstitiōis ministri: subita rei nouitate pmoti: ceperūt īter se inuicē q̄rere: vn̄ ī numina sua repēte venisset tātis tp̄ib⁹ insuitata taciturnitas: qs ille eēt q ita garrula p̄us eoꝝ ora clausisset: ⁊ tāquā ȝ muta vl' absētia vt nec inuocātiū p̄cib⁹ excitata: nec fusi cruoris hostijs gētilitatis: rn̄sū ȝ petētib⁹ darent Audiūt igiť a quodā sacre religiōis inimico: nouā nescio quā surre

Huius quoq̄ (xisse sectā: ritui q̄ī ī doꝝ suoꝝ niterer excidiū. L. iij fidei ep̄m saturninum: cui⁹ crebro iuxta capitoliū transitu ad solū viri ośpectū exterrita doꝝ suoꝝ ora siluisset. Nec facile posse

reserari nisi auctorē facti mors matura surriperet. Interea qb⁹ altior
inerat sēsus subijciūt nō incassū dijs suis tacētib⁹ hoīum esse erro-
rē. Illū sibi fortassis recti⁹ eē venerandū: cuius seru⁹ ipsoꝝ numini
bus imparet: stultūqꝫ esse pauere metuētes: ⁊ eū q dn̄atur dn̄anti-
bus nō timere. Inter hec ergo stupētiū vel conquerētiū studia cum
paulati magna fuisset multitudo cōfluentis vndiqꝫ populi congre
gata: ⁊ omnes studiosius vellēt preparato ad victimam tauro: certi
us aliqd de his q̄ dicebāť agnoscere: deosqꝫ suos litatiōe igētis ho
stie vel reducere vel ꝓbare: beatissimū saturninū vn⁹ ex illa malig-
nantium turba eminus cognoscit: ⁊ dicit. En ipsum aduersarie cul-
tibus nostris signiferum religionis: qui destruenda predicat tēpla
qui deos nostros demonum appellatione cōdēnat: cuius presentia
consueta nos prohibet obtinere responsa. Lec. iiij

Taqꝫ qui ipsum nobis oportuno in tempore debitus ipse finis ex
hibuit: nr̄am pariť deorūqꝫ nr̄orū vlciscamur iiuriā: quos iā aut
sacrificando placet: aut moriendo letificet. Sub hoc sene vocis im
pulsu omnis sanctū virū insanientis populi turba circundat: ac p̄s-
bytero vno ⁊ duobus diaconibus: qui tunc forte obseqo ipsius ad
herebant: per fugaꝫ lapsis ad capitoliū solus attrahiť. Et cū imola
re demonib⁹ cogereť: clara voce testatur. Unum et deū verum no-
ui: huic laudis hostias imolo. Deos vero vr̄os demones scio: quos
incassū tā pecoꝝ cedib⁹: quā aīarū vr̄arū mortib⁹ honoratis. Quō
autē vultis: vt eos timeā a qb⁹ vt audio dicitis me timeri Lec. v.

Ad hanc sācti antistitis vocem: effrenatus sacrilege multitudi
nis tumultus: incanduit. Tauroqꝫ illo: q victime fuerat prepa
ratus fune lateribus ipsius circūacto: ⁊ post terga dimisso ad mini
sterium sue crudelitatis vtuntur: postrema enim parte funis: q ad
tauri posteriora defluebat sancti viri pedes alligant: actamqꝫ stimu
lis acriorib⁹ pecudē: de supiore capitolij parte ad plana precipitant
Nec mora inť p̄mos descensus ipsi⁹ gradus: capitolij cerebro ex-
cusso: ac toto corpe ex omni mēbrorum pte cassato: dignam deo ani
mam xp̄s excepit ⁊ exanime corp⁹ neqꝫ illa iā sentiēdi iīuria obnoxi
um vsqꝫ ad ei⁹ locū ipetu furēte ꝑductū ē. Ut q̄ ꝓ nomie suo fide-
liť dimicantem: furor suppliciis gētilis extorserat: suis post victori
am laureis coronaret. Lectio. vj.

Cuius corpus vsqꝫ ad (
eū locū tauro d̄latū ē vbi fune disrupto tumulariā eo tp̄e meru
it sepulturam. Nam due tantūmō muliercule infirmitate sexus fi-
dei ṽtute vicētes: beati viri corp⁹ ligneo imissū feretro ⁊ maxime in

profundo loco artis alte scrobib⁹ cōdiderūt donec postea donante deo xpianoꝝ fide crescēte sctūs exuperi⁹ episcopatū supradicte vrbi adept⁹: basilicā a p̄decessore suo siluio grādi ope ꝛ magnis sūptibꝰ etiā īchoatā: ꝛ qꝛ venerādi ꝛ trāsferēdi illā martyris exeqis p̄parabat instātissime ꝯsumatā fidelit̄ ꝯsecrauit. Atqꝫ cū trāsferre scti martyris corp⁹ nō ꝓ sua incredulitate sꝫ ꝓ sui reuerētia dubitaret: ammonit⁹ ē p̄quierē ne īfidelit̄ negligeret qđ fideliť credidisset: nullā fieri gl'iosi corp̄is iniuriaꝫ: cōmotiōe mēbroꝝ: qꝛ māifesta res eēt hoc martyrib⁹ ꝓferre ad honorē: qđ ꝓfuisset credētib⁹ ad saluteꝫ. Qua visiōe ꝯfirmať sctūs exup̄i⁹: scti viri illuc trāstulit corp⁹. Et vsqꝫ ī presens tēp⁹ hodie in ip̄a eccl'ia beati martyris passio celebratur: que erit in memoria sanctorū: ꝛ in eoꝝ ꝓfectu: q suffragante ei⁹ merito: hanc digna veneratione suscepit. Regnante domino nostro iesu christo cui est gloria in secula seculorum.

In natale scti andree apostoli. L. j.

P Assionē scti andree apl'i: quā oculis nr̄is vidim⁹ omnes p̄sbyteri ꝛ diacōi eccl'iaꝝ acaye scripsim⁹ vniuersis ecclesijs: q̄ sunt ī oriēte ꝛ occidēte: ꝛ ī meridiano: ꝛ ī septentriōe ī xp̄i noīe ꝯstitute. Pax vobis ꝛ vniuersis q credūt ī vnū deū patrē inuisibilē: ꝛ vnigenituꝫ filiuꝫ ei⁹ dn̄m nr̄m ihm xp̄m: q passus ē ꝓ seculi vita: ꝛ in vnū sp̄ūꝫ sanctū p̄aclitū: illuminatorē ꝛ doctorē toti⁹ eccl'ie catholice. Hanc fidē ꝛ traditionē didicim⁹ a sctō andrea apl'o dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Cui⁹ passionē quā coram positi vidim⁹: ꝓ vt possum⁹ explicam⁹. Cōuersans ꝛ docens ꝛ p̄dicans verbū dn̄i apud acayam: cōprehēsus ē ab egea procōsule ī ciuitate patras. Egeas proconsul: dixit ad eū. Tu es andreas q destruis tēpla deoꝝ: ꝛ p̄suades hominib⁹ superstitiosam sectā q̄ nup̄ a vobis inuenta ē colere? Andreas respōdit. Ego sum q predico v̄bū veritatis: et dn̄m iesum: vt recedētes homies ab idolis manufactis: verum deū cognoscant: per quem omnia facta sunt. Lec. ij.

P Rocōsul dixit. Ista sup̄stitiosa ꝛ vana sunt: q̄ dicis. Naꝫ ꝛ iesus ista docēdo: crucifix⁹ ascribitur. Andreas respōdit: ad hoc enī cū eēt dn̄s maiestatꝫ descēdit đ celo: hoīsqꝫ formā suscepit q p̄us perierat: spōte pati dignat⁹ ē: vt eū quē ipse fecerat: de morte liberaret. Procōsul iussit eū recludi in carcerē: dicēs. Crastina die eū diligēter examinabo. Recluso eo in carcere: plurima m'titudo ad eū vēiebat: ꝛ alloq̄bať eos dicēs. Ego missus suꝫ apl'us a dn̄o meo ad vos

fratres charissimi: vt homines positos in tenebris et vmbra mortis: ad viam veritatis et luminis reuocarē. Quib⁹ vero p̄dicare nō cessaui hortās vos: vt recedētes a demonioꝝ culturis: verū deum q̄rētes: ꝛ i mādatis ei⁹ pseuerātes: ꝓmissionib⁹ heredes inueiamini. Hortor vos ꝛ moneo frēs dilectissimi: vt fidē vr̄az quā (Lec. iij. sup fundamētū dn̄i nr̄i ihu xp̄i posuistis crescere faciatis: ꝛ in spē ꝛ laudē dn̄i. Ceterū in his q̄ mihi cōtigerint nolo vos cōtristari Ista eni mihi ꝓmissa sunt a dn̄o meo ihu xp̄o: sic̄ scriptū ē ꝓ noie il li⁹ mlta vos eē passuros: ꝛ flagellādos ꝛ āte iudices staturos in testimoniū ei⁹. Et q pseuerauerit vsq₃ in finē: hic salu⁹ erit. Orate ergo sine cessatione: vt diabol⁹ q circuit q̄rēs quē deuoret: elisus ꝛ ꝓstrat⁹ iaceat a seruis dn̄i supatus. Cū hec et alia plurima exhortaretur: turbā p totā noctem docēs: ꝛ cū ꝓlōgasset sermonē: seq̄nti die p̄mo diluculo procedēs egeas ꝓcōsul ac sedēs ꝓ tribunali: sanctū andreā accersiri p̄cepit. Dixitq₃ ad eū. Ego te iussi recipi in carcerē: vt aliqd certi⁹ cognoscerē de te. Audiui vero te nescio q̄ vana v̓ba tota nocte fuisse verbositatū: ādreas rn̄dit. Ego vero nō cesso q̄ mihi a dn̄o sunt iniūcta exercere: vt ppl's de via erroris liberat⁹: ad veram cognitionē pducat̄. Procōsul dixit. Recede ab hac stulticia ꝛ noli bene viuētes subuertere. Andreas dixit. Mihi dn̄s me⁹ iesus xp̄s p̄cepit: vt oportune verbū ei⁹ p̄dicare nō cessem: atq₃ errantib⁹ penitētiā₃ ostēderē. Egeas dixit. Aut ꝑmitte te recedere ab hac supflua ꝛ superstitiosa doctrina: aut certe iubebo te interfici. Andreas rn̄dit. Ego nō solū interfici: sed aduersis modis penaruꝫ impēdi magis pat⁹ sum q₃ recedere a p̄dicatiōe diuina. Lec. iiij.

Sic ꝓcōsul a septē cū ternis flagellis eesū crucifigi p̄cepit. Mādans q̄stionarijs eū ligatis manib⁹ ꝛ pedib⁹: nec nō clauis affixuꝫ suspendi: quo diutino cruciatu deficeret. Et cū a carnificib⁹ duceret̄: cōcurrēs fideliū turba dicebat. Iust⁹ hō ꝛ amicus dei: et doctor bon⁹: ducit̄ ad mortē. Andreas vero cū plurimis eos alloq̄ret̄ verbis: ꝑuenit ad locū. Vidēsq₃ de lōge crucē: exclamauit dicens. Salue crux quādiu fatigata requiescis: expectās me? Certissime enim scio te gaudere: suscipiēs discipulū ei⁹: q pepēdit i te. Qua ꝓpter let⁹ pergo ad te: q₂ secretū tuū cognosco: q̄ de causa fixa es. Suscipe quē desideras: q₂ tādē speciē tuā desiderās iueni te. Video eni in te: q̄ a dn̄o meo mihi sunt ꝓmissa. Suscipe electa crux humilē ꝓpter deū: ꝛ transfer ad dn̄m ihum. Et hec dicēs beatissim⁹ expolians se tradidit ministris: ꝛ alligātes man⁹ ꝛ pedes ei⁹: scd̄m qd̓ eis fuerat

ꝓceptũ:suspẽderũt eũ in cruce: astãte turba īgẽti: q erãt fere vigīti
milia hoīum. Inter quos etiã stabat frat̃ egee noīe stratocles. Lec. v.
Aperiẽs aũt os suũ scũs ãdreas plurimis exhortabat̃ verbis:
ita vt infideles ad credulitatẽ ꝑduceret. Nocte igit̃ ꝛ diee oī iu
git ↄfabulãte:null⁹ eoꝝ omnino ẽ fatigat⁹. Sequẽti vero die vidẽ
tes ei⁹ tollerãtiã: ꝛ animi cõstãtiã: et prudẽtiam spiritus ꝛ robur mẽ
tis venerũt turbe ad egeã: ꝛ sedenti pro tribunali: acclamãtes: dixe-
rũt. Que ẽ ista sñia tua ꝓcõsul? Male iudicasti. Crudelẽ eni dedi-
sti sniaꝫ: iniq̃ sũt iudicia tua. Quid enim iniquũ fecit hõ iste? Quid
mali cõmisit? Perturbata ẽ oīs ciuitas: simĩ oẽs ꝑim⁹. Ne ꝑdas ce
saris ciuitatẽ. Cõcede hominẽ nobis iustũ: redde nobis hominẽ scm̃
ꝛ piũ. Biduo eni supuiuit: nõ cessat q̃ bõa sũt loq: ꝛ nos suis reficit
eloqīs. Solue pudicũ: ꝛ oẽs patrie erũt ī pace. Dimitte hominẽ sapi
entẽ: ꝛ omnis acaya miaꝫ cõseq̃tur. Egeas ṽo ꝓcõsul differẽs: audi
re eos nolebat. Cõmota itaqꝫ turba ꝓcõsulẽ interficere: cogitabãt
Metuẽte vero ꝓcõsule neqd mali pateret̃: exurgẽs de tribunali ꝑ
Leto itaqꝫ po (gebat cum eis scm̃ andreã dimittere. Lec. vi.
pulo: vt famul⁹ dei dimitteret̃: egeas ꝑuenit ad locũ. Et cũ vi-
disset btũs andreas egeã: dixit. Quid ad nos egea? Nũqd soluere
me venisti: aut forte pniã duct⁹ credere ↄsideras? Ego grãs ago dño
meo: q ꝛ me traditũ tuis manib⁹ eẽ cognoui: vt ꝑ bonã cõfessionem
perpetuam cõsequar misericordiam: et dilect⁹ et notus ei⁹ efficiar:
vt a te alienus fact⁹: cũ deo meo iim in perpetuum: vt cum eo habi-
tẽ semper et recipiam promissionem eius. Proconsul audiens hec:
stupefactus vt quẽadmodũ cõsolaret̃ ipe nesciret. Proclamante
autem turba: ac dicẽte dimitte hominẽ scm̃ solue hominẽ pudicũ ꝛ
iustum: et appropinquãs ad crucẽ: voluit eũ soluere ꝛ deponere. Sã
ctus aũt ãdreas exclamauit voce magna: dicẽs. Ne ꝑmittas famu
lum tuum domine iesu christe qui propter nomen tuũ pependit in
ligno solui. Ne ꝑmittas secretis tuis inherẽtẽ: hũanis tradi cõuer
sationib⁹. Ne permittas dñe eũ q iam tuam ꝑ crucẽ cognouit ma
gnitudinẽ: ab īdigno egea humiliari. Suscipe me magister me⁹ chri
ste quẽ diligo: quẽ cognoui: quem teneo: quẽ videre desidero: i quo
sũ. Suscipe exitũ meũ: dñe iesu christe. Et hoc dicẽs diutissime dñꝫ
glorificans ꝛ gaudẽs: corã flentib⁹ reddidit spiritũ. Sicqꝫ maximil
la senatrix diligẽs pudiciciã ꝛ castitatẽ: cũ reuerẽtia colligẽs ei⁹ cor
pusculũ ↄditũ arõatibus: optimo in loco sepeliuit. Egeas ṽo arre-
pt⁹ ea nocte a demõio: de grandi altitudine se ꝓcipitauit ꝛ mortuus

est. Stratocles autē frater eiꝰ cū hoc audisset: nihil de eiꝰ bōis cōtingere voluit dicēs. Que tua sūt tecū pereāt: mihi enī sufficit dn̄s iesus quē cognoui ꝑ famulū eiꝰ andreā. Martyrizatꝰ ē aūt venerabilis sanctus dei andreas apostolus apud acayaz in ciuitate patras: sub egea proconsule die pridie kalēdas decembris. Regnante domino nostro iesu xp̄o. Cui ē gl'ia in secl'a seculoꝝ amē. Scd̄m matheū.

IN illo tp̄e ambulās iesus secꝰ mare galilee: vidit duos frēs: symonē q vocat̄ petrꝰ: ⁊ andreā fratrē eiꝰ: mittētes retia sua in mare: erāt enim piscatores. Omelia beati gregorij. Lectio. vij.

AUdistis frēs charissimi: q ad vniꝰ iussiōis vocē: petrꝰ ⁊ ādreas relictis retibꝰ: secuti sunt redēptorē. Nulla ꝺo hūc facere adhuc miracula viderāt. Nihil ab eo de p̄mio eterne retributiōis audierant: ⁊ tamē ad vnū p̄ceptū dn̄i: hoc qđ possidere videbant̄ obliti sunt. Quāta nos eiꝰ miracl'a videmꝰ: q flagellis affligimur: quātis mīnaꝝ asꝑitatibꝰ deterremur: et tamē vocantē seq cōtemnimus. In celo iam sedet: q de cōuersione nos āmonet. Jam iugo fidei colla gētiū subdidit: iā mūdi gl'iaz strauit: iam ruinis eiꝰ crebrescētibus districti sui iudicij ꝓpīqtatē dn̄ūciat: ⁊ tamē sup ba mēs nr̄a nō vult hoc spōte deserere: qđ quotidie ꝑdit inuita. Quid ḡ fratres charissimi: qđ eius iudicio dicturi sumꝰ: q ab amore p̄sentis seculi nec p̄ceptis flectimur: nec ꝺberibꝰ emēdamur. Sz fortasse aliqs tacitis sibi cogitationibꝰ dicat. Ad vocē dn̄icaz vterqꝫ piscator: quid aut quātū dimisit q pene nihil habuit? Sz hac re frēs charissimi affectū d bemꝰ potiꝰ pēsare: quā cēsū. Multū reliqt: q nihil sibi retinuit. Multū reliqt q q̄zlibet parū: totū deseruit. Certe nos ⁊ habita cū amore possidemꝰ: ⁊ ea q̄ minime habemꝰ ex desiderio q̄rimꝰ. Multū ḡ petrus ⁊ andreas dimisit quādo vterqꝫ etiaz d̄sideria habēdi d̄reliqt. Multū dimisit: q re cū possessa etiā cōcupiscentijs renūciauit. A sequētibꝰ ergo tāta dimissa sūt: quāta a nō seq̄ntibꝰ concupisci potuerūt.

NEmo igit̄ etiā cū quosdam conspicit multa (Lec. viij.) d̄reliqsse apud semetipsum dicat. Imitari mundi huiꝰ contēptores volo: sz qđ relinquam nō habeo. Multa frēs dereliqstis: si desiderijs carnis renunciatis. Exteriora enim nostra dn̄o q̄zlibet parua sufficiūt. Cor namqꝫ et nō substātiaz ꝑpēsat. Nec perpēdit quātū in eius sacrificio: sz ex quanto ꝓferat̄. Nam si exteriorē substātiam perpēdimꝰ: ecce sancti negociatores nostri perpetuam angelorum vitam: datis retibus et naui mercati sunt. Ad estimationem q p pe p̄cij: non habes. Sed tamen regnum dei tantū valet: quantuz ha

bes. Ualuit nãq3 zacheo: dimidiũ substãtie. Qui dimidiũ aliqd ad hec qȯ iniuste abstulit: restituẽdũ in q̃druplũ reseruauit. Ualuit petro z andree dimissis retibus: z naui. Ualuit vidue i duob⁹ minutis Ualuit alteri: calicẽ aque frigide. Regnũ itaq3 dei vt dixim⁹: tm̃ valet q̃ntũ habes. Pẽsate igit̃ fr̃es qd vili⁹ cũ emit̃ qd chari⁹ cũ possidetur. Sꝫ fortasse: nec calix aque frigide suppetit: q indigẽti p̃beatur etiã tũc securitatẽ nobis ꝓmittit ꝑmo diuin⁹. Redẽptore etenim nato celi ciues ostẽsi sunt: q clamarẽt. Glĩa in excelsis deo z in terra pax hoĩbus bone volũtatis. Le. ix.

Ante dei nãq3 oculos nũq̃ est vacua manus munere: si archa cordis sit repleta bona volũtate. Hic eni psalmista dicit. In me sũt de⁹ vota tua: q̃ reddam laudationes tibi. Ac si apte dicat. Et si exteri⁹ munera offerẽda nõ habeo intra memetipsum tñ inuenio qȯ i arã tue laudis ipono. Qz q nr̃a datione nõ pasceris: oblatione cordis meli⁹ placaris. Nihil qppe offertur deo ditius: volũtate bona. Uolũtas aũt bona est: sic aduersa alterius sicut nr̃a ptimescere. Sic de ꝓsperitate proximi: sicẽ de nr̃o ꝓfecto gratulari. Aliena dãna: nr̃a credere: aliena lucra nr̃a deputare. Amicũ nõ ꝓpt̃ mũdũ: sed ꝓpter deũ diligere. Inimicum etiã amãdo tollerare. Nulli qȯ pati nõ vis facere: nulli qȯ tibi iuste ipẽdi desideras: denegare: necessitati ꝓximi iuxta vires succurrere sed ꝓdest etiã vltra vires velle. Quid g̃ isto holocausto locupletius q̃ndo ꝑ h̓ qȯ deo imolat i ara cordis aĩa semetipsã mactat. Sꝫ bone volũtat̃ sacrificiũ nũq̃ plene ꝑsoluit̃: nisi hui⁹ mũdi cupiditas ꝑfecte deserat̃. Nam qcqd in eo cõcupiscim⁹: hoc ꝓculdubio ꝓximis inuidem⁹. Uidet̃ eteni q: nob desit: qȯ alt̃ asseqũ. Et q: semp inuidia a bona volũtate discordat mox vt h̓ mẽte ceperit: illa discedit Uñ p̃dicatores sci vt possint ꝓximos ꝑfecte diligere studuerũt i hoc sc̓lo nihil amare nihil vnq̃ appetere.

In n̄ſe crisãti

Natale scõꝝ martyrũ crisãti: (mauri.z.darie.x.j. mauri: z darie: q tpe nũeriani: indice celerino rome passi sũt. Crisãti p̃r polemi⁹: vir illustris fuit: alexãdrin⁹ genere. Hic filiũ suũ: cuidã v̓gini elegãti pulchritudinis diũxit: quã ex nobilissimis romanis ortã fuisse ꝯstat. Hãc crisãt⁹ a btõ carpophoro p̃sbytero in litteris diuinis satis fideli erudiitam: ad fide xp̃i cõuertens: z p̃dicatione sua vt v̓ginitatẽ suã deo ꝑnaret instituẽs: z vt parit̃ nomẽ diugij habẽtes caste viuerẽt: efficiẽs baptizari fecit: factũq3 est vt p crisãtũ multitudo viroꝝ: z p dariã sic eni ipsa beata vocabat̃:

innumerabiles femine ad xp̄i grāz ꝯfluerēt. Igit̄ post aliqͦd tēpꝰ orta ē sedicio aduersus eos: qꝺ eēnt xp̄iāi: a celerino tūc p̄fecto vrb. Qui vtrosq̄ ꝯp̄rehēsos: tradidit eos tribuno claudio: vt diuersis penis (iterficerent. Le. ij.

CLaudius vero tribunꝰ septuagita militi bus ad torquēdū crisātū dedit. Qui neruis crudis eū astrigūt sz mox ligamēta oīa resoluta sunt deide i cippo nodosissimo ita vt i tertio pūcto eiꝰ tibiā coartarēt: eū mittūt. Moxq̄ totū lignū cippi in cinerē resoluit̄. Deide ifūdētes eū loco i būano pudētissimo: vt maleficia tua inqūt crisante amittas. Sz fetor in suauē odorē mutatus ē deide recenti corio vitulino nudū eū ꝯstrigūt ⁊ ad solē feruētē cōponūt: sz ꝟtute diuina coriū vt erat molle p̄māsit. Deide collum manus ac pedes catenis ferreis cōstrigētes: claudūt eū in obscurissimo loco. Sed stati catene solute sūt: ⁊ tāta lux infulsit: vt putarentur illic inumere lāpades fulgere. Milites q̄ nūciauerīt hec oīa tribuno. Qui iussit eū sibi exhibitū fustibꝰ cedi. Lectio. iij.

TUnc sūt allate ꝟge rigidissime: ⁊ illico ceperūt in manibꝰ cedētiū mollescere. Qꝺ vidēs claudiꝰ iubet eū erigi: ⁊ vestimēt͡ɜ idui ⁊ genibꝰ eiꝰ ꝓuolutꝰ cū vniuersis militibꝰ: rogabat se fieri xp̄ianū. Quid moror? Catecizatꝰ baptismi grāz accepit. Et cū illo hilaria vxor ⁊ duo filij eius: iasō: ⁊ maurꝰ: amici ⁊ familiares eiꝰ septuagita milites cū vniuersis suis. Qꝺ factū ipator audiēs crisātū: ⁊ dariā: iussit i carcere tulliano recludi: vn̄ pudor horribil̄ descēdebat: q̄ domorū ⁊ ciuitatis stercora: p cloacaꝝ cāniclos illuc iugit̄ decurrebāt Exide daria i publico meretricū ponit̄ lupanari: sz crisāto lux diuina ⁊ odoramēta suauia p̄stant̄. Darie vero leo e cauea fugiēs: ad tutelā dn̄i ꝟtute donat̄. Qui igressus cellulā in q̄ scā dei in ōrone prostrata iacebat iuxta eā ꝓsternit̄: vt veniētes et ingredi volētes viso eo repelleret. Cūq̄ plures miraclo ꝑcussi xp̄i potētiā venerarent̄: celerinꝰ p̄fectꝰ iussit ignē copiosū i ingressu celle vbi beata daria cū leone tūc erat accēdi: ⁊ cū iā leo paueret: ⁊ rugitū daret: ait beata daria. Egredere securꝰ ⁊ vade q̄ ille quē in me honorasti: ipse te liberet. Exhibitis iterū iubente impatore: daria ⁊ crisāto: celerino p̄fecto: crisātꝰ eculeo igēti suspēdit̄. Sz stati oīa signa eculei ꝯminuta ⁊ vicula sūt disrupta. Lāpades quoq̄ applicate lateribꝰ eiꝰ: extincte sūt. Hoc celerinꝰ p̄fectus vehemēter expauescēs: nūciauit impatori Ille h̄ maleficijs deputās iussit eos duci via salaria i arenario ⁊ viuos deponi ad terrā ⁊ lapidibꝰ obrui. Passi āt sūt: die kalēdarū de (cembris.

In nt̄e scē brigide virginis.

Ate scẽ brigide v̄ginis: q̃ a xp̄iãis nobilibusq; L. i
parẽtibus orta: p̃re diptoco ⁊ m̃re brota: a pueritia
bonarũ rerũ studijs inoleuit adeo vt de oibꝰ ꝓuin-
cijs hibernie innumerabiles p̄pl'i cõsuetes ad ipiũs
monasteriũ: qđ est caput pene hyberniẽsiũ eccl'iarũ
Idest scotorũ veniret: q̃ prudẽti dispẽsatiõe de aia-
bus eorũ regularit' in oibꝰ ꝓcurãs: ⁊ secũ reuoluẽs qđ sine sũmo sa-
cerdote eẽ nõ poterãt: q eccl'ias eoꝝ cõsecraret: illustrẽ virũ colcath
noie: moribꝰ bonis ornatũ: cõuocãs de heremo accersiuit: ⁊ p̄incipẽ
oĩuz ep̄oꝝ cõsensu ⁊ petitione ↄstituit: ⁊ ipsa puellaꝝ m̃r extitit: vt
amboꝝ meritis hyberniẽsis insula xp̄o deuotissime seruiret. Cuiꝰ
magnitudo signorũ h̄ fuit vt lac vaccarũ ⁊ butyrũ paupibꝰ erogãs:
ad numerũ ⁊ põdus qđ habuerat matri sue redderet. Le. ij

CUmq; parẽtes vtriq; desp̃õsare eã vellẽt: palliũ albũ ⁊ vestem
candidã ↄsecratã ab ep̄o machilla noie accepit. Et cũ fũdamẽ-
tum ligneũ altaris aridũ tetigisset in testimonium v̄ginitatis ipsius
viride factũ ẽ. Partẽ lactis cani adulãti sibi tradidit: ⁊ postea hos-
pitibus eadẽ quãtitate largiter ministrauit. In die pluuiarũ i messẽ
suam messores cõuocauit: ⁊ oibus alijs cõplutis illi absq; pluuia p
totũ diẽ laborauerunt. Vaccã vnam i die ter mulsit: ⁊ lac eiusdẽ epis-
EL in radio solis (copis cũ ea habitãtibꝰ largit' dedit. Le. iij
p foramẽ domꝰ ingresso vestẽ suã madefactaz arborẽ existimãs
posuit ⁊ q̃si in ligno superposita pepẽdit. Vidẽtes septẽ: hoĩ nequã
se paupẽ mẽtiẽti ↄtulit: ⁊ oues suas integro numero nocte inuenit.
Aquã b̃ndicẽs: i ceruisiam mutata ẽ. Feminã post votũ v̄ginitatis
lapsam: ⁊ ĩpregnataz: cũ b̃ndiceret sine ꝑtu ad penitẽtiaz ꝓuocauit
Lapidem b̃ndictũ petẽti: i salẽ mutauit. Ceci nati apuit ocl'os: filie
cuiusdam vidue reddidit loq̃lam. Partẽ lardi i quodaz loco dimi-
VAccam optimã ⁊ (sit ⁊ mẽse trãsacto: itegram repit. Le. iiij
vitulum cuidã leproso dedit: ⁊ vitulꝰ vaccam cũ nõ eẽt eiꝰ filiꝰ
precibꝰ eiꝰ recognouit. Boues illius q̃dam furto subripiẽtes: cũ p
quoddaz flumẽ trãsmeare nõ possẽt: ad armẽtũ ꝓp̄uz retulerũt. Cũ
equorũ vehiculꝰ traheret': vnꝰ eorũ currũ desinẽs alt' solꝰ portauit
Aper solꝰ ad gregẽ porcorũ ipsiꝰ veniẽs: domitꝰ cũ ceteris remãsit
Vl'pis regis edõita cũ a quodã eẽt ꝑcussa: ne ꝑcussor mortẽ afferret
indomitã ꝓ ea regi dedit. Auis anatꝭ idomita: b̃ndictiõe eiꝰ captaẽ
Nouẽ viri volẽtes inimicũ occidere suũ: ꝑcibꝰ illius tantum imagi-
nem viri quem querebant: persecuti sunt. Quidam vir duodecim

virorũ opera exercẽs: ⁊ totidẽ cibaria comedens ꝑcibus illiꝰ fortitu

ARbore grã   (dinẽ suã retinuit ⁊ vniꝰ viri victu ɔtẽtꝰ ẽ. Le.v
dẽ vero trãsmutauit de loco suo: ad aliũ locũ. Quidã in hospitio eius vitulũ suũ occidit: ⁊ telares suos ligneos cõbussit: q̃ oĩa postea ĩuẽta sũt integra. Calicẽ argẽteũ tribꝰ paupibus manu tãtũmõ diuisit. Uestimẽta epi sui: qbꝰ ĩ festiuitatibꝰ vti solebat: ⁊ paupibꝰ dedit ⁊ orõnibꝰ suis alia similia colore ⁊ textura reformauit. Cuidã roganti mellis sextariũ ĩ pauimẽto domꝰ vltra solitũ inuẽtũ: petẽti tribuit. Cuidã flumini cursuz suũ mutare fecit: ad locũ quẽ ipa voluit. Hec ⁊ quã plurima miracła opata ẽ in vita sua sz ⁊ nũc in monasterio vbi corpꝰ eiꝰ regescit: nõnullas ṽtutes opatur. Lec.vj.

POst mortẽ eiꝰ ꝑpositꝰ monasterij: vbi corpꝰ eiꝰ requiescit: lapidẽ molarẽ ĩ mõte cedere fecit: quẽ ĩ nomĩe beate brigide ab alto ꝑcipitãs: vsq3 ad planũ illesus descẽdit. Cũ aũt qdã paganꝰ ad molendinũ ad molẽdũ venisset: nulla arte: lapis supradictꝰ moueri potuit quousq3 granum pagani inde ablatũ fuit. Alio vero tpe cũ ignis totã dom[illegible] molẽdini ⁊ molã q̃ huic erat coniuncta cõbureret: ꝑdictꝰ lapis incõbustꝰ remãsit: quo miraculo in testimonium ṽtutuz sancte brigide ad monasteriũ ꝑductus est: de quo tãgẽtibꝰ multa populis beneficia prestantur.

In nt̃e scẽ barbare virginis. Lec.i

REgnante maximiano impatore: ⁊ marciano preside fuit qdã vir in nicomedia ciuitate: dioscorꝰ nomine diues multum habẽsq3 vnicam filiam: noĩe barbaram: de nobili genere ortã: ⁊ ipsam speciosã nimis. Occulte aũt deum celi adorabat: ⁊ vnicũ filiũ eius dñm nr̃m ih̃z xp̃z die noctuq3 sedulo corde deprecabatur. Cumq3 ex more ciuitatꝭ sicut fieri solet veniebãt ciues: ⁊ querebãt eã pr̃i suo: vt in matrimoniũ eã dari deberet: nolẽsq3 eã marito tradere: qr vnica illi erat: ⁊ diligebat eã valde iussit turrĩ excelsã fieri: q̃ nõ ampliꝰ quã duas fenestras haberet: ibi vnicam filiaz suã ꝓpt̃ nimiã pulchritudinẽ ĩ eminẽtiori loco ɔsidere volebat. Quadã vero die cum pr̃ eiꝰ ꝑegre ꝓfectus eẽt in regionẽ lõginquam: perexit beatissima barbara ad magr̃os: q turri edificabant et interrogauit eos: dicens. Rogo vos optimos magr̃os: cuius esse debet hoc edificium: qđ pater meus construi iubet? Qui dixerũt: dñi nr̃i hoc habitaculum esse debet. Quibus illa dixit. Si meũ debet eẽ habitacu

lũ in isto loco tertiã mihi ampliorẽ cõstruite fenestram: ⁊ fecerunt sicut p̃cepat btissima barbara: erat aũt balneũ ꝓpiquũ ibidẽ: in quo beatissima barbara lauari solebat. Et ꝓstrauit se in tr̃ra: cũ lachrymis dep̃cãs dñz ⁊ dicẽs. Dñe iesu xp̃e: q moysẽ famulũ tuũ: i deserto de petra aquã ꝓducere iussisti: tu deꝰ oĩpotẽs: q es rex regũ ⁊ dñs dñantiũ: api i isto loco fõtẽ aq̃ viue: vt sub noĩe scẽ trinitatis a fraude diaboli corpꝰ meũ possiz lauare: vt mũda ⁊ imaculata ab oĩ sorde idolorũ effici merear. Qui viuis ⁊ regnas i scl'a scl'oꝝ amẽ. Le. ij.

Hec ea orãte: subito balneũ illud repletũ est aq̃. Quã rẽ cũ vidisset beatissima barbara: expãdit manꝰ suas: et dixit. Grãs tibi ago dñe iesu xp̃e: q me idignã ãcillã tuaz exaudire dignatꝰ es: ⁊ nũc dñe deꝰ ostẽde in me miãz tuã: qꝺ ne gaudeat de me inimicꝰ meꝰ: ꝓtege me ⁊ ꝯfirma me in veritate tua: ⁊ doce me facere volũtatẽ tuaz: qz tu es deꝰ meus. Hec dicẽs beatissima barbara: accedit ad fõtem ⁊ orauit dicẽs: dñe ihu xp̃e q a ioãne i iordane baptizatꝰ es: ⁊ ꝑ te vn de iordanis sctificate sũt tu dñe dignare scificare hãc aquam: vt in noĩe scẽ trinitatis fiat scificata. Postq̃z cõpleuit orõnẽ: expoliata est: ⁊ descẽdẽs in aquã baptizauit se sub terna mersione: hoc ẽ i noĩe prĩs ⁊ filij ⁊ spũs sci. Nõ post multũ tẽpus cũ reuersus fuisset pr̃ eiꝰ vidẽs tres fenestras i eadẽ turri quã fecerat: dixit seruis suis. Nũ quid nõ dixi vobis: duas tm̃ fenestras facere debetis? Quis vob̃ p̃cepit in isto loco tertiã ꝯstruere fenestram? At illi dixerunt. Barbara filia tua ipsa nobis p̃cepit i isto loco tertiã fenestrã ꝯstrui. Bene inqt si ipsa precepit bonũ mihi ẽ. Dixit aũt pr̃ eiꝰ ad eã. Quare hoc fecisti filia? Cui illa dixit. Ut maiꝰ ibi lumẽ fulgeat: noluit aũt h̃ indicare: qꝺ causa orõnis ꝯstruere fecisset. Dioscorus aũt nõ intelligẽs quo ordine ista ꝓsequant̃ tacuit. Trãsactis vero diebꝰ multis: cũ quotidie ciues pr̃ez illius de ea ꝓmererẽt dixit ad eã: filia venerũt qdã hoĩes nobiliores: ⁊ q̃runt te in cõiugiũ sibi copulari. Quid tibi placet dicito. Scã barbara r̃ndit. Absit a me pr̃ vt faciã. Habeo enĩ spõsũ meũ in celo: q inuiolabile corpꝰ meũ custodit: ⁊ ego me illi in famulatũ tradidi ad seruiẽdũ. Qꝺ cũ pr̃ eiꝰ reqsisset: qsnã hic eẽt respõdit xp̃z crucifixũ esse: ⁊ ipsũ adoro. Mox vt audiuit pr̃ eius: ⁊ intellexit qꝺ xp̃iana esset: subito arripuit gladiũ: voluitq̃z eã interficere. Illa vero cum hec vidisset: fugit foras: ⁊ abscõdit se in late (re mõtis. Le. iij.

Dioscorus aũt furore repletus diabolico: ꝓseq̃batur eã. Qui cuz venisset ad mõtẽ: vbi beatissima barbara latitabat: inuenit duos pastores pascẽtes greges ouiũ: ⁊ in

terrogauit eos dicẽs. Nũ vidistis hic vnã puellã? Unus vero respõdit dicẽs. Nõ vidi dñe: alter vero zelo diabolico replet⁹: indicauit eam: dicẽs. Nunqd non vides vbi se abscondit? Quã cũ vidisset iniqssim⁹ dioscor⁹ pr̃ eius: cucurrit ꝛ apprehẽdit eã. Cũqꝫ duceret eã ad domũ suã: aspexit ꝛ vidit beatissima barbara: virũ illũ q eam indicauerat: ꝛ maledixit illũ: ꝛ pecora ei⁹ statĩ cõuersus ẽ ipse ꝛ grex quẽ pascebat in statuã marmoris que ꝑmanet in hodiernũ diẽ. Cũ aũt ꝑuenisset ad domũ suã: dioscor⁹ pr̃ ei⁹ iussit eã ĩ cubiculo carceris recludi: ꝛ custodiri vsqꝫ in alterũ diẽ. Altera ãt die ꝑrexit ad marcianũ ꝑsidẽ: ꝛ nũciauit oĩa q̃ acciderant ei de filia sua. Tunc marcianus preses iussit beatissimã barbarã in ꝯspectu suo adduci: erat enĩ cor eius fiduciã habẽs in dño. Cũ aũt ducta fuisset in conspectu presidis: interrogauit eam: dicẽs. Dic mihi puella: quis te separauit a cultura deorũ nr̃orum: vt non sacrifices dis? Beatissima barbara respõdit. Uos sacrificatis q̃ nescit ꝭ: ego sacrifico qđ scio. Scio enĩꝫ dñꝫ nr̃ꝫ iesũ xp̃ꝫ crucifixũ: ip̃ꝫ adoro: ꝛ ipsi sacrifico sacrificiũ laudis. Audiẽs hec marcian⁹ ꝑses: ꝑcepit eã nudã virgis cedi. Et cũ cederet beatissima barbara: cepit canere hũc versiculũ. Bonũ ẽ cõfiteri dño: ꝛ psallere noĩ tuo altissime. Ad annũciãdũ mane miãꝫ tuã: ꝛ veritatẽ tuam per noctẽ. Dũ diu cederetur: iteꝝ psallebat. Quam magnificata sunt opa tua dñe: nimis ꝓfũde facte sũt cogitationes tue. Uir insipiẽs nõ cognoscit: ꝛ stult⁹ nõ ĩtelliget h̃. Cũ exorti fuerit peccatores sic̃ fõnum: ꝛ apparuerint oẽs q operãtur iniqtatẽ: vt intereant in seculũ scl̃i: tu aũt altissim⁹ in eternũ dñe. Lec. iiij

POstq̃ꝫ flagellauerũt eã: iussit iterũ eaꝫ preses duci añ se. Que cum adducta fuisset: ꝑses dixit. O misa cur nõ parcis pulchritudini tue? Accede et sacrifica dijs vt bene tibi sit: qꝛ si ꝑ salutẽ cesaris non sacrificaueris: diuersis te penis interficiam: tu vero sola cõtempsisti ꝑcepta augusti. Beatissima barbara: rñdit. Dic mihi tu fili mortis quõ ausus es mulierẽ xp̃ianaꝫ ꝯpellere sacrificare demonib⁹: q ĩ ip̃is ꝑticipare cuꝑꝭ? Qꝛ si ĩtellexisses ꝟba vite oppoꝛtebat te xp̃m credere: ꝛ ip̃ũ adorare: qꝛ ille ꝓ nobis passus ẽ: ꝛ ꝓ nob vere de sepulchro resurrexit. Ascẽdit in celũ sedẽtqꝫ ad dexterã patris: venturus est iudicare viuos ꝛ mortuos: ꝛ reddere vnicuiqꝫ iuxta opa sua. Si vis sacrificare: illi sacrifica. Nõ lapidib⁹: istis q̃bus me cõpellis imolare sacrificiũ: isti vero nõ sentiũt: nec intelligũt: q nec sibi ꝓsunt: nec alijs ꝓdesse possunt. Audiens hec iniqssim⁹ marcian⁹ furore cõmotus: iussit eã versis pedib⁹ suspẽdi: ꝛ cuꝫ malleis

caput eius tundi vsq dum p nares eius sanguis distillaret in terrã Dũ cõtenderet: cepit grãs agere: dicens. Gaudebũt labia mea dũ cantauero tibi: et aĩa mea quã redemisti pcioso vnici filij tui sãguie. Vidẽs autẽ marcian⁹ pses: qđ nihil in ea pficeret: iussit eã iterũ in carcerẽ retrudi. Mane aũt facto: iussit eã pses duci añ se: et respiciens vidit plagas eius sanas effectas: et dixit ad eam. Ecce barbara quõ tibi cõpatiunt dij: q vlnera tua curauerũt. Beatissima barbara rñdit. O impudẽs et abomiabilis canis: iã tibi semel dixi: q dij tui ceci et surdi sũt: q nec se adiuuare possũt: nec alios: quõ vlnera mea curauerũt? Dñs me⁹ iesus xps: ipse me curauit: quẽ tu noiare nõ es dignus, pter cecitatẽ cordis: quẽ diabol⁹ tenet obcecatũ. Le. v

Hec audiẽs pses: turbatus iussit eã eculeo suspendi: et ad latera eius lãpades ardentes applicari. Illa vero aspiciẽs in celũ: dixit. Tu es dñe scrutans renes et cor: cui ancillã me tradidi: peto dñe ne me derelinquas: ne gaudeat ille serpens de me: quẽ tu dñe p mũdi salute in cruce triumphasti. Et tu domine ppe es oĩbus qui inuocãt te ĩ veritate. Hec orante beatissima barbara: dixit ad marcianũ presidem. Vide miser quia ignis iste nõ dolet: sed refrigeriũ prestat. Tunc preses in furore et in ira commotus: iussit mamillas ei⁹ amputare. Dum absciderentur: beatissima barbara psallebat dauiticũ versum dicẽs. Ne proijcias me a facie tua: et spiritũ tuũ ne auferas a me: cũ ãt abscisse fuissent mãmille eius: iussit pses iniquus nudaz circundari per totam villã: vt omnes viderent turpitudinem eius. Cum autẽ traheret beatissima barbara: eleuatis oculis in celum: orauit dicens. Domine deus qui operis celum nubibus: mittere digneris sanctum angelũ tuuz: qui operiat denudatum corpus meum: vt nõ videatur ab impijssimis paganis. His dictis: ecce angel⁹ domini operuit eam stola: consignãsq omne corpus eius: restituit eã: ita vt nec cicatrix in ea appareret. Circumferentes autem eam ministri p vicũ qui vocatur dilassis adduxerũt eã añ psidẽ. Marcian⁹ igitur respiciẽs: vidit totũ corpus eius sanum effectũ: et faciẽ ei⁹ fulgẽtẽ p nimio fulgore: stabat stupefactus. Vidẽs aũt beatissima barbara sic stupefactuz stantem: dixit ad eũ. Consimilis es diabolo cõfuso a domino nostro iesu christo: qui contristatus es per gratiam: quam ipse dominus meus opatus est in me. Lec. vi

Cum audisset ipijssim⁹ marcian⁹: tanq rabidus leo dedit mugitũ: et iussit eã psentari añ tribunal suũ: et dedit talẽ sententiã: dicẽs. Barbarã nobili genere existẽtẽ: multi supplicijs punitã nõ cõ

sentiētem sacrificare diis scd̄m p̄ceptū augusti:iubem⁹ eā capite puniri. Tūc iniq̄ssim⁹ dioscor⁹ pater ei⁹ accepit eā cū furore ⁊ ira. At vero xp̄i martyr gaudēs sup̱ hoc:festinabat vt p̱fectū victoria brauiū acciperet. Et cū p̱ducta fuisset: adorabat sctōꝝ coronā dicens. Dn̄e iesu xp̄e q celos extēdisti:trr̄az fūdasti: q abissos cōclusisti: et mari murū posuisti q p̄cepisti hymbriferas nubes pluere sup̱ bonos malosq̨ꝫ:q sup̱ marc āmbulasti q īcrepasti tumētē vētū:cui astra obediūt:fortissime dn̄e ih̄ū xp̄e p̄sta mihi petitionē hāc:quā te obsecro: vt dare digneris famule tue:vt q fecerit memoriā martyrij famule tue:die q̄ passa fuit:peto dn̄e ne memineris pctā eoꝝ q deuote celebrant qdē meū martyriū:tu eni nosti dn̄e: q꞉ caro sum⁹. Dicēte ea amē:subito facta ē vox dn̄i ad eā:dicēs. Ueni pulcherrima mea ac dilectissima:regesce in cubiculo patris mei: q ē in celo. De hoc vo qd̄ postulasti:crede q꞉ iā donatū ē tibi. Hec audiēs martyr xp̄i vēit ad locū: ⁊ ascēdit in mōtē. Tūc pat̄ ei⁹ ꝓpriis manib⁹ suis amputauit caput ei⁹:postquā d̄collauit eā:subito descēdit sup̱ eum ignis de celo ⁊ cōsumpsit eū:ita vt nec puluis de eo remaneret. Ualētinian⁹ aūt qdā religiosus ⁊ timēs deū:petijt corp⁹ beatissime virginis et martyris xp̄i: ⁊ cōdiuit eū cū aromatib⁹: ⁊ posuit cū omni honore et reuerētia ī monumēto modico:in quo multa beneficia ⁊ sanitates p̄stat p̱ eā dominus vsq̨ꝫ in hodiernū diē. Martyrizata ē beatissima barbara sub maximiano īperatore:p̄die nonas decēbris. Regnante domino nr̄o iesu xp̄o: cui honor ē ⁊ gloria in secula seculorū. Amē.

In natale sancti nicholai. Lec. j.

Eat⁹ nicola⁹ itaq̨ꝫ ex illustri ꝓsapia ort⁹ ciuis fuit pate b re vrbis:q̄ vna ex nobilissimis licie ꝓuincie ciuitatibus tāto quōdā famosissima rutilabat:quāto ⁊ p̱plo so frequētabat̄ accessu. Mō vero peccatis exigētib⁹ p̱uissimi ad instar redacta opidi raro incolit̄ habitatore. Prefata vo vrbe adhuc multa plebiū generositate referta:parētes ei⁹ iter cateruas potētū:quāto honorificētia celebrabant̄:tāto sup̱ne patrie accēsi d̄siderio:magis celestis quā terrene dignitatis gl̄iaꝫ appetebāt Et mirū in modū cū i p̄mevo tp̱e: hūc solū genuissēt filiū cūctis se voluptatib⁹ abdicauerūt. Et int̄ suas p̄ces q̄s frequēter in domini tēplo fūdebāt:hūc solū sup̱stitē:hūc nō tātū diuitiaꝝ:quantū ⁊ morū flagitabant heredē. Quoꝝ vota de⁹ ex alto ꝓspectās:haud petitiōi eoꝝ defuit. Nimirū q̄lis futur⁹ eēt puer:in ip̄o vt ita dicam primordio natiuitatis ei⁹ mōstrare dignat⁹ ē. Enīuero cū m̄ris adhuc

lacte alere҄:cepit bino i ebdomada die q̃rta scilicet ⁊ sexta feria:se
mel bibere mãmas:⁊ hac vice cõtẽtus:tota die sic ꝑmanebat. Lec. ij.
PUerilibꝰ igitur annis vt patriarcha iacob simpliciť oibꝰ tran-
sactis:cepit bõe indolis adolescẽs eẽ:⁊ nõ sicͭ illa etas solet:las-
ciniaꝫ cõplexꝰ ẽ mũdi:sꝫ nũc ꝑentũ comitatꝰ vestigijs:nũc solꝰ ec-
clesiaꝝ terebat limina:et qđ ibi de scripturis patulo aduertebat au
ditu:nõ immemor armariolo cõdebat pectoris. Ubi aũt vtroqꝫ pa-
rẽte orbatꝰ ẽ:sepꝰ illud euãgelicũ ante sue mẽtis ducebat oculos:
nisi quis renũciauerit omnibꝰ que possidet:nõ põt discipulꝰ meꝰ es-
se. Hec secũ. ad eũ vero cũctũ desiderij sui pãdẽs velamẽ:deꝑcaba҄
vt ille q habet oĩm scĩetiaꝫ:inspirare dignare҄ ei. Quatenꝰ de tan-
tis sibi relictis opibꝰ sic ordiaret:vt nulla humana laude ꝯspectui
placeret diuĩo. Talia eo cogitãte: accidit vt qdaꝫ cõuicaneꝰ eius ni
miũ locuplex:ad tantã vẽiret inopiaꝫ: vt nec etiaꝫ neccessaria vite
haberet. Quid plura igruẽte inedia tres virgines q̃s habebat fili-
as:quarũ nuptias etiã ignobiles spnebant viri: fornicari constitu-
it:vt earũ saltẽ infami commercio:infelicẽ ageret vitam. Lec. iij.
PRohpudor extẽplo fama tãti mali:q̃ nõ velocíꝰ mobilitate vi-
get:totã ꝑculit vrbẽ: ⁊ m̃ltiplici pplos ſmõe repleuit. Qđ vbi
sctũs cõperit:ꝯdoluit miserrimo homĩ atqꝫ ṽginũ execrãs stuprũ:
ꝺcreuit oĩno ex suis abũdantijs eaꝝ suplere inopiã:ne puelle nobili
bꝰ orte nl'ibus:lupanari macularẽ҄ ĩfamia. Sꝫ cũ nollet aliũ sui fa
cti nisi xp̃m habere cõtemplatorẽ:cepit explorare tẽpoꝝ vicẽ:qđ id
sic opare҄:etiã vt eos lateretq hꝰ fiebat. Nacta g̃ cuiusdã noctis ho
ra:sumẽs nõ modicũ aurũ ligãsqꝫ ĩ panno:perrexit ad domum viri
quã vndiqꝫ circũspiciẽs:ꝑ fenestrã q̃ cõpetẽs videba҄:clã intro ꝓ-
iecit:clamqꝫ discessit. Mane itaqꝫ facto: cũ surrexisset hõ aurũqꝫ
repꝑisset illđ diriguit ꝑmũ. At quãto gestiuit gaudio quantasqꝫ deo
gr̃as egit:si qs velit ex obortis eiꝰ lachrymis:q̃s magnitudo leticie
fuderat:aduertere põt. Celebrat igiť ex more ꝑmogẽite filie sue nu
ptijs cepit hõ diligẽť ingrere qs eẽt:q iopie illiꝰ tantã ꝑstitisset hũa
nitatẽ. Cũqꝫ diu talia molire҄ nicholaꝰ iesu xp̃i famulꝰ:haud multo
post simile qđ ꝑus ꝑegit opꝰ. Ubi vero terris ẽ reddita dies:hõ pro
siliuit ꝺstratu suo. Inuẽtoqꝫ fului põdo metalli ꝑoris eq̃li:ĩcredibi
li exultabat gaudio ⁊ cepit orare:ita ingens. Dñe ꝑcor ineffabilem
clemẽtiã tuã:vt tu q oĩa nosti:oñdere digneris mihi peccatori:qs sit
ille q tãta bona erga me exhibere nõ desinit. Talibꝰ orabat dictis
talibꝰqꝫ se hortaba҄ ſmõibꝰ. Auferã certe sõnũ ab ocl'is excubabo

Interea pau (sollicit⁹: respondet mihi dñs huius sui. Lec. iiij. cis admodū euolutis diebus: ecce cultor trinitatis aduenit nicholaus: et iterate vicis factū: trino supplere cupiēs nūero: eq̄le duorum iacta: mittalētū. Sōitu excitat⁹ hō statī egressus iā vadētē iāq; fugiētē: talis subseqbat voce. Siste gradū teq; aspectui nō sub trahas meo: oli te desideraui videre: oli te ocupiui cernere. Sic fact⁹ otior aduolat: spacioq; correpto: nicholaū agnouit p vmbras: et mox hūi pstrat⁹ osculari satagebat pedes ei⁹. Quod sanct⁹ pio affectu vt erat phibuit firmiter: et eū breuitē allocut⁹ exegit ab eo: ne cuiq̄uā dū ipē vitales cape

Is ita(ret auras: nicholaū huius rei indicaret auctorē. Lec. v. His q; trāsactis: myrrea metropolis ciuitas orbata ē suo ātistite. Cu ius obitū nō mediocrit adiacētiū parrochiarū moleste adiacētes ferētes epī: fuerat enī bene religiosus: cōuenerūt in vnū cum clericis cūctis: vt ibi ānuēte dño puideret illi ecclie: scdm scita canonū: de idoneo psule. Collatiōe itaq; facta intererat qdā pōtifex magne auctoritatis: ad cui⁹ ituitū ois pēdebat snia: vt quem ille voce pderet

Hic gp oia sequēs (huic pculdubio eligerēt vniuersi. Lec. vj. aplorum vestigia: cūctos ieiunijs et deuotissimis pcib⁹ hortat⁹ est insistere: quatenus ille q mathiā indidit numerū supplere aplicū ipē solita clemētia pādere dignaret: quē vellet fungi tanto sacerdotio. Illis qppe sūma cū deuotiōe orātib⁹: vocē de celo audiuit dicētē sibi: pdict⁹ pōtifex vt egrediēs ante portas ecclie staret: et quē primū hora matutinali cōspiceret venire: ipsū cōsecrarēt ātistitē: adiūgēs etiā qd nichola⁹ vocitaret. Tuc psul ille: ceteris coeptis hāc aperiēs reuelatiōnē adiecit.

In cōceptione btissime

Anselm⁹ cātuariēsis archiepus (vginis marie. Lec. j. a et pastor anglorum: coepis suis cūctisq; orthodoxis: salutē et ppetuā i dño benedictionē. Cōceptio venerāde dei gēitricis et ppetue virginis btē marie: dilectissimi frēs: queadmodū p multorum signorum experimēta i anglia et in frācia: ceterisq; cōclimatib⁹ celebrāda sit: oli declarata: me narrāte audiat dilectio vrā. Tpe nāq; illo: q̄ diuine placuit pietati: anglorum gētē de malis suis corrigere: et sue huiuti officijs artius astrīgere: gl̄iosissimo normanorum duci guillermo ōbellādo subegit. Qui scilicz guillerm⁹ rex āglorum fact⁹ diutute et idustria sua: toti⁹ dignitatis honores ī melius reformauit. Cui⁹ pie itētiōis opib⁹: inuidēs ille bonorum omniū inimic⁹ diabol⁹: tū3 familiariū fraudib⁹: tū extraneorum icursib⁹: nitēti totiens conat⁹ ē ei⁹ obsistere successib⁹. Sz dño ptegēte timētes se et glī-

ficātes regē ad nihilū deduct⁹ ē malign⁹. Audiētes midati angliā subiectā normanis: grauit' īdignati sūt dicētes: se suo q̄si heredita rio iure ꝓuari: arma ꝑparāt: classē aptāt: vt eos adeūtes: a data sibi

Hoc cōpto: rex guillerm⁹ prudē (diuit⁹ patria expellāt. Lec. ij.

tissim⁹: helsinū quēdā religiosū abbatē remisiēsis cēobij accer situ in datiaz dirigit: vt ingrat ꝟitatē hui⁹ rei. At ille vt vir admo dū sagacis īgenij: strēnue negotiū regis exgrit. Quo fidelit' pacto ad āgliā reuerti cupiēs: mare īgredit'. Et cū iā maximā ptē maris ꝓs pero cur'u trāsierat: subito dēsis surgētib⁹ vndiqꝫ vētis horrida tē pestas celū cōmouit ꝛ vndas. Fatigatis igit' nautis: nec vltra valē tib⁹: obrutis fractisqꝫ remis funib⁹ ruptꝭ: cadētib⁹ velis: spes amit tit' salutis: ꝛ nihil nisi submersionis iudiciū: miſa bilit' expectabāt Cūqꝫ de salute corpoꝝ d'ſpati: curā aiāꝝ solūmodo creatori suo ma gnis clamorib⁹ cōmēdarēt: ꝛ btissimā dei genitricē mariā miſoꝝ scē licet refugiū: ꝛ desꝑatoꝝ spē deuote clamarēt: ecce subito ꝯspiciūt quēdā reuerēde habitudinis virū pōtificali infula d'coratū: q̄si int' vndas stātē naui ꝓximū. Qui aduocās ad se elsinū abbatē: his ꝟ bis q̄si cōpellēdo: cepit monere Uis inquit piculū maris euadere? Uis ad patriā san⁹ ire: Cūqꝫ cū lachrymaꝝ fletu singultū a toto cor de d'siderās expeteret: rñdit. Tūc ille ad eū. Sciaſ ingt me ad te a do mina nr̄a dei gēitrice maria quā dulciter reclamasti: directū. Et si di ctis meis obtēꝑare volueris: san⁹ cū comitib⁹ euades: iminēs picu lū maris. Spōdet illico se ei i oib⁹ obtēꝑaturū: si hoc euaderet picu lum. Promitte ille mihi ingt ꝛ deo: q̄d diem conceptiōis ꝛ creatiōis matris xp̄i: solenniter celebrabis ꝛ celebrandū ꝑdicabis. Lec. iij.

At ille: vt vir prudētissim⁹: ꝛ q̄ inquit die hoc festū erit mihi cele brādū? Sexto ait id⁹ d'cēbris: hoc festū celebrādū tenebis. Et quo ingt abbas officio vtemur ī ecclesiastico obseqo? Omne ingt officiū: quod dicitur ī ei⁹ natiuitate: dicet' in ꝯceptiōe: excepto q̄d nomen natiuitatis: mutabit' noīe conceptiōis donec ab eccl'ia ordi netur. His dictis: ille disparuit: ꝛ citi⁹ dictu sedata tēpestate: abbas cū suis comitib⁹ īcolumis cōcito flatu applicuit anglicis littorib⁹ et q̄ viderat ꝛ audierat: qb⁹ potuit notificauit. Statuit aūt abbas idē festū in ramisiensi cenobio: solēnit' celebrare: ꝛ ip̄e q̄ ad vixit de uotꝭ obseqijs illō celebrauit. Et nos ḡ frēs charissimi: si portū salutꝭ volum⁹ apphēdere dī gēitricꝭ ꝯceptōez ꝛ creatiōez dignis officijs ce

Rursus lebrem⁹: vt ab ei⁹ filio digna mercede remunēremur. L. iiij.

sūb solēnitas: alio mō alibi d'claraſ. Tpib⁹ karoli regꝭ frācoꝝ

clericus qdam ordine leuita hungarie regis germanꝰ: beatā dei genitricem mariā toto corde diligens: eius horas cantare solitꝰ erat: q consilio parentum suorū nubere volēs: cū quadā adolescentulā valde pulcherrima: accepta a p̄sbytero nuptiali bñdictiōe die q̄dā ꝛ missa etiā iam celebrata recordatꝰ q eiusdē btē marie v̄ginis horas: die illa iuxta morē suū non cātauerat: oēs ab ecclia exire coegit ꝛ spōsā domi remittēs: ipse solꝰ iuxta altare remansit. Cūqꝫ solꝰ dñice matris horas decantaret: ꝛ āntiphonā hāc scꝫ pulchra es ꝛ decora cantaret: subito appꝑuit ei dña nr̄a ꝛ ꝑpetua dei genitrix v̄go maria cū duobus angelis dexterā leuāqꝫ eiꝰ tenētibꝰ: dicēs ei. Si ego sum pulchra ꝛ decora: qd ē qḋ me dimittis ꝛ aliā spōsaꝫ accipis? Nūqd nō ego sū optime formosa? Ubi vidisti tu tā pulchraꝫ? Cui ille dña inqt mea: similitudo tua: oēꝫ mūdi pulchritudinē excellit. Tu es suꝑ tronos ꝛ choros angelorꝫ: eleuata. Tu es suꝑ celos celorū: exaltata. Quid ergo vis vt faciā. Illa si spōsā iqt carnalē cui adherere vis amore mei dimiseris: me spōsaꝫ i celesti regno habebis. Et si cōceptionis mee festa ānuati sexto idꝰ decēbris solēnit̄ celebraueris: ꝛ celebranda p̄dicaueris: mecū in regno filij mei vnigeniti laureatꝰ eris. His itaqꝫ dictis: Dña nr̄a ab oculis sevidētibꝰ disparuit. Clericus vero domū redire cupiēs imutato habitu absqꝫ parētū suorū ꝯsilio illico abbatiā quādā extra pr̄iaꝫ illā prectꝰ: monachi habitu ē decoratꝰ: ꝛ post exiguū tp̄us meritꝫ btē marie sēꝑ v̄ginis: q̄ diligentes se semꝑ remūerat: decorat: btificat: aql eie ep̄s patriarcha factꝰ: festū cōceptionis eiusdē: die p̄fato q̄ndiu vixit: annuatim cū ꝓpꝛjs etiam octauis diligēter celebrauit: ꝛ celebrādū cunctis p̄dicauit. Le. v

Iterum hec festiuitas: alibi declaraẗ. In pago caligo canonicꝰ qdā ordine sacerdos solitꝰ cantare btē v̄ginis horas nocturnas a vi la q̄dā vbi cū vxore cuiusdā fornicatꝰ fuit rediēs: ad opidū vbi morabaẗ tendere curans: pelagū secare cupiēs: solus nauē ingressus: dominice matris matutinas nanigando canere cepit. Cumqꝫ inuitatorium aue maria gratia plena dominus tecum diceret: et iam in medio fluminis esset: ecce turba demonum in ꝓfundo pelagi vna cum eius nauicula eum precipitauit: ꝛ eius animam sicuti promeruerat: rapuit ad tormēta. Die autem tertio ad locum quo demones eū tormētis afficiebant: venit beata dei genitrix maria cū scōrū turba dicēs eis. Ut qd mei famulantis aiaꝫ iniuste affligitis? Nos iqꝫ eam debemꝰ habere: qꝛ capta est in opere nostro. Si illꝰ inqt v̄go eē debet cuiꝰ opera faciebat: ergo nr̄a debet esse: qm̄ matutinas nr̄as

dū vos eū peremisstis decātabat. Uñ magis rei estis: q2 mihi iniq3 egistis. His itaq3 dictis: demōib⁹ huc ⁊ illuc fugiētib⁹: scissima virgo aīam deduxit ad corp⁹: ⁊ p brachiū hominē ab vtroq3 funere resuscitauit: arripiēs aquā a dextris ⁊ a sinistris: q̄ si murū stare iubēt et ꝯ pfundo pelagi ad portū incolumē adduxit. At ipse gauisus: pedib⁹ pstrat⁹: ait charissima dña mea ⁊ virgo gratissima: qd tibi retribuā p tantis beneficijs: q̄ mihi fecisti? Precor te inqt dei genitrix: ne ampli⁹ adulterij peccatū adeas: cōceptiōis mee festa: sexto id⁹ decembris solēnit celebres: et celebranda denūcies. Lec. vj.

Ox vt ipsa locuta est: celos eo vidēte ascēdit. At ipse heremiticā vitam ducēs: qd sibi acciderat cūctis audire cupiētib⁹ enarrauit: et quādiu vixit eadē festa celebrauit ⁊ celebrāda pdicauit. Et nos fratres charissimi hoc idē nr̄a auctoritate episcopali corroboramus ⁊ pcipim⁹: vt null⁹ vr̄m ita sit reb⁹ tpalib⁹ aut pprijs delictis desperat⁹: q in beate marie vginis celebrādā cōceptionē annuatī celebret: ⁊ et⁹ horas p vnū quemq3 die: excepto die dñico vel die nouē lectionū decantet. Notandū qd si aliqs pter peccatoꝝ suoꝝ desperationē dei officiū facere noluerit: dnplicit corā deo re⁹ erit. Unū q2 fecit pctm: alterū q2 p pctō suo deo suire noluit: hic ad petrū dñs ait. Si te pctōrē ɔsideras: oportet vt a te deū nō repellas. Deūeni a se repellit: q pter pctā sua bonū op⁹ facere rēuit. Si nos peccatores esse recognoscim⁹: oportet vt dei genitricē apō filiū suum exoratricē et auxiliatricē habeam⁹. Si enim aduersum nos: fiim⁹ iudex pro nostris facinorib⁹ irat⁹ fuerit: ipsa nobis potest illū placatū facere: q eum genuit. Nullus erit tam peccator in hoc seculo: si ipsa filium suū exorauerit pro eo: q n recuperet veniā in futuro. Quidqd enim a filio suo petierit totum veraciter obtinebit. Secūdū mathei.

Iber generationis ihū xpi filij dauid: filij abrahā. Et reliqua.

Omelia beati gregorij. Lectio. vij.

Audistis fratres charissimi dñice incarnationis ineffabile sacramētum: audistis mysteriū. Audistis q2 creator angeloꝝ: dignatus ē propagare de stirpe mortaliū. Audistis q2 panos dignatus ē habere i terris: q fons ⁊ origo oīu3 rerū intra gubernat i celis. Alt eni btūs euangelista. Liber generatiōis iesu xp̄i filij dauid filij abrahā. Sz querēdū ē: cur tot patrū series numerosa intermittit: vt hom3 solūmodo duoꝝ dauid: scilic3 ⁊ abrahā: redēptor nr̄ fili⁹ dicaf. Cur enim fili⁹ dauid: ⁊ mox abrahā: et nō poti⁹ fili⁹ iesse vel filius obeth vel fili⁹ ceteroꝝ deinceps in medio positoꝝ? Sz q̄stio facile soluit

si facta diuinit⁹ ꝓmissio vtriusq̄ recẽset: abrahe quippe diuina voce dictũ ẽ i semine tuo benedicẽt oẽs trib⁹ terre. Dauid vero dictũ est de fructu vẽtris tui: ponam sup sedẽ tuam. Cũ igit his duob⁹ specialit est ꝓmissus: nõ immerito vtriusq̄ fili⁹ precipue esse dicit xp̃s. Sed etiam illud inqrit: cur dauid abrahe in xp̃i generatiõe ꝑponit cum multo tp̃e ante eũ fuisse nõ dubitet. Sz si modũ facte ad vtrũq̄ ꝓmissionis studiose ꝑpẽdam⁹: nõ sine causa fuisse dauid ante positũ inuenit. Nõ eni abrahe semel legit fuisse ꝓmissum: hoc dauid frequenti ẽ pollicitatiõe firmatũ. Btã ṽgo maria licz generosa sit de stirpe patrũ ꝓgenita: ab illo tamẽ trahit excellẽtissime nobilitatis gen⁹ q de illa ẽ nouo nascẽdi genere nat⁹: ꝑ quẽ q̃si ꝑ clarissimũ solẽ: omnẽ hũanaz scematis excedit nobilitatẽ. Clara quippe pauoꝝ titulis: sz incõꝑabilioꝛ clarioꝛ generositate prolis: filia siqdẽ regũ sz mat regis regũ. Gloriosa dicta sũt de te: ciuitas dei. Sz qcqd de te a mortali hoĩe dicit: celsitudinis tue meritis nõ eq̃tur. Que enim excellẽs grã: sup angelos eleuat: ad ei⁹ digne offerẽda ꝑcõia: hũana fragilitas nõ aspirat. Rogam⁹ te clemẽtissimaz pietatis ⁊ misericordie matrẽ: vt q tue laudis insignia freq̃ntare gaudem⁹ i terris: intercessionis tue auxiliũ habere mereamur in celis: q̃ten⁹ sic ꝑ te dei fili⁹ dignat⁹ ẽ ad nr̃az carnẽ descẽdere: ita nos ꝑ te ad ei⁹ mereamur cõsortiũ ꝑuenire. Qui cũ patre ⁊ spũ sancto viuit ⁊ regnat. L. viij.

Quid de teophilo dicã: theophilus vicedn̄s cuiusdam ep̃i cilicioꝝ extitit. Hic postquã accusat⁹ apd dñz suũ fuit: ⁊ a ꝓprio officio expulsus: pauꝑtate cõtristat⁹: cuiusdã iudei ꝯsilio: q cũ diabolo ꝑ artẽ magicã vsu loq̄bat: xp̃ianitatẽ suaz abnegans: eidẽ diabolo semeptipsum i ꝓuũ cõmẽdauit. Unde valde post exiguũ tẽpus penitẽs: in quadã beate ṽginis basilica: ꝑ quadragita dies ante eius imaginẽ plorãs vigilauit. Cui p̃ nimio labore ⁊ lassitudine ꝑcũ dormiẽti: apparuit beata ṽgo maria. Et corripiens eũ reddidit ei cirographuz: qd diabolo p̃fati iudei cõsilio dederat: qd ip̃a dei genitrix vi abstulerat. Tũc theophil⁹ euigilãs sup pect⁹ suũ cirographũ positũ inuenit: ⁊ mox crastina die dñica hec ep̃o cunctisq̄ ciuib⁹ enarrauit. Et stati idẽ episcopus data sibi pñia salutari ⁊ absolutiõe: duxit illũ ante altare ad cõmunicandũ. Cũ aũt corp⁹ xp̃i de manu episcopi acciperet descẽdit sup eũ spirit⁹ sanct⁹ in specie solis: et refulsit facies ei⁹ vt sol. Deniq̄ in p̃fata basilica trib⁹ dieb⁹ totidẽq̄ noctib⁹ agẽs deo ⁊ beate virgini marie grates: insistẽs ꝑcibus spiritũ deo reddidit. Ecce q₂ beata dei genitrix theophilũ desperatũ ad ve

niam reduxit: ⁊ p̄fatū presbyterū triduanū mortuū etiam a demoni
bꝰ eripuit: et ad vitā reuocauit. Quāto magis ergo fratres dilectis
simi bonos faciet illos: q eam assidue inuocabūt: si eos q solo mo-
mēto eam interpellarūt miserauit̄ iuuit. Stonēses nāqȝ et romani:
eius matutinas cū nouē lectionibꝰ diebꝰ sabbatoꝝ bonorū more de
cantantes: gratiaȝ eiꝰ acqrūt. Nulli ergo sit pigrū: nulli onerosuȝ
celebrare eius festa. Sciendum quod sicut in sancta ecclesia natiui
tas eius colitur: sic debet excoli conceptio eius. Sicut enim ad sal
uandum genus humanum olim fuit necessaria natiuitas eius: sic fu
it necessaria conceptio eius. Nisi conciperetur minime nasceretur
et que nisi nasceretur: mundi redemptor ex ea non nasceretur. Im-
mo si diuina gratia perspiciatur: specialis conceptionis eius dies
maior fore approbatur quam natiuitas. Res enim maior extitit a-
dam a deo creari quam filios ade de matre nasci. Non est mirum si
homo a deo creatus: nascitur d̄ matre. Quisqs igit̄ p̄sul vel abbas
aut p̄latus es: recole diligenter eius solennia: et cunctis iube eadeȝ
coli: qꝛ si eā toto corde amaueris: nū quaȝ a gradu tuo: depositꝰ eris
In me metipso ꝓbaui: qd̄ animo īsensato tantū diē tātaqȝ sacramē-
ta ac mysteria tenebris ignorātie respui celebrare: eo qd̄ viri ⁊ muli
eris ꝯceptio v̄ginis extitit. Sȝ eiꝰ ꝯceptionē idcirco qd̄ carnalis ex
titit stultis nō placeat hodie celebrare: tamē diē illū ⁊ noctē quāuis
sint multis incognita: ⁊ tēpꝰ ⁊ horam spiritualis ꝯceptionis eiꝰ scili
cet hodie celebrare delectat: q̄ ipse animaꝝ creator: animā sue ma-
tris dignam sanctissimo corp̄i v̄ginali eiꝰ angelis ministrantibꝰ co
pulauit. Quam etiaȝ dicit p̄mā nostre reparationis ⁊ salutis: dispo
sitio nr̄e saluatiōis inter ceteros dies fecit p̄elegit ⁊ scificauit. L. ix.

Iamqȝ due sūt cōceptiōes hoīnis: oībꝰ notū ē peritis. Una scilicȝ
spiritualis: alia carnalis. Una q̄ carnalis copulatio viri ⁊ mulie
ris agit̄: alia q̄ spiritualis aīa noua ⁊ pura deo opāte corp̄i diuinitꝰ
dat̄ ⁊ adunat̄. Si nō placet illis celebrare solēnia ꝯceptiōis carna-
lis dn̄ice mr̄is placeat illis colere aīe eius sp̄ualē creationē corp̄is
⁊ aīe copulatiōem. O quanta ē dies illa q̄ nr̄e repatricis aīa digna
creat̄ ⁊ cōsecrat̄: ⁊ sanctissimo corp̄i vnit̄. Nō est verus amator v̄
ginis. qui respuit colere diē conceptionis. Erubescant iterū insani
qui hanc diē colere nolūt: idcirco qꝛ alioꝝ sanctoꝝ conceptionem
sancta minime cōsueuit colere ecclesia: maxima q̄ppe rusticitas est
eam aliis sanctis cōparari in hac: in q̄ deꝰ carnē humanam assump
sit: quaȝ sup omnes sanctos etiam ⁊ archāgelos i celis sublimauit

Quamuis enĩ ceteris sanctis dies cõceptiõis eorũ nõ sit cõcessum vt celebreẽ: illi tamẽ a spiritu scõ cõcessum ẽ: q̃ maior τ excellẽtior est cũctis. Pulchre τ digne hãc dominatiõem sup ceteros sanctos illa debet habere: q2 oẽs sancti beatificãt. Dicit xp̃s sanctus sanctorũ: τ dicit hec sancta sanctarum. Et sine more summus rerum dispositor: sup omnes sanctos τ sanctas illam dignitatem ei tribuit: vt verbum caro factum cõciperet: τ virgo pareret: τ post partuz virgo permaneret: sic ipse pre omnibus absq3 more dignitatem illi iuile contulit: vt conceptionis et natiuitatis eius solennia sacrosancta in sancta celebreẽ eccl'ia Quid lõgius? Conceptionẽ dñice matris colere: xp̃i generationẽ ẽ cõmemorare. Nam virginis marie cõceptio: xp̃i generationis ẽ linea. Qua ppter euangeliũ liber generationis iesu xp̃i: hac die sicut in natale dominiãte matutinas laudes decantam⁹: et ad missam legim⁹. Merito ergo colit et filij generatio. Celebrem⁹ ergo hodie dignis officijs alaciter vtrãq3 conceptionẽ honorabilẽ eius: spiritualẽ scilicet et humanã: vt ipsius meritis et p̃cib⁹ a secularib⁹ curis τ a cũctis vicijs mereamur eripi: τ ad eterna gaudia paradisi perduci. Prestãte domino nostro iesu xp̃o filio eius: qui cũ patre τ spiritu sancto τ matre sua v̄gine maria viuit τ regnat: de⁹ p ĩfinita secula seculorum. Amen.

In nl'e scẽ leocadie virginis τ mar-

In tẽporib⁹ illis: dũ post corpore (tyris. Lec. j.
um saluatoris aduẽtũ: τ p redẽptione nr̃a sanguinis eius effusionẽ: et ad inferos descẽsionẽ: τ i celis ascẽsionẽ euangelica eruditio feriati atq3 gradati aplorũ doctrina in omnẽ trr̃az refulsit: q̃ sera tãdez in hispãie finib⁹ innotuit: eratq3 rara fides. Et ideo magna: q2 rara. Delubra v̄o gentiliũ in oĩ loco sacrilega effusione sanguinũ: taurorum: hyrcorumq3 fumabãt. Et q2 nõnulle ciuitates oppida: vic⁹: castella: nõ sine fanoꝝ mõstruorum imaginib⁹: et auro argẽto: et oĩ metallo ɔtextis erãt. Celebrant p̃terea effigies dn̄ois fides in xp̃o pullulãs: int tantas rabies paganoꝝ palpitabat. L. ij.

Conuẽticula v̄o nois xp̃i: sacratissimis locis a paucis: τ p̃fectis ingrediebat agẽda. Et quãtuz crescebat execranda calamitas Ita p̃uenit vt in nõnullas vrbes p̃fecte fidei flagrarẽt icẽdia. Ut iam nõ p latebras colẽdo sed publice eccl'ie sacerdotib⁹: τ oĩ p̃pollerẽt clero. Que fama nõ solũ totam italiaz: sz τ baptizantiũ peragra

uit. Que causa fuit vt impijssimũ dacianũ p̄sidē: impijssimi diocleciamus ⁊ maximian⁹ ipatores: ad euertēdā magisq̃ʒ ad gubernādā dstinarēt hispaniā. Primū q̃ʒ galliā: vt lup⁹ cruentus intrauit. Ibiq̃ʒ est satiat⁹ sāguine martyꝝ: cadauera crapulatus ructās ī hispaniā aggressus est: felicē: cucufatē: eulaliam: ⁊ alios sanctos quoꝝ noīa: lōgū est scribere: grauissimis tormētis afficiēs: deo aīas cōsecrauit innocuas. Ac post ide cesaraugustā q̄si leo frēdēs iter arripit. ℟. iij

Quanta ibi ludibria: quot cruces: quot effusiōes sanguinū opatus fuerit: si hūana lĩgua taceat: ipsa loq̄tur tr̄ra: eo q̄d polluta est xp̄ianoꝝ sāguinib⁹: ⁊ q̄d nullus except⁹ fuerit: q tali situ nō teneat: rediuiuos ac florētissimos cineres martyꝝ loc⁹. Inde alacri ꝓfectu: ꝯplutēsē igredit̃ ciuitatē. Protin⁹ ꝑ cruore lac cruētati corpib⁹ fūdēs: gēminas margaritas ī diademate nr̄i regis ad figēdas ⁊ inocētie dignitate velut auro ꝯspicuas: iustū ⁊ pastorē a terra celo ꝑferalē ipietatē: pi⁹ dñs suscepit. Deide aduenīēs toletanā vrbē ingressus cepit sagaci indagine ꝑqrere mēbra scōꝝ. Ibiq̃ʒ in ciuitate toletana repijt deo dicatā leocadiā genere nobilissimā: nobiliori tñ ꝓposito mētj ornatā. Que nō dieb⁹ nō noctib⁹ ꝑuigili cura: ab orōne cessabat. Qui cū eā p̄sētari suis ꝯspectib⁹ p̄cepisset: ita affatus ē. Cur te tā leuit̃ ħ vana deludit circūuētio: vt de tā p̄claro genere nata derelinquere cerimonias deoꝝ nr̄oꝝ nescio cui xp̄o te ꝑferas seruiturā? Cui btā leocadia cū grandi audacia: ita ad hec r̄ndit. Non me tua suasio a ꝓposito xp̄i: cui me itegrā voui reuocat. Nō illusio ꝯboꝝ tuoꝝ: nec blādimēta nataliū: q b⁹ me suadere conaris retrahere a ꝟtute vl̄ a promissione dn̄i nr̄i iesu xp̄i: q nos p̄cioso sāguīe (suo redimēs: magnā induit libertatē. ℟. iiij.

Arens itaq̃ʒ dacian⁹ p̄cepit militib⁹ artissimis vīculis beatā leocadiā ī carcerē trudi colligatā: cogitans q̄lib⁹ penis vl̄ tormētis eā affligeret ꝓperans itaq̃ʒ elborā ingressus: officiū oē ꝓmouet idagine ꝑcurrēs xp̄ianos quoscūq̃ʒ īuenissēt: ei⁹ tribunali presētassēt. Statiq̃ʒ reptū adolescētē quēdā noīe vicētiū: cui⁹ meritū noī cōmitabat̃ suo: cōprehēsum eū ei⁹ ꝯspectib⁹ sistūt. Quē cū sabina: ⁊ christete ei⁹ sororib⁹ in auilēsē vrbē ꝑsequēs: digna xp̄o mūera dedicauit. Profectusq̃ʒ ab elbora: emeritēsē ingredit̃ ciuitatē. Illico tribunal: sibi aptari p̄cepit. Multosq̃ʒ sctōꝝ crudelit̃ sāguine fuso trāsmisit ad dn̄ʒ. Inter quos scāʒ eulaliā multis cruciatib⁹ multisq̃ʒ ꝟberib⁹ afflictā: igne applicato dn̄o cōsecrauit. Cūq̃ʒ in toletanā vrbē ad beatā leocadiam ꝑcurrisset fama: genib⁹ in orōne positis in eodē quo retrusa tenebat̃ cōfessionis loco; cōpleta orōne: suū domino cōmēdauit

spũ3. Qui martyres ꝛ cōfessores suos: coronauit in pace. Cui ē ho(nor ꝛ glīa v̇tus ꝛ potestas in scl'a scl'oꝝ amē. Lec. v.

Adfuit vir vite venerabilis illefōsus noīe: scītate p̄clarus: morib⁹ bonis cōpletus: in dei laude assidu⁹ cui⁹ vita cunctis admirabilis cuius memoria in bn̄dictione: vt palma pulcherrima enituit: in tātū vt nō solum post mortē a deo digne remūeraret̃: verū etiā ī hac vita a scā dei genitrice maria donis celestib⁹ ditaretur. Hic ḡ toletanis maioribus ort⁹ vt nobilis nutrit⁹: studijs litteraꝝ traditus gemina sciētia floruit: p̄ quā ꝛ deo militauit: ꝛ terrene glīe palmā nō amisit. Nō impar meritis scīssimi illi⁹ isidori: de cuius fōte adhuc cliētul⁹ latices purissimos hausit qbus postea totā hesperiā vt prudēs ꝛ fidelis huius irrigauit. Nā direct⁹ ē a scōꝛ venerabili toletane sedis metropolitane eugenio ep̄o: ad supradictū doctorē isidoꝝ: q tūc hispalēsē regebat archipresulatū: vt qđ iam min⁹ habebat: ab illo plene accipet: quo deo p̄fecte tota deuotione deseruiret. Lec. vj.

Adquo ꝛ honorifice est susceptus ꝛ eleuat⁹: ꝛ vt ferūt charitatis compede ostrictus: vt quod sciētie deerat illo monēte ab illo acciperet cuius mundum redemit gratia. Post multū vero tp̄is a bono doctore bn̄ educat⁹: corp̄e cast⁹: corde seren⁹: vultu p̄clar⁹ enituit ꝛ eū pedagog⁹ quē añ habuerat discipl'3: post habuit successorē scīssimū. Igit̃ longo dieꝝ trāsacto curriculo: cū adhuc diaconatus fungeret̃ officio: in scōꝝ cosme ꝛ damiani abbas: que in suburbio toleti tūc habebat̃ fact⁹ ē eccl'ia: vbi ꝛ deo digne militauit: ꝛ ml'tos ad exēplū bone ɔuersationis p̄uocauit. Cumq3 hic scūs illefōsus bene p̄uid⁹ suas oues ne aliqua fraude serpentis antiq a via ɔ̄uitatis exules eēnt p̄curaret: ꝛ vt pecunia a deo sibi credita nullomodo detrimēto s3 poti⁹ augmēto deseruiret: scōꝝ p̄cedētiū patrū auctoritate firmat⁹: in laude dei scōꝝq3 memoria: sub quoꝝ tūc scōrum cosme ꝛ damiāi tutela vigebat: eoꝝ p̄mit⁹ p̄p̄as edidit missas: quorū sanguine roborat̃ scā eccl'ia: crucis q̄s in posterū reliqt cātādas. Contigit aūt vt scūs eugenius toletane sedis archiepiscop⁹ longo etatis senio fessus a secl'o in pace reqesceret: ac sua multos dispositione desolatos relinqret. Ne igit̃ toletana sedes tāto patrono vacua remaneret: fit oīb⁹ luctus qb⁹ fuerat deuotionis affectus: ac cū missarū solēnijs corp⁹ illi⁹ scīssimi eugenij ī sua sede tumulat̃. Cūq3 iam toletana plebs vt oues in deserto sine pastore erraret: ne diuti⁹ pane celestis ɔ̄bi esuriret: ad dn̄m p̄ces fudit: vt eis pastorē vigilātem non denegaret. Queritur inter multos vnus episcopali officio dignus inter quos celesti ispiratione sanct⁹ inuenit̃ illefonsus: qui

inuit⁹ diuina dispēsāte grā pplo eleuat: ⁊ a coepiscopis: ⁊ archiepīs cōsecrat: ac sic post inde talē se exhibuit: vt ab oīb⁹ amaret: cuius nempe vita m̄ltis circumsepta miraculis: ī sede romulea refulsit: cu ius doctrina totā hesperiā perlustrauit.

In nr̄e scē eulalie vir. ⁊. mar. Le. i

In numer⁹ pplus: ⁊ īfinita ē multitudo: q̄ p xp̄i noīe crudelissimā morte etn̄e vite cōpēdijs gestiētes: aīo sūt rubustiore cōgressi. Inter quos btissima martyr eulalia: de victorie felicitate ī xp̄o cōfidēs: secuta d̄ sūmo triūphi apice: martyrij certamē aggrediēs: palmā dignā pmeruit. Que nullis blādimētis īducta nullis suasionib⁹ puocata: antiquū venatorē cū suis artib⁹ gl'iosa calcauit. Hec ergo v̄go btissima: scimonialis puella: deo timorata atq3 mīmonialit edocta: ānorū circit tredecī. Mēte ⁊ corpe casta: religiōe pudica: castitate firma: docebat a donato quodā p̄sbytero: ab ipsis rudimētis īfātie vt fateret xp̄z āpl'⁹ quā negaret: ⁊ īdiuisis (simā firmitatē: q̄ ē mētis itegritatē cōfiteret. R. ij.

Nihil aliud interioris hoīs officio pagebat: nisi vt dn̄o oīpotēti: cui tota fuerat deuotione subiecta: itrepidi cordis instātia deseruiret. Que martyr dū adolescētie ānos fuisset ingressa maiori credulitat cultu robustior: fidē quā scā deuotione cōceperat: aīo fortiori seruabat. Vouerat enī aīaz suā dn̄o. Eāq3 p xp̄o ponere contēdebat: a quo desideranti palmā martyrij inuēturam se felici⁹ cōgaudebat. Papa nāq3 ipsius erat: noīe liberi⁹. Hūc beata eulalia habebat p̄rēz. Igit cū a sceleratissimo calphurniāo xp̄ianis psecutio fuisset īposita: ⁊ passiōis dies supuenisset: fortuitu eulalia btissima ciuis ⁊ incola puīcie lusitanie: cū paulo lōgi⁹ ab vrbe miliario tricessimo foret octauo: vltra emeritā in villa eēt noīe prōptiano: in finibus puīcie betice: dū a q̄dā sorore p affectu scimonie ipsi⁹ ad supradictā possessionē suā fuisset euocitata: ⁊ ibidē ī scīs dei laudib⁹ cū cōfessore felice: ⁊ ceteris deum timētib⁹ castissime moraret: malū fama nō tacuit: q̄ d emeritēsium (vrbē hostis cruēt⁹ ītrasset. Lec. iij.

Et nūciatū ē beate eulalie: supuenisse nuncios cū vehiculo publico q eā ad emeritaz deducerent. Ibiq3 iā p̄rem suū liberiū cum ceteris cōfessorib⁹: ī carcere esse retrusū. Quo cognito: eulalia beatissima leta ad passionez psiluit: petēs ptin⁹ ciuitatē. Et illico ir arripiēs vehiculū sibi iussit aptari. Nō illā cōgressu itineris: nō patrimōij abūdātis eximia nō charorū vnanimitas reuocauit. Officiū virile ptentās sic deno

ta ad talē glīaꝫ destinata toto aīo festinabat: vt si fieri posset tā lōgi quū iter: intra vnā horā oē trāsigeret. Et ita ipsū vrgebat mulionē: vt in velocitate vehiculi aīositate festinaret. Prestabat vero ei comitatū atqꝫ ꝯsortiū iulia ꝯuirginalis eius. Et cū iter agerēt dixit ad eā beata eulalia: notū tibi sit beata soror: q̄ꝛ nouissima vado: sꝫ ꝑma patiar. Et sic factū ē: sicut btā ꝓdixerat eulalia. Cū ḡ colonie emeritēsiū vrbi appropiquasset beata eulalia: obuiauit ei q̄dā iude⁹: ⁊ dixit ei. Bene venisti filia: vade thurifica: vt viuere possis. Cui rñdēs beata eulalia: dixit. Augeat tibi dñs ānos. Nā ego ꝓ xp̄o dño meo

EL ꝑtransijt ī velocitāte vehiculi. Quā (mori desidero. Le.iiij respiciēs iudeus: vidit fulgorem ei comitātē: velut flammā ignis. Stupefact⁹ in tali visu ītellexit q̄d āgeli dñi iā ꝓtegebāt eam. Et ideo voluit dñs h̄ miraculū iudeis ōndere: vt duricia cordis eorū insēsata videret magnalia xp̄i. Sꝫ btā eulalia fide plena sua spōte ad forū ꝑuenit. Tūc rumor cucurrit ꝑ vicinas fori ꝑtes: ⁊ facta ē hoīuꝫ mltitudo innumerabil' ⁊ igēs nimis: ita vt in domo sua nemo remaneret. Talis eni erat fama scimonie ⁊ faciei scē eulalie: vt oēs emeritēsiū vrb̄ habitatores: ad aduētū btē eulalie cōuenirēt. Ut in cuius amore pēdebant: vere ꝯnulā ⁊ ꝓuīcie ipsi⁹ senatricē atqꝫ habitatricē viderēt: cū ꝑside dimicātē. Statiqꝫ d̄ ea nūciatū ē calphurniano ꝑsidi ꝓuīcie lusitanie q̄ a maximiano īꝑatore: ⁊ ꝑsecutore fuerat direct⁹ i ꝑsecutionē xp̄ianoꝝ. Quē calphurnianū ꝑncipē atrocitatis ⁊ sic factū caput beata eulalia ꝯuicijs lacerare nō cessat. Nō illā dira vox cruēta man⁹: nō turbid⁹ aspect⁹: a ꝓposita passiōe submouit. Maior facta ē virib⁹: dū inimicū i suis fastib⁹ ꝑsidētē toto

AL sic calphurnianū ītuēs: dixit (nixa ē conatu deuīcere. Le.v Cur īgrederis vrbē: inimice dei excelsi. Quid ꝑseq̄ris xp̄iāos: ⁊ niteris ꝑdere v̄gines dei? Dñs me docet ī ꝯitate sua nec auferes a me castitatē meā: q̄ꝛ nō seduces adolescētiā meā. Calphurnian⁹ preses dixit. O īfantula: anteq̄ꝫ crescas: florē etatis tue ꝑdere q̄ris Eulalia btā rñdit. Ego annorū sū circit' tredeci. Putas te īfantiā meā: tuo posse terrore turbare? Sufficit mihi hec trāsitoria vita. Et q̄ꝛ terrene vite blādimētis nō delector: alterā futurā beatā expecto vitam: q̄ beatior dono diuinitatis efficiar. Calphurnian⁹ ꝑses dixit Ista te vanitas nīsam nō seducat. Accede ⁊ sacrifica dijs ꝯm preceptū īꝑiale: quo possis tormēta euadere ⁊ honorari: atqꝫ spōsū diuitē ꝓmereri. Eulalia beata rñdit habeo spōsū diuitē īmortalē xp̄ꝫ q̄ te tuosqꝫ ꝑdet: ⁊ patrē tuū diabolū: q̄ dicitur sathanas. Tunc iussit ꝑses: vt in carcerē mitteretur. Prius tñ cepit eam vocare ad se

eꝭ blãdis verbꝭ ⁊ deceptoꝛijs ꝑsuadere volẽs: dicebat. Aspice temet ipsã. Miserere tui. Uade thurifica vt possis viuere. Beata vero eulalia fide plena: v̓tute firma: vsq̄ʒ ad finẽ moꝛtis opa non timẽs: Tunc calphurni (ita respondit: xp̄iana sum: nõ faciã. Le. vj. an⁹ turbido furoꝛe succẽsus putãs pudiciciã v̓ginis moꝛe ĩfantie a tergo coꝛpis enudari iubet ꝑ officiũ curatoꝛis eam catomari. Cũq̄ʒ catomaret̃: coꝛp⁹ ei⁹ delicatũ ac sanctũ illate cedis verbera equo aĩo sustineret: ↄfidẽs ĩ magna gl'ia dñi: ↄstant̃ ac foꝛtit̃ male dicebat regẽ ⁊ cesarẽ cũ dijs suis. Angeli x̃o dñi ꝓtegebant beatã eulaliam. Sic eni credebat amarissimus iudex: se eligere posse qḋ q̄reret: si pudicã v̓ginẽ fedius verberasset. Qḋ btissima dũ his x̃berib⁹ laceraret̃: atq̄ʒ talia ꝓclamaret: ad aures p̄sidis ꝑuenit̃ q̄ beata dixerat eulalia. Ipse quoq̄ʒ ad se vocari p̄cepit. Et aspiciẽs in eã decoꝛis ⁊ pulchritudinis speciẽ: infãtie eius q̄si miaʒ in se ꝑferens dixit. Cõsule tibi et dijs ĩmola: ac declina a moꝛt[ ] ope. Sʒ beata eulalia: dũ p̄mis verberib⁹ lacerata fuisset: calphurnião dixit. Quid tibi ꝓdest ĩnire: qḋ honestatẽ meã ĩsana tẽtasti oꝛdinatione nudari? Coꝛp⁹ q̄dẽ meũ habes in potestate: aiam x̃o meã in potestate habere nõ potest nisi sol⁹ deus: qui eã dedit. Tũc calphurnian⁹ dũ videret p̄mis verberib⁹ suũ dispositũ minime ꝑfecisse: btẽ eulalie dixit. Que est ista rogo cõstãtia? Sed q̄busdã cognosceris adepta fuisse p̄estigijs: ⁊ ad laudẽ g̃nis tui dijs despicis ĩmolare. Sed beata eulalia ex toto coꝛde in dño cõfidẽs: eadẽ p̄sedi que iã fuerat locuta respõdens: ait. Cur me interrogas sepius? Dixi: ⁊ dico tibi. Qḋ vis ⁊ qḋ dicis oĩno nõ faciã: q2 xp̄iana sũ. Et vt oĩa scias: reges v̄ros cũ dijs suis maledixi: ⁊ maledico. Cũq̄ʒ h̃ p̄ses audisset: ⁊ d̃ sentẽtia dãda puelle moꝛã faceret: eulalia v̓go btã ꝑseuerans ↄstãtia audacter plena fide ⁊ liberalit̃ ita vt toti audirẽt dixit. Calphurniane da sententiã. Regib⁹ eni tuis ⁊ dijs eoꝝ: ea q̄ sepius dixi repeto: ⁊ maledixi ⁊ maledico)

In nt̃e scẽ lucie. vir. ⁊. ma.

Cum ꝑ vniuersã ꝓuiciaʒ sicilie btissime v̓ginis agathe fama crebresceret: ⁊ siracusan⁹ pp̄l'us ꝑ milia ꝓpe q̄dragita q̄nq̄ʒ ad vrbẽ cathanẽsium sitiens ꝑgeret ad sepulchrũ scte agathe v̓ginis venerandũ: contigit luciã venerabilẽ v̓ginẽ nobilissimã simul ꝑgere festiuitatis gr̃a venire iuitatã. L. i. [...]ius m̃r euticia: ꝑ ãnos q̄ttuoꝛ fluxu sãguinis fatigata: nullo poterat medicoꝝ remedio liberari. Igit̃ dũ ꝓcessionis mysteria gerunt̃: h̃

euāgelij lectio fuit q̄ legit fimbria vestimēti mulierē a fluxu sāguinis saluatā. Dū hec lectio recitat: dixit sctā lucia mr̄i sue. Si credis m̄r his q̄ legūtur. Crede agathē passā ꝓ xp̄i noīe: ⁊ hec meruisse: vt sem per in p̄senti habeat eū ꝓ cu⁹ noīe passa ē. Contige ergo sepulchrū eius credēs: ⁊ libera eris. Lec. ij.

I Bit dū pactis oīb⁹ tur ba abscessisset: p̄strauerūt se āte sepulchrū virginis m̄r ⁊ filia: ⁊ ceperūt lachrymis ei⁹ flagitare suffragiū. Interea dū orōnis ꝓlixi tas tēdit somn⁹ luciā v̄ginē arripuit. Uidit in sōnio beatā agathē in medio angelorū gēmis ornatam stātē ⁊ dicētē. Soror mea lucia virgo deo deuota quid a me petis: qd̄ tu ipsa poteris p̄stare ɔtinuo. Nā ⁊ m̄ri tue fides tua subueniet: ⁊ ecce saluata est. Et sicut per me ciuitas catanēsiū sublimat a xp̄o: ita ⁊ ꝑ te siracusana ciuitas deco rabitur: q: iocūdū deo in tua v̄ginitate: habitaculū p̄parasti. Et his auditis: expgefacta surrexit tremēs: ⁊ ait m̄re sue. Per ipsā te dep̄ cor q̄ te saluauit suis orōnib⁹ ne tu mihi aliq̄ndo spōsū noīes: ne tu velis de corporis mei posteritate fructū mortalitatꝫ ingrere de qb⁹ mihi minātur aduersarij. Sꝫ oīa q̄ mihi datura eras eunti ad corrup tionis vite auctorē mortalē hoīeꝫ: da mihi eunti ad factorē dn̄ꝫ iesū xp̄m. Cui mater ei⁹ euticia: ait. Oīa q̄ fuerūt p̄ris tui defūcti an̄ no uē annos: incōtaminanter custodiēs: ampliaui potius quā minui pa trimoniū tuū: mea oīa q̄ sunt vero vel q̄ esse possunt: ipsa meli⁹ nosti Lege pri⁹ ocl'os meos: ⁊ quodcūqꝫ placuerit de facultatib⁹ facito. Tu autem domine. (Lectio. iij

L Ucia dixit Audi m̄r consiliū meum: deo charus non satis est: q̄ illi hoc dat quo ip̄e ꝑfrui nō potest. Sed si tibi vis gratū esse: h̄ illi da quo poteris vti. Moriēs enī nulla tecū deferre p̄uales. Ui uēs ergo ⁊ salutē tui corꝑis tenens: da q̄ possides: ⁊ qcq̄d te mihi daturā spopōderas vl' cogitabas largiri: incipe xp̄o tradere. Igit cū reuerse fuissent siracusis: ⁊ cū de his quotidie s̄mocinarent v̄go cū sua m̄re: fiebat rerū distractio: ⁊ quotidie necessitatib⁹ paupū i pēdebat. Interea dū distrahūtur p̄dia ⁊ gēme: ad spōsi noticiā ꝑue nit. Quiqꝫ sollicit⁹ cepit iq̄rere a nutrice scē lucie: qd̄ h̄ eēt: qd̄ distri butio repētina p̄dioꝝ ⁊ gēmarū cēsus vēdidissent. Cui nutrix caute cōfinxit. Spōsa tua inuenit possessionē i venalib⁹: q̄ mille solidos ⁊ ampli⁹ redditū p̄stet. Hāc ergo in tuo noīe cupiēs cōꝑare: videt ali quāta distrahere. Credidit stultus carnale mercimoniū: ⁊ animū ab indignatione reuocās: etiā ip̄e cepit auctor esse vēdētiū. At vbi pe ne oīa sūt distracta: ⁊ paupibus erogata: viduis orphanis: pegrinā tibus ⁊ deo seruientibus: tūc spōsus ꝓponit litē in iudicio pascasij

consularis: dicens spōsā suaz xp̄ianissimā: ⁊ contra leges viuere augustorū. Quā pascasi⁹ cōprehēsā: ⁊ corripiēs: cepit ad sacrificium demoniorum inuitare. Cui beata lucia respondit. Sacrificiū mūdū ⁊ immaculatū apud patrem hoc est: visitare viduas ⁊ orphanos in tribulatione eorū. Ego per istos tres ānos nihil aliud egi nisi sacrificare deo viuo. Jā nihil supest qd̓ sacrificē: me ipsam offero in sacrificiū deo: hostiam viuētē: qd̓ ipsi placet de hostia sua faciat. Le. iiij

PAscasius dixit: ista verba cuicumq̧ tibi simili narrare poteris christiano. Mihi autem qui pīcipū decreta custodio: ista frustra ꝓsequeris. Lucia dixit. Tu pīcipū leges attēdis: ego dei leges attēdo. Tu pūcipes times: ego deū timeo. Tu illos offēdere nō vis: ego deum offendere caueo. Tu illis placere desideras: ego vero xp̄o vt placeā cōcupisco. Tu ergo fac qd̓ tibi scis vtile: ⁊ ego ago h̄ qd̓ mihi eē vtile recognosco. Pascasi⁹ dixit. Patrimoniū tuū cū corruptorib⁹ tuis extirpasti: ⁊ ideo q̄si meretrix loqueris. Lucia dixit. Pīmoniuz meū: tuto loco constitui. Corruptores autē nec mētis mee nec corpis mei aliq̄n̄do suscepi. Pascasius dixit. Qui sūt corruptores mētis ⁊ corpis? Lucia dixit. Corruptores mētis vos estis: de quibus dicit apl'us. Corrumpunt mores bonos: colloquia mala. Suadetis enī animas hoīum meretricari: vt dimittant viros suos: idest creatorē suū: ⁊ seq̄ntur diabolū in idolis vanis: ⁊ inanib⁹ simulacris. Corruptores vero corpis hi sunt qui tpalē delectationem p̄ponunt delectationib⁹ sempiternis: ⁊ labentem leticiā ꝑpetuis gaudijs anteponūt. Pascasius dixit. Cessabūt verba: cū fuerit ꝑuētū ad verbera. Lucia dixit. Verba dei cessare nō possūt. Lec. v.

PAscasius dixit. Tu ergo de⁹ es? Lucia dixit. Ancilla dei sum: ⁊ ideo dixi verba dei: q2 ip̄e dixit. Nō vos igr loqmini i ɔspectu iudicū: sȝ spūs scūs ip̄e loq̄t̄ i vob. Pascasi⁹ dixit: i te ḡ spūs scūs est? Lucia dixit: apl'us dixit. Qd̓ caste viuētes tēplū dei sint ⁊ spūs sanctus habitet in eis. Pascasi⁹ dixit. Ego faciā te ad lupanar duci: vt dū fueris scortata: fugiat a te spūs sctūs. Lucia dixit. Nunq̄ȝ inq̄naf corpus: nisi de consēsu mētis. Nam si manu mea thura ponas: ⁊ per manū meā facias sacrificia. Deus h̄ attēdit ⁊ ridet. De sensib⁹ enī ⁊ de volūtatibus iudicet. Nā sic patif violatorē castitas sicut serpētē: sicut leonē: sicut barbarū. Nā si inuitā violari me feceris: castitas mihi duplicabif ad coronā. Pascasi⁹ dixit. Ibi te faciā sub turpitudīe expirare: nisi mō cerimōijs ɔsēseris augustorū. Lucia dixit. Jā dixi: tu volūtatē meā nūq̄ȝ poteris ad ɔsēsū reuocare peccati. Ceterū q̄cq̄d feceris d̓ corpe qd̓ i potestate videris habe

re: hoc ad ancillā dei ptingere nō potuit. Tūc cōsularis iussit venire lenones ꝛ tradidit eam illis: dicēs. Inuitate ad castitatē eiꝰ ppl'm: ꝛ facite eam tādiu illudi: quamdiu mortua nūcief. At vbi eam ceperūt velle trahere ad lupanar: tāto pōdere eam fixit spiritꝰ sāctꝰ vt penitꝰ moueri nō posset. Accedētes aūt simul m'lti ex officio: ipellētes ꝛ trahētes: deficiebant sudore: sꝫ vgo dei imobilis pmanebat. Tūc miserūt funes in manꝰ eiꝰ ꝛ pedes: et ceperūt oēs pariter trahe re. Et illa q̄si mōs imobilis pmanebat. Lec. vj.

Tunc angu stiari cepit pascasiꝰ: ꝛ merore deficere: ꝛ vocauit magos ꝛ aruspices: ꝛ tēplorū omniū sacerdotes. Quicq̄ oēs agebant supstitiōes suas cōtra eā: vt moueref: ꝛ ita pmanebat fixa corpe: vt penitꝰ nec per aera eiꝰ vestigia: mouerenf. Tūc lotiōe eā pfundi iussit pascasius: asserēs q̄ maleficijs staret imobilis. Itē adducta sunt m'lta paria boū vt ab ipis traheref ꝛ omnino trahi nō potuit. Tūc dicit pascasiꝰ. Que sunt ista malefícia tua: Lucia dixit. Ista mea malefícia nō sunt: sꝫ beneficia dī. Pascasiꝰ dixit. Que ratio ista est: qꝺ puel la fragilis: a mille tracta hominibꝰ nō moueris. Lucia dixit. Si alia decē milia adduxeris: andiet me spiritꝰ sanctꝰ loquētē. Nō cadant a latere meo mille: ꝛ decē milia a dextris meis. Torq̄baf itaq̄ animo pascasius ꝛ inter cogitatiōes ꝛ viscerū cruciamēta clamabat. Cui beata vgo ait. Quid cruciaris q: p diuersa mētis tue tormēta loq̄ris. Leplū dei si pbasti: iam crede. Si non pbasti disce. Eo magis pascasiꝰ anhelabat: q̄ de se ipo risuꝫ exhibere cernebat. Tūc ignem circa eam fecit copiosuꝫ icēdi: ita vt picē ꝛ resinā: ꝛ feruēs oleū sup eam iactarēt. At illa in noīe iesu xp̄i: stetit immobilis: dicēs ei. Ego rogaui dn̄m meū iesuꝫ xp̄m: vt ignis iste nō dn̄ef in me: quaten⁹ tibi insultēt fidentes in xp̄o. Et ideo petiui inducias martyrij mei: vt credētibꝰ timorē tollerē passionis: ꝛ nō credētibꝰ vocē insultatiōis auferrē. Tunc angustiāte eo nec ferēte: amici eiꝰ gladiū in eiꝰ visceribꝰ imergi fecerūt. Et iā pcussa quandiu vol uit allocuta ē turbaꝫ circūstātē: dicēs. Annūcio vobis pacē eccl'ie dī datā diocletiano dē regno suo eiecto: ꝛ maximiano hodie mortuo. Et sicꝰ habet catbanē sium ciuitas interueniētē p se sororē meaꝫ agathā: ita me sciatis isti ciuitati dataꝫ a dn̄o: si volūtatē dei facietes: susceperitis fidē. Hec loquēte dei famula lucia: vt diximꝰ visceribꝰ gladio patefactis: ante oculos eius ferro victus ducebaf pascasiꝰ. Currebant enī relationes singulorꝫ: qꝺ fuisset pditor puincie. Qui pductꝰ ad vrbeꝫ romaꝫ: ab omni senatu romano auditꝰ: accepit sniaꝫ capitaleꝫ. Dei aūt martyr lucia virgo sacratissima de loco in quo percussa: est pe-

nit⁹ mota nō est: neqȝ exiuit spirit⁹ eius: nisi sibi venientib⁹ sacerdotib⁹: et mysteria ei dantib⁹ atqȝ omnib⁹ dicētib⁹ amē: illa emisit spiritū. In eodē loco fabricata ē sanctitati ei⁹ basilica: in qua orationes eius florēt nūc et sēper: ꝛ quousqȝ mūd⁹ steterit. Prestante dn̄o nr̄o iesu xp̄o: cui est gloria ꝛ honor vir t⁹ ꝛ potestas: nūc ꝛ p̄ infinita secula seculoꝝ. Amen. **In nře sci dn̄ici cōfessoris.**

Beatꝰ dn̄icꝰ ex patre nobili ac religioso no(T. s. mine ioāne extitit p̄genit⁹: et ex villa q̄ vocat̄ banensis fuit oriūd⁹. Cuius generationis linea semper floruit: nobilitatis generositatisqȝ nomine gen. erosissima. Et revera satis dignū cōgruūqȝ fuit: vt origi nē duceret de generosa ac religiosa stirpe: qui dn̄o prescięte ac desiniente: ipam religionē vita laudabili decorare: ꝛ doctrina salubri futur⁹ erat amplificate. Lec. ij.

Quod vero dixim⁹: de nobili p̄sapia illū fore ortū: non causa iactantie p̄tulim⁹: sciētes scriptū. Nō est psonarū acceptio apud dn̄m. Ut ait apostol⁹: siue seruus siue liber: omnes i xp̄o vnus sum⁹ Attamē si est pfectus cōuerti ex humili cōditiōe pfecti⁹ est cōuerti ex nobili genere: ap̄lo testante: seru⁹ vocatus es: nō sit tibi cure. Et adiecit. Sed ꝛ si potes liber fieri: magis vtile: ꝛ alibi discipul⁹ ait. Uno precio redēmpti estis: nolite fieri serui hominum. Lec. iij.

Aperta claraqȝ sententia seruus ad fidē cōuersus laudat̄: sed tamē liber ei prefert̄. Nullū ergo moneat illꝰ loci humilitas: in quo ei accidit natiuitas. Ut sacra veraciqȝ scriptura probat̄: qḋ a loco habitator non sanctificat̄: sed locus a sancto habitatore consecratur. Si eni loc⁹ habitatorē: ꝛ non habitator locū sanctificaret: neqȝ angel⁹ sup̄bus de celo caderet: neqȝ hō transgrediēs: de paradyso eiect⁹ fuisset. Quid eni sancti⁹ sede celi: et qd beati⁹ est habitatione paradysi. Sed tamē habitatores suos liberare nō potuerunt: trāsgrediētes eni ab ipis sanctis habitatiōib⁹ expulsi sunt. Quod verissimo argumento p̄bat̄: qꝛ sanctus habitator loci sanctificat: nullomodo sanctus locus habitatorē impiū beatificat. Lec. iiij.

Vir itaqȝ sanctus trāsactis annis infantie pueritiāqȝ ingressus vltra vires etatis xp̄o cepit esse deuot⁹. Et quodā p̄sagio futuroꝝ: nullis est passus se impediri ineptiis inerciis ꝛ fabulis puerorū Sed iam spirante spiritu sancto: qui eum ad seruitium suum nutriebat: sagaciter intelligebat: dictū discipulo ab apostolo. Uiles ꝛ inutiles fabulas deuita. Si vilib⁹ ꝛ inutilib⁹ fabulis implicat̄ qui

ociosis sermonibꝰ: ⁊ ad salutē anime nō pertinētibꝰ delectatur. Puer igit̄ bone indolis mira cū simplicitate cordis: vt alter iacob domi habitabat: nihil preter parentes cognoscebat. Mundanarum studium litterarum despiciebat: spirituali aure mentis audiēs vocē apostoli dicētis. Prudentia carnis: mors est. Et alibi. Sapiētia huius mundi: stulticia est apud dominū. Lascinias et negligentias puerorum fugiebat: et cum parentibus ad ecclesiam consuebat. L. v.

El quod de scripturis sanctis capere poterat: in nō perforato saculo cordis recondebat. Sic puer bone indolis puericie sue tēpus prudenter transegit: ⁊ prosperante domino ad robur iuuenilis etatis peruenit. Suscepto igitur deuotus deo dominicus habitu regulari: ac iuxta institutionem sanctorum patrum confirmata stabilitate monachalis propositi: peruigilabat sollicitus sacris virtutibus: et solertissimus procurabat opponere scutum fidei contra iacula: et impetus et infestationes malignātiū spirituum. Nec in vllo rigorem monastice vite relaxabat: sed illicitos motus carnalis cōcupiscentie sancto dominatui spiritualis anime subdebat charitati etiam omni die inseruiebat quia sine fictione perfusus: non que sibi sed que iustis vtilitatibus proximorum erant proficua requirebat: memor apostolice sententie dicentis. Charitas non querit que sua sunt: et idem apostolꝰ discipulis de hac charitate loquens: ait. Adhuc excellentiorē viam vobis demonstro. Et vere excellentior omnium virtutum est: quia q in illa errauerit obseruatio ceterorū preceptorum nihil ei proderit teste eodem apostolo. Elemosine: prophetie: et martyrium: sine illa nihil esse creduntur. Per illam enim omnia mandata veteris ac noui testamenti complētur: et per illam omnia cetera bona condunt̄. Et d' illa dicitur: omnis lex: ⁊ prophe- (te in vno sermone complētur. Lec. vi.

Qui enī veram chari-tatē: q̄ est vera dilectio in corde retinuerit ⁊ ope cōpleuerit: omnē legē adimpleuit. Ut ait apostolꝰ. Qui diligit ꝓximū: legē impleuit. Beatꝰ itaqꝫ dominicꝰ reuelāte spiritu sancto hoc intelligēs: se fundītꝰ obseruatione illius mācipauit: ⁊ nulla occasione vel exactione ab illiꝰ tramite oberrauit: ⁊ sagaci industria mētis cognoscēs verā charitatem et integrā dilectionē dei ⁊ proximi: nunquā se pallio ficte charitatis palliauit: sed in vera charitate ambulās: ab ea neqꝫ ad dexterā neqꝫ ad sinistram declinauit: neqꝫ enī vsus est vera charitate intētione vel fauore inanis glorie: nec vsus est opimēto false charitatis q vsus hominū seducut̄ blādimēto praue seductionis humilitate omniū virtutū matre successiuo spiritus sancti feruore; se

ex omni parte muniebat. Et cū esset sublimior oībꝰ merito totiꝰ abstinentie: et austeritate sancte vite: omnibꝰ se inferiorē: abiectiorem q̄ iudicio sue mētis nulli vnquam se ꝑponēs: iudicabat. Exordijs incremētis gestisq̄ʒ beati viri secundū modulū intellectus nostri expletis: ad ea que dominꝰ iesus ait. Sine me nihil potestis facere ei cōcedere: et per eū adhuc viuentem in corpore dignatus est: quod facere referenda accedamus: ⁊ omne qđ referimus idonei testes si necesse fuerit: vel si tantū increuerit: ecclesiastico iure roborabūt: qui stantes: ac presentes: et videntes fideliter interfuerunt. Hoc etiam testanť creberrima q̄ dn̄o donante omni populo ostendūť: ad eiꝰ sacratissimū tumulū euidenť facta et ostensa miracula.

In natale sancti thome apl'i. Lec. j

Beatum thomaʒ cum reliquis discipulis ad officiū apostolatus electū: ipsumq̄ʒ a dn̄o dydimū qđ interpꝫ tať geminꝰ vocitatū: fides euāgelica: narrat. Qui post dn̄ice gl'iā ascensiōis tadeū vnū ex septuaginta discipulis ad abagarū regeʒ edissine ciuitatis trāsmisit: vt eū ab infirmitate curaret: iuxta verbum: qđ ei a dn̄o scriptū ē. Qđ tadeꝰ ābieť impleuit: ita vt veniēs imposito regi crucis signaculo: ab oī eum lāguore sanaret. Thomas aūt apostolꝰ xp̄i morabať in ierusalē. Tūc diuina commemoratiōe iussus est: indiā ingredi: vt scilicet populo q̄ iacebat in tenebris: lumē ostēderet veritatis. Nā legisse me memini quēdā libellū: in quo iuť eiꝰ vel miracula q̄ in idia gessit: explanabāť. De quo libello q̄ a q̄buš dā nō recipiť verbositate pretermissa: pauca de miraculis libuit me memorare: qđ ⁊ legētibꝰ gratū fieret ⁊ ecclesiam roboraret. Lec. ij.

Sit cū sepe a dn̄o cōmoneret vt dixī mꝰ. Beatꝰ thomas: vt partes citeriores indie visitaret: ⁊ ille quasi longe a facie dn̄i fugeret: ireq̄ʒ differret: nec impleret: q̄ sibi diuinitꝰ ꝑcipiebať. Apparuit ei dn̄s in visu noctis dicēs. Ne timeas thoma descendere in indiaʒ ego enī vadā tecū: ⁊ non te derelinquā: sed glorificabo te ibi: implebisq̄ʒ certamē bonū: confessus me corā omnibꝰ hominibꝰ terre illiꝰ Et ex inde assumā te cū gloria: ⁊ statuaʒ te cū fratribꝰ tuis in regno meo. Nam scito quia oportet te ibi multa pati propter me: vt cognoscant omnes te docente: quia ego sum dominus. Hec cum audisset beatus apostolus: dixit. Queso domine ne dirigas illuc famulū tuum: regio enim illa longinq̄ et grauis est: incole quoq̄ʒ loci illius iniqui et ignorātes sunt veritatis. Erat aūt his diebus hierosolymis quidā negociator nōie abbanem: qui a rege indie missus fuerat: vt

hominē ī artificio structure scitum inqreret ad comparandū. Huic p dīe dñs in specie humana apparēs: ait. Quid h tu hō de tante ter re spacio aduenisti? Et ille. A dño inqt meo rege indie missus sum: requirens artificē structure q ei palaciū possit edificare. Cui dñs ait. Est mihi puus talis quē si volueris cōparabis. Et statī adduxit ne gociatorē ad hospitiū thome apl'i z ostēdēs eū ait. Hic est seru' me' artifex ille de quo locut' sū. Nunc aūt pciū eius ipsi trade: z acci piens duc eum: vbi volueris. Qd cū negociator fecisset: ap p̄hēsū sā ctū thomā deduxit ad nauim suam. Et ascēdētes: mense tertio i idi

Obstupuitq; negociator (am citeriorem euecti sunt. Le.iiij causā velocitatis: eo qd iter spacio explebat: nūc in trib' men sib' eēt ipletū. Exeūtes aūt de naui ingressi sunt pmā indie ciuitatē z audiebāt sonos musicos z vrbē totā leticia magna plaudere. In terrogantibus vnū de populo: quid h eēt: dictū est eis. Rex ingt nr̄ vnicam filiā hodie copulat matrimonio: ideo gaudiū est oī ciuitati: z te vt credo dij exhibuerūt vt his epulis interesses. Hec illis collo quentibus: subito totam ciuitatē vox pconis replet: dicēs. Audite habitatores vrbis oēs: diuites mediocres: ac pegrini vel paupes: a ccedite ad palaciū regis: z epulemini: gaudete z estote iocūdi. Si qs vero se ab hac leticia subtraxerit: reus se nouerit regie maiestatis. Hoc cū audisset negociator: ille ait thome aplo. Eam' z nos: ne cul pabiles inueniamur coram rege. Tunc ingressi palaciū: iussi sūt dis cumbere thoro. Thomas aūt apostol' discubuit in medio: itendēti bus oībus in eū: scientibus qd peregrinus eēt. Aderat his nuptijs puella ex hebreis: cōcineus calamis. Que cū vidisset beatū thomā orantē: z bñdicente deū: itellexit de sua esse regione: z intēdebat in eum ingiter: nec desistebat ab admiratione vultus ei'. Sed z ille in telligens hebreā esse mulierē libētissime aspiciebat ad eam. Hec vi dēs picerna: zelo duct': dedit alapā scō aplo dicēs. Ut qd tu sic itē dis i mulierē? At ille eleuat; i celū manib': ait. Indulgeat tibi dñs in futuro iudicio fili: i h vero sclo protin' h repēsetet dextera illi': q

Eu (me deberauit iniuste. Erat aūt iā iminēs nox. Le.iiij. lātib' ill' subito defecit aq ministerijs nuptialib'. Eūtibus aūt multj ad hauriēdū z tardātib': ipe quoq; picerna cucurrit. Et acce dēte eo ad fōtē: affuit leo magn': q apprehēsū puerū ofregit z in fru stra discerpsit. Cuius dexterā apprehensā canis qui aderat ad do mum portabat: per conuiuia epulantium. Requirentibus autem il lis quis deesset ex famulis: cognoscant pincernam interemptum esse ad fontē. Quē cū leo deuorauet. Hui' dextera a cane fuit correp

ta: ouiuiq; delata. Hec audiēs puella hebrea: ɔfractis calamis: p
cidit ad pedes apli: clamās voce magna: ⁊ dicēs. Uere hic ē fil9 dei
viui: q2 oīa q̄ locut9 ē velociter sūt ipleta. Cū aūt hoc audisset rex:
pstrat9 ē ⁊ ipe āte pedes ei9: dicēs. Rogo te vir dei vt depceris deū
tuū p vnica filia mea: quā hodie viro tradidi ac peto vt eas illuc:
atq; benedicas puerū scilic3 ⁊ puellā. Illo vo nolēte: rex vi cōpulit
aplm ad thalamū vsq; pcedere. Tūc btūs apostol9 expansis mani-
b9: orauit sup eos: dicēs. Depcor te dñe: vt effundas benedictionē
tuā sup vos adolescētes: ⁊ inspirare digneris cordibus eoꝝ q̄ eos
agere oporteat. Lec. v.

Tunc cōsumata oratione: egressus ē (ostiū: oib9 q3 foris egrediētib9 puer reuertebat ad talamū. Et
ecce appuit ei dñs: in similitudiue thome apli: sedēs sup lectū eius
Puer vo timēs: ait ad eū. Nōne tu pmū egressus es domū: ⁊ quo
modo huc iterū es igressus? Cui ille. Nō sum inqt ego thomas: s3
frater ei9: ipe eni vos mihi cōmēdauit: vt custodiā vos ab oī malo.
Et ideo audite ɔsiliū meū: ⁊ credite vnū deū viuū quē pdicat frat
meus thomas: ⁊ caste viuētes, pijcite a vobis omnē curam hui9 vite
mortalis: vt effecti p sanctitatē mentis ⁊ corpis templū dei: illā vi-
tam ppetuam q̄ nullo fine claudit: acq̄ratis. Et hec dicēs: ⁊ benedi
cēs eis: recessit a cubiculo. Mane aūt facto: veniēs rex visitare eos:
inuēit puerū sedētē: ⁊ puellā iuxta eū nihil habētes verecūdie: vt
ordo exigit nuptialis: et ait. Que vos causa ita sedere facit? Cui pu
er. Gratias agim9 dño nr̄o iesu xpo: q nos ad suā noticiā vocare
dignat9 est: vt relictis tenebris: sequamur lumē veritatis ei9. S3 et
puelle ait rex. Cur tu mihi verecundiā nō fers: ob honorem nuptia-
rū. Impudēter oclos erigis. Et illa. He inqt nuptie transitorie sūt
nam ego desponsata sum regi celoꝝ: cui9 thalam9 imēsis monilibus
splēdet: cui9 nuptie caste sunt: ad cui9 mēsam epule nō deficiūt: in cu
ius domo leticia pennis: iocūditas sēpiterna: gaudia ppetua pseue
rant. Cui9 vultus est omnibus credētib9 i eum desiderabilis: de cu
ius vestimētis diuersorū aromatū suauitates flagrant: in cuius hor
tis lilia perenniter virēt: rose rubēt: viole ⁊ flores: perpetua florēt vi
riditate rubescūtq;. Lec. vi.

Hec ea dicēte: scidit vestimēta sua rex: dicēs. Pergrite magu3 illū: quē ego spōte introduxi
in domū meā: vt amitterem filios meos. Ecce eni maleficiati ab eo
xpianos se nūc dicūt. Et requirētes beatū aplū nō inuenerūt: iam
eni cū negociatore ad vlteriores partes pcesserat: adolescētes aūt
pdicabāt vbū dei: ita vt oēs ɔuerterēt ad dñm. S3 ipe rex pat puel
le cōpūctus corde credidit dñm iesum xpm. Caudiēs beatum a-

postolū in vlteriori india commorari: abijt cū omnib⁹ q crediderūt: ꝛ ꝑuenit ad eū: ꝛ ꝓcidēs ad pedes eius rogauit: vt eos omnes baptismatis gratia cōsecraret. Hec audiēs beat⁹ apostol⁹ gauisus est: et gratias egit deo: ac transacto septē dieꝝ ieiunio baptizauit eos ī nomine scē trinitatis: Ipse rex quoqȝ rogauit sibi caput tondi: ꝛ dia con⁹ ordinat⁹ ē: ꝛ adherebat īcessante aplīce doctrine. Negociator vero accessit ad regē: ꝛ nūciauit ei inuenisse virū qualē ꝑceperat Quē rex replet⁹ gaudio iussit adduci ī cōspectuȝ suū: et ait. Quod est opus tuū: vl' quod artificiū nosti? Seruus sum ait apostolus artificis architecti: in lignis aūt ꝛ cemēto valde cognitus sum: et in omnib⁹ q̄ iuste ꝑcipiūtur. Cui rex ait. Talē diu dū regrebā: qui hec artificia nosset. Et egressus a ciuitate: ostēdit ei locū: et ait. Si verus es artifex: in hui⁹ loci planicie: mihi palaciū cōstrue et tūc approbabo qđ perfect⁹ sis in omnib⁹ istis. Cui apostolus. Oportun⁹ est hic loc⁹: in quo palatiū edificet': qđ in ꝑpetuū rex debeat habitare: quia planicie extensus: atqȝ iocūd⁹ est: et saluber habet'. Tūc data mēsura edificij: relicto multo pondere auri: profect⁹ ē in aliam ciuitateȝ: depcans apostolū: vt velociter edificaret domū illā. Beatus vero thomas accepta pecunia ꝑgebat in circuitu ciuitatū: euangelizans verbū dei: et distribuēs aurū regiū indigentib⁹: et sanās omnes infirmitates populi ꝑ regionē illā. Thomas iste apostol⁹ xp̄i dydim⁹ nominat⁹: audiendo incredul⁹: vidēdo fidelis: partis medis: et partis hyrtanis: bractris et indis euangelizauit: ibiqȝ ꝑdicationē suam vsqȝ ad titulū sue passionis ꝑducens: lanceis transfixus occubuit: in calamitana īdie ciuitate: vbi ꝛ sepult⁹ ē cū honore. Scđm ioānē.

IN illo tēpore: thomas vnus de duodecim q dicit' dydim⁹ non erat cū discipulis: quādo vēit iesus. Omelia bti gregorij.

ISte vn⁹ discipu'us defuit: reuersus qđ gestū est audiuit: audita renuit. (Lec. vij. Venit iterū domin⁹: ꝛ nō credēti discipulo lat⁹ palpandū ꝑbuit: manusqȝ ostēdit. Et ostensis suoꝝ cicatricib⁹ vulnerū infidelitatis illi⁹ vuln⁹ sanauit. Quid fratres charissimi: qđ inter hec animaduertitis? Nunqd casu gestū creditis: vt elect⁹ discipulus tūc deesset: post aūt veniēs audiret: audiēs dubitaret: dubitans palparet? Non hoc casu sed diuina dispensatione gestum est. Egit namqȝ miro modo supna clemētia: vt discipulus dubitās duȝ in magistro vulnera palparet carnis: in nobis vulnera sanaret infidelitatis. Plus enim fuit nobis thome infidelitas ad fidem quā fides credentiū discipuloꝝ profuit. Ni dum ille ad fidē palpādo reducit': nostra mens omni dubitatiōe postposita: in fide solidatur.